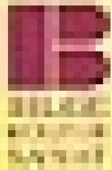
türk korsanları

ROMAN

ABDULLAH ZİYA KOZANOĞLU

A. Ziya Kozanoğlu
Türk Korsanları

BİRİNCİ KISIM

KORSAN ORUÇ REİS

- Pruvada düşman var!

Bir gök gürültüsünü andıran bu ses geminin içinde sanki bir fırtına kopardı. Yelkenler üzerinde bir rüzgâr esti. Güvertede, kasaraların üstünde, mizana ve tirenkete direklerinde sayısız korsan, kum deryaları gibi kaynaştı. Palabıyıklılar, kesik kollular, tahta bacaklılar, kelleleri kazınmışlar, tek gözlüler, tunç vücutlarında yaşlarından daha çok yara izi taşıyan genç leventler çabuk, fakat bir şaşkınlığa kapılmadan, yerlerine geçtiler.

Geminin ön kasarasında, rüzgâr ve hülyalarla sarsılarak yedi telli sazı "lir"![1] göğsüne basıp bir duygu ve şaşkınlık kaynağı gibi kalbinden denize şelaleler döken Sinan Reis, denizle göğün öpüştüğü yerde yabancı bir geminin direklerini seçince, elindeki sazı, fırlatıp o korkunç narayı atmıştı.

- Pruvada düşman var!

Güvertede biriken korsanların arasında, gelen gemiyi seçememekten doğan bir heyecan başlamıştı.

- Allah bilir, gelen Sen Con (Saint-Jean) şövalyeleridir!

- Onlar burada ne arar bre?

- Yoksa Cenevizliler mi?

- Nereden geçiyoruz, babalık? İki kalp beşliğe oynuyorum, Rodos hakimi ve Sen Con beyi Piyer de Busson'un korsanlan geliyor.[2]

İçlerinden birisi, bu söz üzerine, uzun bir ıslık çaldı:

- Çelebi'nin dediği doğru çıkarsa, iki kalp beşliği yanında ahrete götürecek, hadi hayırlısı...

Bu gürültüler, bu şakalaşmalar arasında ortaya atılan en doğru söz bu oldu. Gelenler eğer Rodos şövalyeleri ise, genç gemici doğru söylemiş sayılırdı. Türklerin gemileri hem küçük, hem de içindekilerin sayısı azdı. Zaman geçtikçe mor denizin üstünde kocaman bir orman gibi büyüyen sayısız direklerden anlaşılıyor ki, yaklaşan donanmada en az sekiz on "galer" ve bir o kadar da "kadırga" vardı.

Şimdi eller alınlarda, keskin bakışlar denizin gözleri kamaştıran sislerini delecek gibi süzüyor, yaklaşan düşman gemileri inceden inceye kontrol ediliyordu. Güverteden Kaptan İlyas Reis'in sesi geminin içini inletti:

- Alesta! "Rodoslu de Busson"un korsanlan geliyor!

Kaptana çevrilen yüzler, küçük kardeşi Hızır'ı da İlyas Reis'in yanında yalçın bir kaya, saldırmaya hazır bir aslan gibi taşkın ve yeleleri kabarmış olarak gördüler.

Hızır, Barbaros Kardeşler adiyle denizlerde nam veren Eceovalı bir sipahinin dört oğlunun en küçüğü idi. En büyüğü Oruç Reis namlı bir korsandı. İshak Midilli adasında oturuyordu.

İlyas Reis:

- Herkes yerine! dedi. Düşman pruvaya alınacak, orsa yaklaşacak. Sancakları indirin! Toplara bakın, atış sınırına girmeden kimse ateşlemesin! Ateş emrini ben vereceğim. Amiral gemisine dirise[3] edeceğiz!

Kaptanın emri bitince korsanlar, tırnaklarıyla palaların uçlarını tınlatıp keskinliğini denediler.

Kimi uğraş kolay olsun diye gömleğini sıyırıyor, kimi sobrena, tirenkete, mizana direklerine tırmanıyor, birçoğu da dakikadan dakikaya yaklaşmakta olan kavganın coşkunluğundan doğan bir zevkle kahkahalarla gülüyor, birbirlerine Sen Jan şövalyelerine nasıl pala sallayacaklarını anlatmaktan hoşlanıyorlardı.

Gemileri küçük, sayıları azdı. Gelen düşman tekneleri denizin üstünü kara bulut gibi kaplamıştı.

Fakat Rodos şövalyelerinden kaçmak hiç kimsenin aklından geçmiyordu. Aslan gibi savaşacaklar, aslan gibi öleceklerdi. Hiçbir zaman yiğitlik şanına leke sürmeyeceklerdi. Hoş altlarındaki bu tekne, rüzgârı ardına almış olan bu donanma önünde kalamazdı da.

Kaptan İlyas Reis, düşmana karşı ölçülü bir yolla gidiyordu. Rodos şövalyelerinin gölgeleri seçilmeye başladı. Onların da sağa, sola koştukları görülüyordu. İlk top Amiral gemisinden patladı. Fakat Reis'in gemisi Rodoslulan kendi top menziline almak için yavaş yavaş ve kurnazca ilerliyordu. Savaşın başladığı ilk anda bir aslan kükreyişi gibi patlayan İlyas Reis'in emriyle Türk korsanları ilk topu savurdular. Gökyüzünü bir uzun duman bürüdü. Kara barutun havayı yırtan gümbürtülerine korsanların tekbir sesleri karışıyor, Türk denizcileri süzüle süzüle düşman gemisine yaklaşıyorlar, üzerine atılmak için sabırsızlanıyorlardı. Duman, ateş, kargaşalık arasında korkunç bir çatırdı işitildi. İki gemi birden sarsıldı. Rampa!...

İlyas Reis, en önde, elinde parıltıları ölüm saçan palasıyle düşman gemisine atladı. Arkasından palabıyıklı koçyiğitler bir bir yettiler. Ok, kurşun vızıltıları, palaların birbirine çarpmasından çıkan vahşi ve yırtıcı uğultular, göğsü iman dolu kahramanların hançerelerinden boşalan

"Allah, Allah!" sesleri birbirine karışıyor, tüyler ürperten bu korkunç tablo içinde Rodos şövalyelerinin:

- "Sen Jorj, Sen Jorj!" diye haykıran sesleri bir baykuş çığlığını andırıyordu. Türk korsanları bir, Rodoslular bin birdi.

İlyas Reis'in gemisinin çevresini sarmışlardı. Fakat Türk korsanları durmadan pala sallıyorlar, kol, bacak, kelle uçuruyorlardı. Bir Türk denizcisi devrilirken karşısındaki beş Rodosluyu da üstüne çekiyor, hep birden yere yuvarlanıyorlardı.

İlyas Reis, bir aralık, şimşek gibi kalkıp inen palasının kıvılcımları arasından çevresine bakındı.

Yerler kan, kesik başlar, kopmuş

omuzlarla doluydu. Dört bir yanda korku ve şaşkınlıktan doğan geniş bir boşluk vardı.

Kendi gemilerinin forsa ambarından kıç kasaraya doğru siyah koyu bir duman direk gibi yükseliyordu. Yanıyorlardı. Gemiler çatırdıyor, tahtalar boğuk sesler çıkararak ayrılıyordu.

Kudurmuş bir kaplan gibi palasını sıyırdı. Olduğu yerde bir kere döndü. Şövalyelerin arasına daldı, fakat birdenbire irkildi.

Arkasından iki küreğinin arasında keskin bir hışırtı ve soğuk bir demirin acılığını duydu, sarsıldı, elbisesi boydan boya yırtılmıştı. Canı yanarak arkasına döndü, fakat bu kez de arkasından zorlu bir topuz başına indi. Koca kahramanı dizlerinin üstüne yıktı. Ağzından, burnundan, iki küreği arasından oluk gibi kan akıyordu. Gözleri kararırken kulağını dolduran uğultular arasında dört bir yanını alan Rodoslulaıın kahkahalarla gülmekte olduklarını duydu. Ölmek bir şey değildi, fakat alaya alınmak gücüne gitti. Kalkmak, karşısında gülen edepsizin boğazına sarılmak istedi. Doğruldu, gücü yetmiyor, damarlarındaki kanın akışı ağırlaşıyor, kafasının içinde her şey siliniyordu. İrkildi:

- Allah!... diye bağırdı. İlyas Reis'in ölüm titremeleri karşısında gülenler onun yerinden doğrulduğunu görünce korkularından gerilediler. Fakat koca korsan çok kan vermişti...

Ölüyordu. Öleceğini, hem de bu kahpelerin kahkahaları ve sevinç sesleri kulaklarında çınlarken öleceğini anladı. Son bir gayretle haykırdı:

- Hızır, yetiş!

Rampa olan geminin kasarasından genç bir ses çınladı:

- Geliyorum, ağam!

İlyas Reis artık son nefesini veriyordu. Bir kere daha titredi, sarsıldı. Ağzından, burnundan boşanan kan pıhtıları arasında katıldı kaldı. Fakat son bir kükreme ile:

- Öcümü bu kahpelerde koma, Hızır! diye haykırabildi.

İlyas Reis'in son nefeste çağırdığı kardeşi Hızır, az ileride başka bir halkanın içinde sarılı, kükremiş bir aslan yavrusu gibi düşmanlarının üzerine atılıyordu. Dört yanını saran çemberi görünce delirmiş gibi sıçrayarak yanına atladı. İlyas Reis'in üstüne kapardı Türk Korsanları /İl ve aynı anda palasına sarılıp kardeşinin katillerinden öç almak kaygısıyle tekrar ayağa kalktı.

Fakat bir anlık üzüntünün verdiği şaşkınlık içinde boş bulunmasından yararlanarak dört bir yandan çevrildiğini, kıskıvrak yakalanmış olduğunu gördü.

- Bırakın, bırakın beni! diye bağırdı. Ağamın öcünü almaya bugün komazsanız, bir gün, çok daha amansız alacağım bu öcü, bırakın!

Sipahizâde Yakup Bey'in oğlu, önce kahramanca dövüşüp kahramanca ölen İlyas Reis'in; uzaklarda, ta uzak sularda doğuya, batıya nam salan Türk korsanlarının reisi Baba Oruç'un kardeşi Hızır, civa gibi delikanlı, kahpe Rodos şövalyelerine esir düşmüştü. Fakat bu cinayetin, bu tutukluluğun diyetini onlara ileride "Hızır Reis" yahut "Grand Senyör"ün Kaptan Paşası Barbaros Hayreddin adı altında Avrupa'nın bütün Akdeniz kıyılarını baştan başa yakarak faiziyle ödetecek, bir daha hiçbir kavgada şehit olanlara acıyarak, kendinden geçip düşmanlarına aman vermeyecekti.

HIZIR, ESİR OLUP NİCE ZAMAN CEZİRE'DE KALDI[4]

Dört duvarından pis sular, ıslak ölüm kokulan sızan bir zindanda Hızır, angaryadan dönüp de başını iki elinin içine alarak düşünmeye, kendi kendini dinlemeye başladığı zaman, içinde korkunç sesler işitiyor, gözünün önünden kanlı kavga olayları geçiyor, boğazına bir yumruk tıkanıyor, çıldıracak gibi oluyordu. Kardeşi İlyas'ın öcünü alamamak onun beynini her gün bir kurt gibi kemiriyordu.

Bu soğuk, loş, ıssız zindanda ne kadar kaldığını ölçemiyordu Günler, geceler bu ezici tutuklu yaşayışın acısını biraz daha çoğaltarak akıyor, günden güne bu acıyla Hızır'ın içindeki öç alma istekleri birleşip büyüyor, taşıyordu.

O da büyük bir korsan olarak, Rodosluların gemilerini yakacaktı.

Hızır, bu korkunç düşünceler ve kesin kararlar içinde, ateşle, fırtınalarla sarsılarak vakit geçirirken odasının kapısı açıldı. Dört yalınkılıç korsanla bir şövalye içeriye girdi. Gelip Hızır'ın kollarını yokladı, pazılarını ölçtü, eliyle göğsünü yumrukladı. Demir parmaklıklı küçük pencerenin önüne çekerek ışıkta yüzüne baktı, sonra arkasına dönerek korsanlara Lâtince:

- iyidir, domuz gibi sağlam, bir şeyi yok, alın bunu da! diye emir verdi.

Hızır, dışarıya çıkarılacağını anlamıştı. Hava, güneş, mavi gök altında geniş bir nefes alış, yüzünü göğe kaldırarak göğsünü kabarta kabarta ciğerlerini temiz hava ile şişirmek... Bunlar Hızır'ın çoktandır görmediği, bulamadığı şeylerdi. Sevindi. Hiç ses çıkarmadan, şövalyelerin arkasında, bilmediği bir yere doğru yürüdü. Küflü, tozlu, karanlık merdivenleri

çıkmaya başladılar. Hızır bu merdivenleri bir kere de zindana atılırken görmüştü. Aydınlığa kavuştular.

Kalenin avlusuna gelmişlerdi.

Burada, kendisi gibi, her biri başka bir zindandan çıkarılmış olan otuz-kırk kişilik bir kalabalık, yalınkılıç zindancıların arasında bekleşiyorlardı. Hızır da bunların yanına getirildi. Yeni arkadaşlarının uzun bir zincirle birbirlerine bağlanmış olduklarını gördü. Bu zincirin bir halkasını da Hızır'ın koluna taktılar. Sonra bekçilerin saklayan kırbaçlan arasında kalenin avlusundan dışarıya çıkarıldılar.

Kalenin yıkılan duvarlarını tamir edeceklerdi. Bu duvarları Osmanlı Padişahı Fatih Sultan Mehmet'in 1480 yılında adayı saran ordusu yıkmıştı. Şimdi Rodoslular yıkılan duvarları Türk tutsaklarına onartacaklardı. Angarya günlerce sürdü. Tutsaklar her sabah zindanlarından çıkarılıp büyük zincirlerle birbirlerine bağlanıyor, buraya getirilince taş taşımak için zincirleri çözülüyor, bekçilerin küfür sesleri, kırbaç şakırtıları altında yorgunluktan canları çıkıncaya kadar çalıştırılıyorlar, sonra, gece olunca yeniden zindanlarına bırakılıyorlardı. Zindanda iken çalışmıyor, yorulmuyordu, fakat buna rağmen, Hızır dışarıda parlak güneş altında, temiz hava ile ciğerlerini doldurarak geçen bu günleri daha çok sevmişti. Güneşi, mavi göğü görüyordu.

Çalışan kolları ve bacakları pekleşiyordu.

Bir gün taşlan küfesine doldururken arkadaşlarından biri yanına yaklaştı, çıplak kolunu tuttu, baktı.

Hızır:

- Kolumun gücünü mü ölçersin? diye sordu.

Kolunu kastı, şişirdi, damarlarını kabarttı. Karşısındaki gülerek cevap verdi:

- Ona bakmam, delikanlı! Uzat şu kolunu hele bir daha şöyle... Şu pazının üstündeki kiri bir kaldırabilsem, kolundaki dövmeyi okumak isterim.

Hızır, bu sözler üzerine, karşısındakine dikkatle baktı. Fakat tanıyamadı. Bu yabancı ne istiyordu? Hızır'ın kolunun üstünde bir dövme vardı. Ölen kardeşi İlyas Reis'le Akdeniz'in dört bucağına nam vermiş olan ağası, korsanların piri Oruç Reis'in de kollarında bu eş dövme vardı.

Babalan çentmişti. Bu yabancı, yoksa kendisini tanıyor muydu? Hızır bunları düşünürken o, tırnağıyle, kolundaki kiri kazıyordu.

- Hah, buldum! diye bağırdı. Dövme meydana çıkmıştı. Yabancı:

- Sen Hızır değil misin? diye kısık ve kalın sesiyle sordu:

- Oruç Reis'in kardeşi... Sen Hızır Barbaros'sun!

Hızır, gurbette bir tanıdıkla karşılaşmanın uyandırdığı büyük sevinç içinde haykırdı:

- Benim, dedi. Korsan Baba Oruç'un kardeşi Hızır benim. Ya sana kim derler?

Yabancı:

- Bana Şeytandöven Aydın Reis derler, dedi. Baba Oruç'un yoldaşlarındanım. Senin ağan bizim pirimizdir. Seni şu kadarcıkken bir kere görmüştüm. Büyümüş, koca, gürbüz bir delikanlı olmuşsun. Buraya düştün demek?.

İkisi de kendilerini kaybetmişlerdi. Gözlerinden sevinç yaşlan akarken ellerinden taş küfelerini

"güüüüür..." diye atarak birbirlerine sarıldılar. Fakat bu sırada havada, yılan ıslığı gibi, bir ses işitildi. Bir kırbaç ikisinin ortasında sakladı.

— Kendinize gelin! Burası düğün evi değil. Gözünüzü patlatırım ha!...

Aydın Reis, bir yumrukla ezip suyunu çıkarabileceği sıska bekçiye yan yan baktı. "Ya sabır!" diye mırıldanarak küfesini omuzlayıp uzaklaştı. Hızır da kendi taşlarını yükleniyordu. Fakat içinde büyük bir sevinç ışığı doğmuş, göğsündeki sıkıntı kalkmıştı. Ağasının bir yoldaşıyle burada buluşmak, kendisi gibi düşünen, kendisi gibi duyan, kendisiyle birlikte çalışacak olan bu gibi işlerde bilenmiş biriyle karşılaşmak, çok büyük bir kazançtı.

Günler geçiyordu. Hızır'la Aydın Reis birbirlerini uzaktan görüyor, fakat kendilerini gözleyen bekçileri kuşkulandırmamak için Aydın Reis, Hızır'dan uzak duruyordu. Bir akşam angaryadan zindana dönüşte, zincire vurulurken Aydın Reis, bir yolunu bulup Hızır'ın yanma düştü. Beraber zincire vuruldu. Yolda başka yerlere bakarak, sanki ona söylemiyormuş gibi mırıldandı:

- Hazır ol, delikanlı! Burada bir kayıkçı tanırım, kendisiyle uzlaştık, yarın kaçacağız.

Hızır'ın kalbi göğsünün altından fırlayacakmış gibi çarptı, titredi gözleri yaşardı:

- Hazırım, Reis dedi.

Dişlerini kenetleyerek sustular. Kollarındaki zincirin ağırlığı bileklerini acıtırken gözlerini yumdular. Buradan kurtulduktan sonra zindancılarından çıkaracakları öcün tatlılığını düşünmeye başladılar. Tabur sallana sallana, zincirlerini şakırdatarak, ağır ağır ilerliyordu.

KURTULUŞ

Hızır, o gece, zindanda sabaha kadar uyuyamadı. Ağası Oruç Reis'e Türk korsanlarının babası deniliyordu. Eğer şu yoldaşı Aydın Reis sözünün eri olur da buradan çıkabilirlerse, doğru ağasının yanına gidecek, beraber korsanlık edecekti. İşte o zaman ellerinde yıllarca tutsak kaldığı Rodos şövalyelerinin, bu kahpe zindancıların, ağası İlyas Reis'in katillerinin tepesinde yıldırımlar yağdıracak, şimşekler çaktıracak, kara günler yaşatacaktı.

Zindanın demir parmaklıklı küçük penceresinden içeriye sızan ilk ışık, Hızır'ı küçük taş odanın içinde sinirli adımlarla dolaşırken buldu. Çok sinirli idi.

- "Ya kaçarken yakalanırsak?"

Böyle bir şey aklına gelince, "adam sen de," diyerek omuzlarını silkiyordu. Böyle köpek gibi yaşamaktansa kaçarken ölmek hayırlıydı. Kapı açıldı, her zamanki gibi dışarıya çıkarıldı..

Avluya gelince başka bir zindandan çıkarılmış olan Aydın Reis'i kalabalığın içinde gözleriyle arayıp buldu. Aydın Reis'in duruşundan bir şey anlaşılmıyordu. Koca korsan aptal denilebilecek, kendisinden hiçbir şey beklenilmeyecek donuk bakışlarıyla bulutlan sayarak sıraya giriyordu.

Fakat keskin bir göz, onun pek ustaca bir salaklık yaparak adım adım gerilediğini, zincire beraber vurulmak için Hızır'ın yaklaşmasını beklediğini anlamakta gecikmezdi. Bekçinin kamçısı Aydın Reis'in omzunda sakladı:

- Sıraya gir, aptal, önüne bak!

Bu sırada Hızır da yaklaşmış bulunuyordu. Yan yana ikisini bir zincire bağladılar. Tabur yürümeye başladı. Aydın Reis gökteki bulutları saymaktan

bıkıp usanmıyordu. Başını havaya kaldırmış, anlamsız gözlerle göklere bakıyor, fakat mırıldanıyordu:

- Hazır mısın, evlât? Bugün kaçacağız. Hızır, yüreğine kadar titreyerek, cevap verdi:

- Evet, Reis!

Aydın Reis ancak duyulabilecek sesiyle:

- İyi, dedi. Beni gözden kaçırma. Zincir çözüldükten sonra çaktırmadan peşimden gel.

O gün öğleye kadar bir daha bir tek kelime konuşmadılar. Hızır'ın kalbi kabarıyor, daha sık çarpıyordu. Bekledikleri an gittikçe uzuyor, Aydın Reis, hiçbir şey yokmuş gibi, taşlan küfesine dolduruyor, küfeyi omzuna yükleyerek götürüp boşaltıyor, yeniden geliyor, gidiyordu.

Öğle-oldu. Dağıtılan yavan ekmeklerle karınlarını doyurdular. Bekçiler onları teker teker saydı.

Hızır, Aydın Reis'in şimdiye kadar neden kaçmadığını anlamakta gecikmedi. Eğer kaçmış olsalar, ekmek dağıtılırken öğle yoklamasında anlaşılacak, gündüz gözüyle peşlerine takılacaklardı.

Öğle yoklaması geçti. Tekrar çalışmaya başladılar. Hızır, gözünü Aydın Reis'ten ayırmıyordu.

Bir aralık onun kıyıda kumun üstünde yürürken kaybolduğunu gördü. Yüreği çarparak çevresine bakındı. Bekçiler öte yanda birbirleriyle şakalaşıyorlardı. Bir yanı alabildiğine deniz, öte yanı alabildiğine kumsal olan kıyıdan esirlerin böyle göz göre göre kaçabilmeleri olacak şey değildi.

Hızır, çevresine bir kere daha baktıktan sonra, taş küfesini olduğu yerde usulcacık bıraktı.

Yavaşça süzülerek Aydın Reis'in arkasında kaybolduğu kayalığa yaklaştı, dolaştı. Dalgaların altını oyduklan bu kocaman taşın bir köşesine kumlar kaldırılarak küçük bir mağara yapılmıştı.

Aydın Reis buraya sinmişti. Hızır da yanına çömeldi:

- Reis, buraya geldik ama bekçiler her yeri görebilecek yüksek bir kayanın üstünde duruyorlar.

Nasıl kaçarız?

Aydın Reis, yan gözle ona bakarak gülümsedi:

- Evlât, biz bu kafayı kalyon forsasında büyütmedik. Ne kaçması?... Elbette burada oturacağız.

İstersen, bir de uyku çek.

- Anladım, onlar gidince çıkacağız.

- Hah şöyle! Onlar şimdi hava kararırken bizim delikanlıları toplayıp götürürler. Biliyorsun ya, akşam yoklaması zindana girerken yapılacak. Biz de o zamana kadar, inşallah, denize açılmış oluruz. Benim gemide Cenevizli bir kürekçi vardı. Bir gün bana yalvardı, yakardı, memleketinde nişanlısı varmış, onu çok severmiş, kendisini bırakmam için elimi ayağımı öptü.

Çokluk olmaz ama, benim de kötü bir günüme geldi işte... Biraz da içmiştim. Adamlarıma:

"Atın şu keratayı denize!" dedim. "Yüze yüze gidebilirse, varsın, karaya çıksın, yavuklusuna kavuşsun." Bunu der demez, herifi cumbadak denize boci ettiler. Ben bunu unutmuş gitmiştim.

Köpoğlusunun denizde boğulduğunu sanıyordum. Gel zaman git zaman, bu itoğulları bir gün bizim gemiye saldırdılar. Bizim gemiler hep küçük kırlangıç, kadırga... Onlarınki hep kalyon, bastarda. Palalara el attık ama, bu sıcağa kar mı dayanır? O canım aslan gibi leventlerim hep gözümün önünde teker teker denize

döküldüler. Beni de kıskıvrak yakalayıp buraya getirdiler. Kaçmak için dokuz doğururken bizim Cenevizliyi burada görmeyeyim mi? Meğer Rodosluların gemi tezgâhlarında çalışıyormuş. Bir gün sırasını bulup yanına gittim. "Aman, buradan kurtulmanın bir çaresi..." dedim. Herif kafasını kaşıdı, yakalanırsa başına geleceğini düşündü taşındı, fakat gene yüreği temiz bir gâvurmuş, "Ağam, dedi. Sen beni nişanlıma kavuşturdun, bu iyiliğini unutamam, sana bir sandal vereyim, başka şeye karışmam, kaçabilirsen kaç." Herif bana evini de gösterdi. Nah şu kumsalın ucunda gördüğün beyaz badanalı kulübe. Hani önünde yelken açmış kırlangıçlar, filikalar var ya... Şimdi akşam olur da bir kere kapağı oraya atarsak kurtulduk gitti demektir.

Hızır, bu tatlı hayalle kurtuluş saatinin gelip çatabileceğini düşünerek titredi. Akşama kadar başka bir şey konuşmadılar. Yalnız Hızır bir defa Aydın Reis'e sordu:

- Ağam Oruç nerededir, nasıldır acep? Aydın Reis'in gözleri parladı:

- Ya sen bilmez misin? Ona şimdi Baba Oruç derler... Yavuz başbuğ oldu. Namı yedi denize yayıldı. Şimdi gazasını Cezayir sularında yapar, gemilerini orada dinlendirir.[5] Gâvur elleri onun adından tir tir titrer. Cezayir Sultanı serhadd-i bahrisini ona bekletir. Çünkü İspanyol kâfirine ancak onun gücü yeter."

Hızır'ın sevincinden gözleri yaşardı. Yumruklarını sıktı, kendisini tutamadı, haykırdı:

- Ya, ağam bunca yavuz reis olmuş da ben hâlâ böyle kaya kovuklarında sıçan gibi pineklerim.

Hele bir Tanrı gün göstersin, şuradan kaçalım, elbette ben bu kahpelerin bütün gemilerini birbirine bağlayıp cayır cayır yakar, öcümü komaz, alırım.

Güneş ağır ağır denize gömülmeye başlamıştı. Ufukta durgun suların üstü kan kırmızı bir renk almıştı.

Kırbaç şakırtılarını, yoldaşlarını toplayan bekçilerin seslerini işittiler. Son gürültüler yavaş yavaş uzaklaştı. Görünürlerde kimseler yoktu.

Aydın Reis:

- Haydi vira! dedi.

İki arkadaş tabanları kaldırıp beyaz kulübeye doğru koşmaya başladılar.

Tutsaklar zindana doğru ağır, sessiz adımlarla yürürlerken garip bir şey bekçilerden birisinin gözüne çarptı. Zincirin halkalarından ikisi boş olarak sallanıyordu. Yaklaşıp sordu:

- Burada kim vardı, ne oldu, zincir yerde sürükleniyor? Esirlerin hiçbiri diğeriyle konuşturulmuyor, kimse kimseyi tanımıyordu ki bu soruya karşılık verebilsinler.

Bekçi daha sert, daha yüksek sesle, yeniden sordu:

- Nerede bunlar?

Bekçinin yaklaşıp onlarla konuşmaya başladığını gören iki şövalye işi sezer gibi oldu.

- Sayın şunları! diye emir verdi. Saydılar. Sayı bitince ağır bir küfür savurdu:

- Şeytanın boynuzu, ikisi eksik...

Rodos şövalyeleri, tutsakların adadan kaçmamaları için her şeyi düşünmüşlerdi. İçlerinden birisi yakındaki yüksek bir kayaya çıktı.

Borusunu dört kere keskin, sürekli, gürültülü öttürdü.

Bu, aralarında bilinen bir işaretti. Sesi işiten her şövalye ada içinde araştırma yapacaktı.

Aramaya başladılar. Adanın dört yanından boru sesleri geliyor, sesi duyan daha ilerilerdeki arkadaşlarına boruyla işi bildiriyordu. Dört yanı denizle çevrili bu kara parçasında hiçbir tutsak hiçbir yere kaçıp gidemezdi. Yakalanacaklar, cezalarını bulacaklardı.

Boru seslerini işiten şövalyeler oldukları yerden dışarıya çıkıyorlar, araştırmaya başlıyorlardı.

Adayı karış karış tarıyorlardı.

Aydın Reis, işin bu kadar çabuk anlaşılacağını ummamıştı. Boru seslerini işitince canı sıkıldı.

Durdu, dört bir yanlarını, karaları, denizleri, gözleriyle taradı. Kafasını kaşıdı:

- Vay canına! dedi. Pazarlık uymadı, zindana girmeden saydılar. Arkamızdan dört köpek yavrusu geliyor.

Hızır, eş bir sıkıntı içinde, Aydın Reis'in gösterdiği yana baktı. Dört karaltının hızlı hızlı kendilerine doğru yaklaşmakta olduğunu gördü:

- Vay kahpeler vay, diye söylendi. Aydın Reis, onu kolundan tutup silkti:

- Hele şu kayalara bir ulaşalım, bakalım ne olacak? Tabanları yağla, delikanlı! Burada ashnhk sökmez. Tavşan olmaya bak.

Şimdi artık şövalyelerin ellerine geçmek, en kısa bir zamanda, korkunç işkenceler altında ölmek demekti. Bunu Aydın Reis de biliyordu. Alaca karanlıkta adımlarını sıklaştırdılar, koşmaya başladılar.

Borularını öttüre öttüre çemberlerini gittikçe daraltan şövalyelerle kaçakların arkalarından koşan bekçiler kayboldukları kayaların arkasında birbirleriyle karşılaştılar.

Birisi bağırdı:

- İşte burada kayboldular.

- Sen Jorj hakkı için aramızdan bir sinek bile geçmedi.

- Haydi diyelim ki kaçaklar saklandı, ya bekçiler nerede?

- İşte burada, vay canına!...

Hep birden bu son sözü söyleyen şövalyenin yanına koştular. Şaşkınlık ve korku içinde bağırdılar:

- Ah Sakrablö, şeytanın piçleri!...

Dört bekçi yerde yüzükoyun cansız yatıyordu. Koşmuşlar, kaçaklara yetişmişler, fakat tam tutacakları sırada öldürülmüşlerdi. Şövalyeler ölülerin üstüne eğilip kalplerini dinlediler. Dördü de artık bir daha geri dönmemek üzere yedinci kat göğe, Hazreti İsa'nın yanına gitmişlerdi.

Ayağa kalktılar. İçlerinden biri bağırdı:

- Bu katiller cin bile olsalar gene kaçamazlar, elbette burada bir yere saklandılar!

- Arayalım, bulalım, burunlarını, kulaklarını, ağızlarını kesip yakalım.

- Kazığa vurup ateşte kızartalım.

Sağdan, soldan, karanlıkların içinden şövalyeler boru seslerini işitip meydana çıkıyorlar, dört Rodoslunun ölüsü ile karşılaştıkça köpüniyor, bağırıp çağırıyorlardı:

- Yakalar yakalamaz canlarını çıkartalım! Nefes aldırmamak bu melunlara...

- Heriflerdeki güce bak, silâhlı dört bekçiyi yumruklarıyla haklamışlar. Bir de tutsaklara iyi bakmadığımızı söylerler. İyi bakılmayan tutsaklarda böyle fil gücü olur mu?

- Burada da yoklar. Bunlar yer yarılıp da yere mi geçtiler? Dört yanı arıyorlardı. İşte karşılıklı iki yandan gelen şövalyeler, esirlerin bu kayanın arkasına döndüklerini görmüşler, sonra dört bekçi buraya yetişip girmişti.

Bekçilerin cesetleri ortada, fakat esirler nerede? Ne ileri, ne geri gidemezlerdi. Öyleyse ne oldular?

Birisi bağırdı:

- Sakın denize girmesinler?

Kıyıya yaklaştılar, yeni doğan ay ışığının, gümüş rengi içinde deniz, alabildiğine görülüyordu.

Üzerinde değil insan gölgesi, ufak bir kırışıklık bile yoktu. Bir çarşaf gibi düz ve kırışıksız...

Şövalyelerin canı sıkılmaya başladı:

- Ey, nereye gitti bunlar? İşte hepimiz kendi gözlerimizle gördük ki buraya girdiler. Hazreti Meryem'e secde eder gibi yüzükoyun yatan bu bekçiler de anlatıyor ki biz doğru gördük.

Bunlar göğe uçmadılar ya..

- Sakın şu fıçıya girmiş olmasınlar?

Başlar sevinçle çevrildi, fakat sevinçle gerilen yüzler tekrar büzüldü.

- Haydi oradan, aklını mı kaçırdın?

Kıyıda küçük bir şarap fıçısı bata çıka yüzüyordu. O kadar ufaktı ki değil iki adam, bir çocuk bile içine sığamazdı.

Kendisine, aklını mı kaçırdın, demelerine sinirlenen şövalye:

- Neden a canım? diye cevap verdi. Biz her yanı arayalım da içimizde kurt kalmasın. Ben bu fıçıyı çekip içine bakacağım.

Fakat şövalyenin fıçıyı yakalamak için çizmelerini çıkarıp denize girmesine fırsat kalmadı, o, kendiliğinden hafif bir dalga sallanışıyle döndü, bu kuruntulu adama içini gösterdi. Bomboştu.

Bir umuda bile benzemeyen bu son kuruntuları da böylece sönüp gidince, şövalyeler üzgün ve yorgun adımlarla yavaş yavaş uzaklaşmağa başladılar. Birisi:

- Kim bilir hangi cehenneme gittiler, dedi. İşte burada yok, gidip başka yerleri arayalım.

- Ama ben gözümle gördüm, yahu! Bu herifler şeytan mıdır yoksa?

- Ah bir kere elime geçirsem işkembelerini çıkarıp köpeklere şölenle yedireceğim. Derilerinden dümbelek yapıp kırk gün kırk gece çalacağım.

* * *

Kıyıdaki fıçı sarsıldı. Altındaki deliğe ağzını koyup nefes alan Aydın Reis'in soğuktan mosmor kesilmiş yüzü suyun dışına zıp diye çıktı.

- Vay canına, dedi. Ağzını fıçının deliğine dayayıp nefes almak amma da zormuş. Ne ise...

Buna da bin şükür.. Ya karada yakalanıp da ıslık sıçanı gibi kuyruğu ele verseydik?... Herif de şu söylediklerini yapmaya kalksaydı, incecik derilerimize bakmadan bizi dümbelek yapacaklardı.

Aydın Reis bunları söylerken, bir yandan da suyun içinden çıkıyordu. Karada üstünden başından sızan sulara bakarak:

- Bununla beraber fena.bir düşünce değil... Elime geçecek ilk şövalyenin derisinden bir davul yapayım. Bakalım hangi tarafı iyi ses verecek?

Fıçının başka bir deliğine ağzını dayayıp nefes alarak denizin dibine çömelmiş olan Hızır da ayağa kalkarak suyun içinden çıktı:

- Onu bilmem, ama, dedi, kazıklayıp ateşte yakmak da pek kötü değil hani?... Sen fıçıyı tam sırasında çevirmeseydin hapı yutmuştuk, Reis!

Aydın Reis'in yüzü buruştu:

- Herifin aklına fıçı geldi ama bizi içinde sandı. Altından nefes aldığımızı, bir balık gibi su altında yüzdüğümüzü nereden bilecek? Kırk sene düşünselerdi, gene bunu bulamazlardı. Heriflerdeki kafa değil kilise çanı...

Sahilde karşı karşıya, elbiselerini sıkıyorlar, sularını akıtıyorlardı. Uzaktan bir boru sesi kulaklarına çalındı, hâlâ aranıyorlardı. Aydın Reis:

- Haydi bakalım, palamarı çözelim, delikanlı, dedi. Bu sefer karşılaşırsak, karada içine girecek fıçı bulsak bile, bu soğuğa dayanamayız. Salamuramızı çıkarırlar.

İki arkadaş üstlerinden sular sızarak yola düştüler, adımlarını sıklaştırdılar, beyaz eve doğru koşmaya başladılar.

Cenevizlinin kendileri için ayırdığı sandal evin önünde duruyordu. Aydın Reis, Hızır'la birlikte, içine atladı. Küreklere asıldı. Hızır, dümene geçmişti. Delikanlı arkasına yaslanmıştı. Ay ışığı yüzüne vuruyor, yakışıklı, soylu erkek yüzü uzaklarda kararan sulara çevrilmiş, sanki kazanılmış uğraşlar, dünyaya gelmiş, gelecek deniz kaptanlarının en ünlüsünün bayrağı, umutlarla dolu geleceğini denizin kırışıkları içinde görüyordu. Yaramaz roman kahramanları gibi çil yüzlü, kızıl sert saçlı ve mavi gözlü idi.

Bu küçük sandal, ileride denizleri titretecek, Akdeniz kıyılarını baştan başa ateşe vererek bir uçtan öbür ucuna kadar nam salıp kendi denizi yapacak, yalnız gale ruvayyallere, denizlere değil, tarihlere sığmayacak kahramanı almış, namını ve ününü yayacak denizlere doğru götürüyordu.

LEVENT TURGUT

Filika adaya yaklaşınca çıkmak için kıyıda kimsesiz bir yere çektiler. Önce Aydın Reis dışarıya atladı. Arkasından Hızır sıçradı. Uzakta liman

gözüküyordu. İki arkadaş tutsak çullarıyla limana girmeyi uygun bulmadılar. Aydın Reis elini alnına koyup baktı:

- Limanda Rodosluların iki büyük gemileri var, dedi. Ama bizim korsanların ufak tefek parçalan da gözüküyor. Bunlar nasıl oldu da böyle isimsiz bir adada dalaşmadan duruyorlar, şaş da kal?!

Hızır, senelerden beri uzak kaldığı Türk gemilerini görmek için Reis'in gösterdiği yere baktı, daldı, kaldı. Gözleri doldu, bağrında o sönmüş alev yeniden dalgalandı. Öç almak, köklerini kurutana kadar ağasının katillerine acımamak.

Aydın Reis, onun kafasından geçenleri anlamakta güçlük çekmedi.

Hızır, Türk gemilerini gözleriyle içiyor gibiydi. Koca korsan, derin bir göğüs geçirdi. Sonra delikanlının kolundan tutup onu daldığı rüyadan uyandırdı.

- Yürü bakalım! Önce üstümüze giyecek bir çaput bulalım. Öcünü, gemini sonra düşünürüz.

Yürümeğe başladılar. Yürüdükçe taş evler sıklaşıyordu. Karşılıklı damların birbirine değdiği dar ve karanlık sokaklara giriyorlardı. Aydın Reis sağını, solunu hesaplayarak yürüyor: Hızır görmediği, bilmediği bu kasabada Aydın Reis'in götürdüğü yere gidiyordu.

Bir Yahudinin evinde iki yoldaş giyindiler. İki uşak gelip saçlarını, sakallarını taradı, temizledi.

Bellerine kamaları sokup kılıçları kuşanınca Aydın Reis şaşkın gözleriyle Hızır'a baktı:

- Sen bayağı yaman bir adammışs^ı, yahu! dedi. Bu elbiselerle öyle heybetlisin ki, korkarım, ağandan da yavuz bir korsan olacaksın. Tanrı alkış versin.

Hızır, Aydın Reis'in bu sözlerine karşı saygı ile gülümsüyordu. Belki o da içindeki korsan aşkının kendisini nerelere kadar yükselteceğini seziyordu. Ve bir şey olmak istiyordu.

İki arkadaş yürüye yürüye limana yaklaştılar. Denizin üstünde Rodos şövalyelerinin galerleriyle üzerlerindeki yeşil ay gözüken kızıl bayraklı kadırgalar yan yana yatıyordu. Kıyıya uzanan meydanda, büyük çınarın altında arı kovanı gibi bir kalabalık kaynaşıyor, kavga oluyormuş gibi sesler meydanda yükseliyor, kasabaya yayılıyordu.

Aydın Reis, adımlarını sıklaştırdı. Kalabalığa yaklaştılar. Baştan aşağıya kadar zırhlara bürünmüş, göğüslerinde mavi dört haç bulunan şövalyeler, Türk gemicileriyle zorlu bir tartışmaya dalmışlardı.

Aydın Reis, Türklerden birine sordu:

- Ne oluyor delikanlı, kavga mı var?

Türk gemici, onu baştan aşağıya süzdükten sonra:

- Biz bu limanda sulanıyorduk.[6] Rodosluların galerleri gelip çattı, aramızda alıp verecek bir şey yok. Kavga çıkmasın diye biz tınmadık. Sözde korsanlarla Sulanma Kanunu ile bir anlaşmamız var. Demin de şurada şu koca çınarın altında oturuyorduk. Onlar da gelip karşımıza oturdular. Bizimle hır çıkarmak istiyor kahpe oğulları. Bizden çokluklar, ama nasıl olsa onlarla başa çıkarız. Hele ayağımız karadayken...

Gemicinin atılgan sözleri, Aydın Reis'in hoşuna gitti:

- Evelallah! diye gülümsedi, karşısındakinin omuzunu okşadı. Delikanlı, sözünü bitirdi:

- Ya... İçlerinden biri bir aralık yaklaşıp da bizimkilerden birisinin kavuğunu başından alarak alaya başlamaz mı? Bizimkiler kızdı. Anadolu uşağı bu, alay ettirir mi? Tokadı kaldırdığı gibi herifin yüzüne şaplatıverdi. Herifin suratından ateş çıktı sandık. Sırt üstü yere yıkıldı.

Hızır, Aydın Reis'in yanıbaşında olayları coşmuş dinliyordu:

- Yavuz delikanlıymış, diye mırıldandı.

- Elbette, meğer tokadı yiyen Rodosluların amiralinin oğluymuş. Şimdi amiral gelmiş, bizim Reis'le vuruşmak istiyor. "İkimiz vuruşalım bu kadar adamın kanına girmeyelim, yabancı bir adadayız, korsanlığın sulanma kanununu bozmayalım" diyor. Bu bizim de işimize gelir ama...

- Ama da ne?... Reis'iniz çıksın.

- Çıksın ama burada yok. O, bizi açıkta üç parçayla bekliyor. Biz başkasını çıkaralım dedi, amiral de onu beğenmedi.

- Ya niçin beğenmez? Kahraman kendisine güvendikten sonra...

- Daha çocuk, hem de ne idüğü belirsiz bir levent parçası... "Ben kendi ayarımda bir başbuğla dövüşürüm" diyor.

Çınarın altındaki meydanda başını mendille sarmış, yırtık gömlekli, siyah kuşaklı, baldırı çıplak, on sekiz on dokuz yaşlarında bir çocuk, elinde

kaması, avaz avaz bağırıyordu:

- Gidi kahpenin oğlu! Kendisine güveniyorsa meydana gelsin. Elbette o amiral ise ben de bir Türk korsanıyım. Ne demek beğenmem?!... Kim kime denk değilmiş? Asıl o bana denk değil.

Sukur-bağsı, yılan kuyruğu.

Gencin meydan okuyuşu, Aydın Reis'in hoşuna gitti:

- Yaman delikanlı! Kimin nesi acaba? dedi. Arkadaşları gencin çevresini sarmışlar, onu coşturuyorlardı:

- Ya bre Turgut! Doğru, kendisine güvenen ortaya gelir. Pala işi bu... Amirale mamirale bakar mı? Var ol, Turgut! Yaşa Turgut! Atla, vur! Turgut da bir gün amiral olacak elbette.

Turgut denilen genç, arkadaşlarının alkışları ile büsbütün kabarıyordu. Keskin bakışlarından, sivri kamasını sabırsızlıkla sıkan kalın pazılı kollarından pek de öyle yabana atılacak bir korsan olmadığı anlaşılıyordu. Denizlerde yıllar boyu kavga etmiş yüzlerce korsanın aralarından bu çocuğu seçmeleri de pek boş olmasa gerekti. Turgut her yerde bulunur, her yerde karşılanır erkeklerden değildi. Bu delikanlıda gözle görülür, sezilir bir büyüklük vardı.

Amiral, gürültünün çoğaldığını göjünce, yavaşça meydana çıkmıştı.

Onu dinlemek için sustular. Ağır ağır, tane tane söylemeye başladı:

- Ben ünlü Rodos Kralı Sir Pierre de Bousson'un yeğeniyim. Gemimde üç bayrak, iki fener taşırım. Armam altın yaldızlıdır. Böyle siyah kuşaklı baldırıçıplak bir çocukla vuruşamam. Hem yaşı küçük, hem de bir reis bile değil.

Turgut bu sözlere, büsbütün köpürmüş bağırıyordu:

- Çocuk diyorsun, ama karnını deştiğimde ağzını açacak halin mi kalır sanırsın? Benim de babam belirsiz değil. Ben piç miyim? Ben de dayım Durmuş Ağanın yeğeniyim. Türk oğlu Türküm ben! Sen bizim Reis'e nasıl karşı çıkarsın? O, sizin yüz amiralinize bedeldir.

Hem bu sözleri Lâtince söylüyordu. Rodoslu:

- Ya soylu, denizlerde ün salmış bir başbuğ karşıma çıkar ya adamlarım hep birden üzerinize saldırır! diye sözü kesti.

Ortalıkta korkunç bir kabarma vardı. Kavga başlayacaktı. Gürültü yükseldi. Türkler bağırıyorlardi:

- Köpekler çok hırladılar. Haydi çocuklar, ya devlet başa, ya kuzgun .leşe... Yaşa Turgut Atıl şu moruğun üzerine... Haklayalım hepsini... Vur! Davran!

Palalar sıyrılmış, kavuklar tartılmış, şövalyelerin üzerine saldıracaklar; belki de yenilip hep birden her şeyi elden çıkaracaklardı. Aydın Reis Hızır'a baktı:

- Kendini göstermenin yolu gözüktü, dedi. Bu, Tanrının işi... Nasıl, becerebilir misin?

Hızır, kanı kaynıyor, yerinde duramıyordu.

- Ya sen bilmez misin ki ben Oruç Reis'in kardeşiyim, dedi. Bu nasıl söz? Elbette beceririm.

Aydın Reis, kalabalığı yarıp meydana çıktı:

- Durun, susun bakayım!

Susmuyorlardı. Aydın Reis, kaşlarını çatıp haykırdı:

- Susun diyorum bre! Kapatın çenenizi!...

Aydın Reis'in sesindeki ton, duruşundaki beylik, başta Turgut olmak üzere, bütün korsanları susturdu. Gürültü sindi. Kaynaşma durdu.

Aydın Reis ağır, tok, hor görür bir sesle Rodoslu amirale döndü:

- De Busson'un yeğeni! Sen kendine denk bir kavgacı istiyordun. Elbette burada öyle bir reis var. Tanımak ister misin? Adını duyunca korkmaz mısın?

Bu sözü işitenler büyük bir şaşkınlık içinde Aydın Bey'e baktılar. Amiral de şaşırmıştı. Sesine yapma bir ağırlık ve aldırmazlık vererek sordu:

- Sana kim derler? Dövüşecek adam sen misin?

Aydın Reis, cevap vermeden önce, dört bir yana bakındı. Ortaya atacağı adının bir gülle gibi patlayacağını biliyordu. Birdenbire gürledi:

- Bana Şeytandöven Aydın Reis derler. Sizin diyarlarda Kaşadiyablö diye anılırım.

Reis'in adı duyulur duyulmaz büyük bir uğultu koptu:

- Yaşa Aydın Reis! Yüce Türk korsanı... Yaşa! Yaşasın şanlı Reisimiz!

Aydın Reis bu sefer de amirale döndü:

- Sen kendine denk dövüşçü arıyordun, değil mi? dedi. Burada öyle bir adam bulundu, sözünde duruyor musun?

Amiral hâlâ yüksekten atıyordu:

- Sen misin? Seninle dövüşürüm. Senin adın ve değerin bize yeter.

- Hayır! Benden daha değerli biri var.

- Senden de mi değerli?

Bu soruyu amiral şaşkınlık içinde sorarken Türk leventleri de büyük bir sevinç içinde ortaya atılacak adın patlatacağı korkuyu beklediler.

Aydın Reis, sesini yükseltmeden:

- Evet, dedi. Baba Oruç Barbaros'un kardeşi Hızır Reis Barbaros.

- Nerede?

Aydın Reis, Hızır'ı omuzlarından çekip ileriye itti:

- İşte burada!...

Amiral, Hızır'a baktıktan sonra yüzünü buruşturdu... Bu sözlere inanmamıştı:

- Baba Oruç'un kardeşi Barbaros bizim zindanlarda tutsaktır. Nereden belli bu gencin bir Barbaros olduğu?

Hızır, omuzundaki cepkeni sıyırdı attı. Geniş damarlı, iri kaslı kolunu sıvadı, amirale gösterdi.

Barbaros kardeşlerin arması olan çapraz kılıç resmi üzerine dağlanmış "Barbaros" kelimesi açıkça okunuyordu.

- Bundan belli, dedi. Ama kavga başlarsa kılıcımdan da belli olur. Ben Hızır Barbaros'um ve sizin zindanlardan kurtuldum.

Amiralin adamlarıyla birlikte Türk gemicileri de yaklaşmışlardı. Barbaros forsunu görür görmez korkunç bir gürültü kopardılar. Ada alkıştan, sevinçten, küfür seslerinden inim inim inledi.

- Vur! Öldür! Yaşasın Reis! Baba Oruç'un kardeşi, eşsiz korsan var olsun!

Amiral, adamlarına döndü:

- Bu işin sonunda hangimiz ölürsek ölelim, sizden hiç kimse kavgaya tutuşmayacak. Herkes yemin etsin, dedi.

Amiral bu kavgada kendi gitse bile, kavuk hırsızı oğlunu kurtarmak istiyordu. Türkler hep bir ağızdan "Vallahfyi bastırdılar.

- Ben de bakir Meryem'in oğlu Mesih'in kutsal adına yemin ederim. Sağ kalırsam adamlarımı alıp çekileceğim, bir kılınıza bir şey olmayacak.

Türk korsanları bağırdılar:

- Bu yemini tutamayacaksın, sağ kalamazsın, sen gebereceksin?

Meydan açıldı. İki başbuğ birbirlerinin üzerine atıldılar. Çelikler havada parlıyor, geniş tekerlekler çiziyor, meydandakilerin gözleri hiçbir atılışı kaçırmamak için dört açılıyor, fıldır fıldır dönüyor, çeliklerin parıltısını çok zorlukla izleyebiliyorlardı. Bir hoca Türk gemicilerinin arkasından yere çömelmiş Kur'an-ı Kerim'den Fatiha suresini okuyor, Rodoslular da Sen Jorj adına bağıra bağıra Lâtince dualar okuyorlardı. Turgut yere çömelmiş, yan gözle kavgayı izlerken elinde deli çomağı gibi oynatmakta olduğu kamasının ucuyle yerdeki kumlara sihirli resimler çiziyordu. Bir büyücüden öğrendiği bu sihirli resimle Hızır'a kavgasında yardım edecekti.

Hızır'la amiralin silâhlan çatışmıştı. Çeliklerin çarpışmasından çıkan korkunç sesler insanın içine ürperti veriyor, iki kavgacının ölçülü, güçlü vuruşları ve saldırışları, kendilerini koruyuşları amiralin de Hızır'ın da pek yabana atılacak kavgacı olmadıklarını gösteriyordu. Hızır'ın saldırışları keskin, kuvvetli, ataktı. Fakat tecrübeli amiral de pek ustalıklı karşı geliyordu. Bir aralık birdenbire, Hızır'ın ayağı kaydı, delikanlı yere düşer gibi oldu. Amiral, bundan yararlanarak atıldı.

Seyirciler korku ve şaşkınlık içinde irkildiler. Turgut yakası açılmadık bir küfür savurarak kamasıyle kumsalın üstüne çizdiği bütün sihirli resimleri bir çırpıda sildi, attı. Hoca, okuduğu Fatiha'yi yarıda bıraktı. Sen Jorj'a dua eden şövalyeler, onlarla alay ederek pa-, paz ölüsü kaldıran korsanlar birden sustular. Her şey bitmişti. Hızır, doğrulmazsa, ölmüş sayılmalıydı.

Fakat hepsinin korku, şaşkınlık, sevinçle açılan gözleri önünde Hızır'ın palasını alttan ileri doğru uzattığı görüldü. Amiral, bu tuzağa düştü, bütün hızıyle bu palaya saplandı, kolları havaya kalktı, olduğu yerde bir kere döndü, sonra karnında Hızır'ın palası, sırt üstü yuvarlandı, katıldı kaldı.

Hızır ince bir zekâya, korkunç bir kuvvete, kendi güvenine dayanan bu manevrasına önem vermiyormuş, sanki hiçbir şey olmamış gibi belini geriye attı, bir silkinişte ayağa kalktı, palasını döndürdü, amiralin göğsünden çekip aldı. Tüyler ürpertici bir hışırtı işitildi.

Şövalyelerin benizleri sapsarı olmuştu. Hepsi amiralin yerde boylu boyunca yatan ölüsü karşısında tir tir titriyorlar, yaklaşmayı da göze alamıyorlardı.

Turgut, sevincinden, kavuğunu havaya atıp tutuyordu.

- Haşa Hızır Reis! diye bağırıyordu. Çelebiyi alttan yukan öyle bir dürttün ki kuyruğunu üç kere titrettiğini gözümle gördüm, vallah !

Koştu, yerinden yeni doğrulan Hızır'ın elini öptü. Öbür korsanlar da çevresini sarmışlar, sevinç gösterileri içinde omzunu sıvıyor, elini öpüyorlardı. Turgut, Hızır'a:

- Destur, Reis! dedi. Destur ver de şu keratanın kafasını koparayım. Er meydanında soylu kişiliğin, yann kaç para ettiğini öğrensin.

Hızır, gülümseyerek onun çenesini okşadı. Sonra sert bir sesle Rodoslulara haykırdı:

- Alın amiralinizi, reisiniz De Busson'a götürün, armağanım olsun. Kendisine söyleyin! Yıllar doldu, kardeşini öldürttüğü Hızır, zindanlarından çıktı. Akıllarına koysunlar, böyle bilsinler, gemilerini denizlere bırakmasınlar. Büyük olan Allah'ın adına yemin ettim, yoluma düşen bir tek Sen Jorj şövalyesine aman vermeyeceğim. Gemilerini cayır cayır yakmadan bırakmayacağım. Rodos adasını onlara zindan edeceğim. Akdeniz'de bir tek Rodoslu bırakmayacağım. Haydi, defolun!

Rodoslular şaşırmışlardı. Avanak avanak birbirlerine bakıyorlardı.

Hızır:

- Daha durursanız, şimdi amiralinize verdiğim sözü unutup sizi de temizleyeceğim! diye gürledi.

Rodoslu şövalyeler, göğüslerini kaplayan çelik zırhların kalınlığı altında tir tir titrediklerini duydular. Yavaşça amirallerini aldılar, çekilip gittiler.

Tek kaldıkları meydanda Türk korsanları kavuklarını, havaya fırlatıyor, horan teperek oynayıp şarkı söylüyorlardı.

HIZIR ÖCÜNÜ ALIYOR

O gece sessiz, uzun bölgelerin çabuk ve sık kımıldanışlarından limanda büyük bir iş başarıldığı görülüyordu. Kaç gündür açıkta yelkenlerini toplamış, kasaralarında belleri palalı, başları sarıklı leventler dolaşan on

sekiz oturaklı bir gemi demir atmış, heybetle bekliyordu. Siyah üzerine kırmızı aylı sancak çeken bu geminin Türk korsanlarının forsunu taşıdığını herkes biliyordu.

Fakat hangi reisin?

Osmanoğullarından Antalya Valisi Şehzade Korkut'un bu korsanlara Akdeniz'de düşman gemilerini yağma etmek üzere Antalya kıyılarında sulanmalarına izin verdiği, gemilerin bu gece enginlere açılacağı ağızdan ağıza dolaşıyordu. Anadolu Türk uşakları, İstanbul'da oturan Rum karıları koynunda büyümüş, Osmanoğullarından çok kendi arasından çıkıp yıllardır Akdeniz'i titreten bu leventleri tutuyordu. Fatih'in oğlu Beyazıt babası gibi çıkmamış, kardeşi Cem Sultan'ı zehirletmiş, sakalını daha Türkçe bile bilmeyen dönme vezirlerin eline vermiş, Türk milletinin sevmediği bir padişahtı. Ertesi sabah Türk gemilerinin gidişini görmek için bütün Antalyalılar kıyıya toplandılar.

Dikili adasından Rodos şövalyeleri ağır yaralı amirallerini alarak gittikten sonra adadaki Türk korsanlarına Aydın Reis, açıktaki gemide bekleyen reislerinin kim olduğunu sormuştu. Turgut, babasını beğenen her çocuk gibi övünmüştü:

- Ona Sinan Reis derler. Senin kadar yavuz bir kahramandır.

Hızır, bu adı işitince titredi. Demek yıllar önce ağasının gemisinde kahramanlığına herkesi âşık eden Sinan Reis, o korkunç" baskında öldü sandığı Sinan Reis sağdı. Bir filikaya binerek adadan açıldılar. Enginde bekleyen gemiye, kırlangıç gibi süzülüp, dalgaların üstünden aşarak vardılar, yanaştılar. Sinan Reis, Hızır'ı sağ

ve kurtulmuş karşısında bulunca taşkın bir sevince düştü. Sarıldılar, kucaklaştılar, öpüştüler.

Sinan, adada amiralle geçen kavgayı öğrenince:

- Bulunamadığıma canım sıkıldı, amma da yavuz iş olmuş. Tanrının yardımı ve bize tuttuğu bir ışıktır bu, dedi.

Sinan Reis'in gemisi Dikili adasından Antalya'ya gidecekti. Hızır'la Aydın Reis'i beraber aldılar.

Antalya'ya vardılar. Sinan Reisle birlikte Şehzade Korkut'un konağına gittiler. Korkut, kahramanları seven, babayiğitlikten hoşlanan Fatih Sultan Mehmet'in torunuydu. Hızır'ın uğraşlarını dnleyip onun Baba Oruç'un

kardeşi olduğunu da öğrendikten sonra kendisini ağırladı. Armağanlar verdi. Akdeniz'de korsanlık ederken Anadolu limanlarına sığınabilmeleri için ellerine fermanlar verdi.

Sinan Reis, eski ağasının kahraman kardeşini başbuğ olarak tanımış, gemiyi, adamlarını Hızır'ın buyruğuna vermiş, kendisi de yanında canla başla çalışmaya ant içmişti.

Hızır Reis artık yanında Sinan gibi, Aydın gibi namı da İspanya kıyılarına kadar korku salmış babayiğitlerle Akdeniz'e açılarak korsanlık edecek, yedi düvele ün salacaktı.

Şehzade Korkut'un sarayından üç kahraman gemilerine gitmek için kıyıya inerek bir kayığa bindiler. Küçük tekne, suları yararak, gemiye doğru uzaklaştı.

Hızır Reis, geminin pruvasında kavuğunu çıkarmış, başına korsan mendilini sarmış, Şehzade Korkut'un armağan ettiği kılıca dayanmış, kızıl cepkeniyle, ava çıkan bir aslan gibi bacaklarını germiş, ayakta duruyordu.

Kıyıda toplanan halk, birbirine sormaktaydı:

- Kim bu? Bu bahadır kim? Bak, ne korkunç bir duruşu var? İki sarhoş, halkın arasında sendeleye sendeleye yaklaşıyorlardı.

Birisi halkın gösterdiği sandala baktı, sonra yanındakine döndü:

- Bak, Kelle karındaş! diye bağırdı. Reis perkendeye gidiyor, biz hâlâ palamarı çözmedik, iskeleyi almadık. Bu halimiz nedir?

Halk, bu sözler üzerine, uzaklaşan sandaldaki kahramanın korsanların - reisi olduğunu anlayınca hep birden, bağırmaya, haykırmaya, alkışlamaya başladı. Arada bazıları hâlâ soruyorlardı:

- Adı ne bu reisin, kim bu reis?

Sarhoşlardan biri, yere düşmemek için, kollarını terazileyip kendisini kantarlamaya çalışarak ağzını çarpıttı:

- Kim mi? Vay canına? Kim diye soruyorlar. Onu her budala tanır... Korsan Hızır Reis derler ona... Baba Oruç'un kardeşi Barbaros Hızır...

Hızır Reis gemiye gelmişti. Üç boru sesi öttü. Gemide baş döndürücü bir koşuşma başladı, yelkenler fora edildi, demirler alındı. Yavaş yavaş açılmaya başladılar.

Zincirler sakırdıyor, halatlar geriliyor, yelkenler şişiyor, kabarıyordu.

Kürekçilerin başındaki vardiyan, her kürek çekişte indirdiği çekişleri gittikçe sıklaştırıyordu.

Enginlere, ta enginlere, uzaklara açıldılar.

Her güçlü, girişkin insana gülen felek, Hızır Reis'e de gülüyordu. Yoksulların adına kahpe, kendine güvenen zorluların büyük felek dedikleri şans amansız düşmanını karşısına çıkardı.

Uzakta denizin bittiği yerde yabancı korsanların gemilerinin direkleri belirdi.

Hızır Reis, geminin pruvasında kollarını sıvamıştı.[8] Çevresinde ellerinde yatağanları, gözleri sislerde üç yüz korsan bekliyordu. Türkler üç yüz kişiyle gemileri, yedi yüz kişiyle Cezayir'i, bin beş yüz kişiyle Mısır'ı, üç bin kişiyle Macaristan'ı basıyorlardı. Böyle cesur, bilgili, amansız bir kuvvet otmuşlardı. Hızır Reis sağındaki korsana döndü:

- Gelenler Rodoslulardır, dedi. Şimdi yıllar geçti. Gene böyle olmuştu. Fakat bugün kartal biziz, tavşan onlar.

Leventler çevresini sarmışlar, Hızır Reisin sözlerini dinliyorlardı.

- Gözümüzü açalım. Hiç birine aman vermeyecek, yalnız ağamı öldürten amirallerini diri diri tutacaksınız. Onu hiç biriniz benden önce öldürmesin.

Ressamlarımızın padişahtan ve kaptan paşaları uğraş meydanlarında ipekli kavuk ve samur kürklerle göstermeleri yanlıştır. Bugün Paris'te Luvr müzesinde Barbaros'un yağlı boya bir tablosu vardır.

Hızır Reis, bir aralık, gene yanındaki korsana döndü:

- Baka Karafakı, dedi. Demin sen bir şey söyledin. Bir delikanlı vardı hani.. Turgut... O

Antalya'da mı kalmış?

Karşısındaki cevap verirken kendini tutamadı, güldü:

- Beli, Reis! Yoldaşlarla karaya çıktığımızda Kelle Bekir, Turgut'u bir meyhaneye götürmüş.

Turgut'u kandırmış. "Bu aslan sütüdür, içersen aslan olursun! deyu delikanlıya şarap içirmiş.

Geminin kalkacağını, kalkış saatinin değiştiğini, çabuk dönmelerini söyledim ama aklı kafasından kaçan Turgut: "Biz senin kadar bilmiyor muyuz, bizim gözümüz kör, kulağımız sağır, bacağımız kötürüm mü ki?"

dedi. "Sarhoş olur, kendinizi unutursunuz, gelin bu kötü yoldan dönün, beraber gidelim" dedim. Turgut kızdı: "Ben bu meyhanedeki bütün bu aslan sütlerini kafama döker, yıkanırım da gene mizana direği gibi dimdik, yalpa vurmadan gelir, gemiye girerim" dedi. Beni kovdular. ""

Levent, Turgut'un sözlerini anlatırken Hızır Reis'le beraber diğer arkadaşları gülüyorlardı.

Levent:

- Sonra bir kere yolda rastladım, dedi. Sallana sallana deniz kenarına doğru geliyorlardı.

"Turgut, gemi neredeyse kalkacak, kurusıkı top atıldığını duymadın mı, yollarda ne eğlenirsin?" dedim. "Onu her budala biliyor, senin kadar biz dö biliriz!" diye cevap verdi ve beni savdı, ama gelip gemiye yetişemediler.

Hızır Reis, çocuk Turgut'un Kelle Bekir yüzünden düştüğü şaşkın durumu gözünün önüne getirdikçe kahkahalarla gülüyordu. Reislerinin neşesini, güldüğünü gören korsanlar da alaya, eğlenceye daldılar. Bu kaygısızlar sanki birkaç dakika sonra zorlu bir düşmanla çarpışacaklarını, belki de içlerinden birkaçının öleceğini bilmiyor gibiydiler.

Hızır Reis sordu:

- Lostromolar yerli yerinde mi?

Bu gülüşen, oynaşan, eğlenen kalabalık birden sert, yalçın bir kaya gibi toplanıp gürledi:

- Lostromolar aleste, Reis!

- Kalambralar, ne yapacağınızı biliyor musunuz?

- Kalambralar dolu, Reis!

- Fıçılar ağızlarına kadar fograjuva[9] dolu ve mancınıkların yanında mı?

- Evet, Reis!

- Mizana ve tirenketedeki okçular bekler mi?

- Beli, Reis!

- Cenge dirise ile başlayacağız. Güverteye kum dökülsün. Yaralanan gazilerin kanlan yerlere bulanıp dövüşenlerin yüreğine dokunmasın!

- Öyle olacak, Reis!

- Hangi arkadaşımız vurulur, şehit olursa ambara indirilip üstü örtülsün.

- Böyle olacak, Reis!

- On yüzgeç ayrılsın, kıç kamaradan denize atlayıp Rodosluların galerini dibinden delsinler.

- Yaşa, Hızır Reis!

Bu son buyruğu yeni duyuyorlardı. Korsanların pek keyiflerine gitmişti. Baştan yenilenen emirleri artık ezberlemişlerdi. Sevinçle haykırıyorlardı. Onlar bu işleri bilirlerdi. Fakat Türk komutanları da Türk askerlerini biliyorlardı. Buyruğu yeniletmek, yapılıp yapılmadığını kollamak, yapılmışsa yapanı övmek gerekti. Türk eri verdiği buyruğun peşinden gelmeyen komutanla kavgaya giremezdi. Hızır Reis:

- Baka leventler, dedi. Ben "Alarga" diye bağırınca bu emri duyan yenilesin. Öyle ki, emrimle birlikte şövalyelerin gemisinden sıyrılmış olalım.

Hızır, gözlerini onlardan ayırıp sulara çevirdi. Rodosluların galeri kendisine bu denizlerde hiçbir korsan gemisinin yaklaşamayacağını bilmekten doğan bir yerinde övüntü ile suları yararak geliyordu.

Rodoslular da suyun üstünde Hızır'ın perkendesini seçmişlerdi. Açık denizde bir av bulduk sevinciyle üzerine doğru dümen kırıp saldırdılar.

Sinan Reis:

- Tanışınca görecekler, bakalım kim kime saldırıyor? İkinci Barbaros da doğdu. Akdeniz'de sırtlanlar yaşayamaz. Aslan yuvasıdır gayri...

Hızır, yeni bir kumanda vermemişti. Şövalyelerin galeri rotasını onların perkende ortasına çevirmiş yarıp geçmeyi tasarlayarak ilerliyordu. Karşı yanda ne kaçmaya, ne de kavgaya, korunmaya benzer bir uğraşma göremiyordu.

Felek, Hızır'ın karşısına, Reis olduktan sonraki bu ilk gazasında yıllarca önce ağası İlyas Reis'i öldürmüş olan amirali, şu Hızır'ın zindanda aklına getirdikçe kırmızı suratına bütün gücüyle zorlu bir tokat indirmek için tutuştuğu namlı, şanlı amirali çıkarmıştı.

Rodoslu, karşısındakinin kim olduğunu aklından bile geçirmiyordu. Bir elini gözlerinin üstüne koymuş, Türk korsanlarının perkendelerini gözleriyle tarıyordu. Yanındaki şövalye:

- Bunlar pek acemi çaylaklar, dedi. Ya bizim kim olduğumuzu bilmiyorlar yahut, akıllarınca, kurnazlık ediyorlar. Fakat böyle ufacık bir

perkendeyle ne kurnazlık edilebilir? Belki de, dövüşüp gebermektense tutulup zindanlarda taş taşımayı hoş görüyorlar: Bu sırada genç leventlerden birisi Sinan Reis'e sordu:

- Rodoslular İtalyan mıdırlar, Reis?

- Hayır, evlât!

- İspanyol mudurlar?

- Hayır evlât!

- Ya nedirler?

- Baş belâsı, Allah'ın lanetlediği, Müslüman düşmanı gâvurlardır.

- Cenevizli midirler?

- Burada her milletten korsan vardır. İsa dinindedirler. Sultan Selâhattin Eyyûbî bunları Kudüs ve Beyrut'tan kovana kadar dünya işlerinden el çekip Müslüman öldürmekle övünürlerdi.

Sonunda bu Rodos adasına sığındılar. Korsanlıkla geçinirler. Frenkler bunlara Sen'Jan şövalyeleri derler. Aslında korsan Andelot Gentili İtalyanların, Brenger de Lioncel Provans kâfirlerin, Sir William

Whaston İngilizlerin, Francisco de Carreras İspanyolların, Von Waldner Almanların, Don Juan de Barberan Castillilerin başıdır. Sekiz dilde sekiz millet bu Rodos korsanlarıdır. Başlarına Üstâd-ı-âzam derler ki şimdi Willer de d'isle Adam'dır. Ve cumhuriyetle idare olunurlar.

- Bunca kâfiri ve adlarını nasıl bildin, Reis?

- Bizim Rodos'ta yalvaçlarımız vardır. Rodoslular bizi küçümser, gücümüzü bilmezler. Biz, onlarda bir köpek geberse ve illa dokuz yavru doğursa bilir ve sayarız.

- Bir Türk milleti bunca sekiz dil konuşan korsan milletine karşı durur mu, Reis?

- Ya sen karşı durduklarını görmez misin? Bu Rodoslu korsanlar yeryüzünden kalkacaksa bunları elbette Türk korsanları kaldıracaktır.

- Hangi kuvvetle?

Sinan Reis, Hızır Reis'i gösterdi:

- Barbaros kardeşlerin gücü bu sekiz millete yeter de artar bile... Hızır'ın kuvvetiyle!... dedi.

Bu sırada Rodoslular da, artık iyiden iyiye, yaklaşmışlardı. Rodosluların amirali, perkendelerin ön ve kıç kasaralarında dolaşan mizana ve tirenketedeki başlan mendilli erleri seçebildi.

- Vay, vay! diye kuşkulandı. Bunlar Türk korsanlarıymış. Amma zorlu düşmana çattık. Yaman korsanlardır, iyi dayanırlar ve zorlu dövüşürler.

Sonra aralarındaki yolun birdenbire kısalmış olduğunu gördü. Türkler ne düşünüyorlardı? Hiçbir şaşkınlık veya kavga hazırlığı yoktu.

- Bugün başka bir hava çalıyorlar, dedi. Niye böyle sessiz duruyorlar? Bunları gören dövüşmemeye yeminli sanacak.

Amiral görünüşte sessiz olan geminin içindeki kahramanların göğüslerinde kopan fırtınayı görebilse, korsanların dövüşmemeye değil, kendisini öldürmeye yemin ettiklerini anlardı.

Hızır, avının süzülüşünü kolluyordu. Kısık bir sesle, gürültüsüz, parıltısız tek bir emir verdi.

Perkende yavaşça döndü.

Bir emir daha... Kürekler gıcırdadı, yelkenler sakladı, şişti, Bir emir daha... Koca amiral, senelerce denizlerde korsanlık edip nam salmış Rodoslu deniz kurdu galerinin perkendeyi ortasından yarıp geçeceğini sanırken Türk gemisinin ustaca ve çabucak bir manevra ile kendi galerine rampa ettiğini görüverdi.

Bu ilk ustalıklı manevra Türk kaptanının, küçük teknesine göre, çok büyük olduğunu belirtiyordu. En önde Hızır, arkada Aydın Reis ile Sinan Reis ve yüz elli serdengeçti galerin içerisine bir tırpan gibi girdiler. Senelerden beri biriken öçlerin acısı kollarına o kadar büyük bir kuvvet, yüreklerine ve kafalarına öyle amansız bir öç alma ateşi doldurmuştu ki sayılarının çokluğuna, kuvvetlerine, kavga bilgilerine güvenen Rodos şövalyeleri, yarım saat geçmeden, can korkusuyle geminin ambarlarına doğru koşup saklanmaya can attılar. Bir kısmı da ümitsiz, şaşkın, keskin palalar altından kurtulmak gayesiyle kendisini kaldırıp,"artık rengi dökülen kanlardan kızarmaya başlayan denize atıyorlardı.

Rodoslular şimdiye kadar böyle korkunç, birden beliren bir baskın karşısında kalmamışlardı.

Hızır'ın ve Hızır'ı seven korsanların göğüslerinde yıllardan beri biriken, bilenen, keskinleşen kin, büyük dağlardan heybet ve azametle yuvarlana

yuvarlana gelen, karşısına çıkanı yutan, silen, alıp götüren bir çığ gibi olmuştu. Bir an geldi ki direk diplerinde, küpeşte kenarlarında dövüşen birkaç inatçı korsandan, yerlere serilip inleyen ölüm halindeki yaralılardan başka meydanda kimseler kalmadı. Bu ölüm dolu boşluk içinde Hızır, bir aralık kendisini beynini yakan saldırma hırsından kurtarıp iki yanına bakınca, Sinan ve Aydın Reis'lerin amirali, iki eli arkasına kıstırılmış olarak, sürükleye sürükleye getirdiklerini gördü.

Amiral, kendisini, palasından kan damlayan, üstü başı yırtık, henüz avdan dönmüş aslan yavrusu gibi, hırçın bir kurt gibi korkunç Hızır'ın karşısında bulunca, titreyerek, ayaklarına kapandı, af diledi. Korkakları merhametsizce avlayan sırtlan, cesur aslan karşısında titriyor, af diliyordu.

Hızır .da, Aydın Reis de, Sinan Reis de senelerce korsanlık edip kahraman tanınmış bir adamın ölüm karşısındaki bu alçaklığını

görünce iğrenip ürperdiler. "Hiç olmazsa bir erkek gibi ölmeliydi" diye düşündüler. Amiral Hızır'ın ayaklarını öperek yalvarıyordu:

- Çocuklanm yolumu bekler benim, canımı bağışla, sana ölünceye kadar köle olayım!

Ağırlığımca altın diyet ödeyeyim!

Hızır'ın kin ve garazı sönmemiş, fakat tiksintisi çoğalmıştı. Ağırbaşlılığını elden bırakmıyordu.

Yavaş, ama duyanların tüylerini ürpertecek kadar korkunç, boğuk bir sesle mırıldandı:

- Bırakın kollarını!

Aydın ve Sinan Reis'ler, amiralin kollarını bırakıp iki adım geriye çekildiler.

Hızır yaklaşıp onun pazılarını tuttu:

- Bre köpek, dedi. Sen bu cılız kollarınla, düşman karşısında ağlayan, bir karıya bile yakışmayan bu iğrenç yürekle benim karşıma nasıl çıktın? Sen bir şövalye olamazsın. Sen kendini güçlü gördüğün zaman ısıran, kendinden güçlüsünü görünce kuyruk sallayan bir köpeksin!

Amiral, bu sözlerin kendi ağzından çok seneler önce söylendiğini bilemedi, inledi:

- Bana acıyın!

Hızır, gözlerinde eski öcün alevi yanarak amiralin senelerce önce kendisine söylemiş olduğu bir sözü tekrar kullandı:

- Sen bu kollarını biraz daha sertleştir de öyle karşımıza çık!

- Anlayamadım, Reis!

- Ya adın? Rodos'taki büyük korsanlık kazançları getirenlerin, büyük deniz savaşları kazananların levhasına yazılmadı mı? Ne yazar orada? Kaç sene önce yazıldın bu şeref levhasına?

- Adım altın levhaya çok yazıldı, Reis! Hangisini sorarsınız?

- Ben senin adını oradan belledim, Bergenger! Beni tutsak ettiğin gün kazılan yazıyı sorarım!

- Ben sizi bilemedim, Reis!

- Ağamı öldürdüğün gün de bilememiştin.

- Bana acı, tanıdığın şerefime acı!

- Yok, ismin gene şeref levhasına yazılacak, ama bu sefer öldürenler, tutsak getirenler değil, ölenler, Hazreti İsa'ya kavuşanlar arasına yazılacaksın!

Sonra arkadaşlarına döndü:

- Böyle köpek heriflere acımak günahtır. Asın şunu mizanaya!

Aydın Reis, emri yerine getirmek için davrandı. Amiral, Hızır'ın ayaklarına sarılmış, bırakmıyordu:

- Bana acıyın. İhtiyarlığıma acıyın, bilemedim sizi! Hızır, gök gürültüsüne benzeyen bir sesle:

- Bu adamı denize atın, yüzebilirse canını kurtarsın, dedi. Sinan Reis, bu emri sanki duymamıştı.

Hızır Reis'in hain düşmanına acımasını yersiz buluyordu. Hızır, artık ihtiyar amirale bakmıyordu. Buyruğunun yerine getirilmediğini görünce:

- Sinan Reis! Kulaklarını aç! Amirali denize at diyorum! diye gürledi.

Sinan Reis ilerledi. Buradan kurtulduktan sonra yüzerek kıyıyı tutacağına yemin edebileceği amirali iki eliyle yakalayıp havaya kaldırdı. Boğuk bir çığlık işitildi. Sonra denizde bir hışırtı...

Sular köpüklendi, karıştı. Amiral dalgaların arasına gömüldü gitti.

Aydın Reis'ten başka kimse işin içyüzünü sezememişti. Hızır'ın kendi kamarasına doğru düşünceli, küskün uzaklaştığını görünce, Aydın Reis, Sinan Reis'e yaklaşıp sordu:

- Niçin öldürdün?

Sinan, bu suali anlayamamış gibi, Aydın'ın yüzüne baktı:

- Bana Hızır Reis onu denize at dedi, attım. Yüzemeyip öldüyse bana ne?

- Peki ama niçin Reis'in emrini dinlemedin de öldürdükten sonra attın?

Sinan Reis, amirali kollan arasında denize atarken avcunun içinde sakladığı hançerini Rodoslunun küreği arasına saplamıştı. Yoksul amiral de çığlığı onun için basmıştı.

Sinan, Aydın Reis'in işi anladığını görünce, eliyle omzuna vurdu:

- Arkadaş, dedi. Sen bu kahpenin bizim gemiyi bundan senelerce önce vurup da Reis'in kardeşini parça parça ettikten sonra denize attığını gördün mü?

- Hayır!

- Öyleyse bu herifi niçin öldürdüğümü sorma, onu ben bilirim! Ona acıyacağına bizim Bursalı Ali Usta işi gümüş hançerin de köpeğin sırtında kaynadığına yan!

Aydın Reis, Sinan'ın yüzüne şaşkınlık içinde bakıyordu.

- Hızır yufka yüreklidir. Belki acır, hoş görür. Fakat ben asla! Bak dinle!

Sinan Reis, artık iş yapamayacak kadar parçalanan, içinde bir tek canlı Rodos şövalyesi kalmayan düşman gemisinde bulduklan değerli eşyayı kendi gemilerine aktaran gazilerin hep bir ağızdan yanık sesle söyledikleri türküyü dinliyordu. Aydın Reis de kulak kabarttı: Göz yumup gazaya biz bel bağlarız, Nice yıllar bu denizde çağlarız, Düşmanda öcümüz komaz, alırız, Bize kara bayrak Barbaroslu derler.

TURGUT, REİS OLUYOR

- Doğru söyle, Kelle! Gemi mi sallanıyor, yoksa bana mı öyle geliyor?

- Korkunç bir fırtına var, Turgut! Gönlüm bulanıyor. Ayağımın altında perkendenin kaydığını seziyorum. İşte o kadar...

- Bana bak, Kelle!

- Söyle, bre Turgut! Dinim hakkı için, bütün kulağım sende. Sen benim canımsın, sen korsanların en edepsizi, sen korsanların en kabadayısı, sen...

- Kelle, bana vira demir borusu ötüyor gibi geldi. Biz hâlâ tirenkedeki yelkeni fora etmedik.

Hızır Reis de hâlâ gemiye gelmedi mi nedir? Kulaklarımı sağır edecek kadar dik çıkan sesini duyamıyorum.

- Fakat zurna, davul seslerini de mi duymuyorsun? Gemi kalktı. -Kelle!...

- Söyle dedik ya...

Levent Turgut, Kelle Bekir'in kolunu tuttu: -Kelle!...

- Söyle bre imanım!... Kelle! Kelle! Anladık ne olmuş?

- Biz şimdi neredeyiz biliyor musun, Kelle?

- Gemideyiz.

- Haydi oradan budala. Biz şimdi gemide filan değiliz.

- Ya neredeyiz?

- Bunu her budala bilir. Biz karadayız, karada. Gemi enginde.. Biz karada, ayağımız karada..

Ve sen aslan sütü içiyoruz diye kandırıp domuzun sütünü içirdin... •¦

- Süt aslan sütü idi, ama sen ölçüyü kaçırdın Turgut. Peki, biz gemide değiliz de bu ayağımızın altında sallanan ne?

- Ayağımızın altında sallanan bir şey yok. Bu serin rüzgâr yavaş yavaş beni ayıltıyor. Sallanan biziz.

Bu sırada ayaz çıkmış, yerler takır takır donmuştu. İki sarhoşun durumu köpekleri de ilgilendirdiğinden havlayarak çevrelerini sardılar.

Kelle Bekir, eğilip, titreyen elleriyle yeri yokladı. Soğuk ve kirli taşları avuçladı, donan taşları koparamadı. Sonra yüzü sapsarı ayağa kalktı:

- Allah kahretsin! Ne uğursuz memleket, taşları bağlamış köpekleri koyuvermişler. Hoşt!

- Kelle n'oluyorsun?

- Kalk borusu öttükte gemide bulunmayan levendin cezası neydi, onu düşünüyorum.

Bu sefer Turgut'un yüzü yeşil bir renk aldı:

- Bunu her budala bilir. Elbette forsada kırk gün kürek çekilecek, kanun böyle...

-Oh!...

- Bütün korsanların önünde de kırk gün değnek yenilecek.

-Oh, oh!...

- Korkunç bir şey bu, Kelle, korkunç bir şey... Ben bir daha dünya sarsılsa, gemiye dönemem.

Sana uyup aslan sütü, diye domuz sütü içtim, gençlik ve bilgisizliğime kurban oldum. Kırk gün forsada kürek çekmek neyse, ama bütün arkadaşların önünde kırk gün değnek yiyip rezil olmak, geç, Kelle! Şimdi ver şu elini. Çünkü dünya gözüme kırbaç yedikçe dönen bir topaç gibi gözüküyor. Baş aşağı gezmeyi hiç sevmem. Birbirimize dayanalım, şu yanda bir han yardır, sahibini tanırım, gidip orada yatalım. Sabaha da Allah kerim... Ya deve, ya deveci...

Kelle Bekir'le levent Turgut, birbirine dayanarak, omuzlarında cepkenleri, yerleri süpüre süpüre, arkalarında peşlerini bırakmayan aç köpekler, hanın önüne geldiler. Levent Turgut, gemideki yerinden olmuştu. Ama hayatta bizi yıkacağını sandığımız öyle kötülükler vardır ki, bzi başarıya götürecek iyiliklerin kapısını açar.

Turgut, Kelle'yi kolundan çekerek, hanın kapısını yumrukladı.

- Hey, canı çıkasıca, kör olasıca hancı! Çin tavuğu gibi böyle akşam ezanı okunmadan hanının içine çekilip kapıyı kapamaya sıkılmıyor musun? Bilmez misin ki biz sokaktayız ve sokak bizden-korkar, kurtulmak ister.

Kelle mırıldandı:

- Ve biz de bu köpeklerden kurtulmazsak bizi yerler.

Fakat, ne yazık ki, akşam ezanı bir yana, neredeyse sabah ezanı okunacağından, içeriden hiçbir ses gelmedi. Turgut yeniden kapıyı yumrukladı:

- Hey, tepeni eşek arıları soksun, uğru kılıklı herif! Benim geldiğimi duymuyor musun? Kapıyı aç, yoksa, ben bilirim yapacağımı...

Hancıyı korkutmak için atılan bu kurusıkı sözler de para etmeyince. Kelle ile Turgut omuz omuza verdiler, akortsuz, biçimsiz bir şarkı tutturdular. Arada bir de şarkının en acıklı yerinde, davul çalar gibi kapıyı yumruklamayı da unutmuyorlardı:

İşte geldik gene aşk meydanına, Söyleyelim ilk önce hancı hayvanına! Hiç bir madik atılmaz Türk korsanlarına, Türk korsanları kahraman erler.

Ortaya çıkan gürültü bir ölüyü bile mezarından fırlatacak zorlu bir durum alınca, bütün komşular pencereleri sürdüler. Hancı da, ister istemez, homurdana homurdana kapıya geldi.

Onlarınkinden daha korkunç daha baskın bir sesle haykırdı:

- Kimdir o, bre? Burası it ahin mı? Kapıyı ne diye tekmelersiniz? Turgut, kahkahalarla güldü:

- Gözünü iyi aç, babalık! Tekmelerimiz sonra karnını deşmesin. Sanırım, tanıyamadın.

- Kimsin?

- Turgut!

- Hangi Turgut?

- Köpoğlusu, şu beyaz köpüklü mavi sular, deniz olduğundan beri yalnız bir Turgut gördü, kıyamete kadar da gene bir Turgut görmüş olacak. Bu pis kapıyı kirli tırnaklı" ellerinle sen kendin açacak mısın, yoksa, kapıyı başına geçirerek, ben mi açayım?

Bu sözler, hancıya, çaldığı sazı değiştirtti. Kapı ardına kadar açıldı. Kırmızı burunlu, davul kadar iri karınlı hancı, yerlere kadar eğilerek, iki korsanı içeriye aldı. İçeriye girmeleriyle birlikte, hemen oracıkta, bir ot yığını üzerinde Kelle ile Turgut, geleceğin, denizleri ve Avrupa'yı titretecek olan bu iki namlı kahramanı dünya, deniz tarihindeki altın yaldızlı yerlerinden habersiz, sızıp kaldılar.

* * *

- Bu gürültü, bu patırtı, hele bu şamata?...

- Bu ne edepsizlik, herkesin uyuyacağı bir saatte?...

- Bu ne kepazelik?...

Turgut, gözlerini oğuşturarak, homurdana homurdana doğruldu:

- Bre, bu ne gürültü?... Sanırsın ki dağda ne kadar aç çakal varsa, elbirliğiyle toplanıp ulumak için buraya gelmiş. Vay, vay!... Neredeyse kulaklarımızın zarı patlayacak.

- Hey, delikanlılar, kendinize gelin! Burada bunca Müslüman milleti sabah uykusuna yatmış.

Babanızın evinde ölmüş eşek postu mu paylaşıyorsunuz?

Fakat bizim Kelle'nin de bu kadar gürültüyü iplemeyip gözünü açmamasına ne demeli?...

Dişlek Mustafa denilen korsanla Torlak Memi karşı karşıya gelmişler, ellerinde hançerleri, kan çanağı gibi kızaran gözleriyle birbirlerini süzüyorlardı. Aralarında zorlu bir kavga başladı.

Genç Turgut, artık iyiden iyiye kızmıştı. Kavuğunu tartaklayıp kuşağını düzelterek, bir sıçrayışta, ayağa kalktı. Hâlâ kıvrıldığı yerde horlaya horlaya şekerleme yapan Kelle Bekir'e ustalıklı bir tekme atıp uyandırdıktan sonra gürültüyü çıkaran kalabalığa yaklaştı.

Yirmi-otuz kadar korsan toplanmış, ellerinde bıçakları, dumanı üstünde bir ağız kavgasını bitirmeye çalışıyorlardı.

Turgut, iyiden iyiye yanaştı. Korsanlar ikiye ayrılmış, durmadan haykırıyorlardı.

- Yaşa Dişlek Mustafa! Reis Dişlek Mustafa olacaktır!

- Hayır! Dişlek Mustafa bu işin ehli değildir, yaşasın Torlak Memi! Torlak Memi Reis olacak!

Turgut iyi kavramıştı. Korsanlar ölen veya herhangi bir olay sonu aralarından çekilen reislerinin yerine bir yenisini seçmek istiyorlardı. Bu yüzden aralarında kavga başlamak üzereydi. Fakat böyle kabadayıca iş olur da Turgut alargada durur mu? Hem bu kavga sonunda bir reislik ile gemiyi ele geçirmenin yolu da gözüküyordu. Kaşlarını çatıp haykırdı:

- Hey, Galata miçosu kılıklı keratalar! Sabahın bu vaktinde, karga pisliğini yemeden, bağırıp çağırarak bunca Müslüman uykusunu kaçırmak için size kim destur verdi?

Bu atak, kendini beğenmiş dik ses bütün korsanların bakışlarını şaşkınlık ve kızgınlıkla Turgut'a çevirtti.

"Bu küçük, daha tüyü tüsü yeni biten çocuk da kim oluyordu acep? Kanına susamış!"

Turgut, sanki onların kızgınlıkla karışık şaşkınlıklarının nedenini anlayamamış gibi, ellerini kuşağının arasına sokarak sallana sallana sorup duruyordu:

- Size sorarım, çelebiler, bu ne gürültü? Ahırda saman mı kapışıyorsunuz? Bu ne edepsizlik?

Kendinizi tavlada mı sandınız? Gürültünüzden uykumuzun kaçtığını görmez misiniz? Bu ne saygısızlık!

Korsanlar yan gözle ona bakıp homurdandılar:

"- Bu çocuk da kim?

"- Bu hacıyatmaz kılıklı herif de nereden çıktı?

"- Ölümüne susamış galiba... Sırtı kaşınıyordur."

Turgut, kabadayı biçimini bozmadan, korsanların reis yapmak istedikleri Dişlek Mustafa ile Torlak Merni'nin arasına girip çenesine bir yumruk çaktı:

- Daha hâlâ patırtı edecek mi? Yoksa, kollarımı sıvayıp ikinci yumrukta çeneni dağıtarak kirli dişlerini sana leblebi niyetine yedireyim mi?

Yalnız bu sözler bile, Dişlek Mustafa gibi senelerden beri denizde korsanlık etmiş, nice bahadır şövalyeleri temizlemiş bir erkeği deli etmeye yeterdi. Hem de bunları yirmi-otuz arkadaşının içinde, daha yirmi yaşına basmamış bir delikanlıdan işitiyordu. Korkunç gözlerini döndürüp Turgut'u süzdü:

- Oğlan, ya aklını kaçırdın, ya beni tanımıyorsun? Turgut, bu sözlere kahkahalarla güldü:

- Geç, yiğitim, geç! O ağzı sen git de babanın ölmüş eşeğine oku. Şu çocuklara Reis olacağım diye benimle başa çıkabileceğini sanırsan aldanırsın. Sen bizi böyle ufacık tefecik görüp de Karamürsel sepeti mi sandındı? Biz de, evvelallah, senelerden beri şu denizde pala sallamış, Levent Turgut diye nam almışız. Canını seviyorsan, çok söylenmeden, topla kuyruğunu...

Yoksa, alimallah, bir kere tepem atarsa, biçimsiz suratını ikinci yumrukta çökertirim. Hem unutma! Sarı kirli dişlerini de leblebi niyetine yiyeceksin.

Bu kabadayıca sözler, yalnız kuvvet ve cesaretin para ettiği o yıllarda yüzlerce kalbi kendisine bağlamaya yeterdi. Bütün korsanlar şimdi, şaşkınlıklarına alkışlarını da ekleyerek, bu cesur delikanlıyı süzüyorlardı. İlk önce onu adam yerine koymazken, şimdi Dişlek Mustafa da karşısındakinin kalın pazılı kollarını, birer kartal bakışını andıran kara - gözlerini seçmişti. Bu kadar ağır sözler kullanmaktan korkmayan bu çocuğun neye güvendiğini kestiremiyor, fakat nereye

gitmek istediğini anlıyor, üzerine atılmaya cesaret edemiyordu. Bu yumurcak Torlak Memi'nin bir adamı olabilirdi. Kendisini yormak için ileri

sürmüşlerdi. Fakat Turgut, cin gibi gözleriyle, onun bu çekingenliğini sezmişti. Kahkahalarla gülüp korsanlara döndü:

- Yazık be! Siz bu sersemi kendinize reis mi yapacaksınız? Yuf, yuf olsun! Eğer kendisine güveniyorsa, işte meydan okuyorum. Çıksın karşıma! Çıkmaz, çünkü dişsiz kalacak...

Kocakarıdan reis, dişsiz çakaldan da tazı olmaz.

Sonra Dişlek Mustafa'ya döndü:

- Öyle değil mi? dedi. Çenen sızlıyor, sevgili dişlerimi kaybederim diye korkuyorsun?

Dişlek Mustafa homurdandı; korsanlar haykırdılar:

- Evet! Bizim reisimiz her gün kuvvetli olmalıdır. Vur! Şunca küçük oğlancığa bu kötü sözleri söyletme! Ya vur, reis ol, ya savul, defol!

Korsanlar, hep birden, arkadaşlarını zorluyorlardı. Kavganın önü alınamazdı. Dişlek Mustafa hançerini çekip Turgut'un üzerine atıldı. Fakat çevik levent, birdenbire, kendini yere attı.

Ayaklarını uzattı, Mustafa'ya bir çengel attı.

Dişlek Mustafa, önüne çıkan bu etten engele takılıp, yüzükoyun yere uzanıverdi. Birbirlerine sarılıp boğuşmaya başladılar. Mustafa, yüzlerce korsanın içinde, acı kuvveti, zorlu kavgasıyle nam salmıştı.

Eğer Turgut onu yenerse, bütün bu korsanların reisi olmak işten bile değildi. Reislik hatır işi değil, değer işiydi.

Her ikisinin de zorlu kavgacı oldukları görülüyordu.

Torlak Memi, leventler, hancı, diğer konuklar toplanmış, çevrelenip boşlukta bıraktıkları bu iki dövüşçünün ne yapacaklarını bin bir coşkunluk ve kuruntu içinde bekliyorlardı. Hanın penceresine de birçok küçük çapkın tırmanmış, kim bilir hangi iç duygusuyle sanki onun kazanacağını bilmiş gibi, Turgut'u alkışlıyorlardı:

- Vur, ağabey, vur! Çenesine vur da otuz iki dişini leblebi niyetine yesin kerata... Vur!

Bu sırada her ikisi de ayağa kalkmışlar, kesik kesik soluklarla nefes alarak birbirlerini süzüyorlardı. Tekrar atıldılar. Dişlek Mustafa, birdenbire Turgut'un sağ elini bileğinden, leblebi olmaya aday kirli dişleriyle kapıverdi.

Bütün kuvvetiyle ısırıyordu. Dişlerini geçirdi. Koca levent sapsarı kesildi, canı çok yanmıştı.

Hançeri elinden düştü. Silâhsız kalmıştı. Korsanlar sevinçle haykırdılar. Pencereden kavgayı seyreden çapkınlar, büyük bir üzüntü içinde, yere tükürdüler. Kelle Bekir gözlerini yumdu.

Silâhsız kalan Turgut için ölüm gelip çatmıştı. Fakat o, birdenbire atıldı. Dirseğiyle, Mustafa'nın hançerli elini, bir vuruşta havaya fırlattı. Kolunu indirirken, yumruğuyle çenesine öyle bir yüklendi ki Mustafa'nın kirli dişleri çatırtadı. Ağzı horoz gagası gibi açılıverdi.

Turgut, onu gırtlağından ve paçasından kavradı. İnledi. Damarları şişmiş, morarmıştı. Pazıları kabardı. Bir silkinişte, koca korsanı havaya kaldırdı. Sonra hepsinin şaşkınlık ve alkışla açılan gözleri önünde, bütün gücüyle, yere çarptı. Boğuk bir ses işitildi. Mustafa birkaç kere titredi, çırpındı, parmakları büzüldü, ağzından birkaç dişi, köpüklü kanlarla birlikte, döküldü, katıldı, kaldı.

Çapkınlar ıslık çalıp külahlarını havaya fırlatarak Turgut'u alkışladılar:

- Yaşa ağabey! Var ol!.. Köpoğlusunu yakapaça edip nasıl da yere çaldın?! Var ol!

- Gördün mü reis olacak levendi? Bir dediğini iki etmedi. Herifin çenesini bir yumrukta dağıttı.

Korsanların gözünde yerde yatan Dişlek Mustafa'nın artık hiçbir değeri yoktu. Bu yeni arkadaş hepsinden kuvvetli, cesur ve atılgandı.

Turgut kaşlarını çatıp onlara döndü:

- Var mı içinizde başka reis olmak isteyen?

Korsanların hiçbiri bu korkunç soruya karşılık veremedi. Kelle, Torlak Memi'ye yanaştı:

- Sana soruyor. İstersen senin de dişlerini yoklasın, diye sırıttı.

Torlak, şehlâ gözleriyle, Kelle'yi süzdü, sulu sulu sırıttı. O zaman Turgut kükredi.

- Yok değil mi? İyi, öyleyse, ben size reis olmak şerefini lütfediyorum. Adım Levent Turgut'tu.

Şimdiden geri Turgut Reistir. Buyruklarımdan taşra çıkanın kulaklarını keserim. Kavgadan kaçanın dişlerini sökerim. Kavga meydanında kimselere

acımadığımı her budala bilir.

Korsanlar, hep birden, bağırdılar:

- Yaşasın Turgut Reis!

Islıklar çalınıyor, palalar parlıyordu.

İşte böylece Levent Turgut, Barbaros leventliğinden korsan reisliğine bir han kavgasında çıkıverdi. Fakat bütün korsanlar için bir bayram günü olan bugün, Avrupa'yı yıllarca tir tir titretecek, Rodos şövalyelerinin başlarına Tanrı belâsı kesilecek olan Dragut'u da kendi başına buyruk denizlere salmış oluyordu.[10]

ORUÇ REİS

- Bana bak, karga korkuluğ\ı, görünürlerde hâlâ bir av yok mu? Geminin mizana çanaklığında gözleri ufka takılmış, ayakta uyuklayan Kef Kemal silkinerek cevap verdi:

- Ne diyorsun, ahçıbaşı?

- Kabahat seni buraya nöbetçi koyan baba palamutta. Düztaban herif! Bir kere çanaklığa ayak bastın mı artık avın, kısmetin kökünü kuru+ursun. Görünürlerde bir şey yok mu, diyorum, uğursuz, kısmetsiz herif!

Kef Kemal, o zaman dîdeban dedikleri en yaman gözcülerinden biriydi. Ahçıbaşıya kızdı:

- Var, diye homurdandı.

- Ya? Ne var acep? Çabuk söyle, ne var.

- Demin bir dişi köpek balığı ağzını açmış, "ille de ahçıbaşıyı isterim!" diye bağıryordu. "O şimdi ayıbalığına gönül verdi, gelmez, var işine git" diyip savdım namussuzu...

Mizananın çanaklığından Kef Kemal bunları söyledikten sonra, bir kaza olmuş gibi, bir atışta pabucunu ahçının kafasına düşürdü. Aldığı karşılığa da hırslanan ahçıbaşı, pabucu da başına yiyince, şişman gövdesiyle çanaklığa çıkıp bu çapkın korsana haddini bildirmek isterken, birdenbire, gür bir ses gemiyi çınlattı:

- Mizanada nöbetçi kimdirrür!

İkisi de oldukları yerde, oldukları biçimde, zoka yutmuş kanal balıkları gibi, donup kaldılar.

Korsan, yüksek sesle cevap verdi:

- Benim, Reis! Larendeli Kef Kemal!

Aynı gür ses, bu sefer başka birisine buyurdu:

- Başloestremo Karakadı! Levent Kef Kemal'e kırk değnek vur! Nöbet sırasında ahçıbaşıyla yarenlik edip pupadan bir av geçtiğini görmedi. Ayrıca, vardiyana seksen değnek vur! Kef Kemal'i uğursuz, kısmetsiz, dalgacı olduğunu bildiği halde, onu av sırasında çanaklığa gözcü koydu. Kaç kere söyledim? Kef Kemal yalnız uğraşa girerken gözcü konacak.

Kef Kemal olduğu yerden kaydı, daha çocuk denecek yaşta bir levent idi. Reise selâm verdi:

- Değnekçi burada yok, Reis!

- Öyleyse git, bul, söyle, sopayı atsın. Yoksa bu uğursuzluğunu başka türlü gideremezsin.

Kef Kemal, soldan geri etti. Hak ettiği dayağı yemeğe gidiyordu. Fakat birdenbire geri döndü:

- Avı şimdi gördüm, Reis! Boruyu öttüreyim mi?

Geniş omuzlu, aslan yapılı, kızıl saçlı, posbıyıklı, sert bakışlı reis otuz beş yaşlarında kadar gözüküyordu. Gülümsedi. Kemal'in yanağına hatırı sayılır bir tokat atarak iki adım geri sekmesini sağladıktan sonra:

- Daha duruyorsun, dedi. Dayağı benden yemiş ol, çabuk, boruyu öttür!

Soğuk bir boru sesi üç kere dalgalandı. Geminin içinde bir kaynaşma koptu. Herkes, bir solukta, yerini almaya gidiyordu. İki dakika içinde leventler yerlerini almış bulundular.

Reis kısa, keskin bir sesle gürledi:

- Vira demir!

Gemi demirini büyük bir gürültü ile alırken Reis yeniden sordu:

- Pupadaki düşman seçildi mi?

- Evet Reis! Papa İkinci Jülyus'un kendi bandırasını taşıyan, yolunu beklediğimiz kadırgalardan biri. Ardından bir tane daha gelecek. İkisi de bizim kırlangıcın iki büyüklüğünde...

- Ben sana gemilerin büyüklüğünü değil, bayrağını sordum. Sorduğumdan başka şeyleri sıralayıp durma! Kulaksız gezersin sonra...İçerisinde ne var bu kadırgaların?

Reis'in yanına yanaşan başka bir korsan yüksek sesle anlattı. Yaklaşan gemilerin içindekini saymakla korsanların uğraş güçlerini yağlamış oluyordu.

- Bunların buradan geçeceğini önceden öğrenmiştik. İçerisindekiler bizi senelerce yaşatacak değerde altın, gümüş, kumaş ve değerli kurtuluş akçesi ödeyecek esirler.

- Öyleyse, toplanın. Bu gemilere rampa edeceğim. Bakalım kısmetimiz ne olacak?

Korsanlar şaşıp kalmışlardı. Bir gale ruvayyale ufacık şebek diye adı bile alay konusu olan bir kırlangıcın saldırmak değil ya, dayandığını bile şimdiye kadar deniz tarihi yazmamıştı. Bu bir uskumrunun bir balina balığına saldırışına benziyordu. Reis, korsan Salih Reis'in önüne bakıp başını kaşıdığını görünce:

- Salih, gözünü patlatırım, buyruğumu duymadın mı? Rampa edeceğiz! diye bağırdı.

Salih:

- Reis, buyruğun baş üstüne, ama böyle bir uğraş şimdiye kadar görülmüş bir şey midir, sonumuz nice olur?

- Ya denizler şimdiyecek böyle korsanlar ve böylesine bir Salih Reis görmüş müdür?

Reis'in karşılığı çok sertti. Ama içinde yüreklerini pekleyen, öven sözler vardı. Bütün korsanlar, Reis'i "Baba" bilirler ve ondan

hem çekinir, hem sayarlardı. Ona inanıyorlardı. Hep birden susup önlerine bakarken Salih:

- Anlaşıldı, rampa edeceğiz, dedi. Aşağıda, benim kamarada bir levham var, oldu olanlar, bari gidip onu getireyim de mizanaya asalım.

Bütün korsanlar gülmeye başladılar. Reis de beraber gülüyordu. Salih Reis'in levhası ün salmıştı. Bunun üstünde düzgün bir talik yazı ile Arapça "Tevekkeltü alellah -Allaha dayandık" yazardı. İş Allah'a kalınca, korsanlar, büyük bir imanla "Allaha inandık" derler ve yürürlerdi.

Savaşlarda dış güç kadar iç gücün, imanın da büyük bir önemi vardı.

Reis, tarihlerde Şaklaban diye anılan Salih'e döndü:

- Salih!

- Buyur, Reis!

- Levhayı direğe sonra gene asarsın, şimdi daha zorlu bir iş var. Git, forsada ne kadar kürek varsa, hepsini denize at. Elbette bu leventler, ya ölmek, ya kafir gemisini almaktan gayri çıkar yol olmadığını gözleriyle de görmek isterler.

- ?!...

- Ne duruyorsun? İşitmedin mi? Kürekleri denize at diyorum. Buyruklarımı ikide bir yeniletirsen bir işe yaramayan kulaklarını keseceğim.

Reis'in şakası yoktu. Salih, soldan geri, sert adımlarla uzaklaştı. Kulaklarını iki eliyle sımsıkı kapatmıştı. Az sonra leventler tek kurtuluş aracı olan küreklerin birer birer denize atıldığını gördüler.

Hızır'ın ağabeyisi Oruç Reis, Hıristiyanların "Barbarose" dedikleri kahraman, yüzyıllarca sonra Napolean Bonapart'a sürgün yeri olacak Elbe adasında günlerden beri bu kısmeti bekliyordu.

Tanrı, karşısına büyük, zengin bir gemi çıkarmıştı, ki artık önünden kaçılması bile zor olan bu gemiyi ele geçirirse, uzun seneler için korsanları cesaret ve başarısı yüzünden kendisine bağlayacak, namını ve ününü uzak diyarlara götürecek bir yol sağlamış olacaktı. Yalnız bu eşsiz uğraşı deniz tarihinde bir daha hiçbir korsanın başaramayacağını bilemiyordu.

Korsanlar, son küreğin de denize atılıp suların üstünde uzaklaştığını görünce, kollarını kavuşturup gittikçe yaklaşan gale ruvayyale bakakaldılar. Oruç Reis, sol elinin tersiyle bıyıklarını düzeltti. Sonra ağır, temkinli bir sesle arkadaşlarına girişecekleri uğraşın önemini belirtti:

- Arkadaşlar! dedi. Biliyorum, hepiniz erkek yürekli, cesur, benim buyrklarım uğrunda kavgaya gözlerinizi bile kırpmadan girecek Anadolu uşaklarısınız. Yurdunuzu bırakıp bu yabancı denizlere atılırken kellenizi koltuğunuza aldığınızı da biliyorum. Ben de düşmanın kuvvetli olduğunu, hiç olmazsa, sizin kadar biliyorum ve görüyorum. Bu kavgalar elbette ki her zaman kazanılmayacak, arada bir de biz kaybedeceğiz. Ama ben sizin bilmediğiniz bir şeyi de biliyorum. Düşman bizi bu sularda beklemiyor. Karşısında Türk korsanlarını görünce korkusundan imanı sarsılacak,

dayanma gücü yıkılacak... Biz de eğer korkmadan, acımadan, geri dönmeden vurursak bu uğraşı kazanmış olacağız. Bu kavganın kazanılması, yeni anlaştığımız Tunus Hakimini de şaşırtacak. Bizim, eski anlaştığı İspanyol ve Portekizli korsanlardan daha zorlu olduğumuzu görecek. Bize güvenecek ve bugünden sonra bizimle karşılaşan her filo gemimize değil bayrağımıza bakıp korkacak. Kürekleri bunun için denize attım. Kaçmak yok. Ya öleceğiz -ayağını yere vurdu- ya şu küçük Şebek yaklaşan şu bastardaya bayrak indirtecek. Aslanlarım, yılmayacağınıza ve ölünceye kadar vuruşacağınıza yemin ediniz.

Bu korkunç, kendine güvenen sesin tonu, imanı korsanların yüreğini kabarttı:

- Öleceğiz, dönmeyeceğiz, vallahi, billahi! uğultusu denizleri sardı.

Şaklaban Salih'le arkadaşları, gayri mizanaya asacakları levhayı çoktan unutmuşlardı.

Palalarını birbirine tokuşturarak bilemeye çabalıyorlardı. Oruç Reis, yaklaşan düşman gemisinden gözlerini ayırmıyordu. Gale ruvayyal yaklaştıkça büyüyor, o büyüdükçe kendi altlarındaki şebek küçülüyordu.

Oruç Reis, gözleri düşman gemisinde, seslendi:

- Salih!

- Buyur, Reis!

- Kanca personları gözlerini açsınlar, rampa edeceğiz. Git, demin söylediğin levhayı getir, mizanaya as, belki uğur getirir. Allah, yardımcımız olsun!

* * *

Papa'nın kendi amiralleri ve şövalyeleri ile değerli hazinesini taşımaktan doğan bir gururla ağır ağır yol alan birinci gale ruvayyaldeki kahramanlar, şimdiye kadar, bu'sularda görünmeyen Türk korsanlarını akıllarına bile getirmiyorlardı. Uzaktan gördükleri parmak kadar kırlangıç, olsa olsa, bir Arap korsan gemisi olabilirdi. Eğer önlerinden kaçmazsa, bu yoksul tekneyi ezip geçeceklerdi. Akdeniz'e mahsus Sirok dedikleri batı yeli de kendilerine yardım ediyordu.

Pruvadaki nöbetçinin başına bir sürü şövalye, subay, yolcu toplanmıştı. Nöbetçi:

- İşte önümüzde korsanlığa heves etmiş bir küçük balıkçı teknesi, diye anlatıyordu. Fakat zavallılar o kadar beceriksiz, bilgisiz bir kaptanın elindeler ki ne bizi, ne bayrağımızı tanımıyorlar bile... Önümüzden kaçabileceklerini sanmıyorum. Ne diye bu sulara gelirler? Ne diye ayak altında dolaşırlar bu salyangozlar?

Gale ruvayyalin kaptanı deniz tarihine adının geçeceğini aklına bile getirmeyen Paolo Victor, gevrek gevrek güldü:

- Onların bu bilgisizliği olmazsa biz nasıl eğleniriz?! Akdeniz İtalyanların, Atlas denizi İspanyollarındır. Bu yoksul Arap denizcileri de: bizim küreklerimizi çekmek için Tanrı'nın yarattığı forsalar...

Sonra adamlarına emir verdi:

- Orsa alabanda, çektirmenin üstüne! Tamam! Tam karnının ortasından yarıp geçeceğiz.

Yanındaki misafirlerine döndü:

- Üstünden geçip ikiye ayıralım da akılları başlarına gelsin keratalarının... Öğrensin sularımızda böyle şaşkın kazlar gibi gezmenin ne demek olduğunu... Dünyada ne salyangozlar var!?

Gemideki süslü elbiseli, güzellikte, zenginlikte eşsiz kadınlardan biri kuruntu ve üzüntü içinde sordu:

- Kaptan, ya bu teknenin üstünden geçerken bizim geminin karnı yarılır da devrilirsek?...

Kaptan, şişman göbeğini, dört beş kere indirip kaldırarak hoplata hoplata güldükten sonra cevap verdi:

- Markiz, siz bu manevrayı burada mı deneyeceğimizi sanıyorsunuz? Ben, değil böyle bir kırlangıç, bunun kaç misli büyüğü olan nice kadırgaları ikiye biçip üstünden geçtim. Değil mi Anriko?

Kaptanın "Anriko" dediği adam, ince, sivri burunlu, zeki bakışlı, tilkiye benzer bir gençti.

Herkesin cevap beklediğini görünce şaşaladı:

- Ne buyurdunuz Paola Victor? diye tekrar sordu.

- Sinyorinalar, bizim bu gemiyi ikiye bölüp bölemeyeceğimizi soruyor, ne dersin?

- Vallahi, karşımızdaki gemiyi ikiye bölüp bölemeyeceğimizi bilmem, ama herhalde, bu işi uygun bir rüzgârda bu şahane gemiyle usta kaptanlar başarırlar. Fakat, belki siz unuttunuz, bir gün karşımıza bir köpekbalığı çıkmıştı da korkunuzdan düşüp bayılmıştınız. Ne yaman balıktı o!

Kaptan, bu cevap karşısında homurdandı:

- Haydi oradan zevzek. Köpek de sensin, balık da sen. Sonra, işi şakaya vurmak kaygısıyle:

- Sen hiçbir zaman alay etmekten geri kalmaz, yeryüzünde hiç bir işe yaramazsın, dedi. Sen gemiden, kaptandan ne anlarsın?

Anriko, kahkahalarla gülüyordu. Sinyorinalardan biri sordu:

- Kaptan, bunlara niçin Arap korsanı diyorsunuz? Korsanlardan hiç korkmaz mısınız?

Kaptan, Anriko'ya canı sıkılmış olmakla beraber, gene güzel Sinyorinaya tatlı ve süzgün bir göz işareti yapmaktan kendini alamadı:

- Sinyorina, bunlar korsan morsan, her ne karın ağrısıysa, şunu biliniz ki. münasebetsiz Anriko'nun gevezeliğine metelik vermeyen bizim gale ruvayyal, esen yelin de yardımıyle, önünden çekilmeyen şu tekneyi şimdi iki parça edecek. Çoğu gitti, azı...

Kaptan sözünü bitiremeden Anriko, sapsarı bir yüz, yuvasından dönen gözleri ile, yerinden fırladı:

-Aman kaptan, bunlar?!...

Kaptan, umursamaz bir dudak kırışı ile ona döndü:

- Kim?.. Cehennem zebanileri mi? Anriko, sesi titreyerek cevap verdi:

- Keşke zebani olsalar... Ne yazık ki daha korkuncu... Bunlar, Türk korsanları, bayrak çektiler.

Hazreti Mesih bizi korusun. Sarıklarını görüyorum. Bu sularda yeni türediler, fakat bunlar Tanrı belasıdır. Saldıracaklar. Bayrak çekmeleri bunu belirtir. Kendilerine güveniyorlar.

Kaptan, kendisi kadınlarla konuşurken dalga geçip unuttuğu ve artık iyiden iyiye yaklaşmış olan kırlangıca baktı. Pruvasında birçok sarıklı başların kımıldadığını, ateş buyruğunu bekleyen ince uzun namlulu topların ağızlarını gale ruvayyale doğru açmış olduklarını gördü. Canı sıkılmıştı. Türklerin topçuluktaki ustalıklarını, toplarının uzun ateş güçlerini biliyordu.

Kendi gemisinin ağır topları Türk topları kadar uzağı dövemezdi. Kaptan Paolo Victor:

- Sinyorinalar, hiç ummadığımız bir düşmanla karşılaşıyoruz, dedi. Bunlar Türk korsanlarıdır.

Yani göz koydukları avı ele geçirirler, yahut kaptanlarından en küçük erlerine kadar teknelerinin tahtalan üstünde can verirler. Asıl korkuncu da böyle sessiz, gürültüsüz durmalarıdır. Kendilerine çok güvendikleri için, önemli bir tuzak kurarlarsa, sırtlanlar gibi, böyle sessiz ve sinsi dururlar. Kim bilir nasıl bir manevrayla bizim gemiye birdenbire rampa edecekler? Kerem edin Sinyorinalar, aşağıya ambara... Ve herkes silâh başına...

Gemideki güveni ve imanı besleyecek yerde kaptan, bu sözleriyle daha uğraşa başlamadan adamlarının dayanma gücünü kırmış, yok etmişti. Kadınlar, tiz çığlıklar atarak, ağlayıp bağırarak ambara doğru koşuyorlardı. Kargaşalık içinde kaptanın sesi işitilmekteydi:

- Marş!... Dikkat!... Boci alabanda tiremola!... Ateşleri bizi tutmasın, dümeni kınn! Ne kadar ağır gidersek o kadar iyi manevra yaparız. Silâh başına, herkes sancak bordosuna dizilsin, marş! Marş!

Kamaradan silâhını alıp kaptanın emrini yerine getirmeye koşanlar arasından Anriko'nun, sessiz adımlarla, kadınların arasından ambara doğru dümen kırdığı Victor'un gözüne ilişti:

- Anriko, nereye? Ben, her erkek silâh başına, dedim.

- Ah kaptan, düşman çok yaman!... Size kurtarıcı meleklerini göndermesi için, Mesih'e dua etmeye gidiyorum.

- Alçak, kaçıyorum, desene!

- Ağzımdan çıkaramadığım bu sözleri benim adıma konuştuğunuz için size teşekkür ederim, kaptan! Fakat kılıcımı çekip böyle bir düşmana rezil olmaktansa, namusumla tutuklanmayı daha erkekçe buluyorum. Size de ben öğüt vereyim: Benim gibi yapınız. Korkudan ağlayacağınıza sancak indirip canınızı ve gemidekilerin de canlarını kurtarınız.

Kaptan, kendisiyle her zaman alay eden Anriko'dan, böyle bir sebeple öç alabilirdi:

- Şu pis korsanların işini bitireyim, seni mizana direğine, kadife pantolonlu bacağından, kendi elimle asacağım! diye bağırdı.

Anriko güldü:

- Onu hiçbir gün yapamayacaksınız.

Birdenbire bir yaylım ateşi, arkasından bir çatırdı ortalığı sarstı, birbirine karıştırdı. Kaptan Victor, Anriko ile uğraşırken manevrayı, dümeni unutmuş, iki gemi birbirine rampa edivermişti.

Kaptan, Anriko'yu bıraktı. Sersem sersem arkasına döndü. Oruç Reis, yürekler titreten:

- Allah, Allah! narasını attıktan sonra, en önde gale ruvayyalin kıç kasarası üstünde bir gülle gibi patladı.

Hemen çevresini saran Papa'nın erleri, zorlu ve çabuk dört beş pala vuruşunu görünce, Reis'in öyle yanına yaklaşılması kolay bir aslan olmadığını anladılar.

Soluk aldırmadan, Oruç Reis'in düşman gemisine atladığını, gören serdengeçti Türk leventleri, hançerleri ağızlarında, kollan sıvalı, palalarını sağ ellerinde fırıl fırıl döndürerek gökten yağmur yağar gibi gale ruvayyale düşmeye başladılar.

Papa'nın gemicileri, birden, neye uğradıklarını anlamadılar. Karşıdan toplar atılacak, uzaktan kavga naraları gelecek, yavaş yavaş kızışıp coşulacak, birbirlerine yaklaşılacak, düşman gemisi ortasından ikiye bölünüp ezilecek, kendileri de göğüs göğüse gelmekten kurtulacaklar sanmışlardı. Böyle tepeden inme silleyi beklemiyorlardı. Bununla birlikte, iş başa geldikten sonra, çaresiz, karşı koyup kendilerini korumaktan geri kalmadılar.

İtalyan gemisinin içi kızıl ve korkunç bir renk almıştı. Çarpışan kılıçların çıkardığı tunç sesler, gemiyi baştan başa saran ölüm kasırgasının üstünde dolaşıyor, kan gövdeyi götürüyordu. Kısa bir zaman içinde küpeşte titreyen, can çekişen, inleyen yaralı insanlarla dolmuştu. Her gövde bir çeşme, her göğüs bir fıskiye olmuş, kan fışkırıyordu. Papa'nın erlerinin yanında vuruşarak gözlerini dünyaya kapayan Türk korsanları da yatıyordu. Gale ruvayyalin kaptanı telâş ve korkunun verdiği sersemlik içinde, bir tek kılıç sallamadan, yediği ilk palanın altından mizana direğinin dibinde kıvrılıp kalmıştı. Ölenler ve yaralananlar geminin daracık güvertesi üstünde kaldıklarından, değme babayiğidin yüreği bu kanlı, korkunç görünüşe dayanamazdı. Bir an geldi ki, kendi gemilerinde geziyorlarmış gibi ellerini kollarını sallayarak gale ruvayyalin ambarına dalan Türk korsanları, buradaki değerli hazineyi, paha biçilmesi zor eşyaları, konulduğu gibi

sapasağlam toplamaya başladılar. Ambardaki kadınlar arasında yakalanan Anriko, korsanlara Türk diliyle, reislerini görmek istediğini söylemiş, yakapaça edilip Oruç Reis'in karşısına çıkarılmıştı.

Anriko, Reis'in görünüşüne çıkınca, korsanların elinden kurtularak yere yattı. Baba yürekli Oruç'un ayaklarına kapandı, kötü aksanlı bir Türkçe ve kendi milletine vergi gösterişli el, kol sallamaları arasında:

- Büyük kahraman! dedi. Sizin gibi bir Reis'in karşısına çıkmamasını bizim sersem Victor'a yüz kere söyledim, fakat dinletemedim. Canı cehenneme gitti. Kendini beğenmişliğinin cezasını buldu. Sizin büyüklüğünüzü, sizin gücünüzü, sizin...

Oruç Reis, onun sözünü kesti:

- Sen kimsin?

Anriko, ellerini havaya kaldırdı:

- Anriko kulunuz... Uzun yıllar İstanbul'da bulundum. Papa'nın balyozu idim. Güzel dilinizi orada öğrendim. Bütün Türk Akdeniz'ini saran adınızı şanınızı bilirim, önünüzde eğilirim.

Hizmetinize girmek için ricacıyım. Tenezzül eder de hoş görürseniz, şeref duyarım, ümit ederim ki sizin işinize de yararım. Çünkü bunların birçok işlerini, dalaverelerini hazinelerini sakladıkları yerleri, güçlerini, güçsüzlüklerini, her hallerini bilirim.

Anriko, oldukça temiz bir Türkçeyle konuşarak Türk korsanlarının gönlünü çekmişti. Her sözü alttan alışı, dalkavukluğa bayılan korsanları kendisine acındırmıştı.

Oruç Reis:

- Ayağa kalk, hokkabaz! dedi.

Buyruğu alır almaz, Reis'i yalancı çıkartmamak için bir hacıyatmaz gibi, Anriko yerinden fırladı.

Reis, sert bir ok gibi insanın yüreğini delen keskin bakışlarıyla, onu süzdü:

- Ağzın çok kalabalık... Bakalım işe yarar başka bir marifetin var mı? Şimdilik canını bağışlıyoruz. Ama bir kötülüğünü görürsem mavnaküreği gibi yassı kafanı koparırım. Bunu böylece bilesin.

Anriko titredi:

- Muhammed aşkı için vallahi sadık kalacağım. Reis'in buyruğuna uyarak Anriko'nun kollarını bıraktılar.

Bu sırada ikinci gale ruvayyal de, uzaktan görünmüştü. Oruç Reis, birinciyi nasıl kendi inanış ve görünüşüne güvenerek basıp aldıysa, ikincisini de basmayı o anda aklına koydu. Aklına koyduğu şeyi de hemen yaptı. Kendi gemisi küçük bir kırlangıçtı. Şimdi üstünde bulunduğu galer dedikleri kalyon sapasağlam ellerine geçmişti. Arkadan gelen düşman birincinin başına geleni görünce, uzaktan dövüşe başlayarak gözünü dört açacaktı. Kumandayı hemen verdi.

Kendi gemilerinde dişe dokunur, işe yarar ne varsa, gale ruvayyale taşıdılar. İçinde canlı cansız hiçbir şey kalmayınca, küçük kırlangıç ateşe verildi. Türk korsanları, Reis'in eski gemilerini bırakıp yeni kalyonuyle Tunus'a döneceğini sanıyorlardı. Uzaktan yaklaşan ikinci galerdekiler, bir korsan gemisini arkadaşlarının ele aeçirip yaktığını sanmışlardı.

Hoş, başka ne olabilirdi de?...

Ahçıbaşı, mutfakta ne varsa, yanma yamak aldığı Anriko'nun sırtına yüklemiş, yeni geminin mutfağına yerleşmek için sağa sola şaşkın ve taşkın koşup duruyordu. Reis'in kendisini çağırdığını görünce koştu.

- Buyur, Reis!

Şaklaban Salih, Baba Oruç'un arkasında duruyordu. Ele geçirdikleri kalyon kaptanının cesedi yanı başlarında yere serilmiş, davul gibi karnı havaya dönmüş yatıyoVdu.

Baba Oruç, Salih'e döndü, cesedi gösterdi.

- Şu herifin elbiselerini soy, ahçıbaşıya giydir, dedi. Ahçıbaşı, bu emri anlamamış, aptal aptal bakmıyordu.

- Af buyrun, Reis, dedi. Ya ben ne köpek oluyorum da siz dururken bu gemiye kaptan oluyorum?

Oruç Reis kızdı:

- Eski kaptan da senden hırlı bir şey değildi. Çabuk giyin! Gemiye kaptan oldun.

Salih Reis, Oruç Reis'in emrine karşı duramazdı. Şişman kaptanın ölüsüne yaklaştı. Sırmalı elbisesini sıyırdı, çıkardı. Oruç Reis, ahçıbaşıya emretti.

- Hele giy bu elbiseleri, bakalım yakışacak mı?

Ahçıbaşı, gemi kaptanlığını Reis'in kendisine sadaka ettiğini sandı. Belki cayar korkusuyle bir solukta eski kaptanın elbiselerini sırtına geçirdi. Birden, kendisini sahicikten gemi kaptanı olmuş sanarak gemide kollarını kabarta kabarta leventleri kötü kötü süzmeye başladı. Aslında, şişman vücuduyle, eski kaptana çok benzemişti:

- Ben Oruç Reis'e benzemem, faka basmam, gönül hatır bilmem; yiyeceklere öğün dışı kimse el sürmeyecek, tayın dışında azık, şarap aşırmak yasak; gözünüzü patlatırım! diye bar bar bağınyordu.

Oruç Reis, acı acı gülümsedi, Salih Reis'i çağırdı:

- Sen de kadın elbisesi giyersin elbette, dedi. Şunlar da levent elbisesi.giyer, şunlar da bezirgan elbisesi.. Kaptanın çevresi tamam olsun.

Salih Reis, şaşkınlıkla Reis'e baktı. Reis kızdı:

- Salih, bugün her buyruğuma karşı durursun, uğraş yerinde yaptığın bu iş nedir? Benim emirlerim böyle askıda mı kalır?

- Kerem et, Reis aptallaştım.

- Sen bizim en akıllımızdın.

- Gayri akıl filan kalmadı, Reis! Sen beni bile aptallaştırdın!

- Uğraş sırasında yerli yersiz konuşursun, seni başka bir yarar işe korum.

- Nasıl olsa şimdi buyruğuna uyarak karı kılığına girdik. Elbet şimdi de buyurursan göbek atıp oynarım.

- Ben seni oynatacak yeri bilirim. Şimdi oyunumuz savaştır. Dediklerimi yap. İkinci gemi bizi dost sanıp yaklaşsın. Kan dökmeden basıp alıverelim.

Bu sefer Reis'in emri iki ettirilmedi. Bu yeni buluş, ataklığa, akla sığmaz uğraşlara bayılan korsanları coşturdu. Salih, ambara doğru kaydı. Esir edilen kadınlardan birini soydu, elbiselerini giyindi. Bu kıyafetle güverteye çıktığı zaman korsanlar gülmekten kırılıyorlardı.

Salih, ahçıbaşının koluna girdi. Onu kırıtarak, cilveleşerek kaptan köprüsüne götürdü. Beş on dakika içinde bir tiyatro dekorundan daha çabuk ve daha ustalıkla, korsanlar gemiyi yeniden Papa'nın patrona gemisine benzettiler. Oynanacak oyun gülünç olduğu kadar korkunç; kazanıhrsa da bir Türk gemicisini leventlikten sultanlığa yükseltecek kadar da değerliydi.

Güverteler cesetlerden temizlendi. Boş kalan elbiseleri Türk korsanları giydiler.

Genç Reis'in atılganlığı, yerinde ve hızlı görüştü, hemen işe koyulusu korsanları ona bağlıyor, coşturuyordu. Ateşe verdikleri eski kırlangıçları, koyu dumanlar çıkararak yanıyor, suyun üstünde canlı bir fener gibi dolaşıyordu.-Bu eğlenceyi görmek hevesi içinde, ikinci gale ruvayyal de hızını artırmış, artık iyiden iyiye yaklaşmıştı. İkinci gale ruvayyal kapitanna gemisiydi. Her iki geminin de komutanı ve Papa'nın en değerli amirali "Juan Bosia" bu gemide bulunmaktaydı. Bu amiral, yabancı deniz tarihlerine bir kırlangıca-bayrak indirten ilk ve son filo komutanı olarak geçeceğini bilemiyordu. Ahçıbaşı, sırmalı kaptan elbisesi içinde, yeni yamağı Anriko'nun

yardımıyle, işi idare etmeye çalışıyordu. Kurusıkı bir top atarak Türk korsanları ikinci gale ruvayyali selâmladılar, o da kendilerine karşılık verdi. Gemiler yavaş yavaş birbirine yaklaştılar. Neredeyse çarpışacaklardı. Öbürlerin hâlâ akıllarından kötü bir şey geçmiyordu.

Şaklaban Salih, kadın elbiseleri içinde kırıtıyor, ahçıbaşı sırmalı elbiseleri içinde burnu havada kabarıyor, Anriko Lâtince emirler veriyordu. Gemiler birbirine rampa edince, Türk korsanları hep birden ikinci gale ruvayyale palalarını sıyırıp atladılar. Kendi elbiselerinin eşini giyen bu korsanları Papa'nın erleri birbirine karıştırıyor, fakat korsanlar birbirlerini tanıdıkları için kime vuracaklarını çok iyi biliyorlardı. Koca geminin bayrak indirmesi birkaç dakika içinde oldu bitti.

Gale ruvayyal kan dökülmeden alınmış, içindekiler baştan aşağıya tutsak edilmişti.

Oruç Reis'in yurdundan çok uzak denizlerdeki bu küçük başarısı dillere destan oldu. Papa hazretlerinin iki büyük ve zengin galerine bir Türk korsanı, korku bilmeyen, bilgi ve keskin görüşünün yardımıyle bir kırlangıç üstünde bayrak indirtmişti. Bu korsan, artık bir sultandı.[11]

SALİH REİS AVA ÇIKIYOR

Gocuğunu omzundan dolayan iri kavuklu, gösterişli bir gölgenin arkasından, elleri göğsünde bağlı üç adam kıyıya doğru ilerliyorlardı. Deniz kıyısına gelince durdular. Öndeki ıssız ormanlarda dolaşan bir aslan gibi iri gövde, arkasına döndü:

- Göreyim seni, Salih! Şu işi elbette başarıp gelesin, dedi. Biliyorum, bu, bizim açık denizde av beklememize benzemez. Fakat sana güvenirim. Sende bu kurnazlıkla bu kahramanlık varken, evelallah, her işin hakkından gelirsin. Hele yanında böyle iki yoldaş da oldu mu...

Salih'in yanında Aydın Reis'le Anriko da Reis'in elini öpüp kırlangıca sıçradılar. Yelkenler fora edildi. Leventler küreklere asıldılar. Sulan yararak, iki yana beyaz köpüklü dalgalar yayarak, ay ışığının yıldızlı yakamozlarına onlar da altın ışıklardan dizilmiş yeni yapraklar ekleyerek uzaklara doğru süzüldüler.

Salih Reis, kırlangıcın başına kurulmuş, geminin denizi yararken saçtığı köpüklere bakıyor, kulağına bir müzik sesinden güzel gelen suların şapırtısını dinliyordu:

- Söyle bakalım, Anriko, yeni hayatını beğeniyor musun? dedi.

- Soruyor musun, Reis?

- Baka çelebi, çün bizi beğenirsin, neye adın değiştirmezsin?

- Niçin Salihçiğim? Benim adımdan sana ne? Diline dolanır?

- Sana ne olur mu, yahu? Bunca Müslüman adı Ahmet, Mehmet, Hasan, Hüseyin de seninki Anriko... Köpek yavrusu çağırır gibi bir şey... Anrik, Anriko, An... riko...

Anriko, homurdanarak sustu. Salih yeniden tazeledi:

- Anriko, yahu, gel seni sünnet edelim ha?

- O ne demek öyle?

- Yani Müslüman yapalım diye bir yerini keselim.

- Ya, ille Müslüman olacağım diye bir yerimi kesmek mi gerek? Bu sevda nereden uyandı sende? Din başka, iş başka. Sen beni Müslüman yapacağına, bu işi alnının akıyle başar.

Allah'ın daha çok gözüne girersin. Cenabıhak kendi evinde yere yüz sürenleri belki, fakat kendine güvenenleri yüzde yüz tutar ve sever.

Bu sırada, ötede birkaç levent birikmiş, birbirlerine masal anlatıyorlardı. Geminin küpeşte, nden dalgaları gözleyen Aydın Reis'i gördüler, koştular, çevresi>; aldılar:

- Bize bir şeyler anlat, Reis! dediler. Bir kavga, bir pehlivanlık hikâyesi...

Reis, çevresini saran korsanların isteği karşısında gülümsüyordu:

- İyi ama ne anlatayım? Kerem ile Aslı'yı bilmem. Arap Üzengi'yi beceremem.

- Ya Kemal ile Burak Reis'lerin uğraşlarını da bilmez misin?

- Evet, Kemal Reis'i anlatsın.

- Peki, oturun da anlatayım.

Hep birden yere bağdaş kurup Reis'in dört yanına dizildiler.

Gemi, bütün yelkenleri fora etmiş, denizi yararak kulaklarını okşayan, tatlı şakırtılar arasında süzülüyor. Deniz; sanki şimdi bin bir kahramanlıklarını dinledikleri eski sevgili korsanını, senelerce üstünde gezdirdikten sonra, nasıl göğsüne çekip aldığını bir kere de Aydın Reis'in ağzından dinlemekle övünüyordu. Korsanlığın hikayesiydi bu. Denizlerde şan ve şerefle kavga etmek... Deniz sularını kendine kefen diye sarıp, er meydanında ölmek...

KEMAL VE BURAK REİSLER Aydın

Reis, çubuğunun dumanlarını savurarak, anlatmaya başladı:

- Şöyle parmak kadar küçük bir çocuktum. O zamanlar Akdeniz'de yüzlerce yıldır korsanlık eden Larendeli, Antalyalı Türk gemilerinde çalışırdım. Bu deniz kavgalarına, Padişah Bayezit'in, kâfirler elinde tutsak bulunan kardeşi Cem Sultan'ı bırakmalarından korkması yüzünden Osmanlı gemileri giremez olmuştu. Bir gün duyduk ki, 20 kalyon, 67 mavna, 93 kadırga, 63000 askerle Venedik diyarlarındaki İnebahtı üzerine yürünmesini dilemiş. Biz de Anadolu uşağıyız. Osmanlı ordusunda bizim değerimizde korsan yok. Bizim Karamanlı Burak Reis'ten yardım istediler, katıldık kervana... Şöyle birkaç yüz kadar olmuştuk. Bu üç yüz geminin içinde sanki birer kule gibi gökleri delen, suları karartan İstanbul tersanelerinde yapılmış iki "köke" vardı. Her birinin uzunluğu eh, yetmişer zira' vardı, genişliği de, eh, otuzar zira'.[12] Seren direği birkaç ağaçtan örülmüştü, kalınlığı dört zira'dan çoktu. Çanaklık çevresinde kırk kişi otururdu. Bu gemilerin iki kayalığı vardı. Biri kalyon kayalığı, öteki mavna kayalığı... Her birinin yanlarında, adet üzere, ikişer de görme, yani top lombozları vardı. Batarya toplarından başka yalnız pruvada sekizer tane balyemez topu vardı.

Bu sırada, toplantıya yeni karışan ahçıbaşı sözünü kesti:

- Yahu, Reis, Rodos kalesini anlatırsın gibi...

Ahçıbaşıyı kolundan tutup çekerek susturdular, ona da aralarında bir yer verdiler. Aydın Reis gözlerini yummuş, sanki o düşmana korku salan "köke"leri hayalinde canlandırıyordu:

- İşte bu gemilerin sancak fırkasına Kemal Reis, iskele fırkasına Buras Reis kaptan oldu. Böyle namlı kahraman Türk korsanları elinde, hep birden tekbir alarak zurna, nakkare çalıp yola düştük. İnebahtı komutanı "Zoanumorti" derler, bir Frenkmiş. Kendisine "Ya kaleyi verin ya başını!" diye haber gönderildi. Komutan cevap vermiş: "Venedik donanması kande ise gelecek.

Eğer Venedikten gelen donanmayı yenecek kadar güçlü iseler, kaleyi korumadan kendilerine veririm. İlla kendilerinin denizde kaynaşıp gittiğini buradan gözlerim! Neyse, bekledik; ama uzun sürdü. Açlık çektik, susuz kaldık. Kendimize yiyecek bulmak için Navarin'e gitmek üzere bir gün fora yelken ettik. Bu sırada Venedik donanması da yüz elli parça gemiyle, Amiral Antonyo Grimni komutasında çıkageldi. Arkasından Kıbrıs'tan Amiral Lorendano[13] kocaman bir köke ile çıktı geldi. Bizim gemilerdeki İstanbul'dan devşirme erlerin çoğu denizden anlamaz Osmanlı yeniçerileriydi. Bir de Padişah ordusuna, karadan kim duyduysa -yazılıp yağmaya gelmişti. Bunlar düşmanı bizden çokluk gördüler. Kavgaya girmek istemediler. Fakat biz, korsanlar takımı, başımızda Kemal ile Burak Reis'ler oldukça üst geleceğimize inanıyorduk.

Önce uzaktan pruva baş topları atıldı. Uzaktan dövüşüldü. Sonunda Sapyanca adası dolaylarında akın başladı.

Aydın Reis, doğrulmuş, çubuğunu çekiyordu. Etrafındaki korsanlar, hikâyenin en zorlu yerine geldiğini anlamışlar, nefes bile almıyorlardı.

Aydın Reis devam etti:

- Düşman, o sırada, borda düzenindeydi. Biz de onlara borda düzeni alarak bir sıraya dizildik.

Bu eski bilinen bir savaş düzeni idf. Ortada Kaptan-ı Derya Ahmet Paşa, sağ kanatta Kemal Reis, sol

kanatta Burak Reis'in bindiği büyük köke yelkenlerinin çokluğu yüzünden rüzgâra kapılıp hız aldı, bizden ayrıldı, şöyle bir ileri çıktı. Bunu görünce, düşmanın öncü takımı kolbaşısı Amiral Armeşyo, fırsat bu fırsat deyip bir köke, bir mavna, bir parça ile Burak Reis'in çevresini sardı,

üzerine çullandı. Biz uzaktan, yerimizde titreyerek, olayları gözlüyorduk. Reis, geminin pruvasında kılıcını çekmiş, gür sesiyle bağırıyor, emir veriyor, koca deniz inim inim inliyor, toplar dört bir yana ateş saçıyordu. Kahraman Reis, düşman mavnasıyle parçasını çıra gibi tutuşturmuş, içindekileri denize dökmüştü. Bir gemi, kendisini saran dört gemiyi haklamıştı. Bu durumu görünce, Amiral Lorendano kocaman gösterişli kökesiyle savaş yerine yetişti. Ben, bizim parçanın yan lombozunda "Acep ne olacak?" diye tir tir titriyordum. Saatlerce uğraştıktan sonra, uzaktan, top ateşiyle Burak Reis'in hakkından gelemeyeceklerini kâfirler de anlayınca, onlar da kökesine rampa ettiler. Bu sırada, bütün donanma da düşmanla uğraşa girişmişti. Savaş kızıştıkça kızıştı. Ben, küçük çocuk olduğum için, ambarın penceresinden izliyordum. Bizim gemide, yukarıda boyuna vuruşuyorlar, yaralarından kanlar sızan gazileri aşağı ambara, benim olduğum yere getirip yatırıyor, üstlerine yelken bezi örtüyorlardı. Deniz savaşları kara uğraşlarına benzemez. Yaralılar ölüler göz önünde durursa, her yerden bir kol, bacak parçası sarkar, değme babayiğidin yüreği bunu kaldıramaz. Bu yüzden, bizdeki kara askerlerinin gözleri yılmış, neredeyse kendilerini suya atacak duruma gelmişlerdi. Burak Reis'in kökesi üstünde aslanca dövüştüğünü görüyordum. Gözlerim dört açılmıştı. Taşkınlığımdan boğazım tıkanıyordu. Gene de bakmaktan kendimi alamıyordum. Burak Reis, akla sığmayacak kadar güzel, zorlu, ustalıklı vuruşuyordu, fakat gemisi iki yandan da sımsıkı sarılmıştı. Bir aralık çevrelerini saran düşmandan başka türlü kurtulamayacaklarını anlamışlardı. Bizimkiler hem iskelelerindeki, hem sancaklarındaki düşman gemilerini ateşe verdiler. Bu kendileri için de kötü sonuçlar verecek bir oyundu. Kendi gemileri de düşman gemileriyle birlikte yanabilirdi.

Fakat anlaşılan çaresiz kalmışlar, "Laçka!" Bizimkiler kendilerini bağlayan kancaları koyverdiler.

Yanan gemilerin arasından sıyrılıp çıkmak istiyorlardı. Fakat üç gemi birbirine o kadar kenetlenmişti ki, Burak Reis'in gemisi bir türlü

kurtulup aradan sıyrılamadı. Tüylerimi dikenleştiren bir çatırtı ve "Hurrr!" diye gök gürültüsünü, volkan fışkırmasını andıran bir ses işittim. Kulaklarım sağır oldu sandım. Koyu siyah, kıvılcımlı bir duman hortumu göğe doğru yükseliyordu. Koca Burak Reis, çevresindeki düşman gemileriyle birlikte havaya uçtu. Gökyüzünde kafa, kol, bacak parçaları yanan tahtalarla birlikte denize yağmur gibi iniyordu. Tüylerim diken diken

olmuştu. Kendimi kaybetmiş gibiydim. Bundan sonra hayatımda çok kanlı dövüşler gördüm, lâkin bu kadar üzüldüğümü, bu kadar yandığımı bilmem.

Aydın Reis sustu. Gözleri yaşarmıştı. Kendisini dinleyenler derin ve acı bir coşkunluğun içine dalmışlar, sanki kahraman Burak Reis'in kan ve ateş içinde havada uçtuğunu görüyorlardı.

Ahçıbaşı, içini çekerek, hafifçe mırıldandı:

- Allah ahrette yerini cennet eylesin. Yavuz ermiş. İki düşman Amiralini öldürmek için kendi canına kıyan kahraman...

Aydın Reis, elinin tersiyle, gözündeki yaşı sildikten sonra avuçlarını açtı. Kahraman korsanın ruhuna hep birden bir Fatiha gönderdiler. Anriko bile coşmuş, bir an önce sonunu öğrenmek istiyordu:

- Yaman kahramanmış, sonra ne oldu, Reis? Aydın Reis, içini çekerek, devam etti:

- O yaşımda hırsımdan elime bir pala geçirip yukarıya fırladım. Bu, benim ilk kavgamdı. Başta Kemal Reis olmak üzere, bütün Türk leventleri gördükleri bu korkunç kan ve yangın yağmurundan, koca Burak Reis'in arkadaşlarıyla birlikte havaya uçuşundan kudurmuş gibiydiler. Düşmana geyik sürüsüne dalan aslanlar gibi saldırdık. Gemilerin yandığı, göklere duman, kıvılcım ve alevlerin savrulduğu yere yetiştik. Ne çare ki Burak Reis, Yeniçeri Mirlivası Kemal Bey ve Kara Hasan'la beş yüz dilaver o vartada şehit düşmüşlerdi. Denize düşen gazileri kayıklara aldık. Öç çıkarmak hırsıyle denizde ne kadar sağ kalmış Venedikli varsa, üzerlerine saldırarak hepsini kesip doğradık. Düşmanın iki namlı amiralini tek başına Burak Reis, canı pahasına temizlediğinden, düşman başsız kalmıştı. Bu sırada bir kalyon onlara yardıma geliyordu. Onu da basıp içindekileri kılıçtan geçirdik. Düşman iki amiralinin öldüğünü, bizim de zorlu saldırışımızı görünce dayanamayıp, korkusundan

kaçtı. Yenilmez sanılan üç yüz yıllık Venedik donanması ilk kez Türk denizcilerinin önünden o gün kaçtı, arka çevirdi, yenildi. İşte böyle-•• Bu tarih, bizim Akdeniz'de kendimizi gösterip var olduğumuzu bildiren ilk başarılı savaşımızın tarihidir.

Aydın Reis'in anlattıklarını dinlerken hayli yol almışlar, amaçlarına yaklaşmışlardı.

Bu, Anriko'nun isteğiyle girişilmiş bir vurgundu; Baba Oruç'a yanaşan yeni yoldaş. Papa'nın galerinden tutsak edilenler arasında bir zengin dükün

çocuğunun da bulunduğunu, babasının krallar gibi varlıklı olduğunu, çocuğu ileri sürüp yüklü bir kurtuluş parası kopartabileceğini anlatmıştı.

Oruç Reis, Salih ile Aydın Reis'i ve Anriko'yu bu işle ödevli kılmıştı. Onlar zengin İtalyan kontunun oğlunu kırlangıcın ambarına kapadıktan sonra on beş leventle yolş çıkmışlar, Anriko'nun gösterdiği kıyılara gelmişlerdi. Anriko, Salih Reis ile çizdiği plana göre karaya çıktı.

Doğruca zengin İtalyan'ın kalesine gitti.

ANRİKO ALDANIYOR

- Evet, senyör, Türk korsanları sevgili ve sayın oğlunuzu, bütün üzüntülerime, acılarıma taş basarak konuşmak zorundayım ki, ellerinde bulunduruyorlar.

Anriko, ünlü Dük hazretlerinin karşısında saygı içinde eğiliyordu. Sinirlenip kızan, olduğu yerde duramayan, sivri sakalını avuçlayıp ağzına götüren, dişleri arasında ezen Dük, bir sıra odayı baştan başa dolaştıktan sonra gelip Anriko'nun karşısında durdu:

- Bana bak, Anriko!

- Buyurun, senyör!

- Söyle o korsanlara, oğlumu bıraksınlar. Ben Venedikliyim. Akdeniz'i kendilerine zindan ederim.

Anriko, boynunu büktü:

- Kaç kere söyledim, kaptanlarına yalvardım, fakat bir türlü inandıramadım. "Hem artık Venediklilerin (Bizim deniz) sözü bayatladı" diyorlar. "Akdeniz Türklerin bir gölü oldu. Kılıcına güvenen

denizlere çıksın" diyorlar. Çok edepsiz şeyler, durmadan atıp tutuyorlar.

- Peki, oğlum orada kalırsa ne yaparlar?

- Hiç, efendimiz... Ne yapacaklar?... Sadece gözünü oyarlar.

- OooohL

- Kulaklarını keserler.

- Oh, oh!

- Dilini koparmak işi en sonra gelir.

- Oh, oh, oh!

- Ve belki de sonra, gömünüzün bulunduğu yeri kendisine zorla söyletirler.

- Oğlum ölür de gene söylemez.

- Ölünce elbet söylemez. Ya ölmemek için söyleyiverirse? Dük, odanın içinde yeniden gidip geldi:

- Peki, be münasebetsiz..

- Evet, münasebetsizim, senyör!

- Sana değil, a canım, kendime söylüyorum. Be münasebetsiz herif, hiç insan, kendi oğluna paralarını sakladığı yerin nerede olduğunu bildirir mi?... Ne büyük belâ! Demek, hazinenin yarısını istiyorlar!

- Çok üzülüyorum. Fakat böyle, senyör!

- Parayı beraber mi kazandık ki?...

- Haklısınız. Fakat bunlar söz dinler mi? Korsan!

- Peki, ama bu bir alçaklıktır.

- Evet, senyör!

- Allah bunu cezasız bırakmaz. Benim gibi bir fakirin parasını almak bir cinayettir. Yarın, ahrette, cehennemde yanarlar. Bakire Meryem'in önünde onlardan hesap sorarım.

- Öyledir efendimiz. Fakat bunlar Müslüman... Zaten, nasıl olsa cehennemde yanacakları için ahreti, Bakire Meryem'i, yanmayı, yakılmayı pek o kadar ipledikleri yok. Hazır elimiz değmişken dünyada yaşayalım. Ahret nasıl olsa Hıristiyanların diyorlar.

- Anriko, aklına bir kurtuluş çaresi, bir şeytanlık gelmiyor mu?

- Aman efendimiz, bu herifler, şeytanın ta kendisi... Hiç onlara karşı bendenizin şeytanlığı para eder mi?... Reislerinin, amirallerinin adı bile Kaşadiyavlos.

- Kuvvetle karşı koysam, hazinemin çevresini askerle korusam?..

- Olamaz, senyör! Onlar güçlerini, cesaretlerini büyük Papa hazretlerinin donanmasına karşı bile gösterdiler.

- Bu adamlar insan değil mi canım? Neden başa çıkamayalım? Biraz oyalayalım, elbet bir çare bulunur...

- Fakat efendim, eğer bu akşam tepeden ışıkla kendilerine işlerinin yolunda olduğunu bildirmezsem, gemilerinde bulunan oğlunuzu küçücük bacağından seren direğine asacaklar.

-Ne fecaat!...

- Öyle efendimiz.

- Ne olursa olsun, yaparlar mı dersin?

- Hiç umutlanmayın.

- Bir daha söyle şu sözleri. Ne diyorlardı? Şimdi bayılacağım. Nasıl oldu şu iş, bir daha anlat?

- Biz Papa hazretlerinin iki gale ruvayyaliyle Cenevre'den geliyorduk. Herifler o kadar şeytan, kurnaz ki, ufacık Şebek adlı tekneleriyle bizim birer yüzen kaleye benzeyen gale ruvayyallerimize bayrak indirttiler.

- Vay canına?... Sonra?...

- Bizi ambara kapattılar. Bu arada oğlunuz da vardı. Hepimizi sorguya çektiler. Oğlunuz kim olduğunu söyledi. Meğer korsanlar, sizin saklı bir hazineniz olduğunu biliyorlarmış. Nereden de biliyor keratalar, değil mi? Beni gözüm bağlı olarak getirip bu kıyıya çıkardılar. Size haberci geldim. Hazinenizin yarısını bunlara vermezseniz, oğlunuzu öldürecekler.

- Fakat yalan, azizim Anriko, yalan! Bende para, hazine filan yok!

- Vallahi, bu sözleri kendilerine siz söyleyin, efendimiz! Bilmem, onlar nereden biliyorlar?

Onlara kim söylemiş?

Dük, odanın içinde birkaç kere daha gidip geldi. Gene durdu:

- Pekâlâ, Anrikocuğum... Onları bu akşam mı çağıracaksın?

- Evet senyör, ateşle...

- Öyleyse ben de akşama kadar düşünürüm.

- Siz bilirsiniz.

- Peki, ama bu edepsiz çocuk niçin bunların elinden kaçamıyor?

- Nasıl kaçsın efendimiz, nasıl kaçsın?!... Parmak kadar çocuk! Dük, elindeki küçük çekiçle önündeki gümüş çana vurdu. Bir uşak içeriye girdi.

- Senyör Anriko'nun karnını doyurup dinlenmesine yardım ediniz.

- Teşekkür ederim, efendimiz, diyerek Anriko, Dük'ün yanından ayrıldı.

* * *

Karnını güzel yemeklerle tıka basa doyurmuş, arada bir şişe yıllanmış nefis Kıbrıs şarabını da devirmiş olan Anriko, Dük'ün Venedik körfezi karşı kıyılarında özel şatosunun bahçesinde çiçek tarhları arasında şairane keyif çatıyordu.

Birkaç kere biraz yüksekçe tepelere çıkıp enginlere baktı. Aydın ve Salih Reis'lerin kırlangıcı gökle denizin birleştiği yerde bir karaltı halinde dolaşıyordu. Akşam olup da bahçeye^ağaçların dallarından koyu, karanlık, siyah gölgeler düşmeye başladığı sırada Dük meydana çıktı:

- Aklım yattı, Anriko.

- Neye senyör?

- Oğlumu kurtarmaya..

- Hazinenizi vererek mi?

- Evet.

- Ne felaket?!

- Felaket, ama başka yapacak bir şey yok. Yalnız bir şartım var.

- Nedir, efendimiz?

- Önce oğlumu göreyim. Bunun için korsanlar kıyıya yaklaşsınlar.

- Yaklaşmazlar, senyör. Boşuna uğraşmayın.

- Peki ama, ya oğlum onların elinde tutsak değilse?...

- Gözümle gördüm, senyör!

- Ben de gözümle görmek isterim. Bu hem kolaydır da... Sen şimdi ateşle bildirirsin. Buraya bir sandal gönderirler. Gider, oğlumu görürüz, olur mu?

- Bu olur, efendimiz.

Dük, sabırsızlıkla mırıldandı:

- Haydi, çabuk ol!

Anriko, sevincinden, titriyordu. Bir taşla iki kuş vurmuş olacaklardı. Artık bütün hazine kendilerinin sayılırdı. Uşaklar bir meşale getirdiler. Anriko tepeye çıktı, üç kere salladı durdu.

İki kere daha salladı, sonra Dük'e döndü:

- Bir sual, efendimiz. Eğer adamlarınız şimdi gelen korsanları tutmak isterlerse?...

- Ey, ne olur?

- Çok kötü bir şey olur.

- Ne gibi?

- Gemiciler hemen oğlunuzu ipe çekerler.

- Ben de buraya gelenleri ipe çekerim.

- Efendimiz, daha önce de açıkladım, bu korsanlar, hiç tuzağa düşmezler. Buraya gönderecekleri birtakım ipsiz sapsız serserilerdir ki hayatlarının değerini bile bilmezler. Hem sizin böyle bir tuzak kurduğunuzu anlarlarsa denize atlayıp balık gibi yüzerek kaçarlar da serseriler...

- Ya, demek balık gibi yüzerler?...

- Öyle, efendimiz, balık gibi yüzerler.

- Peki., sen üzülme, adamlarım onlara bir şey yapmayacaklar.

- İşte geliyorlar, senyör.

Kayık yaklaştı. Anriko, kayaların üzerinden sıçrayarak kıyıya indi:

- Buyurunuz, senyör! Kayıktan gür bir ses geldi:

- Ne haber, Anriko?

- Senyör oğullarını kendi gözleriyle görmek istiyorlar, kayıkla gemiye kadar gelecekler.

Aynı gür bir ses homurdandı:

- Gelsin bakalım.

Zevrak denilen gemi sandalı yanaştı. Dük, büyük bir kolaylıkla korsanların kayığına sıçradı.

Küçük tekne sallandı, düzeldi. Enginde duran korsan gemisine doğru açıldılar.

Aydın Reis, Salih Reis sandaldaydılar. Eğer Dük, Anriko'nun sözlerine kanmayıp, gelenleri yakalatsaydı, enginde gezen korsan gemisi başsız kalacaktı. Dük zeki bir adam olsaydı, kendisi için, bunu sezmek de pek güç olmazdı. Sandalın önünde iki gösterişli levent hiç kımıldamadan oturuyorlardı. Bunların duruşlarından baş oldukları belliydi. Zervaktan kırlangıca çıkacakları sırada, bu iki kişi, aynı zamanda gemiye atlamış, korsan gemisindekiler'gelenleri saygıyla karşılamışlardı.

Dük, gemiye çıkınca, çevresine bakındı. Hayatında ilk defa bir Türk korsan gemisine giriyordu.

Sağında, solunda dolaşan kocaman kavuklu, palabıyıklı, iri cüsseli, kolları, bacakları sakat adamların görünüşü içine bir ürperti verdi. Korktu, işitmiş olduğu bir sözü hatırladı: "Türk korsanları korkunç adamlardır, fakat verdikleri sözde dururlar, mertlik gösterirler." Dük de buraya tutsak olarak değil, dönmek üzere ve oğlunu görmek için gelmişti.

Gelirken zevrakta sessiz oturan iki kişiden biri, adamlarına emretti:

- Ambardaki tutsağı getirin!

Biraz sonra Dük, oğlunu karşısında gördü. Atılıp boynuna sa-, rılmak istedi. Fakat Aydın Reis:

- Rahat dur, ihtiyar, dedi. Önce paralan sökül, sonra oğlunu göğsünde suyu çıkıncaya kadar sıkarsın.

Dük, üzüntülü, bitkin başını eğdi:

- Pekâlâ, dönelim.

Anriko, sevinçle titreyip sordu:

- Hazineyi bölüşmeye mi, efendimiz?

- Evet.

Anriko, gizlice Salih Reis ile Aydın Reis'e göz kırptı, sonra Dük'e cevap verdi:

- Yola çıkalım diyorlar, senyör.

Kırlangıçtan zevraka indiler. Önce" Dük, arkasından korsanların başbuğu olduğu belli birkaç kişi, Anriko, kıyıya doğru kürek çektiler.

Dük, kayığın burnunda oturuyordu. Anriko, her türlü kurnazlığın önüne geçmiş olmak için mırıldandı:

- Efendimiz, bakınız, korsanlar ne djyorlar?

- Ne diyorlar?

- Doğru, hazinenizin bulunduğu yere yanaşalım, diyorlar. Dük hazretlerini kayığa aldıkları yeri beğenmemişler.

- Pekâlâ, öyleyse sağa dönsünler.

Dük, bunları söylerken başını sağa çevirmiş ve içini çekmişti. Anriko da çok üzülmüş gibi içini çekti:

- Sağa dönelim.

Zevrak sağa döndü. Şatonun duvarları boyunca kıyıdan gidiyorlardı. Sık ağaçlı bir koruluğun önüne gelmişlerdi. Dük, Anriko'ya:

- Sahile dümen kırsınlar, dedi.

- Sahile dümen kıralım.

Anriko, Dük'ün başına gelenlerden çok üzülmüş gibi, sesine acıklı bir yayvanlık vermişti.

Zevrak sahile dümen kırdı. Kısa bir zaman sonra tekne bir yere çarpmış gibi sarsıldı. Kuma oturmuşlardı. Dük:

- Çıkalım, dedi.

Aydın Reis önde, Dük ile Anriko ortada, diğer dört korsan da arkada olmak üzere sahile çıktılar. Daha ağaçların içine girmemişlerdi ki nereden fırladıkları belli olmayan otuz-kırk silâhlı adam

çevrelerini sardı. İlk önce göz açan Salih Reis oldu. Palasını sıyırıp yıldırım gibi döndü, haykırdı:

- Vay akıllı Anriko vay! Tuuuuh! Bizi İstakoz gibi sepete düşürdün. Salih Reis, hızla atıldı, palasını salladı. Fakat silâhlı adamlar kum gibi çoğalıyorlardı. Yandan, tepeden, önden, arkadan geliyorlardı. Bunlarla başa çıkılamazdı.

Boş yere ahreti boylamak vardı hesapta... Birden döndü, denize atladı. Arkasından, suya, yağmur gibi ok yağdırıldı. Fakat Reis bir daha denizin yüzüne çıkmadı.

Aydın Reis ile dört korsan sımsıkı yakalanmışlardı. Anriko önce sapsarı kesildi, sonra kendisini topladı, durumu çok beğenmiş gibi:

- Ne başarı, senyör, ne başarı! diye haykırdı.

Anriko, zoraki bir gülümsemeyle, yağcılık yapıyordu. Fakat Dük gülmedi. Adamlarına Anriko'yu gösterdi.

- Yakalayın şu haini de, dedi. Pek acemi aktörmüş.

Anriko o anda tutuldu. Dük, esirlerine baktı, altısını da süzdü. Aydın Reis'i artık tanıyordu.

Onunla Anriko'yıı gösterdi:

- Bu adamla şu haini zindana atın! Ötekilerin de şimdi kafalarını koparın!

Aydın Reis sapsarı kesildi. Dişleri arasından, aynı lisanla:

- Arkadaşlarımızı öldürteceksin ama, sonra öcümüz pek yaman olur! diye tiksinti içinde Dük'ün yüzüne tükürür gibi bağırdı.

Dük'ün keyfi yerindeydi:

- Haydi canım! diye alay etti. Siz onu haşmetlû Papa hazretlerine yutturun. Benim şatom Papa hazretlerinin gale ruvayyali değil... Yanıma bile yanaşamazsınız. Şunu iyi bilin ki, bütün Türk korsanları hep bir araya gelseler başa çıkamayacakları bir Venedikli vardır, ki o da benim. Yok bilmem küçük bir kayıkla iki gale ruvayyali almışlar... Bana sökmez. Vurun heriflerin kafalarını!

Korsanlar kurtulmak ve kollarını tutanlara saldırmak için çabaladılar, fakat başa çıkamadılar.

Aydın Reis, hırstan kuduruyordu. Haykırdı:

- Senin de oğlunu öldürürler!

- Elimde sen varsın, bir şey yapamazlar!

- Kaleni topa tutarlar, taş üstünde taş bırakmazlar!

- Bir şey yapamazlar, elimde sen varsın! Sen, onlar için oğlumdan hatta tekmil dünya hazinelerinden daha değerlisin. Sana bir fiyat biçtim, benim hazinemin iki katını ödeyecekler ve oğlumu da bırakacaklar.

Dük, Aydın Reise bu cevabı verdikten sonra, adamlarına döndü:

- Daha ne duruyorsunuz?

Dük'ün adamlarından birkaçı korsanların başlarını kavradılar. Bıçakları havada parladı. Aydın Reis, .kendi başı vuruluyormuş gibi, acılar içinde inleyerek dişini sıktı. Yoldaşlarının korkunç sonlarını görmemek için gözlerini kapadı. Fakat kulaklarında boğuk çığlıkları çın çın çınladı:

- Öcümüzü bu kahpelerin yanında koma, Reis!

Sonra tüyler ürpertici dört çığlık... Arkasından bir hışırtı, havaya fışkıran kanların sesi...

Aydın Reis, gözlerini açıp, yoldaşlarının yerde çırpınan ölü gövdelerine son bir defa daha baktı, başını çevirdi.

Dük, bu gördükleri karşısında, hırsından titriyordu. Anriko çoktan bayılmış, kendinden geçmişti.

Dük, kendisini toplayarak, adamlarına emir verdi:

- Götürün bu ikisini zindana!... Gözünüzü açın, kaçmasınlar!

Aydın Reis, son bir defa daha arkadaşlarına baktı. Başsız gövdelerinden koyu, pıhtılaşmış, pelte gibi bir kan sızıyordu. Bu ölü vücutlar hâlâ titriyor, sanki ona öçlerini unutmamasını anlatıyordu. Aydın Reis dişlerini gıcırdattı, gözlerini yumdu, yürüdü. Şeytandöven, bu öcü Dük'ün yanına komazdı.

ANRİKO ALDATIYOR

- Ey, Anriko, sen hep böyle ahla vahla mı ömür tüketeceksin? r İşte tamam, o zaman biz de arkadaşlarımızın yanına gideriz.

- Ne yapabiliriz, Reis? Buradan kurtulabilir miyiz? Ne yapabiliriz? ,

- Elbette kurtuluruz. Ben, Rodos zindanlarından bile kurtuldum.

C

- Ah, Reis, sen bu Dük'ün ne koca tilki, ne kurnaz bir sansar olduğnu bilmezsin. Bizim buradan ölümüz çıkar, dirimiz çıkmaz. Ben kafamı kırmayayım da kim kırsın?

Anriko bunları söyledikten sonra kafasını çarpmak için duvara yaklaştı. Elleriyle duvarı yokladı, sonra başının acıyacağını düşünerek vazgeçti. Kendi kendine mırıldandı:

- Tuh! Ben onun ne kadar kurnaz olduğunu eskiden de bilmez miydim? Ne dedim de bu akla uydum, onun bu dolmayı yutacağını sandım? Aldanmaz, o, aldanmaz hiç... Yutmadı.

Aydın Reis, kızarak homurdandı:

- Sus be! Hep böyle zır zır söyleneceğine, otur da buradan kurtulmaya bir çare düşün. Bu herifi ben bir atlatayım da bak, aldanır mı, aldanmaz mı, gör!

- Olmaz Reis, olmaz! Ah, en sevgili arkadaşlarımız öldü. Salih Reis öldü.

- Hay çenen tutulsun! Susacak mısın, herif? Geceleyin Dük'ün adamları tarlalar içinde gezip duruyorlar. Nereden, nasıl kaçacağız, onu düşünelim.

- Peki, düşünelim Reis!

- Düşünelim.

- Bir şey buldun mu, Reis?

- Hayır, sus dedik ya!

- Fakat ben buldum... Aydın Reis'in gözleri parladı:

- Gizli bir kapı mı?

- Hayır, daha iyisi...

- Söyle bakalım,

- Bizim zindancıyı kandırmak.

Aydın Reis, yüzünü ekşiterek, uzaklaştı:

- Haydi oradan!... Ben de seni akıllı bir şey sanırdım. Gerçekten İtalya'dan artist çıkıyor, ama akıllı çıkmıyor. Ne dedik de senin aklına uyup buralara geldik?!..

- Şimdi İtalyan aklını görürsün. Bir dinle hele...

- Böyle çocukça iş olur mu? Hiç zindancı, efendisine hainlik eder de bizi kaçırır mı?

- Neye kaçırmasın?

- Önce, bizi kaçırsa, onun eline bir şey geçmeyecek. Cebimizde metelik bile yok... Sonra, biz kaçınca, efendisi onu yakalayıp hesap soracak. Geç, Anriko, geç!... Anlaşıldı, senden bir şey çıkmayacak.

Anriko, soğukkanlılıkla sordu:

- Sen benim ne düşündüğümü biliyor musun?

- Hayır!

- Öyleyse niçin alay ediyorsun? Bir kere dur bakalım. Ben, zindancıyı kandıralım, dedim; fakat nasıl kandıracağımızı söyledim mi? Bak nasıl kandıracağız: Önce kendisine, kazanacağımız hazineden verilmek üzere, on beş kese altın ayırdığımızı söyleyeceğiz.

- Ne hazinesi?.. Rüya mı görüyorsun? Denizlerde tutacağımız balıklardan pay versen daha sağlam olur.

- Dur, sözümü kesme. Önce on-on beş kese verelim diyeceğiz, fakat bunu yüz keseye kadar çıkaracağız.

- Fakat, can cümleden aziz olduğundan, ortada bulunmayan bu hazine hesabından verdiğimiz yüz kese için zindancı senin sözlerine uymayacak, can yoldaşım.

- Ya sus, sonuna kadar dinle ya da ben susacağım.

- Peki, dinleyeceğim. Söyle bakalım, Anriko!

- Zindancıya diyeceğim ki: "Biz buradan kaçmayacağız, fakat bizim arkadaşlarımıza bir haber uçuracaksın. Artık buralarda dolaşıp canlarını tehlikeye sokmasınlar. Varsın bizi bırakıp gitsinler."

-Oh!

- Arkadaşlara gelince, şimdi bizim ne olduğumuzu bilmediklerinden, sahilleri kolluyorlardır.

Balık gibi denize dalan Salih Reis de ölmemiştir, yüzüp kurtulmuştur belki... Geminin komutasını ele almıştır.

- Oh, oh, ne güzel de rüyaların var!

- Zindancı gidip Salih Reis'e "Buradan kaçın!" diye haber verecek.

- Bu yeni kuruntuların eskilerini de bastırdı.

- Salih Reis işi çakacak, bizim buradan kaçacağımız saatte karaya arkadaşları çıkaracak.

Kalenin askerlerine ummadıkları bir dakikada baskın verip oldukları yerde kilitleyeceğiz.

- Sonra, Anrikom?

- Sonrası, yalnız kalan Dük hazretlerini kulağından tutup, hazineleriyle birlikte, gemiye götürüp yelken açacağız.

Aydın Reis, önüne baktı. Sustular., sonra:

- Anriko, bu iş olur, başka yapacak olmadıktan sonra... dedi.

- Elbette olur.

- Eh, haydi öyleyse, ilk manevraya başla bakalım. Vira demir!

İki tutsak yerlerinden kalktılar. Anriko önemli bir söz söylemeye hazırlanan kilise zangoçları gibi bir iki öksürdü, testiyi kafasına dikti. Önünü kavuşturdu. Kapıyı yumrukladı:

- Hey senyör, biraz zahmet!...

Zindancı, kapının üstündeki küçük demir parmaklıklı pencereden gözüküp homurdandı:

- Ne istiyorsun?

- Seni zengin etmek.

- Ben efendime ihanet edemem. Bu sözü bir daha söylersen...

- Ben sana, efendine ihanet et, demedim sevgili dostum. Sadece, seni zengin etmek istediğimi söyledim. Hem de buna karşılık senden hiçbir şey istemiyorum. Biz nasıl olsa öleceğiz. Bari hazinelerimiz bir insan eline geçsin.

Zindancı, pencereden kuşkulu bakışlarla süzdüğü Anriko'ya sordu.

- Sen beni nasıl zengin edersin, bu kapandığın yerden?

Evet, Anriko, bu kapatıldığı yerden zindancıyı nasıl zengin edeceğini kendisi de öğrenmek istiyordu. Elinden geldiği kadar yüzüne tatlılık vermeye çalışarak mırıldandı:

- Sana on kese altın vereceğim!

- On kese mi?

- İstersen on beş olsun.

Zindancı, şaşkınlık ve korku arasında bocalarken, terleyen alnını elinin tersiyle silerek seslendi:

- On beş mi?

- Belki de yirmi... Fakat buna karşılık bize küçük bir iyilik... Arkadaşlarımıza bizden küçük bir kâğıt götüreceksin. Önce, efendin bunu, hiçbir gün duymayacak, sonra da, bu bir nankörlük değildir. Çünkü sen ödevini yapıyor, bizi burada koruyorsun, bizi kaçırmıyorsun ki... Bize iyi baktığın için ölmeden önce sana ufak bir armağan vermek istedik.

- Hazreti Meryem beni korusun, yapamam!

- Yirmi beş kese altın!..

Zindancı birden coşup titremeye başlamıştı. İçinde para hırsıyle korku, birbiriyle çarpışıyordu.

-Ya... pa... Yapamam!

- Otuz kese...

Zindancı dayanamayarak pencereyi kapattığı gibi kaçtı. Homurdanarak uzaklaştığını duydular.

Efendisine körü körüne boyun eğmeye alışmış, ondan izin almadan uyumayan, yemek yemeyen bu adam, otuz kese altın gibi önemli bir parayı geri çeviriyordu. Fakat korsanlara bir kâğıt parçası götürmekle de, hani, çok bir şey kaybedecek değildi. Çok çok, korsanlar, onu hapsederlerdi.

Zindanda ömür geçecek olduktan sonra ha içinde, ha dışında, ne kaybederdi?

Bu sıra Anriko:

- Yutturamadık, diye mırıldandı. Aydın Reis cevap verdi: •

- Yutacak, otuz kese altın bu... Halini görmedin mi? Yoksa Çıldırır.

Bir süre sustular. Sonra, yaklaşan bir ayak sesi duydular.

Kapıda zindancının sararmış yüzü gözüktü, boğuk sesi titredi:

- Kâğıda ne yazacaksınız?

- Hiç... Hayatta fakat ölmek üzere olduğumuzu, vasiyetlerimizi gizli hazinemizin yerini, bize Kur'an-ı Kerim göndermelerini...

- O nedir?

- Muhammed'in kitabı... İncil gibi bir kitap, okumadan ölmek istemiyoruz.

- Başka bir şey?

- Asla!... Sen de oku, Lâtince yazacağız. Aydın Reis, lafa karıştı:

- Nasıl yazmayacağız? Şeyi yazmayacak mıyız?

Anriko, ona dik dik baktı. Sonra zindancıya dönüp cevap verdi:

- Ben biliyorum, başka bir şey yazmayacağız. Bak, sen de oku. Lâtince yazacağım, oldu mu?

Bir de sana para vermelerini yazacağız elbette...

- Kaç kese verecekler?

- Otuz!

- Otuz ha?

- Eğer kâğıdı yerine verir, arkadaşlarımızın da gözüne girersen belki de kırk olur. Onlar da cabadan on kese verirler.

- Kırk ha?... Peki, uydum, verin!

Zindancının coşan yüreği, gerilen sinirleri yüzünden gözleri büyümüş, sesi garip bir hal almıştı.

Vücudu titriyordu. Bu kırk kese ile bu zindan bekçiliğinden bir soylu kişi konağına konabilirdi.

Sesi heyecanlıydı:

- Çabuk yazın!

Sonra cebinden çıkararak uzattı:

- İşte size kâğıt, kalem de getirdim.

Anriko, hemen kâğıtla kalemi kapıp şu satırları Lâtince sıraladı: "Salih Reis e, o yoksa gemideki başka bir arkadaşımıza...

"Hayattayız. Bu gece idam olacağız. Bu kâğıdı size zindancımız getiriyor. Hazinemiz (!) bu mektubu getiren adamın gemiye ayak bastığı yerdedir. Gözünüzü açın. Zindancıya otuz kese altın verin. İşin sonunu getirmek dirayetinize kalmıştır, vesselam.

Anriko"

Zindancı, kâğıdı alıp baktı. Okuyormuş gibi göz gezdirdi:

- Hazinenin yeri yazılı değil, dedi.

Anriko, acı acı güldü. Herif okumak bilmiyordu:

- Bu satırlar arasında hazinenin yeri gizli olarak yazılı, onlar anladı:

- Cevap istemez. Biz onların cevabını buradan duyabiliriz. Kâğıdı alır almaz, sana parayı vereceklerdir. Şimdi asıl işin zorluğu, senin onları bulabilmekliğindir.

- Kimleri?

- Bizim gemideki arkadaşlarımızı... Zindancı göz kırptı:

- Zor değil.

- Niçin? Yoksa, nerede olduklarını biliyor musun?

- Sade ben değil, herkes biliyor. Onlar, kaç gündür açıklarda dolaşıyorlar. Geceleri de, zaman zaman, burnumuzun dibine kadar yaklaşıp kaleyi topa tutuyorlar. Geceleyin, bir sandalla gider, yanlarına yaklaşırım. Yalnız, bana bir parola söyleyin.

Aydın Reis mırıldandı:

- Oruç Reis'in levendi gönderdi dersin, yeter... Haydi, uğurlar olsun!

Zindancı, koşa koşa uzaklaştı. Aydın Reis ile Anriko birbirlerinin yüzüne baktılar. Şimdi bütün iş, kâğıdı ve kalenin bütün gizli yollarını bilen zindancıyı ele geçirecek olan Salih Reis'in, büyük bir kurnazlıkla, İtalyanları kapana düşürmesine kalıyordu.

SALİH REİS KALEYİ ALIYOR

Salih Reis, Dük'ün adamlarının oklarından kurtulmak için kendisini denize attıktan sonra, Anriko'nun hesapladığı gibi, suyun altından yüzerek kendi gemilerine çıkmıştı. Orada, işi arkadaşlarına anlattı. Aydın Reis ile yanlarındaki dört korsanın pusuya düştüğünü söyledi.

Gemideki bütün korsanlar, bu haberi işitince, hemen kıyıya çıkıp kaleye girilerek, arkadaşlarının kurtarılmasını istemişlerdi. Fakat bu, pek kolay olacak bir şey değildi. Salih Reis, elindeki kozun son olduğunu biliyordu. Yanlış atılan bir adım hem kendilerini, hem de arkadaşlarını yok ederdi. Daha onlar karaya ayak basmak istedikleri anda, Dük, oraya asker yığacak, önce arkadaşlarını, sonra da onları temizleyecekti. Salih Reis, av bekleyen bir sansar gibi, düşmanı uykuda basmak için gemiyi geceleri sahile yakın dolaştırıyor, arada sırada kaleyi topa tutuyordu. Elbette bir şeyler olacak, bir çürük yer bulacaktı.

Bir gece, gemi kalenin çevresinde dolanırken, vardiyadaki nöbetçinin sesi işitildi:

- Bir sandal yaklaşıyor, Reis! Hey, kimdir o?...

Salih Reis, heyecanla pruvaya koştu. Eğilip denize baktı. Hafif su çırpıntıları çıkaran ürkek ve şaşkın rotalı bir sandalın karanlıkta suları yararak yaklaştığı görülüyordu. Beklediği "şey!" olmuştu. Salih Reis bağırdı:

- Dur! Kimsin?

Sandaldan yabancı, titrek bir ses Lâtince cevap verdi:

- Oruç Reis'in levendi gönderdi.

Salih Reis'in yanında denize uzanmış kuruntu içinde kıvrılan korsanlar, titrediler. Bu yabancı ülkede büyük kaptanlarının adını işitmek onları şaşırttı. Salih Reis de yanındaki arkadaşlarıyla birlikte bu yüce adı işitmekle bir tatlı ürpertinin coşkunluğunu duydu. Bununla beraber, bu yabancının şurada, biraz ileride, karada tutsak yoldaşı Aydın Reis'ten gelmekte olduğu da akla gelen en yakın şeydi.

- Yaklaş! diye bağırdı.

Sandal yaklaştı. Korsanlar, zindancıyı, geminin güvertesine aldılar. Salih Reis'in karşısına diktiler.

Zindancı, koynundan Anriko'nun mektubu çıkarıp, titreyen elleriyle, Salih Reis'e verdi. Salih Reis, kâğıda göz gezdirdi. Bir boy düşündü. Anriko, iki "küçük satırın içine birçok şey sığdırmıştı.

Önce bu adamın zindancı olduğu yazılıydı. Demek ki bu adam, kendisini, arkadaşlarının kapalı bulunduğu yere götürebilirdi. Anriko, işin sonunun getirilmesini istiyordu. Bundan, kalenin eldeki korsanlarla alınabileceği anlamı çıkıyordu. Aynı zamanda, böyle açıklarda dolaşmaktan başka yapılacak işleri olduğu da belirtiliyordu.

Salih Reis, başını kaldırdı. Kendi ayağıyle gelen bu ava tatlılıkla baktı. Anriko ne yazarsa yazsın, Salih Reis bu avı beklemekle iyi etmişti. Zindancı genç bir adamdı. Yaptığı işin önemini ve korkunç sonucunu biliyormuş gibi titriyordu.

- Seni kim gönderdi, delikanlı?

- Zindandaki arkadaşlarınız... Hem bu kâğıdı alır almaz bana otuz kese altın...

- Kaç kese, kaç kese?... -Otuz...

-Oh, oh!.. Sonra?...

- Bana otuz kese altın vereceğinizi ve benim yakamı bırakacağınızı söylediler. On kese de siz ayrıca vereceksiniz.

- Doğru söylemişler. Yalnız, adamlarım kırk kese altını istif edinceye kadar bekleyeceksin.

- Gemideki hazineden verseniz...

- Gemideki hazineyi efendin çaldı. Bir gün mü, bir sene mi, on sene mi, kısmetine göre...

Yeniden kazanmamızı bekleyeceksin.

Zindancı, üstüne inme iniyor sandı. Bütün gücü yıkılmış, gözleri şaşkın ve korku içinde faltaşlan gibi açılmıştı.

- Beni aldattılar! Bana, onların hazinesinden para vereceksiniz, diye inledi.

Salih Reis cevap verdi:

- Üzülme canım! Biz sözümüzü yerine getireceğiz. Arkadaşlarımız sana otuz kese altın mı vereceklerdi?

- Evet, namusum üzerine yemin ederim ki otuz kese vermeye söz verdiler.

- O kadar büyük yemine lüzum yok. Ben senin namusuna inanıyorum. Arkadaşlarımızın sözünü yerine getireceğiz.

Zindancının gözlerinde yeni umut aydınlıkları belirdi. Salih Reis, sözünü bitirdi:

-Yalnız...

-Yalnız?...

- Yanımızda otuz kese değil, bir tek bile altın yok! Efendin hepsini çaldı.

Zindancı can kaygısına düşmüştü. Şuradan sağlıkla bir çıksa, hani belki üste para vermeyi de göze alacaktı.

- Ziyanı yok, borcunuz olsun. Ben gideyim, diye cevap verdi.

- Yooo... Bak, biz borç altında yaşamayız. Biz korsanlıkla geçiniriz. Allah bin bir bereket versin, kazancımız yolunda gidiyor. Sanırım ki şöyle yedi-sekiz seneye kadar bu parayı biriktirebiliriz.

- Ziyanı yok efendim, ben beklerim.

- Fakat bu parayı biriktirip borcumuzu ödeyinceye kadar seni gemide alıkoyacağız, yanımızdan ayırmayacağız.

- Ya çocuklarım, ya karım ne olacak?

- Ha, bak, işte o olmadı. Çocukların ne ise, ama karını yurdunda bırakacaksın. Biz gemiye dişi tavuk bile sokmayız.

Zindancı sarardı, kızardı, renkten renge girdi. Senelerce bu gemide korsanlar elinde, uzak diyarlarda dolaşmak... Karısından, çoluğundan çocuğundan uzak...

- Lâkin, bu benim iyiliğime karşılık yapılan bir kötülük. Bu, haksızlıktır, haksızlıktır bu... diye kekeledi. Boğulacak gibiydi. Salih Reis hesaplı, ölçülü kelimelerle zindancıyı avutmaya çalıştı:

- Peki, sen şimdi memleketinden ayrılmamak mı istiyorsun?

- Evet, et/et...

- Eh, bu da kolay... Öyleyse bizim borcumuz olan otuz keseyi çabuk verebilmekliğimiz için arkadaşların hazinesini bulmamıza yardım et.

- Nasıl?

- Hani, senin efendinin gizli bir hazinesi var ya, biz onu elde edeceğiz. Çünkü bizim hazineyi de efendin çaldı, aynı yere sakladı. Şimdi bir kılavuz gerek. Sen bizi sahilin nöbetçi bulunmayan tenha bir köşesine çıkar. Dur, acele etme, böyle kafanı sallama. Sonra pişman olursun. Biz bir kere sahile çıkalım, sen de arkadaşlarımızın kapalı oldukları yeri bize gösterirsin. Sonra kolay... Nasıl, uyuştuk mu? Hazinelerine ve canına kavuşan arkadaşlarımız borçlarını elbette öderler.

Zindancı, içinden çıkılmaz bir ağa düştüğünü anlamıştı. Kızgınlığını saklamaya çalışan bir sesle cevap verdi:

- Hayır, uyuşamadık, uyuşamayız da...

- Niçin?

- Efendimi aldatamam. Pazarlıkta bu yoktu.

- Budala! Sana, "Efendini aldat" diyen kim? Sen, yalnız bize yol göstereceksin.

- Olmaz!

- Eh, pekâlâ... Ne yapalım? Biz, uysal adamlarız, vazgeçeriz. Hemen şimdi yola çıkacağız.

İstersen memleketine, şuradan en son bir kere daha bak. Artık yıllarca dönmeyiz buralara...

Bu sözleri işitince, zindancının aklı başından gitti. Delicesine bir isteğe uyarak denize atlayıp kaçmak istedi. Fakat aynı saniye içinde, korkunç bakışlı, kalın pazılı bir levent, demir gibi elleriyle, zindancının gırtlağına yapıştı:

Salih Reis:

- Rahat dur, canım, dedi. Keyfine bak. Yorgun gözüküyorsun. Denizde ne işin var? Balık mısın mübarek adam?

Sonra adamlarına döndü:

- Atın şunu forsaya! Vira demir, gidiyoruz!

Korsanlar, Reis'in emrini yerine getirmek için atıldılar. Yoksulu j sürüklediler. Zindancı titriyordu:

- Durun! diye bağırdı.

Salih Reis işaret etti. Korsanlar durdular. Zindancı kekeledi:

- Durun, bir şey söyleyeceğim.

- Söyle!

- Sizi sahile çıkarırım, fakat başka hiçbir işinize karışmam. Buna karşılık...

- Buna karşılık ne istiyorsun?

- Sahile çıkar çıkmaz, beni başıboş bırakacaksınız.

- Hay hay... Eğer otuz keseyi almak istemezsen, karaya ayak basar basmaz, bizi bırakır gidersin. Yok, parayı almak istersen, biz hazineyi ele geçirinceye kadar misafirimiz olursun.

Bizim sözümüz sözdür.

- Ne vakit çıkacaksınız?

- Orasını sana bırakıyoruz. İstersen, hemen şimdi.

- Olur... Sahilin, tepesinde orman görünen aşağısı çıplak şu kıyıyı boş bıraktılar, arkası kayalık ve orman diye... Oradan çıkabiliriz.

- Hay hay.. Yalnız, adamlarımdan iki kişi, senin koluna girip taşıyacaklar. Eğer bizi yanlış yola götürecek olursan, seni hemen, oracıkta, domuz şişler gibi şişlerler.

Zindancı titredi, gövdesinde, ürpertiler duydu:

- Bana inanabilirsiniz.

- Eh, orası öyle ama, haberin olsun da işte... Biz de bir ikinci defa kapana düşmeyelim. Dünya bu, belki sen de efendine çekmişsindir.

Salih Reis, zindancıya bunları söyledikten sonra, kendi adamlarına döndü:

- Gemide yalnız bir kişi kalacak. Herkes kılıç ve fitilli muskalarını[14] alıp sandallara... Yavaş yavaş sahile çıkacağız. Gürültü yok sessiz, gürültüsüz... Dük'ten başka kim olursa olsun, önünüze gelenin hemen kafasını koparacaksınız. Bu keratalara acımaya gelmez. Dük'ü sapasağlam karşımda isterim.

Korsanlar, Salih Reis'in sözlerini can kulağıyle dinliyorlardı. Reis, en zorlu sözünü söylemekte olduğunu belli eden bir yavaşlıkla, sesini kıstı:

- Bu gece ya hepimiz öleceğiz ya da arkadaşlarımızı kurtaracağız! Üstelik, zengin olmamız da caba...

Kısa bir zaman içinde, Salih Reis'in emri yerine getirildi. Sandallar denize indirildi. Korsanlar silâhlanıp hazırlandılar. Elleri yatağanlarında,

gözleri havaya uçurmak için yola çıktıklan zengin kale surlarında, gecenin sessizliği içinde sahile doğru yol almaya başladılar.

Zindancı, Salih Reis ve diğer iki aslan leventle birlikte, en öndeki sandaldaydı. Onun gösterdiği yana yaklaşıldı. Önce Salih Reis karaya atladı. Arkasından korsanlar çıktılar.

- Sandallar karaya bağlansın! Başına bir korucu bırakın! Haydi, yürüyün!

Reis'in emri yerine geldi. Korsanlar, şatoya doğru yürümeye başladılar. Bütün güçlerini bir yere yığmışlardı. Gemiyi ve sandalları bir kişi bekliyordu.

Ancak birkaç adım atmışlardı ki, yaptığı işin kalbine verdiği acıyla sarsılmakta olan zindancı yürürken durdu:

- Benim işim bitti, artık gideceğim, dedi.

- Nereye?

- Evime... Kıyıya çıkar çıkmaz beni bırakmayacak mıydınız? Salih Reis kızdı, zindancıya cevap vermedi. Yanındaki adamlara döndü:

- Yürütün şunu!..

İki levent, zindancının kıçına birer tekme yapıştırdılar. Zindancı, durdukça tekme yiyeceğini anlayarak yürüdü. Salih Reis sordu:

- Askerlerin oturduğu kule ne yanda?

- Hangi askerlerin?

- Kaledeki askerlerin.

- Bilmiyorum.

Salih Reis, tekrar leventlerine döndü:

- Söyletin şunu!...

İki levent, ellerindeki kamaların keskin ve sivri ucunu zindancının kaba etine, hatırı sayılır şekilde, sokarak bu emri yerine getirdiler. Zindancı:

- Aman, aman! diye inledi. Arkamdan geliniz. Askerler kulede değil, şu orman içindeki ağaçlar arasında gizli köşkte oturuyorlar. Baskından korkuyorlar.

Korsanlar, zindancının gösterdiği yere yürüdüler. Birkaç dakika sonra köşkün dört bir yanı sarıldı. Bütün kapılar kapatıldı. İçeridekiler, sarıldıklarını anlamışlardı. Fakat iş işten geçmişti.

Pencereden veya diğer herhangi bir köşeden başını dışarıya çıkarmak isteyen üç beş kişinin kafalarına hemen fitilli muskanın kurşunları gömülüyordu. Korsanlar, bütün delikleri tutmuşlardı.

Bu sırada çıkan gürültü, yavaş yavaş dört bir yana yayılmaya başlamıştı. Dışarıdaki uşaklar, sahilde gezen karakol erleri, ne olup bittiğini anlamak için şatoya doğru koşuyorlardı.

Az sonra iş anlaşılacak, Dük, dışarıdaki askerlerle birlikte yetişip gelecek ve kanlı bir kavga başlayacaktı. Salih Reis, yeni bir emir verdi:

- Herkes ağaçlara... Dalların arasına saklanacağız. Dük'ün askerleri tam ortamıza gelince ben

"Yallah" diye bağıracağım. O zaman hep birden tüfenkleri ateşleyecek ve yere atlayıp önünüze geleni gırtlaklayacaksınız. Haydi bakalım, herkes yerine... Bu kapana tıktıklarımız, artık yalvarsan dışarıya çıkamazlar. İne girmiş ayı yavrularına döndüler.

Birkaç dakika içinde bütün korsanlar ağaçlara tırmanmışlar, aşağıda, meydanda kimsecikler kalmamıştı.

Dük, adamlarıyla birlikte, ormana birkaç saniyede yetişti. Gürültünün ne olduğunu anlamaya çalışıyordu. Bir aralık, şaşkın şaşkın çevresini araştırırken birden Salih Reis'in sert, hırçın, tüyler ürpertici sesi ormanı çınlattı:

- Yallah!

Korkunç bir cayırtı ile patlayan yaylım ateşi çevreyi barut dumanına boğdu.

Ağaçların gölgesi altına giren Dük ile adamları, neye uğradıklarını anlayamadılar. Tüfenk atışlarından kurtulanlar, kafalarına, kollarına, enselerine yapışan yatağanlarını kavramış insanların bir anda gökten düşer gibi ağaçlardan atlayıp çevrelerini sardığını gördüler.

Salih Reis, gür sesiyle:

- Vurun ha! Vurun! Birini diri komayın! Vurun! diye bağırdı.

Korsanlar bir ağızdan tekbir alarak, ormanı baştan başa saran inilti içinde saldırdılar.

Venedikliler, sonsuz bir şaşkınlık içinde, dağılıverdiler. Kimi istavroz çıkarıyor, kimi silâhını yere atmış, karşısına çıkan korsanın önünde diz çöküyordu. Kendini korumaya kalkışan tek tük birkaç-Venedikliyi yere

sermek güç olmadı. Birkaç dakika sonra Dük'ün adamlarından ayakta kalabilenler de birer birer yakalanarak ağaçlara bağlanmışlardı. Venedikliler, gökten yağan bu şeytanların daha kaç tane olduğunu bile anlamadan silâhları indirdiler. Salih Reis, Dük'ün yanına güçlü kuvvetli dört levent bıraktı.

Uğraşın en zorlu kısmı aşılmış sayılırdı. Salih Reis, zindancıyı zorlayarak, arkadaşlarıyla birlikte, Aydın Reis ile Anriko'nun kapatıldıkları yeri öğrendi. Zindancı kapıyı açtı. Aydın Reis ile Anriko kurtuldular.

Anriko, sevincinden çıldıracaktı. Bağırıyor, çağırıyor, önüne gelenin boynuna sarılıyor, bu işi ancak Salih Reis'in yapabileceğini anlatıyordu.

Aydın Reis, gerilmiş kin ve öç alma arzularını boşaltmak istiyormuş gibi, taşkın bir sesle gürledi:

- Bana bir kılıç!..

- Ne yapacaksın, Reis? Kavga çoktan bitti.

- Dük'ün askerlerini temizleyeceğim!

Salih Reis keyfinden kahkahalarla gülüyordu:

- Biz onlan sıçan yavrusu gibi tutup ayrı ayrı ağaçlara bağladık.

Geç kaldın, Reis! Kavga çoktan bitti. Aydın Reis, kaşlarını çatmış, sordu:

- Ya, hâlâ yaşıyorlar mı? Elbette beni oraya götüreceksin!

Aydın Reis'in emri o kadar kesindi ki Salih Reis tartışmaya girmeden bu emre uydu. Zindanın karışık dehlizlerinde yürümeye başladılar. Yolun ortasında Salih Reis durdu. Aydın Reis'e:

- Seni oraya götürürüz ama, dedi, öteki arkadaşlarımızı kurtaramadık.

- Hangi arkadaşlarımızı?

- Sizinle beraber yakalananları...

- Onların ne olduklarını, beni Dük'ün yanına götürünce öğrenirsiniz. Düş önüme bakalım.

Salih Reis, öteki arkadaşlarını Dük'ün öldürtmüş olabileceğini anladı. Yüreği sızladı. Fakat korkunç homurtularla solumakta olan Aydın Reis'i daha çok üzmemek için gözlerindeki yaşlan sakladı. Başını öbür yana çevirdi. Ormana girdikleri zaman orada beklemekte olan arkadaşları sevinçle bağınp çağırmaya başladılar:

- Yaşasın Aydın Reis!

Aydın Reis'in gerilen sinirleri yüzünden yüreğinin kabardığı, büyük bir acının yüzünü buruşturduğu görülüyordu. Tok, dolgun bir sesle:

- Durun çocuklar, dedi. Daha gülmenin bayram etmenin sırası değil. Dük'ü getirin!

Korsanlar, Dük'ü yakapaça ettiler, ite kaka Reis'in önüne getirdiler. Dük titriyordu:

- Bütün hazinelerimi vereceğim! Canıma kıymayın, köpeğiniz olayım! diye ağlamaya başladı.

Yarısını istemiştiniz, hepsini vereceğim.

- Yerini söyle, biz alırız!

- Anriko bilir... Çağlayan mağarasında istavroz işaretli taş kapağın altındaki yoldan gidilir.

Dük, bu sözleri kekelerken, çenesini hamam nalını gibi titretiyordu:

- Canımı bana bağışlayın, bütün varlığımı size bağışlayacağım. Hazinemde size yıllarca yetecek altın var. Ya kıymetli eşyalanm?... Yakutlanm? Zümrütlerim? Canımı bana bağışlayın, hepsini alın!

Aydın Reis ağırbaşlı, erkek sesiyle cevap verdi:

- Sana bir şey yapmayacağım. Sen de benim canıma dokunmamıştın. Fakat, tıpkı benim yoldaşlarıma yaptığın gibi, ben de senin adamlarının hepsinin kafalarını senin gözünün önünde kopartacağım.

Aydın Reis, yeleleri kabarmış bir aslan gibi, bekleşen Türk leventlerine döndü:

- Şu keratalarn hepsini tavuk keser gibi teker teker boğazlayın! Öğrensinler, bağlı adam boğazlamak neymiş?!

Buyruk çok korkunç ve iğrenç, kan kokan bir buyruktu. Dük, sararmakla beraber, kendi canı kurtulduğu için sevindi. Salih Reis ve arkadaşları, emir verildiği halde, duruyorlardı.

Aydın Reis, gözlerini açtı:

- Ya emrimi duymadınız mı? Hepsinin kafalarını kopann! dedim. Salih Reis:

- Bunlar kendilerini koruyamaz yoksullardır. Bizim kılıcımız bunlara karşı nice kalkar? Biz katil mi olduk, Reis? diye mırıldandı.

Aydın Reis, kıpkırmızı olmuştu. İçindeki öç almak hıncı ile acısı birbirine yarışıyordu. Kafası işlemiyor, kulakları uğulduyor, bu uğultunun içinde yürekler parçalayıcı bir ses, elleri, ayakları bağlandıktan sonra kendilerini koruyamaz, yoksul, çaresiz boğazlanan arkadaşlarının sesi:

"- Öcümüzü bu kahpelerde koma, Reis!" diye inliyordu. "- Öcümüzü al, Reis!"

Aydın Reis, zindanda iken, bu iniltiyi hiçbir zaman unutmamıştı. Fakat asıl şimdi kurtulduğu, kumandayı eline aldığı ve öç almak için beklediği şu sırada bu sesi daha kuvvetli olarak ta ruhunun içinde yakan, kavuran, çıldırtan bir ateş halinde duyuyordu:

"- Öcümüzü al, Reis!"

Aydın Reis titredi, sarardı, başını bir aslan yelesi gibi gerdi, doğrulttu. Saçları, sakallan diken diken olmuştu:

- Başlan kopanlan arkadaşlarımızın sesi beynimi yakıyor! Bu köpekleri yeryüzünde sağ bırakırsam, Tanrı bana lanet eder! Tanrı'nın ulu adına ahdettim: Onların öcünü bu kahpelerde bırakmayacağım.

Aydın Reis dört bir yanına ateş saçan bir volkan gibiydi. Yanındaki levendin elinden palasını almış, Dük'ün adamlarını bir çırpıda temizlemek için saldırmak üzeydi. Kimsede karşı koyacak hal kalmamıştı. O zamana kadar ses çıkarmayan Anriko, birden, cesur ve atak bir hareketle atıldı:

- Reis, bir söz!... Aydın Reis homurdandı:

- Söyle!

- Salih Reis arkadaşlarımızın nasıl boğazlandıklarını görmediği için bunların suçundan geçebiliyor. Ben hepsini bir çuvala tıkıp denize atmayı mertliğimize daha çok yakıştırıyorum.

Bu köpeklerin kanlarıyla ellerimizi kirletmeyelim. Kurtulabilirlerse çuvalları delip yüze yüze karaya çıksınlar, cehennem olup gitsinler.

Korsanlar, Anriko'nun ortaya koyduğu çözüm yolunu pek beğendiler. Hep bir ağızdan bağırıyorlardi:

- Dük hazretleri! Balıkların imparatoru köpekbalıklarına bizden selâm söylemeyi unutma!

Anriko, korsanların önüne geçti; onları doğru Çağlayanlı mağaraya götürdü. Köşedeki istavrozlu taş kapağı bulup kaldırdılar. Burada yosunlu bir taş merdiven vardı. Merdivenden inerek büyükçe bir taş odaya girdiler.

Yan yana konmuş sandıklar altın, gümüş, mücevherler, basılı yedi devlet parası ile dolu idi. Korsanların sevinçlerinin sonu yoktu. Bunların hepsini, güle oynaya, sandallarla gemilerine götürdüler. Sonra şatoya dönüp onu da yağma ettiler. Her şey bittikten sonra Aydın Reis emir verdi:

- Keratanın şatosuna verin çırayı, yansın!

Az sonra korsanların gemisi yelken açmış, vira demir, bu kıyılardan uzaklaşırken yanan şatonun, tutuşan ormanın alevleri gökyüzünü baştan başa sarmış, denize kızıl akisler düşürüyordu.

Gemi yol alırken gür, güçlü gırtlaklarından fışkıran türküler dalgaların şıpırtılarına karışıyordu: Bu denizlerde yıllar var ki gezeriz, Düşmanı rüzgârından sezeriz, Kılıç, topuz kafasını ezeriz, Bize Karabayrak Türk korsanı derler,

Taşınan bu hazine sıradan bir korsan reisi olan Oruç Reis'i devrin krallarıyla denkleştiriyor, zenginlikte onlara eşit yapıyordu.

ANRİKO YÜKSELİYOR

- Oruç Reis cihat yoluna girdi, gaza bayrağını açtı, bütün Türk leventlerini, Anadolu uşaklarını yanına çağırdı. Kendilerine Akdeniz'de ticaret yaptırmayan Rodos kâfirlerinden öç alacaklar, köklerine kibrit suyu ekecekler.

- Sultan Bayezit öldü; yerine geçen Yavuz Sultan Selim, kardeşi Şehzade Korkut Sultan'in adamlarıdır ve aynca Venedikli ile de hır çıkmasın diye bizi, Türk Korsanlarını Antalya kıyılarına sokmuyor.

- Hangi amirali yeneceğiz öyle ise?

- Bu sefer savaş denizde değil... Becaye kalesini İspanyolların elinden almaya gideriz.

Konuşma küçük Cerbe adasının koyunda demirleyen gemilerden birisinin güvertesinde geçiyordu. Hızır Reis'in on sekiz oturaklı bir tekneyle denize açıldığı günden beri sekiz yıl geçmişti. Bu geçen günler içinde iki kardeş Hızır ile ağası Oruç birleşmişler, Barbaros Kardeşler[15] namı altında doğudan batıya kadar olan yerleri elde etmek için uğraşmışlardı.

Tunus sultaniyle bir anlaşma yapmışlardı. Bu anlaşmaya göre, bütün Tunus limanları kendilerine açık bulundurulacak, Frenklerin "Guleta"

dedikleri Halkelvaad kalesi kendilerine sığınak olarak verilecek, buna karşılık, Oruç ile Hızır'ın kazandıkları ganimetlerin beşte biri Tunus hakimine ait olacaktı. O devirde her devlet korsanlarını korur, buna karşılık, kazançlarından yüzde üzerinden bir hisse alırdı. Yavuz Sultan Selim Hızır'ı kardeşi Korkut'un adamı sanarak, yardım etmiyordu.

Oruç Reis, sahilde Aydın Reis ile Anriko'yu yanlarındaki leventlerle birlikte, Dük'ün hazinelerini yağmaya gönderdikten sonra kendi de boş durmamış, kardeşi Hızır ile beraber iki gemi donatarak enginlere açılmıştı. Bu uğraşları sırasında birçok düşman gemisine sancak indirtmişti. Aydın ve Salih Reis'ler, Dük'ün değerli hazinesiyle birlikte gelip Cerbe limanına demir attıklarında, adanın önünde kendi gemilerinden başka daha dokuz güzel korsan gemisinin yatmakta olduğunu görmüşler, arkadaşlarının da kendileri gibi zorlu işler başardıklarını anlamışlardı.

Korsanlar, Cerbe limanında pek çok eğlenmediler. İspanyollar Endülüs Müslümanlarını İspanya'dan atmışlar, başta Aydın Reis olmak üzere Türk Korsanları İspanyol kılıcı altından kurtardıkları bu göçmenleri Afrika kıyılarına taşımışlardı. İspanyollar hınçlarını alamamışlar, onlar da göçmenlerin arkasından Afrika kıyılarına geçmişlerdi. Üç sene önce memleketinden kovulan Becaye hakimi, İspanyollar elinden kaleyi kurtarabilirse bütün limanları Türk korsanlarına açacağına, Barbaros kardeşleri sultan tanıyacağına söz vermişti. Oruç Reis, gemisine cephane, ağır toplar, yiyecek yüklemiş, aslan yoldaşları, gürbüz leventleriyle birlikte İspanyolların elinden Becaye kalesini almaya gidiyordu.

Gemi bir yandan yol alırken, kıyılar da gittikçe bulanık bir sis altına gömülür gibi kaybolmaya başladılar.

Salih Reis, güvertede yanında duran Anriko'nun omzuna vurdu: - Yürek nasıl, hacı baba? Kötü zanaat, değil mi? Memleketinden uzaksın; yurdunun padişahı, sana baba yurdunu, baba denizlerini yasaklamış... Sana yabancı ve düşman gözüyle bakan insanlar.

Anriko'nun Salih Reis'e karşılık vermesine kalmadan elindeki balık tavası ile, güverteye fırlayan kadırganın ahçıbaşısını karşılarında gördüler. Ahçıbaşı, Anriko'yu orada görünce, artık hıncını alabileceğini düşünerek sevinmiş, koşup yanlarına gelmişti.

- Yooo! Artık buna dayanamam. Bu pis gâvuru bana yamak diye mi verdiniz, yoksa ambardan sıçan gibi öteberi aşırıp size taşısın diye mi?...

Ahçıbaşı, Anriko'nun kulağına yapışmıştı:

- Ulan, senin burada işin ne?... Gemi kaptanı mısın, yoksa ahçı yamağı mı?... Seni gemiye, bana yardım etsin diye mi aldılar, voksa boy gösteresin de benim yemeklerimle göbek yapasın diye mi?... Düş önüme, yoksa Allah bilir seni forsaya attırırım!

Anriko, kulağının acısından, kollarını ensesinden yakalanmış bir yengeç gibi havada açıp kaldırıyor, gözleriyle Salih Reis'ten yardım dileniyordu, Salih Reis de yaklaşan Oruç Reis'e baktı. Emri o verecekti. Oruç Reis güldü:

- Gene ne oldu, ahçıbaşı?...

Ahçıbaşı, Reis'in geldiğini yeni görmüştü. Anriko'yu bırakıp Reisi saygıyla selâmladı. Oruç Reis sordu:

- Bu adamın kulağına ne diye yapıştın?

Ahçıbaşı, önce şaşalamış, susmuştu. Bu ikinci soru üzerine, kendisini topladı:

- Bu adamı benim yanıma ahçı yamağı olarak siz vermediniz mi idi? Kendisinin bir gün mutfağa indiğini görmedim. Fakat kilere uğramadığı bir gün de yok. Bu herif ya ödevinin başına gelsin, ya forsaya çakılsın. Bu adam ahçı olamaz.

Sonra Arıriko'ya döndü:

- Sen söyle, kâfir! Ahçı olabilir, benim yerime geçebilir misin? Bu sıska gövdenle sen ahçı olup da pilav pişirebilir misin?

Anriko, sıska karnını yumrukladı:

- Olamam, dedi. Karnım bile bu işi beceremeyeceğini anlatıyor. Reis, gülerek, ahçıbaşıya döndü:

- Peki, şimdi ne olacak?

- Kollarını sıvayıp mutfağa insin, bulaşık yıkasın.

- İyi ama, o, şimdi benim kâhyamdır. Gemilerin bütün erzak şierini, cephanelerini, giderlerini, gelirlerini o sayıp hesaplayacak. Ahçıbaşı olamadı, ama iyi kâhya olacağa benziyor, ne dersin?

Ahçıbaşı, Reis'in bu sözü karşısında sersemledi. Kendi kendine: "Daha şu dün gelen gâvur mu?" diye sordu. Ahçıbaşı, Anriko'nun başardığı işleri bilemiyordu. Oruç Reis, onun şaşkın şaşkın yüzüne baktığını görünce:

- Yani artık o sana değil, sen ona bağlısın. Kâhyadan destur almadan harcamalara giremezsin.

O, canı sıkılır da barut vermezse gemiler bile top atamaz.

Anriko, yeni ödevini böylece öğrenmiş oldu.

İsa'nın doğduğu günden beri 1522 sene geçmiş. Ağustos ayının sonundayız. Becaye kalesi önlerine yarım ay bayraklı Türk gemileri birer birer sıralanıyordu. Bütün yelkenlerini açmışlar, rüzgâra kanat sallayarak gösterişli ve ezici büyüklükleri ile ileri geliyorlardı. Oruç Reis ile anlaşıp kendisini kurtarmaya çağıran şehrin eski hakimi sahilde üç bin Berberi ile bekliyordu.

Korsan gemilerinin deniz üstündeki yürek kabartan görünüşü karşısında sevinç içinde tekbir aldılar. Yeşil bayraklarını sallayarak denizdeki din kardeşlerini selâmladılar, Endülüs'te İspanyolların elimle parçalanmaktan kendilerini bu Türk korsanları kurtarmıştı.

Gemide Anriko ateş gibi koşuyor, bütün topçulara dağıtılan barutu kontrol ediyor, bir yandan da sıkı sıkı kulaklarını büküyordu:

- İdareli kullanın! Kale duvarlarında delik açılmadan barutu bitirmek yok... Ayazda kalırsınız sonra...

Korsanlar kızıyorlardı:

- Hesapla top atılır mı? Bu Venediklilerin hepsi bezirgan... Kim koydu başımıza? Biz atarız.

Tükenirse bize ne? Barutu bulmak sana düşer.

Salih ve Aydın Reis'ler, uğraşta sağ ve sol kanadın önünde vuruşacaklardı, harıl harıl palalarını bilemeye uğraşıyorlardı. Salih Reis ışıldayan koca palasını güneşe doğru tuttu:

- Hey gözünü sevdiğim, dedi. Benim bile sununla vurulacağım geliyor... Kız gibi mübarek: Gemiler kalenin önüne sıralanmışlardı. Bastardada yalınkılıç, Oruç Reis'in sesi gürledi: -Arya!..

Yelkenler hemen gıcırtılı seslerle indi. Leventler, çekirge gibi sekerek yelkenleri, ipleri topladılar. Biraz sonra Reis'in ikinci emri işitildi:

- Funda!...

Gemiler bir kere sarsıldılar. Kuru bir gürültü ile zincirler kaydı, denize demir atıldı. Baştan, kıçtan birbirine sımsıkı bağlanan gemilerde korsanlar

sıra olmuş, Reislerinin ağzından çıkacak üçüncü emri top ve mancınık başında bekliyorlardı.

Oruç Reis, gemisinin güvertesinde tunçtan bir heykel gibi yükselmişti. Karşısındaki kaleye baktı. İspanyolların kumandanı Kont Don Petro Alvaro, askerini kaleye saldırı olursa düşüncesi ile daha önceden ördürdüğü, iç kaleye çekmişti.

Oruç Reis, top başındaki leventlerine:

- Kalambura personeli, kalede gedik açılacak, ateş!... Barut bitinceye kadar ateşi kesmeyeceksiniz, diye buyurdu...

Toplar kaleyi dövmeye başladı. Arada bir mancınıkların savurduğu Rum ateşi dolu fıçılar yer yer yangınlar çıkarıyordu. Anriko'nun bezirgan düşüncesiyle hareket edilmiyor, baruta kıyıyorlardı. Anriko, Türk korsanlarının gerek toplarının, gerek topçularının İspanyollardan üstünlüğünü gördü.

O gün akşama kadar ateş kesilmedi. İspanyol kalesi üstüne yağan güllelere göğüs geriyordu.

Ateş ertesi gün, bir ertesi gün daha sürdü. Sonunda kalede bir gedik açılmıştı. Açılan bu ilk umut kapısı karşısında Oruç Reis, karaya asker döktü. Tekbir alarak, dört bir yana yıldırımlar saçarak ilerliyorlardı. Türk gemilerine menzili kısa olduğundan ateş açamayan kaleden şimdi gaziler üstüne gülle, ateş, ok yağıyor, duman karartısından gökyüzü görünmüyordu. Günlerden beri susan kale şimdi kendisini korumak için sanki ateş ve kan kusuyordu.

Oruç Reis ile arkadaşları yürüyorlardı. Bağıran, haykıran, vurulup düşen sayısızdı. Kaleye yaklaşmışlardı. Yürüyorlardı. Ateşe, ölüme bakmadan yürüyorlardı. Birdenbire, korkunç bir gürültü koptu. Siyah bir duman, yakıcı bir alev sütunu, toz, toprak, kol, bacak, kafa, gövde bir arada havaya kalktı. Çığlıklar, iniltiler, küfürler birbirine karıştı. Bu arada bir ses yükseldi:

- Reis?... Reis ne oldu?...

- Reis havaya uçtu!

- Reis!.. Babamız!.. Reis öldü, kayboldu!

Koca Türk aslanı Baba Oruç geniş bir kan lekesi içinde yere yıkılmıştı. Ateş ve ölüm yağmuru altında korsanlar, her zaman önde giden Reislerinin

çevresine toplanmışlar, ağlaşıp sızlanıyorlardı. Bir türlü gözlerine inanamıyorlardı. Denizlerin eşini bir daha görmediği bu cesur, bu korkunç, ölümün bile korktuğu, topların, kurşunların, . bıçakların işlemediği Reislerini yere yıkacak kuvvete inanamıyorlardı. Bir mucize oldu. Öldü sandıkları Oruç Reis, ayağa kalkıverdi. Fakat sol kolu parça parça olmuş, sallanıyordu. Yüzü yemyeşildi. Kızıl sakalları diken diken olmuş, gözleri dönmüştü. Kendisini toplamaya çalışıyor, yaralı bir aslan gibi kükreyen bir sesle inliyordu:

- Ne ağlıyorsunuz? Toplanın! Hücum durmayacak! Bir pis gülleyle yıkılır mıyım ben? Yürüyün, durmayın!...

Sesi gittikçe zayıflıyordu:

- Haydi, ne duruyorsunuz?..

Korsanlar, aralarında büyük bir boşluk seziyorlardı, üzüntüler içinde birbirlerinin yüzüne bakıyorlardı. Az önce yıldırım gibi koşup atlayan bu kahramanlar, sanki taş kesilmişlerdi.

Birdenbire, bu kalabalık yarıldı:

- Ağam nerede, ağama ne oldu? diye haykıran Hızır'ın koşarak geldiği görüldü. Oruç Reis, aldığı korkunç yaraya dayanamayarak bayılmıştı.

Hızır, ağasını kucağına aldı.

Saldırı yarım kalmıştı. Reis'in hayatını kurtarmak daha önemli bir olaydı. Korsanlar, büyük bir üzüntü içinde, geri döndüler. Oruç Reis'i gemiye taşıdılar.

Salih Reis, elinin tersiyle, alnında biriken ter damlalarını silerek:

- Yazık oldu! Reissiz biz bir hiçiz, dedi. Aydın Reis:

- O, tek kolla da iş görecektir. Aslan yaralanmakla aslanlıktan çıkmaz! Öyle bir devirde yaşıyoruz ki Anadolu, her gün yeni bir canavar salıyor bu kahpe Akdeniz'e, diye onu avutmak istedi.

KELLE BEKİR EĞLENİYOR

- Senyör Dragut! Şansın açık, bileğin güçlü, yüreğin geniş, gecelerin cümbüşlü olsun. Fukaraya bir sadaka vermez misin?

Korsan Turgut, küçük bir filika ile, erzak almak için kâfir kıyılarına çıkmıştı. Kendisini bu kılıkta bile tanıyan dilenciye durup bir metelik attıktan sonra sordu:

- Sen beni nereden tanırsın? Ben tebdil gezerim.

Dilenci, takla atarak, gelen parayı yere düşürmeden havada kaptıktan sonra sırıttı:

- Senyör Dragut'u kim tanımaz, efendim? Aslan kedi postu giymekle tanınmaz mı? Paksi adasında hiçbir gemi var mıdır ki Senyör onu yakalayıp da içerisindekileri tutsak edip dayak atmamış olsun? Dragut'u biz ellerinden tanırız. Dayak yediğimiz pençelerinden!...

Turgut Reis, ellerine baktı, yüzünü buruşturdu:

- Peki, ne olacak yani?

- Olacağı şu ki, sayın efendimiz, işte ben kulunuz, daha önce bu gemilerden birisinin içerisinde bulunmak uğursuzluğuna uğradım. Tokatlarınızı da yedim, ekmeğinizi de... Forsanızda üç sene kürek, üç sene de çile çektim.

Turgut gürledi:

- Bre donguz! Demek ki sen bizim gemilerden kaçtın, ha? Ya sen bilmez misin ki, ben gemiden diri adam kaçırtmam? Aldım canını geri!..

Dilenci, korkuyla iki adım geriledi; bir istavroz çıkardı:

- Hazreti İsa adına yemin ederim ki, ben kaçmadım, bizimkiler beni kurtarmak için size kurtuluş parası ödediler.

- Diyetini ödeyecek kadar zengindin de şimdi neye dilenirsin bre donguz?

- Diyeti'efendimize verince biz de bu hale düştük.

Kelle Bekir ile Kurtoğlu Muslihiddin Turgut'un arkasından geliyorlardı. Turgut seslendi:

- Kelle, tut şu keratayı!... Bizim forsadan kaçmış, yalan söyler...

Kelle Bekir, atılıp dilenciyi yakaladı. Dilenci titriyordu:

- Acıyın, efendimiz! Kuşçuk canıma acıyınız! Sonra Kelle Bekir'e döndü:

- Beni tanımadınız mı? diye sordu. Hani, kimi günler dertleşirdik. Kelle baba?

Kelle durakladı:

- Ha, tanır gibi oldum. Sen bana gizli bir gömü anlatırdın. Dilencinin gözleri parladı, sonra gene eski sönük durumunu aldı:

- Gördünüz ya efendimiz, bende yalan yok. Kelle hazretleri de beni tanıdılar. Gömü de hâlâ saklı olduğu yerde!...

Kelle, dilenciyi gırtlağından tutup sarstı:

- Elbette yerini şimdi söylersin. Buraya yakın mı?

- Yakın, efendimiz.

- Çabuk söyle, bre!...

- Aman efendimiz, boğazımı biraz daha yavaş sıkınız! Dilencinin yüzü kızarmış, morarmış, sararmış, renkten renge girmişti.

- Söyle diyorum!

- Söyleneceğim efendimiz. Yalnız gırtlağımı bırakınız ki ağzımdan laf çıkabilsin!

Kelle, dilencinin boğazını bıraktı. Herif, eliyle çenesini, boynunu, ensesini oğuşturmaya başladı.

Sonra:

- Burası Paksi adası, bunun karşısı Antipaksi adası...

- Eh, bunu biliyoruz. Bize denizcilik dersi mi vereceksin, donguz oğlu?...

- İşte iyi ya, efendim. Paksi adası karşısında Antipaksi adası üstünde "Plaka kayalıkları" denilen yerde define saklıydı.

Korsanlar birbirlerine baktılar. Turgut kızdı:

- Forsa gemiye çakılır! Kelle, şunu al, lafı kısa kes! Serseride define olsa böyle dilenir mi?

- Forsada tutsak olan bir arkadaşım ölürken bu sırrı bana söylemişti, senyör! Bana inanmazsanız Kelle Bekir hazretlerine inanınız!

- Peki, sen gemiden kaçtıktan sonra ne diye gidip o gömüyü almadın? Değil mi, Kelle?

Kelle, Turgut'u inandıracak kadar yerinde bir cevap vermedi:

- Belki korkmuştur, dedi.

Dilenci, önceden hazırlanmış gibi, güzel bir cevap verdi:

- Fakat hazineyi masallardaki ejderhalar gibi hayaletler değil, sizin gibi kaşlı, gözlü, silâhlı bekçiler koruyor. Onlar beni pişmiş patates gibi ezerler.

- Kaç kişi bu kaşlı, gözlü kahramanlar?...

- Beş!

Korsanlar birbirlerine tekrar baktılar. Kelle mırıldandı:

- Gidelim, Reis:

Bu sözle birlikte dilenciyi doğrultup arkasına bir de tekme yerleştirmişti:

- Düş önümüze!...

- Hemen şimdi mi?

- Düş önümüze diyorum!

Fakat onlar bizi kayalara yaklaştırmazlar.

- Çok laf istemez, düş önümüze!

Dilenciyi aralarına alarak deniz kenarına geldiler, filikaya atladılar. Gemileri açıkta volta vuruyordu. Dilenci de tanıdı:

- Bizim, yani sizin gemi uzakta duruyor, dedi. Koca KARA CEHENNEM direğinin ucunu beş yüz milden görsem tanırım.

Korsanlar cevap vermediler. Turgut sandalda dümeni tutuyor, Kurtoğlu ile Kelle Bekir kürek çekiyorlardı. Antipaksi adasının köşesini kıvrıldılar. Kayalar gözüktü. Adanın tepesinde sık ağaçlar deniz kenarlarına doğru seyrekleşiyor, aşağılarda damı saman kaplı birkaç ev gözüküyordu. Dilenci:

- Sağa doğru gidelim, o köşede kimseler dolaşmaz, dedi.

Filika sağa dümen kırdı. Önce Kelle Bekir dışarıya fırladı. Arkasından Turgut ile Kurtoğlu sıçradılar. Daha sonra da dilenci korka korka kumlara atladı.

Turgut'un canı sıkılıyordu:

- Ne yana gideceğiz? Bu heriften gelecek defineden hayır çıkmaz ya, diye burnundan soludu...

Dilenci öne geçti:

- Arkamdan gelin. Fakat sakın gürültü etmeyin.

Turgut ile arkadaşları palalarını yarıladılar. Dilencinin arkasından, tedbiri elden bırakmadan, yürümeye başladılar. Ormana yaklaşmışlardı. Dilenci durdu:

- Ben artık yürüyemem.

- Niçin?

- Siz öne geçiniz. İşte gömünün bulunduğu yer...

İleride taş duvarlı bir dam gözüküyordu. Turgut, dilenciyi koluyle itip öne geçti:

- Sen ardımızdan gel!

Damın kapısına vardılar. Ortalıkta nöbetçi filan yoktu. Turgut, iri kaslı omzuyle kapıyı bir kere tarttı. Fakat kapı kilitli değildi. Küt diye ardına kadar açıldı. Turgut içeriye yuvarlandı. Kurtoğlu ile Kelle Bekir arkasından daldılar. Burası karanlık boş bir odaydı. Her üçü de birer adım daha attılar.

-- Vay canına, diye söylendiler. İçeride kimseler yok.

- Acaba anladık mı?

Dışarıdan alaylı bir ses kahkahalarla cevap verdi:

- Senyör Dragut! Yeni evinizde gönül rahatlığı ile uyuyunuz. Buradan ancak ölünüz çıkacaktır!

Üçü birden arkalarına döndüler. Kapı büyük bir gürültüyle üzerlerine kapanmıştı. Sıçradılar.

Turgut kapıyı omuzladı. Korkunç bir küfür savurdu:

- Bana mısın bile demiyor, demirden yapılmış. Dilenci, dışardan bağırıyordu:

- Senyör Dragut! Uğraşmanız boşuna gider. Güzel kollarınıza yazıktır. Burası size uzun zamanlardan beri hazırlanmış bir kapandır. Kapıyı zorlamayın, açamazsınız. Eh, Allah bilir ama, bizim arkadaşlar da o zamana kadar yetişseler gerek... Buraya arada bir uğrayarak yiyecek ve su aldığınızı bilerek bu kapanı hazırladık.

Kelle Bekir, yırtıcı bir sesle bağırdı:

- Aç bre! Sonra karışmam!

Turgut, hırsından yumruğunu sıkıyordu:

- Ah, budala Kelle! Beni dilencilere kepaze ettin! Bu ikinci uğursuzluğun.

Kelle'nin bu işe canı sıkılıyordu. Turgut'un sözüne de büsbütün kızdı:

- Niçin seni kepaze ediyorum? Senin aklın neredeydi? Hem her kötülüğün sonu iyi gelir.

Birincisinde leventliği kaçırıp Reis oldun. Bugün de kapana kısıldın...

Turgut çenelerini kilitledi.

- Fare olacağım.

Kelle, hırsından ayağını yere vurdu:

- Ah, şu serseriyi bir kere elime geçirsem, ne yapacağımı ben bilirim!

Turgut kızdı:

- Ne yapacağını eline geçirdiğin güne bırak! Şimdi buradan nasıl kurtulacağımızı düşün, sersem herif!

Öte yandan, onlara bu tuzağı kuran serseri de sara koşmuş, önüne geleni yoldan çevirmiş.

Dragut'u yakaladığını herkese yaymıştı. Bir an içinde kiliselerin çanları çalmaya başladı.

Turgut'a karşı tükenmez bir kin besleyen, adı Yako olan bu serseri kollar üzerinde şarda gezdirildi. Sarın hakimine bir adam koştu. Dragut'un yakalandığını haber verdi. Yako'nun işi işti. Artık bütün Avrupa'da onun namı anılacak, adı kiliselerde aziz levhalarına yazılacaktı.

İmparatorların, kralların, şövalyelerin kendisine nişanlar, armağanlar vereceklerini düşünüyor, sevincinden kabına sığamıyordu. Aklına koyup üzerinde senelerce emek verdiği bir iş, başarıyla sona ermişti.

Adada bu haber duyulunca, dükkânını kapayan, evinin kapısını vuran sokağa fırladı. Şehir, baştan başa, büyük bir sevinç içinde çalkalanıyordu. Her kafadan bir ses çıkıyordu:

- Dragut yakalandı? Dragut tuzağa düştü!

- Ne duruyoruz? Hemen gidelim öldürelim!

- Önce kulaklarını keselim! Kurt, kapana girdi!

- Hayır, önce gözlerini oyalım! Gözleri görürse şeytanı bile kandırır, bizden öç alır! Gözlerini oyalım!

Kısa bir zaman içinde ada halkı silâhlanmış, kıyılara dolmuş, Antipaksi adasındaki tuzağa doğru yol alıyorlardı. Ellerinde türlü türlü silâhlarla Turgut'u parçalamaya koşanlar, dama yaklaşınca, şaşkınlıktan donup

kaldılar. İçinden kaçılmaz sandıkları damın tepesinde üç kavuklu Türk korsanının gezindiği görülüyordu.

Yako, zorlu bir küfür savurdu:

- Tuh! Bu işte şeytanın parmağı var... Bunlar dama nasıl çıktılar? Yürüyün, kaçırırsak bir daha ele geçiremeyiz. Kaçırırsak Avrupa'ya yazık olur. Kaçırırsak bizim adaya yazık olur.

TURGUT KAÇTI MI?

Turgut, Kelle Bekir, Kurtoğlu dama nasıl çıkmışlardı? Damın üstü sağlam kavak ağaçları döşeli, üstüne de saman ve toprak yayılıydı. Dam iki insan boyunda yüksekti. Buraya kapatılan adamın kapıyı kıramayacağı, tavana yetişemeyeceği için kaçabilmesi imkansızdı. Fakat Turgut ile arkadaşları gibi korsanlıktan yetişmiş, gemilerin en yüksek yerlerine birkaç dakikada fırlayıp çıkmaya alışmış leventler için birbirine omuz verip tavana yetişmek pek öyle şaşılacak bir şey değildi.

Kurtoğlu Muhlis, ayaklarını açıp omuz verdi. Turgut, üzerine çıktı. Daha üste de Kelle Bekir fırladı. Güllelerin, palaların yaramadığı

kellesiyle tavana dayandı. Damarları gerildi. Dayandı, kasları sıklaştı, çenesi kabardı. Aşağıdan Kurtoğlu'nun boğuk sesi geliyordu:

- Aman, gözünü seveyim Turgut, yavaş!... Kaburgalarım birbirine geçiyor!

Bu sırada, yukarıda zorlu bir çatırtı işitildi. Kelle Bekir'in kafası tavanı yarıp samanların arasından yukarıya geçti. Dama çıktı. Sonra ayaklarını tavandaki kavaklara takarak başı aşağıya sallandı. Önce Kurtoğlu'nu, sonra da Turgut'u yukarıya çekti. Dama çıkınca, Kelle, çevresine bakındı, mırıldandı.

- Vay canına be, çok yüksekmiş! Ama ben, suçumu affettirdim. Şimdi sıra sizde...

Kurtoğlu, birdenbire, eliyle onları dürttü:

- Eyvah! Hapı yuttuk! Geliyorlar! Ne de çabuk toplandılar? Onları damda gören ada ahalisi' elleriyle korkunç işaretler yaparak bağıra çağıra üstlerine doğru sel gibi geliyordu.

Turgut:

- Atlayalım! dedi.

Elleriyle damın pervazlarını tutarak yere sıçradılar, koşmaya başladılar. Önde Yako, arkasında bütün ada ahalisi, bağıra çağıra geliyordu. Birdenbire, Kelle irkildi:

- Vay anam! Turgut durdu:

- Ne oldu? -Hiç.

Kelle, elini ayağına götürmüştü. Turgut eğilip baktı. Arkadaşının ayağına bir kurşun saplanmıştı:

- Ne oldun?

- Vuruldun, ha?

- Dur, seni omzumuza alalım. Kelle'nin yüzü sararmıştı:

- Beni bırakın! diye inledi. Siz kurtulun, bırakın beni! Arkalarından kurşunlar, oklar vızlayıp duruyordu.

Turgut ile Kurtoğlu, Kelle'yi omuzlarına aldılar. Bir kayalığın arkasına sindiler.

Kurtoğlu, başını uzatıp baktı:

- Geliyorlar! dedi. Turgut, kafasını kaşıyordu:

- Bir kere de Hızır ile Aydın Reis'i Rodos şövalyeleri böyle sıkıştırmıştı. Bir fıçının altına girip kurtulmuşlar; sonra gelip bize anlattılar.

Kurtoğlu dudağını büktü:

- Her yerde bir fıçı bulunmaz. Hem fıçı hikâyesi artık ekşidi.

- Başka çare yok. Kurtulmak için böyle bir yerde ne yapabiliriz? İtlerin iki tanesi beş dakikaya kadar buraya gelecekler. Pek ileride koşuyorlar. Bu ikisi galiba en edepsizleri...

* * *

Paksi adasının, sevinçle Turgut'u yakalamaya koşan ahalisi deniz kenarında şaşkın ve korkak toplanmışlardı. Biraz önce kayalıkların arkasından döndüğünü gördükleri Yako ile arkadaşı, yerde kan içinde, yüzükoyun yatıyorlardı. Turgut ile Kurtoğlu kaybolmuşlardı. Adanın her yanını aradılar. Turgut ile Kurtoğlu bulunamadı. Sanki denize girmiş, dibinden yürüyerek gitmişlerdi. Kelle Bekir de yaralı, bitkin, yerde yatıyordu. İçlerinden biri:

- Bu Dragut, şeytanın kendisidir, diye söyleniyordu.

Yaralı Kelle'yi bağlayıp yanlarına aldılar. Ölüleri de orada bırakarak, Turgut'la Kurtoğlu'nu adanın her yerinde aramak hırsıyle dolanıp durdular, akşamı ettiler, ölülerini unuttular.

Paksi adası ahalisi ertesi sabah uyandıkları vakit, Goya limanının önünde Turgut'un yirmi dört oturaklı gemisinin demirlemiş olduğunu gördüler. Seren direğinde, korsanın kırmızı beyaz çizgiler üstünde mavi yarım aylarla süslü sancağı dalgalanıyordu. Kızdığı zaman önüne gelen memleketi yakıp yıkan Turgut, bir gün önce ellerinden kaçıp deniz kenarından kaybolan Turgut, demek karşılarında... Bir

gün önce bayram canlan çalan kiliseler, bugün felâket canlan çalmaya başladı. Paksi adasının son günü gelmişti. Belâyı başlarına kendileri çağırmışlardı. Uyuyan aslanı kendi elleriyle uyandırıp üzerlerine çekmişlerdi.

Biraz sonra gemiden iki top atıldı. Gülle, şann ortasına düştü, iki dükkânı yerle bir etti. Bu bir uyarma idi. Herkes biliyordu: Dragut, nasıl olsa elinden kaçamayacağını bildiği avıyla eğlenir; önce bir haberci top gönderir; biraz bekler, eğlenir; sonra vakur, korkunç, amansız bir şekilde saldınr, şan veya düşman gemisini yakardı.

Gemiden bir filika indi, sahile 'doğru yaklaştı. İçinde bir tek kişi vardı. Paksi adası ahalisi, merakla, sahile koşuştular. Turgut'un safi yakmaktan başka bir düşüncesi olmalıydı. Filikanın içinde Turgut'un forsa tutsaklarından biri vardı. Düşünceli davranarak, kendi adamlarını göndermemişti.

Gelen haberci:

- Senyör Dragut bana dedi ki... diye söze başlayınca çevresini sarmış olan ahali, birden hayret ve dehşetle sordular:

- Dragut gemide mi, sen gördün mü?

Turgut'un gönderdiği forsa, bir gün önce olanları bilmediği için, bu sorunun nereye varabileceğini anlamadı. Aptal aptal bakarak cevap verdi:

- Elbette... İşte geminin ön kasarasında palasına dayanmış duran iri kavuklu adam Dragut!...

- Dün gemide değil miydi?...

- Dün akşam, sular kararırken, bir arkadaşıyle yüzerek geldi.

- Nasıl yüzer? Biz denizde yüzen adam görmedik!

- Denizin dibinden yürümüş?!... Yürürken gördün mü?

Hiç kimse, bu olamaz, diyemiyordu. Artık Dragut'u insan üstü öyle korkunç ve başka bir şey sanıyorlardı ki, isterse, denizin dibinden pekâlâ yürüyebilirdi de...

Paksi adası ahalisi, bir gün önce kaçırdıkları bu korkunç korsana baktılar ve inandılar. Gemi yaklaşmış, içindeki gölgeler artık seçilmeye başlamıştı. Pruvada iri yapılı bir kavuklu dimdik duruyordu.

Etrafında, bir emriyle adaya atlayıp hepsini kılıçtan geçirmeye hazır Türk leventleri sıralanmış, bekliyorlardı.

- Dragut sana ne dedi?

- Burada yaralı bir yoldaşı kalmış, onu hemen şimdi geri göndermezseniz, adayı topa tutacak.

Taş üstünde taş bırakmayacak. Sonra karaya çıkıp, hepinizi kılıçtan geçirecek. İşte böyle dedi...

Halkın arasındaki heyecan son dereceyi bulmuştu.

- Ya bu adamı bıraktığımız halde gene bizi topa tutarsa?... diye bağırıyorlardı.

Gelen forsa, şu cevabı verdi:

- Dragut sözünde durur. Yoldaşını gönderirseniz bir şey yapmaz, çekilip gider. Türk yalan bilmez. Dinlerinde yalan büyük günahtır.

- Hayır, vermeyelim. O da bizim kardeşlerimizi öldürdü. Yako ile Yerasime ne oldu?

- Vermeyelim!

- Nasıl vermeyiz? Bizi uçurur!

Paksi adası ahalisi, hem korkuyor, hem de kabadayılığa toz kondurmak istemiyordu. Onlar böyle deniz kenarında lafla vakit geçirirlerken, gemiden ikinci bir topun patladığını, adanın büyük kilisesine çarparak çan kulesini uçurduğunu gördüler.

Bu sefer başka ahenkte, başka nağmeler işitilmeye başladı:

- Adayı uçuracak! Ne de edepsiz şey!...

- Söylediğini yapar, ha!... Merhametsizin biridir.

- Nereden çattık bu Dragut'a.

- Ah, hep o melun Yako'nun işi bu... Dragut'u bizden başka tutsak alacak kahraman kalmadı mıydı yeryüzünde?

- Neyse, o da belâsını buldu ya.. Geberdi gitti.

Şimşek, duman, gürültü... Üçüncü bir gülle, şatonun burçlarından birini uçuracak!

- Çabuk olun! Neredeydi o dün yakaladığımız adam?...

- Getirin, çabuk!

- Sarın hakimi yaralı korsanı versin!

Halk, sarın hakimine haberci yolladı. Yaralı Kelle Bekir, filikaya bindirilip, gemisine gönderildi.

Turgut'un elçi olarak gönderdiği forsa da, tabii, ömrünün sonuna kadar kürek çekmek arzusunda olmadığından, fırsatı ganimet bildi ve adada kaldı.

Az sonra kurusıkı bir top savurarak Paksi adası ahalisiyle alay eden gemi, yavaş yavaş, yeni bir kısmet aramak üzere, başka ufuklara doğru süzüldü. Adayı yakmak istememiş veya baruta acımıştı.

Kelle Bekir, gemiye çıkar çıkmaz, Turgut ile sarmaş dolaş olmuş, öpüşmüş, adadan nasıl kaçtıklarını sormuştu.

Turgut, ehemmiyetsiz, alelade bir iş yapmış gibi, gayet tabii bir eda ile anlattı:

- Sen canının acısından bayılmıştın. Seni yanımızda götüreme-yeceğimizi anladık. Bize tuzak kuran herif, bir arkadaşıyle, karşımıza çıkıverdi. Kurtoğlu, büyük bir hırsla, serserileri tutup kafalarından birbirine çarptı. Bir çırpıda canlarını cehenneme yolladı. Ölüleri soyduk.

Elbiselerini biz giyindik. Kendi elbiselerimizi bellerine bağlayıp ayaklarına birer taş takarak fırlattık kayaların dibinden denize... Sonra, kendimiz de yüzükoyun yere yattık. Paksi adası ahalisi yetişip geldiği zaman, yerde kan lekeleri içinde yatan bizi öldürülmüş arkadaşları sandılar. Seni alıp, başka tarafları da aramak üzere, gittiler. Bundan istifadeyle biz de denize atladık, yüze yüze gemiye geldik.

TURGUT'LA HIZIR

Hızır Reis'in kadırgası, arkasında sürüklediği düşman gemilerini ipe dizmiş, suları yararak ilerliyordu. Ay yoktu. Üstelik, gökyüzünü baştan başa koyu bir bulut tabakası kaplamıştı.

Reis, geminin pupasında, düşünceli, kaşlarını çatmış, tunçtan bir heykel gibi durmaktaydı.

Kardeşi Oruç'u yatağında hırsından Çirpınırken bırakıp denizlere açılmıştı.

Salih Reis ile Anriko, geminin kıç kasarasında leventleri toplamış, her zamanki gibi, hora tepmekteydiler. Nöbetini değiştirip

vardiyadan gelen levent, kovaladıkları bir avı karanlık yüzünden kaçırdıklarını söyledi. Salih Reis kızdı:

- Tuh, dedi. Kim bilir içinde neler vardı? Anriko, onu avutmak için:

- Aldırma canım Reisim, dedi. Biz yıllarca doyacak ve silsilemizi de doyuracak kadar yüklüyüz.

Tanyeri ağarmaya başlamıştı. Nöbetçinin borusu gemiyi inletti. Arkasından Reis'in kumandasını duydular:

- Pupada iki gemi!... Personlar güverteye!...

Korsanların kimseden korktukları yoktu. Kendi ayağıyle önlerine gelen yeni avı görmek için itişe kakışa ön kasaranın üstüne yığıldılar.

Hızır Reis, elini alnına koymuş bakıyordu. Çanaklıktaki dideban'a seslendi:

- Gelen gemiler seçildi mi?

- Gelenler Türk korsanlarıdır, bizimkiler diye seslendi gözcü.

- Kim, Reisleri kim? Bayrakları gözüküyor mu?

- Yaklaşıyorlar.

- Hey, bakın bize selâm topu atıyorlar. Hızır Reis:

- Biz de selâm verelim, dedi. Onlar, herhalde, bizi tanıyorlar. Ne yazık, biz onların bayrağını tanımıyoruz.

Hızır Reis'in korsanları aralarında böyle konuşurlarken, yaklaşan öteki geminin sereninde kırmızı beyaz çizgili bir bayrağın üstünde mavi ayların dalgalandığını gördüler.

Hızır Reis, şaşkın ve kuruntulu:

- Bu bayrak hangi başbuğun? diye sordu.

Hiç kimse bilemiyordu. Herkes birbirinin yüzüne bakıyordu. Anriko, yetişti, onları üzüntüden kurtardı:

- Ben tanıyorum!

- Kim? Kimin?

- Ünlü korsan Dragut'un sancağıdır.

- Dragut mu? Bu, bir Türk adı değil...

- Nasıl değil? Halis Türktür o...

Hızır Reis:

- Neyse, dedi. Anlaşılan, geçek adını bilmiyorsun. ' Salih Reis:

- Tamam, dedi. İşte bir kayık indirdiler. Bizim gemiye adam gönderecekler.

Bir filika inmiş, dört çifte kürekle suları yararak geliyordu. İçinde iri boylu, geniş omuzlu, gösterişli, genç bir Reis dirseğini dizine dayamış, kendilerine bakıyordu..

Aydın Reis, sevinçli ve şaşkın, bağırdı:

- Vay canına! Bu gelen, sizin küçük Turgut!..

- Turgut, levent Turgut!... Fakat artık küçük Turgut değil... Hey, hoş geldin Turgut! Merhaba, merhaba!..

Turgut'u çocukluğundan tanıyanlar bağırıp çağırmaya, uzaktan selamlamaya başlamışlardı.

Hızır Reis bile onu unutmamıştı. Elinde olmayarak, gülümsedi. Turgut'un kendinden geçip gemiyi kaçırdığı aklına gelmişti.

- Hani şu, biz Antalya'dan uğraşa çıkarken karada kalan Turgut değil mi bu? Ne kadar da büyümüş koca delikanlı...

Bu sırada Turgut neşeli, sevinçli, taze bir yüzle geminin güvertesine doğru kendini çekiyordu.

Hızır Reis, onu kucaklamak için kollarını açarken bir yandan da emir verdi:

- Salih, levent Turgut'u üç ay forsaya at!... Uğraşa giderken Antalya'da gemiyi kaçırmıştı.

Salih güldü:

- Her bir gün için on altın verirse forsadan kurtulur. Sonra kahkahalar, alkışlar...

Turgut'un dört yanını aldılar. Kahraman korsan, onlara başından geçenleri olduğu gibi anlattı:

- Menteşe sancağının Serozlu[16] köyünde çiftçi Veli'nin oğluyuz amma, Türkçünde hangi er çifti başında kaldı ki?... Benim dalarlarımda gemici kanı varmış demek... Antalya'da biz mi sizi, yoksa siz mi bizi ektikten sonra, beni sizden ayıran Kelle ile beraber, yeniden denizlere açılmayı düşündük. Fakat doğrusu, sizin yanınıza gelmeye yüzümüz yoktu. O üç ay forsa cezası yok mu?.. İşte bu, gözümüzü yıldırıyordu. Neyse, bir pundunu düşürüp, kendimizi başbuğsuz bir tekneye Reis yaptık.

- Hemen ertesi gün mü?

Turgut'un eski arkadaşları şaşkınlık içinde sormuşlardı. Turgut cevap verdi:

- Elbette... Bunda şaşılacak ne var? Bunu her budala yapar.

Korsanların şaşmakta haklan vardı. Çünkü onlar o zaman Turgut'u henüz genç bir çocuk olarak bırakmışlardı. Bir çocuktan bir günde bir korsan reisi çıkarmıştı Turgut.

Turgut, başından geçen olayları anlattı. Hele, Selanik'ten buğday yükleyip denize açılan iki büyük Venedik gemisini Hanya burnu açıklarında zorla ardına bağlayarak çekip götürüşünü anlatırken, korsanlar kahkahalarla gülüyorlardı.

Hızır Reis, Turgut'un arkasını sıvadı:

- Aferin oğlum Turgut, dedi. Görülüyor ki büyük bir Reis olmuşsun. Gençlikte yapılan bir yanlışlığı çabuk ve ustalıkla iyiliğe çevirişin ilerisi için de bizi sevindiriyor. Seninle her Türk gibi, ben de övünüyorum. Biz de senden ayrıldıktan sonra, başımızdan çok şeyler geçti. Tunus hakimiyle uyuştuk. Halkulvaad kalesini bize verdi. Kış geçip gaza zamanı geldi. İki gemi donanıp Halkulvaad'dan çıktık. Cenevizden buğday yüklü bir gemi gelirdi. Teklifsiz aldık.

Birazdan kale örneği bir kalyon gördük. Çuha yüklemiş, bir tacir gemisiymiş. Göz açtırmayıp onu dahi aldık. Tunus'a dönüp kazancı bölüştük. Tunus hakimine beşte birini verdik. Gerisini aramızda üleşip yeniden kâfirler yakasına saldırdık. İspanya'dan bir parça yelken açıp

gelirken sarılıp yedeğe çektik. İçinde bir kâfir beyi vardı. Çok uğraştırdı bizi, sonunda forsaya çakıldı.

Sonraları Halkulvaad bize dar geldi. Cerbe adasına el koyup yerleştik. Bir süre sonra, İspanyollar tarafından memleketinden kovulan Becaye hakimi ağamla benim katıma gelip yüz sürdü. İspanya'yı Mağribi, yani Batılı denilen Araplardan temizleyen kâfir kralı şimdi de Afrika kıyılarına bir bir el koyuyordu. İspanyolları memleketinden çıkardığımızda, limanı bize vereceğini bildirdi. Dört gemiyle çıkıp Trablus semtindeki Becaye hisarına vardık. Tam bu sırada İspanya donanrnası bizi bastı. Uğraşa sarıldık. Allah'ın yardımıyle, savaşı kazandık. İki gemi alıp kalanını kaçırdık. Ağam Oruç Reis, gemilerden birisini topla batırdı. Sonradan kaleyi topa tutup bir gedik açtık. Saldırıya geçip içeriye girmek istedik. Kaleden sersem bir gülle gelip ağamın sol kolunu aldı götürdü. Çaresiz, kolunu kestik.

Çevresinde toplanan korsanlar, Hızır Reis'i üzüntü içinde dinliyorlardı. Turgut olayları dinlerken coşmuştu. Gözleri yaşardı. O da her korsan gibi, denizlerin eşini bir daha yetiştiremediği cesaret ve kahramanlığın piri Oruç'a âşıktı.

- Yüce Reis!... Demek, şimdi bir kolu kesiktir! Hızır, içini çekerek, önüne baktı.

Salih Reis:

- Oruç Reis bir kolunu verdiyse, öteki kolu sağlamdır. Tez vakitte, öcünü komaz, alır. Aslan kol vermekle çakallara meydan mı kalır? dedi.

Diğer korsanlar da coşup bağrıştılar:

- Öcümüzü komamalıyız! Vakit gelince, o kaleyi bak nasıl yakacağız?!

Turgut, Hızır'ı daldığı acıdan sıyırmak için sordu:

- Sonra, Reis?...

- Ağamı Tunus'a tımar için gönderdik. Ben denize açıldım. Minorka adasını bastık. Esir ve mal aldık. Korsika amirali, sekiz pare kadırga ile üzerimize gelip uğraş isteyince, kaptan gemisine sarılıp aldık. Hayli kavga olup çok şehit verdik. Sonunda, önceden el koyduğumuz iki gemiyi de batırarak Tunus'a geldik. Ağam Oruç Reis, hasta olmakla emekliye ayrılıp, yeniden denize açıldık. Bir ay geçmeden üç bin sekiz yüz tutsak ve yirmi bir pare gemi elde ettik. Tutsakları alıkoyduk. Mallan arkadaşlarla üleştik.

Baharda bir şar basıp bin sekiz yüz tutsak aldık ve on iki bin altın haraç ke-S'P döndük. Gece fener yakıp tek başıma giderken dört kâfir gemisi ardımıza düşmüş, sabah olunca farkına vardık. Dümen çevirdik

ve sarılıp dördünü de aldık. Bunlar çuha gemileriymiş. Bu gece de şimdi senin yakaladığın şu gemiyi kovalarken karanlıkta kaybettik. Kısmet seninmiş."[17] Turgut gülümsedi:

- Kısmet gene senindir, Reis! Sana armağan ettim, var, ne istersen yap.

Ahçıbaşı, Anriko'nun kulağına eğilmiş, mırıldanıyordu:

- Ambarını bana verdikten sonra armağan edeydi ben de zengin olurdum.

KOLUNU ARAYAN KORSAN

Oruç Reis'in gemileri, Ceycil (Şerşel) kalesi önünde zincir alıp Becaye'ye doğru tekrar dümen kırdılar. Yol üzerindeki Şerşel kalesi, Becaye'nin yolunu, kapıyordu. Kaleyi top ateşiyle almış, içindeki yüz İspanyol'u zincire vurmuş, içine levent koyup Becaye'ye doğru yürüyüşe geçmişlerdi.

Kesik koluyle bastardanın pupasında dolaşan Oruç Reis'in, bu, öç alma uğraşıydı. Gözlerinde yıldırım gibi çakan ışıkları, hıncı görenler onu, kalenin önünde bıraktığı kolunu geri almaya giden bir aslana benzetirlerdi.

Kaleye yaklaşmışlardı. Leventler, Reis'in yüzünün alacağı savaş tanrılarına vergi kutsal ululuğu görmek için çevresini sarmışlar, ona hayatta, kavgada, ölümde beraber olduklarını anlatmak istiyorlardı. Fakat o, kayıtsız olarak isteyen gözlerden kaçırdığı bakışlarıyla kara taşlı kale duvarlarını süzüyor, dişleriyle kızıl bıyıklarının tellerini ısırıyordu. Deniz kenarına yanaşınca tıpkı eski günlerini andıran gök gürültüsü sesiyle, küpeşteden denize eğilerek bağırdı:

- Mayna sara!

Yelkenler indirildi, sarıldı, ikinci emir işitildi:

- Hisa!

Kürekler kalktı. Sonra denize atıldı. Oruç Reis arkasına döndü:

- Funda peremece!

Gemiler sallandı. Demir çapa güverteye çıktı. Büyük bir gürültü ile denize kaydı. Korsanlar, İtalyan ve İspanyol gemicilerinden daha

üstündüler. Kürekleri gemiden atmakla da, şimdi boşalacak olan gemide yalnız kalmaları gereken forsaların kaçmalarını önlemiş oluyorlardı.

Reis, tek kalan kolunu kaleye çevirip buyurdu:

-Ateş!...

Toplar gürledi. Gökleri kaplayap şimşek, duman arasında korsanlar tam dört gün dört gece, aralıksız, kaleyi dövdüler. Dördüncü gün Oruç Reis, palasını sağ eline aldı. Kaplan gözleriyle delmek istiyormuş gibi kaleyi bir kere daha süzdükten sonra arkadaşlarına dönüp son buyruğunu verdi:

- Bu kere kafam bile kopsa dönmeyeceksiniz! Haydi tekbir alalım ileri!... Kopan kolum, bu kaleyi almaya değer!

Karaya çıkan korsanlar, "Allah, Allah!" diye haykırarak kara kaleye saldırdılar. Kale aslan saldırısına uğramış domuz ağılı gibi, toza, dumana büründü. Top ateşiyle açılan deliklerden içeriye daldılar. İçeride ne kadar İspanyol varsa, hepsini, kılıçtan geçirdiler.

Savaş bittiği zaman Oruç Reis'in kızıl saçlarından kan ve ter birbirine karışarak sızarken bir kavga ve savaş tanrısı gibi, tek koluyle kaldırdığı bayrağı kale burcuna batırdığı görülüyordu.

Çevresini büyük bir kalabalık sarmıştı. Her yerde yeneni alkışlamaya alışık yerli Berberi erleri, kulakları sağır eden gulguleli sesleriyle, yeni komutanı selâmlıyorlardı.

Oruç Reis, arkasına döndü. Kendisine yardım eden bu yabancıları hoşnut etmek kaygısıyle:

- Kalede ne bulursanız alınız, size verdim, dedi.

Bu emrin üstünden çok geçmeden, Araplar, pahada ağır, yükte hafif ne buldulursa kapıştılar; sokaklara döküldüler. Sokaklarda, kavga dövüş paylaştılar. Dış kale düşmüş, asıl iç kale hâlâ dayanıyordu. Bu duvarlarda daha bir gedik bile açılmamıştı. Oruç Reis'in adamları, topları iç kaleye getirdiler. Yeniden bombardımana başladılar. Yirmi gün geçti. Leventler, zaman zaman, açılan gediklere saldırıyorlar, içeriye girmeye çalışıyorlardı.

Bir gün Kâhya Anriko, Oruç Reis'e kötü bir haber verdi:

- Barut bitmek üzeredir, Reis!

Oruç Reis, önüne baktı. Düşündü. Sonra başını kaldırdı:

- Şimdi bir beygire atla, yanına kırk elli levent al, Tunus hakimine git, barut iste... Bu iş çok çabuk olmalıdır!

Oruç Reis, buyruğunu bitirdikten sonra, Anriko'nun yerinden bile kıpırdamadığını gördü.

Kâhyanın böyle bir zamanda durması onu şaşırttı:

- Haydi, bas! Buyruğumu duymadın mı?

- Bundan birkaç gün önce barutun bitmeye yaklaştığını görünce, sizden buyruk almadan, Tunus hakimine haber göndermiştim, Reis!

Oruç Reis'in gözleri parıldadi:

- Aferin Anriko! Üstüne aldığın işi zamanında düşünmüş, yapmışsın. Demek şimdi barut fıçıları yolda...

- Hayır, Reis! Tunus hakimi, bize barut yardımı yapamayacağını söyleyerek işi kesip attı.

Oruç Reis, kendisini tutarak, tekrar önüne baktı. Kızıl bıyıklarını ağzına alarak ısırdı:

- Kim varsa topla, kavgaya girelim, dedi. Barutsuz da kazanırız elbet!...

- Hangi askerle Reis! Berberi erler, dış kaleyi yağma ettikten sonra, yeter malı ele geçirdiler,

"iç kalede yağma edilecek mal yoktur" diye burada durmayı yersiz buldular. Çekip gitmişler.

H'.çbiri meydanda yok...

Oruç Reis, yerinden kalktı. Deliliğe yakın bir kızgınlık içinde, parmaklarıyla saçlarını yolarak bağırıyordu:

- Kahpeler, alçaklar, korkaklar! Bu kedi ruhlu millet, tutsak olmaktan başka işe yaramaz.

Sonra kendi leventlerini düşündü. Böyle bir tuzağa düşeceğini aklı almıyordu.

Salih Reis, onun bu hali karşısında titreyerek sordu:

- Ne yapalım, Reis? Emret!

- Yapacak şey kalmış mı be adam? Deniz kenarını tutup ölünceye kadar vuruşacağız!

- Hangi kıyıya yığılacağız, Reis? Kıyıda şimdi İspanyol gemilerinin karaya döktüğü on bin kişilik kuvvet, üzerimize doğru yürüyor. Dış kaleyi sarıp düşürdüğümüzü Berberilerden haber almış geliyorlar.

Oruç Reis durdu. Salih, aslanın dönen gözlerinden korkarak, yavaş yavaş geriledi. Fakat Oruç Reis, birden kendine geldi. Korsanların kafası, gücü o idi. O yılamazdı. Deniz kenarına doğru döndü. Baktı, baktı, sonra Anriko'ya döndü:

- Oğlum, çabuk Reislere söyle! Boru çalsınlar. Gemilerimize binip döneceğiz. Kısmette bu da varmış.

Fakat, Anriko, gene duruyordu. Oruç Reis sordu:

- Ne o?... Neye duruyorsun?

- Gemilerimiz yüzecek bir halde değil, Reis! Karada biz uğraşırken gemileri bir dere içine sokmuştuk. Bir aya yakın zamandır şuradayız. Huyunu bilmediğimiz sular çekilmiş, gemiler karada kalmış. Bahar gelmeden yüzemezlermiş.

Oruç Reis'in yerinde bir başkası olsaydı çıldırırdı. Bir aşağı bir yukarı gidip geldikten sonra:

- Pekâlâ, dedi. Gemilerin hepsine ateş verin! Kazandığımız malları ve esirleri alın! Yürüyerek, içine yedek kuvvet koyduğumuz Şerşel hisarına çekileceğiz. Tanrının dileği böyleymiş.

On bin İspanyol'un kovalamayı göze alamadığı Türk korsanları, yarım saat sonra, omuzlarında kazandıkları mallar, en önde bir kolu kopuk Reisleri, Anadolu türküleri söyleyerek, sanki hiçbir şey olmamış gibi altmış mil uzaktaki Şerşel hisarına doğru karadan yürüyüşe geçtiler. Yıllardan beri üstünde dolaşıp kavga ettikleri gemileri, arkalarında kendi çıralarıyla cayır cayır yanarak gökyüzünü baştan başa kızıl bir renge boyamıştı. Sanki bugün gökler de aynı renge boyanarak kızıl sakallı Barbaros Kardeşlere umut, güven vermek istiyordu. O, kaybın hiçbir şekli karşısında yılmıyordu. Bir gün elbette kazanacaktı.

TURGUT'A MEKTUP

Kurtoğlu Muslihiddin Reis, Anriko'yu sonunda bir biçimine getirip karşısına oturtabilmişti. Fakat Anriko, işi çok olduğundan, kaçmak

istiyordu.

- Bırak Allahını seversen, Kurtoğlu!... Eğlencenin sırasını bilmezsin. Şimdi işim var. Reis, karnındaki buyruklarının, daha ağzından çıkmadan yerine getirilmiş olduğunu görmek ister.

- Çok dırlanma, otur şuraya! Sana diyeceğim var, çızıktırıver.

- Sen kendin yaz.

- O zaman okuyabilmeleri için benim de birlikte gitmem gerek.

- Ne yazdıracaksın?

- Turgut'a mektup...

Kurtoğlu söyledi, Anriko yazmaya başladı: "Kardeşim, can yoldaşım, baş belâm Turgut Reis'e: Anriko "belâ" sözüne parmak bastı:

- İmdi, bu belâ sözüne kızar, yazmam.

- Yaz, yahu!

- Yazmam dedik ya. İş sorgu suale gelince "ben söylemedim, Anriko yazdı" der, işin içinden sıyrılırsın.

- Pekâlâ, belâsız yaz.

"Bizden ayrıldıktan sonra Oruç ve Hızır Reis tekrar on parça gemi donatıp Becaye seferine çıkmışlar. Önce yol üzerinde Frenklerin Ceycil dediği Şerşel hisarını sarıp almışlar, içinde olanları kesmişler. Arkadan Becaye kalesine varıp, kan döküp, top çıkarmışlar. Taşra kalesini sarıp, dördüncü günü ele geçirmişler. Bundan sonra Oruç Gazi dalga geçip, kendisiyle kaleyi saran yirmi bin Berberi'ye kale mallarını yağma ettirmiş. Onlar da kazanç mallarını alınca sırra kadem basmışlar. Bu esnada kâfir donanması gelip hisara asker dökünce yoldaşlarımız kuruda kalan keştilerini[18] yüzdüremediklerinden, çaresiz ateşe verip karadan Ceycil hisarına gelmişler. Oruç Reis handa kalmış. Ben Hızır Reis'i Tunus'ta buldum. Reis, dört yeni gemi satın almıştı. Kendi yirmi dört oturak kadırgası da sağ ve salim olduğundan, birlikte sefere çıktık. Ceneviz burnunda buğday yüklü sekiz parça görüp, Hızır Reis sancağını çekip kendisini tanıtınca kavgaya girmeyi göze alamayarak aman dileyip gemileri verdiler. Ordan dönüp gelirken on iki parçaya rast gelip yabancı malı sayılmaz diyerek onları da aldık. Bunlar çuha yüklü idi. Reis, bunları benimle Tunus'a gönderip, kendisi, ağası Baba Oruç'un yanına gitti. Şimdi

ben Tunus'tayım. Cümlemiz sıhhat ve afiyette olup Aydın Reis selâm eder..."

- Mektubu kısa kestik, Reis.

- Niçin, daha yazacak ne var?

- Haberin yok mu? Oruç Reis, Cezayir'i almaya gider...

- Yok, deme yahu!...

- Öyleyse bilmiş olasın, bunu da ben yazıyorum.

Anriko, "Aydın Reis selâm eder" cümlesini yaladı, şu satırları kamış kalemini cızırdatarak mektuba ekledi:

"Şimdi öğrendiğimize göre, Oruç Reis Cezayir'e gitmiş. Senin de bildiğin gibi İspanyollar, Cezayir kalesi karşısındaki adacık üzerinde bulunan kaleye yapışıp şehir halkını dar limanın içine esir edip kapayarak elleri altında tutarlardı. Cezayirliler çaresiz kalıp onlara senede bir miktar vergi verirlerdi. İspanyolların dil ve eli altında yaşamak canlarına tak edince Oruç Reis'e mektup ilettiler, yardıma çağırdılar. Mektup Ceycil'e varıp okundukta, Oruç Reis gaza kaydına düşüp, Ceycil hisarına kardeşi Hızır'ı koyup Cezayir'e gitti.[19] Bunu da öyle bilmiş olasın. Baki, Aydın Reis selâm eder. Anriko Kâhya selâm eder. Bütün leventler selâm eder. Sen gibi bir kahraman korsana Cenabıhaktan zafer dilenirler."

"Tahriren fî evâhir-i şehr-i rebîü'l-âhir sene-i erbain ve isneyn vetes'amie".[20]

Mektup, denize açılan korsanlarla Turgut'a gönderilirken, Cezayir'den "aceledir" kaydıyle ve gizli olarak gelen bir buyrukla Anriko Cezayir'e, Oruç Reis'in yanına çağrılıyordu. Böylece, Turgut Reis'e bildirdiği yeni kavgaya Anriko'nun kendisi de karışmış oluyordu.

SALİH REİS

- Vay, sen misin Salih? Yaman tilkisin!

- Ooo... Hoş geldin, benim sevgili sansarım!

Anriko ile Salih Reis, Cezayir limanında karşılaşınca, birbirlerine sarıldılar.

Anriko, merakla sordu:

- Reis beni niçin buraya aldırdı? Salih, gözünü kırptı:

- Gene gözdesin, koca gâvur. Yapılacak kurnazca bir iş var. Reis tilkileri beğenmiyor, tavukları boğacak sansar arıyor. Haydi, şimdi yürüyelim. Reis, seni bekler.

Sokaklarda yerli Berberiler, kavuklu Türkleri şaşkın ve alkışlayan bakışlarıyla süzüyor, durup yol veriyorlardı. Anriko, kuruntu içinde sordu:

- Buraya hiç uğraşmadan mı girdiniz?

- Pek öyle bildiğin gibi değil... İspanyollar, Endülüs Müslümanlarını İspanya adasından kovduktan sonra arkalarından buraya gelmişler, limanı kapayan bu ada üzerindeki kaleyi yapmışlar. Sonra içerisine top koymuşlar. Senin anlayacağın, limanın ağzını tıkamışlar.

Cezayirlilerin korsanlık etmelerine engel olmuşlar, Halbuki bu mübareklerin bizim gibi korsanlıktan başka ekmek kazanacak bir zanaatları yok. Gemileri böyle kumsallar üstünde yatmaktan çürüdükçe, şarda açlık almış yürümüş. Başlarına, yakın kabile beylerinden Şeyh Selim'i getirmişler ama para etmemiş. Şimdi bizim Reis'i çağırdılar, Sultan yaptılar.

- Ne diye?

- İspanyollar mallarına, ırzlarına saldırıyorlar, rahat vermiyorlar. Hatta camilerde ezan okunsa, topla minarelerini yıkıyorlarmış-Onları kurtaralım diye... Reis de, bu çağrı üzerine kalktı geldi.

- İspanyollar Reis'i görünce ne yaptılar?

- Hadlerine mi düşmüş? Kollarımızı sallaya sallaya sara girdik. El üstünde geziyoruz... Kolay değil baba, Oruç Reis'in leventleriyiz! Ardımızda, buğday tarlası gibi her gün yeni bir aslan çıkaran, koca Anadolu var.

- Canım, sen lafı dolaştırdın. Hani, niçin beni çağırdığınızı söyleyecektin.

- Patlama! İşte Reis'in oturduğu saray bu... Bak, yaklaşıyoruz. Kapısında yalınkılıç iki levent duruyor. Gördün mü? Artık Reis'e eskisi gibi, korsan selâmı çakma. Sultan oldu, ama Reis hâlâ baba..- O. aldırmaz. Yalnız biz Sultanımızı bilelim, çevremize de gösterelim... Biz sayalım ki yabancılar da saysın.

Sarayın kapısından birçok kimseler girip çıkıyor, kapının önünde iki levent göğüslerini şişirmiş, nöbet bekliyorlar, tanıdıklarına destur veriyorlardı.

Anriko sordu:

- Limanda on altı çektirme vardı. İçinde ne kadar yoldaşımız var?

- On altı bin!

- Âlâ... gerekirse, Cezayir'in bir başından girer, öbür başından çıkarız.

Kapıdaki nöbetçiler, Salih Reis'in geldiğini görünce, kalabalığı dağıttılar, yol açtılar, selâm durdular. İki yoldaş, kalabalığın arasından geçip, artık herkesin Cezayir sultanı bilip saydığı, fakat korsanların hâlâ babası olan Oruç Reis'in katına çıktılar.

Reis'in karşısında dört-beş yerli Berberi şeyh, ellerini birbirine bağlamışlar, secde edip kalkarak yalvarıyorlardi:

- Yüksek ve temiz kalbinize sığındık. Kâfirin liman ağzına kurduğu kaleyi ancak sizin gibi bir kahraman yıkıp alabilir. Endülüs'ten kurtardığınız kardeşlerimiz gibi bizi de kurtarın.

Oruç Reis, cevap veriyordu:

- Biz yapacağımız işi biliriz. Şimdilik, top atan, yol kesen yok... Rahatınıza bakınız. Elbet saati gelir, kale de alınır.

Kabile Reisleri ricalarını tekrarlıyorlardı:

- Hiç olmazsa, kalenin komutanına bir haber gönderseydiniz, bundan böyle bu yerlerin sizin kanadınız altına sığındığını bilmiş olsa...

Oruç Reis'in canı sıkıldı:

- Haber gönderdik... Ne dostçasına, ne de düşmanca, zorlayarak yapacağımız konuşmaların kendisine kâr etmeyeceğini bildirdi. Kavga etmek gerek... Elbet bunun da zamanı gelir. Kavga gününü bırakın, kavgayı yapacak olanlar seçsin...

Oruç Reis ayakta idi. Sözlerini bitirince arkasını döndü. Böylece, konuşmasının bittiğini anlatmış oluyordu. Berberi beyleri geri geri yürüyerek çıkıp gittiler. Oruç Reis, Anriko'nun geldiğini göz ucuyle görmüştü. Yavaş, fakat kesin bir sesle buyurdu:

- Herkes dışarıya çıksın!

Odada bulunan yerli Berberiler, şeyhlerinin arkasından teker teker dışarıya çıktılar. Oruç Reis, Salih ve Anriko karşı karşıya kaldılar. Reis'in arkasından, altın sırma işlemeli, kızıl bir cepken, onun üstünde de bir kaplan gocuğu vardı. Belindeki kamalar, tabancalar altın ve yakut

işlemeliydi. Bir köşede bir ressam yerleşmiş, Reis'in bu kılıkta resmini yapmaya çalışıyordu.

Yoksul ressam bu tablonun 400 yıl sonra Paris'te Luvr Müzesi'nin şeref salonunu süsleyeceğini aklına bile getirmiyordu.

- Hoş geldin, Anriko! dedi.

- Allah ömürler versin, kahraman sultanım!

- Oturun şöyle...

Salih- ile Anriko, yan yana, bağdaş kurup oturdular. Oruç Reis bir süre onlara baktı. Sonra,

- Beni öldürmek istiyorlar, dedi.

Salih Reis ile Anriko, yıldırımla vurulmuşa döndüler. Anriko, bu beklenmedik sözden şaşırmış, kekelemeye başlamıştı.

Salih Reis:

- Sana kalkacak el önce bizef çarpar Reis! diye bağırdı. Böyle bir şeyi ancak deliler aklına getirebilir.

Oruç Reis, başını salladı:

- Beni öldürmek istiyorlar.

- Hepimiz uğrunuza can, baş veririz, Reis! Sana vuracak el nasıl yaklaşır?

- Canınızı daha önemli bir kavgada verirsiniz. Şimdi beni dinleyin!

Salih ile Anriko, gözlerini ona diktiler. Reis yüreklerine kadar işleyen keskin bakışlarıyla onları süzüyordu:

- Beni siz kurtaracaksınız, dedi. Ben sizin zekânıza ve şeytana taş çıkartacak kadar yaman olan kurnazlığınıza güveneceğim. Bir işe girdik, deniz korsanlığından kara sultanlığına düştük. Artık kılıç elde saldırmayacakları için, bir kancık silâhla arkadan vuracaklar. Korsan kavgası bitti.

Sultanların kahpe silâhlan işliyor. Siz beni, silâhlara karşı koruyacaksınız.

- Allah ömürler versin, Reis!

- Şimdi ikinize de bir daha buraya girmek yok... Kılığınızı değiştirip yerlilerin arasına karışacaksınız. Her akşam bir adamım gelip sizi görecek. Ne yaptığınızı ona her gün bildireceksiniz. Yapacağınız işi söyleyeyim:

Burada, demin en önde duran sıska, kuru bir adam vardı. Gemi zincir atar gibi takır takır konuşuyordu:

- Evet, Reis!

- Ona İbni Sarraçlardan Halit derler. Bu herifler, bizi buraya kendilerini kurtarmaya değil, aylıklı ırgat gibi yanlarında çalıştırmaya çağırmışlar. "Size para verelim, İspanyolları kovunuz!

Ondan sonra bırakın, halkı, biz soyup soğana çevirelim diyorlar. Bilmezler ki bizim tek bir kaptanımız bile, onlardan zengindir. Ahlâksızlık bu keratalarda; dedikodu, kötülük bu heriflerde; birbirlerinin canına, malına, ırzına göz dikmek bunlarda... Kaleyi canımız pahasına aldıktan sonra ellerine verip gideceğimizi, yahut bizi kendi ahlâksızlıklarına alıştıracaklarını sanıyorlar. Hep kaleyi bir an önce almamız için zorluyorlar. Canımız bu uğurda yok olacak.

- Allah saklasın, Reis!

- Neyse, uzun sözün kısası... Benim anladığım, bu herifler, bana karşı bir tuzak kuruyorlar.

Amaçlarına kavuşunca, bizi arkadan vuracaklar. Cezayir beyliğini tekrar ele alacaklar. Siz bu işin arkasına düşüp bana haber salacaksınız. Ben ikinizi de bilirim, ikinize de inanırım.

Salih'le Anriko, sevinçli bakışlarla, birbirlerine baktılar.

Oruç Reis devam etti:

- İbni Sarraç Halit, Develi mahallesi denilen yerde oturur, dedi. İşte yerini haber veriyorum.

Artık gerisi size düşer...

Oruç Reis, ayağa kalkmıştı. Odanın içinde bir ileri bir geri yürüyordu. Bir aralık, aklına yeni bir şey gelmiş gibi, durdu:

- Ha, şunu söyleyeyim: Şehrin hakimi Şeyh Salih de bu işin içinde! dedi.

Artık konuşmuyordu. Salih ile Anriko da ayaklanmışlardı. Dışarıya çıkmak için Oruç Reis'in iznini bekliyorlardı.

Odanın içinde sinirli adımlarla yürümekte olan Oruç Reis, birdenbire, Anriko'nun önünde durdu:

- Bana bak, çelebi! diye bağırdı.

Anriko, Reis'in böyle sert bir buyruğuna alışmış değildi. Şaşırdı:

- Buyur, Reis! diye kekeledi.

Oruç Reis, aynı sert davranışla sordu:

- Senin adın neydi?

Anriko, bu soru karşısında, büsbütün şaşırdı:

- Anriko değil miydi, sultanım? diyebildi.

- Bu bir gâvur adı... Senin bu adı değiştirmen gerek... Köpek çağırır gibi gülünç bir adın var, diyorlar.

- Emredersiniz, Reis!

- Bu iş emirle olmaz, kendiliğinden yapmalısın.

- Baş üstüne, Reis!

- Bizim dinimizi, ahlâkımızı, adetlerimizi gördün. Sizinkilerin de yaptığını görüyorsun. Zaten dört dinin de temeli birdir. Yeter ki Allah'ı tanısınlar.

- Nasıl olur, Reis? Bizim peygamberimiz Hazreti İsa, sizinki Muhammed, Yahudilerinki Musa...

Adımı değiştireyim, ama...

- Yok, sana zorla İslâm ol diyen yok. İstersen... Bizde her şey istekledir. Sadece şunu söyleyeyim ki biz, Hazreti İsa'yı da peygamber olarak tanırız.

- Tanışanız, bize kâfir demezsiniz.

_ O söz cahil sözüdür. Biz Hazreti Meryem'i de biliriz. Kitabımız Kur'an'da Hazreti Meryem için koca bir sure var, fakat sizin kitapta bizimkiler yazılı değildir.

- Bunu bilmiyordum.

- Aralarında onlardan başka ad, başka imanla dolaşırken leventlere söz geçiremezsin. Hem Hıristiyanlıkta ne bulmuşsun ki?... Görmüyor musun? İsa'nın ümmetleri Katolik, Protestan, Ortodoks diye birbirlerini öldürüyorlar.

- Hazreti İsa kan dökülmesini; kurban kanı bile akıtılmasını sevmez. "Sana bir tokat atana öbür yanağını çevir" demiştir. Hıristiyan dini acıma dinidir.

- Ne diye öbür yanağını çevirtiyor?

- Düşmanını iyilikle utandırmak...

- Zoru ne?

- Düşmanını iyilikle utandırmak...

- Gülünç bir utandırma yolu... İlk tokadı atıncaya kadar utanmayan eloğlu, öbür yanağını da çevirdiğini görürse...

Anriko, telâşlandı:

- Tokat atmaz, dedi.

- Evet, belki atmaz, ama ısırıverir. Bak, Hazreti Muhammed ne der!

- Sen de ona vur mu, der?

- Daha sağlamı... Tokadı yemeden önce yanağına zırh kapla, düşman yaklaşırken, sen ondan önce davran, tokadı yapıştır, der.

- Peki, bu Araplar sonra neden böyle bozuldu öyleyse?...

- Bir kere bunlar Arap değil. Arapça konuşan, sonradan İslâm olmuş Berberiler, Mısırlılar, Suriyeliler. Arabi da çorabı da. Kötülüklerden milletler değil, Müslümanlık yolunda gideceklerine, peygamberimizin zoruyle girdikleri insanlık yolundan vazgeçip tekrar miskinlik yoluna gidenler sorumlu.

- Siz Türkler, peygamberinizin yolundasınız ve onu çok seviyorsunuz.

- Bir gün bu sevgiden ayrılırsak, biz de gerçek dini bırakıp yobazlaşırsak biz de onlar gibi çökeriz. Gel sen de bizden ol!

Anriko, "Olayım mı?" diye gözleriyle Salih Reise sordu. Salih Reis, bu gâvuru Müslüman etmeyi çoktan beri aklından geçiriyordu. Fakat arkadaşlığı bozmaktan çekindiği için, damdan düşer gibi, isteyememişti. Kendisinin uzun zamandan beri yapmak istediği şeyin şimdi, Oruç Reis'in diliyle bir çırpıda yapıldığını görünce, sevindi. Oruç Reis'i destekledi:

- Öyle ya!... Ben bir sarıklı hocadan duydum: Aslında hep dinler birmiş. Sonradan hocalarla papazlar, kendilerine ekmek çıksın diye, ayırmışlar. Haydi be Anriko, uzun etme... Gel, adını değiştir, bir kelime-i şehadet getir de bize kardeş ol!

Anriko, yutkunarak önüne bakıyordu. Sonunda elini uzattı:

- Herkesin içindeki peygamber kim olursa olsun, Allah bir ol-' duktan ve biz de korsanlıktan Allah'a kulluk etmeye vakit bulmadıktan sonra... Koy ki Müslüman olmuşum, Hazreti İsa bu alışverişten pek fazla bir şey kaybetmeyecek, dedi.

Adını Sansar Hüseyin koydular.

* * *

Salih'le Anriko, İbni Sarraç Halit'in evinin arkasını gören bir hana yerleşmişlerdi. Salih, birkaç dakika, İbni Sarraç Halit'in yalnız arka duvarları gözüken evine baktı, sonra:

- Başka yapacak iş yok, dedi. Bir pundunu kollayıp içeriye sallanacağız. Yalnız, bana kalırsa, birkaç gün dişimizi sıkalım. Evin, şöyle pencerelerden olsun iç bölümünü, yolunu, merdivenini filan kavrayalım. Sonra bir yanlış iş yaparız, ki tavan arasında dolaştıklarını gördüğüm sıçanlar bile halimize gülerler.

- Sen bilirsin, Salih. Tilki, sansardan iyi düşünür. Salih kızdı:

- Ama sansar da boğazına bir yapıştı mı zavallı pilici, yallah öbür dünyaya...

İki arkadaş, geceyi erken yatıp uyumak suretiyle geçirdiler. Anriko, yol yorgunluğunu çıkardı Ertesi gün, sabahtan akşama kadar

pencerenin kenarında hurma, fıstık yiyerek, bekleşip dolaşarak vakit geçirdiler. Fakat ancak evin orta penceresi önünden bir merdiven geçtiğini öğrenebildiler. Başka hiçbir şey görünmüyor, öteki kafesler de açılmıyordu.

Birkaç gün daha böyle fındık, fıstık, hurma yemekle geçti. Sansar Hüseyin ile Salih Reis, mide fesadına uğradılar.

Sonunda, dördüncü günün akşamı, sular iyice karardıktan sonra, Salih Reis ile Sansar Hüseyin, önceden hazırladıkları bir ipi odalarının penceresinden dışarıya sarkıttılar. Gece vakti merdivenden inip göze çarpmak istemiyorlardı. Önce Salih Reis, belindeki hançerin yerinde olup olmadığını yokladıktan sonra, ipe tutunup kayarak aşağıya indi. Arkasından Sansar Hüseyin sallandı.

İki kafadar, bacakları yere değdikten sonra, ayaklarının ucuna basarak yürümeye başladılar.

Yerini iyice belledikleri konağın bahçe kapısının önüne geldiler.

Kapıyı bıçaklarıyla açıp girdiler. Sabaha kadar orada kaldılar*.

Gün doğarken konaktan çıkmışlar, Oruç Reis'in oturduğu sarayın önünde bitivermişlerdi.

Kapının önündeki iki nöbetçi, onları selâmladı.

İki arkadaş içeriye girdiler. Herkes uyuyordu. Sansar, Salih Reis'e sordu:

- Uyandıralım mı?

- Reis'i mi?

- Elbette... Ahçabışıyı değil ya, Reis'i uyandıracağız.

- Kızmaz mı dersin?

- Ne diye kızsın? İşin şakaya gelir tarafı var mı?

Yukarıya çıktılar. Oruç Reis'in yattığı odanın kapısında iki nöbetçi daha duruyordu. Salih Reis, kapıyı itip içeriye girdi. Oruç Reis, gürültüyü duymuş, yatağından doğrulmuştu:

- Ne haber?... Ne de çabuk iş bitiriyorsunuz, dedi, tamam mı?

- Hazreti Muhammed, "Önce siz vurun" demişti ya... Sansar Hüseyin, bu sözleri söylerken, başardıkları işten sevinç duyduklarını da bildirmiş oluyordu.

Reis, kalkmıştı. Meşin gömleği de arkasına takarak giyinmesini bitirdikten sonra sedire çıktı:

- Neler öğrendiniz, söyleyiniz bakalım? Hazreti Muhammed kimi vurmanızı emrediyor?

- Aldanmamışsınız, Reis! Vurulacak yeri siz de biliyordunuz.

Bu cevap, "Evet, sizi öldüreceklerdi" anlamına da geliyordu. Reis, karşısında hiç kımıldamadan duran arkadaşlarına baktı. Aynı zamanda sağ eliyle, kesik kolundan sarkan elbisesinin yenini düzeltti:

- Anlatınız öyleyse, dedi. Salih Reis anlattı:

- Konağın içine girip kapıdan gözetledik. Odada, Cezayir'de ağalık ve beylik edip halkı köle diye kullanan Berberi ağalarının hemen yarısı toplanmıştı. Baş köşede sarın hakimi Salim İbni Ömer vardı. Hepsi de bir halka gibi yere bağdaş kurmuşlardı. Sansar ile ben...

Salih, sözünün bu noktasında arkadaşına baktı. "Görüyorsunuz ya artık onu Anriko diye çağırmıyoruz" demek istiyordu. Sonra devam etti:

- Evet, Sansar ile ben, söylenen lakırdılardan hiçbirini kaçırmadan dinlemeye koyulduk. Hepsi de Reis'imizi küçük düşürmek için söylenen bu yersiz sözleri bir de bizden dinlemekle ne çıkar?

Özü şu ki...

Salih sustu. Sıkıldığı anlaşılıyordu. Biraz önce Oruç Reis ayağa kalkmış, odanın içinde bir aşağı bir yukarı gezinmeye başlamıştı. Salih Reis'in sustuğunu görünce sordu:

- Neye sustun?

- Söyleyeceğim, Reis, söyleyeceğim. Evet, işin özü şu ki, bunlar sizin enayi olduğunuzu...

Oruç Reis kızacak diye bekliyorlardı. Fakat Reis güldü:

- Aferin, çok derin görüşleri varmış! Doğru, ben enayiyimdir.

- Aman, Reis nasıl olur? Bunca işleri başaran siz denizlerin kahramanı, siz korsanların şahı, siz Avrupa'yı titreten kaptan...

- Her kahraman biraz enayidir, Salih! İyi kestirmişler. Sen sıkılma- sonra daha neymişim?...

- İşte, sözde size koltuk vermişler, sözlerine kanıp gelmiş, onları İspanyollara karşı korumuşsunuz. Bu işiniz bitince hemen buradan gitmeli, bu sarayları, bu kaleleri, bu şehri ve İspanyollardan alınan hazineleri onlara bırakmalıymışsınız. Bu halk, yalnız onlara hizmet edermiş.

- Sebep?

- Babalarından onlara kalmış bjr hakmış bu... "Ölüm hak, miras helal" diyorlar.

- Eh, bana babamdan kuvvet ve cesaretten başka bir şey miras kalmadı. Çarpışırız, kimin babasının sözü geçerse, Cezayir'e o sultan olur. Helal olan mirası ben alıyor, ölüm olan hakkı onlara bırakıyorum.

- Cumartesi günü burayı basacak, bizi gafil avlayıp hepimizi öldürecekler. Bu arada, yalnız sizin için on gönüllü ayırdılar.

Oruç Reis, gezinmeyi bırakıp durdu. Sağ eliyle gene sol kolunun yenini düzeltti, düşündü ve sordu:

- Peki, siz bunu işitince ne düşündünüz, benim yerimde olsaydınız ne yapardınız? Tabii, enayiliği artık bırakacaksınız.

İki arkadaş, bu soru karşısında, şaşkın şaşkın birbirlerine baktılar. Sessizliği önce Sansar bozdu:

- Hazreti İsa'ya göre mi, Hazreti Muhammed'e göre mi, hüküm vereceğiz!

Salih Reis, kaşlarını çattı:

- Hazreti Muhammed, öldürülmemek için, ilkin kendisi vururdu. Oruç Reis, iki arkadaşının sözlerini dinledikten sonra:

- İyi, dedi. Kararı siz verdiniz. Cezalarını görecekler öyleyse... Ben onlardan önce vuracağım.

- Heriflerin baskın yapacakları gün hazırlanır, hiçbir şeyden haberimiz yokmuş gibi gelmelerini bekleriz.

- Olmaz şey değil.

Sansar mırıldandı:

- Aklıma bir şey geldi ama Reis! Bilmem, Hazreti Muhammed ne der?

- Söyle!

- Yarın cumadır.

- Evet!

- Bunların hepsi de camida cuma namazında toplanacaklar.

- Evet, sonra?..

- Camiyi sarıp hepsini yakalarsak hem masum asker ve kulların kanı dökülmemiş olur, hem hiçbiri kaçamaz. Asıl önden vurmak buna derler.

- Güzel düşüncen var. Aferin Sansar, gözüme girdin. İş avlanmaya gelince, sansar gibi kafan işliyor. Yalnız, haber verin, leventler hazırlansınlar. Her cuma olduğu gibi camiye gitsinler.

Namaz bitince ben işaret veririm. O zaman hep birden atılırlar, herifleri kıskıvrak bağlarlar. Bu işten sonra adamları bir yoklarız. Öyle körü körüne yüzlerce Müslüman canına kıymak doğru değildir. Belki içlerinde bu işte günahı olmayanlar da vardır. Onları bağışlarız.

Cuma geldi. Vakit öğle oldu. Babadan kalma beyliklerini elden kaçırmamak için, kendilerini ve beyliklerini iki kere İspanyolların elinden kurtaran Oruç gibi bir kahramanı öldürerek, sonunda memleketlerini, içindeki kardeşleriyle birlikte din düşmanlarıyla paylaşmayı bile göze alan Berberi beyleri gelip toplandılar. Cami gittikçe kalabalıklaştı. Bu sırada leventler de sanki sofulukları tutmuş gibi, teker teker içeriye geliyor beylerin aralarında birer ikişer bağdaş kurup oturuyorlardı. Aynı zamanda, Salih Reis ile artık Müslüman olan Sansar Hüseyin de Şeyh Salih'i bir tesadüf eseriymiş gibi, aralarına alıp oturdular. Müezzin minareye çıktı. Ezan okumaya başladı. O dakikada, Oruç Reis, kapının önünde göründü.

Yanında Aydın Reis ile birkaç levent vardı. Sakin bir halde geçip bir köşeye çömeldiler.

Cezayir beyleri, ertesi gün yapacakları baskının rüyasına dalaşlar, güya çok seviyorlarmış gibi sırıtık bakışlarıyla Türklere şirin görünmeye çalışıp duruyorlardı.

Namaz başladı. Bir dırıltı çıkmadan tamamlandı. Fakat son rekat kılınıp sağa sola selâm verilir verilmez, Oruç Reis ayağa kalktı. Böyle bir yerde. Allah'ın evinde hiç duyulmamış sert ve yüksek bir sesle kısa bir buyruk verdi:

- Bağlayın şu kerataları!

Cezayirliler, çarşıdan geçerken, .Oruç Reis'i her zaman tatlı, sakin görmeye alışmışlardı. Fakat o, şimdi birdenbire değişmişti. Yüzünde yeni bir uğraşa girmek üzere düşman kadırgalarına atladığı zamanki korkunç hal belirmişti. Yerli beyler şaşırdılar, sapsan kesildiler.

Verilen buyruğu ilk kez yerine getiren Sansar Hüseyin oldu. Bir an içinde başındaki sarığı çıkarmış, bir ip gibi kullanarak Salim'in üzerine atılmış kımıldamasına bile meydan vermeden, herifi kıskıvrak bağlayıvermişti.

Oruç Reis'in ayağa kalkıp, sert bir duruşla: "Bağlayın şu kerataları!" buyruğunu vermesinin üzerinden baş dakika geçmemişti ki, mimlenen beylerin en azılıları bağlanmıştı.

Öbürleri de, kapıları önceden leventler tarafından tutulmuş olan caminin içinde, yarım ay biçiminde bağdaş kuran Türk korsanları arasında sarılıp kalıvermişlerdi.

Leventler, ellerinde yatağanları, kaşları çatık, bakışları donuk, Reis'lerinin:

- Vurun! buyruğunu bekliyorlardı.

Fakat Oruç Reis, bu buyruğu vermedi. Yavaş yavaş minbere çıktı. Ağır, oturaklı bir sesle:

- Ey müslümanlar! diye başladı. Bir Tanrı evi olan şu kutsal yerde yapmış olduğumuz hareketten dolayı, önce Cenabıhakk'ın kudsiyet ve merhametine sığınırız. Biz bu olayların olmasını hiç istemedik. Fakat içinizde bulunan memleket sevgisinden uzak, din kardeşliğinden habersiz, tek amaçları hâlâ yoksul halkı ezmek olan bir topluluk, beni öldürmeye karar verdi.

Şuradan buradan, bu suçu çirkin gördüğünü belirtir, birkaç mı- . rıltı işitildi. Fakat Reis'in gür sesi, hiçbir şeyi dinlemeden devam ediyordu:

- Bana karşı kurulan tuzakları nasıl duydum bilir misiniz? Her şeyi gören iki arkadaşım var.

Yanılmayacak kadar açık görüşlü, hiç kimseyi de iyi bilmeden suçlandırmayacak kadar dürüst, temiz vicdanlı iki arkadaş. Bazı hainler de arkadaşlarımın kanı pahasına, kâfirleri buradan kovmamı isteyenler, yalvaranlar, yarın beni öldürmek istiyorlar. Benim, Türk korsanlarının kanı pahasına kazandığın! bu yurdun başına geçmek istiyorlar. Bu olayları öğrenen ve bana bildiren arkadaşlarım burada... Kendilerini görmek ister misiniz? Bakınız!

Baba Oruç, Salih ile Sansar'ı gösteriyordu.

Bütün bakışlar iki arkadaşa döndü. Onlar utangaç iki okul çocuğu gibi, gözlerini önlerine dikmişler, kıpırdamadan duruyorlardı.

Başta Şeyh Salih ile İbni Sarraç olmak üzere bütün hainler sapsarı kesildiler. Korkudan titriyorlardı. Oruç Reis, sözüne devam etti:

- Size, hepimizi gören ve yaptıklarımızı kendi terazisinde ölçen Cenabıhakk'ın huzurunda soruyorum: Bu iki arkadaşım yalan mı söylüyorlar?

Bu kadar insan arasından bir kabadayı çıkıp "hayır!" diyemedi. Caminin içinde bir çıt çıkmıyordu. Berberi şeyhleri, başlarına geleceği düşünerek, önlerine bakıyorlardı. Reis bir dakika hainleri süzdükten sonra, başını kaldırdı. Gürleyen bir sesle devam etti:

- Susan suçlanandır, derler. Öyleyse suçluların idam edileceklerini size bildiriyorum. Kapıları açınız! Önce Salih ile Hüseyin çıksınlar, sonra içeride bulunanlar çıkacak. Bunların arasında Salih ile Hüseyin'in gösterdikleri adamların kafalarını alın! Çünkü bu adamlar dün gece, bugün beni öldürmek için söz birliği eden alçaklardır.

İlk önce Şeyh Salim çıkarıldı; Salih Reis'in küçük bir işareti üzerine, iri vücutlu bir levent, üstüne atıldı, kafasından tuttu. Kılıcıyla bir vuruşta, bu sersem kafayı gövdesinden ayırdı.

Bunu, öteki hainlerin teker teker cezalarını görmeleri izledi.

ANRİKO'NUN İKİNCİ VAFTİZİ

Kardinal Eskicin'in büyük emekler harcayıp meydana getirdiği "Giriarmada"[21] Amiral Don Diyego dö Verra'nın komutası altında ilerliyordu.

İspanyollar Oruç Reis denilen bir Türk korsanının ufacık bir tekneden yalnız bilgi ve cesaretine dayanarak kısa bir zamanda koca bir Cezayir sultanlığına yükselmesini çekemiyorlar, bu donanma ile korkunç korsanın nasıl olsa üstesinden geleceklerine inanıyorlardı. Gemi içinde herkes çok sevinçli idi. Büyük savaşın kazancını peşin kutluyor, şerefine içiyor, zıplıyor oynuyorlardı.

Donanma şimdi, Berberiyye kıyılarını sancak yönüne almış ilerliyordu. 40 parça çektirmeleri, 140 parça perkendeleri vardı. Bu büyük filoda uğraşın bütün inceliğini bildiğini sanan zırhlara bürünmüş on beş bin İspanyol eri bulunuyordu.

- Denizde bir sandal var!

Bütün bu saydığımız gemilerden yüzlerce baş küpeştelere üşüştü. Denizde çalkana çalkana ilerleyen bir sandal gördüler. İçindeki' adam elleriyle, kollarıyla kendilerine bir şeyler anlatmak istiyordu. İspanyollar birbirleriyle ağız şakasına giriştiler:

- Bu kim olabilir?.

- Belki bir melâikedir. Bu savaşı nasıl kazanacağımızı görmek için savaş yıldızı Merih'ten düşmüştür.

- Belki de kazaya uğramış bir Rodos şövalyesi...

- Ne kazası canım?... Görmüyo» musunuz, deniz sütliman.. Kaç gündür fırtına gördün mü?...

Ortada kavga artıkları da yok...

- Öyleyse bir forsa kaçkınıdır.

- Kaçtığı belli, ama denizde çok kalıp aklını da kaçırmamışsa...

- Bakalım hangi ulustan?

Bu sırada sandal, kendisine gösterilen yoldan Amiral gemisine yanaşmış ve içinden saçı sakalına karışık, paçavralara sarılmış bir adam çıkmış, doğruca Amiralin yanına götürülmüştü.

Don Diyego dö Verra, çevresini saran mağrur bakışlı şövalyelerin ortasında bütün gösteriş ve görkemiyle oturuyordu. Karşısındaki adamın bir

Hıristiyan olduğunu ilk bakışta anladı:

- Nereden geliyorsun, Mesih'in kulu? diye sofdu.

Bitkin yolcu gözlerini açarak, inler gibi bir sesle cevap verdi:

- Türk korsanı Barbaros'un forsasından senyör!

Her ağızdan şaşkınlık ve alkışla karışık bir ses çıktı. Şaşıp kalmışlardı. Çünkü bu adam, Barbaros'un forsasından kaçmıştı. Kim bilir ne uğraşlar görmüş, ne korkunç hikâyeler duymuştu?

Amiral karşısında duran adamı bir süre süzdükten sonra sordu:

- Ne zaman tutsak oldun?

- Oruç Barbaros, Papa İkinci Julyus cenaplarının iki gale ruvayyalini vurduğu zaman ben de bu gemilerin içinde idim.

Kitabımızın başında anlattığımız bu uğraştan sonra Oruç Reis Hıristiyan yurtlarında o kadar büyük bir ün kazanmıştı ki, olayı hatırlayan şövalyeler yabancı yolcuya daha çok sokuldular.

- Demek o uğraşı baştan sona kadar gördün?

- Evet, baştan sonuna kadar...

- Bu işi bir insan başaramaz. Bir kırlangıç, iki gale ruvayyale nasıl sancak indirtir? Bu, bir masala benziyor.

- Şeytanlığının, aynı zamanda korkmazlığı, gücü ve soğukkanlılığının yardımı ile korsan, bu işi başardı.

- Pöki, sen nasıl kaçtın?

- Yavaş yavaş bana inanmaya başladılar. Kendi limanlarından birine vardık mı, beni az çok başı boş bırakırlardı. Cezayir'e yerleştikleri zaman bundan yararlandım. Bir sandal buldum, atlayarak denize açıldım.

- Peki, şimdi Barbaros ne haldedir?

- Cezayir'de bulunuyor. Yerli beyleri bir camiye kapatarak cezalandırdığı günden beri Cezayir'in, Tunus'un, Fas'ın sultanıdır. Kendi adına para bastırdı. Cami yaptırdı.

- İsimsiz küçük bir korsan kısa zamanda nasıl bir sultan olur?

- Türklerde bilen, çalan, vuran kazanır. Hiç kimseye babasından bir şey kalmaz. Herkes şansında, değerinde varsa amacına kavuşur. Sultan olur, has olur, derviş olur, dilenci olur.

Bunları da beceremezse kepaze olur, geberir gider.

- Senin adın ne?

- Anriko.

Armadanın komutanı gözlerini açarak:

- Ha, diye mırıldandı. Aldanmıyorsam, Papa cenaplarının eski yaveri ve İstanbul balyozu...

Yabancı yolcu, tanınmış olmaktan sıkıldı.

- Evet efendimiz diye kekeledi.

Denizin ortasında küçük bir sandal içinde yalnız bulunan bu yolcu, Anriko, yeni adiyle Sansar Hüseyin'di.

Amiral, Barbarossa'yı yakından görmek şerefini kazanmış olan bu kahraman, balyoz eskisini yanına oturur. Bir sefer, bir amiralle denk sayılırdı.

Anriko:

- Oruç Reis, dedi, donanmanızın tam iki gün sonra sabaha karşı Cezayir'e varacağını bilmektedir. Bu hesaba göre hazırlandı. İşlerini, erlerini düzeltti.

Amiral, bu açıklamayı duyar duymaz korkunç bir küfür savurdu:

- Şeytan boynuzu kendi kursağını delsin! İşte bu kötü... Biz onu uykuda bastıracak, bize casusluk eden İbni Haldun'un askeriyle bizim askerimiz arasında eziverecektik. Anlaşılıyor ki bu olmayacak. Fakat., küreklere asılarak Barbarossa'nın önüne bizi beklediği günden daha önce varsak... Ansızın suyunu çıkarsak...

Anriko, bu yeni, kötü uğraş planını (!?) kesinlikle beğenmedi.

- Aman senyör, siz bu Türkleri bilmiyorsunuz! Eğer bir gün sonra başlayacak uğraşı bekleyerek uyuduklarını sanıyorsanız aldanırsınız.

- Peki ne yapalım? Uyumuyorlar, bizi bekliyorlar diye vaz mı geçelim?

- Bence, Cezayir'e bir gün önce varmak için uğraşmaktansa, birkaç gün geç varmak daha iyidir.

- O da neden sanki?... Daha iyi toplansınlar diye mi?

- Yok, efendimiz, yok... Sizi bekledikleri günde göremezlerse Türklerin hızları kırılır, hevesleri azalır. Belki de bu uğraştan vaz geçtiğinizi düşünürler, eğlenceye dalarlar. Aldıkları haberin yanlış olduğunu sanırlar.

Siz, Türkleri bilmezsiniz. Hiçbir ulus bir işe onlar gibi dört elle sarılıp başlayamaz. Fakat bir işin sonunu da görmediler mi onlar gibi hemen başka işe dümen kıran da bulunmaz. Casusları aldanmış sanırlar.

- Yani direşmezler mi? Kararsız mıdırlar?

- Tamam, efendimiz! Çok iyi buldunuz, kararsızdılar. Hemen boşanırlar. Kırk yıllık karılarını bile, canları sıkılınca, "boş ol!" der, şıp diye boşarlar.

Bu sözler Amiralin hoşuna gitti. Kahkahayı bastı:

- Bak bu, doğru bir düşünce... Bir-iki gün geç kalmaktan bir şey çıkmaz. Hem dostumuz olan Berberiler de belki gecikmişlerdir. Böylece, Türklerin iki ateş arasında kalmaları daha hesaplı bir güne rastlayacak. Katolik mezhebinde boşanmak olmadığına göre biz gevşemeyiz.

Anriko, İspanyol donanması komutanının bu son düşüncesini pek beğendi:

- Evet, Amiral hazretleri, evet... Bu çok doğru bir düşüncedir. Geç gitmekle dostumuz Berberilerin uğraş yerine yetişmelerini de garantiye almış oluruz.

Amiral, adamlarına döndü:

- Sen de bize anlat bakalım yahu, şu Barbarossa denilen korsan nasıl adamdır? Bana kalırsa kendini beğenmiş, kıyıcı, kan dökücü bir serseri olacak...

- Elbette efendimiz, elbette... Bir Avrupalı amiralde bulunan soyluluğun köyden yetişme bir Türk korsanında bulunacağını nasıl düşünebilirsiniz? Şöyle bir gözünüzün önüne getirin.

"Kıpkırmızı saçlar... Kavga gelip çattı mı, bu saçlar ve bıyıklar bir kirpi gibi diken diken olur... İri bir gövde, her Türk komutanında olduğu gibi, bir pehlivan gövde ve gösterişi...

Adamı tuttu mu, tek koluyle havaya kaldırıp yere çalan bir fil kuvveti... Sol kolunun kesik olmasına karşılık, sağ eli yatağanından ayrılmaz. Öyle gözüpek, öyle atılgan ki, ilk atılışın hep ondan geldiğini görürsünüz. Kendisine yetişmek, yenilmenin acısını tattırmak kimsenin harcı değil... Bir aslan, demeyeceğim, fakat bir kaplan nasıl koyun sürüsünün içine girer de tek dişi bile kanamadan dışarıya çıkarsa, o da düşman gemileri arasına öyle dalar, en belâlı yerlere sokulur. Fakat sonunda kavgadan kılına bile ziyan gelmeden çıktığını görürsünüz. Onun için, denizde fırtına, kasırga, soğuk,

aç kalmak olağan işlerdendir. Bütün bunları hoş görür. Bir limanda iken bile bizim gemileri altüst eden fırtınalarda o, denizin ortasındadır. Dalgalardan dalgalara sıçrayarak avını arar, bulur, parçalar."[22]

Onun için üzerine atılmaktan korkulacak düşman dünyada yoktur.

Amiral, kaşlarını çattı:

- Anriko! Kâfir serseriyi, kutsal bir Hıristiyan, bir Malta şövalyesiymiş gibi, göklere çıkarıyorsun.

- Hayır, efendimiz, gördüklerimi söylüyorum. Siz de bilirsiniz ki yıllarca forsasında inlemiş olan ben, bu tek düşmanımıza karşı kalbimde kapanmaz, derin bir yara taşımaktayım. Hiç, Muhammed dinindeki bir korsanla Hazreti İsa'nın uğrunda dünya zevklerinden el çekip denizlerde çarpışan Malta şövalyesi bir tutulur mu?

İspanyol amirali, bu "düşman" kelimesini duyunca içini çekti:

- Evet, düşman, hem de ne düşman!... Anriko, bu adam, Avrupa kıyılarında yakılmadık şar, titremedik bir yürek bırakmadı. Oruç Baba bizi korur düşüncesiyle, denizlerden bir Hıristiyan gemisinin değil, güvercininin bile uçmasına göz yummuyorlar. Ah! Bu Oruç'un ölümü bizim için ne büyük bayram olacak! Kaç yaşında, bari ihtiyar mı?

- Ne gezer, efendimiz?... Eceliyle ölmesini beklersek, bu Türkler yüz yaşına kadar genç ve dinç kaldıklarından, yanarız. Mesih bize lütfetmiş de kabak gibi cesur yaratılmışlar, hepsi de kavga meydanlarında ölür giderler.

- Bu da yakında geberir, öyleyse...

Anriko, elinde olmayarak, heyecanla yerinden doğruldu. Sonra:

- Fakat Hızır Barbarossa yi unutuyorsunuz dedi. Bir kör kurşunla Oruç Barbarossa'yı öldürsek, Hızır Barbarossa ağabeyinin öcünü almak için deniz kıyılarında bir tek sağ Hıristiyan bırakmayacaktır.

Amiral kızdı:

- Hıristiyan! Senin kalbin çürümüş. Bir numaralı Barbarossa'yı öldüren, iki numaralıyı da öldürecektir. Her şeyin bir sırası vardır.

Anriko, tekrar başını öbür yana çevirerek mırıldandı:

- Haydi Hızır'ıı da öldüğünü görelim, bu sefer Dragut başımıza belâ kesilecektir. Dragut, Barbarossa Kardeşler gibi, soğukkanlı ve ağırbaşlı da değildir.

Bu isim, hepsinin başında birdenbire, soğuk bir yelin esmesine yol açtı.

- Evet, evet, Dragut! dediler.

Yeni yetişen bu levendin, Barbaros kardeşlerden daha korkunç olacağı görülüyordu. Bu sefer Amiral homurdandı:

- Ah bu Türkler! Sanki kavga için, vuruşmak için yaratılmışlar. Toprakları güya bir sırtlan otlağıdır, her gün yeni bir serseri yetiştiriyor. Biri ölüyor, öbürü doğuyor. Bunlar kavgadan başka eğlence bilmiyorlar mı? Bunlar bu denizleri, bu uğraş yollarını nereden ve kimden öğreniyorlar?

Anriko, bir dakika için, kendini tutamayarak söylendi:

- Türkler bu sırtlanları baş tacı ederler, bir sözleriyle can verirler, Amiral hazretleri! Türklerin gözünde Oruç Barbarossa ile Dragut Reis'ten daha büyük, daha kutsal bir kimse yoktur.

Bunları ulusal kahraman sayar, onların kutsal buyrukları, onların bir işaretleri uğrunda can vermekle övünürler.

Amiral, kuşkulandı. Anriko'ya gözlerini dikti. Fakat senelerce Barbarossa'nın forsasında kürek çeken bu Hıristiyandan, Papa'nm

bu eskimiş İstanbul sefirinden kuşkulanmayı doğru bulmadı. Aslında Anriko da devirdiği çamı görmüş, doğrultmaya çalışıyordu:

- Amiral hazretleri! Türkleri övdüğümü sanmayınız. Görüp işittiğimi dosdoğru anlatmak istedim. Türkler tam İspanyollara denk kavga adamıdırlar. Böylece, düşmanımızın gücünü bilip, ona göre vuruşalım.

- Sen, orada geçen bütün olayları biliyor musun?

- Evet, birçoğunu gözümle gördüm. Bir kısmını da görenlerden işittim.

- Barbarossa, Cenevizli ünlü Andrea Dorya'ya yenilmiş, doğru mu?

- Evet, bir kere öyle bir şey oldu. Fakat sanırım, Hızır Reis birkaç güne kadar öcünü alacaktır.

Oruç Reis yaralanmıştı. Tunus'a kolunu tımar etmeye gelmişti. Hızır Barbarossa yalnızdı. Fazla olarak, çektirmesiyle bizden topladıkları mallan limana sokmakla uğraşıyor, bir baskını aklından bile geçirmiyordu. Tam bu sırada, Cenevizlilerin yolladığı Andrea Dorya çıkageldi.

Hızır Reis, gemilerini karaya çekmekte gecikmişti. Andrea Dorya, kalenin önüne asker çıkardı.

Hızır Barbarossa, körü körüne, düşünmeden, kazancı perçinlemeden ateşin içine atılmaz. Onda Dragut'un hırslı cesareti, Oruç'un ölüm pahasına bile olsa, elden bırakmadığı kabadayılığı yoktur. O, korsandan çok, bir krala benzer. Tunus'a çekilmeyi daha uygun buldu. Andrea Dorya da meydanı boş bulunca, Barbarossa'nın kıyıdaki gemilerini yaktı. Sonra da bu zaferiyle övünçlü, Cenova'ya döndü. Hızır Reis, bu geri çekilişini ağabeyisine duyurmak istemedi. Çok kızacağını biliyordu. Fakat Barbarossa, nasılsa duymuş. Yatağında, "yarasının acısını almalıdır!" diye bağırıyordu. Bu arada Hızır gece gündüz çalıştı. Yeni bir donanma yaptı. Leventlerini şartların uymadığı gemilerinin kızakta bulunduğu bir alanda ateşe sürmüş ve öldürtmüş olsa, yerine levent koyamazdı. Siz de bilirsiniz ki bir deniz eri otuz yılda, bir kara eri otuz günde yetişir. Fakat yanan gemilerin yerine yenileri çok kolay yapılıyordu. Sanırım, bu günlerde, Andrea Dorya'ya sataşacaktır. Allahtan dilerim ki, bizi bu karşılaşmada yakında bulundurmasın. Çünkü Andrea Dorya'nın sonu, her Hıristiyanın kalbi dayanamayacak kadar korkunç bir şey olacaktır.

Amiral cenapları, Anriko'nun üzüntüsünü azaltmaya çalıştı:

- Sen gam çekme! Biz onları, Andrea Dorya'ya sataşmaya fırsat bırakmadan haklayacağız. Ha unutmadan sorayım, bir de Fransızlar bütün donnmalarını Tunus'a göndermişler, ne oldu?

Anriko, bu sefer kendini tutamadı. Amiralin karşısında elinde olmayarak güldü:

- Efendimiz, bu saygısızlığımı af buyurunuz, sinirlerime gem vuramadım. Sizlere ne belli değil?... Yeryüzünde bir kahramanlık olayı görüldü mü, Fransızlar, bundan kendilerine bir pay çıkarmak isterler ve rastgele içlerinden bir gemici bir limon kayığı batırsa, bütün dünyaya ilân ederler. Şimdi de kendilerinden Barbarossalar Andrea Doryalar, Vasco dö Gamalar gibi deniz kahramanları çıkabileceğini öne sürüyorlar. İşte Hızır Barbarossa ile Oruç Barbarossa'nın şan ve şöhretleri Fransızların kalbini oynatmış ki, "şu Barbarossa Kardeşleri şeytanın kör yanına getirip bir yenersek kim bilir kaç yüzyıl yedi cihana zafer, diye bağırırız" düşüncesine kapılmışlar. Bu amaçla Bizerte limanına otuz üç galerlik bir donanma göndermişler. Bu suretle asırlarca hayali korsan kahramanları yaratmış olacak, haklarında destanlar yazacaklardı. O sırada Kurtoğlu Muslihidin Reis, yalnız başına orada bulunuyormuş. Çektirmeleri az olduğundan gemileri bırakarak kaleye sığınmış.

Hikâyenin bu noktasında amiral, yanında bulunan bir kardinale sordu:

- Kurtoğlu Muslihiddin de kimdir? Bu da mı yeni bir korsan? Anriko cevap verdi:

- Evet, Dragut'un arkadaşıdır. Geçenlerde Plaka kayalıklarından dört bir yanlan sarılı iken hep birlikte kurtulmuşlardı.

Amiralin yanındaki kahramanlardan biri sordu:

- Sahi, nasıl kaçmışlar acaba? Kendilerinden duydunuz mu? Elbette sihirbaz oldukları söylentisi yalandır.

Anriko, olayın iç yüzünü bilmekle beraber, anlatmayı uygun görmedi. Sadece:

~

- Hayır, duymadım dedi. Fakat,' öyle sanıyorum ki, başarılarını zekâlarına, cesaretlerine, sihirbazlıklarına borçludurlar. Her ne

ise.-- Biz gelelim hikâyemize: Zavallı Fransızlar, kaleyi almak için karaya asker çıkarmışlar.

Fakat Türkler fare gibi kapana kısılacak kadar korkak değillerdir. Fransızların gevşedikleri bir saatte yatağanlarına sarıldıkları gibi kaleden dışarıya fırlamışlar. Kaleden ellerinde yatağan, Türklerin fırladığını görünce, Fransızlar soluğu gemilerinde almışlar. Hatta gemilerinden altısını da limanda bırakıp kaçmışlar. Bu olaydan ders alsalar, uslansalar ya... Ne gezer?! Bu sefer de Barbarossa'nın içinde bulunduğu Halkulvaad kalesini sarmaya kalkmışlar. Hızır da Fransızlara istedikleri dersi vermiş. Sizinkiler tası tarağı topladıkları gibj savuşup gitmişler. Amiral:

- Yaman adamlar, diye mırıldandı. Bu Türklerin gözü hiçbir şeyden yılmıyor.

Anriko da:

- Evet, Amiral hazretleri! Bunlar için uğraş, dövüş kahvaltı gibilerden eğlenceli bir iştir.

Kazanırlar, bayram yapmazlar; kaybederler ağlamazlar, üzülmezler. "Artık batırdık, bir daha kalkınamazlar!" dersiniz, bir de bakarsınız ki, daha büyük gemilerle, daha çok ellerle, daha delicesine tekrar geliyorlar.

Acaba Anriko, bütün bunları anlatmakla ne kazanmak, ne yapmak istiyordu. Bunu az sonra anlayacağız.

Bütün bunları anlatırken Anriko'nun göz kapakları yavaş yavaş kapanıyordu. Amiral, yabancının yorgun olabileceğini düşündü:

- Siz çok yorgunsunuz. Biz sizi düşünemedik, dedi.

- Evet Amiralim. İzin verirseniz biraz kestireceğim.

Amiral emretti. Anriko'yıı, yahut yeni ismiyle Sansar Hüseyin'i bir kamaraya götürdüler. Bu sırada gemiler Berberiyye kıyılarına iyice yaklaşmışlar, suları yararak ilerliyorlardı. Hava iyiden iyiye kararmıştı. Sonunda büsbütün gece oldu ve nöbetçilerden başka, gemilerde bulunan herkes uykuya daldı. O zaman İspanyol donanmasının karşısından bir gemi geçseydi, Amiral gemisinin kamaralarından birinin lombozundan ara sıra bir yağ kendilinin parlayıp söndüğünü görür ve birisinin işaret vererek ışık yoluyle karşı yakayla konuştuğunu anlardı. Bu, Anriko idi, Karşı yakada gemiden Selen kararlaştırılmış işaretleri bekleyen açıkgöz de Salih Reis'ti.

BİR ERKEK GİBİ DÖVÜŞTÜLER

Oruç Reis'in çevresinde, yarı bellerine kadar çıplak kolları pazıları hizasından kırmızı mendillerle bağlanmış on iki levent, yalınkılıç, bekliyorlardı. Yalnız Türk korsanları tarihinde değil, dünya korsanlık tarihinde de bugün birbirine şövalyelikte denk iki ulusun, İspanyollarla Türklerin en kanlı, en korkunç, fakat en şanlı dövüşleri olarak geçecekti. Reis'in yarası iyi olmuş, kolunu sarıp korsanların başına geçmişti.

Aşağıda, avluda ateşli bir çalışma vardı. Merdivenlerden ardı kesilmeden soluk soluğa inip çıkan sayısızdı.

Oruç Reis'e iki dakikada bir, yeni haberler geliyordu.

Kırkparça "çektiri" ile yüz kırk parça "barko", hepsi yüz seksen gemi, son hızlarıyla buraya yaklaşıyorlar.

En son gelen, bütün eski haberlere şu yenisini ekledi:

Sansar Hüseyin, hile ile yolunu bulup Amiral gemisine girdi.

Bu son bildiri, bir müjde yerine geçti. Çevrede büyük bir sevinç doğurdu. Hatta böyle zamanlarda ağırbaşlılığını elden bırakmayan Oruç Reis'in bile yüzü güldü. Bu bildiriyi getiren levendi yanına çağırdı:

- Söyle bakalım bu iş nasıl oldu? dedi.

- Sansar Hüseyin bir sandala binip açıldı. "Barbarosların forsasından kaçtım" diye onları aldatacaktı. Elbette kandırmış ki gemiye sandalı aldılar.

- Peki, haydi sen işine!..

Aradan yarım saat geçmeden bir levent daha geldi. Bunun çabuk yetişmek için öbürlerinden daha çok koştuğu görülüyordu. Bu defa Reis konuşmadan dayanamayıp sordu:

- Nereden geliyorsun?

- Salih Reisten Kaptan!

- Ne dedi?

- Önce size selâmı var. Sonra, şu sözleri söyledi: "Sansar Hüseyin Amiral gemisine girmiş, baş tacı etmişler, hatta donanmanın hızını bile azalttırmış. Şimdi gemiler buraya iki gün sonra varacak gibi hızı kesmiş, mizana yelkenlerini siya etmişler. Reis hazır olsun. Ben iki-üç saat sonra oradayım. Uğraş başlayacak" dedi.

Oruç Reis, Salih Reis'in ne demek istediğini, hele bu bildiriyi Amiral gemisindeki Sansar Hüseyin'den nasıl aldığını anlamamakla beraber, onun tarihlere "sihirbaz" diye geçen aklına güvendiğinden hiç düşünmeden yerinden kalktı. Leventler koşup yatağanı beline taktılar. Sol kolunun boşluğuna doğru sarkan parçasını kastılar. Oruç Reis gümüş saplı kırbacını sallayarak odadan dışarıya yürüdü. Çevresinde yirmi-otuz levent yalınkılıç gidiyordu. Oruç Reis, bu haliyle, çok alımlı ve korkunç bir görünüşteydi. Sanki küçük bir dağ yerinden kopmuş da üzerine geliyormuş gibi, insanın yüreğini, bu arada bastığı yeri da titreten bir yürüyüşü vardı.

Gür ve kalın sesiyle sordu:

- Leventlerim hazır mı?

- Aleste Reis!

- Neredeler?

- Cezayir meydanına doğru akın ettiler, orada toplanacaklar.

- İspanya göçmenleri bizimle gelecekler mi?

- O işi başarmaya Aydın Reis gitti. Gelmekte olan düşmanın İspanyollar olduğunu, hemşerilerini, bakir kızlarını, ak saçlı analarını bu düşmanın kucağında bırakarak Endülüs'ten buraya kaçtıklarını, kendilerini İspanyolların elinden kurtarıp gemileriyle buraya taşıdığını hatırlatıp

erkekliklerini, insanlıklarını ateşleyecek, bize yardımlarını sağlayacaktı. Elbette bu işi başarmıştır.

Tam bu sırada avluda dehşetli bir gürültü oldu. Aydın Reis'in gür sesi dehlizi çınlattı:

- Savulun!... Uğraş yoldaşlarımız, din kardeşlerimiz Endülüs göçmenleri geliyor! Savulun![23]

Bu sesin arkasından Aydın Reis'in din ve kardeşlik duygularını'köriikleyerek ardına taktığı Endülüs göçmenlerinin gulgulesi geliyordu:

- Allah yansur! Sultana Oruç!

- Felyahya Oruç Reis!

Palalar şakırdıyor, yatağanlar parlıyor, Türkler Endülüs göçmenleriyle kucaklaşıyorlardı.

Endülüslüler, kendilerini İspanyolların elinden Oruç Reis'in kurtardığını unutmamış, yerli Berberilerle birleşmeyip, peşlerini bırakmayan İspanyollara karşı çarpışmak üzere, Oruç Reis'in yanına koşmuşlardı.

Oruç Reis, ağır ağır leventlerin arasında dolaşmakta, hepsine ayn ayrı öğüt vermekteydi. Zorlu bir at kişnemesi duyuldu. Bütün korsanlar sevinçle bağırdılar:

- Salih Reis geldi!

- Yaşasın Salih Reis!

Onları iki düşman arasında kalarak kendilerinden birkaç kere üstün kuvvetler arasında ezilmekten ancak ince zekâsıyla Salih Reis kurtarabilirdi. Bu yüzden Salih atından alınarak kucaktan kucağa, Oruç Reis'in karşısına getirildi.

Reis, Salih'i tek koluyle bağrına bastı:

- Ne haber?

Salih, palavrayı sevmezdi. Bütün yaptıklarını önemsiz bir şey-. miş gibi anlattı:

- Hüseyin gece bana işaret verdi. Önceden nasıl konuşacağımızı prova etmiştik. Her ışık sayısı bir harf yerine geçti. İspanyollar, en az yarın akşam buraya varabilecekler. Hüseyin, onları, Cezayir'e geç varmanın daha elverişli olacağına kandırmış. Şimdi biz hemen buraya yaklaştıklarını haber

aldığım şeyhin adamlarını, onlar gelmeden, temizleyelim. Böylece, İspanyollarla tek başımıza karşı karşıya kalırız. İspanyollarla Berberi şeyhlerinin birleşip aralarında bizi ezmek için kurdukları planlar suya düştü.

Salih Reis'in ince zekâsı, arkadaşı Sansar Hüseyin'in kellesini koltuğuna alıp başardığı manevra yardımıyle, birleşik düşmanları ikiye ayırabilmişti. Kardeşi Hızır, "Sultan Korkut'un adamıdır" diye Osmanlı Padişahı Yavuz Sultan Selim'le arası açılınca başını alıp yabancı denizlere sığınmak zorunda kalan, Tunus ve Berberiyye kıyılarında tek kadırgasıyle yıllarca dolaştıktan sonra Cezayir sultanlığına kadar yükselen, yalnız Türk tarihine değil, hatta bütün cihan tarihine korkmazlık ve kahramanlıklarını altın yazılarla

uazdırtacak olan Oruç Reis, kızıl saçları altında birer ateş gibi parlayan gözlerini Salih'e dikti.

İki korsan bir süre, böyle bakıştılar. Onların gözünde ne sultanlık, ne de kazandıkları bu hazineler, ün; ne ağalık, ne paşalık... Onlar korsandılar, katıksız birer korsan... Gemilerini en korkunç havalarda en sarp kayalıklarda sektirmeye, öldürmeye, ölmeye, korsanlığı korsanlık olsun diye yapmaya can atan iki heyecan ve macera düşkünü korsandılar: Tek övündükleri unvan da "Reis" sözüydü. Onlar, Türk leventlerinin başına babadan miras olarak geçmemişlerdi. Atılganlıkları, can yoldaş oluşları ve bilgileriyle reis olmuşlardı. Salih, Oruç Reis'in gözlerinde gördüğü sevgi ve alkış kıvılcımları önünde bir çocuk gibi kıpkırmızı kesilerek, başını önüne eğdi. Oruç Reis, sayısız kanlı kavgalara onunla birlikte girmiş, pala savurmuş, kanla yoğrulmuş, kızıl kıllı tek elini onun omzuna kuvvetle vurdu:

- Var ol, Salih! Sen bir kaplan kadar cesur, bir tilki kadar kurnazsın, var ol! Yüce Tanrı, seni mutlu kılsın. Sen Türk ilinin en erkek oğlusun.

Yüzlerce korsan, reislerinin bu sözüne katıldılar:

- Allah, Salih Reis'e alkış versin!!

Oruç Reis, bundan sonra palasına dayanarak leventlerine döndü:

- Arkadaşlar! Birkaç saat sonra uğraşa giriyoruz. İsterim ki, yoldaşlarım, düşmanın sayıca bizden üstün olmasına aldırmayarak yüreklerini geniş, kollarını sağlam tutsunlar.

Korsanlar, hep bir ağızdan bağırdılar:

- Kavgayı sen kazanacaksın, Reis!

- Şimdi, beni aldatan, arkadan vurmak isteyen "Telmesan" emiri İbni Hamun'un askerleri de ufukta görülecektir. Aynı dinin evlâtları olduğumuz halde, bir din düşmanıyle birleşecek kadar küçülen bu hainin cezasını vereceğiz!

- Kahrolsun!

- Büyük Allahımız Kur'anı Kerim'inde Nisa suresinde "Ey Müslümanlar, siz birbirinizi bırakıp kâfirlere dost oluşunuzun hesabını yarın ahrette vereceksiniz" buyurmuşlar. Allahü azimüşşan kâfirle birleşen bu kötü insanların cezasını yarın ahrete bırakmadı.

Az sonra verecek. Fakat şunu hatırlatayım ki, İbni Hamun'u yenmekle savaşı kazanmış olmayacağız. Belki terlerimiz soğumadan, kanlarımız kurumadan yedi ülkenin hükümdan, ülkesinde güneş batmayan Şarlken'in ordularıyla çatışacağız. Bu kavgada bizim tek kuvvetimiz, hepimizin ölmeden kılıcımızı elimizden bırakmayışımızdır.

- Kahrolsun İspanyollar!

- Arkadaşlar! Biz onları da yeneceğiz. Ben öyle istiyorum ki, tek bir yoldaşım, Şarlken'in çelik zırhlar kuşanmış kahraman taslaklarını da denize dökmeden palasını kınına koymasın! Borular ötsün!.. Sancağım kalksın! Uğraşa gidiyoruz!..

Oruç Reis'in bayrakçısı, üç kere acı acı borusunu öttürdü. Ay yıldızlı kızıl sancağını kaldırdı.

Önlerinde davul, zurna olduğu halde korsanlar, beyaz bornozlu Endülüs göçmenleriyle kol kola yürüyüş ettiler. Bağıranların, haykıranların, şarkı söyleyenlerin sayısını Allah bilirdi. Görenler, yalınkılıç ilerleyen bu kalabalığı uğraş meydanına değil, bir düğün evine gidiyor sanırdı.

İki ordu karşılaştığı vakit korsanlar, İbni Hamun'un sözlerine kanıp çöllerden gelen Berberilerin kırk bin kadar olduğunu gördüler. Salih Reis'in düşmanı ikiye ayırmakla yenilmesi çok güç iki düşmanı yenilir bir hale soktuğu daha iyi belli oldu. Fakat kavga etmek için gözlerinde olmayan bir şey varsa, o da düşman sayışıydı. Tanrı, onları sayıp da teslim etmiyordu ya...

Kesebildiklerini keserler, kesernediklerini kaçardı.

İbni Hamun'un adamlarıyla korsanlar ve göçmenler arasında başlayan çarpışma çok sürmedi.

Oruç Reis'i iki ateş arasında bırakıp yakacaklarını sanarak büyük bir gulguleyle çil yavrusu gibi dağıldılar. Korsanlar, kaçanları kovalamak istiyorlardı.

- Çabuk, leventleri toplayınız! Geri döneceğiz! İspanyol ordusu geliyor! diye Oruç Reis emir verdi.

Kaçan düşmanın ardına düşmekle bir şey kazanılmayacaktı. Ordu toplandı. Bölük bölük zorunlu yürüyüşle, zafer meydanından Cezayir'e doğru tekrar geri döndü.

Bu arada Amiral Don Diyego dö Verra da gelip çatmış, bütün askerlerini karaya dökmüş.

Cezayir kalesini topa tutuyordu. Kale harap bir halde olduğundan, bu ateşe uzun uzadıya dayanamazdı, giraz sonra burçlarında İspanyol bayrakları sarkmaya başladı. İspanyollar bu kolay başarıyı görünce, sarılıp öpüşmeye, kendi kendilerini kutlamaya koyuldular. Kendi görüşlerine göre artık Oruç Reis Barbarossa denilen korsan, karşılarına çıkmaya cesaret edemeyecekti. Ortada ne korsan vardı, ne de adamları... Amiral, Sansar Hüseyin'e sordu:

- Senyör Anriko, şu sizin yenilmez kahraman acaba nerede? Askeri nerede? Topu nerede, tüfeği nerede? Hele kendisi nerede?

Anriko, Oruç Reis'in o dakikada nerede olabileceğini kestirebiliyordu. İki düşmanı birbirinden ayırıp teker teker haklamak isteyen Oruç Reis, elbette şimdi çölde Yerberilerle kavga ediyordu.

Fakat Berberilerle Türk korsanları arasında geçen çarpışma sonunu Anriko kimden ve nereden haber alabilirdi ki, bu içi alay dolu soruya cevap verebilsin?

Güvendiği bir işe karşı atıp tutmamış olmak için:

- Bilinmez, Amiral hazretleri, bilinmez! Kim bilir nereye gitmiş, nereye sağlanmışlardır? diye zayıf bir sesle mırıldandı.

Amiral, sağ eliyle. Sansar Hüseyin'in omzunu okşadı.

- Arkasında bir sürü haydut gezdiren bu serseri, sizin gözünüzü çok yıldırmış, senyör!

Denizlerde küçük, güçsüz, bilgisiz tüccar gemicilerin elinde ne bulursa zorbalıkla alıvermesi, size büyük bir korsan karşısında bulunduğunuz düşüncesini vermiş. Buna inanınız ki, zaman, onun da adını sulara ve tarihe gömecektir.

- Bilinmez, Amiralim, bilinmez. Amiral güldü:

- Haydi senyör Anriko, haydi korkuyu bırak da kolumuzu bile sallamadan kazandığımız şu başarının adına içmeye bak! Doğrusu, sizin aklınızla gittiğime çok memnunum. Herifleri gafil avlamış olduk. Hiç böyle devlet olur mu? Gözcüsü yok! Hiç böyle ordu olur mu? İleri karakolu yok! Böyle sultan olur mu? Gelen düşmandan haberi yok! Bekçisi yok, öncüsü yok, artçısı yok.

Amiral, bu sözlerini, tek bir adamının burnu kanamadan el koyduğu kalenin burcunda, İspanyol sancağının altında söylüyordu. Askerleri, Baba Oruç'un bulunmamasından yararlanarak şehrin, kalenin her yerine girip çıkıyorlar, Arapları öldürüyorlar, ne bulurlarsa içiyorlar, ne bulurlarsa yiyorlardı. Fakat bir-iki dakika önce düşünceli bir halde önüne bakmakta olan Sansar Hüseyin'in birdenbire gözleri parladı ve elini alnına koyarak ufka baktıktan sonra bağırdı:

- Amiral hazretleri, işte geliyorlar! -Kim?

- Türklerin ünlü korsanı Oruç Barbarossa ve arkadaşları geliyorlar!

- Nerede, şu ufukta görülen karaltı mı? Sen çıldırdın mı?

- Evet, geliyorlar, onlar..

- Alay mı ediyorsun? Tatil için bağlara eğlenceye gitmişler de şimdi geri mi dönüyorlar yoksa?

Biz kaleyi aldık, dostum! Nereye geliyorlar?

- Koca bir ordu bağlara gider mi, Amiralim? Giderse savaşa gider. Kavgadan dönüyorlar.

- Peki, buradan, Oruç Reis'in aralarında ve nerede olduğunu görebiliyor musun?

Sansar Hüseyin, sol elini alnına götürdü. Bir yelpaze gibi tuttu. Sonra sağ elinin işaret parmağını uzattı:

- İşte, Amiral hazretleri! Çevresinde dağılıp toplanan bir kalabalık var. Kırmızı kuşaklı, siyah poturlu adam... Sol kolu kesik olduğu için elbisesinin

yeni, kuşağına sokulu. Bununla beraber, gözünüzü açın! İki kollu bir şövalyeden daha iyi dövüşür.

- Neler uyduruyorsun? Bu adam, Barbarossa olamaz!

- Amiral hazretleri, az sonra gözünüzle Barbarossa'yı görecek, kulaklarınızla sesini duyacaksınız.

- Olabilir. Fakat o saate kadar da herif ya kaçacak, ya geberip gidecek. Ben, gene kendisiyle tanışamayacağım.

- Kulunuz da böyle olması için bütün azizlere dua ederim. Fakat inanınız. O size gösterdiğim adam Barbarossa'dır. Emir vermeye başladı. Dikkat ediniz! Oruç Reis'in sağında yalınkılıcıyle bir heykel gibi duran biri vardır. Ona da Aydın Reis derler. Fakat biz ona "Kaşadiyavola" diyoruz. Yarım saate kadar elbette gemilerinize binmiş olmalısınız. Bu fırsatı kaçırırsanız, gemilerinize girecek yerde denize döküleceğinizden korkarım.

Amiral, kuşkulu ve kısık gözlerle Sansar Hüseyin'e baktı:

- Anlamadım? Ne dediniz? B,u birkaç yüz serseri benim ordumu mu denize dökecek? Hem kaleyi biz almış, içinde otururken...

Hüseyin, kırdığı potu anlayarak hemen düzeltti:

- Doğru söylüyorsunuz, ama Amiral hazretleri, eğer askerleriniz kalenin içinde böyle içmekle, eğlenmekle, vurgun vurmakla oyalanacaklarsa o vakit hemen gemilerine bindirmeniz en doğru yoldur. Gelen düşmandır. Siz toplanmadan o, sizi vurmuş olacak.

Amiralin kuşkuları dağıldı:

- Peki, ne yapalım?

- Bunu siz benden daha iyi bilirsiniz. Buradan öteye komuta sizde...

- Fakat Amiral düşünüp karar verinceye, dağılan, yiyip içmeye giden erlerini toplayıncaya kadar Oruç Reis'in ordusu gelip çattı. Kale, bir an içinde, dışarıdan sarıldı, kulakları sağır eden bir gürültü vardı. Sanki zelzele oluyor, yer yerinden oynuyordu.

Bağıran, çağıran, ağlayan, küfür eden sayısızdı. İspanyollar kaleden dışarıya çıkmaya çalışıyor, Türkler de içeriye girmeye uğraşıyorlardı. Amiral, kalenin burcunda sözde, bu deliler bayramına benzeyen uğraşı çekip çeviriyordu. Eninde sonunda kavgayı kazanacaklarına inanıyordu. Şu birbiri ardına dizilen zırhlı askerlerin karşısında göğüsleri-bağırları açık, baldırı çıplak, başları birer kırmızı mendille sarılı serseri güruhu ne

yapabilirdi? Alay ediyormuş gibi dudaklarını kıvırıp Sansar Hüseyin'e sordu:

- Öve öve bitiremediğiniz kahramanlar bunlar mı?

- Evet, Amiral hazretleri!

- Evet, ama ellerinde birer eğri kılıçtan başka bir şey bulunmayan bu serseriler, benim uğraş bilgisini yalamış yutmuş, demir zırhlara bürünmüş, sayıları kendilerinden kat kat çok erlerime karşı ne yapabilirler?

- Amiral hazretleri! Size şu kadarını bildireyim ki, yıllardan beri, yalnız bizim olması gereken denizlerde yüzlerce gemimizi batıranlar, binlerce adamımızı öldürenler, aynı kılıkta bulunan şu adamlardı. Yalnız göğüslerinde manda derisinden yelekler, başlarında kılıçların yaramayacağı sarıklar vardır. Şu ileride gördüğünüz kesik kollu adam Oruç Barbarossa, yanındaki Kaşadiyavola...

İspanyollar, Sansar Hüseyin'in dudaklarından dökülen bu son kelimeyi işitince, şaşkınlıkla mırıldandılar:

- Kaşadiyavola bu mudur?

- Niçin şaşırdınız?

- Biz onu daha korkunç bir adam sanıyorduk. Ağzından kan damlayan, dişleri fırlak, kırmızı burunlu, elmacık kemikleri kırmızı...

Sansar Hüseyin, acı acı güldü:

- Az sonra, elinde yatağan, saldırdığı zaman korkunç mu, tatlı mı görürsünüz!

Sonra birdenbire eğildi:

- Saldırı başladı Amiralim! İşte Oruç Barbarossa, yatağan elinde, geliyor! Kırmızı kuşaklı, kızıl sakallı... Son defa söylüyorum: Önüne çıkmak, ölüme bile bile atılmak demektir. Sağında gene Kaşadiyavola... Siyah kuşağı, sarı çizmeleri var. Solundaki tilkiye benzeyen adama da Korsan Salih Reis derler. Gök rengi külahı, beyaz kuşağı var. Uğraşınız mübarek olsun, Amiralim.

Oruç Reis emir vermiş, kavga havası çalan davul, zurna, nara sesleri yeri göğü kaplamıştı.

- Allah! Allah! Allah! naralarıyla korsanlar kaleye saldırıya kalktılar. Yürüyüşlerinde öyle korkusuz bir kendine güveniş vardı ki, bu,

kendilerinden çok üstün İspanyol ordusunu bir anda silip süpüreceklerine inandıklarını anlatıyordu.

Ağır zırhlan içinde kımıldamaya çalışarak savaş düzeni almaya uğraşan sarhoş şövalyeler pire gibi sıçrayan, sağa-sola yorulmadan,

durmadan, dinlenmeden, yılmadan saldıran yüzlerce korsan karşılarında, önlerinde, arkalarında, enselerinde, en doğrusu, her yerlerinde hazır buldular.

Korsanlar, geniş ağızlı yatağanlarını havada döndürerek vuruyor ve her vuruşta bir şövalyenin yere yıkıldığı görülüyordu. Amiral, bulunduğu yerden, bu korkunç didinmeyi çaresiz izlemekten doğan bir şaşkınlıkla kendinden geçmişti. Elinde olmayarak mırıldandı:

"- Oh! Bunlar insan değil, birer ölüm makinesi!... Anriko'nun Oruç Barbarossa diye gösterdiği tek kollu korsana bakınız, Madrit sokaklarında meyhaneci kızların önünde kahramanlık taslayan şövalyelerimizden hiçbirisi yanına yaklaşabiliyor mu?"

Arkadan birisi mırıldandı:

"- Demin beğenmediğiniz Şeytandöven'in yüzüne bakınız, Amiral hazretleri! Acaba ünlü kahramanlarımızdan hangisi bunun karşısında titremeden durabilir? Ona "İspanyoldöven" deselerdi, belki daha doğru bir isim olurdu. "[24]

Amiral, kızgın ve şaşkın döndü:

- Ah, Anrikoü diye bağırdı... (Artık Anriko'nun bu işteki oyununu sezmişti). Bizi aldattı, tuzağa düşürdü. Tutun şunu!... Kıskıvrak bağlayın hain herifi!

Fakat o bu sözleri söyler söylemez Anriko savuşmuş, birbirine giren kalabalığın arasına karışıp kaybolmuştu. Çehresi sapsarı olan Amiral homurdandı:

- Yenildik! Aldatıldık! Yazık! Çabuk boru ötsün, gemilere dönelim!

Bir kere dönüş emrini aldıktan sonra soluğu doğru Madrit meyhanelerinde alacak olan bu zırhlı yiğitler, geri dönüp "Canını kurtaran kaptan" düşüncesiyle gemilerine doğru kaçmaya başladılar.

Oruç Reis, kale üzerindeki İspanyol bandırasını kırıp yerine tekrar Türk bayrağını batırdıktan sonra, yatağan elinde arkadaşlarıyla biriikte, bir

zamanlar, Avrupa'nın cesareti dillere destan olan kahramanlarını denize dökülünceye kadar kovaladı.

ANDREA DORYA

Dalgalanan sancaklarını kıyıda yığılan kalabalığın kestiremediği üç gemi, Venedik körfezinde Agusta koyuna demirlemek üzere... Bu gemilerin gerek güvertelerinde, gerek lombozlarında gözüken toplardan Hıristiyan ülkelerle ilgili birer korsan gemisi olduğu anlaşılıyordu. Ada ahalisi de, korsanların kendilerinden ne isteyeceklerini düşünerek deniz kenarına yığılmışlardı.

Birbirlerine dert yanıyorlardı.

- Bu gelen gemiler elbette korsan gemileridir.

- Başka bir şey olamazlar.

- Bizden ne isteyebilirler? Türk korsanları değiller.

- Herhalde isteyecekleri bir şey var ki, buraya demirliyorlar. Birdenbire, geniş omuzlu, iri gövdeli, başı ve burnu havada bir şövalyenin kalabalığı yararak aralarına girdiği görüldü. Keskin bakışlarıyla, yaklaşan korsan teknelerini süzüyordu.

Bu yabancı şövalyenin arkasında ise, elleriyle mantolarının altında birer horoz kuyruğu gibi kalkık duran kılıçlarını kavramış dört korsan vardı. Şövalye, arkasına döndü:

- Bunlar hangi korsanlardı, Duromega? diye sordu. Şövalyenin Duromega dediği korsan kartal burunlu, patlak gözlü, üzerinde dört beş yatağan, kılıç yarası taşıyan bir şövalye idi. Çok saygılı bir sesle cevap verdi:

- Şövalye Lavalet,[25] Cenevizli Andrea Dorya'nın yeni bayrağı--nı tanımıyorlar mı?

Şövalye Lavalet, Duromega'nın cevabını sadece bir:

- Ya! diye karşıladı. Sonra ağır ağır, Hıristiyan ülkelerinin bu namlı amiralini selâmlamak için, kıyıya doğru yürümeye başladı. Bu sırada gemilerin sancakları da iyice sökülmüştü. Halk, ünlü Ceneviz korsanı Dük Andrea Dorya'nın sanacağını büyük bir sevinçle el çırparak alkışlıyordu.

- Yaşasın Andrea Doya!

- Yaşasın denizlerin büyük kahramanı!

- Yaşasın Hıristiyanların büyük kurtarıcısı!

Evinin kapısını kapayan soluğu kıyıda alıyor, tepedeki kaleden ise Kontes Konzega'nın topçuları yirmi bir pare topla yeni kalelerine konan amirali selâmlıyorlardı.

Biraz sonra, halkın kollan arasında, Andrea Dorya büyük sarayın önündeki bahçeye alınmıştı.

Şövalye Lavalet de kendi ününe inanan bir ağırbaşlılık içinde, bir tavırla, Andrea Dorya'ya yaklaştı. Ünlü deniz kurdu, bu sırada ince sivri sakalını kaşıyarak, her yandan yağan alkışları toplamakla meşguldü.

Lavalet, arkasına dönüp Duromega'ya bir şeyler söyledi. Duromega ileriye geçti ve yüksek sesle haykırdı:

- Sen Jari şövalyeleri, Grand Metri Şövalye Lavalet, denizlerin kralı büyük amirali selâmlamak şerefiyle mutlu ve bahtiyardır.

Andrea Dorya, Lavalet'in adını işitince yerinden fırladı, koştu, elini sıktı ve Şövalyenin ünlü adına yakışacak bir saygı gösterişi içinde oturduğu yere götürdü:

- Büyük ve kutsal Fransız kahramanını selâmlamakla biz de şereflenmiş oluyoruz.

Lavalet güldü:

- Hızır Barbarossa'yı yenen bir kahramanı selâmlamak, herhalde Lavalet'i selamlamaktan daha büyük şereftir.

Andrea Dorya, kendisinin, daha önce kısaca anlattığımız gibi, Hızır Reis'in apansız bastınp gemilerini yakmış olmasından ötürü söylenen Lavalet'in bu tatlı sözlerine sıntarak cevap vermek üzereydi.

- Hızır Barbarossa'yı yenen bir kahramanı selâmlamak, herhalde Lavalet'i selâmlamaktan daha büyük şereftir.

Andrea Dorya, kendisinin, daha önce kısaca anlattığımız gibi, ızır Reis'i apansız bastırıp gemilerini yakmış olmasından ötürü ıylenen Lavalet'in bu tatlı sözlerine sırıtarak cevap vermek üzereydi. Fakat vakit kalmadı. Kurusıkı bir top sesi, adanın kıyılarını inletti. Şimşek gibi bir alev parladı, kayboldu.

Bütün başlar, yersiz ve vakitsiz işitilen bu beklenmedik top sesinin geldiği yana döndü.

Adanın açık denizleri kaplayan burnundan kıvrılarak içeriye iki hafif çektiri giriyordu.

İşte ada ahalisini tatlı rüyalarından uyandıran bu top, o gemilerden atılmıştı. Andera Dörya homurdandı:

- Bu da kim?

Bu sözlerden "Benim burada bulunduğumu bildiği halde, top atarak buraya gelmeyi göze alabilen hangi saygısız kaptandır?" şeklinde bir anlam da çıkabilirdi. Fakat kadırgalar, sanki Andrea Dorya'nm bütün gösterisiyle sahilde "lengerendâz-ı mehabet" duran kalyonlarını görmüyormuş gibi ilerlemekteydiler.

Bu sırada, Andrea Dorya'nın kalyonundan yeni gelen gemilere, deniz kanunlarına uyularak sancak çekmeleri için işaretle emir verilmişti. Çektiriler, hemencecik sancaklarını çekiverdiler.

Bütün ağızlardan korkunç ve şaşkınlıkla tek biri isim fırladı:

-DragutL.

- Türk korsanı Dragut!...

Gerçekten çektiriler ağır ağır, kendi güçlerine inanmış birer ejderha yavrusu sessizliğiyle, dalgaları yararak ilerlerken, Turgut Reis'iri kırmızı beyaz zemin üzerine mavi aylarla bezenmiş sancağı mizana direğinde dalgalanıyor, artık iyiden iyiye yaklaşan gemilerin kasaralarında baldırları çıplak, kollan sıvalı, palabıyıklı, belleri yatağanlı Türk leventlerinin dolaştığı görülüyordu. Ve en korkuncu, gemisinin provasında da açıkça "KARA CEHENNEM CEZAYİR" yazısı okunuyordu.

Bu görülmemiş, işitilmemiş bir şeydi.

Bu Dragut denilen genç Türk korsanı ne kadar cesur, artık ve gücüne güvenen bir kimse olmalıydı ki, Andrea Dorya gibi ünlü bir deniz kurdunun sancağını taşıyan on üç kalyonun demirlediği limana, babasının evine giren bir çocuk şımarıklığıyle kollarını sallayarak bugünün kruvazörleri diyebileceğimiz iki küçük çektiri üstünde giriyordu. Açık denizlerde, daha hızlı kaçıp kovalayan ve toplarının atış menzili daha uzun olan bu korsan kruvazörleri ile bir şeyler yapılabilirdi. Fakat bir limanda geyiklerin domuzlarla savaşına benzeyecekti bu kavga.

Andrea Dorya, acı acı gülerek, dudaklarını ısırdı:

- Ah! Bu çok kötü!... Bu sıçan yavrusu, burnunun ucunu göremeyecek kadar işi azıttı. Kendisini ne oldu sanıyor bu korsan özentisi? Denizler onun düşündüğü kadar boş değil...

Lavalet homurdanıyordu:

- Çok şımarık ve edepsiz... Cezasını vermenin sırası geldi, Amiralim!

Duromega, tatlı bir sesle cevap verdi:

- Amiralim; bana kalırsa biz yanlış düşünüyoruz. -Ne gibi?...

- Dragut, Amiralin bayrağını tanımamıştır ve tanıyamaz. Çünkü Amiral, şimdiye kadar, Fransız bayrağını taşırdı. Ceneviz Dukalığı hizmetine yeni girdiler. Dragut, bunu bilmez. Bu bayrağı tanıyamaz. Kendine güveni de bu bilgisizliğinden doğuyor.

Andrea Dorya, dudaklarını büzerek güldü:

- Bu iyi oldu, dedi. Gafil avlanacak.

Fakat Dragut, ne kadar cesur olursa olsun, acaba tehlikeye körü körüne niçin atılıyordu? Dağ gibi on üç kalyona iki ince tekne ile yanaşmak. Bu, Türk korsanlarına vergi garip bir uğraş stratejisi usulü idi ve delilikle birdi.

Birdenbire, kadırgaların birinden bir filikanın indirildiği görüldü. Filika, ardına iki bayrak çekti.

İçine on beş kadar Türk levendi atladı. Kırlangıçtaki amiral sancağı inmişti. Duromega mırıldandı:

- Evet, kendisi geliyor. Fakat yanında başka bir reis daha var. Filikaya iki sancak çektiler. Bu tuhaf. Dragut, kıyıya beş-on korsanla çıkıyor. Yaman adam, eşi az bulunur, tam korsan! dedi.

Filikalar kıyıya yanaştı. Halinden, artık iyiden iyiye Turgut Reis olduğu anlaşılan yeşil poturlu, siyah kuşaklı, iri kavuklu, kaplan duruşlu genç bir bahadır, sahile atlayıp sert adımlarla, gerileyen halka doğru yürüdü. Bu, korsanlık tarihinde görülmüş, işitilmiş bir şey değildi. Bir korsan reisi, binlerce düşman arasına beş-on levendiyle giriyordu. Fakat halk, adını duysa üç gün uykusuz kalacağı Dragut'u hem yakından görmek istiyor, hem korkusundan büyülenmiş gibi titreyerek geriliyordu. Dragut, açık bir dille haykırdı. Lâtinceyi bir Venedikli gibi kusursuz konuşuyordu:

- Selâm, delikanlılar! Bizim gemilere su lazım! Tez yarışıp getiriniz de ambarlarımızı dolduralım! Sulanacağız!

Turgut Reis'in halka seslenirken kullandığı bu sözlerde öyle derin bir kendini beğenmişlik kokusu vardı ki, Andrea Dorya, elinde olmayarak, ona doğru yürüdü. Halk, arada çetin bir kavga olacağını anladı. Bu kavganın sonunu sabırsızlıkla bekliyor, çoluk-çocuk, kadın-erkek bir sürü insan, bu korkunç kavgada bulunmanın tadını bir ölüm veya yaralanma pahasına tatmak istiyordu. Biraz açıldılar. Turgut'la Andrea Dorya karşılaştı. Bir saniye birbirlerini süzdüler. Biri yaşlı ve ağırbaşlı, tecrübeli, öbürü genç ve atılgandı. Fakat bu, pek az sürdü.

Sonra Turgut Reis, sanki onun kabarmak isteyen kart bir hindi durumunda kendisine baktığını görmüyormuş gibi, yeniden çevresini saran halka döndü:

- Duymadınız mı? Size suyumuz bitti, sulanmaya geldik diyoruz, yoksa beni tanımadınız mı?

Bu soruyu Andrea Dorya karşıladı:

- Hayır, haydut efendi, halk sizi tanıyamadı! Kim olduğunuzu bildirirseniz öğrenmek şerefine kavuşmuş olacaklar!

Bu sefer Turgut geriye döndü. Onu yeni görmüş, yüzünde bir şey arıyormuş gibi gözlerini büzerek baktı. Sonra, ona bakmakla çok alçalmış gibi, yüzünü buruşturdu, yere tükürdü, yeniden kalabalığa döndü:

- Bana öyle geliyor ki bu kart senyör, şu kendi gibi çürümüş teknelerin sahibi olsa gerek.

Lütfen kendisine söyleyiniz; bana, Türk Korsanı Dragut derler! Top başında bekleyen leventlerim, ilk buyruğunda, onun güvendiği şu tahta parçalarını havaya uçuracak kadar nişancıdırlar. Edepsizliğin, yüzsüzlüğün sırası değil!... Su isterim!

Gerçekte, Turgut'un çürük tekne dediği kalyonlar kendi gemilerinin dört katı büyüklüğündeydiler. Turgut alay ediyor, edepsizliğin dik âlâsını da kendisi yapıyordu.

Böyle bir yerde öfkelenmek gülünç olurdu. Andrea Dorya da alay etti:

- Ya! Bak hele! Sizin ünlü kabadayı Dragut olduğunuzu bilemedikti.

Turgut güldü:

- Senyör bu biçimde veya daha doğrusu biçimsiz konuşmaya devam arzusunda iseler, benim yerime cevap vermeleri için, adamlarımı ileri süreceğim. Fakat şurasını bildireyim ki, adamlarım benim gibi centilmen olmadıklarından, senyörü hemen şuracıkta, atalarına kavuşabilmesini kolaylaştırmak için, cehenneme yollayacaklardır.

Konuşmanın gerçekten tehlikeli' bir hal aldığını gören Turgut'un arkasındaki korkunç bakışlı leventler, ellerini palalarına atmışlardı.

Bu ne büyük bir cesaretti ki, sayısı topu topu bir düzine bile tutmayan Türk korsanları, çevrelerini saran yüzlerce kişiye ve şövalyeye meydan okuyorlardı. O derece ki, Andrea Dorya, garip bir korkuyla dört yanına bakmak zorunda "kaldı. Rüya gördüğünü sandı, kendisinin bir Cezayir limanında olabileceği aklına geldi. Fakat Turgut'tan sayıca çok üstün bir durumdaydılar ve liman bir Venedik limanıydı. Kendisine güveni tazelendi. Genç bir korsan bu kocamış korsanı da gençleştirdi, alaya devam etmeye karar verdi:

- Senyör Dragut acaba bir piliç gibi doğramaya niyet ettiği koca adamın kim olduğunu kestirebiliyor mu?

- Hayır bilmiyor, öğrenmek merakındadır!

Andrea Dorya böyle bir cevap bekliyordu. Fakat Turgut, şu cevabı verdi:

- Avrupa'nın sıska krallarına uşaklık eden Andrea Dorya adında bir serseri bulunduğunu işittim.

Gemilerdeki yeni sancaklara bakarak onun karşısında bulunduğumu sanıyorum. Fakat bu sancakları kendisine yeni bir efendi sağlamıştır, yeni bir kuvvet değil... Korsanlığın birinci kuralı başı boş olabilmektedir. Krallara yanaşarak gemilere kavuşulur, ama korsanlık da yerini uşaklığa bira-' kır.. Ve ben piliç değil, ünlü bir korsandan kart bir horoz çıkaran bir bunağı doğrayacağım!

Bu cevap, çevresindekilere kızgın bir gülle etkisi yaptı. Hatta belli cesaretine, bahadırlığına ve şöhretinin tersine, Lavalet, elinde olmayarak haykırdı:

- Bu Türk, gerçekten bir kahramandır![26]

Evet, Turgut, Andrea Dorya gibi bir kavga kurdunun karşısına yalnız beş-on arkadaşıyle bir düşman limanında çıkmaya cesaret edemezdi. Aslında bu

bir cesaret değil, daha doğrusu, Andrea Dorya'nın şöhretiyle, gücüyle açıkça bir alay, yüzüne savrulmuş bir tokattı.

Nitekim, Andrea Dorya da bu kadar şövalyenin yanında, Turgut'un bir kamçı gibi yüzüne fırlattığı bu çirkin sözleri yutamadı, sapsarı kesildi. Alay ediyorum, avlıyorum sanırken, karşısındaki ince zekâsı, zarif ve alaylı esprileriyle onu nasıl maskaraya çevirmişti? Onu tanıyarak karşısına çıktığını söylüyordu. Ah bu kendini beğenmiş korsanı, bu serseriyi öldüremezse, alnına ömrünün sonuna kadar silemeyeceği bir leke sürülmüş olacaktı. Kaşlarını çattı, dişlerini gıcırdattı.

- Âlâ, dedi. Tanıştığımız daha iyi oldu. Arkândakiler kimdir? Onlar da mı senin kadar kendini bilmez?

Turgut alaylı bakışlarını, şen çehresini hâlâ elden bırakmıyordu. Onu görenler, Andrea Dorya ile kanla sonuçlanacak bir kavgada değil, dostça bir görüşmede bulunuyor sanırlardı. Turgut, arkasındakileri tanıtarak cevap verdi:

- Ülkesinde güneş batmaz diye övündüğümüz ve kölesi bulunduğumuz Şarlken nam bunağın çelik zırhlar kuşanmış ordularını denize döken Oruç Reis Barbarosa'nın leventlerinden Kaşadiyavola namiyle andığınız Aydın Reis...

Aydın Reis, Frenkvari tanışma töreninden sıkılmış bir tavırla önüne bakıp kızardı. Bütün gözler bu ünlü korsana çevrilmişti. Turgut, arkadaşlarını tanıtmaya devam etti: Tilki dediğiniz Salih Reis, Amiral Diyego dö Verra'ya güzel bir oyun oynayan Sansar Hüseyin, haşmetli Papa'nın eski İstanbul elçisi Anriko Konçini...

Bu şekildeki bir tanıtma sırasında Anriko ile Salih kendilerini tutamayıp sırıttılar, el ele verdiler.

Andrea Dorya homurdandı: . - Bitti mi?

Bu sefer Turgut, alaycı bir tavırla dudağını büktü:

- Ünlü deniz kurdu Senyör Andrea Dorya cenapları kendileri de kestirirler ki, bu saydığım efendiler, yoksul kulunuzu hesap dışı tutsak bile yüzer adamınızı temizleyecek kadar yatağanlarına sahip, babasına aman vermez Türk korsanlarıdır. Bize karşı yüz öldürmeden gözlerini yummaz.

-Ey?

- Eyi meyi şu ki, efendimiz yerinden kıpırdamaya kalkarsa, hiç birinizin burnunun kanamasını bile istemeyen iyi niyetlerine aldırmadan topunuzu şişleyecekler.

Korsanlar, Turgut'un bu acı sözlerini korkunç bir gülümsemeyle kabullendiler.

Şövalye Lavalet haykırdı:

- Ah! Bu köpek yavrusu artık çok hırladı. Bu, doğrudan doğruya bizi hiçe saymaktır. Yol verin, Amiralim, şunun haddini bildireyim! Yoksa Bakir Meryem'in oğlu yüce Mesih'in adına yemin ederim ki, bu kadar Hıristiyanın iki buçuk serseri karşısında aldığı duruma dayanamayarak kılıcım çatlayacak.

Andrea Dorya, Lavalet'i susturdu:

- Susunuz, Şövalye! Ben sizi böyle gülünç bir durumu kahkahayla karşılar görmek isterdim.

Çünkü bunların, gülünç maskaralıklarına, kahramanlık taslamalarına kızılmaz, kahkahalarla gülünür. İşte, bakınız, ben de gülüyorum.

Andrea Dorya, soğuk soğuk gülmeye başladı:

Fakat Turgut da "maskara" sözüne kızmıştı. Hemen geriye döndü. Yüksek sesle Salih Reis'e seslendi:

- Salih Reis! Şu yoksul, karada gemisiz kalmış kart ve emekli amiralin pişmiş kelle gibi soğuk soğuk sırıtışına bak! Sevimli olayım diye kendisini sıkmasının tersine, aslında domuz işkembesinin tersine benzeyen suratı, deve dikeni yutmuş eşek yavrularını akla getirmiyor mu?

Reislerinin bu atak sözlerini, korsanlar, o kadar gürültülü kahkahalarla karşıladılar ki, Andrea Dorya'nın sırıtmak isteyen dudakları buz gibi dondu, kaldı. Uzun mantosunu çıkarıp koluna sardı, sapı haçlı kılıcını sıyırdı.

Arkasından Lavalet ile Duromega ve bütün Hıristiyanlar kılıçlarına sarıldılar. Fakat Turgut da kolunu kaldırıp gürlemişti:

- Davran! Hücum!...

Namları tarihin şanlı sayfalarında korku ve saygı ile anılan eşsiz korsanlar, o anda, önceden yarıya kadar sıyrılmış olan yatağanlarını çekip bir kere parladılar. Sonra başları ileride, çeneleri kilitlenmiş, bir çember kurarak ileriye atıldılar. Bunlar insan değil, çelikten birer bıçkı

makinesiydiler. Onları seyretmek için sıkışan halk kitlesi, çil yavrusu gibi dağıldı.

Andrea Dorya ile Lavalet bu korkunç korsanlarla birkaç kere karşılaşmış, yatağanlarının parıltısını görmüşlerdi. Fakat öbürleri hayatlarında hiçbir gün görmek değil, akıllarından bile geçirmedikleri bu zorlu ve çabuk saldırı karşısında hemen yıldılar. On Türk'ün karşısında yalnız Andrea Dorya'nın adamları ve Lavalet ile Duromega kaldı. Bu sırada denizde şimşekler gibi alevler parlıyor, gök gürültüsünü andıran korkunç patlamalar kıyıları inletiyordu. Sanki önceden hesaplanmış gibi, bu top seslerine karşılık vererek adanın burnundan birtakım korsan gemisi, bir zafer donanmasına katıhyormuş gibi, direkten güverteye sancaklarla süslü bir dizi halinde toplarını ateşleyerek, birbiri arkasında yürüyüşe geçti. Öndeki büyük galerde namlı Türk korsanı Hızır Reis Barbarosa'nın sancağı dalgalanmaktaydı. Kavga birdenbire duruverdi.

Turgut, kahkahalarla güldü:

- Senyör Dorya, sevgili dostunuz Hızır Barbarosa da geliyor, selâmlar mısınız?

Andfea Dorya, kendini korumak için gerilemekle beraber, büyük bir yılgınlıkla haykırdı:

- Mahvolduk! Bu köpeğin arkadaşları geliyor! Lavalet homurdandı:

- Asla!... Davranın, kaleye çekilelim! Oraya bir şey yapamazlar!

- Hayır! Adamlarım karaya çıkıyorlar. Şimdi bu kerataları yakalayıp onlarla birlikte çekileceğiz.

Barbaros'un gemilerini görünce, Andrea Dorya'nın erleri, amirallerine yardım bahanesiyle, hemen karaya çıkmışlardı. Fakat bu çıkış, belki de reislerine yardım etmekten çok, adanın burnundan dolaştığını gördükleri sayısı belirsiz Cezayir korsan gemilerinin önünde yemlik olarak kalmak korkusundan ileri geliyordu. Ne olursa olsun, Turgut Reis ile arkadaşları bir anda önden ve arkadan sarıldılar. Şeytandöven Aydın Reis, sol omzuna Lavalet'ten hatırı sayılır bir kılıç tersi yedi. Arkasından*Anriko, Duromega'nın kafasını yararken Andrea Dorya zorlu bir saldırışla Salih'in sol bacağını kemiğine kadar kesip yıkıverdi. Turgut'un bir deli gibi atılıp haykırmasına, sağa sola saldırmasına bakmadan Türk korsanları, kendilerinden çok üstün kuvvetler karşısında kıskıvrak yakalandılar. Fakat Andrea Dorya'nın bu geçici kazançtan sevinmesine meydan kalmadan iki

top gürledi. Bu toplar güya: "- Biz buradayız!" demek istiyorlardı. Denizi bir orman gibi kaplayan elli-altmış Türk gemisinden iki alev parladı. Sahile bir mermi düştü. Birkaç çığlık duyuldu. Bu sefer Türkler kurusıkıyı bırakmış, sahici gülle atıyorlardı.

Andrea Dorya, kavganın hızıyle unuttuğu bu yeni düşmanların karşısında sarsıldı:

- Bunlar da kim?

Turgut, kollarını sımsıkı tutan sekiz-dokuz şövalyeyi peşinde sürüklemek istiyor, atılıyor bir yandan da gülüyordu:

- Onlar mı, kahraman Dorya? Onlar bizim Reisimiz Hızır Barbarossa'nın gemileri... Nasıl, kendilerine top atarak birer hoş geldiniz demek istemez misiniz? Bu kabalığınıza kızarlarsa on üç çürük teknenizi uçururlar.

Bu sırada denize sayısı belirsiz, her birinin içinde beş-on korsan bulunan birçok filika indirilmişti. Adaya yaklaşıyorlardı. Andrea Dorya o zaman hem korkunç, hem de rezaletle bitecek bir kapana kıstırılmış olduğunu anladı. Dragut'un kollarını sallaya sallaya adaya çıkmasının nedeni artık meydandaydı. Andrea Dorya ile çocuk gibi alay edilmişti. Kılıcını bir deli gibi avuçlarında sıkarak mırıldandı:

- Mahvolduk!

Lavalet, onu kolundan yakaladı:

- Daha önce de söylediğim gibi, hemen kaleye sığınalım. Kalenin dilber sahibi Kontes Difondi, bizi koruyacaktır.

Amiralin gözleri parladı:

- Kontes Difondi, Colya Konzega denilen bir dilber değil midir?

- Evet, iki yüz seksen şairimizin güzelliğini anlatabilmek için yıllardan beri yüzlerce okka mürekkep ve kâğıt harcadıkları, tanrıçaları akla getiren dilber buradadır.

Andrea Dorya, Lavalet'in elini sıktı:

- Evet, kaleye sığınalım, dostum, dedi.

Hıristiyan dünyasının bu ünlü kahramanı, güzelliği bütün cihana yayılmış İtalyan dilberinin kalesinde korunmak için bir çare bulacağını, belki de Hızır Barbarossa denilen Türk korsanını denize dökebileceğim düşündükçe genç bir korsan adayı gibi, yüreği kabarıyordu. Hemen emir verdi.

Dorya'nın adamları, şimdi her nedense, kuzu gibi onlarla birlikte gelen Türk korsanları yanlarında olduğu halde kaleye sığındılar. Tepedeki kalenin kapıları kapanırken, Hızır Reis'in kıyıya ayak basıp onlara doğru akın ettiği görülüyordu.

Kalenin ön avlusunda kargıları havada sayısız er çevreyi sarmıştı.

Andrea Dorya'nın kıyıya ayak bastığını, gelen gemileri, kargaşalığı şatosunun mazgallarından izleyen, güzelliği dillerde destan olan dilber Kontes, şu birkaç saat içinde Andrea Dorya ile Dragut arasında geçen konuşmalardan, karşılıklı sözlerden en ufak kelimesine kadar haber almıştı. Şimdi de onların kalesine sığındıklarını görüyordu.

Ağır ağır bir boru öttü. Kontes konuklarını karşılamak için askerlerin arasından geçerek ilerledi.

Andrea Dorya ile Lavalet, yerlere kadar eğilerek, Kontes Difondi'yi selâmladılar. Lavalet, yüksek sesle Dorya'yı tanıttı:

- Yenilmez amiralimiz ve yüz akımız Cenevizli Andrea Dorya...

Kontes, tatlı ve zarif bakışları ile onları selâmladı. Bu bakışların derinliklerinde onları tanımak ister gibi bir kuruntu da gizleniyordu.

Andrea Dorya, olayın geçtiği bu tarihlerde kavga ve dövüşlerin türlü yorgunluk ve sıkıntılarını çeke çeke hemen hemen kocamış denecek kadar ezilmişti. Arkasında uzun bir geçmişi vardı.

1468 yılında Cenova'da doğmuş, gençliğinde Papa'nın muhafızları arasında çalışmış, sonradan zamanın modasına uyarak denizciliğe geçmişti. Az bir zaman içinde nam kazanarak Ceneviz donanmasının amirali olmuştu. Bununla beraber, her seferi mutlak bir zaferle bitmiş değildi.

1522'de bir ihtilâle karışmış, kendi memleketinde yenilerek Fransa hükümetine sığınmış, kılıcıyle Fransa donanmasına yardım etmiş, sonra bu donanmaya dayanarak memleketine dönünce, kendisine sunulan Cenova krallığını istememiş, başıboş, serseri hayatına tekrar atılmıştı.

Görülüyor ki, Andrea Dorya, tam Hızır Reis'e lâyık bir düşmandı. İkisi de deniz kurdu, ikisi de kavgacı, ikisi de isim, mevki gibi boş şeylere önem vermeyen, uluslarının gözbebeği olan kahramanlardı.

Lavalet, dönerek, kadını da Amiral'e tanıttı:

- Düşes dö Traçto...

Düşes, sayılması adet olan ve sayılan bir sürü unvanını hayretle dinleyen Türk korsanlarına yan gözle bakarak, tekrar gülümsedi. Salih Reis, elinde olmayarak, yarasının acısını unuttu:

- Hüseyin!

Anriko, can sıkıntısıyle cevap verdi:

- Ne oldu gene?

- Bu ne yaman kadın yahu... Melek mi, insan mı? Sanki gökten yere bir nur, insan kılığında inmiş. Ben çok memleket gezdim, böyle güzel görmedim. Ulu bir dağdan dört bir yanına sıcak bir rüzgâr esiyormuş gibi, insanı yakıyor. Dudaklarım kurudu, içim yanıyor.

Sansar Hüseyin, elinde olmayarak, güldü:

- Daha da bütün ömrünce yanacağına emin ol!

Sansar Hüseyin haklıydı. Düşes dö Traçto, "Semavi"[27] soyadı ile dünyaca tanınmış "Civanna dö Aragon"un kız kardeşiydi.

Her iki kız kardeşin güzelliğini anlatabilmek için, Lavalet'in söylediği gibi şairler durmadan dinlenmeden her gün sütun sütun şiirler yazıyorlardı. Lavalet:

- Andrea Dorya bütün Hıristiyan aleminin kendisiyle övündüğü bir kahramanımızdır. Nitekim, şimdi elinde tutsak bulunan şu Türk korsanlarının adlarını saymaklığımız bile bu sözümüzün ne kadar yerinde kullanılmış olduğunu gösterir.

Lavalet, son sözü en sona saklayarak, her birini dört-beş erin zorla tutabildiği korsanların isimlerini saydı:

- Şuna Salih Reis derler. Papa hazretlerinin gale ruvayyallerini bir şebek üstünde ele geçiren Oruç Barbarosa'nın kesilen sol koludur. Denizlerde gece ve gündüz yükseklik almada dünyada eşi yoktur. Hocası Piri Reisle birlikte tekmil Akdeniz kıyılarının "harita" dedikleri bir çeşit resmini çıkarmıştır. Dilediği anda deniz ortasında nerede bulunduklarını bu haritaya kondurur.

Salih Reis, yüzünü ekşitip somurttu. Düşeş, korsandan başka bir çeşit bilgin olan Salih Reis'e yakıcı gözleriyle bir baktı geçti. Reis, erimeye başladığını duydu. Sanki güneş çarpmıştı. Fakat Lavalet devam ediyordu:

- Bu da Sansar Hüseyin'dir. Öbür ismi Anriko Konçini'dir. Vaktiyle bizim İstanbul sefirimizdi.

Kurnazlık ve aldatmada şeytanlara ders verir.

Anriko, hafifçe güldü.

- Şu üçüncüsü Kaşadiyavola dediğimiz Aydın Reis'tir. Don Diyego dö Verra'yı bütün ordusuyle denize atan korsan... İspanya'da bir köyde, kanlı ayak izi, korkunç hatıra olarak, hâlâ saklanıyor.

Aydın Reis önüne bakarak homurdandı. Kahramanlığının böyle bir yerde öne sürülmesini sevmezdi. Lavalet, Fransız şişirmeciliğiyle devam etti:

- Dördüncüsü de sihirbaz dediğimiz Sinan Reis'tir. Düşeş hazretleri, şu gördüğünüz sivri bıyıklı, şeytan bakışlı delikanlıya gelince...

Lavalet burada, sözünün değerini belirtmek isteğiyle biraz durdu. Sonra:

- Bu korsana da Dragut derler! dedi. Evet, yalnızca Dragut. Kendisinin değeri için söz söylemek, güneşe 'ay'ı övmeye benzeyecek. Denizlerin 'güneşi bizlerde ise, gecelerini aydınlatan ay da Türklerdedir. Dragut, sancağındaki mavi, yarım aylar gibi, göklerde parlayan bir hilâldir. Kontes hazretleri...

Düşes, gülümseyerek namı bütün Avrupa'da korku içinde anılan ünlü Türk korsanına baktı:

- Demek şimdi, bütün bunlar tutsağımızdır? dedi.

- Daha doğrusu, Andrea Dorya'nın Düşes hazretleri... Turgut Reis artık dayanamamıştı. Şen, şakrak bir kahkaha salıvererek, kendi dilleriyle, Fransız şövalyesine seslendi:

- Ne o, kahraman şövalye? Bizim gibi küçük ayları tanıtarak sizin gibi büyük ve parlak güneşlerin çanağına şeref ve övünme payı mı topluyorsun? İstemez, sizin olsun. Biz sizden, nur bile olsa, hiçbir şeyi pazımızın zoru, palamızın hakkı olmadan almayız. Parlak ışıklarınız, istemez, sizin olsun. Kalelerinizin tepesinde patladığımız gün güneş kim, yarım ay kim, o zaman anlaşılacak.

Lavalet kızdı. Dorya kılıcına el attı. Fakat Turgut, dönmüş, soylu bir saray prensi gibi ince, ama çelikleşmiş bakışlarıyla Düşesi selâmlayarak eğiliyordu:

- Düşeş cenapları. Herhalde, böyle namlı dünya güneşi kahramanların bizim gibi yoksul dört buçuk yarım ayla, esir aldık diye, övünemeyeceklerini kestirebilirler. Şövalye şaka ediyor.

Düşes, ileriye atılmak isteyen Lavalet ile Dorya'yı durdurdu. Turgut, onların bu kızgınlıklarını görmüyormuş gibi, o yana bakmaya bile tenezzül etmeden, dudaklarından eksilmeyen gülümsemesiyle:

- Kapıları kapalı bu kalede bile bu büyük kahramanlar, çevremizde iki yüz muhafız bulunduruyorlar. Ellerimizi, kollarımızı bırakmıyorlar. Ne bahadırlık? dedi.

Andrea Dorya atılmak istedi. Fakat Düşes, onu durdurarak, Turgut'a cevap verdi:

- Şenyör! Namlı deniz kurdu, kahraman Dragut siz misiniz? Turgut, başını büktü:

- Namlı, kahraman ve kurt olduğumu bilmem, ama Dragut dedikleri deniz delisi benim.

- Yako adasını topa tutan, bütün Hıristiyan gemilerine ateş veren, kimseden korkusu olmayan, Dragut da sizsiniz, değil mi? Siz denizlerin ejderhasısınız, değil mi?

Turgut, gülünç bir duruma düşmüş gibi, dudaklarını büzdü. Canı sıkılmıştı:

- Şimdi kötü bir söz edeceğim, dedi. Evet, bu işleri yapan benim, fakat benden üstün en az yüz Türk korsanı var. Bir ben miyim bu işleri başaran?

- Pekâlâ... Şunu biliniz ki, Amiral Andrea Dorya da sizin o yüz kahramanınız gibi bir kahramana ve kahramanlıklara saygı göstermesini bilir. Bununla beraber, sizi elinde tutacak. Çünkü kendilerinin düşmanı bulunuyorsunuz. Bu tutsaklık, sizin ününüzü hiçbir vakit küçültmez. Yeni efendileriniz size efendilik edebilecek kadar değerli kahramanlardır.

- Bu bir şans işidir. Bir gün, belki de yarım saat sonra onları benim tutsak etmeyeceğimi kim söyleyebilir? Bu işler bu kadar övünmeye değmez.

Bu sırada, dışandan tiz bir ıslık sesi işitildi. Anriko kulak kabarttı. Diğerleri, Turgut'un sözlerini dinlemeye dalmış olduklarından, sezemediler. Fakat Turgut, bu ıslık sesini işitmemişe benziyordu:

- Şuna inanmanızı çok isterdim. Sıram gelince, ben de onu tutsak edeceğim. Fakat hiçbir gün böyle kendimi denizlerin güneşi, onları da bulut arasında sıkışıp kalmış küçücük y^nm aylar gibi görmeyecek, bana yapıldığı gibi çevrelerini leventlerle sardıktan sonra karşıma alacak kadar ürkmeyeceğim. Ele geçirdiği tutsaktan korkan kişi, efendi olamaz.

Düşes güldü:

- Ya, öyle mi? Pekâlâ, bizde sizin kollarınızı bırakıyoruz. Bakalım ne yapabileceksiniz?

Sonra dönüp şövalyelere emretti:

- Efendilerin kollarını bırakınız!

Bu emir derhal yerine getirildi. Düşes, bilmeyerek büyük bir yanlışlık yapmıştı. Korsanlar, ölüm pahasına bile olsa, bir kere daha silâhsız ve yaralı, etrafa saldırabileceklerdi. Serbest kalan kollarını oğuşturarak, yaralarını ısıtmaya çalışan korsanlara döndü:

- Pekâlâ, serbestsiniz, dedi. Başka bir isteğiniz varsa söyleyin, onu da yapalım.

Turgut, bir kere çevresini süzdü. Sonra ellerini nefesiyle ısıtacakmış gibi, ağzına götürdü:

- Estağfirullah, emir ne demek?.,, dedi. Şimdi çok sevinçliyim, o derecede ki keyfimden ıslık çalacağım.

Ve şövalyelerin atılmasına vakit bırakmadan, tiz bir korsan ıslığı öttürdü. Bu ıslığa cevap olarak, kalenin içinden ve dışından bir sürü ıslık sesi gelmeye başladı.

Birkaç saniye içinde, korsanlarla birlikte kaleye girmiş olan on kadar köylü kapılara sıçradılar.

Kapıcıları birer bohça gibi havaya atıp, kapıları çatır çatır kırarcasına, ardına kadar açtılar. Kızıl sancağı havada dalgalandıran yüzlerce korsan, başta Hızır Barbaros olmak üzere, yatağanları elde, hemen birkaç dakika içerisinde avluya doldu. Talih fırıldağı dönmüş, Turgut'un dediği olmuştu.

Lavalet, Andrea Dorya, Duromega daha kılıçlarını sıyıramamışlardı ki, Turgut Reis, ele geçirdiği bir palayı havada döndürerek haykırdı:

- Kimse kımıldamasın! Kavga yersiz ve denksiz olur. Yedi yüz levent, kalenin önünde yalınkılıç bekliyor. Silâhlarınızı kınına koyarsanız, hiçbirinin canına dokunmayız ve illâ bir tek sağ adam komaz, kaleyi de cayır cayır yakıp yıkarız!

Lavalet ve Dorya, bu sözleri hiçe sayarak, kılıçlarını sıyırdılar. Fakat Düşes, güzel göğsünü gererek, aralarına girdi:

- Durunuz diye bağırdı.

Fakat Hızır Barbaros, şövalyelerin dünya güzelinin emriyle durmasına aldırmadan, Dorya'yı yakalamayı aklına koymuş olduğu için ileriye atıldı. Dilber Düşes ile göğüs göğüse çarpıştılar.

İlk defa bir kavga meydanında bir korsanla, hem de gelmiş gelecek korsanların en zorlusu, en yavuzuyle karşılaşan Düşes'in bütün vücudu sarsıldı, rengi sapsarı kesildi, bayılacak gibi oldu:

- Beni öldürecek misiniz, mösyö? diye baygın bir sesle sordu. Hızır Reis, şaşkın bakışlarla onu süzdü:

- Sen de kim oluyorsun? Böyle güzel kadınların yeri burası değil, süslü odalardır. Çekilin önümden! Şu edepsizle görülecek eski bir hesabım var! Onu temizlemeden içim rahat etmez!

Akdeniz iki amirale yetmeyecek kadar ufaktır, dedi.

- Ben, Düşes dö Traçto Difondi'yirn. Sizin amiralinizden, yahut kralınızdan rica ediyorum. Bir dakika beni dinlesin. Bir kadın öldürmek, herhalde, sizin şanınıza da yakışmaz.

Hızır Reis, gülümsedi:

- Kadınlara karşı büyük bir saygımız vardır, içimizde de büyük bir sevgi ve saygı taşırız, Düşes hazretleri!... Sizi öldürmek aklımızdan bile geçmez. Allah'ın yarattığı en güzel yaratık olan kadını hiç bir Türk öldürmek istemez. Ama arada durmakta ayak direrseniz, adamların sizi incitmeden tutar, götürürler. Kendinizi tanıtırken bu kadar kalabalık isim saymanıza lüzum yoktu. Biz, adi bir Hıristiyan köylüsünden Şarlken'in zevcesine kadar güzel olmak şartiyle her kadına aynı saygı ve sevgiyi gösteririz. Şimdi, kerem edip, önümden çekiliniz de sizi zorla çekmelerini adamlarıma söylemek zorunda kalmayayım.

- Mademki kadınlara saygı ile bağlısınız, sizin kralınızla görüşeceğim, anlaşacağım, diyorum.

Neye görüşmeme engel oluyorsunuz?

Hızır tekrar güldü:

- Ben engel olmuyorum, madam! Fakat siz konuşmak istemiyorsunuz.

- Yanına götürünüz.

- Yanındasınız. Düşes şaşkın titredi:

- Nerede?

Hızır Reis. kafasını doğrulttu. Elini kuşağının arasına soktu. Bu şahane güzellik, onda garip bir efeliğin doğmasına yol açmıştı.

Buradaki erkeklerin hepsinden daha üstün olduğunu bir horoz psikolojisi içinde güzel dişiye göstermek istedi. Kabardı:

- Karşınızda...

Turgut bu tatlı, tatlı olduğu kadar da korkunç konuşmayı gülümseyerek izliyordu. Sesi hâlâ alaylı, araya girdi:

- Kerem buyurulursa, Düşes hazretleri, tanıtma sırası bize geldi. Bizim kitaplarda öyle överek, yedi ceddini sayarak tanıştırma gibi şeyler bulunmadığından unuttuk. Af buyurun. Bizde herkes kendi kendini konuşması, bilgisi, pazısının zoruyle yerine ve değerlerine göre tanıtır. Bizim kralımız yoktur. Bir Reisimiz var. Bazıları ona Sultan der, ama o, gene en büyük övünmeyi Reis sözünde bulur. O da tıpkı benim gibi vuruşur, benim gibi giyinir, benim gibi konuşur. Yani uğraş meydanında başka korsanlardan ayıramazsınız. İşte buradadır. Adına Hızır Barbaros derler. Oruç Barbaros'un kardeşidir. Görüyorum ki şaşıp kaldınız. Doğrusu, sizi hatta yüce Papa hazretlerini Vatikan sarayında titreten Barbaros Kardeşleri ben de daha süslü elbiseler içinde, daha şatafatlı ve bize caka satarken tanıtmak isterdim, ama ne çare ki...

Turgut, Andrea Dorya ile Lavalet'i hâlâ alay eden korkunç gözleriyle süzdükten sonra:

- Biz kukla değil, Türk leventleriyiz. Uğraş meydanında kol ve yürek kuvvetinden başka üstünlük tanımayız.

Sonra Hızır Reis'e döndü:

- Bu kalenin sahibi ve Kontes Difondi diye anılan namlı İtalyan dilberi Düşes dö Traçto bu hatundur, Reis!

Hızır Reis, önüne bakarak mırıldandı:

- Ne istiyorlarsa söylesinler.

Düşes, bir süre düşündü ve sonra, yüksek sesle, şu sözleri söyledi:

- Büyük Reis! Seni -kahraman arkadaşının da söylediği gibi-ben de böyle şuursuz, şatafatsız, gösterişsiz bir insan, evet, yalnızca bir insan olarak düşünememiştim. Ben, seni de bizimkiler gibi bıyıklan, sakalları pomatlı, ipekli elbiseleri danteleli, kılıcı inci ve elmaslarla kaplı bir gösteriş meraklısı sanıyordum. Şimdi gördüm,

tanıdım ve niçin her yerde bizi yendiğinizi de anladım. Sizin gibi arkadaşlarından ayrı giyinmeyi gülünç bulan insanları bizlerde kimse baş diye tanımaz. Fakat bu, arkadaşlara caka satan ayrı ruhlu başlar da, uğraş meydanında adamlarıyla ruh ve gönül birliği kuramadıklarından, tek başlarına kalıyorlar. O zaman siz de içi birbirine kalpleriyle bağlı, bir kaptan aynı yemeği yiyen insanlarla dolu bir kayıkla; içi birbirine yabancı erlerle dolu gale ruvayyalleri ahveriyorsunuz.

Siz bir milletin, temiz yürek taşıyan, birbirine bağlı çocuklarısınız. Sizin bir kelimelik Barbarosa adınız yanında, benim yüzyıllar boyu dillerde dolaşan dört satırlık soyadımın parıltıları pek sönük kalır. Nitekim, kaldı da... Sizin önünüzde saygı ile eğilirim. Siz kazandığınız Reis adını babanızdan miras olarak değil kendi zorunuzla alıyorsunuz.

Hızır Reis, güzelliği dünyaya yayılmış olan bu fettan kadının ince zekâsı ve durmadan kuş dili gibi sakırdayan sesi karşısında daha çok gevşememek için:

- Söyleyiniz, dedi. Bu uzun sözlerinizle nereye varmak istiyorsunuz?

Düşes, başını havaya kaldırdı. Gözleri parladı:

- Burası benim kalemdir, dedi. -Evet...

- Ben ve eşimin, size hiçbir vakit kötülükte bulunduğumuzu sanmıyorum.

- Ey, ne çıkar bundan? Bütün yoksul Endülüs göçmenleri de Engizisyon papazlarına hiçbir kötülükte bulunmamışlardı.

- Halbuki, şu anda, eşim burada bulunmuyor. Bilmem, bir kadının koruduğu bir kaleye saldırmayı şerefinize uygun bulur musunuz? Sonra da ben Engizisyon papazı değil, kahramanlara kahramanlığı hayran bir kadınım.

Hızır Reis, bir düşündü. Öyle bir sürü tatlı kelimeye aldanıp amacından cayamazdı. Fakat, her nedense, içini çekip Andrea Dorya'yı göstererek cevap verdi:

- Biz bu kepaze, şarlatan, ağzı kalabalık efendiyi istiyoruz. Teslim edin, gidelim. Zaten onu yakalamak için buraya geldik. Bunları

hep önceden hazırlamıştık. Hatta birkaç buralı levendimizi de dün akşam sahile köylü kıyafetinde çıkarmıştık. Şayet Andrea Dorya kaleye girerse, bize kapıyı içeriden açacaklardı.

- Fakat o, bana sığınmıştır. Teslim etmekliğim doğru olur mu? Benim için bu bir şerefsizliktir.

Dünya güzelinin, misafirlerini Türk korsanlarına teslim etmemesi karşısında, Andrea Don/a ile Lavalet el ele verip birbirlerine bakıştılar. Hızır'ın Andrea Dorya'yı burada bırakıp gideceği düşünülemezdi. Öte yandan, bu iki namlı deniz kurdu, can düşmanları olan Hızır'ı böyle bu Kadar yakınlarında, kendilerinden üstün bir durumda görmekle deli gibi oluyorlardı.

Hızır başını salladı:

- Olamaz, Düşes hazretleri, olamaz! Biz onları elbette alıp gideceğiz! Şeref meselesine gelince, eğer bu ünlü Senyör Andrea Dorya cenapları, bir kadının kanatlan altına girmeyi şerefine uygun buluyorsa, biz de onu o kadının elinden zorla almayı şerefimize uygun görüyoruz.

Silâhlarımız eşittir. Bu işte bir leke varsa, o da bize değil, size düşmüş oluyor.

Bu konuşma, Hızır Reis'in de Turgut gibi laf altında kalmaz, hazır cevap olduğunu gösteriyordu.

Zaten dört-beş yabancı dil bilen bu ünlü reislerin bilgileri sadece kuvvet ve cesaret olsaydı, elbette kendilerinden sayıca, zenginlikçe çok üstün olan düşmanlarını her yerde, her durumda yenemezlerdi.

Düşes sarardı, gözleri doldu:

- Son sözünüz bu mu?

Hızır Reis, onun güzelliğiyle ilgili değilmiş gibi, cevap verdi. Bunca dost-düşman erkeğin önünde bir kadının güzelliği karşısında yumuşadığını belli etmek istemiyordu:

- Evet, Düşes hazretleri ve ayrıca oyalanmadan kılıçlarını vermelerini rica edec "iz. Zira adamlarım sabırsızlanmaktadırlar. Şunu da bildirmiş olayım ki, uğraşa giren Türk korsanları, bu kavga alanında bir tek sağ insan bırakmayacaklarından, kendilerini ne benim reisliğim, ne de sizin dünyalara sığmayan güzelliğiniz yollarından alıkoyabilir. Kerem edip kenara çekiliniz.

Zira ayak altında kalıp incinmenizden korkulur..

Düşes, bir süre düşündü, sonra mırıldandı:

- Son bir söz!

- Emredin!

- Arkadaşınız Turgut Reis'e gizli birkaç söz söylemek isterim. Eğer bu sözüme inanarak şu kahramanları bırakıp gitmeye razı olursa, siz de onları bırakmaya razı olur musunuz?

Hızır Reis güldü:

- Bu olacak bir şey değildir. Boşuna oyalanıyorsunuz. Aslında Andrea Dorya'nın bir veya birkaç dakika daha serbest kalmasından ne çıkacak? Eninde sonunda düşeceği yer, gene Türk gemilerinin forsası değil mi?

Dorya öfke ve umutsuzlukla haykırdı:

- Düşes, rica ederim, daha çok alçalmayınız! Ben böyle sizin bizi kurtarmak için üzüldüğünüzü görüp yaşamaktansa ölümü da- , ha hoş bulurum. Bırakınız, vuruşalım! Ya onlar, ya biz... Siz aradan çekiliniz!

Düşes ona eliyle susmasını emretti. Lavalet, Dorya'nın koluna yapıştı ve kulağına eğildi:

- Rica ederim, Amiral kendinize gelin! Her oyunun bir sırası vardır. Elbette bir gün biz de onu yakalarız. Şimdi sadece susunuz. Son yolumuzu kapamayınız.

Andrea Dorya, bu mutlu ve kuruntulu dakikayı düşünerek gözlerini yumdu.

Barbaros, onun İtalyanlara has bir cırtlaklıkla bağırmasına aldırmayarak, Turgut'a dönmüştü.

Turgut, dünya güzeline yaklaştı. Bir süre konuştular. Düşes fazla coşkun ve sinirli idi. Önce Turgut, eski alaycı dudak büküşleriyle başını sallıyor, gülümsüyordu. Sonra Düşes'in gösterdiği bir yere baktı. Uzakta bir adam, ağzında bir düdük, put gibi duruyordu. Onu görünce kaşları çatıldı. Bir müddet düşündü. Sonunda yüksek sesle haykırdı:

- Reis!

Hızır Reis, şaşkın ve kırgın gözleriyle ona baktı:

- Ne olmuş?

- Gideceğiz Reis!

- Ne?... Demek razı oldun!!!

- Evet Reis! Gideceğiz ve bu Andrea Dorya efendiyi de bırakarak...

Hızır Reis homurdandı:

-Asla!!!

Düşes yalvardı:

- Fakat Reis, razı olacağınıza daha önce söz vermiştiniz.

Bu "söz vermiştiniz" sözü, Barbaros'u dondurdu. Turgut yeniden:

- Gideceğiz, dedi.

Sonra, Hızır'ın buyruğunu beklemeden haykırdı:

- Leventler, uğraş meydanında,- av karşısında bile Turgut'un sözünden dışarıya çıkmazlardı.

Turgut geldi, Düşes'in önünde eğildi:

- Allahaısmarladık Düşes hazretleri! Belki talih bizi gene karşılaştırır.

Düşes elini uzattı ve gülümsedi.

- Güle güle kahraman! Allanın oğlu yüce Mesih'e yalvarırım ki bu ikinci karşılaşmamız dostça olsun.

Turgut diz çöküp Düşes'in elini öptü. Geri çekildi. Hızır önüne bakıyordu. Birdenbire silkindi.

Andrea Dorya'ya dik dik baktı. Sonra Düşes'in yanına geldi ve güldü.

- Ben de aynı sözleri söylüyorum Düşes hazretleri! Alahaısmarladık. Belki talih bizi gene karşılaştırır. Hazreti İsa'dan rica edelim de ikincisi daha dostça olsun.

Düşes, bu sefer sihirli güzelliğini gösteren iri gözlerini Hızır Reis'e çevirdi. Bütün vücudu akıllara durgunluk veren güzelliğiyle oynadı, fingirdedi.

- Ümit ederim Reis!

Hızır, sadece, uzatılan eli hafifçe öptü. Birkaç kere daha Dorya'ya bakıp uzaklaştı:

- Gene karşılaşırız, koca kunduz! Fakat bu sefer donanma başında ve denizlerde...

Dorya, hırçın ve sinirli dişleri arasından mırıldandı:

- Karşılarız, koca korsan!

Korsanlar, korkunç uğraş kılıklarından hiç umulmadık kadar ince bel kırış ve el oynatışlarıyla Kontes'i birer birer yerden selâmlayıp etekleyerek başları havada, gözleri Lavalet ile Dorya'da kaleden çıktılar.

Az sonra gemiler demir aldı ve Dorya'nın içi boşalmış gemilerini batırmak, yahut esir almak gibi küçük bir kazanca da bakmadan, yavaş yavaş enginlere doğru açılmaya başladılar.

Kaleden kurusıkı yirmi bir pare top patladı. Kontes onları selâmlıyordu. Hızır Reis de buyurdu.

Gemiler Kontes'in kalesini yüz bir pare topla selâmladılar. Bu ancak bir kraliçeye karşı yapılabilecek bir tören kuralı idi. Kale karşılık verdi. Sonra, gemiler, bütün bayrakları fora ettiler ve barut dumanlan arasında uzaklaşıp gittiler. Yalnız, bastardanın kıç kasarasında Reis, gözleri kalede hâlâ dalgın düşünürken Turgut'un omuzuna birdenbire vurup mırıldadi:

- Güzel kadın vesselam. İyi ettin, Turgut! Dünyada para ve zorbalıkla kaldırılamayacak tek bir şey vardır: kadın kalbi...

KANLI DERE

Oruç Reis, Tlemsen kalesinin burçlarına yasladığı, kızıl sakalıyle çevrelenmiş, aslan başını doğrulttu:

- Bu gece bir çıkış yapacağız, dedi.

- Peki, reis!

- Herkes özünü Tanrıya bağışlasın, yüreğini sağlam tutsun. Kâfirlerin hiçbir şeyden kuşkulandıkları yok. İnşallah, Hakkın yardımıyle, düşmanı yeneceğiz!

- İnşallah, Reis.

Oruç Reis sağ eliyle kesik kolunun yenini topladı. Gözleri denizlerin bitiminde bir süre düşündü:

- Hızır'dan hiç haber geldi mi?

- Hayır, Reis! Daha önce bir kere haber almıştık. Haberi ağamız İshak gönderdi. İkinci defa buyurduğunuz üzere: "Bu asker bunca kâfire karşı koyamaz, yetmez, tez medet eylesin" diye bir haber daha uçurduk. Daha cevap bekleriz.

- Belki haberi alamadı.

- Belki çevremizi yarıp gelemiyor.

- Reis! İbni Hamun elimizden kaleyi geri almayı aklına koymuş, yeniden asker topluyor.

- Şimdi hiçbir şeyden kuşkulanmıyorlar, değil mi?

- Evet, Reis, Şarlken'in buraya gönderdiği ordunun komutanı bu gece bir tören yapıyor.

Şeyhlere, bedevilere dağıtmak için çuvallarla İspanyol altını getirmişler.

- Âlâ! Demek Endülüs'te Müslümanlardan çaldıkları altınları burada kardeşlerine geri veriyorlar.

Bizimkiler hazırlıklarını bitirsinler.

- Bitiriyorlar, Reis! Hepsine somun ve huma şarabı dağıttık. Parlatıyorlar. Beş atımlık da barut bölüştük.

- Saat dörtte çıkarma yapacağız. Haydi Kamil, oğlum, leventleri hazırla!

Korsan Gülle Kamil, Reis'in önünde saygıyla eğilerek, kalenin içerisine girdi. Her köşede öbek öbek, başları sanlı, kollan bağlı, yüzlerinde henüz kapanmamış kılıç yaraları taşıyan bir avuç Türk korsanı ateşli bir çalışma ile yatağanlarını biliyordu. Bir avuç korsan, sayıca bire karşı üç yüz kişiye aylardan beri Cezayir'de dayanıyorlardı.

Kamil, aldığı emre uyarak, her mangaya ayrı ayrı anlattı. Artık olacağı, başa geleceği beklemekten başka yapacak bir şey ybktu.

Güneş yavaş yavaş battı. Az önce kıpkırmızı rengiyle, uzaktan görünmeyen bir yangınla kızarmış cami kubbesini andıran gökler, şimdi gümüşî, hüzünlü bir renge büründü. Daha sonra karardı, mosmor oldu.

Sivri burçları göklere doğru yükselen Tlemsen kalesinde sanki herkes uykuya varmıştı.

Duvarların üstünde bir gölge bile kımıldamıyor, en küçük bir ses bile yükselmiyordu. Fakat belli saat gelince, kalenin büyük kapıları yavaş yavaş açıldı. Ellerinde bıçakları, yanlarında yatağanları korsanlar birer bölük halinde dışarıya çıktılar. Uzakta kendilerine doğru yürüyen tehlikenin yaklaştığından habersiz bulunan Şarlken ile Hamun'un erlerinin içine saldırdılar. Bir kişiye üç yüz kişi düşüyordu. Bu, tam bir gece baskını oldu. Yatağanlar havada bir yarım daire çiziyor, tutan kolun bütün gücüyle yerden kalkmaya uğraşan düşmanın kafasına iniyor; ileride karşılaşan iki kılıcın çıkardığı çelik ses, karanlıkları deliyor; bütün bu görüntüler her ağızdan çıkarak birleşip bir inilti halinde uğuldayan bağrışmaları silip

söndürüyordu. Bu sırada karşı tepelerin üstünden ay yavaş yavaş yükseldi. Ovayı koyu sarı bir renkle yaldızladı. Fakat çok geçmeden kavga bitmiş, önünde yüz doksan, arkasında yedi yüz ceset bırakan düşman darmadağın olmuş, Oruç da kaleye çekilmişti.

Bu olayın küçük bir başlangıcı ve bir de sonu vardır. Oruç Reis, Cezayir kavgasından sonra düşmanla birleşen İbni Hamun'dan intikam almak için Tlemsen üzerine yürümüştü. Tlemsen'de Oruç ve Aydın Reis'lerin Endülüs'te İspanyolların elinden kurtarıp getirdikleri Müslüman göçmenler, kurtarıcılarına karşı İspanyollarla birleştiği için, İbni Hamun'a aslında dargındılar.

Hiçbir karşılık göstermeden kale kapılarını eski kurtarıcıları Oruç Reis'e açarak kaleyi verdiler.

Fakat İbni Hamun, işi haber alınca, on beş bin erle kaleyi kurtarmaya koştu. Bu sırada İspanyollardan da yardım göreceğini umuyordu. Şarlken "Marki dö Gomares" adında birinin komutası altında bir ordu gönderdiği için Berberi düşüncesinde aldanmamış oldu. Bunun sonunda Oruç Reis, rahatça girdiği kalede, hiç aklına gelmezken bir avuç kahraman arkadaşıyle birlikte, iki düşman arasında sarılmış oldu.

Her gün, her gece beklenmedik saatlerde çıkıyor, düşmana baskınlar yapıyor, İspanyol askerlerini canlarından bezdirip yıldırmak istiyordu. O derece ki, İbni Hamun, İspanyol komutanıyle sözleşerek, artık kaleye zorlu ve toplu bir saldırı yapmayı düşündü. Oruç, kalenin burçlarından ağır ağır yaklaşan düşman ordusunu gözlüyordu. Ardı kesilmeyen yeni emirler veriyordu:

- Herkes burçlara!.. Sancağın çevresine on levent!...İç kaleye kırk yedek cephaneci!.

Korsanlar arasında en küçük bir karışıklık bile yoktu. Alınan emirler hemen yerine getiriliyordu.

Hiç kimsenin ağzından bir yılgınlık sesi bile çıkmıyordu. Her kalpte bir zafer ümidi vardı.

Anadolu'nun yeşil portakal çiçeği kokan serin kıyılarından kalkıp çöllerin ter ve kan kokan kızgın kumları üzerinde dövüşen bu leventlerin en büyük zevkleri kavga etmiş, uğraşmış, macera heyecanını tatmış olmaktı. Sonunda kaybetmiş olsalar bile Oruç Reis, umulmadık birçok kaybedilmiş kavgaları

zorla kazanan, her kavgada bir kurtuluş yolu bulan korkusuz reisleriydi. Onun her kaybedileni yeniden kazanacağına inanıyorlardı.

Bir aralık Oruç'un yanında duran kardeşi İshak, birdenbire eğilerek ona baktı:

- Gözlerin yaşardı ağam, dedi.

Oruç'un, rüzgârlarla kudurup saçları ağartan denizlerde, derileri gerip yakan kızgın çöllerde, senelerden beri pişip sertleşen gözlerinden iki damla yaş sızmış, kızıl, kırçıl sakallarından aşağıya iniyordu. İshak bir daha sordu:

- Ağlıyor musun, ağam, bu ne iştir?

Oruç, tek koluyle gözlerini sildi ve mırıldandı:

- İlyas'ı öldürdükleri günden beri ilk defa ağlıyorum!..

- Fakat niçin? Hiç, bir reis ağlar mı? Niçin, ne var?

- Kendim için değil İshak! Düşündüğüm bu leventlerimdir. Anadolu'nun bin bir köyünden kalkıp yanımda dövüşmek için yurtlarından aylarca uzak çöllerde benim bayrağım altına koşan bu çocukların köylerinde onları, kazançlarıyla birlikte geriye dönmeleri için bekleyen, kendilerine muhtaç ana, baba, kardeş, nişanlı gibi yakınları var. Onlar ise, biraz sonra, yüzlerce kere kendilerinden kuvvetli düşmanla karşılaşacaklar. Düşman şehre girecek, ne namus bırakacak, ne de Endülüs'ten kurtarıp getirdiğim yoksul Arap göçmenlerini... Ah.. Hızır!

Hızır! Nerelerde kaldı?

İshak, önüne bakarak mırıldandı:

- Kim bilir şimdi nerede, hangi düşmanla çarpışmaktadır? Bütün bunlar benim günahım...

- Estağfirullah, Reis! Sen ne günah işlersin ki?

- Benim günahım çok büyüktür.

- Büyük adamların günahları da sevapları gibi büyük olur, Reis! Senin günahlarında bile bir küçüklük olmaz! Allah seninle beraberdir. Yüz binlerce Müslümanı İspanyol Engizisyonu elinden sen kurtarmadın mı? Üzülecek ne var? Onları buraya getirmesen orada diri diri yakacak ya da dinlerini değiştireceklerdi.

- Hayır, İshak! Midilli adasından çıkmayacaktık.

- Sen gibi bir reis, şuncacık Midilli adasına nasıl sığardı? Elbette sen sultan olacaksın!

- Sultan olmam için öz kardeşlerimin bile kanı aktı. Her gün yeni bir kan görmekten bıktım gayri. Bir sultanlık için bunca dökülen kan...

- Her büyük amacın bir kurbanı vardır. Kurbansız bayram olmaz!

- Ah, bir kere şuradan çekilebilsek!

Ishak'ın cevabını korkunç tarrakalarla patlayan gürültüler kesti.

Havaya doğru büyük bir toz, toprak dumanı döndü ve yükseldi. Düşman, toplarıyla kaleyi dövmeye başlamıştı. Yavaş yavaş saldırıya geçiyordu.

Her saniye tepelerinde bir gülle patlıyor, sağda solda, önde arkada alev alev taş, kan, insan parçaları havaya uçuyordu. Bu sırada dehşetli bir uğultu gittikçe çoğaldı ve yaklaştı.

İspanyollar bağırarak kaleye saldırıyorlardı.

- Sen Yako! Sen Yako!

Buna, Anadolu kıyılarından kalkıp kısmet aramak için bu kızgın çöllere kadar gelenlerin, Endülüs'te aynı düşman kılıcı altından kurtulabilen Arap göçmenlerinin, şimdi ölümü daha erkekçesine bir şekilde karşılamaya koşuşan Türk korsanlarının korkunç sadaları hep birlikte cevap veriyordu:

-Allah!... Allah!... Allah!.

Az sonra İspanyol ve yerli Berberilerle Türk korsanları göğüs göğüse birbirlerine girdiler. Her an bir pala kalkıp iniyor, kalenin mazgallarına çarpa çarpa demir zırhlı İspanyollar yerlere dökülüyordu.

Fakat, bitmek tükenmek bilmeyen şövalyeler, bedeviler bir an geldi ki, kırılan palalarını fırlatıp yumruk ve pençeleriyle kendilerini koruyan korsanların yere düşen kanlı bedenlerine basarak Şarlken'in ve İbni Hamun'un bandıralarını kalenin burcuna dikebildiler. Sancaklarının böyle havada dalgalanması İspanyolları gayrete getirdi. Kavgayı kazandık sandılar. Binlerce ağızdan zafer haykırışları yükselmeye, tehditler, küfürler çıkmaya başladı. Kaleye doğru bir sel gibi aktılar. Oruç Reis, bütün bu olup bitenleri bulunduğu yerden görüyordu. Kendi sancaklarının bulunması lâzım gelen yerde Şarlken'in kartallı ve salipli.sancağını görünce kudurmuş gibi haykırdı. Tek koluyle palasını kavradı ve gürledi:

- Savulun!... Leventler ardımdan gelsin!

Gülle Kamil, Sancağı kapıp Reis'in ardından atıldı. Reis'in kendi bulunduğu, gözünün görebildiği yerlerde düşman sancağı görmek istemediğini biliyordu. Birbirlerine sarmaş dolaş olan ve ölümden başka hiçbir şeyin kendilerini ayıramayacağı korsanlar, bir lâhzada çil yavrusu gibi dağıldılar. Namı dokuz diyarda dehşetle anılan kesik kollu Baba Oruç, bir ölüm kasırgası gibi rüzgârı, fırtınasıyle birlikte kopmuş geliyordu.

Elinde palası, kızıl sakalları diken diken olmuş bir halde atıldı. Bir kere olduğu yerde döndü, haykırdı, vurdu. Müthiş bir çığlık... Bir daha, bir daha... Reis'in arkasından "- Allah!.. Allah!.." diye korkunç naralar atarak öteki namlı korsanlar da atıldılar. O, tıpkı geyik sürüsüne dalan bir aslan gibi yardı, yıktı, kesti.

Sonunda, Şarlken'in Avrupa'nın gücü, şanı, varlığı dillere destan olan biricik hükümdarının sancağını kavradı, mazgallardan en yükseğinin üstüne çıktı. Kavuğu bir yana fırlatmıştı.

Alnından gözlerine kan damlaları terle birlikte sızıyordu. Palasını ağzına aldı. Sancağı havaya kaldırdı. Onun ne yapacağını anlayan İspanyollar, kudurmuş gibi haykırarak, dehşetli bir ok ve kurşun yağmuruyla çevresini sardılar.

Fakat o, sancağı savurup yere çarptı, paramparça etti, kaleden aşağıya fırlattı attı. Sonra dişleri arasında kanlı palasıyle korkunç bir hal alarak, kan, toz, toprak yığınları üstünde tunçtan bir heykel gibi acı acı güldü.

Bu sırada Gülle Kamil, o sağ iken hiçbir zaman inmeyecek olan sancağını Tlemsen'in burçlarına dikiyordu.

- Yaşasın Oruç Reis

- Allah yansur, Oruç Reis!

Bir küçücük adadan bir Türk çıkıyor, Anadolu'dan arkadaşlar topluyor, yedi yüz Türk oluyor, yetmiş bin düşmana boyun eğdiriyordu.

Yatağanının kayışıyle oynayarak gözleri derinliklere dalmış, sözlerini bitirdi:

- Biliyor ve duyuyorum ki, burada altı aydır gördüğümüz kafası kopuk, bacağı kesik, kolu uçmuş yoldaşlarımız "Nereye?" diye bağırıyor. Evet, "Nereye?... Tek bir kavga için tek bir kalp halinde burada çarpıştık. Günlerce aç, aylarca susuz kaldık. Fakat teslim olmayı, namusumuzu

vermeyi düşünmedik. Bugün bizim mezarlarımızı çiğneyerek nereye gidiyorsunuz?"

Reis sustu... Korsanlar, hep birden haykırdılar:

- Asla! Asla teslim olmayacağız! Cenge hazırız! Vuruşalım! Ölüm bizden korksun, gitmeyeceğiz!

- Kaleyi vermek bir şey değil. Fakat işin sonunda namusu vermek var. Asla! Ölünceye kadar cenk var! Gitmeyeceğiz!

Reis, onları eliyle susturdu:

- Öyle, arkadaşlar! Kale ile birlikte namusumuzu da vermiş olacağız. Fakat her şeyden önce şunu da düşünelim ki, bugün "lemsen'de dövüşürken kanlı cepkenlerini kefen yapıp gömdüğümüz leventlerimizle birlikte, kalede canlı olarak da binlerce ihtiyar, kadın, kız, çocuk var. Bunların namusu, canı, ırzı, bize bağlı... Burada ölünceye kadar dövüşelim, ne çıkar?

Zannetmem ki içinizden hiçbiriniz ölümden korksun! Fakat bizim cesetlerimiz üzerinden geçip şehri zapteden İspanyolların, kapıları bize açan bu biçare Endülüs göçmenlerine yapmadıkları kalmayacaktır.

Korsanlar şaşırdılar:

- Ne yapalım? Ne yapalım?

Reis emretti:

- Yapılacak tek şey var! Silâhlarımız bizde kalmak ve şarda bırakacağımız ahaliye dokunulmamak şartıyle, İspanyollara kaleyi teslim etmek... Bunun acısını onlarda koymaz, tez vakitte geri döner, alırız. Fakat şimdilik yapabileceğimiz en doğru iş bu...

Korsanlardan birisi başındaki kanlı sargılan oynatacak kadar sinirli bir hareketle homurdandı:

- Ya ölen arkadaşlarımız?..

- Onların ölülerini burada bırakacağız, fakat ruhlarını kalbimizde götüreceğiz.

- Ben onların "Bu yaptığınız iş namussuzluktur!" diye bağırdıklarını duyuyorum, Reis! "Ruhlarını kalbimizde götürmek..." Bu, kuru bir laftır, Reis! Bırakalım, bu sözleri enayi âşıklar söylesin.

Reis, bu sözlere kızmadı. Bilakis,, gözleri sevinçten yaşardı:

- Korsan! Temiz bir yüreğin ve doğru bir sözün var... Burayı bırakmayalım! Burada kalalım!

Fakat ne yapabiliriz? Korsanların konuşamayacağı yerde âşıklar konuşur işte...

- Hiç olmazsa mert bir Anadolu uşağı gibi ölebiliriz ya, Reis!

- Ölmekle yoldaşlarımızın öcünü alabilir miyiz? Bugün namuslarını, ırzlarını, canlarını bize bırakan İspanya'dan buraya kaçırdığımız bu kadar günahsız insanları tekrar kurtarabilir miyiz?

Hayır! Gerekirse gene öleceğiz, fakat başkalarını da öldürterek değil!.. Yalnız bizim öleceğimiz bir yerde... Yalnız kendi canımızı vererek..

Bütün leventler, Reislerinin bu yerinde cevabı karşısında önlerine bakıp sustular.

Karar verilmişti. Kale teslim edilecek, intikam sonra alınacaktı. Kapılar ağır ağır açıldı.

Oruç Reis, arkasında yüzü, gözü, kolu, bacağı kanlı sargılarla sanlı altı yüz korsanla sokaklardan, "her köşesini sıcak bir Türk kanıyle suladıklan" Tlemsen sokaklarından geçerek çöllere doğru yol tuttu.

Hepsinin içi kan ağlıyordu. Korsanlar için bu, çok acı bir şeydi.

İşte şu köşede İbrahim Reis, bir gülle ile karnı deşilerek ölmüştü. İşte şu duvarın dibinde levent Ali, on İspanyolla kahramanca vuruşarak ruhunu teslim etmişti. Bu ağacın dibinde Çolak Hüseyin şehit olmuştu.

Hepsinin başlan önlerine eğilmiş, Reis'in bir aslan yelesi gibi daima dik duran boynu bile biraz sağa bükülmüştü. Gözlerinde ıslak bir parlayış vardı. Onu görenler, nerede ise bu işten cayıp palasına el atacağını düşünebilirlerdi. Eşini tarihlerin yetiştiremediği korsana, kafasiyle gördüğü bu iş ağır geliyordu. O, tam bir korsandı. Bir kötü can için kimselere boyun eğemezdi.

Ağır ağır kaleden çıktılar. Altı yüz korsan, çevrelerini kara ormanlar gibi saran Arap ve binlerce üstün İspanyol kuvvetlerinin açtığı dar bir yoldan başlan havada, dudakları düşmanı küçümseyen bir süzülüş içinde aralarından geçerek Cezayir'e doğru yol alıyorlardı.

Bu levhada, talihin ne acı ve ne garip bir alay edişi gizliydi. İşte sonunda cesaret, bilgi, zekâ ve korkusuzluklarıyla nam veren Türk korsanları bir şanssız tuzağa düşmüş gidiyorlardı.

"- Ne, Oruç Reis'i bırakmak ha? Asla!"

Birdenbire, ileride zelzele gibi bir gürültü koptu. Koşa koşa bir levent, Reis'in yanına geldi.

Alnından aşağıya doğru bir kan sızıyordu. - Reis! İspanyollar bizi çevirdiler! Anlaşılmaz bir şeyler söylüyorlar. Seni burada alıkoymak istiyorlar. Silâhlarımıza el attılar, vermedik, kavgaya tutuştuk. Seni vermezsek, bizi gitmeye bırakmayacaklarmış.

Levent sözünü bitiremedi. Ağzından, burnundan kan boşandı. Yere kapaklandı, katıldı kaldı.

Reis o anda gözleri döndü. Palasını sıyırıp haykırdı: - Davranın leventlerim! Aldatıldık! Kaleye dönüyoruz! Korsanlar, palalarını sıyırdılar. Hep birden geriye dönüp atıldılar. Önlerine geçip kale yolunu kesmek isteyen yoksul İspanyolları yardılar. Düşman leşleri üzerinden atlayarak yeniden kaleye girdiler. Kapıları kapadılar. Kaleyi teslim almak için onlar giderken içeriye girip bu gürültüde kapanıp kalan beş yüz İspanyol'u da o hırsla kılıçtan geçirdiler.

Düşmanlar, artık son nefesini veren korsanlara saldırmaya üşeniyorlardı. Artık her birinde dört-beş kılıç yarası bulunan bir avuç Türk korsanı, ateş kesilse ancak kapladığı yeri yakabilirdi.

Güneş batmış, karanlık, korkunç, üzüntülü bir gece basmıştı. Sabaha kadar akıllarına umulmadık bir kurtuluş yolu gelmez yahut Hızır Reis, bir hızır gibi yetişmezse, ölüm veya esaretten birini beğeneceklerdi.

Reis, korsanları topladı. Yanan meşaleler kanlı yüzlerde korkunç ışıklarla oynaşıyor, ölümün tadını tatmak üzere olan bu insanların gözleri birer canavar gözü gibi parlıyordu.

Reis, biraz yüksekçe bir taşın üzerine çıktı. Ağır ağır, fakat soğukkanlı bir sesle söze başladı:

- Arkadaşlar, öleceğiz! Korsanlar hep birden bağırdılar:

- Ölelim, fakat öldüreceğiz de!...

- Evet arkadaşlar, öleceğiz! Bugün, artık ölüm geldi çattı. Bizim için şimdi tek bir yol var. Ay doğmadan kaleden gizlice çıkıp kaçmak! Bunu başarabilirsek ne ala, olmazsa ölünceye kadar vuruşuruz! Haydi, şimdi yola koyulalım, belki başarırız! Vay o zaman elimize geçecek düşmanlara!

Yanan meşaleler söndü. Korsanlar sessizce hazırlandılar. Eşyalarını topladılar. Yavaş yavaş, kalenin gizli kapılarından süzülüp yola koyuldular.

1518 senesi Mayıs ayı idi. O gece, çöl rüzgârı korkunç iniltilerle tepelerinde eserken, korsanlar ölüm yoluna giden kurbanlık koçlar gibi, birbirleriyle konuşmaya bile isteksiz Tlemsen'den uzaklaştılar.

Tan yeri ağarıyordu. Sabah başladı. Ufukta iç ezici bir beyazlık belirdi. Sonra sarardı, kızardı.

İşte güneş, asırlarca sayısız kahramanların tepesinde ışıldayan güneş, Oruç Reis'in de başı üzerinde yükselmeye başladı. Bu ne yürek paralayıcı gündü?

Korsan kafilesi önlerinde Reisleri, başlarına geleceği sanki seziyorlarmış gibi, sessiz yüksek bir kum tepesinden aşağı iniyorlardı.

Birdenbire, bir ses yükseldi, atlar kişnedi, develer homurdandı, palalar sakırdadı.

- Düşman geliyor! Ardımıza düştüler.

İbni Hamun'un süvarileri ve İspanyol şövalyeleri dolu dizgin geliyorlardı. Oruç Reis gürledi:

- Malların bir kısmını bırakınız, arkanıza bakmadan yürüyünüz!

Reis'in bu kısa vadeli kurtuluş çaresi ne kadar sürebilirdi? Haydi, düşman bu malları paylaşmak için biraz oyalansın, fakat sonunda gene onlara yetişecekti ya...

Reis, bu kurnazlığı birkaç kere tekrarladı. İbni Hamun'un süvarileri mal hırsıyle korsanları bırakıp birbirlerine düşüyorlardı.

Fakat sonunda atacak mal kalmadı. Ölüm, kavga! İşte geldi o uğursuz saat! Bu sırada önde gidenlerden birisi bağırdı:

- Nehir! Su! Kurtulduk!

Reis'in buluşu işe yaramış, düşmanların mal taksimiyle geçen zaman onları bir nehre ulaştırmıştı.

Evet, kurtulmuşlardı. İşte önlerinde büyük bir köprü... Bu köprüyü geçtikten sonra, lağımlayıp uçuruvermek, düşmandan kurtulmalarına yetecekti. Fakat kurnaz İspanyol kumandanı Marki dö Gomar kurtuluş köprüsünü görmüştü. Baş döndürücü bir hızla onlara yaklaşıyorlardı. Oruç,

bu tuzaktan kurtulursa, öldürülen leventlerin Öcünü çok korkunç bir şekilde alırdı.

Oruç Reis, palasını sıyırarak bağırdı:

- Çabuk, daha çabuk!... Kurtulacağız!

Korsanlar son bir gayretle atıldılar. Reis köprüyü geçti. Ah şu yaralı, topal, sakat olanlar da köprüyü bir geçebilselerdi! Barbaros'un kardeşi İshak bağırıyordu:

- Kurtulduk

Gülle Kamil, sevinçle bayrağı havaya kaldırıyordu. Her yerden bir gulgule yükseliyordu.

Fakat bu sevinç uzun sürmedi. Birdenbire, kulaklarını korkunç birtakım sesler yırttı. İspanyollar yetişmiş arkada kalan sakat arka^ daşlarıyla karşı kıyıda boğuşuyorlardı. Yakalananların canlar sızlatan naraları ortalığı çınlatıyordu. Her yerden bir çığlık yükseliyordu.

Zaman zaman yükselen çığlık ve iniltileri duyan Oruç Reis sapsarı kesildi:

- Eyvah! Yetiştiler! Arkadaşlarımızı öldürüyorlar! diye bağırdı. Hep birden kulak verdiler. Öbür kıyıdaki korsanlar bağınyorlardi:

- Yetiş, Reis! Ölüyoruz!

- Öcümüzü bu kahpelerde koma, Reis! Geri dönme! Sen sağ ol!

Kızıl sakallı Oruç Reis, birdenbire palasına el attı. Onu leventleri, hiçbir savaşta bu kadar korkunç, bu kadar canlı görmemişlerdi. Oruç Reis, bir aslan gibi kükriiyordu:

- Kavga! Kavga! Ah Marki dö Gomar, senin karnını deşmeden palam kınına girerse yanarım!

İleri, korsanlar! Bir kişi kalıncaya kadar vuruşacağız! Geri dönüyoruz!

İshak, koluna yapıştı:

- Bunu yaparsan, Türk korsanları Akdeniz'de başsız kalır! dedi. Geri dönemezsin! Sen kurtuldun! Sen, Türk korsanlarının babasının, Reis!

Oruç bağırdı:

- Şerefsiz kalacaklarına başsız kalsınlar! Yaralı arkadaşlarımı düşman kılıcı altında bırakamam!

Bu herifleri öldüreceğim!

Korsanlar, hep birden, palalarını sıyırıp atıldılar.

- Vur! Vur! İleri, Türk korsanları! Savulun kahpeler! Öcümüzü komaz alırız!

Korsanlar, kafaları ileride, gözleri dönmüş, kaşları çatık, sakalları diken diken olmuş, yeniden köprüyü geçip kendilerinden binlerce defa fazla olan düşmanın arasına birer gülle gibi girdiler.

Yaralı arkadaşlarını boğazlayan İspanyolları doğradılar. Orada düşman komadılar. Fakat bu zaman içinde geriden gelen İspanyol ordusu ve İbni Hamun'un atlıları da yetişti.

Çevreleri İspanyollarla sarılıverdi. Köprünün başı kesildi. Onları, içine bile bile atıldıkları bu cehennemden artık ölümden başka hiçbir kuvvet çıkaramazdı.

"Arkadaşlarını savaş alanında bırakıp da kaçtı" dedirtmemek için geriye dönen Reis, yaralı korsanların öcünü aldıktan sonra,

üzerinde Celalullah adı yazılı sancağı taşıyan Gülle Kamil ve İshak'la beraber yedi-sekiz bin İspanyolla vuruşuyordu.

Çığlıklar... Fışkıran kanların fısırtıları.. Kıvrılarak düşen gövdeler.. Ve sonunda ölümün amansız pençesinden kurtulamayan şehitler... Arkadaşlarının öcünü aldılar, fakat kaybedilen bu zaman içinde, düşman da bütün kuvvetiyle yetişti, köprü yolunu kesti.

Havaya fırlayan kol, bacak, toz, toprak arasında, zaman zaman tek kollu, başı açık kızıl sakallı, mor cepkenli bir insanın güneşin ışıklarıyla ışıldayan palası görünüyor, her yerden bir ah yükseliyordu.

Bir an geldi ki, Oruç Reis, çevresinde beş levendinden başka kimsenin kalmadığını gördü.

Bütün o sevgili arkadaşları, yıllardır birlikte Akdeniz'in fırtınasına, sıcağına, soğuğuna, birlikte karşı koyduğu namlı Türk leventleri pala, kılıç, topuz yaraları içinde ağızlarından, burunlarından sızan kanlar arasında vakit vakit titreyerek son nefeslerini veriyorlardı.

Avrupa'yı yıllarca titreten, senelerce denizlerde kudurmuş dalgaların üzerinde ilerleyen kadırgaların ucunda pala sallayan o korkunç korsanlar, kiminin başı kopmuş, kiminin karnı deşilmiş., anayurtlarından uzak, kızgın çöllerde yatıyorlardı.

Arada bir, içlerinden biri:

- Ya Allah! diye haykırıyor, palasını kaldırıp yüreğinde taşıdığı kahramanlık duygulan coşup atılıyor; fakat biraz sonra dermansız bir halde yıkılıyor ve artık doğrulamıyordu.

İshak, yüzünden sızan kan damlalarını elinin tersiyle silerek Oruç'un boynuna sarılıp hıçkırdi:

- Ağam! Ağam!

Oruç Reis, duyduğu acıdan yaşaran gözlerini göstermemek için başını başka yana çevirdi:

- Ne oluyor, ne oluyor, İshak? dedi. Kendine gel! Korsan, kavga alanında ölür.

İshak, gözlerinden'yaşlar akarak cevap verdi:

- Ağlıyorum, ağam! Ağlıyorum! Kendi ölümüme değil, sana ağlıyorum, ağam! Büyük Türk korsanına, başsız kalan Türk leventlerine ağlıyorum!...

Oruç Reis, Türk leventlerinin kanlarıyla birleştikten sonra artık kıpkızıl bir renkte akan dereye baktı. Sonra başını göklere dikti ve mırıldandı:

- Hızır! Hızır yaşıyor ve bizi görüyor!

Oruç ile İshak, bu iki kardeş, ölümün eşiğinde küçük kardeşleri Hızır'ı görür gibi oldular: Hızır kan, toz ve şehit yığınları arasında, elinde palası, grandi direğinde Büyük Türk'ün[28] Kaptan-ı Derya sancağını dalgalandıran kadırgasının pruvasında suları yararak Avrupa'ya akın ediyordu.

Belki de kardeşlerinin öcünü almak için Andrea Dorya gibi yüzyılın tek'deniz kurtlarını Preveze'de önüne katmış, Ceneviz, İspanya, Fransız kıyılarını cayır cayır yakıyor, önünde emir almak için bekleyen Frenk amirallerini haşlıyordu.

Oruç Reis ile İshak, kardeşleri Hızır'ın bir gün gerçek olacak hayalini böylece gördüler.

Korsanlar, birer ok veya kurşun darbesiyle yere yıkılıyorlardı.

Oruç Reis, kan deryası içinde son dakikalarını yaşayan Kamil ve İshak'ın alınlarını öptü. Şimdi ağzı da kıpkızıl kana boyanmıştı.

Feryat ve iniltiler arasında kan kokusu duyan akbabaların uçuştuğu bu meydanda tek kollu, mor cepkenli, dişlerinde alsancak taşıyan bir kavga aslanının tek başına binlerce düşmanla vuruştuğu görülüyordu. Oruç, ancak

bugünü göze alarak o büyük, akla sığmaz savaşları kazanmıştı. Bu cesaret güneşi, elbette bir gün böyle bir kanlı meydanda sönecekti. Bu son kavga artık çok sürmedi. Sonunda bir mızrak, havada tekerlek çizerek uçtu ve denizlerin eşsiz leventini, yıllarca Avrupa'yı titreten yorgun ve yaralı Oruç Reis'i, alnından büyük bir yara açarak yere yıktı.

Bu büyük korsan, bir kere olduğu yerde sarsıldı, dizleri üzerinde kapaklandı ve sonra onun ölümünü korkak ve şaşkın gözleriyle izleyen düşmanlarının üzerine atılmak ister gibi bir kere doğruldu, inledi ve kükredi:

-Allah!...

Bu erkek sesi, havalardan kayalara çarpıp derin yankılar yaptı. Bu, onun son korkunç narası oldu.

Korsanın ölmek üzere olduğunu sezen İspanyol Garçiya atıldı. Onun başını kesmekle tarihe adı geçecekti. Fakat bu sırasız atılış, ona çok pahalıya mal oldu. Henüz ölmemiş olan Oruç Reis, birdenbire silkindi, palasını savurdu. Garçiya, parmaklarını vermek pahasına, Reis'in başını aldı. Bir mızrağa takıp yükseltti. Koca Reis, korkunç gözleriyle herkese, her şeye hâlâ meydan okuyordu.

Oruç Reis, Akdeniz'in coşkun kucağında yetişen büyük korsan, artık dünyadan ayrılmıştı.[29]

İspanyollar, ellerinde olmayarak, bu büyük baş karşısında eğildiler. Başta Marki dö Gomar olduğu halde, yüzlerce şövalye, yüreklerini yıllarca titreten bu büyük kahramanı dize gelip selâmladılar.

Tarihlerin yazdığı en büyük kahramanlar bile böyle bir durumun karşısında: "Ben gider, askerlerimi toplar gelir, tekrar kardeşlerimin öcünü alırım!" der, basar giderdi. Fakat bir baba ruhu taşıyan Oruç arkadaşlarından ayrılmaktansa oracıkta ölmeyi kendisi için daha şerefli bulmuştur.

İngiliz tarihçisi Lane Poole'ün dediği gibi, "Fakat Korsan, böyle zamanlarda arkadaşlarını bırakıp kaçacak adamlardan değildi. Hiç düşünmeden o korkunç, uğursuz, lânetli nehri tekrar geçti. Kendini bile bile ölüm kazanının içine attı." Türkler başlarında kendilerini böyle bir baba gibi seven ve koruyan büyükler olduu zaman yükselmişler, cihana egemen olmuşlar; başlarında sefil ruhlu, çıkar düşkünü zalim reisler bulundukça da alçalmışlar bütün şan ve şereflerini kaybetmişlerdir. Oruç'un ölümü için

yabancı ve yerli tarihlerin yazdığı birkaç satırı, büyük ruhunu rahmetle anmaya vesile olur diye, buraya alıyorum:

1- "Afrika'nın kızgın güneşi ufukta titrer ve ağlarken o sonsuz, işaretsiz kum sahralarının ortasında, korkunç Baba Oruç Reis, göğsü parçalanmışken lekeleriyle süslenmiş olduğu halde, kahraman oğullarının, aslan yoldaşlarının arasında gözlerini kapadı, fakat hâlâ orada, hâlâ yaşıyor."

2- "Azim cenkler edip bilahare etbaı ile çıkıp kendüyü leşker-i küffara vurdu ve ol vartada tevabii ile şehit oldu." (Tuhfetü'l-Kibar)

3- "Bu yiğitler, yaralar içinde halsiz kalıncaya kadar dövüştüler ve bütün bunların arasında Oruç Barbarosa'nın, son ana kadar, tek koluyle bir aslan gibi vuruştuğu ve etrafındakileri yere serdiği görülüyordu." (Lane Poole, Berberiye Korsanları Tarihi)

4- "O kanlı akşamda en son olarak ölen Oruç, uzuna yakın bir boyda, fakat çok sağlam yapılı, tamamen kırmızı sakal ve saçlı, gözleri insanın yüreğine işleyecek gibi sert bakışlı, alicenap, civanmert, haddinden fazla cesur, gözünü ateşten sakınmaz, cömert bir bahadırdı." (Morgan, Cezayir Tarihi, sayfa 257).

5- "Oruç Bey, kardeşleriyle helallaştı ve biraderi tshak'la beraber şehit oldu." (1518 M./ 924 H.) (Esfâr-ı Bahriye-i Osmaniye, sayfa 370, Mehmet Şükrü). (Gazavât-ı Hayreddin Reis, sayfa 7).

İKİNCİ KISIM

TÜRK KORSANLARI HIZIR REİS DEVRİNDE

ORUÇ ÖLDÜ, FAKAT HIZIR YAŞIYOR Oruç ve İshak şehit olduktan sonra Hızır yalnız kalmıştı.

Bütün Akdeniz korsanlarının tek Reisi ve başı bulunuyordu. İngiliz Lane Poole'ün -Tarihçi Avusturyalı Hammer'in her Türk büyüğüne yaptığı gibi garazkârane hücumlarına karşılıksöylediği gibi, "Hızır şecaat, cesaret, kahramanlık gibi konularda, kimsenin aklından geçirmediği müşkül işleri başarmakta asrının tek eriydi. Tek başına yüzlerce insanın arasına palasını sıyırıp hücum etmekte ve küçük bir kadırgayla dağlar gibi yahut 'İşte kâfiri yakaladım' diyebilecek kadar kavgayı kazanmış olduğuna emin insanları geri dönüp kıskıvrak yakalamakta eşi menendi bulunmaz bir komutandı."

"O, kazanılacak amacın önemi ölçüsünde kendisini tehlikeye atardı. Hiçbir zaman lüzumsuz yere kendisini tehlikeye sokmaz, fakat bir kere darbe vurulacak yeri de seçti mi, onun kadar müthiş ve yerinde darbeyi de hiçbir kumandan vuramazdı."

1519 senesi Ağustos'unun 23'üncü günü, Cezayir'de büyük bir kalabalık toplanmıştı. Bu hırçın kalabalık dağılıp açılıyor, her kafadan bir ses çıkıyordu. Korsanlar yatağında bir fırtına kopmak üzereydi.

Yalnız, zaman zaman, davulların çaldığı, gür sesli tellalların bağırdıkları duyuluyordu:

- Ey ahali! Cezayir şahı, Tunus sultanı ve bütün Akdeniz leventlerinin sahibi Hayreddin Hızır Reis'in size söyleyeceği sözleri dinlemek üzere Cami meydanına gidip toplanınız!

Bütün halk Cami meydanına koşmuş, toplanmışlardı. Acaba Hızır Reis ne söyleyecekti? Herkes birbirine soruyordu. Davullar vurulmaya, zurnalar ötmeye başladı. Tekbir alıp yürüyen yüzlerce dalkılıç levendin önünde mehter takımı ağır ağır ilerliyor, bu kalabalığın ortasında kızıl sakallı, geniş omuzlu, yanık yüzlü Hızır Reis, arkasında altın sırma işlemeli kadifeden al cepkeni, belinde kabzası yakut, pırlantalarla süslü palası, yürüyüp geliyordu. Çeşmenin önündeki büyük taşın üzerine çıktı.

Hızır, ellerini ipek kuşağına dayamış, bir korsan değil, bir sultan gibi konuşmak istediğini anlatıyordu. Bir süre sustu, önüne baktı. Sonra birdenbire haykırdı:

- Sizi burada toplamak zorunda kaldığım için ben de utanıyorum! Fakat ne çare ki, bugün üzerimize gelmekte olan düşman bir Haçlı ordusudur. Ne büyük bir zillettir ki, bir İslâm sultanı da onun yoldaşı... Ben, ağamın ölümünden sonra, gelecek bu düşmanı hesaplayıp yol boyundaki kalelere asker koydum. Fakat bu gelen ordu yüz yetmiş beş gemi, yirmi bin İspanyol, dört bin de Goran'dan aldıkları küffar ile beraber üzerimize yürüyor. Eğer biz bu kavganın sonunda yeniliriz de düşman şehre girerse, bütün kadınlarınız kucaktan kucağa sezecek, kızlarınızın namusu mahvolacak, mallarınız yağma edilecektir. Ben, sizden bir yardım beklemiyorum. Yardım Allah'tandır! Düşmanlarla birlikte olan eski emirinize gidiniz! Sizi korusun. Ben, kendi yoldaşlarımla birlikte, ölünceye veya onları yeninceye kadar dayanacağım!

Belki o, sizinle bir kandan olduğunu hatırlar da size yardım eder.

Ahali büyük bir uğultu ve gürültü arasında hemen dağıldı. Herkes evlerine koştu. Çotuğunu, çocuğunu alan -Hızır Reisin gösterdiği temiz kalpliliğe katılacak kadar kendilerinde kuvvet göremediklerinden- soluğu İspanyol ordugâhında aldılar. Düşman Tlemsen hakimi, bu zavallılara dokunulmamasını İspanyol komutanından rica eyledi. Böylece ayak altında kalmaktan kurtuldular.

* * *

Hizır Reis, kalede altı yüz levendiyle birlikte yatağanlarını sıyırmış, gelecek düşmanı bekliyordu. Bütün korsanlar, sanki birkaç saat sonra sonu ölüme dayanacak bir kavgaya girmeyeceklermiş

gibi sevinçli, birbirleriyle şakalaşıyor, kimi palasını biliyor, kimi de arkadaşlarıyla güreş tutuyordu. Uğraşta kızışmak için Türk, gücünü

denemekten hoşlanırdı.

Sonunda burçta bekleyen Kelle Bekir bağırdı:

- Geliyorlar! Düşman geliyor!

İspanyol ve Araplar, karadan ve denizden gözüktüler. Gemileri baştan aşağı, renk renk bandıralarla donanmış, rüzgârın altında uçup, süzüle-kırıta bir düğün alayına gider gibi geliyorlardı.

Düşman gemilerinin karşısında dolaşan şövalyelerin miğferleri parlıyor, rahipler pruvada kendi askerlerinin kazançları için dua okuyorlardı.

Her şey tamamdı. Büyük korsan ölmüştü. Yerli halk kandırılmıştı. Vatandaşlarından çok uzak yabancı bir diyarda üzerine saldırdıkları bu bir avuç Türk korsanını kim ve ne kurtarabilirdi?

Dünyanın sonunu andıran gürültü gittikçe yaklaşıyordu. Fakat leventler, böyle kuru gürültüye pabuç bırakacak kadar çürük yürekli değildiler. Hepsi palalarını sıyırmış, gözleri Hızır Reis'in vereceği emirde, atılmaya hazır birer gülle parçası gibi duruyorlardı. Düşmanlarıyla kendi sayıları arasında ölçülemeyecek kadar çok fark vardı. Onlar altı yüz kişi, düşman ise yirmi bin İspanyol ve Cezayir yerlileriyle birlikte yaklaşık olarak yüz bin kişi idi.[30]

Hızır hiç konuşmuyor, sadece keskin bakışlarıyla kıyıya demir atan dağ gibi kalyonları süzüyordu. Bir filika indi, içine dört İspanyol subayı bindi. Sahile çıkıyorlardı.

- Vurayım mı Reis, diye sordu mazgal dışında bekleyen tüfekçi.

- Hayır, bırakınız bakalım ne söyleyecekler?

Biraz sonra İspanyol elçileri Hızır Barbaros'un önüne getirildi. Koca Reis, çatık kaşlarını indirmeden sordu:

- Ne istiyorsunuz?

- Kalenin komutanı Amiral Barbarossa'yı...

- Hızır Barbaros benim, söyleyin!...

İspanyol subaylar ağızlarını birer karış açıp birbirlerinin yüzüne baktılar. Kendileriyle alay edildiğini sanmışlardı. Hızır Barbarossa böyle zırhsız, hazırlıksız, elinde pırlantalı yatağan tutan bu sessiz adam mıydı?

Hızır, kaç'arını büsbütün çattı:

- Haydi, ne bakıyorsunuz? Çabuk söyleyiniz!

- Komutanımız Senyör Don Hügo dö...

- Adının, unvanının sayılması yersiz ve yararsız. Ne istiyor?

- İşte toplarımızı ve askerlerimizi kıyıya çıkardık.

- Çok laf istemez, görüyorum! Ne istiyorsunuz? Söyleyiniz! İspanyollar bu gür ses, sözü kesip atan konuşma karşısında şaşırdılar. İçlerinden biri mırıldandı:

- Bu nameyi gönderdi. Kalenin teslimini... -Ne?...

- Kalenin teslimini...

Hızır Reis, hiç cevap vermedi. Fakat öteki korsanlar, duyanların tüylerini ürpertecek kadar korkunç bir kahkaha koyverdiler. Hızır, Kelle Bekir'e döndü:

- Kelle!

- Buyur Reis!

- Şu keratalaların kulaklarını kesip ellerindeki mektuba sararak atın dışarıya... Komutanlarına söylesinler. Biz, yatağanla girdiğimiz yerden ancak kılıç zoruyle çıkarız. Kale bir sadaka değildir, verilmez, alınır.

Kelle Bekir'le dört korsan, birer kaplan gibi atıldılar. İspanyolları yere yıktılar, birer bıçak vuruşuyle kestikleri kulaklarını okunmayacak mektuba sarıp ellerine tutuşturdular. Sonra da kıçlarına birer tekme vurup sahile koyuverdiler.

Mağrur İspanyol şövalyeleri yüzlerine vurulan bu şamarı kahramanlıklarına yediremediler, hazırlıkları bitmeden kaleye saldırmak gibi ilk yanlış adımı attılar.

Oruç Barbaros'un şehit düştüğünü Hızır pek geç haber almıştı. Bir gün sarayda otururken aşağıda bir feryat kopmuş, kılıç sesleri ve ağlamalar duyulmuştu. Daha "Neler oluyor?" diye kimse ayağa kalkmadan Salih Reis bir gülle gibi içeriye girmişti. Göğsü bağrı açılmış, gözleri dönmüştü. Hemen köşe minderine yıkıldı. Şu sözleri söyleyebildi:

- Baba Oruç, bütün yoldaşlarıyla birlikte, Tlemsen'den çıkarken şehit olmuş.

İşitilen haberin dehşetinden hiçbiri ses çıkaramadı. Odayı korkunç bir sessizlik kaplamıştı. Bû sırada aşağıdan kopan feryatlar gittikçe yaklaştı.

Kapı büyük bir gürültü ile yıkıldı. Kollarını sıvamış yalınkılıç yüzlerce levent odaya doldu. Hep birden bağırdılar.

- Öç!... Öç!... Öcümüzü komayız, Reis! Babamızın öcünü alalım. Elbette bu dünya yüzünde yaşamak bize haramdır!

- Haydi, Reis! Biz daha durmak istemeyiz! Babamızın öcünü alacağız! Biz de şehit olacağız!

Yaşadıkları sürece nice acılar çekmiş, nice zorlu savaşlara yılmadan girip çıkmış leventler, hep birlikte hüngür hüngür ağlıyordu.

Fakat Hızır Reis, haberi işitir işitmez donmuş kalmıştı. Gözleri yaşarmadı. Yalnız kaşlarının ve kızıl sakallarının rüzgâra tutulmuş çınar yapraklan gibi titrediği görülüyordu. Yumruklarını sıktı, yaralı bir aslan gibi kükredi. Odayı titretti. Hızır Reis ant içiyordu:

- Ah! Bütün Frengistan'ı kılıçtan geçirsem, bütün diyar-ı küfrü yakıp yıksam gene onların kahpecesine şehit ettikleri kardeşlerimin, yoldaşlarımın öcünü alamam! Öcümü almak, akacak kana doymamak; bu, benim artık tek ödevim oldu.

Salih de gözlerinin yaşını sildi:

- Olan oldu, asıl şimdi biz öcümüzü almaya bakalım! dedi. Böylece, bir Oruç Reis'i öldürmekle İspanyollar, Türklerle yıllar boyu sürecek öç kavgaları karşısında eriyip denizlerdeki eşsiz yerlerini İngilizlere bırakarak denizlerden ve savaş tarihinden silinmeye mahkûm oldular.

Hızır, yemin ettiği günden beri, ağasını öldürenlerden öç almaktan başka bir şey düşünemiyordu. Zaman zaman bütün Avrupa'nın

bu haberi duyup bayram ettiği, yer yer şarlarda donanma ve bayram yapıldığı haberi duyuluyor, Oruç Reis'in kesik başının büyük şarlarda dolaştmldığı, katiline asalet nişanları verildiği işitiliyordu.

O gün toplar gürlüyor, silâhlar atılıyor, oklar vızlıyor... Bağıran, küfreden, ölü ilâhileri okuyan rahipler... Boru sesleri... Ateş, toz, kan, Oruç Reis'in kanlı başı sanki o gün yeniden kesilmiş gibi bu meydanlarda dolaştırılıyordu. İşte bugün de son Barbaros'u öldürmeye gelmişlerdi.

Korsanlar, Reislerine baktılar. Hiçbiri de düşmanı böyle bulundukları yerde karşılamayı, bir korkak gibi yerinde saymayı istemiyordu. Oruç Reis'in öcü alınmalıydı. Fakat Reis emretmeyince de hiçbir şey yapamıyorlardı ki...

Hızır Reis, sırası gelince vurmakta gecikmezdi. Birdenbire, kudurmuş gibi palasını kavradı.

Ağasının öcünü almayı aklına koyduğu ve Şehit Orucu: "Öcümüzü alacaksın!" diye bağırarak meydanda dolaştığını görüyordu sanki.

- Allah! diye korkunç bir nara attı ve arkasından tekbir alıp koşuşan altı yüz levendiyle birlikte, düşmanın üzerine bir yıldınm gibi atıldı. Onların gözünde hayatın, ölümün değeri yoktu. Reis önde koşarken geri kalmak Türk levendinin yapacağı iş değildi. Onlar da atıldılar. Ölmek isteyen altı yüz kişi, ölmek istemeyen binlerce İspanyol arasına birer kızgın gülle gibi girdiler; dört bir yanlarını, ordunun başkomutanının sancağını taşıyan çadır da dahil olmak üzere darmadağın ettiler.

Amiral Don Hügo dö Monkava en önde olmak üzere, İspanyollar ters yüzüne geri döndüler, tabana kuvvet kaçmaya başladılar.

Sonunda Hızır, ayakları kıyıdaki kumları yalayan dalgaların içinde palasına dayanıp durdu.

Kazanç aklın almayacağı kadar büyüktü. Bütün bu sahte çelik zırhlar kuşanmış kahraman taslaklarını, bir avuç Türk korsanı korkunç bir fire ile denize dökmüştü.

"Kaçanın anası ağlamazmış" diyerek soluğu gemilerde alan İspanyollar, Oruç Reis'in yanına göndermeye geldikleri Hızır'dan bu acısı kemiklerine işleyen köteği yedikten sonra, yurtlarına ne yüzle döneceklerini düşünüyorlardı.

Birkaç kere daha kıyıya çıkmayı denediler, fakat sonunda, kuduran bu Türklerin öyle kolay kolay yenilir yutulur bir şey olmadıklarını anlayınca tası tarağı toplayıp kaçmak istediler. O gece eşi görülmemiş zorlu bir fırtına koptu. Talihsiz kahramanların gemilerini parça parça edip kaldırdı. Kıyıya attı. Sanki denizler ve fırtınalar, kucaklarında yetişen Oruç'un öcünün alınmasına yardım etmek istediler. Ne gemi kaldı, ne İspanyol... Hızır kovaladı, fırtına yıktı, denizler yuttu. Ve bu savaş, böylece bitti.

CEZAYİR BAĞNYOLLARI

Cezayir'de bugün hâlâ kalıntıları gözüken en karanlık ve korkunç yerlerden birisi de Türk korsanlarının ele geçirdikleri esirleri tıktıkları, yer altında oyulmuş büyük hamamlardır.

Avrupa'nın her kahramanlıklaslayan şövalyesi, uğraş meraklısı bu yeri Kabe gibi bir kere ziyaret etmek zorundaydı. Avrupalılar, gözlerini yıldıran bu zindanlara "Barbaros'un bağnyolları"[31] derlerdi. İşte şimdi bu "Bağnyollar" dan birinin içindeyiz. Duvarlarında kırmızı taş parçalarıyla bütün Avrupa lisanlarından seçme yazılar, beyitler, resimler... İçerisi dünyanın son günü gelmiş gibi kalabalık... Her kafadan bir ses çıkıyor:

- Hazreti Mesih bizi kurtarsın, İbnilkudüs bizi korusun! Halimiz, sonumuz ne olacak böyle?

Az yiyecekten, havasızlıktan, yoksulluktan iskelet haline gelmiş bir İspanyol, inler gibi cevap verdi:

- Bizim ailelerimiz kurtuluş diyeti verecek bir halde... Biz kurtulacağız.

Köşeden birisi atıldı:

- Boş kuruntu... Biz, yaşamaktan umudu keselim.

- Of! Düşündükçe çıldıracağım. Şövalyelerimiz, donanmalanmız nerede? Ne yapıyorlar?

Memleketinde güneş batmayan Şarlken, iki buçuk deniz haydudunun haddini bildiremiyor mu?

Bir Venedikli acı acı güldü:

- Neler konuşuyorsun, dostum? Şarlken buraya az mı asker, donanma döktü? Fakat başlarında böyle çekirdekten yetişme Hızır Barbarossa gibi bir korsan reisi bulunursa, elbette bu herifleri yenemeyiz. Para için, çıkar için toplanmış ücretli askerlerle, kendi canları ve çıkarları için çarpışan bu korsanlar yenilir mi?

- Niçin? Bunlar parasız mı savaşır?

- Hayır! Bunlar paralarını kendileri kazanırlar. Uğraşta ne kazanırlarsa, reislerinden miçolarına kadar, aralarında bölüşürler ve savaşı, kavga etmiş, coşmuş, daha doğrusu, yenmiş olmak için yaparlar. Kazançları da caba... Kavga onların sporudur.

- Hem bir değil, iki değil... Birisini öldürsek sanki kurtulacak mıyız? Ya Dragut?..

-DragutL.

Bütün ağızlardan bu korsanın adı korku ve şaşkınlık içinde döküldü. Dragut'u kim yenebilirdi?

Bu küstah korsanın şerrinden koca Akdeniz'den bir Hıristiyan gemisi geçemez olmuştu.

Uzaktan bir ses yükseldi:

- Yeni haberleri biliyor musunuz? Nereden bileceksiniz? Bizimkiler yüz yirmi beş kalyon, yirmi bin şövalye ve bütün yerli Cezayir halkı ile, yalnız altı yüz levendiyle kalede bulunan Barbarossa'nın üzerine çullanmışlar.

Bütün bakışlar, bu sözleri söyleyene döndü. Bir anda çevresini sardılar.

- Sonra? Sonra?

- Demek şimdi bizimkiler Cezayir'e de el koydular. Son Barbarossa da öldü desenize...

- Vay canına!... Demek Barbarossa gafil avlandı! İlk sözü söyleyen acı acı güldü:

- Yersiz kuruntulara kapılmayın, senyörler! Söyleyeceğim şeye inanmayacaksınız. Çünkü bizim de Cezayir zindanlarında kapalı olduğumuzu unutuyorsunuz. Fakat ne çare ki gerçek olan bu.

Barbarossa, altı yüz levendiyle birlikte bizimkileri, çürük limon küfesi gibi, denize dökmüş. Düşünün bir kere, altı-yedi yüz korsan, koca bir donanmayı durduruyor.

Ve bu talihsiz donanmayı, birdenbire patlayan bir fırtına da kıyılara çarpa çarpa parçalıyor.

Etrafı korkunç bir sessizlik kapladı. Herkes, soylu kişiler, amiraller, şövalyeler, senyörler, ellerinde esir bulundukları Barbaros'un kuvvet ve cesaretinin, şansının yüceliği karşısında titriyorlardı.

Nihayet birisi, ancak şu kelimeleri mırıldandı:

- Buradan kurtulmaktan ümidi keselim. Önce biz vurduk, şimdi onlar cevap veriyor. Sıramıza boyun eğelim. Uyuyan kurdu uyandırdık.

Bu sırada, şimdiye kadar hiçbir ses çıkarmayan bir amiral, yavaş yavaş ilerledi, şu kelimeleri ortaya attı:

- Ben bundan sonra olanları da biliyorum. Barbarossa, bu zaferinden sonra, Tlemsen'e oğlu-Hasan'ı gönderdi ve kaleyi de tekrar geri aldı. Oruç'u öldürenlerden bir tek İspanyol bu kaleden sağ çıkamadı. Kalede üç bin yedi yüz asker dindaşımız vardı. Tlemsen'de ölen eski reisleri Oruç un öcünü almak için, Türkler bu üç bin İspanyol'u, "Oruç'u hangisi öldürdü?" diye

sormadan toptan kılıçtan geçirdiler. Bunlardan ancak yedi yüzü kaçıp Tunus'a sığındılar. Fakat Barbarossa, oraya da on sekiz çektirme ile çullandı. Kaleyi topa tutarak yakıp yıktıktan sonra içeriye girdi. Yardıma koşmuş olan on parçanın er ve donatımı ile birlikte beşine el koydu, beşi güç belâ kaçabildi.

Bütün ağızlar birden açıldı. Ellerinde olmayarak şu sözler döküldü:

- Lanet olsun bu korsanlara! Niçin Oruç'u öldürdük? İspanyol soylu kişisi haykırdı:

- Hayır, senyörler! Asıl lanete biz lâyığız. Çünkü içimizden yazık ki böyle bir Barbarossa çıkmıyor. Haddimizi bilecek, gücümüzü ölçecek, sonra bunlara vuracaktık. Uyuyan aslanın kardeşini öldürerek kudurmasına yol açtık. Bu da yetmiyormuş gibi kesik başını şar şar dolaştırdık. Endülüs sultanlığına son veren şövalye ruhumuz artık tükenmiş iken, erlerimiz savaş alanı yerine, Madrit meyhanelerini kendilerine kavga meydanı olarak seçmişler.

Elimizden

kurtulan bu yoksul göçmenlerin arkasından buralara kadar gelmeyecektik.

Bir Cenevizli bağırdı:

- Dorya, Barbarossa'dan çok yüksek bir komutandır, bizi o kurtaracak!

Bu sırada, birdenbire bağnyolların kapıları açıldı. Zindancılar, kırbaçlarını şaklatarak, yüzlerce yeni tutsağı birer birer içeriye atmaya başladılar.

- İşte yeni bir kavganın lânetli kargaları! Yeni bir yenilişin kara habercileri... Eyvanlar olsun, vay bizim halimize! Şu yeni düşen felâket habercisi kargaların haline bakınız!

Gerçekten, her savaşın sonunda yeni esirler geliyor, zindandakiler, olayları bu yeni esirlerden öğreniyorlardı. İçeriye ilk atılan beyaz sivri sakallı, ulu görünüşlü bir soylu kişi idi. Zindanda yıllanmış, kıkırdağı pişmiş esirlerden birisi, merakla bu yeni gelen esire sordu:

- Ne vakit esir oldunuz? Kimsiniz?

Fakat yabancı soylu kişi, bu soruya cevap vermeye tenezzül etmedi.

Bu sırada, ağıldan koyun sürüsü boşalır gibi, içeriye bir yığın tutsak döküldü. Yeni esir olan bu beyaz sakallı, ulu görünüşlü soylu kişiyi eski

esirlere tanıttılar:

- Batının tek ve rakipsiz imparatoru haşmetli Şarlken hazretlerinin büyük amirali Dük Ferdinand cenapları...

MARKİ dö GOMAR

Amiral Portundo Cenova'dan demir aldı. İspanya açıklarında dolaştıkları duyulan Türk korsanlarını temizlemeye gidiyordu.

İmparator V. Şarl, Papa tarafından dünya imparatorluk taciyle kutlanırken, İspanya'dan kötü bir haber gelmişti:

"Türk korsanlarının başlıcalarından Aydın Reis, namı diğer Kaşadiyavola yanında Salih Reis ve Papa'nın eski Kostantiniye elçisi Konçini bulunduğu halde Olivia limanına on dört kalite ile demir

atmıştı. Kaşadiyavola, Salih Reis ve Konçini, büyük atılganlık ve cesaret sonucu, Endülüs'e kadar gidip Oruç Reis'in ölümünden sonra oradan çıkmayı göze alamayan Oruç Reis'in katili Marki dö Gomar'ı kaldırmışlar.

"Marki dö Gomar'ın Oruç Barbarossa'yı öldüren kuvvetin başında olduğu düşünülürse, Türklerin Marki'yi niçin kaçırdıkları anlaşılabilir. Şimdiki halde Kaşadiyavola, Olivia kıyılarında birçok kasabayı basmakta, Oruç Reis'in kesik başıyle alay edenlerin başlarını kesmekte, evlerini yakmakta, bu kesik başları, Oruç Reis'in başının dolaştırıldığı meydanlara ahmaktadır.

"Endülüslü dindaşlar, Kaşadiyavola'dan kendilerini eski memleketlerine götürmelerini rica ettiklerinden, korsan, iki yüz kadar aileyi, binlerce duka altınları ve değerine paha biçilmez mallarıyla birlikte gemilerine aldı gidiyor. Haşmetlü imparatorumuz donanmasını Türk korsanlarının üzerine yollamak, yollarını kesmeli, Marki dö Gomar'ı kurtarmalı, hain Endülüs İslâm göçmenleri de mallarıyla birlikte geri getirilip Engizisyon mahkemelerine verilmelidirler."

İmparator bu haberi alınca deli gibi olmuştu. Derhal Başamiral Portundo'yu çağırmış, durumu bildirmiş, eğer Araplarla, kaçırılan Marki'yi ve Endülüs mallarını korsanların ellerinden alabilirse kendisine yüz bin duka altını ve ele geçirilen malları armağan edeceğini bildirmişti.

Şövalye Duromega da Aydın Reis'in hayatına son verecek bu uğraşta bulunabilmek için kervana katılmıştı. İşte şimdi Dük gözlerini süzüp

burnunu havaya kaldırarak kendi sekiz büyük kalyonunu seyrediyordu.

Rüzgâr da uygun estiğinden, az bir zamanda Formentra adasında, sahillerinde sulanan Aydın Reis ve arkadaşlarını bastırdılar. Üzerlerine doğru yıkılıp gelen koca donanmayı ilk önce bir Endülüs göçmeni görmüştü. Zavallı, ufukta birdenbire dağ gibi sekiz savaş gemisinin belirdiğini görünce, hayret ve dehşetten ne yapacağını şaşırıp Aydın Reis'in eline yapıştı:

- Dahilek ya esedullah! dedi. Hazreti Ali aşkına, bizi kâfirlere sağ olarak verme, ey Allanın aslanı, sana sığındık! İşkence eder, derimizi yüzer, bizi diri diri yakarlar. Bizi öldür, öyle ver!

Bütün gemideki göçmenler ağlaşıyor, bağırıyor; kadınlar, çoluk çocuk korsanlardan kendilerinin İspanyollara diri olarak teslim edilmemelerini rica ediyorlardı.

Salih Reis, birdenbire gürledi:

- Hele şunlara bakın! Teslim olmak, teslim etmek, bunlar ne biçim sözler? Biz, böyle nice dağ gibi gemiler, nice denizlere sığmaz donanmalar tanıdık. Onlar bizi, biz onları çok iyi tanırız.

Durun bakalım, kim kime sancak indirtecek?

Bu sırada ufku gözleyen Aydın Reis homurdandı:

- Pazarlık uymadı. Gelen gemiler, İspanyolların yeni amirali Portundo'nun, imparatorları Şarl'ı Cenova'ya bırakıp acele bizim için dönen donanmasıdır.[32]

Sansar Hüseyin, palasını sıyırdı. Diğer korsan gemilerinde borular öttü. Gemiden gemiye bağırıldi:

- Aleste! Filikaları indirin! Reis'in buyruğu. Ne kadar göçmen varsa deniz kıyısına çıkarılacak!

Gemilerde yalnız Türkler kalacak!

Göçmenler ağlaşıyor, korsanların sonundan korktukları için, deniz kenarından sonu kendilerinin hayatına mal olacak bu kavgayı seyredeceklerini düşünüyorlardı. Onlar da gemilerde kalmak, vuruşmak istiyorlardı. Aydın Reis, istediği gibi manevra yapmak, vuruşabilmek, kavganın en zorlu zamanında yılıp gevşeyen acemi yabancılarla bir arada bulunmuş olmamak için, geminin boşaltılmasını yeniden emretti. Kadın, erkek, çoluk-çocuk birçok insanın bu arada harcanmasını da istemiyordu.

- Filikalar denize! Daha çabuk olunuz! Gemilerdeki bütün göçmenler kıyılara çıkarılacak! Bu kavga yalnız bizimdir!

Biraz sonra Reis'in emri yerine getirilmiş bütün Endülüs göçmenleri kadın, erkek, çoluk-çocuk sahile çıkarılmıştı. Reis'in ikinci emri bir top gibi gürledi:

- Orsa alabanda gidilecek! Düşman pruvaya alınacak! Vira demir! Çıkırıklar işledi. Gemilerin demir almaları için uzun zaman lâzımdı. Reis'in üçüncü emri yükseldi:

- Demirleri denize bırakın! Çabuk olun!

Zincirler koparıldı, demirler denize düşürüldü. Reis'in birer atmacaya benzeyen kaliteleri sallandı. Salih, Sansar Hüseyin, Aydın Reis ayrı gemilere komuta ediyorlardı.

Amiral Portundo'nun donanması artık iyiden iyiye gözüküyor, bütün bu dağ gibi gemilerin baştan aşağı çelik zırhlar kuşanmış insanla dolu olduğu belli oluyordu.

İspanyollar, kendi gemi ve insan üstünlükleri karşısında, gördükleri hazırlığın ancak tası tarağı toplayıp kaçmak için bir başlangıç olabileceğini düşünmüşlerdi.

Amiral Portundo, dudaklarında düşmanı küçümseyen bir büzülüşle Şövalye Duromega'ya döndü:

- Öyle görülüyor ki Barbarossa'nın kahramanları kurtuluş yolunu kaçmakta buldular, dedi.

Gemileri bizimkilerden hızlı oldukları için elimizden kurtulacaklar, yazık!

Duromega acı acı güldü:

- Amiral cenapları acaba karşısındaki korsanın kim olduğunu biliyorlar mı?

Amiral şaşırdı:

- Ebette biliyorum. Kaşadiyavola değil mi?

- Evet, "Şeytandöven" derler, ama İspanyol, Fransız, İtalyan, daha doğrusu, Hıristiyan döven desek daha doğru olur.

- Fakat şövalye?! Bir amirale hakaret ediyorsunuz. Benim komuta ettiğim bir donanma yalnız dayak atar, sırasında şeytana bile...

- Siz gam çekmeyin, amiralim! Bu yoksul şövalye de sizin kadar onlara düşman... Hatta belki şimdi vuruşmak için kabına sığamıyor. Fakat şu kadar söyleyeyim ki, sizin kaçmak üzere dediğiniz bu korsanlar, Andrea Dorya gibi bir kahramanın kumanda ettiği üç bin askerin arasına kollarını sallaya sallaya girdiler. Koca Dorya da onların kendisini tanımadıkları için kaçamadıklarını sanmıştı. Bu aldanış, kendisine çok pahalıya mal oldu. Belli olmuyor, bu deniz uğraşlarında dayak yiyen kim, dayak atan kim?

Amiral, gözlerini hayretle açtı:

- He?.. Ne?.. Fakat sonra?...

Duromega acı acı güldü:

- Sonrası hiç... Dragut denilen korsan, bizim misli menendi bulunmaz dediğimiz Dorya'yı iplemedi bile... Hatta onunla alay bile etti. "Senin burada bulunduğunu bildiğim için karaya çıktım" dedi.

Amiral, yere tükürdü:

- Yazık! Amiral, yanında üç bin kişi bulunduğu halde bu serserilere acıyıp gitmelerine müsaade etti demek?...

- Hayır, tam tersine; Dragut, Andrea Dorya ile Lavalet gibi iki deniz kurdunun gitmelerine lütfen müsaade etti. O, bize acıdı.

- Nasıl olur? Üç bin kişi arasındaki iki korkusuz amiral lütuf kabul eder mi? Türklerin sayıları çok az demiştiniz.

- Fakat onlar çürük tahtaya basacak kadar budala olmadıklarından, arkalarından Hızır Barbarossa'nm gemileri geldi çattı. Binlerce korsanı deniz kıyısına döktü. Bu kavgada ben de vuruldum. Herifler, bizi birer fare gibi enselediler. Barbarossa, olduğumuz yerde kıpırdarsak bizi geberteceğini söyledi.

- Vay canına! Demek Dorya, Barbarossa'ya esir oldu ha? Bunu hiç duymamıştım.

- Hemen hemen.. Fakat kalenin hakimi bulunan Vespasya Kolona'nın genç ve güzel zevcesi Kontes Difondi Culya Konzega Dragut'u çağırdı ve kulağına şunları söyledi:

"Reis! Her ihtimale karşı kalenin zindanlarına yüzlerce fıçı barut yerleştirilmiştir, yanında elinde meşale tutan bir nöbetçi vardır. İlk emrimde barutları tutuşturmak için bekliyor. İşte düdüğü ağzında tutan silâhşor; öttürmesiyle emir verilmiş olacaktır. Fitili ateşleyecek olan adam da

yapacağı ödevin büyüklüğünü bilmeyerek yapacaktır. Böylece, esir olmaktansa, ölmeyi şereflerine daha uygun bulacak olan bu kahramanlarla birlikte siz de, biz de, hepimiz havaya uçacağız. Bu iki şıktan birisini seçmekte serbestsiniz. Ya gidiniz yahut hep beraber ölelim.

Fakat gidişinizi, yeryüzünden bir kahramanın daha eksilmesine engel olacağı için, bütün kalbimle arzu ediyorum. Bununla beraber, bu kadar namlı korsanlarla birlikte semalara uçmak da pek yabana atılır bir şeref değil... Kararı sız verin!

I"

Amiral, gözlerini kırptı:

- Şairane bir ölüm! Şahane güzelliği iki yüz seksen İtalyan şairine yüzlerce kilo mürekkep yalatan Culya Konzega ile birlikte havaya uçmak! Yahut o üzülmesin diye kahraman olarak yaşamak için düşmanlarını bırakıp gitmek çok şairane... Peki, ne oldu?

Duromega, geçmiş günlerin bu acı hatıralarına kendisini kaptırmış mırıldanıyordu:

- Evet, amiralim, çok şairane bir ölüm olacaktı. Fakat deniz kavgalarında kalbi katılaşan kaba korsan Dragut, dilber Düşes ile birlikte havaya uçmayı şairane duygularına pek uygun bulmamış olacak ki, bizi bu şereften yoksun kılmak için Barbarossa'yı kandırdı, tıpkı kibar bir Fransız soylu kişisi gibi yerlere kadar eğilerek. Düşes'i selâmladılar, çekilip gittiler. Böylece, Kontes'in kalbinde Türk korsanları hâlâ bir kahraman gibi yaşıyor.

Bu sırada şövalyenin gözü, korsanların gemilerine takıldı:

- Fakat, amiralim, çok konuştuk. Bak, kaçıyor dediğiniz korsanlar bize yaklaşıyorlar. Vaktinde toplanmazsak, cennetin yolunu bize göstermekten çekinmezler. Kerem edip bana bir gemi veriniz, ben de dövüşeceğim! Bakalım Türk korsanları mı iyi dövüşüyor, yoksa ben mi?

Amiral, kendi gemilerini hazırlamak için gerekli emirleri verirken homurdandı:

- Şövalye, istediği gemiye komuta etmekte serbesttir.

Beş on dakika sonra Aydın Reis, Sansar Hüseyin, Amiral Portundo ve Şövalye Duromega gibi her biri tarihe silinmez kahramanlık destanları bırakan dört deniz kurdu deniz tarihinde çok acı ve üzücü satırların yazılmasına yol açacaklarından habersiz birbirlerinin üzerine saldırdılar.

Toplar gürledi. Birkaç saniye sonra, kıyıda ağlaşarak bu savaşı gözleyen göçmenler, denizin barut ve ateş dumanlarıyla karardığını görerek şaşırdılar.

Gemiler, barut dumanlan arasında bir hayal gibi gözüküyor, oklar havada uçuyor, bayraklar dalgalanıyor, zaman zaman gök

gürültüsünü andıran korkunç gürültülerden sonra bir alev hunisi yükseliyor, göklere doğru yüzlerce adamın kol, bacak ve gövdesi uçuyor, sonra gene denize bir yağmur gibi dökülüyordu.

Manzara pek korkunç ve tüyler ürperticiydi. Savaş hiçbir sonuç vermeden yarım saat kadar böylece sürdü.

Şövalye Duromega, Düşesin önünde kendisiyle alay eden Türk korsanlarına hak ettikleri cezayı vermek istiyordu. Kılıcını sıyırdı, bir deli gibi haykırdı:

- Bu geminin kumandanı benim! Ben, böyle uzaktan kavga edemem! Rampa olacağız, rampa!...

Bütün İspanyolların, Şövalye'nin bu delice taşkınlığı karşısında eski kahramanlık hisleri kabardı. Kılıçlarını sıyırıp en yakındaki gemiye rampa oldular.

Şövalye Duromega ve arkadaşları, korsanların gemisine atladılar. Fakat Sansar Hüseyin bu geminin başında bulunuyordu. Birdenbire palasını sıyırdı, o da öbür güverteye atladı. O Hızır, Oruç Barbaros gibi nam ve cesaretleri asırlarca saygı ile tarih sayfalarında anılan deniz kurtlarının yanında savaşmıştı. Diğer korsanlar da böyle rampa edip savaşmaya alışık olduklarından arkasından atıldılar.

Yüzlerce korsan birbirine girdi. Kan, feryat, göz gözü görmüyordu. Duromega ve arkadaşları, sadece adlarını işittikleri korsanların kavga meydanında, öyle hemencecik yenilir yutulur kimseler olmadıklarını anladılar. Şövalyenin kahramanları yavaş yavaş geriliyorlardı.

Fakat İspanyollardan birisi, kancıkçasına, ne de olsa korsanlıkta acemi olan Sansar Hüseyin'in arkasından sokuldu. Birdenbire, kılıcını Hüseyin Reis'in iki küreği arasına soktu. Boğuk ve tüyler ürpertici bir feryat yükseldi. Hüseyin Reis sarsıldı, sendeledi, palası elinden düştü.

Korsanlar onun vurulduğunu görünce, korkunç naralar atarak saldırdılar ve bağırdılar:

- Reis vuruldu!

- Hüseyin Reis vuruldu, yürüyün, öcünü alalım!

Bir ölüm makinesi gibi saldırdılar. Şövalye Duromega, geri dönüp kaçacak kadar tabansız değildi. Kavga devam ediyordu.

Bu sırada Hüseyin'in gemisine Duromega'nın rampa olduğunu gören Salih Reis, bir yıldırım gibi yetişmişti.

"- Hüseyin Reis vuruldu!" narasını işitince, bir deli gibi atıldı. Artık her gemiden korkunç tekbir sesleri geliyor, hiddet ve kederden kuduran Türk korsanları, zaten meşhur olan saldırışlarının en şiddetlisini yapmaya hazırlanıyorlardı.

İspanyollar, dikiş tutturamayacaklarını anlamışlardı. Hüseyin'in vurulması pek kahpece olmuştu. Reis güvertede bulunduğu zaman arkasından yediği müthiş bir darbe ile yıkılmıştı.

Hüseyin, darbeyi yediği anda kılıcına dayandı. Fakat muvaffak olamadı. Duromega, kendisini bir omuzda itti, birkaç adam boyu yerden, forsaların[33] arasına yuvarlandı. O, yalnız, "Allahaısmarladık, Salih!" diyebilmişti.

Sansar Hüseyin'in gemisinde forsaların hepsi İspanyol veya İtalyandı. Hüseyin'in evvelce Anriko isminde bir Hıristiyan iken, sonradan Müslüman olduğunu, kendilerine birçok zararları dokunduğunu biliyorlardı.

Tepelerinde devam eden kanlı savaşa hiç olmazsa bir Türk korsan reisini parçalamak suretiyle olsun katılabilmek için, yaralı ve baygın olan zavallı Hüseyin'i kucaktan kucağa attılar.

İntikamdan kudurmuş bir sırtlan gibi -elleri zincirlerle bağlı olduğu için- her forsa, hırslı ağzıyla, Hüseyin'in etinden bir parça kopararak diri diri parçaladılar".[34]

Sansar Hüseyin'in vurulduğunu Aydın Reis de duymuştu. Korsanlar, gözbebekleri gibi sevdikleri Hüseyin Reis'in şehit olduğunu duyunca, palalarını sıyırarak İspanyolların üzerine atıldılar.

Aydın Reis, Amiral Portundo'nun gemisinde bir karagülle gibi patladı. Gözlerinden ateş çıkıyor, hançerin her vuruşunda bir İspanyol yere yıkılıyordu. Reis, hakikaten Avrupalıların namından titredikleri bir "Kaşadiyavola" olmuştu. Palası kalkıp indikçe bir aslan gibi kükreyerek tekbir aldığı duyuluyordu. Bu heybetli kahramanın yanına hiçbir İspanyol yaklaşmaya cesaret edemiyordu.

Aydın Reis, bir kaplan gibi ilerledi. Kıç kasarada etrafını saran yüzlerce şövalyenin arasında gördüğü manzaradan tüyleri ürperen Amiral Portundo'yu kavradı, bir hançer darbesiyle karnını deşti. Sonra kuvvetli kollarıyla onu bir gülle gibi başı hizasında kaldırıp güverteye çıktı.

Korsanlar, İspanyol amiralini kanlı elleri üstünde tutan Reislerini görünce, sevinç çığlıkları ile Reislerini alkışladılar. Top sesleri, yaralıların feryatları, korsanların zafer sesleri birbirine karışıyor, korkunç bir uğultu denizleri sarıyordu.

Sahilden, birbirlerine sarılarak, bu manzarayı gözetleyen Endülüs göçmenleri, gözleri yaşararak, Türklere bu cesaret ve kuvveti veren Allaha dua ediyorlardı.

Bu sırada, Salih Reis de, Duromega'nın kaçmaya hazırlanan gemisine rampa olmuştu. Elinde palasını sallayarak bir yıldırım gibi, arkasında yüzlerce levendiyle gemiye girdi. Kanlı ve korkunç bir boğuşma tekrar başladı.

Duromega ile Salih Reis, karşı karşıya geldiler. Salih Duromega'yı tanımıştı. Haykırdı:

- Ey! Koşa şövalye! Şimdi beni tanıdın mı?

Duromega, geminin direğine arkasını vererek kılıcını ileriye uzattı ve acı acı güldü:

- Evet, soylu bey! Dragut'la birlikte bize bir komedya oynayan palyaçolardan biri de sizdiniz.

Salih, bu sözlere kızacağına güldü:

- Âlâ, öyleyse, ey hokkabaz şakşağı, kendini koru! Şimdi de yeni bir ölüm oyunu göreceksin!

Hakiki palyaçoyu da kanla boyalı yüzünden tekmil korsanlar tanıyacak.

Salih, palasıyle atıldı. Duromega'nın yüzünü çizdi.

Duromega kılıcını savurdu. Salih'in üzerine atılacaktı. Fakat korsanlar gemiyi çoktan zaptetmişler, direklerden birine tırmanmışlardı. Direğin tepesinden Duromega'yı gözetliyorlardı. Reis bir

daha atıldı, yoksulun sol yanağını da çizdi. Duromega, tam Salih Reisin üzerine atılacağı sırada, korsanlardan birisi, flok serenini baltaladı. Altmış okka ağırlığındaki yelken bezi ve flok sereni Duromega'nın üzerine yıkıldı. Zavallı şövalye, gık bile diyemeden, üzerine kapan düşmüş tilki yavrusu

gibi olduğu yere çöktü. Aynı zamanda dört levent, bir ok gibi yelkenin üzerine atladılar ve yüzünden kanlar akan şövalyeyi tutup doğru forsaya çaktılar.

Türk korsanları sekiz büyük gemiden yedisini zaptetmişlerdi. Geri kalan tek İspanyol gemisi, Türklerin keskin çeliğinin tadını tadan arkadaşlarının başına geleni gördükten sonra, "Gemisini kurtaran kaptandır!" diyerek yelkenleri fora edip, hatta mantolarını bile rüzgâra açarak başsız, amiralsiz kaçmıştı.

Sansar Hüseyin'in ölümüyle neticelenen bu kavga da Türk korsanlarına eşsiz bir zafer dahp kazandırmıştı. Fakat buna rağmen, korsanların hâlâ içleri sızlıyordu. Hele Salih Reis'in sevgili arkadaşının ölümünü düşündükçe, çeneleri kilitleniyor, ağzını bıçak açmıyordu.

Şövalye Duromega Hüseyin'in gemisini de ateşlediğinden, biçare Hüseyin, parçalandıktan sonra bir de havaya uçmuştu. Korsanlar göçmenleri tekrar gemilere aldılar. Yüzlerce tutsak dolu olan yedi büyük gemiyi de artlarına takarak, Cezayir limanına yelken açtılar.

Aydın Reis, hasret kaldıkları Cezayir limanını daha uzaktan görünce sancakları havalandırdı.

Esir aldıkları dağ gibi kalyonlar da dahil olduğu halde, baruta acımaksızın, kulakları sağır eden bir kurusıkı top atışı bayramıyle limana girdi.

Sahilde Türk leventleri ve ahali birikmiş, Aydın Reis'in ardına takıp getirdiği kalyonları sevinç ve gururla seyrediyorlar, koca kahramanı alkışlıyorlardı.

Cezayir Sultanı Hayreddin Reis'in bir korsan oluşu, Cezayir limanında her cinsten erkek-kadın, başka memleketlerde eşine zor rastlanır değerli insanların toplanmasına yol açmıştı. Öyle erkekler vardı ki, bir deve yavrusunu tuttu mu, bir kuzu gibi omuzları üzerinde taşıyor, bir bardak şarap için bir adam kesiyor, bir güzel kadını

bir dakika sevindirmek için hazineler veriyorlardı. Öyle kadınlar vardı ki, güzellikleriyle hiçbir forsa zincirinin bağlayamadığı korkunç korsanları kendilerine bağlıyor, sonra daha kuvvetlisini görünce, onu bırakıp öbürüne gidiyorlardı. Soylu, dünya güzeli Avrupa kontesleri esir pazarında iki okka tereyağına satılıyordu. Ne kadar heyecan seven, maceracı, eşkiya ruhlu krallar, kral ruhlu eşkiyalar, orospu ruhlu kontesler, kontes ruhlu orospular,

kiliseden kovulmuş veya kiliseyi kovmuş katil papazlar varsa buradaydı. Cezayir'e diğer diyarlardan göçüp gelen bir adam bin adama, kendi memleketini bırakıp buraya gelen bir kadın bin cilveli güzele bedeldi. Büyük yassı taşlar döşeli, alçak şahnişinli dar, karanlık sokaklardan her dilden konuşan, çevreleri kendisine sadık leventlerle sanlı Türk korsan reisleri, dört bir yanlarına korku saçan bir kızgın yel gibi geçip giderlerdi. Cezayir'de korsan reisi olmak için ya Türk olmak veya Türk adı ve terbiyesi almak şarttı. Bu takdirde, her millet ve dinden palasına güvenen Cezayir'e çıktı.

Dünyada güzelliğine güvenen ne kadar fettan kadın varsa buraya kaçardı. Fakat kazanç derecesi belli olmazdı. İnsanın damarlarındaki kanı kaynatan bu Afrika şehrinde gün olur isterik ve beceriksiz kadınlar çok bollaşır ve ucuza, bir bardak suya satılırlardı; gün gelir tek bir kadını bütün Cezayir'in hazineleriyle korsanlar birleşseler satın alıp doyuramazlardı.

İşte Aydın Reis, bir yakut ^cutusu gibi pırıl pırıl ışıldayan, yıkanmış, boyanmış, parlatılmış gemileriyle böyle bir limana giriyordu. Bütün gemiler baştan aşağı bayraklarla donanmıştı.

Durmadan kurusıkı top atıyor, burunları barut kokusuna alışık, sahilde biriken arkadaşları barut ziyafeti çekiyorlardı.

Birden, kepenkleri kapalı mücevherat, silâh, ipekli kumaş, kadın ve şarap dükkânları önündeki halk dalgalandı. - Barbaros Sultan geliyor! diye seslendiler. Hızır Reis, yoldaşlarını karşılamak için denize iniyordu. Böylece bir gün için dişine kadar altın, gümüş kakmalı silâhlarla her yanını doldurmuştu. Çevresinde elleri palalarında kırk kadar korsan yürüyor, Reis'e yol açıyorlardı. O, Akdeniz'in tek yenilmez aslanıydı.

Gemiler, top ateşini hiç kesmeyerek limana girdiler. Aydın Reis buyurdu. Gemiler, büyük bir gürültü ile zincirlerini bıraktılar. Kürekler denize atıldı,[35] filikalar indi ve korsanlar içine atladılar.

Aydın ve Salih Reis'i gören halk, çılgınca gösterilerde bulunuyor, durmadan bağırıyor, havaya fişekler atıyorlardı.

Aydın ve Salih Reisler, leventlerinin omuzlarında, doğru Hızır Barbaros'un görünüşüne çıktılar.

Hızır, her iki yoldaşını bağrına bastı. Kazanılan uğraşın büyüklüğünden gözleri yaşarmıştı:

- Aferin! Gönlüm hoş ojdu! Huda da sizden hoşnut olsun! Ağamın ruhunu sevindirdiniz, öcünü kâfirlere bırakmadınız! dedi.

Bu sözleri söyledikten sonra yavaşça irkildi ve sordu:

- Hüseyin nerede ya?

Salih ile Aydın Reis, önlerine baktılar. Salih, gözleri yaşarmış olduğu halde, yavaşça mırıldandı:

- Cenabıhak sağ kalanlara ömür versin, Reis! Onu da hep gideceğimiz yere uçurduk.

Hızır Reis de önüne baktı. Bütün başlar, kendilerini tutamayıp öne eğilmişti. Herkes Sansar Hüseyin'in şen yüzünü, ince zekâsını, genç yaşta ölümünü düşünüyordu.

Bu kavga çöllerinde her gün bir arkadaşını kabetmeye alışık Hızır Reis, kendini topladı, başını doğrulttu ve her zamanki gibi çelikleşti:

- Cenabıhak hemen cümlemize böyle kadırga kasarasında şehit olmayı nasip etsin! dedi. Bir korsan için en büyük şeref, kavga meydanında ölmektir. Er geç, her korsanın ahrete gitmek için geçmek zorunda olduğu yol...

Ne yazık ki Hızır Barbaros'u bu şehitlik mertebesine erdirecek düşmanlar arasından bir kahraman çıkamayacak, Hızır Reis yatağında gözlerini kapayacaktı.

- Reis! İspanyolların yedi büyük gemisini ve birçok soylu beyini esir aldığımız gibi, rahmetli kardeşimiz Hüseyin'in sayesinde Baba Oruç'un katili Marki dö Gomar'ı da getirdik. Şövalye Duromega da forsadadır.

Hızır Reis'in gözleri parladı ve kapıda nöbet bekleyen levende haykırdı:

- Oğlum koş, İspanyol balyozunu buraya getir!

Levent, bir yıldırım gibi koştu ve İspanyol balyozunu getirdi. Balyoz memleketinde, kıskançlıktan deniz haydudu diye anılan bu denizler sultanı karşısında saygı ile yerlere kadar eğildi. Hızır Reis, kaşlarını çatarak, Salih ile Aydın Reisleri gösterdi:

- Bunları tanıyor musunuz?

Balyoz, korsanları süzdü. Bu sorudan hiçbir şey anlamamıştı:

- Hayır, senyör, dedi. Hızır, acı acı güldü:

- Ben sana tanıtayım: Şu gördüğün levende biz Aydın Reis deriz, siz de Kaşadiyavola dersiniz.

Şu soldaki levent de Salih Reis'tir. Şimdi sizin İspanya'dan geliyorlar. Biliyor musun ne getirdiler?

Balyoz korkunç bir kuruntu içinde titredi. Hızır Reis devam etti:

- Hükümdann Şarlken'i, dünya imparatorluğu tacını Papa'nın başına koyması için Cenova'ya bıraktıktan sonra, kendilerini yakalamak için İspanya'ya dönmekte olan ünlü amiraliniz Portundo'nun yedi gemisini, kırk soylu beyinizi, üç yüz şövalyeyi ve bir o kadar tayfa, Amiral Portundo'nun kafasını, aynı zamanda da ağamın katili Marki dö Gomar'ı ve Şövalye Duromega'yı getirdiler.

Balyoz, gözlerini faltaşı gibi açtı. Bu kadar büyük bir işin on dört kalite ve bir avuç korsanla başarılacağına inanmıyor, bu başarıyı akıllara durgunluk verecek kadar büyük görüyordu.

Reis, kolundan tutup, onu taraçaya çıkardı:

-Bak!

Balyoz baktı. Çok iyi tanıdığı kendi donanmasının eşsiz yedi büyük galeri, korsanların kaliteleri arasında Türk bayrağını çekmiş yatıyordu.

Reis, arkrasında duran levende bir şeyler söyledi. Leventler, hemen koştu. Balyoz, sapsarı kesilmiş bir yüzle, Reis'e döndü:

- Marki dö Gomar, Şövalye Duromega ve Portundo'nun cesetleri için ne istiyorsunuz, efendimiz? dedi.

Hızır Reis, acı acı güldü:

- Hiçbir şey, balyoz efendi!...

- Biz yüz bin altın veriyoruz, Sultanımız.

Ortaya atılan altınların sayısı korsanları birdenbire sarstı. Yüz bin altın hiç de sokağa atılır bir para değildi. Fakat Hızır Reis'in gözü önüne Oruç, İshak, İlyas kardeşlerinin ölümü geldi. Bütün bu kahramanlar para için değij, kavga etmiş, öç almış, kazanmış, yenmiş, yenilmiş olmak için ölmüşlerdi.

Salih, sevgili yoldaşı şehit Sansar Hüseyin'i düşündü, başını salladı:

- Asla!

Hızır Reis de balyoza cevap verdi:

- Olamaz, balyoz efendi, dedi. Asla! Komutanlarınızın öldürdükleri şehitlerimiz öçlerini para karşılığı sattığımızı görürlerse, mezarlarından kanlı cepkenleriyle fırlayarak göğüslerinde henüz kurumayan kanlarıyla karşımıza çıkarlar ve bizim yüzümüze tükürürler. Marki dö Gomar, ağam Oruç Reis'e, önce söz verdi; kaleyi vuruşmadan verecek, canına dokunulmayacaktı. Sonra alçakçasına yolunu keserek sözünde durmayıp öldürdü. Böyle bir namussuzluğun gölgesine sığınarak, artık Türklerin başka korsan reisi çıkaramayacaklarını umarak bugüne kadar avundu. Beni unuttu. Ben ölürsem Aydın Reis'i, Aydın Reis ölürse Turgut Reis'i, unuttu.

Esirlerimizin derisini yüzüyor, sinirlerini koparıyor, ondan sonra öldürüyormuşsunuz. İşte size son söz: Bir daha ağama yapılan alçaklık tekrar edilmesin, sözle bırakılan, sonradan kaleden çıkınca yolu kesilip kancıkça öldürülmesin! Esirlere işkence yapılmasın! Bunu istiyoruz!

- Yapılmayacak Sultanım!

- Hayır sizin sözleriniz ağızdan çıkınca unutuluyor. Ben de bize yaptığınızı size, senin gözlerinin önünde yapacağım! Git, memleketinde anlat. Ya akıllanıp insan olurlar, bu Engizisyon işkencelerinden cayarlar; Müslümanlara, Yahudilere, hatta kendi dinlerinden düşmanlarına yaptıkları gibi bin bir çeşit işkence ile öldürmezler yahut ben onların akıllarını başlarıyla birlikte alırım, onlara işkence nasıl olur öğretirim. Şimdi yeniden kafanı dön de gemilere bak!

Balyoz başında diken diken olan saçlarını elleriyle bastırdı. Sahildeki gemilerin bütün direklerinde başta Marki dö Gomar, Amiral Portunda olmak üzere iki yüz ünlü İspanyol beyi ve Şövalye Duromega asılmıştı. Kim bilir Salih ne düşünüyordu?

ADA UÇURAN KORSANLAR

Korsan Sinan Reis, büyük bir şaşkınlık ve kızgınlık içinde Hızır Reis'in görünüşüne çıkıp haykırdı:

- Reis, tez buyur! Şimdi şu kaleyi yıkıp uçuralım! Bugün gene Ulucami'de ezan okunduğunu duyunca bizi topa tuttular.

Bütün korsanlar, kızgın kızgın yerlerinden fırladılar:

- Evet, bu adayı ortadan kaldırmalıyız! Bunun yüzünden gemilerimiz açıkta demirliyor! Adınızı taşıyan camide ezan okunmuyor! Bu ada

başımıza belâ oldu.

Aydın Reis, söze karıştı:

- Önce bir kere, kumandanına haber gönderelim. Razı olmazlarsa, yeni döktürdüğümüz toplarla kaleyi yıkıncaya kadar döveriz.

Ertesi gün kalenin komutanı Don Marten dö Vargos'a haber gönderildi. Barbaros, kalenin şartsız şurtsuz artık teslimini istiyordu. Fakat Vargos, deniz ortasında dağlar gibi göklere yükselen kalenin alınamayacağına inanmış bulunduğundan, kendini beğenmiş İspanyol kafası ile şu karşılığı verdi:

- Barbarosa kendisine güveniyorsa, işte kale onun ülkesinde... Hiç durmadan gelip alsın!

Fakat bu sözlere sabah alacasında Barbaros, yeni götürdüğü toplarını kaleye çevirerek karşılık verdi.

On beş gün, geceli gündüzlü, Cezayir limanı ağzını tıkayan kar le top ateşi altında sanki kaynadı. Kara namlulu koca balyemez toplan her gün durmadan gürlüyor, ağızlarından çıkan alev parçaları kalenin duvarlarını yalıyordu.

On beş gün süren top ateşinden sonra Cezayir'deki bütün leventler filikalara bindiler. Davul dümbelek sesleri arasında tekbir alarak kaleye saldırdılar. Yer, gök titriyor, binlerce korsan kayığı sele tutulmuş ağaçlar gibi kaleye akıyordu.

Barbaros'tan ilk teslim teklifini alır almaz, komutanın İspanya'dan istediği imdat kuvveti henüz yetişememişti. Bu yüzden yapılan sıkı bir hücum, o gün kaleyi almaya yetti. Korsanlar, İspanyollara diş biliyorlardı. Reis emretti. Korsanlar ve halk koca kaleye saldırdılar. Taş üstünde taş bırakmayıp yıktılar.

Fakat İspanyollar, Barbaros'un "Ponandaljer" dedikleri Cezayir limanı ağzını tıkayan Adakale'nin sarılacağı haberini alınca, birçok şövalyeler ve cephanelerle dolu dokuz büyük gemiyi imdat kuvveti olarak göndermişti.

İspanyol gemileri, her zamarîki pohpohlu gelişleriyle, liman ağzında gözüktüler. Fakat kaptanlar yerini pek iyi bildikleri Ponandaljer'i bir türlü bulamıyorlardı.

Gemilerden birisinin kaptanı, işaretle, diğer kaptanlara sordu:

- Galiba yanlış bir limana geldik, kale gözükmüyor? Diğerlerinden işaretle cevap verildi:

- Dümen kırıp diğer kıyıları arayalım. Burası Cezayir değil... Onların bu şaşkın durumları ile alay eden halkın gözü önünde limandan çıkmak için dümen kırdılar. Fakat kaptanlar büsbütün şaşırmışlardı. Çünkü buralarda kaleye benzer bir şey gözükmüyordu. Kaptanlar durmadan pusuladan haritaya, haritadan pusulaya koşuyorlardı ve: "Acaba yanlış bir limana mı geldik?" diye düşünüyorlardı.

Kaptanların hakkı vardı. Koca bir kale göklere uçamazdı ya? Türklerin birkaç gün içinde koca kaleyi yerle bir edebilmeleri bir türlü akıllarına sığmıyordu.

Bu sırada İspanyol gemilerinin açıkta böyle şaşkın şaşkın dolaştıklarını gören Türk korsanları kalitelerine atladılar. Hızla süzülüp İspanyolların dokuz gemisine aborda oldular. Liman ağzındaki kalenin toplarına sığınacakirrıni güvenerek böyle bir saldırıya karşı toplanmamış olan düşüncesiz düşmanı gafil avladılar. Kanlı bir

dövüşme, zorlu bir kavga oldu. Türk korsanları her zaman boğaz boğaza, göğüs göğüse dövüşmeye alışık olduklarından, İspanyol gemilerinin hepsi, bütün erleriyle, mallarıyla, silâhlarıyla Türk korsanlarının eline geçti. Cezayir bağnyolları esirlerle taşıyordu.

Barbaros, eline geçen bütün İspanyol şövalyelerini, ezan sesi işittikçe topa tutup yıktıkları camilerin tamirinde, Cezayir mendireğinin inşasında çalıştırarak yararlanmalarını sağladı.

ŞAİRİN SAZI

Cezayir limanında bütün kış demirli duran Türk korsanlarının kaliteleri o bahar günü yağlanmış, boyanmış, yola çıkmak için hazırlanmışlardı. Korsanların birer gelin kadar sevimli ve can alıcı kaliteleri artık mavi bir yakut hazinesi gibi, pırıl pırıl parlayan yaldızlı, dalgasız denizin koynunda hafif hafif sallanıyorlar, gelen baharın tatlı-acı maceralarını birer hülya gibi onlara anlatıyordu. Kışın fırtınalı, dalgalı, soğuk günlerini arkada bırakmışlardı.

Kalitelerin demirleri alınmış, yelkenleri fora edilmişti. Başta ilerleyen gemiden kurusıkı bir top atıldı. Deniz kenarında onların Cezayir'den

ayrılışlarını izleyen ahali, hep birden, bu top sesini karşıladılar.

- Uğur ola! Huda hayırlı kısmetler versin! Hemen gazi olup dönesiniz!

Korsanlar da hep bir ağızdan bağırdılar:

- Hoşça kalınız! Tanrıya emanet olun!

Kaliteler bir kere daha sarsıldılar. Forsalar küreklere asıldı. Boğuk bir gıcırtı, tempolu bîr tokmak sesi işitilmeye başladı. Kaliteler bir ok gibi suyun üzerinde kayıp ufuklara yol aldılar.

Türk korsan gemileri kısmete bağlı yelkenlerden fazla, bilek gücüne bağlı küreğe güveniyorlardı. Bu yüzden gemileri daha önce de söylediğimiz gibi bugün kruvazör dediğimiz cinsten hızlı, fakat uzun menzilli toplar idiler.

Sansar Hüseyin'in şehit oluşundan sonra, Hızır Reis kurnazca yapılacak işlere artık Salih'i gönderiyordu. Salih, bu sefer çok önemli bir işe girmişti.

O, Turgut Reis ile İtalyan sahillerinde buluşacak, senelerce önce bir kere Andrea Dorya'yı ellerinden kurtaran Vespasya Kolona'nın genç ve güzel karısı Culya Konzega'yı kaçıracaklardı.

Aynı zamanda sahillerde de yakılacak, basılacak bir şehir bırakmadıklarından, daha içerilere doğru gidip kasabaları, şatoları basıp sebeplenmek istiyorlardı. Bu iş, biraz fazla cüret ve cesarete, aynı zamanda da hile ve zekâya bağlıydı. Bu sebepten cüret ve cesarette eşi bulunmayan Salih Reis, bu işi üzerlerine almışlardı.

Evvelce Hızır Reis'in haber gönderdiği Turgut Reis, Salih'in kalitelerini on iki gemiyle açıkta bekliyordu. İki korsan donanması birbirlerini görür görmez bayrak çekip top atarak selâmlaştılar.

İki donanma birleşti, bugünkü İtalya sahillerine doğru yol almaya başladı... Planları çok sade idi. Turgut ile Salih Reis yanlarında iki yüz leventle sahile çıkacaklar, "Fondi" şatosunun bulunduğu kasabaya gideceklerdi.

Korsanlar kasabanın dışarısında beklerken, Salih ile Turgut birer Venedik köylüsü kılığında kasabaya girecekler, kalenin içini dışını kolaçan edeceklerdi. Sonra, geceleyin apansız bir baskın yaparak, hakkında iki yüz seksen şairin satırlarca şiir yazdığı söylenilen dilber düşesi kaçıracaklardı.

İki yüz korsan seçildi. Bunların içinde Salih'in vardiyanbaşısı da bulunuyordu. Eğer Salih ile Turgut vardiyanbaşıyı aralarına almakla daha

doğrusu, onu yapılacak işten haberdar etmekle başlarına açacakları işi bilselerdi, derhal vazgeçerlerdi.

Vardiyanbaşı, o akşam biraz fazla içmişti. Forsada öbür vardiyanlarla şakalaşıyordu.

- Bana bak, Emin, diye yamağına seslenmişti. Nereye gittiğimizi biliyor musun?

- Hayır, Reis!

- Biz şimdi, güzel bir kâfir karısı varmış, işte onu kaldırmaya gidiyoruz.

- Pek mi zorlu bir iş?

- Hem zorlu, hem de eğlenceli... Hem şatoyu da yağma edeceğiz.

- Şato mu? Gideceğimiz yer deniz kenarında değil mi?

- Ne kenarı be? Saatlerce yol yürüyeceğiz. Kimden korkumuz var? Bir gün bizim Cezayir'deki yeşil sarıklı hoca söylemişti. Cenabı vacibülvücut bütün diyar-ı küfrü "Türk kullarım baç alıp baş vursunlar, beylik eylesinler!" diye yaratmış.

- Reis! Cenabıhakkın Türk kullarına böyle bir lütufta bulunmak için kâfirleri yarattığını bilmem ama, onlar olmasaydı, biz açlıktan ve can sıkıntısından ölürdük. Kime efendilik eder, kiminle kavga ederdik ki acep?

Vardiyanlar, belki birkaç saat böyle hiçbir şeyden şüphelenmeksizin gevezelikte bulundular.

Fakat uyuzlar gibi küreğinin üzerine yatan bir forsa, bütün bu sözleri duymuştu.

Eğer vardiyanlar bu forsayı tanımış olsaydılar, onun yanında böyle bir şey konuşmaktan çekinirlerdi. Bu forsa, Şövalye Duromega idi.

Fondi kasabasının otuzu geçmeyen evleri ortasında bir meydanda küçük bir kilise ve kilisenin karşısındaki köşede bir bakkal dükkânı vardı. Dükkânın sahibi toprak bodrumuna beş-altı masa koymuş, bakkal dükkânını bir meyhaneye çevirmiş, her iki işi bir dükkân ve aynı zamanda çıraklık eden bir garsonla çekip çeviriyordu.

O akşam da masalar hemen hemen dolmuştu. Düşes Culya Konzega'nın ezelî ve gönüllü âşıklarından şair "Homer Bedendi" sevgili Kontes için yazdığı dört yüz bin beyitlik uzun bir şiir demetini okumak için kasabaya

gelmişse de şairlerin adından bile gına getiren Kontes'in huzuruna çıkamayınca bu işe meyhanedeki sarhoşlara okumakla başlamıştı.

Homer, şiirine başlamıştı ama, tam bütün aşkıyle coştuğu, dinleyenlerin başları dönüp kendilerinden geçtiği bir sırada meyhanenin kapısı açıldı. Uzun boylu, keskin bakışlı bir soylu kişi arkasındaki silâhşörüyle birlikte, içeriye girip temiz bir İtalyanca ile herkese selâm verdi.

Köylüler, hiç tanımadıkları bu yabancı soylu kişiye saygı gösterip ayağa kalktılar. Yabancı, hepsine, yerlerine oturmalarını lütfen emretti:

- Rahatsız olmayınız, efendiler! Biz, köylü ile bir masada oturmaya alışmamış bir prens değiliz.

Biz, senelerden beri, diyar diyar geziyoruz.

Sonra meyhanenin sahibine döndü:

- Efendilere benim tarafımdan birer kupa şarap dağıtınız, diye emretti.

Bu cömertlik, bu eli açıklık bütün köylüleri büyüledi. Hepsi birden masalara tekrar oturdular.

Şair Bedendi, şimdilik kendisine eşsiz güzelliğinin yemişlerinden bir çakal eriği bile hediye etmeyen dilber Culya Konzega için şiir okumaktansa, cömert, eli açık hazinesinden şaraplar ihsan eden soylu senyöre bir övme düşmenin daha kârlı bir iş olacağını düşündü ve hemen oracıkta aynı şiirdeki kadın, erkek kelimelerinin yerlerini değiştirip dört yüz bin beyitlik şiir demetini soylu kişiye okumayı başardı.

Senyörün masası etrafında fır dönen meyhane sahibine uyarak, bütün köylüler de yavaş yavaş senyörün etrafını aldılar. Şarap dağıtımı nüfus başına üç kupayı bulmuştu.

Kibar soylu kişi, meyhaneciye sordu:

- Eh, dostum, söyle bakalım, bizim buradan nereye gideceğimizi biliyor musun? Buraya niçin geldik?

Bu umulmadık iltifat karşısında, zavallı meyhaneci, şaşırarak yerlere kadar eğildi:

- Ne yazık ki senyör! Ben nasıl bileyim. Aciz bir bakkalbaşıyım. İçtiği şarapların tesiriyle coşan şair haykırdı:

- Bir kupa daha şarabına bahse tutuşurum ki, senyör cenapları bu köhne köye letafeti, güzelliğinin nuru dillerde destan olan dilberimiz Culya

Konzega'yı şöyle bir kere olsun, uzaktan bile olsa görmek için şeref verdiler.

Yabancı kahkahalarla güldü:

- Bravo, şair efendi! Şairler ne kadar ahmak olsalar, gene de duyguları ile her şeyi sezip kestirebiliyorlar. Bahsi kazandınız!

Bu sözü işiten şair, sabırsızlıkla haykırdı:

- Hey, Barba Yorgi! İşitmiyor musun? Sayın senyör cenapları bir kupa daha şarap içebileceğimi üstadımız Virjül'e yakışır edebi bir cümle arasında asilleştirerek emrettiler.

- İç, dostum! Hepiniz de içiniz! Virjül dostumuz da içebilir. Bu yeni lütuf üzerine köylülerden birisi söze karıştı:

- Muhterem senyöre, müsaadeleri sayesinde bir akıl verebilir miyim?

- Hay hay, dostum! Bizim de tek ihtiyacımız zaten akıl toplamak,

- Şimdi on dakika kadar oluyor. Buraya gelirken Kont Vespasya Kolona'nın on dört silâhşorunu, atlı bir arabayla birlikte şatoya doğru giderlerken gördüm. Zannedersem, senyör derhal şatoya hareket etmezse, ne yazık ki, dilber düşesi görebilmek şerefinden mahrum kalacaklar. Bu uzun seyahat de boşa çıkacak.

Bu sözler üzerine yabancı birdenbire yerinden fırladı ve sapı haçlı kılıcını topladı:

- Oh, oh!! Doğrusu bu habere diyecek yok. Yoksa, aylardan beri süren yorgunluğumuz boşa gidecekti.

Sonra, birdenbire, elini kemerine sokup meyhaneciye bir duka altını fırlattı ve şu sözleri söyleyerek meyhaneden dışarıya fırladı:

- Allahaısmarladık, efendiler! Artan parayla da şerefime içebilirsiniz.

Meyhanedekiler, bir tatlı rüya gibi gördükleri bu soylu kişinin kim olduğunu düşünüyorlardı.

Şair, son şarabı da bir yudumda içerek mırıldandı:

- Ne eli açık asilzadeymiş! Böyle asilzadelerin buraya uğramasını her zaman canü gönülden dilerim. Fakat hayır, bu bir rüya idi. Lütufkâr öpücükleriyle bütün Roma erkeklerini sarhoş eden Kraliçe Mesalin erkek kılığında buraya geldi ve bizi, lütfettiği şaraplarla sarhoş etti.

Cahiller! Aç gözlülük edip de ısmarladığı şarabı içmeseydik, yeniden kadın kılığına girip güzelliklerini bize lütfedecekti. Midemiz uğruna ruhumuzdan mahrum kaldık.

Meyhaneden ayrılan asilzade ile silâhşoru şairin erkek kılığına girmiş Mesalin'e benzetmesine rağmen, süratle beygirlerini koştururlarken şairin Mesalin'i kalın bir sesle silâhşörüne seslendi:

- Talihe ne dersin, Salih? İşler yolunda...

Silâhşor cevap verdi:

- Ne diyeceğim, Turgut? Bundan iyisi can sağlığı. Şimdi bizim leventleri alırız.

- İyi ama, bakalım araba hemen Düşes'i alıp dönecek mi?

- Dönmelerine ne hacet, Reis?

- Ya ne yapacağız?

- Onların şatoya varmalarına daha bir saat var. Kestirme yoldan bizim çocukları alıp önlerine çıkalım.

- Ey, sonra?

- Sonrası kolay. Herifleri al aşağı ederiz. Onların elbiselerini biz giyeriz, şatoya arabacı kılığında biz gideriz. Düşes'i alıp götürmeye geldiğimizi söyleriz. Düşes gelip de bizi ayrı ayrı, acaba kocasının askerleri miyiz, diye koklayacak değil ya. Nerden bilecek Müslüman olduğumuzu?

Düşes'i arabaya attığımız gibi, "Ver elini Cezayir!" deriz. Ondan sonra Allahını seven arkamızdan gelmesin.

Turgut Reis, dilber Kraliçe Mesalin'e hiç de yakışmayacak sert ve kart sesli bir kahkaha attı:

- Yaşa vallahi, hani bu, kimsenin aklına gelmezdi Salih! Sen, Reis'in güvendiği kadar varmışsın. Sen, şeytanın ta kendisisin.

Bu sözlerden sonra beygirleri kamçıladılar, çiftlikte bıraktıkları leventlerin yanına yetiştiler.

Turgut haykırdı:

- Çabuk, bütün çiftlik halkını bağlayınız. Atları çözüp arkamdan geliniz. Yayan kalanlara lüzum yok. Onlar da kalitelerin başlarına dönsünler. Biz, bir-iki saate kadar döneceğiz.

Reis'in gene zorlu bir iş başaracağını kestiren korsanlar ahırlara, kırlara koşup, bulabildikleri atlara atladılar. Şatonun yolunu tuttular.

Yolun kıvrıldığı diğer yamaçta on dört atlı büyük bir arabayla birlikte, şatoya doğru yol alan silâhşörler bulunuyordu. Başlarında bir subay vardı.

Korsanlar, kılıçlarını sıyırdılar ve birdenbire neye uğradıklarını anlamayan silâhşörlerin üstüne çullanıp bir anda hepsinin işini bitirdiler.

Beş-on dakika sonra Turgut Reis, subay elbisesini giymiş, diğer korsanlar da silâhşörlerin elbiselerini arkalarına geçirmişlerdi. Salih Reis, şapkasını gözlerine kadar geçirerek arabacının yerine atladı. Dört nala şatoya doğru yollandılar.

Şatonun büyük asma köprüsü indi. Önde başı havada, şapkasını yana yatırmış Turgut Reis olmak üzere, arabacı yerinde oturan Salih Reis ile birlikte bütün korsanlar şatonun avlusunu kapladılar.

Şato kumandanı, elbiselerinden ve arabadaki armadan Vespasya Kolona'nın adamları olduğu anlaşılan bu silâhşörleri büyük bir nezaketle karşıladı.

Turgut Reis, tükürüklerini yutkunarak, kesik kesik tam bir Venedik beyi edası ile kumandana:

- Niçin geldiğimizi biliyor musunuz, kumandan? diye sordu. Kumandan derhal cevap verdi:

- Evet, senyör! Düşes'i yarın sabah götürmek için...

- Hayır, kumandan! Dük hazretleri ilk düşüncelerinden caydılar. Düşes cenapları şimdi yola çıkacaklar.

Komutan kekeledi:

- Fakat Düşes hazretleri daha hazırlanmamışlardır. Böyle bir istek kendilerini incitebilir.

Turgut, mahmuzlarını şakırdatıp gürledi:

- Kumandan efendi! Ben, sayın Kontes'in değil, Kont hazretlerinin emirlerinde bulunuyorum.

Ödevim burada biter! Bundan ötesi benim değil, sizin bileceğiniz bir iş. Kont emreder de Kontes hazretleri nasıl dinlemezler?

Komutan, bu kesin sözler karşısında ellerini oğuşturdu:

- Fakat senyör, beş dakika istirahat buyurmaz mısınız? Düşes cenaplarına işi arz edelim.

Turgut, bıyıklarını burdu:

- İstirahate lüzum yok. Vazife her şeyden kutsaldır. Bekliyoruz, komutan efendi!

Komutan, koşa koşa büyük şatonun koridorlarına girdi, ortadan kayboldu.

Korsanlar için on asır süren üzücü, kuruntulu on dakika geçti, komutan koşa koşa geldi:

- Senyör, Madam cenapları sizi bekliyorlar! dedi.

Turgut'un, hele muhafızların yerine geçip Kontes'i kurnazlıkla kaçırmayı düşünen Salih Reis'in aklından hiçbir zaman böyle bir şey olacağı geçmemişti. Dört diyara yayılmış soğukkanlılığına, zorlu cesaretine rağmen, Turgut içinin sarardığını sezdi. Salih Reis'in gözlerine kendi ürkek gözleriyle baktı.

Salih Reis böyle işlere alışkın olduğundan, hiç kendini bozmadı. Turgut'a gözüyle "git!" işaretini verdi.

Turgut sararmakta haklıydı. O, bundan senelerce önce bir gün, Düşesle on beş dakika kadar konuştuğunu hatırlıyor, şayet Düşes şimdi kendisini tanıyacak olursa çıkacak kepazeliği düşünüyordu. Fakat o zamandan beri seneler geçmiş, Turgut artık çocukluk çağı nı geçirmiş, hele şimdi iri kavuğu, kızıl cepkeni yerine giydiği bu tüylü şapkayla danteleli mantosu onu büsbütün değiştirmişti.

Turgut, daha fazla düşünmeden atından yere atladı, kılıcını bol mantosunun altına yerleştirdi.

Her kahramanda bulunmayan bir cesaretle, komutanın arkasından tek başına şatoya daldı.

Salih ile arkadaşlarının durumu da hani Turgut'unkinden daha parlak değildi. İş anlaşılırsa, artık kapıları kapanan, merdivenleri inen bu şatodan onları hiçbir kuvvet çekip çıkaramazdı.

Komutanla Turgut büyük bir merdiveni tırmandılar. Merdivenin her iki başında iki zırhlı şövalye nöbet bekliyordu. Biraz daha yürüdükten sonra büyük bir salona girdiler. Bu salonda Düşes'in oda hizmetçilerinin biri karşıladı. Turgut'un önüne düşerek büyük iki kanatlı bir kapıyı açıp onu

içeriye soktu. Koca korsanın hayatında ilk defa kalbi, kabarmış göğsüne sığmadan çarpıyordu.

O, nice akınlar görmüş, nice namlı şövalyelerle dövüşmüş, bazen de yalnız başına yüzlerce şövalyenin arasına bir gülle gibi kılı bile titremeden daldığı olmuştu.

Onun ününü işiten bütün Avrupa titrerdi. Fakat işte şimdi Turgut, pusulayı şaşırmış, titriyordu. Acaba neden? Bunu kendisi de Pek bilemiyordu. Bulunduğu oda çok büyüktü.

Yaldızlı tavanları, süslü duvarları, kadife atlaslı perdeleri göz kamaştırıyordu.

Düşes giyinmiş, duvardaki çelik aynada saçlarını düzeltmekteydi. Turgut'un odaya girdiğini duyduğu halde, tenezzül edip arkasına dönmemişti bile... Yalnız:

- Geldiniz mi subay efendi? diye sordu.

Turgut Reis, derhal kendini topladı ve şapkasını çıkarıp yerlere kadar eğilerek mırıldandı:

- Evet, Düşes hazretleri!.. Emirlerinizi almakla şeref duyacağım!

- Kont hazretleri beni hemen istemişler, sebebini biliyor musunuz? Böyle acele bir karar değiştirmesi niçin?

- Bilmiyorum. Düşes hazretleri! Yalnız, yola hemen çıkmanızı emrettiler.

- Âlâ! Ben de hazırlandım. Derhal gidebiliriz.

Bu sözle birlikte Kontes geri döndü. Turgut'la göz göze geldiler. Turgut derhal gözlerini kaçırdı, fakat bir lâhza için Kontes'in irkildiğini görür gibi oldu. Bir kadının karşısında olduğunu unutup eli kılıcına gitti. Turgut'un yüreği çarpıyordu. Acaba Düşes onu tanımış mıydı?

Fakat Turgut, bu düşünceleri kendi kuruntusu sandı. Düşes bu göz çatışmasını kısa keserek gene aynaya dönmüş, başını tarıyordu. Tanınmış olsa hiç böyle mi yapardı? Tokmağı vurur, bütün silâhşörlerini başına toplar, onu yakalatırdı. Bu sırada Düşes sakin bir sesle, Turgut'a tekrar sordu:

- Subay efendi, isminizi söyler misiniz? Turgut Reis böyle güç durumlarda hazır cevaptı:

- Bendeniz Kont hazretlerinin maiyet subayının amcazâdesiyim, efendimiz. Kendisi rahatsız bulunduğundan, Kont'un emirlerini de başka birisine devredemeyeceklerinden bendenizi vekil kıldılar. Daima sarayda bulunmadığım için Düşes hazretleriyle tanışmak şerefine nail olmamıştım. Şövalye Anriko Berlendi...

- Ya! Demek Anriko?... Hem şairlere, hem haydutlara yakışan ne güzel bir isminiz var.

Kontes gene birdenbire geri döndü: Acaba alay mı ediyordu? Tanımış mıydı yoksa? Turgut'la gene göz göze geldiler. Turgut, gene

gözlerini hemencecik kaçırdı. Düşes'in gene titrediğini görür gibi oldu. Artık olan olmuştu.

Böyle bir kadın karşısında bulunacağına ateş kusan bir cehennem karşısında bulunmayı canü gönülden isteyen Turgut, dilberliği cihanı kaplayan Düşes'in güzel gözlerinden kurtulmak için duvardaki resimleri izlemeye başladı. Fakat Kontes'in kendisini süzdüğünü seziyor, kalbi taşıyor, hızlı vuruyordu.

Koca korsan, durumu yüzlerce şövalyeyle dövüşmekten daha ağır buluyordu. Böyle aldatıcı bir maske altında iş görmek, ona palasını sıyırıp yüzlerce şövalyenin arasına atılmaktan güç geliyordu. Ömründe ilk defa terliyofdu. Salih'in aklına uyup yaptığı bu çocukça iş onu terletiyor, kendini kendi gözünde küçültüyordu. Salih'in, ilk karşılaşışta, hiç olmazsa parmaklarını kıracaktı.

Fakat az sonra Düşes'in, onun göğsüne baktığını sezdi. Turgut da kendi göğsüne baktı.

Birdenbire tüylerinin diken diken olduğunu duydu. Göğsünde pelte halinde kurumuş büyük bir kan lekesi vardı. Korsanlar, silâhşörlerin işini bitirdikten sonra onları acele soyup elbiselerini temizlemeye bile vakit bulamadan giyinmişlerdi. Bu kanlı subay elbisesi. Turgut'u yaralı gibi gösteriyordu.

Subay korsanların palasını göğsüne yemiş olduğundan elbisesi kan içindeydi. Turgut büyük bir el çabukluğu ile, mantosunun önünü kavuşturdu. Kontes hiç ses çıkarmamıştı. Çok sessiz, üzüntüsüz, hazırlığını bitirmeye çalışıyordu. Birdenbire:

- Buyurunuz gidelim, şövalye! dedi.

Turgut kapıyı açtı. Düşes Önde, o arkada merdivenleri inmeye başladılar. Herhalde tanımamıştı. Tanımış olsa gelir miydi?

Başka bir yoldan gidiyorlardı. Birkaç merdiven indiler.

Düşes, büyük bir kapının önünde durdu. Birdenbire tokmağı çevirerek kapıyı açtı. Kapının açılmasıyle, içerideki yirmi-otuz kadar baştan aşağı silâhlı erin ayağa kalkması bir oldu.

Turgut, kılıcına el atmamakla beraber, ipin ucunu kaçırmamaya da çalışıyordu. Düşes silâhşörlere baktı. Sonra güzel dudaklarında acı bir gülümseme yeli esti. Turgut'u süzdü, Turgut, sanki bir şey olmuyormuş gibi sessiz, telâşsız duruyor, çizmelerinin parlak uçlarını seyrediyordu. Eğer Düşes, onu yakalamaları için bir

emir verirse, burada çok kanlı bir dövüş başlayacaktı. Turgut, kapıyı tuttuğu için, pek korkmuyordu.

Düşes kapıyı kapattı ve Turgut'a döndü:

- Bilmem kocamın şatosu da buraya mı benzer? Gördünüz ya, işte bunlar, hep böyle iskambil oynayıp esnemekle vakit geçirirler. Allah saklasın, kaleye biri saldırsa, kötülük düşünen bir haydut, bir korsan gizlice girse, kim bilir ne yapacak bu zavallı koruyucularım?

Turgut'un artık tanınmadığına iyiden iyiye aklı kesmişti:

- Düşes hazretleri, Kont hazretlerinin her bakımdan ödevlerini çok iyi bilir kimselerin yanında bulunduklarına inanabilirsiniz, dedi.

Avluya çıktılar. Onları gören Salih Reis, geniş bir nefes aldı. Hayvanların dizginlerine yapıştı.

Avluda on tüfenkli er Düşes'e son saygılarını sunuyorlardı. Komutan kılıcını sıyırdı. Hepsi birden kılıçlarını kaldırıp Düşes'i selâmladılar. Düşes arabaya doğru yürüdü. Salih, senelerce önce gördüğü Düşes'i tanımıştı. Kendi kendine:

"- Hâlâ aynı mal, hâlâ aynı güzellik!" diye mırıldandı. Birkaç dakika sonra, bu dilber Düşes'in kendi emirleri altına gireceğini düşünerek, bıyıklarını burdu.

Fakat Düşes, hiç de zemin ve zamana ve soylu kimselerin kurallarına uymadığı halde, arabacıya da sual sormuş, yüzüne dikkatli dikkatli bakmıştı. Turgut, asıl belânın şimdi başgösterdiğini düşünerek kılıcını yokladı.

Atları üzerinde duran leventler de, reislerinin hazırlandığını görünce kılıçlarını tarttılar. Fakat Salih Reis büyük bir soğukkanlılıkla ve çok tatlı bir İtalyanca ile hemen cevabı yapıştırdı.

;

Düşes in bir an için vazgeçmek ister gibi olduğunu gördüler. Sonra omuzlarını silkti, güldü. Ani bir kararla arabaya binip kapısını kapadı.

Turgut, sevincini güçlükle saklayarak kılıcını sıyırıp komutanı selâmladı ve arabanın önüne geçti: - Marş!

Düşes, tanımış olsa bile, onlarla gelmek istiyordu. Salih Reis, kamçısını değme arabacıyı kıskandıracak kadar büyük bir ustalıkla, havada ıslık çaldırarak şaklattı. Köprüden yıldırım gibi geçtiler. Artık korsanlar için, işin yüzde doksanı bitmişti. Geriye kalan kısım bir hiçti. Bu sebepten hepsinin yüreği ferahlamış, önlerine bir çıkan olsa bile, iş çelik ve kuvvet meselesi olduğundan, pek aldırış ettikleri yoktu. Birkaç saat bütün hızlarıyla yol aldılar. Hiç konuşmuyorlardı bile...

Bu esnada birdenbire, leventlerden birisi atını koşturup Turgut Reis'in yanına gelerek kulağına bir şeyler söyledi. Reis, düşünceli düşünceli, atını durdurdu. Salih de arabayı durdurdu.

Önlerindeki şoseden kendilerine doğru otuz-kırk kadar atlı, tozu dumana katmış geliyordu.

Arabanın böyle birdenbire durduğunu gören Düşes, pencereden kafasını çıkardı, sert bir sesle sordu:

- Ne oluyor, niçin durdunuz? Turgut'un canı sıkılmıştı:

- İleriden otuz-kırk kadar atlı geliyor, Düşes hazretleri! dedi.

- Atlılar geliyorsa bize ne?

- Hiç! Ne olur, ne olmaz, diye durduk, Düşes hazretleri! Belli olmaz, belki düşmandır.

- Ne demek istiyorsunuz şövalye? Siz, beni beş-on atlıdan koruyamayacak kadar zavallı değilsinizdir herhalde... Kendinizde bu kuvveti göremiyorsanız ne diye yola çıktınız?

- Fakat gelenlerin sayıları belki bizden çoktur. Düşes hazretleri kuvvetle sayı yenilmez.

- Allah Allah! Sizi ben, düşman arasına girerken sayı saymayacak kadar cesur sanmıştım. Ne dedim de sizin muhafızlığınızı kabul ettim?

- Düşmanı saymadan körü körüne arasına girilir mi?

- Girilir!

- Adama enayi derler.

- Ben, çok eskiden, böyle bir enayi tanımak şerefine ermiştim. Turgut'un gözleri bulandı.

Düşes'in ne demek istediğini anlar gibi olmuştu.

- Sakın bu enayi ben olmayayım? dedi.

Düşes'in çehresi birdenbire değişti. Kahkahalarla gülerek cevap verdi:

- Gençken küstah denecek kadar cesur, yaşlanınca korkak denecek kadar ihtiyatkâr Dragut!

Salih, hayretinden yerinden fırladı. Az kalsın, arabadan düşecekti. Turgut irkildi. Demek Düşes, kendilerini tanımıştı. Fakat... Tanıdığı halde hangi cesaretle beraber yola çıkmıştı? Bu, öyle bir sual ki, bütün Cezayir bilginleri bir araya gelseler cevap vermekte bir hayli zorluk çekeceklerdi.

Düşes, bu sefer Salih Reis'e döndü. Koca Reis, seyis kılığında pek gülünç bir kıyafette kızanp duruyordu.

- Salih Reis! dedi. Senyör Dragut bundan senelerce önce Dorya, Lavalet gibi kahramanlara binlerce düşman arasına girip mey-| dan okurken, aldanmıyorsam, siz de kendisiyle beraberdiniz. OÎ gün düşmanı saymaya lüzum görmemiştiniz. Fakat bugün, görüyorum ki, seneler Senyör Dragut'u korkak yapmış. Acaba sizde de eski gençlik, eski cesaret kalmadı mı?

Öyleyse, size güvenip yola çıktığıma pişman olacağım. Lütfen atların başını geri çevirin!

Konağıma dönelim.

Ok yaydan çıkmıştı. Salih Reis, Düşes'in kendilerini iyice tanıdığını anlamıştı. Düşes'e cevap verdi:

- Düşes hazretleri, kendileri de pek iyi bilirler ki Senyör Dragut gibi cesur bir kaptan, önceki yüzyıllarda gelip geçmedi, henüz de doğmadı ve daha gelecek yüzyıllarda da doğmayacağa benzer. Belki şu gözüken yirmi-otuz atlıdan yoldaşım Dragut hiçbir vakit korkmaz. Aksini düşünmek için,

onun yüzlerce şövalyenin arasında, şatonuzda tek başına görünüşünüze çıktığını, bütün leventlerin de reisi bulunduğunu unutmamak lazım.

Düşes, sanki kendi dostları arasındaymış gibi güldü:

- O halde yirmi-otuz atlının üzerimize gelmesinden korkmuyorsak bu telâş ne?

Bu söz, Turgut'a şaşkınlığını unutturdu, eski alaycı tavrını takındı:

- Telâş, sizin yanınızda kavga etmek gibi kaba bir harekette bulunmak korkusundan doğdu.

Korkuyu veren sizin güzelliğiniz...

Düşes onun sözünü kesti:

- Dövüşünüz! Kavga ediniz! Şu anlatıla anlatıla bitirilemeyen dövüşünüzü hele bir görelim Senyör Dragut! Bakalım bütün Avrupa'nın adından titrediği korsan nasıl dövüşüyor? Yoksa söylenenler, boş bir sabun köpüğü gibi şişirilmiş sözler mi, ne dersiniz?

- Bizim için dövüşmek bir şey değil Düşes cenapları! Yalnız, sabun köpükleri eşsiz güzel gözlerinize kaçmasın da...

- Beni hiç düşünmeyiniz! Eğer ben dövüşten korkmuş olsaydım, sizinle beraber gelmezdim.

Turgut, elinde olmayarak kekeledi:

- Demek bizi tanıdınız, gene de arkamızdan geldiniz? Düşes, onun sözünü kesti:

- Tabii değil mi ya!... Ne kadar geç ve zor kavrayışlısınız?

- Benim kavrayışım, benim zekâm bu kadar eşsiz bir güzelliğe, bu kadar yüksek bir cesarete hiçbir zaman ulaşamaz, Düşes hazretleri!

- Oh! Senyör Dragut! Hayret etmeyiniz. Bu, bir zevk meselesidir. Herhalde siz de gördünüz ki, bütün cihan kahramanlarının yakalamak için çırpındıkları Dragut'u ben isteseydim, bir saat önce kalenin zindanlarına kapayıverirdim.

Turgut, güldü:

- Bu, tecrübe edilmesi lâzım gelen bir işti. Düşes hazretleri! Yalnız şu kadar söyleyeyim ki, benim böyle on beş arkadaşımla sizin kaleniz gibi nice memleketleri zaptettiğim de oldu. Fakat bu kaleler içinde sizin gibi

güzelliği eşine rastlanmamış bir kontes yoktu. Bugünkü sersemliğime bu güzellik yol açıyor. Bununla beraber, çok konuşmaya vaktimiz kalmadı.

Müsaadenizle, arabadan inmenizi rica edeceğim. Çünkü artık üzerimize gelenleri iyice sayabiliyorum. Şimdi siz, her ne kadar rahat değilse de, şu çifte ağacın arasına tenezzül buyurunuz. Biz de güzel birer siper buluruz. Bizi tanıdığınız halde bizimle gelmeniz, Türk korsanları tarihine altın harflerle yazılmaya değer bir şeref oldu. Bu şerefli günü lâyık ojduğu şekilde kutlayalım.

Düşes, Dragut'un uzattığı eli tutarak arabadan atladı. Korsanlar, hemen arabayı devirip ağaçların önüne yıktılar. Böylece, aşılması zor bir siper meydana geldi.

Düşes, bu aslan karakterli, iri vücutlu, çatık kaşlı, güneş çalığı, karayağız adamlara her kadında bulunan kuvvet, cesaret ve şöhrete karşı olan düşkünlüğün etkisi altında, merak ve hayranlıkla bağlanmıştı. Kim bilir, belki de yıllarca Avrupa'yı titreten küstah, kendini beğenmiş, bir kaplan gibi yırtıcı bir kartal gibi insanı geniş kanatlarıyla korumaya hazır bu korsanlara karşı kalbinde bir zaaf bile vardı. Her ne olursa olsun, tarih, Kontes'in Türk korsanlarının peşinden bile bile gittiğini yazmaktan vahşi bir zevk duyuyor.

Atlılar iyiden iyiye yaklaşmışlardı. Bunların içinde ellerinde balta, pala, sopa bulunan bir sürü köylü vardı. Turgut, bunları tanıdı.

- Oh, ne âlâ! dedi. Ismarladığım şaraplar etkisini göstermemiş olacak ki, aziz dostlarım, başta bakkalbaşı İvano olduğu halde buraya doğru geliyorlar.

Köylüler gittikçe yaklaşıyorlardı. Vardiyanbaşı birdenbire hayret ve dehşetle haykırdı:

- Vay, neler görüyorum Reis!

- Neler görüyorsun?

- Bizim geminin forsasında iki parmak kalınlığında zincirle bağlı olan hani o Duromega mı nedir, işte o şövalye bunların önünde komuta ediyor. Bak, görüyor musun, Reis?

Turgut da onu görmüştü. Kan kokusu almıştı. Kontes'i, kibarlığı, nezaketi falan filan hepsini unuttu. Çirkin bir küfür savurdu. Salih Reis, gemilere döner dönmez, bütün vardiyaları forsaya çakacağını söyledi. Fakat kan, şimdi çaresiz dökülecekti.

Bu sırada şövalye Duromega'dan başkası olmayan, saçı sakalına karışmış, elinde iri bir kılıç sallayan üstü başı yırtık pırtık bir adamla kırk-elli kadar köylü, yıktıkları arabanın arkasında yer alan korsanların karşısına geldiler.

Şövalye Duromega, ağzından köpükler saçarak haykırdı:

- Teslim olunuz!

Turgut Reis, kahkahalarla güldü:

- Ne o şövalye? Ayağını karada görünce kahraman kesilmişsin! Geç, canım! Sen bizim forsada senelerce çalıştın. Hiç, bir Türk'ün teslim olduğunu gördün mü? Şimdi kavga yerindeyiz. Gene bırak, çelikler konuşsun?

Şövalye, hırsından köpüren ağzından tükürükler saçarak haykırdı:

- Teslim ol, Dragut! Şimdi şatoya haber gitti. Neredeyse şatonun muhafızları da yetişeceklerdir!

- Daha iyi ya!! Düşman ne kadar çok olursa, biz de o kadar kıyak cenk ederiz!

Bu sefer köylüler, Drumega ile beraber haykırdılar:

- O halde hepinizi öldüreceğiz!

Turgut daha uzun ve gürültülü bir kahkaha savurdu:

- Vay, vay! Bakkalbaşı ve aziz dostlarım! Beni tanıyamadınız değil mi? Hani, ben, size kupalarla şarap ikram eden soylu kişi değil miyim?

- Sen Türk korsanı Dragut'sun! Sana lanet olsun! İçtiğimiz şarapların paralan da haramdı!

Tanrı'nın oğlu Josekri, bizi ve günahlarımızı bağışlasın!

- Ooooh! Bak, bak, bu olmadı. Nankörlük ediyorsunuz. Bununa beraber, ben çok temiz kalpli bir soylu kişiyim. Daha çok söylerseniz şimdi hepinizin kamını deşer, ikram ettiğim haram şarapları boşaltırım Böylece, günahlarınızdan kurtulursunuz!

- Hücum!

Köylüler, atlarından atlayıp korsanların üzerlerine atıldılar. Turgut, kolunu dirseğine kadar sıvadı, yeşil mantosunu sol eline sardı ve Düşes'e döndü:

- Güzel gözlerinize yazık olacak Düşes hazretleri! Lütfen gözlerinizi kapayın!

- Hayır. Fakat yenileceksiniz, Dragut! Sizinle yola çıkmakla çok yazık ettim.

Turgut, kahkahalarla güldü:

- Tarih Turgut'un er meydanında öldüğünü belki yazacak, fakat yenildiğini hiçbir gün...

Sonra, birdenbire sıçradı. On sekiz yaşında bir delikanlı gibi, arabanın tekerleklerine atladı ve köylülerden birinin bir kılıçta sağ omuzunu kopartıp attı. Tekrar atıldı. Bir ikinciyi kavradı, savurdu, arabanın üzerine yıktı. Şimşek gibi bir kılıç parladı. Adamın suratını ikiye bölüp geçti.

Salih ve diğer leventler de kılıçlarıyla geniş tekerlekler çizerek arabanın yanına kimseyi yaklaştırmıyorlardı.

Duromega, bu harp bilmez, kavga görmemiş, hele Türk korsanlarının dayağını yememiş köylülerle bir iş göremeyeceğini anlamıştı. Eğer hücuma biraz daha devam ederlerse kavga kızışacak, en cesur şövalyeleri bile önlerine katan korsanlar, bu köylüleri çil yavrusu gibi dağıtacaklardı. Kavgaya devam etmek, Turgut'un ekmeğine yağ sürmekti.

Şövalye Duromega haykırdı:

- Bırakınız! Geri çekiliniz!

Köylüler, homurdanarak geri çekildiler. Turgut, kahkahalarla gülüp Düşes'e döndü:

- Gördünüz mü sizin cesur şövalyelerinizi, Prenses hazretleri! Sizi memnun etmek pahasına bile olsa, dövüşmek istemiyorlar.

Düşes, arabanın üzerinde can çekişen köylülere, heyecandan titreyen kalbini bastırarak baktı.

Korsanlardan hiçbirisinin burnu bile kanamadığı halde, tekerleklerin üstünde beş yaralı veya ölü yatıyordu. O hiçbir erkeği kavgada iş başında görememişti. Demek erkeği erkek yapan bu atılan, vuran, koşan, alnının terlediği anda kızaran gözleriydi. Erkek saraylara değil, kırlara yakışıyordu. Şarkı söyler gibi değil, kükrer gibi bağırdığı zaman şahane bir şey oluyordu.

Erkek, işinin başında başka değer alıyordu. Gözlerini hayranlıkla Turgut'a çevirdi:

- İyi! Siz, sahiden cesursunuz! Böyle bir kavgada bulunmak için canımı verirdim.

Bu sırada Şövalye Duromega bağırdı:

- Senyör Dragut, lütfen beş dakika!

- Söyleyiniz! Sonra Kontes'e döndü, kadınlara can değil kalp vermek yaraşır, dedi.

Duromega, sözünü kesti:

- Görüyorsunuz ki, buradan çıkamazsınız. Turgut, sözünü kesen Duromega'ya cevap verdi:

- Evet ama, siz de giremezsiniz.

- Orasını bilmem, fakat şü tepeden gelen silâhşörleri görüyor musunuz?

Turgut, şövalyenin gösterdiği tepeye baktı. Büyük bir kalabalık geliyordu. Korsan, soğukkanlılıkla cevap verdi:

- Gelebilirler. Fakat biz de şimdi, önce sizin işinizi bitireceğiz. İkinci kavgayı görmek şerefi size nasip olmayacak!

Şövalye Duromega, ciddi bir sesle şu sözleri söyledi:

- Sizden bir ricada bulunacağım.

- Pek lütuf kârsınız, şövalye. Buyurunuz!

- Düşes'i bırakmak şartıyle serbestçe gidebilirsiniz.

- Pek lütuf kârsınız, dedim ya...

- İlle inat ederseniz, bu köylülerle, silâhşörler gelinceye kadar sizi burada tutarım. Bundan şüphe etmeyeceğinizi düşünüyorum.

- Fakat silâhşörleri de temizleyeceğimizi niçin düşünmüyorsunuz?

- Onlar yüz yirmi kişidirler! Turgut, omuzlarını silkti:

- Ne çıkar, biz de on beş kişiyiz!

- Senyör Dragut! Fazla konuştuk! Düşes'i bırakıp gidiniz! Serbestsiniz! Yoksa, bir-iki dakika sonra her şey bitmiş olacak! Ben öleceğim, fakat siz de...

Düşes, yavaşça mırıldandı:

- Yenileceksiniz, Senyör Dragut! Sizi kuvvet değil, talih yenecek. Burada iki çitlembik ağacı arasında asılarak köylüler elinde öldürülecek Dragut'u da tarih yazmaya tenezzül etmez artık.

Turgut, birdenbire doğruldu, kolunu indirdi, arkadaşlarına döndü:

- Atlayınız atlayınız! Doğru... Ben başka yerde öleceğim. Bir korsanın ölmesi lâzım gelen yerde... Bu sersem Salih'in arzu ettiği gibi çitlembik ağacına asılı olarak değil..

Leventler hep birden atlarına atladılar. Reis, tepeye doğru bakarak acı acı mırıldandı:

- Şövalye! Şöyle açılın bakalım! Sizin için söylemiyorum. Sözünüze inanırım. Fakat köylülerle şaka olmaz. Hem yer, hem hıyanet ederler.

Şövalye açıldı. Turgut bağırdı:

- Şövalye! Arkamızdan kimseyi göndermeyeceğinize namusun üzerine söz ver!

Duromega, kılıcının haçlı kabzasını öptü:

- Yemin ediyorum! dedi.

Turgut, bundan sonra Düşes'e döndü:

- Adiyö Düşes hazretleri! Yakın vakitte gene geliriz. Fakat o zaman Salih'in kafasına değil, palalarımızın çeliğine güveneceğiz! Bir daha ilân edeceğim ki, hiçbir Türk korsanı, hatta Düşes Culya bile olsa, bir kadın kaldırmak için arabacı elbisesi giymesin, sonu pek kepaze oluyor.

Düşes, soğukkanlılıkla cevap verdi:

- Hayatta mutlu ve şerefli yüz yıl sonra kanlı elbiselerinizle er meydanlarında ölmenizi Tanrıdan dilerim.

- Arzunuz emirdir, Düşes! Er meydanında öleceğim.

Atını sürdü. Arasındaki on dört arkadaşıyle birlikte uçup gitti. Duromega arkalarından baktı:

- Yaman adamdır. Kavgada aslan, barışta efendi, ölümde şerefli...

Sonra Düşes'e döndü ve muzaffer bir tavırla yerlere kadar eğildi:

- Kurtuldunuz, Düşes cenapları!... Düşes, soğuk bir tavırla cevap verdi:

- Çok mu lâzımdı, şövalye?

İSPANYA'DA BİR KORSAN

İspanya kralının sarayındaki büyük toplantı şu sözlerle son buluyordu:

- Evet senyörler, kontlar, markiler, generaller, amiraller! Bugün yazık ki Akdeniz'de bir tek gemimiz gezemez oldu. Bizim büyük gemilerimiz limanlarımızda kımıldayamaz, demirli dururken, askerlerimiz gece gündüz sahillerde trampete, boru çalıp zıplar, gece kötü kadınlarla kucak kucağa iskambil oynarlarken, Türk korsanları Akdeniz'de hiçbir şeyden korkmayacak cihanın tek hakimi ve sahibi gibi, köpüren şu deniz üzerinde ufacık kaliteleriyle dolaşıp duruyorlar. Gün geçmez ki bir Hıristiyan gemisini yağma etmesinler. Gene gün geçmez ki bir Hıristiyan gemisini yağma etmesinler. Gene gün geçmez ki, yeni bir zavallı dindaşımız bu Türk korsanlarının zindanlarına düşüp, çürümesin. İşte kahramanlar, şövalyeler, Hıristiyan aleminin ünlü bahadırları! Size soruyorum: Bu Barbarossa denilen Türk korsanının bu hareketlerine bir son verilmeyecek mi?

Etraftan ses çıkmıyordu. Herkes, Barbaros ile başa çıkmanın zorluğunu anlıyor, bu işi üzerine almak istemiyordu.

Herkes, Hıristiyan aleminin ünlü kahramanı Andrea Dorya'ya bakıyordu. Dorya, bu bakışların karşısında tuhaf bir gurur duydu:

- Bana Fransa kralının yirmi kadırgasını da verirseniz bu işi başarırım! dedi.

Dorya'ya istediği kadırgalar verildi. Birkaç gün sonra Fransa hükümetinin yirmi kadırgasıyle beraber, büyük bir ordu da düzen Dorya, Cezayir'e doğru yelken açtı.

Öte yandan, Hızır Barbaros da, bütün bu olan bitenden günü gününe haberdar oluyordu.

Mağrur Amiral Dorya, Hızır Reis'i arayıp bulacağına, Hızır Reis onu bulmuş, kovalamış; Dorya kovalandıkça kaçmış, kısaca, koca Akdeniz'de köşe kapmaca oynamışlardı.

Dorya, Barbaros'u ararken Salih Reis ile Aydın Reis de İspanya'da sefere çıkmışlar, birçok hazine kaldırmışlar, yoksul insanlan işkenceler, eziyetlerle öldüren Engizisyon mahkemesi binasını topa

tutmuşlar, sonra da Endülüs-İslâm göçmenlerini gemilerine alarak İspanya sularından uzaklaşmışlardı. Fransa sahillerine doğru ilerliyorlardı. Tam Fransa'nın işlek Tulon limanının açıklarındaki adalar önünden geçerken nöbetçi levent, elini kulaklarına götürerek haykırdı:

- Büyük bir donanma geliyor!

Bu haber her yana yayıldı. Aydın Reis, geminin direğine fırladı. Bu sırada gemilerde herkes birbirine girmiş, eğer kısmet olursa gelip çatacak kavgayı karşılamaya hazırlanıyordu.

Aydın Reis'in şen ve gür sesi, birdenbire her yandan duyuldu:

- Rahat durunuz! Gelen gemiler, Reisimiz Hızır Barbaros'un gemileridir.

Leventlerin hepsinde bir neşe ve sevinç belirdi. Hep bir ağızdan şarkılar söylemeye başladılar.

Hızır Reis'in gemileri de neşe içinde kaynaşıyordu. Her iki taraftan kurusıkı toplar atıldı.

Bayram edildi.

Aydın ve Salih Reisler, bir filikaya atlayıp Hızır Reis'in bulunduğu gemiye geçtiler, ellerine sarılıp öptüler.

Hızır Reis sordu:

- Ne yaptınız? Salih gözünü kırptı:

- Anriko hiç aldanır mı? Ölümünden önce bütün anlattıkları doğru çıktı. Sandıklar dolusu altın külçesi getirdik. Bütün İspanya sahillerini yaktık.

Hızır Reis, Engizisyon mahkemesinin topa tutulmasına çok memnun oldu.

Aydın Reis, merakla sordu:

- Eh, bakalım, biz anlattık, ya siz ne yaptınız Reis?

Hızır Reis, Sinan Reis'e baktı. Koca sihirbaz, kahkahalarla güldü:

- Hiç, ne yapacağız? Kedi-fare oyunu oynadık. Siz İspanya'ya giderken, Dorya Fransa hükümetinin donanmasını da İspanya'nınkilere katarak bizi yok etmeye yemin edip yola çıkmış. Reis, otuz beş gemi donatmış, bana da haber salmıştı. Ben de bizimkileri topladım. Hep birden yola koyulduk. Bizi Dorya arayacağına, biz onu aradık. Dorya bir gün, sabah erkenden, Şeşel kalesine asker çıkarmış. Fakat bizim leventler derhal yetiştikleri için pabuçlarını bırakarak kaçmış. Bir aralık, bizimkiler, altı yüz kadar tutsak almışlar. Biz bunu haber alır almaz, hemen Şeşel kalesinin üzerine yürüdük. Fakat Dorya, çoktan kaçmıştı.

Hemen tutsakları forsaya çaktık. Tutsakların arasında, Dorya'nın başkethüdası da bulunuyordu.

Dorya'nın Ceneviz'e gideceğini söyledi Ceneviz'e doğru yol aldık. Fakat kimseyi bulamadık.

Şimdi bu adanın dibinde demir atmaya geliyorduk.

Salih, hayretle sordu:

- Hepsi bu kadar mı?

- Daha ne olsun?

- Vay canına! Şe herifler amma atıyorlar ha!!! Dorya İspanya kralına yemin etmiş, bütün Hıristiyan gemilerini almış, üzerimize yürüyor denilince, ben de, hiç olmazsa, karşımıza çıkmaya cesaret edecek sanmıştım da "Çenginiz mübarek olsun!" diyecektim.

Hızır gürledi:

- Onun da sırası gelecek, Salih! Sırası geldiği zaman bütün Avrupa'da kardeşlerimin öcünü ve bu Dorya'dan cihan amiralliği forsunu nasıl alacağımı görecekler!

Bu sırada gemilerin arasında garip, garip olduğu kadar da önemli bir şey oluyordu. Korsanlar, biraz uzaklarda bir tüccar gemisinin geçtiğini görmüşlerdi. Böyle zamanlarda Reis'e sormaya lüzum görmediklerinden, birisi derhal zincir bırakıp peşine düştü. Tüccar gemisi, bir korsan gemisinin arkasından geldiğini görmüştü. Fakat Tulon limanına yakın bulunduğundan, limana sığınmak için elinden gelen bütün hızıyle kaçmaya başladı. Türk korsanlarının gemilerinin ne kadar çabuk gittiğini evvelce anlatmıştık. Tüccar gemisinin fora yelken kaçmak istediğini anlayan Reis, forsaya haykırdı. Kürekler muntazam aralarla gidip gelmeye başladı. Onlar da çalakürek geminin peşine düştüler. Leventler, geminin hızı kesilmesin diye, yerlerinden bile kımıldamıyorlardı. Sonunda tüccar gemisine yetiştiler.

Korsanlar, geminin içerisindeki adamların ensesine binip hepsini denize döktüler. Mallarını elden ele verip kendi gemilerine aktardılar. Tulon limanı kumandanı, t. sırada yanında Şövalye Duromega olduğu halde, yalısının taraçası, .da konuşmaktaydı. Bir subay koşa koşa geldi:

- Senyör, amiralim! Bir korsan gemisi gözümüzün önünde yüklü gelen bir tüccar galerini soyuyor... İşte, bakınız!

Amiral, öfke ve hayretle yerinden fırladı. Sahiden, ufukta bir korsan gemisi, o gün gelmesi beklenilen tüccar gemisine aborda olmuş, harıl harıl

soyup soğana çeviriyordu.

Şövalye Duromega mırıldandı:

- Görülmemiş bir küstahla! Tulon kalesi önünde... Amiral köpürdü:

- Fakat bu, doğrudan doğruya, bizi hiçe saymaktır! Bu ne cüret, bu ne edepsizlik? Gözümüzün önünde bir gemi soymak? Şimdi ben o keratataların hepsini yakalar, kazığa vururum. Çabuk, tekmil gemiler zincir bıraksın! Yelkenleri fora etsinler! Şu haydutların haddini bildirelim!

Limandaki gemiler, zaten hazırlanmıştı. Duromega da kılıcını beline taktı. Sahile koştular.

Amiral böbürlenerek emretti. Sabahtan akşama kadar liman kahvelerinde kumar oynayarak, şarkı söyleyerek vakit geçiren gemiciler hiç olmazsa bir tek korsan gemisini yakalamak için hazırlandılar, toplandılar.

İşlerin pek garip ve aynı zamanda gülünç bir şekilde sona ermesi yazılmış olacak ki, Reis ve leventlerin, aborda oldukları gemiyi temizlemeye dalıp gitmelerinden yararlanan gemilerden birinin forsaları usulca zincirleri kırmış, bir filikaya atlayıp sahile doğru kaçmışlardı.

Amiral, daha limandan ayrılmadan, bu forsalarla karşılaştı. Forsa kaçkınları, hemen amiralin gemisine sıçradılar.

- Nereye gidiyorsunuz, yahu? diye sordular. Delirdiniz mi? Amiral, öfkesinden köpürüyordu:

- Nereye ohcak? Şu korsan teknesini yakalamaya... Keratalar, bizi adam yerine koymayıp gözümüzün önünde gemi soyuyorlar, yahu! Bu ne kepazelik!

Forsalar acı acı güldüler:

- Ya bizim nereden geldiğimizi, daha doğrusu kimin gemisinden kaçtığımızı neye sormuyorsunuz? Biz, Barbarossa'nın forsasından kaçtık. Şu tüccar gemisini soyduğunu gördüğünüz gemi, Barbarossa'nın donanmasından bir parça. İsterseniz buyurun, şimdi gidip cenk edin. Donanma, tam kadro, on mil ötede... Çatacak enayi arıyorlar.

Zavallı Amiral, bir uzun "Ya!.." demekle dondu, kaldı. Duromega, Amiralin omzuna eliyle vurdu:

- Azizim, emir ver, gemı'rr limana tekrar dönsünler! Hiç düşünmeden bu kararı ver! Çünkü karşısındakiler bostan korkuluğu değildir, Barbarossa'nın gemileri!... Senin yerinde emin ol, Dorya bile olsa, Barbarossa'nın bu liman

ağzında bulunduğunu duyar duymaz, derhal büyüksenerik limana döner v? üstelik, kurtuldum, diye de sevinir, Allah'a dua ederdi. Yapacak tek akıllı iş budur!

Forsaların ve Duromega'nın söylediği gibi, Fransızlar amirali, kendi müstahkem savaş limanında Barbaros ile karşılaşmaktansa, haddini bilip büyüksenerek limana dönüp tek akıllı işi yaptı ve bununla övündü. Bir Fransız savaş limanından Barbaros donanmasını karşılamak için bile tek bir kahraman[36] çıkamıyordu.

HIZIR REİS İSTANBUL'DA

Hızır Barbaros, o gün bütün korsanları yanına toplamıştı. Sinan, Aydın, Turgut, Salih Reis'ler, Hasan Kelle, Sencivanoğlu, öteki bütün namlı korsanlar, Reis'in çevresini sarmışlardı.

Hızır Reis, bir süre artık kırlaşmaya başlayan kızıl sakallarını karıştırdı. Sonra birdenbire onlara döndü:

- İstanbul'a gitmek ister misiniz? Sultan Süleyman bir adamını göndermiş, "İspanya üzerine sefer etmek muradımdır, hemen İstanbul'a gelesin. Eğer yerine bırakacak yarar adamın yoksa, haber gönder, ona göre tedbir eyleyeyim" diyor. Bana sorarsanız hemen kalitelerimizi, daha nice esir aldığımız gemileri donatıp Dersaadet'e gidelim, gücümüzü Osmanoğulllarının güçlerine ekleyelim. Kâfire karşı bir cephe alalım.

Korsanlar, onun hiçbir emrine karşı koyamazlardı. Hem hepsi de İstanbul'a gitmeyi, o güzelliği cihanı tutan kutlu şan görmeyi canü gönülden istiyorlardı.

Reis devam etti:

- Biliyorsunuz ki, geçen sefer yaptığımız gazada birçok kâfir ¦ yakaladık. İçlerinde yüzlerce zengin, namlı insan var; bunları kurtarmak için imparatorları yirmi bin altın vermeyi kabul etti.

Salih Reis, Hüseyin'in ölümünden sonra biraz ihtiyatlı davranıyordu:

- Mademki Dersaadet'e gideceğiz, dedi, bu kâfirlerin burada, gemimizde kalmaları korkuludur.

Biz hep birden buradan gidersek, şarda bunlardan başka kılıcı zorlu hiç kimse kalmayacak. Bu küffann içinde birçok edepsizi, ölümü göze alanı

var. Bunları burada bırakırsak, geldiğimizde şar ahalisi esir, bunları da, şan ele geçirmiş bulursak şaşmayalım. Bana kalırsa hepsini de gebertelim. Yahut bilginleri dinlemeyip verilen kurtuluş parası karşısında serbest bırakılmasıdır.

Hem insanlık da budur. Savaşta öldüremediğimize tutsaklıkta dokunmayalım.

Hızır Reis:

- Parayı kabul edip hepsini serbest bırakmak fena bir düşünce değil. Fakat bilginler buna ayak diriyor. Hem bugün işitiyorum ki, bağnyollardaki esirlerden biri bir arkadaşının omzuna binerek yüksek pencerelerden birine tırmanmış, küçük bir yerli çocuğuna bir duka altınıyle birlikte bir kâğıt atmış. "Bu kâğıdı Becaye komutanı- j na götür." demiş. Gözcülerimizden biri, çocuk oradan uzaklaşır ¦', uzaklaşmaz, kâğıdı elinden almış, bana getirdi. Ben, bu kâğıdı okuduktan sonra, sanki hiçbir şeyden haberim yokmuş gibi, çocuğu Becaye'deki komutana gönderdim. Bu gece esirleri kurtarmaya geleceklerdir. Anlaşmaları, planlan böyle...

Korsanlar, bu sözler karşısında köpürdüler. Bağıran, palasını sıyıran, hadsiz, hesapsızdı; Hızır Reis, onları susturdu:

- Yoook!... Hemen kızmayınız. Bu kâğıdı yazan Rodos şövalyelerinden Granol Vilke'nin oğludur.

Bu gece hepimiz bekleyeceğiz. Hem imdat kuvvetini esir alırız, hem de kaçmak için kapıları kıran esirleri kılıçtan geçiririz. Bu kanlı işe karışmayanları da fidye karşılığında bırakırız.

Bu fikri korsanların hepsi de kabul ettiler.

Gece olmuştu. Cezayir limanına giren bir gemi, kapıları kırıp çıkacak olan tutsakları almak için sahile yanaşıyordu. Bu anda onları gözleyen Salih Reis'in kadırgası birdenbire üstlerine hücum etti. Korsanlar gemideki yüz yirmi silâhşoru yakaladılar. Bu sırada, patırtıdan, arkadaşlarının geldiğini anlayan bağnyoldaki tanınmış kaptanlar da kapıları kırıp dışarıya uğramışlardı. Fakat beş-on adım atmaya vakit bulamadan kıskıvrak yakalandılar.

Bağnyol esirleri, kendi cezalarını kendileri seçtikleri için derhal idam edildiler.

Hızır Reis'in artık yapacağı bir iş kalmamıştı. O, denizlere sığmayan donanmasıyle, bütün Reisleri yanına alıp İstanbul'a doğru yola çıktı.

Hızır Reis, İstanbul'a boş gitmek istemiyordu. Sardunya sahillerini, Elbe adasını birçok kaleyi bastı. Meşine boğazından geçerken karşılarında on sekiz parça düşman gemisi belirdi. Böyle zamanlarda ateş kesilen leventler, hemen gemilere aborda olarak bütün içindekileri esir aldılar.

Reis'in fazla gemiye ihtiyacı yoktu.

- Tutsakları forsaya atınız, gemileri de yakınız! deyip kesti. Korsanlar, hemen Reis'in emirlerini yaptılar, gemileri yaktılar.

Hızır Reis, alınan esirleri birer birer sorguya çekmeye başladı:

- İsmin nedir?

- Civani Andra!

- Ne iş görürsün?

- Gemide subayım!

- Andrea Dorya'nın nerede olduğunu bilir misin?

- Biz Ceneviz'de iken o, yirmi altı parça gemiyle limana gelmişti. -Âlâ!...

Reis derhal emretti. Donanma, Andrea Dorya'yı yakalamak üzere tekrar Cenova'ya dümen kırdı.

Fakat Barbaros'un karaya dümen kırdığını gören Cenevizliler, derhal Amiral Dorya'ya haber gönderdiler.

Dorya, Hızır Barbaros ile kendi limanında bile karşılaşmanın pek pahalıya mal olacağını bildiği için, tası tarağı toplayıp soluğu Brendizi limanında aldı.

Hızır Reis, Dorya'nın kaçtığını haber alır almaz, yelkenleri şişirip çalakürek, son hızla peşine düştü. Fakat Dorya Brendizi limanına saklanabildi. Yalnız iki gemisi yolda kalmıştı. Korsanlar, bu iki gemiye yetişip yakaladılar.

Cezayir-Türk korsanları, İstanbul'a doğru yol alıp ilerlerken, Sultan Süleyman'ın İspanya'ya doğru yol alan Kaptan-ı Deryası Ahmet Paşa da onları arıyordu. İki donanma karşılaştı.

Dört iklime söz geçiren hükümdarın Kaptan-ı Deryası Ahmet-Paşa, bu namlı deniz kurtlarının önünde saygıyla eğildi.

Toplar gürlüyor, sancaklar birbiri ardı sıra inip çıkıyor, zurna ve! davul sesleri korsanların söylediği gemici şarkılarına karışıyordu.

İki donanma birleşip İstanbul'a doğru dümen kırdılar. Gelibolu'dan geçen Cezayir'in bu ünlü kahramanları, senelerden beri omuzlarında taşıdıkları bütün o şan, şöhret ve kahramanlık destanlarını birlikte anayurda getiriyorlardı.

Korsanların hepsi dö bu zümrüt ovaların, yeşil denizlerin, verimli yaylaların birer evlâtlarıydılar.

Baba Oruç'un gazasına yardım için köylerinde nişanlılarını, evlerinde analarını, tarlada babalarını bırakıp Cezayir'in kızgın çöllerine, Akdeniz'in vahşi dalgalarına koşuşan bu yiğitler, yıllardan sonra şan ve şerefle anavatana dönüyorlardı.

Korsanların hepsi de gemilerinin güvertelerine çıkmışlar, en süslü ipekli elbiselerini giymişler, bıyıklarını burup sakallarını tarayarak

büyük bir heyecan ve zevk içinde gözleri yaşlı anavatanı seyrediyorlardı.

İstanbul, Hızır'ın on sekiz ünlü levendi ve donanmasıyle birlikte geldiğini duymuş, öz kahramanlarını lâyık olduğu törenle karşılamak için sahillere yığılmıştı. Bütün sahiller al, yeşil sancaklarla süslenmiş, Boğaziçi bir bayram yeri gibi donanmıştı.

Kanuni Sultan Süleyman, Sarayburnu'ndaki köşkünde, eşsiz, zaferlerine yeni zaferler, unutulmaz galibiyetler getirecek olan Cezayir sultanı Hızır Reis'i bekliyordu.

Sahillerden alkış, tekbir sesleri kopuyor, gemilerden durmadan savrulan kurusıkı topların sesi şehri inim inim inletiyordu. Barut dumanları yüzlerce minareden yükselen tekbir sedalarına karışıyor; yer, gök, insanlar, havada uçan kuşlar bile devam ediyordu.

İstanbul, şimdiye kadar bu derrece büyük, muntazam bir donanma görmemişti. İstanbul, şimdiye kadar hiçbir kahramana böyle candan bir karşılama töreni yapmamıştı. İstanbul halkı, Cezayir Türk korsanlarını kendinden kopmuş bir parça sayıyordu. Her ağızdan taktir, sevinç nidaları yükseliyor, yetmişlik ihtiyarlar. Türk-şanını göklere çıkaran bu kahramanlara dualar okuyor; yedi yaşındaki çocuklar sevinçlerinden ağlıyorlardı. İstanbul, serin rüzgârıyla bu yağız kahramanları kucaklıyordu.

Korsanların heyecanı da İstanbul halkından az değildi. Onlar da bir çılgın gibi kasaralarda sıçrayıp koşuyor, gulguleden uğuldayan sahillere deli gibi haykırıyor, selâm gönderiyorlardı.

Ardı arkası kesilmeyen top sesleri, onların bu sevincini pekâlâ gösteriyordu. Donanmanın ululuk ve parlaklığı Padişahın çok hoşuna gitmişti.

Gemiler, Galata önlerine gelip demir attılar. Kaptan-ı Derya Ahmet Paşa'nın Sultanahmet Atmeydanı'ndaki köşkleri, leventlerin konaklaması için, kapılarını açtı.

O gün Dîvân toplandı. Hızır Reis, on sekiz leveridiyle görünüşe kabul olunacaktı. Hızır önde olmak üzere Aydın, Salih, Sinan Reis'ler daha birkaç levent, Reis'in arkasından geliyorlardı.

Padişahın bütün vezirleri, bilginleri, askerî ve siyasî kişileri, bu şöhretleri dillere destan olan kahramanları görebilmek için Dîvân'a toplanmıştı.

Hızır Reis, on sekiz levendiyle birlikte, görünüşe girdi. Hepsi de sırmalı, ipekli, altın, gümüş düğmeli elbiseler giymişler, bellerine şal kuşaklar sarmışlar, kuşaklarının arasına kabzaları pırlantah silâhlar sokmuşlardı. Etrafta kendilerine dikilen yüzlerce hayran bakışlar, isimlerini öven fısıltılar vardı. Onlar bu halden sıkılmışlardı. Saray usulü konuşma, usul, erkân gibi şeyleri hem bilmiyor, hem hoşlanmıyorlardı.

Salih Reis, soğuk soğuk ter döken Aydın Reis'in kulağına eğildi:

- Reis, dedi. Allah bilir, burada bulunacağımıza Şövalye Lavalet'in karşısına çıkıp dövüşseydik daha iyi olurdu ya, hani...

Cezayir Sultanı Hızır Reis böyle şeylere pek aldırış etmezdi. Yüzünde denizlerin, fırtınaların, Cezayir'in yakıcı güneşinin izleri vardı. Artık ağarmaya başlayan kızıl sakalları titriyordu. Fakat o, Cihan Sultanı'nın sarayında bile kendi bildiği Anadolu usul ve terbiyesi üzere duruyordu.

O çatık ve gür kaşları altında birer kartal bakışı gibi parlayan deniz rengi gözleriyle bütün Dîvânı süzdü. Ateş gibi parlayıp sönen bakışları, Padişah'ın nurlu yüzüne dikildi. Kendileri için en büyük saygı muamelesi el öpmekti. Sert adımlarla yürüdü. Kanuni Sultan Süleyman'ın elini öpüp geri çekildi. Öteki leventler de kendilerini tatlı bir gülümsemeyle süzen Padişah'ın elini öpüp geri çekildiler.

Padişah, onların aslan yürekli yılmaz birer bahadır olduklarını bildiği için, ayrı ayrı iltifat etti.

Söz arasında Cenevizlerin meşhur Andrea Dorya'sını sordu.

Görünüşte bulunmasına rağmen, Dorya'nın kendilerinden nasıl kaçtığını bilen Salih Reis, kendisini tutamayıp güldü.

Hızır Reis, Dorya'yı Cihan Sultanı'nın Dîvân'ında böyle yaman bir adammış gibi ağıza almaya tenezzül bile etmiyordu. Ağarmış sakallarını titreterek, gözlerini döndürerek haykırdı. Bütün Dîvân, Avrupa'nın adiyle övündüğü Dorya için, Hızır Reis'in şu sözleri söylediğini işitti:

"- Padişahım! O korkak ıslak tilkinin de yanınızda lâkırdısı olur mu? Ciğeri iki para etmeyen bu adam, bir kahraman mıdır ki, görünüşünüzde sözü geçsin? Biz denize çıkınca o kaçacak delik arar! Emret, o köpeği gemileriyle birlikte, bugünden tezi yok, havaya uçurayım!"

Padişah, Türk leventlerinin bu sözlerinden, bu saf ve tok tavırlarından çok memnun olmuştu.

Yüzünde memnunluk izleri vardı.

- Hızır Reis! Sen bu memleketin, bu dinin hayırlı oğlusun. Senin adını Hayreddin Paşa koymakla en doğru takdiri yapmışlar,[37] dedi.

Salih Reis, kendisini tutamayarak haykırdı:

- Yaşasın Barbaros Hayreddin Paşa!

Bir anda bütün ağızlardan "Yaşasın!" nidası fırladı, koptu, sarayın dışına taştı, dalgalandı, bütün İstanbul'u kapladı. Hızır Reis, denizlerin biricik ve şanlı kahramanı, korsan ve Cezayir Sultanlığı hırkalarını sırtından atmış, artık "Deryalar Kaptanı Barbaros Hayreddin Paşa" olmuştu.

HAYREDDİN PAŞA'NIN İLK SEFERİ

Hızır Reis, Cezayir Sultanı Hayreddin Bey "Kaptan-ı Derya Hayreddin Paşa" diye anılıyordu.

Barbaros Hayreddin Paşa'nın ilk seferinde seksen dört parçalık büyük donanması, İtalyan sahillerini yakıp yıkarak ilerliyordu. Bu donanmanın içinde ünlü korsanlar da vardı. Salih Reis ve sonradan donanmaya katılan Turgut Reis, bunların arasındaydılar.

Turgut Reis, bu sefer arasında bulunan Salih Reis'le beraber, Düşes dö Traçto'yu ele geçirmek için yaptıklan akını tamamlamak istiyordu. O gün dilber Düşes'i Şövalye Duromega'ya teslim ederken:

"- Ben bir daha geleceğim. Fakat bu sefer Salih Reis'in kafasına değil, leventlerin palasına güveneceğim" demişti. Şimdi ilerleyen donanma, Düşes dö Traçto'yu kaçırmak şu yana, bütün İtalya'yı kaldırıp götürecek kadar zorluydu. İçindeki leventler, hemen karaya sıçradılar. Hızır Reis'in altına bir at çekildi. Bütün bir kara ordusu haline gelen korsanlar, gecenin karanlığından yararlanarak, önde Reisleri, ağır ağır Düşes'in şatosuna doğru yürümeye başladı. Reis'in iki yanında Turgut ile Salih Reis'ler gidiyorlardı. Hafif kar yağıyordu. Onlar karada, denizde her dövüşe böyle Hızır ortada, Turgut ile Salih yanda giderlerdi.

Hızır Reis, şimdi Kaptan-ı Derya olmakla beraber, gene şen ve alaycı bir korsan reisiydi.

Kahkahalarla gülerek Salih Reis'e soruyordu:

- Demek Salih, geçen sefer senin kafana güvendiğimiz için dilber Düşes'i elimizden kaçırdık?!...

Salih, homurdandı-.

- Mademki benim kafam Düşes'in kaçmasına sebep olmuş, şimdi görürüz, bakalım sizin kılıcınız yakalanmasına sebep olabilecek mi?

Turgut, söze karıştı:

- Ne o Salih Reis, kılıcımızdan şüphe mi ediyorsun?

- Hayır, kılıcımızdan şüphe ettiğim yok, keskin palalarımızla kaleyi zaptetmeye çalışacağız.

Yalnız, Düşes'i kim alırsa, hak onundur. Bu iş biraz da şansa bağlı...

- Cenabıhak cümlemize başarı versin.

- Amin!

Salih Reis kızdı:

- Alay edersiniz ama, ben tek kazanayım da her şeye razıyım. Ordu, yavaş yavaş ilerliyordu.

Turgut ile Salih, İtalyan subayı kılığına girmişlerdi. Bu kıyafetle şatonun önüne geldiler. Şatonun yüksek kulesi gözüktü.

Mazgallardan tek tük hafif ışıklar sızıyordu.

Beklenmedik bir hücum, şatodakilerin akıllarından bile geçmiyordu. Gerçi Barbaros'un Kaptan-ı Derya unvanıyle denize açıldığı duyulmuştu, fakat kimin aklına gelir ki Barbaros bir gece karadan yürüyüp apansız Dük Konzega'nın şatosunu basacak, koca bir Türk donanmasını bu işe koyacak?

Türkler, nihayet şatonun eteklerini tuttular. Ordu, bütün gösterisiyle, ağır ağır kapılara doğru çıktı. Türkler, palaları ellerinde avluya girer girmez, kalenin içinde bir karışıklıktır koptu.

Birdenbire patlayan silâh sesleri, pala şakırtıları Reis'in kesik, fakat kesin emirleri, kadınların çığlıkları ortalığı çınlatıyordu. Kalenin avlusu mahşer yerine dönmüştü.

Kapılar çatırdıyor, büyük bir gürültüyle yıkılıyor, kalın enseli, palabıyıklı leventler, kırçıl sakallı, korkunç yüzlü korsanlar bir sel gibi kaleden içeriye akıyordu.

Turgut, elinde palası olduu halde, önüne geçmek isteyen silâhşörleri devirerek sarayın içinde ilerliyor, daha önce geldiği için çok iyi bildiği Düşes'in oda kapısına doğru ilerliyordu.

"- Dragut! Dragut!" diye bağrışan silâhşörler, korsanın keskin palasından kaçmak için çil yavrusu gibi dağılıyordu.

Turgut homurdanıyordu:

- Bakalım Düşes cenaplarını bu silâhşörler elimden kurtarabilecek mi? Neydi o arabacı elbisesi kepazeliği?...

Artık Düşes'in odasına yaklaşmıştı. Düşes'i şimdi apansız yakalayacağını, bu mağrur kadının şimdi ne hale gireceğini düşünerek bir çocuk gibi seviniyor, büyük bir vurgun almış genç bir levent gibi heyecan duyuyordu.

Turgut Reis, kapının önüne gelmişti. Kapıyı hızla itti. Kilitsiz duran kapı ardına kadar açılınca, Turgut Reis, bir gülle gibi içeriye girdi. Arkasından yeniçeriler, leventler de odaya doldular.

Fakat onlar, Reis'ten evvel bir harekette bulunmayacaklarından, oldukları yerde durdular.

Turgut Reis, tek başına yürüdü. Şaşkın şaşkın çevresine bakmıyordu. Odaların bütün kapıları ardına kadar açıktı. Eşyalar darmadağın olmuş, kanepeler devrilmiş, birkaç kıymetli vazo kırılarak yerlere dökülmüştü.

Turgut Reis, bir süre düşündü. Buraya kendisinden başka kim girebilirdi? Kontes, onların burayı basacağını kimden haber alabilirdi? Ordu bile kale

önüne kadar bir şey bilmeden gelmişti.

Turgut, bütün odaları bir şimşek hızıyle geçip yatak odasına geldi. Odaya hızlı bir göz gezdirdi.

Pencerelerden biri camları kırılmış ve açık bulunuyordu. Hemen kudurmuş gibi pencereye atıldı.

Pencerenin kenarlarına bağlanan uzun ve kalın bir ip... Bununla aşağıya birisi iniyordu.

Eğilerek baktı. Kalenin arka kısmı olan bu yönde hiç ses seda yoktu. Gözleri karanlığa alışınca, kalenin dibinde iki gölgenin kımıldadığını gördü. Sonra iki at nalının taşlara çarpmasından doğan boğuk sedalar... Biraz daha dikkat edince, ata binenlerden ikisinin de erkek olduğunu seçti. Ta ilerideki yoldan kuş gibi uçan bir atın üzerinde de beyaz elbiseli bir kadın görünüyordu. Galiz bir küfür savurdu. Hemen pencereden sarkan ipe el attı. Fakat birdenbire titredi. Bu yumuşak bir kuşaktı, hem de bir Türk levendinin kuşağı... Bu kuşağı çekip aydınlığa tuttu. Acı acı güldü:

- Vay, vay! Salih'in kuşağı!... Hey koca, kart tilki! Benden önce davrandın ha? Fakat merak etme, ardından ne kadar koşsan yetişemezsin!!! Kuşu bu sefer hem vücuduyle, hem ruhuyle birlikte kaçırdık. Bizi istese kaçar mıydı?

Leventler atıldılar:

- Pencereden inip artlarından gidelim mi, Reis?

- Hayır, lüzum yok! Yetişemezsiniz! Yağma edin şu kaleyi! Sonra da ateşe verin bu uğursuz yeri!... Benden kaçan canım bile olsa, zorla geri getirip önünde can çekişmek istemem.

Turgut, bu sözlerden sonra, homurdana homurdana aşağıya indi. Kendi kendine anlamı zor anlaşılır kelimeler bulup konuşuyordu.

Barbaros Hayreddin Paşa, kalenin yağma edilişini seyrediyor, Turgut ile Salih'in gelmesini, daha doğrusu güzelliği cihanı sarhoş eden dilber Düşes'i ayağına getirmelerini bekliyordu.

Turgut'un ters bir suratla ayağına indiğini gören Barbaros, hayretle sordu:

- Ne oldu?

- Bırak, Reis! Kaçırdılar! Salih gibi, her güzel kadını kendi malı sayan bir uğursuzu bu işe ne diye karıştırdık?!

- Hemen ardından adam yollayalım.

- Para etmez! Hem Salih, galiba Turna Nuri ile ardına düşmüş-. Onlar şimdi kim bilir nerededirler? Biz gemilere dönelim. Salih'i orada bekleriz. Neredeyse, şatonun yandığını duyan İtalyanlar

buraya doğru akın edecekler. Gemilerin başında bulunalım. Yersiz, lüzumsuz kan dökülmesin.

Barbaros Hayreddin Paşa, emretti. Leventler kaleye son ateşi verip önlerine kattıkları tutsaklar, hazinelerle birlikte, kollarını sallaya sallaya gemilere döndüler.

Aradan dört gün geçti. Salih ile Turna'dan bir haber gelmedi. Koca, korsan Salih İtalya'nın içerisinde kayıp mı olmuştu? Yoksa, onu öldürmüşler miydi? Ne olursa olsun, donanmadan nöbetçi kalan kalite de birkaç gün sonra Salih Reis i beklemekten usanıp çekip gitti. Bir çift güzel göz uğruna bir korsan reisi ve levendi düşman ilinde kaybolmuştu.

SALİH KAYBOLUYOR

Salih Reis'in nasıl Turgut'tan önce Düşes'in odasına çıktığını, kuşağıyle pencereden inip Turna Nuri ile birlikte Düşes'in arkasına düştüğünü bilmiyoruz.

Salih, her şeyde ince düşünmeyi kendisine prensip edinmişti. O, böyle gürültü patırtı ile birlikte hücum başlar başlamaz, Düşes'in nasıl olsa sadık adamlarının birinin eliyle kaçırılacağını kestirmişti. Hiçbir kadın, zorla kendisinden bir şey alınmasını hoş görmezdi. Bu sebepten.

Turna Nuri'ye iki atla birlikte sarayın arka kısmında beklemesini emretti.

Salih, Turna'ya lâzım gelen planı anlattıktan sonra, Turgut Reis gibi her yanı kırıp dökerek yol açacağına, pencerelerden birisinden şatonun zemin katına girdi. Fakat ne çare ki, çok değilse de, biraz geç kalmıştı.

Şatoda dilber Düşes'i, nasıl olsa bir gün gelecek hücuma karşı korumak üzere bulunan Şövalye Duromega'yı aslında tembihli bulunan uşağı daha ilk piştov patlar patlamaz uyandırmış ve:

"- Türk korsanları kaleyi bastılar, Şövalye!" diye haber vermişti.

Duromega, bu sefer, Turgut'un öyle ufak bir kuvvetle gelmeyeceğini düşündü. Hemen yatağından atlayıp pantolonunu giydi. Kılıcını eline aldı.

Düşes'in odasına doğru koşarken haykırdı:

- Çabuk atımı kalenin arka kapısına götürün! Türkler, gizli kapıyı bilmezler! Çabuk olun!

Hizmetçi, efendisinin verdiği emir üzerine, fırlarken, Şövalye de merdivenleri ikişer, üçer atlayarak Düşes'in odasına girdi.

Düşes aşağıda olan patırtıyı duymuş, yattığı yataktan korku ile doğrulmuştu. Birdenbire, kapısının zorla bir gürültü ile açıldığını duydu. Soğukkanlılığını bozmadan kapıya baktı.

Şövalye Duromega, yatak içinde gecelikle yarı çıplak bir vaziyette bulunan Düşes'i kucaklayıp kolları arasına aldı. Düşes şaşkın şaşkın:

- Ne oluyorsunuz? Bu cüreti nereden aldınız? Bırakınız beni! diye tiksintiyle haykırdı.

Şövalye Duromega, telâşlı telâşlı cevap verdi:

- Pardon, madam! Cüretkârlığımı af buyurunuz! Şimdi her şeyi unutmuş bir haldeyim. Türkler kaleyi bastılar. Biraz sonra burada bulunacaklar, kaçalım! Kurtulunuz! Sizi zorla alacaklar!

Bu "Sizi zorla alacaklar!" sözü, Düşes'in her arzusunu yıktı. Şövalye, kucağında Düşes olduğu halde, gizli kapıya indi. Orada atı hazır buldu. Derhal atın üzerine atlayan Şövalye'nin kucağında dekolte bir vaziyette bulunan Düşes vardı. At bir kurşun gibi uzaklaştı.

Bu sırada Turna Nuri de, Salih Reis'in çizdiği plan üzerine doğru ahırlara koşmuş, iki at çekmiş, Düşes'in penceresi altına gelmişti. Uzaktan uzağa kavga eden korsanların naralarını duyuyordu.

Birdenbire, tepeden bir ses işitti, başını kaldırdı:

- Hey! diye bağırdı.

Salih Reis'in sesi karanlığı yırttı:

- Turna, sen misin?

- Benim, Reis!

- Kimseyi gördün mü? Kuş yuvadan uçmuş, sersem! Tuma'nın cevap vermesine meydan kalmadan, bir at nalı sesi duyuldu. Arka yoldan, üzerinde beyaz bir hayaletle birlikte, bir at . uçup gidiyordu. Turna, tüfeğini doğrulttu. Evvelallah, attığını vururdu.

Salih Reis, bağırdı:

- Sakın ha, Turna! Ateş etme, bırak! Kaçtıkça bize yaklaşır!

Sonra, hemen kuşağını çıkardı. Pencerenin parmaklığına bağladı. Aşağıya kaydı.

Bir kuş gibi uçan atın hafif sarsıntısıyle, Şövalye'nin kolları arasındaki Düşes'in yumuşak, hararetli vücudundan çıkan lâtif, baş döndürücü koku Duromega'nın içini gıcıklıyor, yoksulu sarhoş ediyordu. Bu vaziyette bir başkası olsa, muhakkak, baştan çıkardı. Şövalye, gene kendisini iyi tutuyor, Düşes'i iki defadır muhakkak bir tutsaklıktan kurtardığını düşünerek, seviniyordu. Belki, diyordu, Düşes kahramanlığımı görür de bana acır.

Şövalye bir hanın önüne geldi. Düşes'i yere indirerek, attan atladı.

Dilber kadın, bîr şövalyenin böyle kolları arasında çırılçıplak seyahat yapmış olmanın verdiği sinirli bir buhran içinde hırsından titriyordu.

Han sahibi, at nalı sesleri üzerine, koşarak kapıyı açtı. Şövalye Duromega, kendi mantosunu Düşes'in omuzlarına koymuştu. Derhal hanın bir odasına çıktılar. Hancı, ocağı hemen ateşledi.

Dikkatli dikkatli yüzlerine bakarak:

- Affedersiniz, efendim, böyle telâşınızın sebebini anlayabilir miyim? dedi.

Şövalye Duromega, bu suale hırslandı. Hancıyı yaka paça kapı dışarı etti.

Sonra Düşes'e döndü. Heyecan ve hırstan kısılan sesiyle sordu:

- Beni memnun etmeyecek misiniz? Çektiklerim yetmez mi? Düşes şaşırmıştı:

- Ne gibi memnunluk istiyorsunuz?

- Sizi, Düşes cenapları, sizi istiyorum... Sizi en korkunç korsanlardan, en yırtıcı haydutlardan kurtardım. Sizi istiyorum...

Düşes bağırdı:

- Fakat şövalye, siz her korsandan daha hırsız, her hayduttan daha hissizsiniz. Bu küstahlığınız, bir gün çok sevdiğiniz canınıza mal olacaktır.

- Ne olursa olsun, Düşes! Ben sizi canımdan da fazla seviyorum. Zorla da olsa, sizi alacağım.

Ben Türk korsanları gibi, bu işi pek ince tutamam. Zorla benim olacaksınız.

Şövalye ile Düşes konuşadursunlar, bizim Salih Reis de Turna ile beraber hanın önüne gelmiş, dayanmıştı. Öte yandan Şövalye, hırsından çatlayacak bir hale gelmiş, Düşes'in üzerine atılmıştı. Düşes, kudurmuş Şövalye'nin bu hareketi karşısında yüksek bir çığlık koparmış, tam bu sırada da oda kapısı çatırdayarak açılmıştı.

Salih Reis, Turna'yı dışarıda bırakarak yıkılan kapıdan içeriye girmişti. Şövalye ile Düşes, soluyarak birbirlerinden ayrıldılar. Her ikisi de kapının önünde bakışlarında amansız bir ölüm kararının gölgeleri dolaşan Salih Reis'in durduğunu görmüşlerdi.

Şövalye hırsından homurdandı. Düşes sevinç ve hayretini açıkça belli eder bir çığlık attı. Fakat ikisi de birisi hırsından, birisi şaşkınlığından taş gibi donup kalmışlardı. Karşılarında bulunan korsan, Türklerin en namlı, en yırtıcı Reislerinden biriydi. Hem de kazanacağını iyice kestiremediği hiçbir kavgaya girmeyen cinsinden bir korsan...

Odayı bir müddet korkunç bir sessizlik kapladı. Sonunda Salih Reis soluyarak homurdandı:

- Görüyorum ki, Şövalye, sen forsamızdan kaçtığından beri kalıbı değişmişsin. İşi şövalyelikten kadın hırsızlığına dökmüşsün. Altın çalanların bileklerini keserler, ben de senin yüreğini keseceğim!

Duromega da, böyle münasebetsiz zamanda gökten düşer gibi gelen Salih Reis'e diş biliyordu.

Buradan artık, yalnız ikisinden birisi sağ çıkabilirdi. Yediği hakareti hazmedemedi:

- Şimdi şövalye ile kadın hırsızını öğrenirsin, serseri! Sen kadından, kalpten ne anlarsın kaba herif!

- Korsan neyse ama, kaba sözümü affetmeyeceğim!

Salih Reis, yatağanına el atmaya tenezzül etmedi. Yalnız kollarını kavuşturup kapıya dayandı.

Şövalye'nin kudurmuş halini görmüyormuş gibi devam etti:

- Fakat, şövalye, doğrusu, şu hale çok memnun oldum. Senin benimle karşılaşmaya cesaret edeceğini hiç ummuyordum. Böylece,

yoldaşım Sansar Hüseyin'i kahpece öldürdüğün günden beri kalbimde sakladığım öcü de çıkarmış olacağım.

Şövalye, mağrur bir tavırla, acı acı güldü:

- Vah, vah! Bu kadar üzüleceğinizi bilseydim, sizi daha önce yoldaşınıza kavuştururdum.

Salih, kudurmuş bir aslan gibi kükredi:

- Alçak! Sen onu arkasından vurdun! Fakat dikkat et! Ben, öteki korsanlara benzemem! İnsanı arkasından vurmaya tenezzül etmem ama, senin gibi köpekleri böyle elinde kılıç görür görmez, bir domuz yavrusu gebertir gibi, duvara mıhlamaktan da geri kalmam! Ve asla kancıklara arkamı dönmem!

Salih, bu sözlerden sonra Düşes'e döndü?

- Affedersiniz, Düşes cenapları, müsaade ediniz de şu soytarının işini bitireyim. Bir kadın önünde bu çirkin zanaatimizi göstermek istemezdim.

Düşes, mağrur bir tavırla:

- Soytarılıkta ikiniz de birbirinizden geri kalmazsınız, birbirinizi yiyiniz! dedi.

Salih somurttu. Şövalye homurdandı. İki düşman birbirlerinin üzerine yıldırım gibi atıldılar.

Çelikler birbirine çarptı. Şövalye'nin kılıcı elinden uçtu. Salih, Duromega'nın omzuna bir kafa vurdu. Şövalye, bir kere sarsıldı. Bağırmak istedi, tutunamadı. Reis atıldı. Gözleri yarı kapanan Düşes'i daha fazla üzmemek için, Duromega'yi tuttuğu gibi, pencereden aşağıya yuvarladı. Bir korsan, bir kadın önünde ancak bu kadar temiz, bu kadar kansız, bu kadar çabuk dövüşebilirdi.

Salih Reis, Şövalye'nin işini bitirdikten sonra Düşes'e döndü. Mağrur kadın, gördüğü kavga karşısında titrememişti bile. Salih Reis'e bakarak güldü:

- Sizin kazanacağınız belliydi. Reis! dedi. Salih cevap verdi:

- Âlâ, hakkımda böyle bir niyet beslemenize teşekkür ederim. Fakat niçin yenebildiğimi de biliyor musunuz?

Düşes, kaşlarını çattı:

- Doğrusu, sizin gibi kahramanların pek boş şeylerle uğraşacaklarını ummuyorum. Herhalde, çok büyük bir şey kazanmış olmak içindi.

- Evet, Düşes hazretleri! Çok mühim. Sizi kazanmak, ama herkesten her şeyden ayırarak kazanmak için bu kuvveti harcayabildim.

Düşes, bu söz karşısında, bir süre bir şey diyemeden durdu. Dudaklarında tatlı bir gülümseme, bir şeyler dinler gibi durdu.

- Gemi korsanlığında talihiniz çok kuvvetli, hep kazanıyorsunuz. Ne yazık ki, kadın korsanlığında talihsizsiniz. Üç defadır kaybediyorsunuz.

- İki, evet! Üç nereden çıktı?

- Nereden çıkacak? Kocam, şatonun yakıldığını duymuş olacak ki, şu dakikada hanın önünde bulunuyor. Bire karşı en aşağı yüz kişi..

- Nereden anladınız?

- Arabasının boru sesini işitmiyor musunuz?

Salih Reis, sapsarı kesildi. Kapıya atıldı. Nuri orada bekliyordu. Nuri görür görmez:

- Aman Reis, kapının önüne üç yüz kadar şövalye geldi, buraya çıkıyorlar! dedi.

Salih Reis hırsından, sinirden sararmış, morarmıştı. Yavaşça kendi kendine mırıldandı:

- Hayır, üç kere kaybedemem! Düşes güldü:

- Üç kere kaybeden tam kaybeder. Ben, henüz buradayım. Sizi üçüncü kapıdan kurtarayım da, bari, dördüncü defa buralara gelmekten kurtulun.

Salih, bu söze büsbütün kızdı:

- Ben, bu işi başaracağım. Yardımınıza muhtaç olsam bile... Bir kadının koltuğu altına girip ölümden kurtulmaya, ancak sizin yanınızda biraz daha yaşamak için katlanabilirim.

Salih ile Turna, palalarını sıyırmışlardı. Fakat Düşes, çatık kaşlarıyla önlerine geçti:

- Hayır, ben sizi kocama yalvararak değil saklayarak kurtaracağım. Zannedersem, körü körüne bir gurur uğruna üç yüz şövalye elinde ölmeyi istemezsiniz, Salih Reis! Haydi, durmayınız, şu dolaba giriniz! Belki bu kadın dolabı sizi, kadınların en zavallısına götüren bir yol olur.

Salih Reis ile Turna Nuri Düşes'in dolabın kapılarını kapamasıyla birlikte bir kılıç şakırtısı ve müthiş bir gürültü duydular. Şövalyeler odaya girmişlerdi. En önde odaya giren Düşes'in kocası Dük dö Fondi, sevinçle haykırdı:

- Aman yarabbi, ne saadet! Düşes, çok şükür, sizi sağ ve salim görüyorum!

- Kurtuldum ama, çok tehlike atlattım, Kont!

Bu sırada, oda içindeki konuşmayı dolabın içinden dinleyen Salih Reis ile Turna Nuri, birbirlerinin yüzüne baktılar. Turna mırıldandı:

- Reis, budalaca bir mantara bastık. Karı kurnazlık etti. Bizi dolaba soktu, dolabı delik deşik ederek bizi öldürecekler.

Salih, yavaşça cevap verdi:

- Haydi, korkak! O kadın sözünde durur. Ben mantara basar mıyım? Mantara asıl Hızır Reis ile Turgut bastı.

- Onlar da mı dolapta?

- Hayır! Onlar dolaba girmekten ne anlarlar? Her gün yeni bir gelin bulur, evlenirler. Tıpkı balık yer gibi tek taraflı zevk duyarlar. Ben balığa kendimi tattırdıktan sonra karşılıklı yiyeceğiz.

- Yani balık da seni mi yiyecek, Reis? Anladımsa Arap olayım!

- Sen anlasan da gene Arapsın, Nuri!

- Neden, Reis?

- Çünkü Kontes gibi bir kadın seni hiçbir dolaba sokmak istemeyecek.

- Ziyade olsun, hem de sen haklısın, Reis? Bir daha ben de dolaba girmek istemem.

Sözü kesip gene dışarıya kulak verdiler. Düşes, kocasına şu sözleri söylüyordu:

- Dük, lütfen şu efendileri dışarıya çıkarınız! Kıyafetim ne halde, görmüyor musunuz?

Dük, yerdeki kanlara baktı:

- Kim öldü, Düşes?

- Kim ölecek? Bir sürü serseri peşimde...

- Fakat niçin?

- Eğer dükler karılarının yanında bulunmazlarsa, işte böyle serserilerin kanlarını odalarında görürler.

Dük, bir şeyden şüphelenmiş gibi, çevresine bakınmaya başladı. Salih Reis'i dolapta görürse, Düşes için ölürn veya rezalet hazırdı.

Fakat, birdenbire, bir gürültü oldu. Dolabın kapısı, sanki görülmez bir el tarafından açıldı. Salih Reis'omzunda, kollarında birtakım değerli elbiseler, yere yuvarlandı.

Kontes, hafif bir çığlık attı. Kont, sevinçle haykırdı:

- Gördünüz mü, Düşes? Ben size söylememiş miydim?

Kont çok sevinmişti. Çünkü yerdeki kan ve kavganın sahibi belli olmuştu. Kontes, kollarında ve omuzlarında dolaptan çaldığı elbiseleri sürükleyen bu sefil kılıklı haydudu odasında saklamaya tenezzül bile etmezdi.

Kont, derhal Salih Reis'i kulağından tutup ayağa kaldırdı. Salih Reis hiçbir hareket göstermiyor, sadece suçlu, sakin bir vaziyette önüne bakıyordu. Kont kaşlarını çatıp haykırdı:

- Aman yarabbi! dedi. İtalya'da böyle miskin, korkak haydutlar da bulunduğunu gördükçe kendi kendimden iğreniyorum. Bir İtalyan haydudu, böyle Çingene ruhlu olur mu?

Kont, bu sözlerden sonra, Salih Reis'i baştan aşağı süzdü:

- Yaptığın işin biraz cesaret istediğini bilmiyor musun? Arkadaşların burada dövüşürken, sen korkudan dolaplara saklandın, uyuz köpek!

Kont, Düşes'e kuvvet ve haşmetini göstermek için Salih Reis'in yakasından tutup sarstı.

Suratına da kuvvetli bir tokat indirdi.

Reis, bir.kere titredi. Gözleri döndü. Ömründe ilk defa tokat yiyordu. Fakat Düşes, ona tatlı bir nazarla bakıyor, rahat durmasını güzel gözleriyle işaret ediyordu. Salih Reis, bu süzgün baygın bakışların karşısında eridi. Elinde olmayarak, tekrar aynı miskin tavrını takındı. Aklına koymuştu: Balığa kendisini yedirecekti.

Dük, yüzünü buruşturdu. Elini, sanki bir şeye sürmüş gibi, pantolonuna sildi:

- Böyle miskin bir adamın kanıyle kılıcımı kirletmek istemem! Bu herifi bizim geminin forsasına atsınlar.

Hâlâ aynı vaziyette tunçtan bir heykel gibi başı önünde, elbiseler kollarında bekleyen Salih Reis'i iki silâhşöre verdi. Kapı dışarı attırdı.

Salih Reis, odadan çıkarken, kollarındaki ve omzundaki elbiseleri yavaşça yere düşürmüştü.

"Düşes'le, belirsiz bir şekilde, gözleriyle selâmlaştı. Güzelliği yüzyıllarca dillere destan olan Düşes, belki de Salih Reis'e âşık olmuştu. Hızır'ın, Turgut'un zorla yapamadığı işi, belki de Salih Reis, hisleriyle inadıyle başarmıştı.

Turna Nuri, dolabın içinde sızıp sabahlamıştı. Sabah olup da karnı guruldamaya başlayınca, yavaşça bulunduğu yerden çıktı. Karın açlığı, ona her tehlikeyi unutturmuştu.

Düşes'in odasının kapısı aralıktı. İçeride kimse yoktu. Sabah kahvaltısı olarak hazırlanmış bir tepsi ortadaki yaldızlı masanın üstünde duruyordu.

Turna, bir sıçrayışta masanın yanına vardı. Yiyecekleri atıştırmaya başladı. Fakat birdenbire, kapının tokmağı döndü. Sıçradı. Perdenin arkasına kendisini dar attı.

Düşes içeriye girmişti. Bir bakışta vaziyeti sezdi. Odaya göz gezdirdi. Perdenin altından sırıtan Turna'nın çizmelerini gördü. Rengi sarardı.

Masanın üzerindeki bıçağı kaptı. Turna, olduğu yerden, bütün bu hareketleri görüyordu.

İşin tehlikeli bir yola döküldüğünü görünce, önce burnunu, sonra da suratını meydana çıkardı.

Elini burnunun üstüne koyup Düşes'e susma işareti vererek, Türkçe:

- Aman kokana, canını seveyim, beni ele verme, mahvolurum! dedi. Biz yabancı değiliz hani, Salih Reis'in levendiyiz, akraba sayılırız.

Düşes'in ağzı hayretle açıldı. Gözleri her nedense, sevinçle parladı. Turna Nuri'yi tanımıştı.

Dilber Düşes, Turna'nın bir nefeste toparlayıp söylediği bu sözlerden Salih Reis kelimesinden başka hiçbir şey anlamamıştı. Fakat Turna'nın komik tavnndan, ellerinin garip hareketlerinden ne söylemek istediği bir dereceye kad.ır seziliyordu. Düşes, Turna'nın İtalyanca bilmediğini de sezdi. Fakat onunla anlaşmak istiyordu. Büyük bir defterle kalem bulup eline aldı.

Turna buna bakıyor, ne yapacağını düşünerek merak ediyordu. Düşes, defteri onun önüne koydu. Birkaç dakika içinde bir gemi forsası içinde

kürek çeken Salih Reis'in resmini çizip Turna'ya gösterdi. İşaretle "Anladın mı?" diye sordu. Turna, sol gözünü kırptı:

- Anlamasına anladık ama kokana, gel gör ki, bu çizgi diliyle ben sana cevap veremem! Sen, gel bu dilden vazgeç de başka türlü anlaşalım. Kuş dili konuşalım. Ben, nakkaş değilim.

Fakat Düşes, ondan cevap bekliyordu. Nitekim bir-iki saatin içinde hemen hemen bütün defteri resimle doldurarak Turna'ya meramını anlattı.[38]

Düşes'in Turna'ya anlattıkları şöyle toplanabilir: "Salih Reis'i Düşes'in kocası Kont yakaladı.

Limanda bulunan gemilerde forsaya çaktılar. Düşes, Salih Reis'i kahramanlığından, cesaretinden ve mertliğinden dolayı kurtarmak istiyor. Bunun için Salih Reis'in arkadaşının Düşes'e yardım etmesi lâzım. Şimdi Turna Nuri, Düşes'in subayları gibi, bir elbise giyecek.

Düşes'le birlikte bir arabaya atlayıp limana girecekler. Düşes gemileri, bu. arada forsaları da görebilir. Salih Reis'i görünce sözde acıyarak, ona bir okka ekmek vermek için Turna'ya emir verecek. Turna, öteki forsalara verdiği ekmeğin bir benzerini, fakat içinde bir eğe ve bir bıçak bulunanını Salih Reise verecek. Salih, geceleyin zincirlerini eğeleyerek denize atlayacak. Fakat Turna ile Düşes, kendisini sandalla geminin yakınlarında bekleyecekler, Salih Reis'i forsadan kurtaracaklar."

Turna Nuri, başını kaşıyıp Düşes'e anlatabileceğine pek de imanı olmamakla beraber, elleriyle, omuzlarıyla işaret ederek şu suali sordu:

- Bunların hepsi iyi ama, Madam, ben sizin, bizim Reis'i kurtarmak için kendinizi neden bu kadar büyük tehlikeye attığınızı anlayamadım. Yani bir mandepsiye basmayalım?

Düşes, Turna'nın sormak istediği şeyi anlamıştı. Fakat hiç cevap vermedi. Onun yüzüne, atınacak bir zavallı gibi baktı.

BALIKLARIN YEDİĞİ KORSAN

Ağırbaşlılığı ve güzelliği dillere destan olan dilber Düşes, Salih Reis'i yakalatıp limandaki bir geminin forsasına çaktırmıştı. Forsadaki esirlerin çoğu Türktü. Bu yeni arkadaşı görünce, hep birden alaya tuttular:

- Hoş geldin, arkadaş!

- Ökseye ne zaman tutuldun?

- Kollarına pazılarına bakılırsa, bizim işimizi oldukça hafifleteceğe benzer. Daha pek körpe...

- Canın mı sıkılıyor? Aldırma be! Yakında sen de alışırsın, eğer ömün vefa ederse...

Bu arada, forsalardan biri, Salih Reis'i tanır gibi oldu. Reis'in bu kadar tatlı şakalara hiç aldırmaması, çatık bir çehreyle hep ayaklarına bağlanan zincire bakması duruşundaki ağırlık bir Reislik kudret ve olgunluğunu gösteriyordu. Yanındaki arkadaşının kulağına eğilip yavaşça fısıldadı. Salih Reis, hangi çul altında olursa olsun, duruşundaki soyluluğuyle kendini belli ediyordu.

- Bu yeni gelen kimdir, biliyor musun?

- Hayır, bilmiyorum. Birisine mi benzettin yoksa?

- Benzetmek filan değil. Ta kendisi.. Salih Reis.. Sihirbaz Reis..

- Yok canım!

- Dikkatli bak! Üzerindeki şu pis İtalyan elbiselerini soy, sakalını, saçını tıraş et, temizle. Eline palasını ver, başına kavuğunu koy. Nasıl? Hele iyi bak. O değil mi?

- Vay canına be! Dur bakayım!

- Hey, nereye uzanıyorsun, yahu?

- Boynuna sarılacağım Reisin!

- Sakın ha! Deli misin be adam? Reis'i şövalyeler tanımış olsalar etlerini koparır, parça parça ederlerdi. Otur oturduğun yerde. Tanıdığını hiç belli etme.

Forsadaki korsanlar saygı, sevinç ve hayretle Salih Reis'e bakarak konuşmalarını kestiler.

Salih Reis, büyük bir keder içinde önüne bakıyor, kendisi için söylenenlere kayıtsız kalıyordu.

Başına gelen bu işe üzülüyor, "Acaba Turgut ile Hızır Reis'e uyup avladığım kadınları bir balık gibi yememekle hata mı ettim?" diyordu.

* * *

Salih Reis forsaya atılalı dört gün olmuştu. Bu dört gün içinde gemi, demir attığı yerden ayrılmadı. Forsadaki biçareler, birkaç gündür

dinlenmenin neşesi içinde gülüşüp şakalaşıyorlardı. Onlar için bundan büyük nimet olamazdı. Yürümeyen gemi...

Bir sabah, forsalar, henüz küreklerinin üzerinde uyurlarken başvardiyan, elinde kırbacı, telâşlı bir tavırla forsaya girdi. Elindeki kırbacı şaklatarak bağırdı:

- Toplanın, miskin miskin durmayın! Haşmetlü Düşes hazretleri sizi ziyaret edecek! Kimse gözünü kaldırıp bakmayacak! Ses, yalvarma, şikâyet, konuşma yasak!

Forsadakilerin hepsi toplandılar. Senelerden beri forsayı, pek çok düklerin, hatta kralların bile acaba nasıl bir yer diye, merak ederek gelip gezdiği olmuştu. Fakat bir düşesin tek başına geldiği görülmüş bir şey değildi:

Salih Reis, sapsarı kesilmişti. İşi anlayamamakla beraber, heyecandan midesi burkuluyor, kalbi ölesine vuruyordu ki, eliyle bastırmasa boğulacaktı. Silâhşörler, merdivenlere dizildiler.

Herkes saygı ile eğildi.

Arkasında, kucağında büyük bir sepet taşıyan geniş şapkalı uşağıyle dilber Düşes gözüktü.

Meşhur dilberin gözükmesiyle beraber, yıllardan beri bir kadın yüzü görmeyen forsaların gözleri hayret ve sevinçle açıldı. Hafif dirsek vuruşlarıyla birbirlerini dürtüyorlardı. Fakat ses yoktu. Yalnız göz ucuyle dikiz...

Düşes bütün forsaları ayrı ayrı süzüyor, arkasındaki gösterişli uşağı da forsalara henüz fırından çıkmış somunlar uzatıyordu. Forsalar, somunları kaparak iştahlı iştahlı yiyorlardı. Artık insanlıkları, gururları kalmamıştı. Tam Salih Reisin önüne geldikleri zaman, Düşes, arkasına döndü. İşaretli ekmeği seçti. Reis'e uzattı. Düşes'in gözleri parlıyordu. Ekmeği eline verirken, hâlâ başını kaldırmayan Salih Reisin eline hızla vurdu.

Düşes'in güzellikte eşsiz gözleri Salih Reis'in sert bakışlarıyla karşılaşınca, Düşes hafifçe gülerek başını yere eğdi:

- Cesaret, ve ümit!

Salih Reis, gözlerini sihirli, yürek yakan bakışlardan saklayabilmek için başını çevirmek istedi.

Bu sefer ekmek sepetini taşıyan geniş kenarlı şapkasını bir ibiş gibi kulaklarına kadar indirmiş uşakla göz göze geldiler. Uşak, birer şeytan bakışını andıran gözlerini yuvasında fıldır fıldır döndürüp Salih Reis'e sırıtıyordu.

Salih Reis, uşağın boynuna sarılmamak için kendisini güç tuttu. Uşak, kendi levendi Turna Nuri idi.

Bu sırada, forsalardan biri dayanamadı. Türkçe olarak yanındakine fısıldadı:

- Vay canına! Şu kefereye bak! Bizim levent Nuri'ye nasıl da benziyor? Herif Türkçe bilseydi, annesinin Turna'nın babasını tanıyıp tanımadığını sorardık.

Bu fısıltı, bütün forsalar arasında dolaştı. Vardiyanın kırbacı yoksul Turna'yi böyle zor bir suale cevap vermek zorundan kurtardı. O, koyu bir İtalyan gibi soğuk, hareketsiz duruyor, ağzını kayıtsız bir tavırla kulaklarına kadar ayırarak sırıtıyordu. Sanki, forsa, onun için hayatında hiç görmediği yabancı bir yer, ayı ini, tilki yuvası gibi merakla seyredilecek bir şeydi.

Düşes, son defa Salih Reis'e tatlı nazarlarıyla baktıktan sonra aynı alımlı çalımlı yürüyüşle gemiden çıkıp gitti.

Salih Reis, Düşes gemiden uzaklaştıktan sonra yerine çekildi. Arkadaşlarına uyarak ekmeği ikiye bölüp hemen yiyecekti. Fakat şeytana bile külahı ters giydirecek kadar zeki, kurnaz, hayalperest olan Salih Reis'in kafasında şimşek gibi bir düşünce, birdenbire parladı. Ekmeğin içinde bir kâğıt, yahut bir şeyin saklı bulunabileceğini ümit etti. Düşes'in buraya gelmesinde elbette bir anlam vardı. Ekmeği yavaşça aşağıya doğru saklayıp ikiye böldü. İçinde bir demir eğesi, bir bıçak ve bir kâğıt bulunuyordu. Salih Reis, kâğıdı açtı. Düşes'in kendi el yazısıyle sıralanmış Lâtince satırları okudu: "Büyük kahraman!"

"Hayatını iki defa kurtardığın kimse, karşılık olarak, sana bir iyilik edebilmek için uğraşıyor. Bu eğe ile bu gece zincirlerini kopar, denize atla! Biz seni sandalla geminin sancak tarafında bekleyeceğiz."

Salih Reis sevinç heyecanı içinde gözlerini yumdu. Hayatında hiçbir gün bu kadar sevindiğini, başlı başına tarihlerde büyük bir kahramanlık destanı olarak yazılacak zaferlerinde bile bu kadar gurur duyduğunu hatırlamıyordu.

O, Hızır'lardan, Turgut'lardan daha büyük bir hazineye sahip olmak üzereydi. Bir kadın, dünya hazineleriyle aynı değerde bir kadın; hayranlarına, unvanlarına, hazinelerine önem vermeden, yalnız onun için kaçıp geliyordu. Salih Reis bir korsan gibi, esir bir kadına değil; Mecnun gibi bir Leyla'ya kavuşuyordu.

Fakat bu kendi ayağıyle gelen Leyla'ya kavuşmak için de, geceleyin uyuyan korsanları uyandımadan, ayağını bağlayan zincirleri koparıp kaçabilmek şarttı. Gerçek bir aşk yalnız cesaret, zekâ ve sebat ile elde edilebiliyordu.

Sanki talih o gece kendisine olmadık bir lütuf yaptı. Bütün forsalar erkenden uyuyakaldılar. Bu, görülmüş bir şey değildi. Salih Reis büyük bir sabırla, zincirlerini eğelemeye başladı. Dışarıda deniz gittikçe köpürüyor, büyük bir fırtınanın kopmak üzere olduğunu ilân ediyordu. Bu sıkıntılı ve yorucu iş, belki birkaç saat sürdü. Fakat bu geceki birkaç saat, Reis'e seneler kadar uzun geldi. Ona kuvvet veren tek şey, Düşes'in bir korsan ruhuyle her şeyi bırakıp fırtınalı bir gecede bir sandalla kendisini kaçırmaya gelmesiydi.

Eğenin boğuk gıcırtısına rağmen, hiçbir forsa uyanmıyor, hatta ufak bir hareket bile yapmıyordu. Nihayet bu yorucu iş bitti. Reis bileklerini, ayaklarını kısan zincirleri kesti. Yavaşça doğruldu. Etrafa kulak verdi. Bu forsaların hepsi senelerce evvel Reis'ie birlikte cenk etmiş yiğitlerdi. Hepsine, yardım edememekten doğan hüzünlü, fakat tatlı bakışlarla baktı. Sonra, onları burada bıraktığından dolayı mahzun, kalbi ezik, lombozu açtı, ayaklarını dışarıya uzattı.

Hava kararmış, etrafı korkunç bir karanlık sarmıştı. Reis, tam denize atlayacağı sırada, arkasından Türkçe söylenen şu sözleri işitti:

- Uğurlar ola, Reis! ,

İliklerine kadar titredi. Hiç ummadığı bu ses, karanlıklar içinde uyuyan forsaların arasından geliyordu.

Forsalar Reis'in kaçtığını duyurmamak için hiç ses çıkarmamışlar, kıpırdanmamışlar, erkenden uyku taklidi yapmışlardı. Salih Reis, başını geriye çevirdi:

- Eyvallah, arkadaşlar! İnşallah yakında gelir, sizi de kurtarırım. Allah kuvvet versin!

Hep bir ağızdan, fısıltı halinde:

- Arkadaşlara selâm, Reis! dediler.

Bu sözlerden sonra Reis, kendisini denize bıraktı. Birkaç kulaç attı. Karanlıklar içinde yaklaşan sandalı gördü. Düşes, Turnanın idare ettiği bir sandalla onu bekliyordu. Salih, sandalın kenarını tuttuğu gibi içine atladı. Bu kuvvetli çekişle az kalsın, sandal devrilecek, Düşes ile Turna denize döküleceklerdi. Hemen elbiselerini değiştirdiler.

Turna Nuri, sevincinden hüngür hüngür ağlıyordu. Artık serseri bir korsan olan Düşes kendinden geçmiş, kahramanlığını, ince ruhunu kaç kere görüp beğendiği Salih Reis'in nasırlı ellerini kendi zarif elleri arasına almış, ısıtmaya çalışıyordu.

Reis, rüyada bile görse inanamayacağı, yıllardan beri kurduğu hayalin gerçek olan mutluluğu içinde titremekteydi. Düşes merakla sordu:

- Üşüyor musunuz?

Reis, başını önüne eğerek cevap verdi:

- Hayır!

Bir süre sustular. Düşes tekrar sordu:

- Şimdi arkadaşlarınız sizi kim bilir ne kadar merak ederler?

- Herhalde öldüğümü düşünmüşlerdir. Fakat şimdi kurtulmuş sayılırım. İki-üç güne varmaz, yoldaşlarıma kavuşurum.

- İyi ama, oraya nasıl gideceksiniz?

- İşte bu sandal var ya! Düşes, gözlerini hayretle açtı:

- Nasıl, bu ufak tahta parçasıyle Akdeniz'i mi aşacaksınız?

- Düşes hazretleri! Biz, ilk gemiciliğe başladığımız zaman altımızdaki kaliteler, kırlangıçlar sizin bu ufacık dediğiniz tahta parçasından pek büyük şeyler değildi.

Bir süre gene sustular. İkisi de ne konuşacaklarını şaşırmışlardı. Düşes ne olacaktı şimdi? Şuh bir tavırla, birdenbire sordu:

- Beni de bu sandalla mı kaçırmayı düşünüyorsunuz yoksa? Salih Reis, üzüntülü bir duruşla içini çekti:

- Hayır! Kalbinizi çalamadıktan sonra sizi kaçırmışız, kaç para eder? Gale ruvayyaller, bastardalar, ordularla bile sizi kaçıramadılar, Düşes!

Düşes önüne baktı. Çehresi lâtif bir surette kızarmıştı. Hafifçe kekeledi:

- Belki sandal kaçırır. Bir kere denesen.

Reis, heyecanla titredi. Donuk ve solgun çehresi kızardı:

- Bu kadar zengin, güzel, nazik, genç soylu kişilerin, amirallerin ufak bir gülümsemenize kavuşmak için bütün hazinelerini, hayatlarını feda ettikleri sizin gibi namlı, eşsiz dilberin bir korsana gönlünü, kalbini çaldırdığım, bir ufak çocuğa bile söyleseler, kahkahalarla güler, Düşes! Hiç siz bu sandala lâyık mısınız? Bu kuduran denize, bu yoksulluğa nasıl dayanırsınız?

Düşes'in gözleri yaşardı. İri iki inci tanesi yanaklarından aşağıya yuvarlandı.

Koca Reis, bu damlayan gözyaşlarını görünce, bir çılgın gibi atıldı. Kuvvetli kollarıyla Düşes'i kendine doğru çekip bağrına bastı. Bu onun en büyük, en şerefli çengiydi. Tarihin iki namlı siması, büyük korsan Salih Reis ile cihanın üzerine titrediği dilber Düşes, birbirlerine sarıldılar.

Peloponez, İsparta, Maraton, Kosova, Niğbolu ve İstanbul'un fethi gibi değerli bir cengi, Salih Reis tek başına, ordusuz, askersiz kazanmıştı.

Düşes korsanın kendisini saran kuvvetli kolları arasında kendinden geçmişti. Hafif fakat tatlı bir sesle mırıldandı:

- Beni kaçır! Beni al! Beni götür! Ben, artık yalnız senin oldum! Bu sarayları, bu pomatlı, perukalı, dantel elbiseli kralları istemiyorum. , Turna Nuri dayanamadı. Türkçe:

- Reis, alesta! Balık seni yiyecek! Kendini sıkı tut! diye haykırdı. Düşes, hayretle sordu:

- Ne demek istedi? Salih Reis güldü:

- Bir düşesin kendi arzusuyle her şeyi bırakıp bu sandala gelmesinin, Hazreti İsa'nın cenneti bırakıp yeryüzüne inmesiyle bir olduğunu söyledi. Bu günü kutluyor.

Düşes kızardı:

- Bunca sözü iki kelimeye nasıl sığdırdı? Ben Tanrı mıyım? Tövbe, bu nasıl söz?

Salih Reis güldü:

- Korsanların iki Tanrısı vardır. Siz, benim yeryüzündeki Tanrımsınız.

Sonra Turna Nuri'ye döndü:

- Nuri! Balık bizi yemeden, küreklere asıl, kaçalım! Turna Nuri, sevinçle bağırdı:

- Vira demir! Alesta vardiya! Gale ruvayyal, hazineleri tırtıkladı, İstanbul'a geliyor.

Küreklere asıldı. Altın yaldızlı, kendine has mor renkli Akdeniz'i bir ok gibi yararak, arkasında nurdan bir iz bırakarak enginlere açıldı. Salih Reis ile Düşes, sandalda ısınmak için birbirlerine sarılmışlardı.

Bu sırada Turna Nuri, kürekleri bütün kuvvetiyle denizde işletirken, yanık yanık Karacaoğlan türküleri söylüyor, rüzgâr hafif hafif esiyor, sandal İstanbul'a doğru ilerliyordu.

KÖSE YAHYA'NIN HİLESİ

Haliç'teki büyük deniz kızaklarının üzerinde Sultan Süleyman'ın yapılmasını emrettiği yüz elli büyük geminin kaburgaları yükseliyordu. Padişahın sıkı emirlerine rağmen, yüz elli gemiden ancak ikisi bitmişti.

Sahildeki meyhanelerden birisinde yeniçerilerle birlikte kafayı tütsüleyen Sadrazam İbrahim Paşa'nın kethüdası Köse Yahya, oradakileri fitilliyordu:

- Yeniçeriyiz, Padişahın has askeriyiz, deyû dırlanır durursunuz. Bir de bakınız şu Kaptan-ı Derya Barbaros Hayreddin Paşa'nın yaptıklarına... Gayri has asker leventler oldu. Anadolu uşağı korsanlar, devşirmelere yer vermez gayri... Bakın neler yapıyorlar?

Her gün yeni bir zaferi kulaklarını dolduran Barbaros'un yeni bir cenk haberini duyacaklarını sanarak yeniçeriler, Köse Yahya'ya döndüler:

- Ne o Köse? Ne haber? Biz de devlete, millete az yararlık mı ettik? Atalarımızın nallarının sürçtüğü yerlerde bir kuş bile uçmaz! Ta Bağdat'tan Kızılelma'ya dek kılıcımızın erliğine dayanarak gitmedik mi?

Köse Yahya, yeniçerileri kızdırmak istemezdi:

- Yok, aslanlarım, sözüm bahadırlığınıza leke sürmek için değildi! Yok mu ya, Kaptan Paşa da çok yavuz iş görür, dedim.

Lütfi Paşa'nın Tersâne-i Âmire'ye gelişinden sonra, Hayreddin Paşa düşman memleketlerine akınlar etmiş, hesapsız tutsak ve hazine getirmişti.

Köse Yahya, bunları anlattıktan sonra, yeniçerilerden biri hiddetle yumruğunu masaya vurdu:

- Baka hele! Daha neler bakalım?

Köse Yahya güldü:

- Daha bitmedi. Paşa, bu işlerden sonra on dört gün içinde üç kaleyi zapt ile on bir bin tutsak almış. Sair mal ve bahşiş de bu ölçüdeymiş. Bütün aldığı esir ve hazineyi İstanbul'a getirdi.

Zât-ı asi-lânenin iltifatını aldı! Siz ne dersiniz?

Yeniçeriler bıyıklarını burdular:

- Ne diyeceğiz? Hemen Hudâ-yı Mutlak üzerimizden eksik etmesin Kaptan Paşa'mızı deriz.

Bu sırada Deryalar Kaptanı Barbaros Paşa'nın adamı Sinan Çelebi meyhaneden içeriye girdi.

Köse Yahya, onu görmüyormuş gibi, sözüne devam etti:

- Son işlerden haberiniz var mı? Yeniçeriler, Köse'nin çevresine toplandılar:

- Aman Köse, daha ne var? Sen bugün neler saydın döktün, ağzımız açık kaldı.

- Neler olacak? Padişah hazretleri yüz elli parça gemi sipariş etmiş. Barbaros Hayreddin Paşa denize çıkıncaya kadar bunların bitirilmesini emreylemiş. Diliyor ki, donanması daha görünür görünmez kimselerde karşı koymaya cesaret kalmasın.

- Ey! Biz bunu biliyoruz. İşte gemiler hazırlanıyor, ama sanırız biraz geç kalmış. Henüz ikisinin kârı tamam.

- Evet ama, Akdeniz'den gelen haberler fena. Andrea Dorya kırk gemiyle Girit'e gelmiş, Salih Reis'in yolunu bekliyormuş.

-Ne? Ne?...

Sinan Çelebi bir sıçrayışta yerinden kalkıp Köse Yahya'nın gırtlağına sarıldı. Köse evvela sarardı, morardı, sonra mırıldandı:

- Aman Çelebi, bu ettiğin nedir?

- Şu söylediğin bir kere daha ağzından çıkar mı? '

- Yalan söylemiyorum, Çelebi! Dorya nam kâfir, Salih Reis'i önlemek için Girit'e gelmiş.

- Bre çıfıt! Neye bu haberi Kaptan Paşa'ya bildiremezsin?

- Fakat bunu taze duydum.

Sinan Çelebi, bu yeni haberi yetiştirmek için Köse'yi bırakıp Kaptan Paşa'nın konağına koştu.

Bu sırada Köse de tütün kesesini, çubuğunu almış, meyhaneden çıkıyordu. Gayri işi bitmişti.

Fakat mümkün olsaydı da kendi kendisine söylediği şu sözler duyulsaydı, sağlam boğazını ipten kurtaramazdı:

"- Doğruluğun para etmediği yerde hile gerekir. İşte ısmarlanan gemiler bitmedi deyû Sadrazam Paşamızı Padişah'ın hışmından kurtarmak için Kaptan Paşa, eksik gemiyle, denize böyle çıkarılır!" diye söyleniyordu. "Gayri kendi arkadaşını kurtarmak kaygısına düştü, bizimle uğraşamaz."

Kaptan-ı Derya Barbaros Hayreddin Paşa, konağında sinirli adımlarla dolaşıyordu. Sinan Çelebi'den yoldaşı, en eski arkadaşı Salih Reisin Dorya ya yakalanmak üzere olduğunu duymuştu.

Korsan, Kaptan Paşa da olsa, eninde sonunda gene korsandı. Bağırıyor, vezirlerin yaptıkları hareketin namussuzluk, sözden dönmek gibi adi bir hareket olduğunu söylüyordu:

- Mademki cihan padişahı emretmişti, ne deyû yüz elli parçacık gemi hazırlanmadı? Gayri bu memlekette gayret de kalmamış, namus da kalmamış! diye bağırıyordu. Sonu haraptır bu devletin!

Arkadaşı Salih Reis'i Dorya ile yalnız başına, karşı karşıya bırakmaya gönlü razı olmadığından, derhal zorla bitirilen kırk parça gemiyi donattı. Tedariki yarımken yola çıktı.

945 senesi Muharreminin dokuzuncu günü kırk gemi, üç bin yeniçeri ile İstanbul'dan Girit'e doğru yol alıyordu. Koca Kaptan Paşa eski yoldaşı bir Türk korsanını düşman önünde yalnız bırakmamak için Osmanlı donanmasının yapımını yanda bırakıp yola çıkmıştı.

* * *

- Vay sen misin koca tilki? Nasılsın, ne yapıyorsun? Turna Nuri cevap verdi:

- İyiyiz Reis! Tam şimdi zekâmızı, kılıcımızı işletecek bir yer bulduk.

- Şimdi Turgut ile berabersin galiba.

- Evet, Reis! Gerçi sizin yanınızda çok hoşnuttuk, ama siz artık hükümet askeri oldunuz; izinsiz, destursuz içemez, yiyemezsiniz. Biz hâlâ korsanız. Bizim Turgut Reis: "Dünyada başıboş olmak kadar tatlı şey yoktur" diyor. Rüzgâr bir, biz iki... Esintiye, kesintiye, akıntıya bağlıyız. Turgut Paşa, Dorya'yı aramaya göndermişti. Zenta adasında kırk kadar gemi gördük.

Dorya'yı büyük bir donanmayla Akdeniz'de geziyor derler. Doğru mu, Reis? Seni avlar mı dersin?

Turna ile konuşan Salih Reis'ti. Çizmelerinin ucuna bakarak homurdandı:

- Papa Pol, Venedik, Geneviz, Malta ve İspanya donanmalarını birleştirip Dorya'nın emrine vermiş. Hepsi de Hızır Reisten, şimdi Türklerin Kaptan-ı Deryası olduğu için, istediği kadar gemi ve askeri elinde bulundurduğundan, Avrupalılardan ağasının öcünü almaya usanmadı, diye korkuyorlar.

- Barbaros, hâlâ onlardan ağasının öcünü alamadı mı, Reis?

- O başka iş, Reis, ölünceye kadar bütün Avrupa'yı yakmaya o gün yemin etmişti. "Bütün kâfir diyarını yaksam, Oruç'un intikamı alınamaz." demişti. Öcün ölçüsü yoktur.

- Dorya, Preveze'yi almak için karaya asker dökmüş. Fakat Kaptan Paşa'nın geldiğini duyunca kaçmış diyorlar. Doğru mu, Reis?

- Dorya, zaten hayatında bir kere bile karşımıza çıkmaya cesaret edememiştir. Belki doğrudur.

O, Barbaros isminden umacı görmüş bir çocuk gibi korkar, kaçacak delik arar.

- Fakat Reis, Dorya'nın altı yüz parça gibi büyük bir donanmayla denize açıldığını söylüyorlar.

Bizimki ise, hepimizi toplasalar, yüz yirmi parça etmez. Bu, çok büyük bir eksiklik değil mi?

- Hayır, Turna! Bizim reisimiz Hızır Reistir. Biz yüz, onlar bin olsa bile ne çıkar? Dorya'nın altmış bin askeri olduğunu da söylüyorlar ama gene bize sökmez. Bunu Dorya da bilir.

- Ne diyorsun, Reis? Bunca gemi ve asker denizde bir kere gözükürlerse, büyük bir orman gibi, denizi karartırlar.

Salih Reis haykırdı:

- Haydi oradan sersem! Düşündüğün orman işte gözüktü. N'olacak?

Hep birden ufuklara baktılar. Açıkta kuvvet ve kalabalığına güvenerek ilerleyen Dorya'nın donanması göklere set çekiyor, yürüyen bir ada parçası gibi yükselip geliyordu.

Bu sırada Kaptan Paşa gemisinden üç kere arka arkaya öten bir boru sesi işitildi. Kaptan Paşa, Reisleri çağırıyordu. Salih Reis, sıçradı, filikasına atladı.

Salih Reis'in arkasından Turgut Reis, onun arkasından Seyit Ali Reis, Hurrem Bey, Alaiye beyi Mustafa Bey, Kaptan Paşa'nın gemisine çıktılar. Bütün Türk korsanları Reis'in emrindeydiler.

Bütün namlı Türk korsanları bu büyük savaşı yüz aklığıyle bitirmek, Oruç'un öcünü alıp Akdeniz'de yabancı korsan bırakmamak kararındaydılar.

Hızır Reis, kamarasında kollarını sıvamış, elleri kuşağının kenarından fırlayan palasına dayalı, kızıl kaşlarını çatmış düşünüyordu.

Onları, dakikalarca, konuşmadan süzdü. Hepsi de gelmişler mi? diye bakındı. Sonra birdenbire sordu:

- Ne yapalım dersiniz tedbir nedir?

Reisler, nasıl cevap vereceklerini şaşırmışlardı. Turgut, Salih, Seyit Ali Reis gibi üç deniz kurdu cevap vermeye lüzum görmediler. Onlar, Hızır Reis'in her diyeceği, her yapacağı sözün, işin değerini biliyorlardı. Reis ne söylerse o olacaktı. Keyif için bile olsa... Kaldı ki Hızır Reis cesur bir korsandan çok, kurnaz bir amiraldi.

Alaiye beyi Mustafa Bey öksürdü:

- Paşa hazretleri! Serbestçe danışmaya destur var mı? Eski korsan, yeni Kaptan Paşa gürledi:

- Elbette, beyim! Laf olsun diye sormuyorum ya... Düşüncelerinizi bilmek isterdim, ne dersiniz?

- Vallahi Kaptan Paşa bizden daha iyi bilir ama, yalnız düşmanın şu denizleri karartan altı yüz donanmasını görünce, daha ne ve niçin konuşulur, bilmiyorum. Boğaz'dan taşraya çıkmaklığımız doğru değildir. Tersaneden yapılıp gelecek yüz on gemiyi bekleyelim. Boğaz'ı tutup kendimizi korumaktan başka çare yok! Önümüzdeki bahara tedarikimiz tamam olur. O zaman da düşman bizimle çarpışmaz, kaçar. Bugün düşman, ağzı sığ ve yanları topla tutulmuş bu Boğaz'a girip bize sataşamaz.

Alaiye beyinin bu sözlerini Sayda beyi Ali Bey de beğenmişti:

- En doğru tedbir budur! dedi. Taşra çıkmak doğru değildir. Düşman çok kuvvetlidir. Eksik gemilerimizi bekleyelim.

Hızır Reis mırıldandı:

- Böyle mi istersiniz?

- Evet, paşa!

- Öyleyse, ben sizi memlekette bey değil, gemimde forsa diye bile kullanamam! Uğraşta düşman sayılmaz! Yürek, bilek, istek kuvvetine bakılır!

Beyler sapsarı kesildiler. Korsanlar, Reis'in kızdığını anlamışlar, önlerine bakıyorlardı. Reis, Dorya'ya, her ne pahasına olursa olsun, saldıracaktı. Oruç Reis'in ateşi Hızır Reis'in yüreğinde bugün parlamıştı. Preveze önünde Osmanlı İmparatorluğu kaptanı samur kürkünü atmış, Oruç Reis'in ^kardeşi korsan Hızır Reis'in kızıl cepkenini giyivermişti. Kan kokusu alan kaplan gibi, önüne kimseler geçemezdi gayri. Bu düşman, onun karşısına, daha çok kuvvetli olduğu zamanlar zaten çıkmazdı. Senelerden beri denizlerin tek hakimi olan koca Hızır, Büyük Türk'ün kaptan paşası olduğunu unutuverdi. O, artık bir korsandı:

- Bana bakın, bana bakın! diye haykırdı. Ben, onlarda böyle altı yüz gemi daha olsa, gene Boğaziçi'nde taşvan gibi kapalı duramam! Biz, bu kerataların nice kalyonlarını, nice kadırgalarını, gördük. Siz onların çokluğuna bakmayınız! Evvelallah, bizim leventler bir kere tekbir alıp yatağanlarını yalarlarsa, hepsi de yelkenleri fora edip kaçacak delik ararlar. Onlarda Türk'ün karşısına çıkacak cesaret nerede? Bakın, görün, nasıl kaçışacaklar? Keşke cengi kabullenmeseler de hepsini yaksak! Karşımıza çıkmaya, yıllar boyu, ancak bugün cesaret ettiler!

Beyler, hiddetten dudaklarını ısırmakla beraber, Kaptan Paşa'ya bir şey söylemeyeceklerinden, başlarını önlerine eğdiler ve:

- Paşamız bizden daha iyi bilir, dediler.

Barbaros, şöyle bir düşündü. Sonra, ağır ağır bütün planlarını söyledi:

- Düşman, geceleyin Boğaz'dan girebilir. Boğaz'a gemilerden top çıkarıp ağzını kapayın. Bütün donanmayı üç fırkaya ayırdım.

Merkezde ben, sağ yanda Salih Reis, sol yanda Seyit Ali Reis olmak üzere üç bölüme ayrıldık.

Bir de gerimizde yedek bulunacaktır ki, buna da Turgut Reisi kumandan eyledim. Önce, herkes vazifesini iyi anlamalıdır. Bütün gemilerin direkleri aşağı olacaktır. Bizim gemilerimiz ufak kürekte gider. Düşmanın attığı yağlı paçavraların bu direkleri tutuşturması, leventleri telâşa düşürmese bile yeniçerileri yıldırması akla yakındır. Bunun için her geminin direkleri, aşağı...

Sonra, hiçbir gemi kıç sancaklamasın. Bütün Reisler benim emrime bakacaklardır. Ben, çengin alacağı şekle göre, kumanda vereceğim. Herkes cenge başlarken tuttuğu yeri sonuna kadar bırakmayacaktır. Turgut Reis Dorya'nın donanmasını uğraş kızıştıktan sonra dolanıp vuracaktır.

Biz de hep birden düşmanı ikiye bölmeye çalışacağız. Biz düşmanı ayıramazsak, Turgut Reis bu işi, arkadan bize yardım ederek başaracaktır. Hücum başlar başlamaz, pruva topları hep birden durmadan ateşe başlayacak. Söylediklerim yapılırsa, toplarımızın uzun menziline, askerimizin gücüne, imanına, eşsiz cesaretlerine emin bulunduğumdan...

- Evelallah, Reis!

Bu sırada Murat Reis, Kaptan Paşa'nın önüne gelip saygı ile etek öptü:

- Paşam, İspanyollar gelmişler, liman önünde top atıp haşarılık ediyorlar.

Hızır Reis, kükredi:

- Çabuk, Turgut gemilerini al! Şu edepsizlerin haddini bildir!

Turgut Reis, yerinden fırladı. Biraz sonra limandan çıkıp İspanyolların üzerine yürüdü. İspanyol gemileri, Turgut'un sancağını görünce, dümen kırıp arkadaşlarının yanına yollandılar. Turgut'la uğraşa tutuşup henüz başlamayan şu büyük kavgada ilk yemlik olacak kadar tecrübesiz değillerdi, İspanyollar.

Aradan iki gün geçti. Bu sırada, Kaptan-ı Derya Barbaros Hayreddin Paşa, bütün gemileri gezmiş, leventlerine öğüt vermişti. Sanki Türk korsanları, yüzyıllar boyu anılacak, kutlanacak bayramlarına hazırlandıklarını biliyormuş gibi, sevinç ve neşe içinde çalkalanıyorlardı.

Bir gün geldi ki, Dorya'nın gemileri öteye beriye saldırmaya başladılar. Hızır Reis, bütün donanmaya:

- Vira demir! diye haykırdı. Leventlere mehter çaldırarak, tekbir sedaları aldırarak İspanyolların üzerine yürüdüler.

Gemiler sancakları çözmüşler, toplarını ateşleyerek ilerliyorlardı. İspanyollar, onların bu kadar çabuk toplanıp böyle az bir kuvvetle üzerlerine hücum edeceklerini hiç beklemediklerinden, dağınık bir halde, demir almaksızın açıkta duruyorlardı.

Reis, denize açılınca, hemen emir verdi. Yüz yirmi iki parça donanma yarım ay şeklinde savaş düzeni aldıktan sonra, bir ok gibi düşmanın üzerine atıldı.

Kaptan Paşa'nın önceden emrettiği gibi, top menziline girer girmez, bütün gemiler pruvalarındaki üç topu birden ateşlediler. Alevler parladı, zorlu bir gürültü ile birlikte, düşmanın üzerine ateş yağmuru yağmaya başladı. Kendilerini koruyamaz sandıkları Türklerin saldırıya kalkışı, düşmanı şaşırttı.

Sanki Salih Reis'in önce söylediğini teslim ettirmek istermiş gibi, Dorya'nın gemileri Türklerin kafalarının kızdığını anlar anlamaz, hemen yelken açıp, mantolarını bile rüzgâra yelken diye verip soluğu Patras limanında aldılar. Bu, cidden pek gülünç ve acıklı bir haldi. Bir saat önce liman ağzına gidip: "Haydi, çıksanıza, görelim!" demek ister gibi hoplayıp boy gösterdikten sonra, Barbaros çıkar çıkmaz yelkenleri açıp kaçmak herhalde onlara has bir kahramanlıktı.

Dorya, Barbaros ile ne pahasına olursa olsun, nerede olursa olsun, kaç misli kuvvetle olursa olsun, boy ölçüşmek istemiyordu. Düşmanı yakalayıp haddini bildirmek isteyen korsanlar reisi Barbaros, hırsından boğuluyordu. Fakat hava kararmış, düşmanı ardından kovalamak güçleşmişti. "Dibeban" denilen gözcüler direkler üzerinde düşmanı güç seçtiklerini, yalnız Dorya'nın İncirburnu'na doğru çekildiğini bildirmişlerdi. Reis, emir verdi, donanma demir attı.

O geceyi açık denizde geçirdiler.

Geceleyin gözlerine uyku girmeyen Hızır Reis birdenbire sıçradı.. Gemilere demir almalarını emretti. Şafakla beraber düşmanın belki de kaçtığını umduğu İncir limanına doğru yol aldı.

Kaptan-ı Derya'nın gemileri birden çıkan bir fırtınaya tutuldular. Fırtına çok zorlu olduğu için kara askerlerinin şevki kırıldı. Fakat biraz sonra

açılan hava denizi sakinleştirdi. Düşman, sabah karanlığında kendisini bastıracak olan bu kurtların elinden gayri kurtulamazdı.

Gemiler, Hızır Reis'in önce emrettiği gibi, gene hilâl şeklinde düşmana Preveze'de saldırıya geçtiler.

Dorya, rüzgârın kesildiğini görür görmez, Türklerin korkunç uğraşını yakından tanıdığından, başına gelecek sonu keşfetti. Fakat iş işten geçmişti, uğraş kaçınılmaz bir hal almıştı. Yüz yirmi iki parça Türk donanması, altı yüz parça düşmanı korkutmuş, peşinden gece dememiş, fırtına dememiş, kovalamıştı. Şafak vakti de menzile girer girmez ateşe başlamıştı.

Fakat düşman kadırgalarının ağır toplarının atış mesafesi kısa olduğundan, onların attıkları denize düşüyor, uzun menzilli hafif Türk topları ara uzaklığı koruyarak, düşmanı Türk korsanlarının alay eden kahkahaları arasında evire çevire kalbura çeviriyorlardı. Amiral Gondolmiyero'nun büyük gemisi, Türklere yaklaşmak için savaş safından ayrılıp Türk gemilerinin üzerine doğru yürüdü. Maksadı, yaklaşıp ağır toplarının kuvvetiyle Barbaros'un hilâl şeklindeki savaş nizamını bozmaktı. Fakat Türkler bir kere menzil içine girmişler, attıkları gülleleri istedikleri yere yapıştırıyorlardı. Zavallı Venedik kalyonunun on dakikada armasını, dümenini, yelkenlerini darmadağın ettiler.

Amiral Gondolmiyero, hemen geri döndü. Barbaros, bütün toplarını Dorya'nın donanmasına karşı ateşleyip İspanyolların birinci savaş hattını darmadağın etmeyi başardı. Yalnız bu top atışı bile Türklerin niçin kendilerinden üstün kuvvetleri yendiğini, korsanın niçin kendisine güvendiğini Alaiye beyi ve padişah askerine anlatmıştı. Türk korsanlarının topları daha uzun menzilli ve daha çabuktu. Türk topçuları, yıllar boyu, yüzlerce uğraşta pişmiş erlerdi. Düşman atıyor, denize düşüyor; Türkler atıyor, hedefi yıkıyorlardı. Artık İngilizler denizlere çıkıncaya kadar İspanyol ve İtalyan donanması Akdeniz'de, Kızıldeniz'de, Hint denizinde Türklere yenilmeye mahkûmdu.

Dorya, bu hesaplı Türk ateşi karşısında öteki kalyonlarını tamamen mahvolmaktan kurtarmak için, ikinci savaş hattındaki gemilerine hareket emrini verdi. Fakat Barbaros bu manevrayı görmüş, bütün toplan Dorya'nın hareket etmek isteyen gemileri üzerine çevirmiş, ara menzili korumuştu. Gökten yağmur gibi yağan bu korkunç ateş, gülle sağanağı altında gemiler tekrar birinci savaş hattının arkasına kaçmak istediler.

Dorya, Turgut Reis'i hesap dışı tutmuştu. Koca deniz kurdu, Dorya'nın birinci savaş hattının arkasını boşaltıp arayı kapamak istediğini görür görmez, hemen kalyonların arkasına saldırdı, boşluğu doldurdu.

Turgut Reis, düşmanı iki ateş arasında bırakmak için korkunç, fakat büyük cüret isteyen bir manevra ile zor duruma sokmuştu. Arr tık deniz üstünde top, alev ve dbmandan göz gözü görmez bir hal almıştı. Türk gemilerinin ustalığı aradaki sayı farkını kapatıyordu.

Dorya, bu vaziyette, biraz önce Turgut'un kendisine oynadığı oyunu Barbaros'a oynamak, yani Türk gemilerinin arasına girip onları iki ateş arasında bırakmak istedi.

Hızır Reis, Dorya'nın çocukça manevrasını görmeyecek kadar gafil olmadığından, Dorya'nın her manevrası karşısına yeni bir manevrayla dikilip onun bütün hareketlerini daha başlamadan durduruyordu.

Saatlerce süren ateş, düşmanın altı yüz gemisini darmadığın etmişti. Zavallı şövalyeler artık kaçmayı bile becerecek halde değillerdi.

Şövalyeler, hele Dorya, Türklerin bir gemiye borda olduktan, kancayı taktıktan sonra ayrılmayacaklarını bildikleri için, bu korkunç saat gelmeden kaçmanın yolunu araştırıyorlardı.

Hızır Reis, bu korkuyu sezdi. Düşmanın ortasına saldırdı, yardı, arka tarafına geçti. Artık o büyük armada, Turgut Reis'in ayırdığı bir, Hızır Reis'in ayırdığı iki, ki böylece üç parçaya ayrılmış bulunuyordu. Düşmana saldırmaya önce korsan Barbaros cesaret etmişti. Düşmanı üçe bölmeye de aynı adam, fakat bu sefer Amiral, Deryalar Kaptanı Barbaros Hayreddin Paşa olarak hazırlanmıştı. Bu parlak, tarihlere sığmaz tabiyesiyle[39] Nelson'lara, Rodney'lere, gelecekteki İngiliz amirallerine deniz savaşı dersini ve örneğini Kaptan Paşa eşsiz dehasıyle hazırlıyordu. Düşman tarafından kimse, Dorya'nın emirlerini anlayamaz olmuştu. Herkes can kaygısına düştüğü için kaçacak yol arıyordu. Hava kararmış olduğundan karanlıktan yararlanarak kaçışan bu Avrupa donanmasını idare eden Dorya da önceden kestirdiği hezimet karşısında saçını yolarak, eline aldığı iki gülle ile başını döverek gemisinin fenerlerini söndürüp ortadan yok oldu.

Dorya kaçarken Hızır Barbaros'un ateşinden kurtulamayan yüz kırk sekiz parça gemi cayır cayır yanıyor, yeniçerilere gecenin karanlıkları arasında bir donanma ziyafeti veriyordu. Artık Türk milleti, yüzyıllar boyu, bu eşsiz zaferi donanmalarla her yıldönümünde kutlayacaktı.

Zaman zaman denizin dibini boylayan yanık İspanyol, İtalyan, Fransız gemileri korkunç tarrakalarla çatırdıyor, Türk gemilerinden leventlerin şen ve gür sesi duyuluyordu. Yanık bir Anadolu türküsü bu acıklı manzaraya

içli bir ezgi ve elem vesilesi oluyordu. Bu büyük deniz uğraşı da Kaptan-ı Derya Barbaros Hayreddin Paşa'nın zaferiyle tarih sayfalarına geçti. Türk korsanları, denizlerin hakimi olduklarını, cesaret, bilgi ve üstünlükleri altı yüze karşı yüz yirmi iki ile bütün cihana Preveze'de anlatmış oldular. Akdeniz'e artık yüzyıllar boyu, yalnız bir millet egemen kalacaktı: Türk Milleti...

ASLAN BELKİ, FAKAT KAPLAN KAFESE GİRMEZ!

Korsika sahillerinden Kavli ile Lianza arasındaki Cirallata palangasında nöbet bekleyen asker, birdenbire irkildi, borusunu acı acı üç kere öttürdü. Bu, bir tehlike işaretiydi.

Boru sesini işiten askerler, bir çırpıda koştular. Hisarın komutanı mazgala geldi.

Toplar ateşe hazırlandı. Limanın burnundan on üç parçadan ibaret bir donanma koya giriyordu.

Nöbetçi subayı, koşa koşa, hisar kumandanının önüne gitti, saygı ile eğildi:

- Palanganın bütün toplan hazırlandı, ateş emrinizi bekliyorlar, senyör!

Hisar kumandanı, alnında biriken terleri silmeye çalışırken homurdandı:

- Hayır! Sakın ateş etmeyiniz! Gelen donanmaya, hatta ufak bir düşmanlık eseri bile gösterilmeyecektir. Dört sepet yemiş, iki öküz, elli çuval un gönderiniz.

Subay, komutanın bu emri karşısında donakaldı. Çıldırmıştı. Onun bu şaşkınlığını gören komutan acı acı güldü:

- Koca aptal! Gelen donanmanın sancaklarını görmüyor musun? Merak edip baktın mı?

- Hazreti Mesih, bizi korusun! Dikkat etmedim, senyör!

- Öyleyse ben sana söyleyeyim! Gelen kaliteler, Türk korsanı Dragut'undur. Buraya her zaman ya dinlenmek, ya av beklemek için gelir. Uyuyan aslana dokunmayınız. O da, biz de geçinip gidiyoruz.

Limana doğru ilerleyen gemiler, namlı Türk korsanı Turgut Reis'in gemileriydi. Koca korsan, kendisi arzu etmezse, bunu başının selâmeti bilip komutanın, gemilerine ateşe başlamayacağını biliyordu. Artık Akdeniz'de

bir ikinci Dorya olup esmayı üzerine sıçratmak istemiyordu. Ve Turgut, bu komutanı çok beğenmişti. Korsikalıların gözü önünde pervasızca demir atan Turgut Reis'in gemileri düşmanlardan korkmadıklarını anlatmak ister gibi, onların gözü önünde yatmaktan vahşi bir zevk duyuyorlardı. Kıyıdaki palanga denilen kalenin siyah namlulu topları altında korkusuz, usançsız yerleştiler. Temizlik başladı. Güneş henüz doğuyordu. Korsanlar gemilerin içinde koşuyorlar, palalarını bileyip güverteleri şakır şakır yıkıyorlardı.

Güneş ufukta yavaş yavaş yükselirken koca korsan Turgut Reis, gemisinin iç kasarasından güverteye çıktı. Arkasında kollarını kavuşturmuş ile levent dolaşıyordu. Geminin sancak tarafına geldi. Küpeşteye dayandı. Çatık kaşları, alaycı fakat keskin bakışlarıyla ufku, gemilerini, sonra kendilerine ufak bir saldırıda bile bulunmaya cesaret edemeyen Cerallata palangasının toplarını süzdü. Bir levent, koşa koşa ipek bir seccade getirip güverteye serdi.

Turgut, seccadeye diz çökerek yerleşti. Gür sesiyle, elindeki Kur'an-ı Kerim'i okumaya başladı.

Aradan on beş dakika geçmişti ki, bir boru öttü. Arkasından bir daha öttü. Trampete çaldı.

Leventler, güvertede telâşlı telâşlı koşuşmaya başladılar. Direkte nöbet bekleyen bir korsan, geminin güvertesine kaydı. Koşa koşa Reisin önüne gelip haykırdı:

- Liman ağzında düşman var Reis!

Turgut, böyle zamanlarda telâşa düşecek kadar yüreksiz, acemi değildi. Onun şansına bile büyük imanı vardı. Kur'an-ı Kerim'i kapadı, öptü, başına koydu, ayağa kalktı.

İki-üç düşman gemisi, limanın köşesini dönerek kendilerine doğru ilerliyordu. Ceneviz bandırasını taşıyan, baştan aşağı filamalarla süslenmiş bu gemileri görünce, Turgut Reis, acı acı güldü:

- Âlâ! Ayağıyle gelen nimet buna derler.

Reis, kürkünü arkasından attı. Bir sıçrayışta ön kasaranın üstüne fırladı. Böyle özentili, süslü gemilerin onun önünden geçip de içi boşaltılmadan bırakılması tarihin yazabildiği tek olay olurdu.

Turgut Reis'in gür sesi bütün gemilerden işitildi:

- Demirleri suya atınız!

Reis, demir alacak kadar vakit olmadığından, demirleri suya bıraktırıyordu. Reis'in ikinci keskin emri duyuldu:

- Vardiyanlar, forsaları yerine bağlayın![40] Çalakürek ileri!

Fakat ne çare ki, Reis'in bu emrini leventler daha yerine getirmeye vakit bulamadan iki küçük kalitenin arkasından limana dönen büyük kalyonlardan birkaçının daha birden belirdiğini gördüler.

Şimdi karşılarına dağ gibi elli-altmış kalyon gelmiş, limanın ağzını kapamış, ağır ağır ilerliyordu. Reis, hayatında ilk defa gafil avlanıyordu. Kendilerinden altı-yedi kat büyük bir donanma tarafından daracık bir limanda basılmıştı. Bütün korsanlar vereceği emri djymak üzere Reis'e döndüler.

Reis, bu işte kurtuluş olmadığını bir bakışta sezdi. Fakat tehlike ne kadar büyük olursa olsun, Turgut, o nispette kabarmak gibi Allah vergisi bir cesarete sahipti.

Turgut Reis, sakalının tellerini dişleriyle ısırdı. Yüzünde ufak bir buruşukluk hasıl olmuştu.

Omuzlarını silkti, kafasını doğrulttu, gürledi:

- Alesta! Bütün yelkenleri açınız! Leventler top başına!

İnceliklerini, su üzerindeki hızlarını, tarihlerin öve öve bitiremediği kalitelerin kürekleri, vardiyanların dakikada yüz yirmi kere vurulan tokmaklarına uymak için çatırdadı. Suları yardılar. Bir ok gibi limanın ağzını kapamak üzere olan donanmanın üstüne atıldılar.

Alevler parladı, toplar gürledi. Yirmi yedi oturaklı büyük İspanyol ve Ceneviz kadırgası kısa zamanda ağır toplarını on üç hafif ve zarif kalite üzerine yığmışlardı. Rüzgâr da düşmana yar olmuş, kadırgaları, yelkenleri fora etmiş, sahile doğru Türkleri itiyorlardı. Bu talihsiz uğraşın tek ümidi yenilmez diye tanınan Turgut Reis'in korkunç emirleri ve vereceği karardı. Fakat Turgut Reis, o yaman ve eşsiz deniz kurdu kararını vermişti. Bu ateşten, bu rüzgârdan kurtuluş yoktu.

Korsanlar, tekbir sesleri ^yükselterek, korkunç naralar atarak Cenevizlilerin gemileri üstüne atıldılar. Onlar da, artık nasıl olsa, kendileri için kurtuluş olmadığını anlamışlardı. Ölmek, fakat bir Türk korsanı gibi ölmek lâzım geldiğini düşünüyorlardı. Daha uygun uğraşlarda bile

dövüşleri, görenlerin yüreğini titreten bu korkunç korsanlar, şimdi ölüm karşısında büsbütün korkunç bir ateş kesilmişlerdi.

Bu sırada, bir saat önce onları misafir gibi karşılayan, yiyecek, selâmlar gönderen kale komutanı da bütün toplarını Turgut'un gemilerine arkadan çevirmiş, ateşe başlamıştı.

Reis, iki ateş arasında kalmıştı. Fakat vuruşmaktan yılmıyordu. Turgut'un korkunç naralarını duyan leventler kuduruyor, daha büyük bir direniş ve cesaretle vuruyor, kırıyorlardı. Reislerinin sesi onlar için tek kuvvetti.

Uğraş saatlerce sürdü. Arada bir, pruvasından belki yirminci mermiyi yiyen bir kalite yanarak çöküyor, içindeki yaralı, ölü leventleriyle birlikte havaya uçuyordu. Denize kol, bacak, kafa, kemik, kan yağıyordu.

Son korsan gemisi de sulara gömülürken, Turgut'un gemisini sancak ve iskeleden rampa edip saran iki büyük düşman kadırgasından baştan aşağı zırhlara bürünmüş yüzlerce şövalye güverteye atladılar. Son dövüş, son nefesini veren bir aslanın titremesi gibi

Turgut'un kalitesinde oldu. Korsanlar, bir kişi kalıncaya kadar vuruştular.

Denizde, karada yenilmez diye anılan Turgut yakalandı. Amiral kalyonunun güvertesine götürüldü.

Bütün diğer gemilerdeki şövalyeler, amiraller Turgut'un tutsak bulunduğu amiral gemisine koştular.

Namı Avrupa'yı titreten, cesareti bahadırlığı tarihlerin yüzlerce sayfasını dolduran bu insanlığın en üstün Türk levendini, korsanlığın örneğini görmek, hem de bir tutsak halinde görmek, herhalde kaçırılacak fırsat değildi.

Donanmanın amirali, Andrea Dorya'nın yeğeni genç Janetin Dorya idi. İmparator Şarlken Turgut'un her gün yeni bir şar yaktığını, yeni bir kalyonu bastığını duymaktan bıkmış, usanmış; Hıristiyanlık aleminin en namlı, en becerikli amirali Dorya'yı çağırarak Dragut denilen bu deniz şeytanını ölü veya diri ne pahasına olursa olsun, Akdeniz'den uzaklaştırılmasını emretmişti.

Andrea Dorya, zorlu bir donanma topladı. Fakat her nedense, kumandasını kendisi alacağı yerde yeğeni Janetin Dorya'ya verdi. Belki de talihine güvenemiyordu. Turgut'un karşısına çıkıp onu büsbütün kudurtmayı doğru bulmuyordu. Her ne olursa olsun, Turgut, bu adsız amiralin gelişini

haber alamamış, gafil avlanmıştı. İşte Turgut, şimdi Janetin Dorya'nın tutsağı bulunuyordu. Talih, genç ve tecrübesiz olan Janetin Dorya'ya, Turgut gibi zamanın en ünlü deniz kurdunu esir ettirmişti.

Janetin Dorya, bu parlak, umulmadık kazancı yudum yudum tatmak istiyordu. Bütün şövalyelerin, subayların güvertede toplanmalarını emretti. Kendisi de büyük bir kahramana yakışacak kadar kibirli bir hal ile giyinip kuşandıktan sonra yaldızlı tahta kuruldu: - Dragut'u buraya getirsinler! diye buyruk verdi. Turgut eli ayağı zincirli. Janetin Dorya'nın önüne getirildi.

Koca korsan, önüne çıkarıldığı adama şaşkın şaşkın bakıyor, başına geleni bir türlü kavrayamıyordu. O, kendisini tutsak edenin Andrea Dorya olduğunu sanarak, böyle kendisinden habersiz bir donanma kuruluşuna, apansız bastırılışma hayran olmuştu. Hiç olmazsa böyle bir kahramanın karşısında kendisinden kat kat fazla bir kuvvete tutsak olduğunu düşünerek avunuyordu. Fakat Janetin Dorya ile karşılaşıp da bu tüysüz gencin bütün kibiriyle yaldızlı tahta kurulup kendisine:

- Yaklaş bakalım, koca korsan! demesi izzetinefsine ağır geldi. Birdenbire, bir deli gibi köpürdü, kabardı, elinde olmayarak haykırdı. Karşısındakinin yüzüne tükürdü:

"- Tuh! Yazıklar olsun! Ben böyle bir oğlana mı tutsak oldum?" Bu ağır söz, bir kamçı gibi, Janetin Dorya'nın yüzüne çarptı. Turgut'un alaycı, acı sözlü olduğunu herkes bilirdi. Fakat böyle tutsak durumunda ağır bir kelime söyleyeceğini kimseler beklemiyordu. Janetin Dorya, yerinden fırladı. Ağır bir küfür savurdu. Yüzlerce şövalye ile çevresi sarılı olan Turgut'un üzerine atıldı. Fakat koca korsanın da kahramanlık damarları kabarmıştı. Janetin Dorya'nın kendisine vurmak üzere kalkan elini bir kafa vuruşuyle yukarı fırlattı. Zincirli elinin bütün gücüyle omuzlarıyla birlikte, Dorya'ya yüklendi. Böyle bir karşılık beklemeyen çocuk amiral, arka üstü yere serildi.

Bu cesaret, bu cüret pek büyük bir şeydi. Şecaate, bahadırlığa hayran olan İspanyol şövalyeleri kendilerini tutamadılar. Bu yaman düşmanlarını, gözleriyle olsun, alkışladılar.

Ellerindeki tutsağın değerini şimdi daha iyi anlamışlardı.

Janetin Dorya, bu ağır hakarete karşı kılıcını sıyırdı. Fakat, birdenbire, onu öldürmekten çekindi. Onu öldürmek demek, Türk korsanlarına karşı güzel bir silâhı elden kaçırmak demekti.

Oruç Reis'i öldürmek, İspanyollara pek pahalıya mal olmuştu. Turgut Reis, dövüşe dövüşe kavuğu boynuna geçmiş, değerli cepkeni parça parça olmuş, gözleri dönmüş, ağzı hiddetten köpük içinde kalmış olduğu ve bitkin bir halde, zorla götürülüp forsaya çakıldı.

Birkaç saat önce sayıları binleri aşan leventlere emir veren, adiyle cihanı titreten korsan, şimdi adi bir vardiyanın tokmak vurmalarına uymaya çalışarak kamçı, tekme indirişleri arasında

"oğlan" dediği çocuk amiral Janetin Dorya'nın gemisinde kürek çekmeye mahkûmdu.

Vardiyan gittikçe sıklaşan, hız kazanan tokmağını tunç sahana vuruyordu.

- Bir, iki; bir, iki!

Sahilden, koca korsan Turgut'u tutsak eden Janetin Dorya'nın şerefine çalınan çanların, havaya uçurulan fişeklerin sedaları göklere yükselirken, Turgut, soysuz bir vardiyanın emriyle, kürekleri denize daldırıp çıkarıyordu.

Koca korsan, yaratılışındaki tavrını burada bile elden bırakmıyordu. Reis, keskin bakışlarını bilinmez ufuklara dikmiş, vardiyanın tokmak vuruşlarıyla, küreğini tempo tutturmuştu:

- Bir, iki; bir, iki!

Onu artık Andrea Dorya'nın bastardasına çakmışlardı. Vardiyanın sesi gittikçe yavaşladı, durdu.

Gemi demir atıyordu. Limana gelmişlerdi. On sekiz saat aralıksız çektikleri kürek yorgunluğunu unutabilmek için, küreklerin üstünde uykuya vardılar.

Bu anda büyük bir gürültü oldu. Gemiciler yukarıda telâşlı telâşlı koşuşuyor, güverteyi şakır şakır sular dökerek yıkıyorlardı.

Meşhur Sen Jan şövalyeleri Grant Metri Lavalet, Andrea Dorya'yı, daha doğrusu, Turgut'u görmeye geliyordu.

Birkaç saat sonra boru öttü. On iki çifte küreğin çektiği bir filika, Şövalye'yi amiral gemisine yanaştırdı. Bütün subaylar güvertede selâm duruyorlardı. Dorya, Lavalet'i karşıladı ve o anda kahkahalarla gülmeye başladı:

- Dragut'u görmeye geldiniz, değil mi şövalye? Lavalet heyecandan, renkten renge girerek güldü:

- Evet dostum! Aslında seni ziyaret etmiş olmakla da memnunum. Böyle bir şerefin beni buraya getireceğine de eminim. Fakat ben de bir zamanlar Dragut'un gemisinde kürek çektiğimi düşündükçe, şimdi o mağrur korsanın beni görünce ne yapacağını düşünüyorum.[41]

- Herhalde hiddetinden köpürecektir. Zavallı dostum, gerçekten senin ondan alınacak çok öcün vardı.

- Evet! Dilber Düşes Civani Konzega'nın önünde bizimle az mı alay etmişti?!

Dorya kaşlarını çattı. Lavalet, bu sözüyle Dorya'ya, Turgut'un senelerce önce dilber Prensesin önünde kendisini nasıl hiçe saymış olduğunu hatırlatıyordu. Fakat ne olursa olsun, Turgut şimdi esirdi. Ve o zamanlar bir kral esirle bir gemi yamağı esir arasında kürek çekerek pazılarında gözüken kuvvetten başka hiçbir şeyin değeri yoktu. Bu sebepten omuzlarını silkti:

- Çok mu merak ediyorsunuz?

- Sabırsızlıktan yerimde duramıyorum. Çok memnun olacağım.

- Bırak canım geçmişi! Şimdi artık korsan Dragut yok, bir forsa var. Gel sana onu göstereyim!

Dorya önde, Lavalet arkada merdivenlerden inerek forsaların bulunduğu yere girdiler.

Yan balkonlardaki vardiyanlar, derhal amiralleri selâmladılar. Çırılçıplak kürekler üzerinde baygın forsalar, böyle iki önemli amiralin kendilerini ziyarete geldiğinden habersiz, mışıl mışıl uyuyorlardı. Bazen içlerinden biri oturduğu yerden sıçrıyor, arkasını kaşıyor, sonra tekrar homurdanarak öbür tarafa dönüp uyuyordu. Hepsi de bulundukları dar yerde ayaklarını bile uzatmaktan mahrumdular.

Başvardiyan, mağrur bir tavırla, Şövalye Lavalet'e yaklaşıp bir küreğin üzerine dayanmış uyuyan Turgut Reis'i gösterdi:

- Senyör hazretleri, cüretimi af buyurunuz, bu forsa, meşhur Türk korsanı Dragut'tur!

Lavalet, hafifçe güldü. Turgut'un yanına geldi. Koca korsan, sanki kendi gemisinin kamarasında uyuyormuş gibi, geniş göğsünü şişirerek yağlı kürek üzerinde tatlı tatlı homurdanmaktaydı.

Lavalet, senelerce önce, elini siyah kuşağı arasına sokarak kendisiyle alay eden koca korsan Turgut Reis'i tanımıştı. Saçı sakalı ağarmış olmakla

beraber, tıpkı bir aslan yelesi gibi kıvrak, kabarık, mağrur bir başı vardı.

Lavalet, yavaşça Turgut Reis'in omzuna dokundu ve haykırdı:

- Senyör Dragut hayırlı rüyalar görsünler! Nasılsınız bakalım?

Turgut Reis, hiçbir hayret ve şaşkınlık göstermedi. Yavaşça başını kaldırıp esnedi. Lavalet'e dik dik baktı. Sonra başını salladı. Gözleri Şövalye Lavalet'in yanında bulunan Dorya'ya takıldı.

Nihayet tekrar Lavalet'e döndü. Eski alaycı haliyle zincirlerinin müsaadesi nispetinde ayağa kalktı. Gülerek selâm verdi.

- Çok iyiyim, Şövalye Lavalet, çok iyiyim! Sizin gibi bir kahramanın böyle yoksul bir esiri ziyaret lütfunda bulunması bizim için ne saadet, ne büyük şeref! Sizleri görmekle daha iyi oldum. "Ne yazık ki, misafirlik kaidelerini zerre kadar bilmeyen bu geminin sahipleri,[42] yoksulun ziyaretine gelen şerefli misafirlerine takdim etmek için yanımızda bir sandalye bulunmasına bile müsaade etmiyorlar. Bizlere şeref verdiniz."

Lavalet, onun bu alayının farkında değilmiş gibi sırıttı. Turgut Reis'i bu halde görmek, onu bir çocuk gibi sevindirmişti:

- Ey Senyör Dragut! Bu işe ne dersiniz? Kadırganın baş kasarasından forsanın dar kamarasına inmek... Fakat ne yapalım ki bu, deniz kavgalarının değişiklik kabul etmez bir kanunudur.

Turgut Reis, kahkahalarla güldü:

- Fakat şövalye siz hiç talih değişikliği denilen şeyi bilmiyor musunuz?[43] Bizim gemilerdeki leventler, ele geçirdikleri sizin sapı haçlı kılıçlarınızdan birer fırıldak yapar, sonra bunu döndürürler. Ucu kimin önüne gelirse o kazanır. Bu iş de bir talih neticesidir. Bir gün siz, bir gün ben, bir gün de başkası... Korkmayalım bu bir devrandır, döner durur. Bu akıbet belki bir gün Dorya'nın başına gelir. Asıl mesele burada. Halbuki Allah'ın miskin kulları bizler hiçbir şey bilmiyoruz.

Lavalet, Turgut'un acı sözlerini, hazırcevaplığını biliyordu. Böylece Lavalet'e, Dorya'ya taş atmış; Lavalet'in senelerce önce kendi elinde tutsak olduğunu, Dorya'nın da yenildiğini hatırlatmıştı.

Lavalet, daha başka söz söylemeyi uygun bulmayarak, Turgut'a veda etti:

- Müsaadenizle, Senyör Dragut!!

- Güle güle, Şövalye! Eşe, dosta çok selâm... Bak, şövalye unutuyordum. Bizim yoldaşlara rast gelirsen, benim kurtuluş paramı niçin

göndermediklerini sor. Ben, yalnız nankörleri affetmem. Barbaros'a rastlarsan, burada olduğumu çıtlat. Belki hâlâ korsanlığı bırakmamıştır.

Gelir, beni kurtarır.

Turgut Reis'in bu sözüne Andrea Dorya cevap verdi:

- Bu söylediğiniz boş laftır; korsan! Arkadaşlarınız size karşılık istediğimiz kadar fidye-i necat vereceklerini, hatta bütün Hıristiyan tutsaklarını serbest bırakacaklarını kaç kere bize bildirdiler. Hatta Türk Padişahı Sultan Süleyman bile, balyozu vasıtasıyle, bunu hükümetimizden rica etti. Fakat kabul etmedik ve etmeyeceğiz de... Bütün Cezayir esirferiyle, hazineleriyle bize verilse, gene sizi değişmeyiz.

Turgut, Dorya'nın bu sözlerine karşılık vermedi. Sadece, tekrar küreğinin üzerine yatarken, Şövalye Lavalet'e haykırdı:

- Neyse, dostum! İşte, görüyorsun ki, burada doğru dürüst iki çift laf etmek bile imkânsız. Bu kadar yaman bir değerim olduğunu bilmiyordum. Mademki böyle seviliyor ve aranıyorum, öyleyse forsadaki kürek çekme vazifemden istifa ediyorum. Gene amiral olacağım. İnşallah başka bir zaman gemilerimizin üzerinde serbestçe konuşur, anlaşırız. Burada insana lüzumundan fazla değer veriyorlar. Grant Senyörler, papalar, imparatorlar, amiraller benimle meşgul... Padişahlar, papalar bir sürü kibar serseri... Beni, alırsın almazsın diye, hediyelik cariyelere benzetmişler. Ben, sizin gibi dövüş kurtlarıyla kavga etmeyi, emin olunuz, bu efendilerle bir masada yemek yemeye tercih ederim.

Turgut Reis'in bu sözlerinden sonra onlar çıktılar. Reis, yanında uyuklar gibi duran kürek mahkf aunun kulağına eğildi. Vardiyaniar yerlerine çekilince, belki kar saattir anlatmaya başladığı sözünün sonunu tamamladı. Kendisini dinleyen, arkadaşları tarafından kurtuluş parası verilen bir AraiJ korsanıydı. Birkaç güne kadar forsadan çözülüp serbest hayat" kavuşacak olan bu korsan, Turgut'un söylediklerini uyku tak'f y< parak dinliyordu:

- Buradan kurtulur kurtulmaz, söylediğim gibi, doğru büyük Türk Hükümdarı Sultan Süleyman'ın memleketi olan İstanbul'a gidersin. Şimdi, "Kaptan-ı Derya Barbaros Hayreddin Paşa" diye anılan bizim eski Hızır Reis'i görürsün. Bir şey yazamıyorum. Buradan çıkarken üzerini arayacaklardır. Ona şu sözlerimi aynen söyle:

"Turgut senin ellerini öpüyor. Kaç zamandır Dorya nam kahpenin gemisinde forsadır.

Barbaros'un bir gözükmesi, küffarın elinden kurtulmaklığıma yeter. Salih Reis'e, Sinan Reis'e, bütün leventlere selâm."

Turgut Reis, sözünü bitirdikten sonra, vardiyanın tokmağı tunç sahana çarptı. Forsalar tekrar küreklere asıldılar. Gemi, durduğu yerden kımıldadı. Sonra denizi yararak ilerledi.

* * *

1543 yılı Nisanının sisli bir sabahı. Güneş, açık denizlerin üstünde, Türk mavisi semada henüz yükselmiş, ortalık gecenin korkunç karanlığından sıyrılıyor.

Cenova limanındaki gemiler kampana çalmakta, sebze kayıkları büyük bir gürültü ile gidip gelmekte, Avrupa'nın bu büyük sarının halkı daha yeni uyanmakta. Fakat ciğerlerine Akdeniz sabahının saf havasını doldurmak için deniz kenarına inen Cenova'lılar, açıkta büyük bir donanmanın demirlemiş olduğunu hayret ve dehşetle gördüler.

- Barbaros gelmiş!

- Barbaros'un sancağı, diye birbirlerine giren halk ağlıyor, sızlıyor, herkes birbirine Barbaros ne isterse verilmesini, sarın topa tutturulmaması lâzım geldiğini söylüyor, haykırıyorlardı.

- Evet, bütün şartlarına razıyız. Fazla düşünmeye ne lüzum var? Şehri topa tutmaması şartiyle, bütün istediklerini kabul ediyoruz.

Halk böyle birbiriyle konuşma ve tartışmada bulunurken, sarın büyük hakimi halkın ortasında yüksek bir yere çıktı ve yüksek sesle bağırdı:

- Barbarossa'ya derhal bir balyoz gönderiyoruz! Ahali, bu fikri çok parlak bulup haykırdı:

- Bravo! Bravo!

O, devam etti:

- Balyoz, Barbarossa'ya bu kıymetli ve yeryüzünde yüz binlerce şerefli ve yeraltında milyonlarca kutsal Hıristiyan barındıran sarın topa tutulmamasına karşılık, kayıtsız şartsız, ne isterse mal, para her şeyi vermeye, her şeyi kabul etmeye hazır bulunduğumuzu bildirecektir.

Ahali, bu küçültücü kararı büyük bir şevkle karşıladı:

- Muvafık, muvafık! Derhal balyoz gitsin!

Donanmanın kaptan gemisinde, kimseden pervası olmayan, bir işaretiyle bütün Avrupa şarlarım baştan başa yakmak gücüne sahip bulunan Barbaros'un sancağı dalgalanıyordu.

Sahile bir filika indi. Doğru Kaptan-ı Derya bastardasına yanaştı. Hızır Reis'in Kaptan-ı Derya köşküne alındı.

Bu ünlü ve yaman adamın karşısında bulunmanın verdiği korku ile yerlere kadar eğilerek ve önceden aldığı talimata uyarak Kaptan Paşa'nın ayaklarını öpüp bir dizini yere koyarak geriye çekildi.

Barbaros, balyozla konuşmaya tenezzül etmişti. O, hemen hemen bütün Avrupa lisanlarını biliyordu. Osmanlı tarihlerinin bir korsan, yahut eski Kaptan Paşa deyip geçtikleri bu büyük adamlar, o şöhreti, o zaferi senelerin verdiği sonsuz çalışma, tecrübe, bilgi sayesinde kazanmışlardı.

Hızır Reis, daha doğrusu Barbaros Hayreddin Paşa, balyoza bir topu andıran gür sesiyle ne istediğini sordu. Balyoz, ellerini oğuşturarak konuştu:

- Selâm, denizlerin yüce hakimi Barbarossa! Size bütün Cenova halkının ve yoksul Senatomuzun selâm ve ricalarını getiriyorum! Merhamet ve ulüvvü cenabınıza sığınarak sizden şan, kutsal kilise ve mezarlıklarını topa tutmamaklığınızı istiyor; çocuklara, kadınlara, ihtiyarlara acımanızı rica ediyorlar!

- Ya! Pekâlâ, sonra?

- Bu ricalarına karşılık her ne isterseniz, hatta bütün mal ve servetlerini vermeyi, her emrinizi derhal yerine getirmeyi taahhüt ediyorlar. Büyük ve asil Barbarossa! Binlerce kadın, çocuk ağlaşarak sizden bunu rica ediyor.

- Âlâ, balyoz efendi, âlâ! Fakat ünlü amiraliniz Dorya cenapları benim geldiğimi duyduğu halde, her ne kadar sancağını gemisinden indirmiş, sabahleyin çekmeyi unutmuş ise de, gene ben kendilerinin şehirde bulunduklarını zannediyorum.

- Evet, senyör! Amiral Dorya şardadır. Kendilerine bir emriniz mi var?

Reis, birdenbire ayağa kalktı. Etrafındaki Reisler, leventler derhal toplandılar. Reis bağıra bağıra şu sözleri söyledi:

- İşte, balyoz efendi, emrimi söylüyorum, dinleyiniz-. Paranız, malınız sizin olsun. Şimdi yarım saate kadar, Andrea Dorya'nın forsasında kürek çeken yoldaşım Turgut Reis serbest bırakılacaktır! Yarım saate kadar Turgut'u bastardanın güvertesinde göremezsem, İsm-i Celâlullah namına

yemin ederim ki, Cenova şan da dâhil olduğu halde, bütün İtalya sahillerini yakacağım! Tarih, bir daha bir Cenova şan görmeyecektir! Bunları söyle, derhal Turgut'u göndersinler, vesselam!

Balyoz, bu kadar ucuz kurtulduklarını görünce, sevinçle geriledi. Tekrar tekrar etek öptü. Reis in huzurundan çıktı.

Ahali, sabırsızlıkla, balyozun gelmesini bekliyordu. Balyoz, karaya ayak basar basmaz, ahali tarafından meydana kadar sanki uçuruldu. Barbaros'un emri derhal ağızdan ağza yayıldı.

Bütün halk seviniyor, bağrışıyordu. Koca bir imparatorluğun donanması - yüz binlerce lira masraf etmiş, bir tek forsayı kurtarmaya gelmişti. Koşa koşa Dorya'nın konağına hücum ettiler. Dorya meseleyi duymuş, kendinden geçmiş, odasında kudurmuş sırtlan gibi her şeyi kırıp geçiriyordu:

- Ölürüm de Dragut'u bırakmam! Halk:

- Dorya! Dragut'u bırak! Dragut'u serbest bırak, Dorya! diye bağırmaya başlayınca, halkın sesine boyun eğdi. Derhal konağından çıktı. Bağrışan halkın arasından geçerek amiral gemisine gitmeye mecbur kaldı. Turgut, bu sırada dışarıda olup bitenlerden habersiz, küreğinin üzerinde uyumaktaydı.

Turgut Reis, gürültüyü işitince, gözlerini hafifçe açtı. Yanında Dorya'yi gördü. Fakat, tanımamış gibi, başını tekrar öbür tarafa çevirdi.

Dorya, bu küçümsemenin farkına varmıştı. Fakat şimdi böyle şeyleri düşünecek zaman değildi.

Sahildeki ahali vaktin geçtiğini, yarım saatlik mühletin biteceğini, Barbaros'un neredeyse şan topa tutacağını söyleyerek bağırıyor, Turgut'un derhal forsadan çıkarılmasını istiyordu.

Andrea Dorya donuk bir sesle, Turgut Reis'e seslendi:

- Senyör Dragut! Gürültüyü işitiyor musunuz? Turgut, hayretle başını salladı:

- Hangi gürültüyü?

- Sahilde halkın haykırışlarını...

Turgut Reis'in bir anda aklına şimşek gibi korkunç bir ihtimal geldi, rengi sarardı. Fakat sonra gene eski donuk çehresini takındı. Korsan, böyle çok fırtınalar görmüştü. Cevap verdi:

- Benim öldürülmemi mî istiyorlar? Dorya acı acı güldü:

- Hayır, tersine! Derhal serbest bırakılmanızı...

- Acayip?

- Acayip! Fakat ne yazık ki bu bir gerçek.

- Sebep?

- Sebep basit: Arkadaşınız Barbarossa, Grant Senyör'ün iki yüz gemisiyle, toplarını sara çevirmiş, sizi bekliyor.

Her ne kadar hislerini gizleyecek kadar sağlam ve soğukkanlı olursa olsun, üç senedir forsada inleyen Turgut'un, bu sözleri işitince, gezleri parladı. Birdenbire yerinden fırlayıp haykırdı:

- Ailahü ekber! Hamdolsun Huda'ya ki, bana bu günleri gösterdi.

Bu sözlerden sonra alaycı bir tavırla Dorya'ya döndü. Sert bakışlı gözlerini Dorya'nın artık ihtiyarlıktan feri kaçmış sönük gözlerine dikerek ellerini uzattı alay etti:

- Lütfen zincirlerimi çözer misiniz, senyör?

Dorya, çirkin bir küfür savurmakla beraber, başvardiyana emretti:

- Çözünüz!

Diğer forsaların sevinç gözyaşları arasında, Turgut'un zincirleri çözüldü. Koca korsan, eski palangalarını bir tekmede şakırdatarak yere attı. Sonra ellerini birbirine çarparak gerindi. Tıpkı senelerce önce Dorya'nın gemisine elinde pala atladığı gibi, merdivenlere sıçradı, güverteye çıktı.

Sis yavaş yavaş dağılmıştı, deniz pırıl pırıl ışıldıyordu. Birkaç kere geniş kıllı göğsünü şişirerek nefes aldı, yumruklarını sıktı. Evvela sahilde toplanan halkı, sonra Kaptan-ı Derya Barbaros Hayreddin Paşa'nın gemilerini süzdü ve acı acı güldü.

Andrea Dorya da güverteye çıkmıştı. Korsan filikaya atlarken haykırdı:

- Allahaısmarladık, Dorya! Yakında görüşürüz! Bu seferki gelişimden korkunuz!

Çıplak omuzlarına bir manto attılar. Bu iltifata da teşekkür etti, güldü. Filikaya atlarken kürekçiye haykırdı:

"- Çabuk, daha çabuk! Hiç forsada çalışmamışa benzersin." Bu sırada, sahilde biriken ahali, kurtulması için koca bir memleketin ayağa kaldırıldığı ve namı ebediyen tarihlerde kalacak olan meşhur korsanı birbirlerine gösteriyorlardı:

- İşte Dragut! Dragut gidiyor!

- Ne yaman adamdır, şu Dragut! Dorya bunu serbest bırakmakla başına büyük işler açtı.

Bu sırada, Turgut'un kendi gemilerine doğru geldiğini gören Barbaros, birdenbire emretti.

Birkaç saat önce şan topa tutmak için çevrilen siyah namlulu toplardan beyaz barutlar ateşleniyordu. Bunlar, ünlü korsan Turgut'u selâmlamak için atılan kurusıkı selâm toplarıydı.

Yüzlerce top, hep birden, denizin ünlü ejderhasını selâmlıyordu.Türkler bir düşman limanında, kendi Reislerini selâmlamak gibi cüret ve cesaretin en büyüğünü gösteriyorlardı. Bu ne büyük bir yücelik ve şeref nişanesiydi.

Barbaros, galerinin güvertesinde Turgut'u bekliyordu.

Turgut Reis, eski çevikliğiyle galerin güvertesine atladı. Güvertede bekleyen Barbaros'un boynuna sarıldı.

Oruç'un şehit olduğu gün bile ağlamayan Barbaros'un gözleri yaşarmıştı. İki büyük deniz kurdu, birbirlerini bağırlarına bastılar.

Bu sırada iki yüz gemi bütün toplarıyla ateş ediyor, Turgut'un kırmızı beyaz zemin üzerine gök mavisi hilalli bandırası bastardanın arka direğine çekilirken davullar çalınıyor, zurnalar ötüyordu.

Korsanlar, hep birden bir ağızdan bağırarak şarkılar söylüyor, kendileri için bir bayram, düşmanları için bir felâket başlangıcı olan bu günü alkışlıyorlardı.

Arkadaşlığın, vefanın bir örneği gibi, koca Barbaros Hayreddin Paşa, Turgut'un elinden tuttu.

Bütün leventlere doğru döndü. Titrek bir sesle şu sözleri söyledi:

"- Bu günü bize gösteren Huda'ya bin şükür! Ben ölürsem, sancağını Akdeniz'de şan ve şerefle dalgalandıracak eşsiz kaptan Turgut'tur. Turgut benden yüksek bir kaptandır."

Turgut, kendisinden yirmi yaş büyük olan ve şimdi denizin üzerinde dolaşa dolaşa saçı, sakalı ağaran, yüzünden nice ünlü, şanlı uğraşların birer derin izi bulunan Barbaros'un elini öpüp başına koydu. Turgut'a tarihin en büyük amirali, "O, benden üstündür" diyordu. Bu sırada yelkenler açılıyor, gemiler engin denizin üzerinde sekiyorlardı.

Sahilde biriken ahaliden biri, yanındakine şu sözleri söylüyordu: - Yazık be, gidiyorlar. Şimdi kim bilir hangi şarlan yakacak, hangi krala zafer, hangi imparatora felâket sunacaktır? Bir arkadaş kurtarmak için iki yüz kalyonu peşlerine takıp buraya kadar geldiler.

HIZIR REİS'İN ÖLÜMÜ

Barbaros Hayreddin Paşa namıyle Hızır Reis'in Preveze'de kazandığı savaş her bakımdan önemli, akıllara durgunluk verici bir zaferdi. Bütün Avrupa'daki büyük devletlerin birleşik donanması, Barbaros'un önünden kaçmıştı.

Bu zaferden sonra Fransa kralı Fransuva, İstanbul'a bir elçi gönderip İspanya kralıyle aralarında "Azim husumet ve kıtal mukarrer olduğunu bildirerek Donanmayı Hümâyûn'un Fransa'ya

muavenet etmesini" rica eyledi. Gemilerin toplanarak Fransa'ya yardıma gidilmesi için Fermân-ı Pâdişahî sadır oldu. Hayreddin Paşa, yüz gemi hazırlayarak deryaya çıktı ve Fransa sahillerine doğru yürüdü...

Barbaros Hayreddin, büyüklük ve parlaklık saçan donanmasıyle Fransa'nın Marsilya limanına gelip demir attı. Fransızlar, cihanın en büyük, en namlı kaptanını nasıl karşılayacaklarını şaşırmışlardı. Bütün Marsilya sahilleri büyük Türk'ün ay-yıldızlı al sancaklarıyla süslenmişti.

Hatta Fransız savaş ve tüccar gemilerinde bile Türk sancağı dalgalanıyordu. Deryaların en büyük kaptanı limanda dururken, denizcilerin adetine göre hangi milletin olursa olsun, her gemi büyük kaptanın bandırasını çekmeye mecburdu.

Kaptan-ı Derya'nın gemisinde Salih Reis, Sinan Reis, Turgut Reis gibi üç büyük deniz kurdu bulunuyordu. Her biri bir kral kadar değerli olan bu Reisler, Marsilya limanına şeref veriyorlardı.

Barbaros, Fransa'ya gelirken, italyan sahillerinde bulunan Giyo kalesini yakıp yıkmış, kalenin içinde bulunan kale sahibinin on sekiz yaşındaki dilber kızını da tutsak almış ve kendisiyle evlenmek lütfunu esirgememişti. Roma'nın iskelesi olan Ciyotekya'yı da bombardıman edip ahalisini korku içerisinde bırakan Hızır Reis 1543 yılı Temmuzunda Liyon körfezine vâsıl olmuştu.

Fransa amirali Dük Venkiyen Fransuva dö Burbon, büyük Türk kaptanına lâyık bir karşılama töreni hazırlamıştı.

O gün yüzlerce Fransız gemicisi Türk gemilerine gelip leventlerle dost olmuşlardı.

O tarihlerde Marsilya limanının önündeki dalgakıranlar henüz yapılmamıştı. Şehir, gene sağ taraftaydı. Rıhtıma çıkınca bizim eski Galata'yı hatırlatan dar, pis sokaklardaki meyhanelerin arasından geçilir, ondan sonra asıl sara girilirdi.

Bütün Fransız gemicileri, sabahtan akşama kadar bu rıhtım meyhanelerinde içip kumar oynar, adi kadınlarla dans eder, sabaha karşı, bulut gibi sarhoş oldukları halde, gemilerine dönerlerdi.

Fransa'da gemici ve şarap birbirinden ayrılmaz iki unsur sayılırdı. Tabii, gemici sarhoş olunca da sokaklarda kadın arardı.

Hayatlarında Reis'in tok ve sert bir sesle verdiği emirlerden, engin, dalgalı denizlerden, kılıç, pala, toptan başka bir şey görmeyen Türk korsanları, Fransız gemicilerinin bu hayatlarına şaşmış kalmışlardı.

Türk donanması, bütün büyüklük ve parlaklığıyle, günlerden beri Marsilya limanında yatıyordu.

Gemilerin kasaralarında iri kavuklu, palabıyıklı Türk leventleri dolaşıyordu.

Korsan gemilerinde yüzlerce Hıristiyan forsa, kürek çekmek üzere, zincire vurulmuş bulunuyordu. Türklerin iskambil oynayıp, kan oynatıp, trampete çalarak limanda pineklemek adetleri değildi. Onlar, deniz fırtınadan göklere çıksa bile, gene kadırgalarına atladıkları gibi kısmet peşinde yelken açarlardı.

Günlerden beri gemileriyle Marsilya limanında bekleyen leventlerin canlan sıkılmıştı. Fransa kralının kararsız ve korkak bulunmasına, bir türlü hücum kararı verilmemesine Türkler içerliyor, yavaş yavaş sabırsızlık belirtileri gösteriyorlardı. Fransuva, Şarlken'e hücum etmek cesaretini gösteremiyordu.

Barbaros, Salih ve Sinan Reis'leri İspanya ve İtalya sahillerini vurmaya gönderdiğinden, ufak tefek kavgalarda leventler bir dereceye kadar palalarını silmekteydiler.

Nihayet, Türklerin mutlaka cenk etmek istediklerini anlayan Fransuva, Şarlken'in kendi elinden zorla aldığı Nis sarının bombardıman edilmesini buyurdu.

Andrea Dorya, Şarlken'in amirali bulunduğu ve kendi efendisinin memleketinin topa tutulacağını bildiği halde, meydana çıkmamayı münasip görmüştü. Bir kere sayı üstünlüğüne aldanıp Preveze'de düştüğü hataya bir daha düşmek istemiyordu. Hoş artık sayı, gemi, manevra, silâh gibi her üstünlük de Türklere geçmiş bulunuyordu. Artık, tam üç yıl sonra aynı içki ve kadın dalgasında kendilerini kaybedinceye kadar Cezayir'i Türkler idare edeceklerdi. "•': Marsilya limanından ayrılan Türk donanmasıyle Fransız donanması arasında pek açık Bir fark vardı: Fransız gemicileri başı boş, avare, amirallerinin emirlerini yerine getiremeyecek derecede berbat bir haldeydiler. Türk gemileri, Reis'in bir emriyle, derhal nizama girip birer sülün gibi deniz üzerinde kaymakta, istedikleri zaman,

pruva nizamından borda nizamına geçmekte, sayıları kaç tane olursa olsun, deniz üzerinde pergelle çizilmiş gibi aynı rotayla gitmekteydiler.

Donanma Nis limanı ağzına gelir gelmez, bombardıman başladı. Yüzlerce geminin hep birden yağdırdığı gülleler şehri baştan başa yakmıştı. Fakat daha yan yolda Fransız gemilerinin ateş kesmeye başladıkları görüldü. Önce ateş mesafesi açıldı. Sonunda hep birden sustular. Bu, Hızır Reis'in kanını beynine çıkarmaya yetecek bir şeydi. Hemen emretti:

- Tutun şu Frenk amirali olacak köpeği! Şimdi buraya getirin! Onların işini biz mi göreceğiz?

Kaptan Paşa'nın emri o dakika yerine getirilmek gerekti. İki levent, hemen bir filikaya atlayıp amirali almaya koştular.

Koca amiral, Fransa kralının akrabası olmasına rağmen, başına gelecek akıbeti sezmiş gibi korkudan titremekteydi.

Başı önde, elleri göğsünde Kaptan Paşa'nın huzuruna çıkarılınca, Paşa gürledi.

- Bre köpek! Donanman ne diye ateş kesti? Biz savaş edelim, siz seyir mi edesiniz diye geldik bu meret şehre?

Amiral kekeledi:

- Barutumuz bitti, senyör!

- Ne oldu, ne oldu?

- Barutumuz bitti.

- Tuu!... Yazıklar olsun! Bana gösterdiğin yüzlerce barut fıçısının yarısı boştu demek?!.

- Hepsi de doluydu, senyör!

- Sen elbette benimle alay edersin! Bunca barutu ne zaman yaktınız?

- Fakat o fıçılarda barut yoktu, senyör!

- Ya ne vardı?

- Şarap!

- Şarap mı? Ya! Amiral efendi; gözünü aç, kulağını bana ver! Gemisine barut fıçısı yerine şarap fıçısı dolduran donanma her zaman yenilmeye, kendi milletinden başka olan bir hükümdarın kanadı altına sığınmaya mahkumdur!

Ben böyle çürük çarık gemilerle, bozuk düzen askerle yoldaşlık etmeye utanıyorum!

Askerlerinizin aklı fikri Marsilya'da bıraktıkları kadınlar, şaraplar ve kumar masalarında... Bu iş böyle yürümez! Gözünüzü açın! Her zaman bir Grant Senyör size donanmasını gönderip yardım etmez! Haydi bakalım, bas!"[44]

Amiral sapsarı kesilmişti. Tok sözlü korsan, amirali tahkir etmişti. Amiral, bu hareketi kolayca hazmedememişti. Fakat denizlerin hakimi, tek kahramanı bulunan Barbaros'a söz söylemek hem böyle kızgın bir zamanda ona karşılık vermek derhal yere yatırılıp temiz bir dayak yemekle biterdi.

Zavallı amiral, yutkuna yutkuna çekilip gitti.

Bu sefer, Barbaros'un son seferi oldu. Koca deniz kurdunun artık seneleri gelmişti.

Nis sarının bombardımanı bitince, Kaptan-ı Derya Barbaros Hayreddin Paşa, İtalya sahillerini yakıp yıktı. Gemileri Fransa'dan aldıkları hediyeler, ganimetlerle yüklü olarak İstanbul'a döndü.

Bu büyük zaferden bir-iki yıl sonraydı. Denizlerin senelerce Hızır Reis, Barbaros unvanıyle biricik hakimi, heybetli kaptanı Barbaros Hayreddin Paşa, on sekiz yaşındaki genç karısının dizleri üzerinde son nefesini veriyordu.

Baş ucunda ailesi sessiz, hıçkırıksız gözyaşı dökmekteydi. Hızır Reis evinde, karısının dizinde ölmek felâketine uğrayan ilk ve son korsan oldu.

Hızır Reis, yattığı yerde hafifçe kıpırdandı. Yanına yaklaştılar: - Başımı doğrultunuz, ölüyorum!

Kâfirlere müjdeler olsun, ölüyorum! Başımı doğrultun! Son nefesimde gemilerimi, sevgili leventlerimi, sancağımı göreyim!

Hızır Reis'in karısı, artır Lamamen pamuk gibi beyaz olan heybetli sakallı erkeğinin aslan başını iki eliyle tutup kaldırdı.

Bir zamanlar elinde palasıyle kadırgasının kasarasında göründüğü gibi, yüzlerce çelik zırhlı şövalyeyi titreten, gür sesiyle: "Vira demir!" diye bağırdığı zaman denizleri inleten Barbaros'un kuvveti, şimdi başını bile kaldırmaya yetmiyor, sesi ancak işitilecek kadar hafif ve kuvvetsiz çıkıyordu.

Beşiktaş önünde, dalgalanan denizin hafif sallantılarıyla inip kalkan gemilerine baktı. Zaman zaman denizlerin kudurmuş, korkunç fırtınalar üzerinde sektirdiği bu yüce, şanlı donanma işte şimdi bütün heybet ve haşmetiyle gözlerinin önünde işsiz, güçsüz, rakipsiz yatıyordu.

Bastardasının grandi direğinde kendi sevgili sancağı dalgalanıyor, kasaralarda sevgili leventleri güle oynaya şarkı söyleyerek konuşuyordu. Reis'in gözlerinden iki yaş damlası döküldü. Hafif bir sesle mırıldandı:

- Beni oraya gömsünler! Beni gemilerimin önüne gömsünler! İsterim ki, dalgalar her gün tabutumun kenarına çarpsın. Ruhum Akdeniz'in dalgalarıyla gıdalansın. Sancağımı tabutumun üzerine koysunlar! Arkadaşlarıma selâm. Turgut'a selâm, Salih'e, Aydın'a selâm!...

Gemilerimizin düşman yıldıran şöhretini eksiltmesinler. Kâfirler her zaman onların önünde yalnız kaçmayı düşünsünler! Gemilerimin üstünde şehit olmak isterdim. Tanrı, bana bunu nasip etmedi. Bunda benim de suçum var... Allahaısmarladık!

Hızır Reis, denizlerin büyük, şanlı kahramanı gözlerini kendi kendine kapıyordu. Birkaç defa titredi. Ketime-i şeriadet getirdi. Ağzına Zemzem suyu akıttılar. Sonra derin ve uzun bir nefes aldı. Bir sessizlik...

Hızır Reis, Barbaros Hayreddin Paşa, yeryüzünde kendisini öldürecek düşman kalmadığından kendi eceliyle ölmüştü. Reislerinin öldüğünü bilmeyen leventler, sahilde hazin sesleriyle şarkı söylüyor, sanki Reislerinin

mübarek ruhunu selâmlıyorlardı: Nice yıllar bu denizde gideriz. Düşmanı biz rüzgârından sezeriz, Gülle, topuz kafasını ezeriz.

Bize Barbaros Hayreddin derler.

ÜÇÜNCÜ KISIM

TÜRK KORSANLARI TURGUT REİS DEVRİNDE

İBRAHİM BERAT Gece Mehdiye kalesinin mor göklere, kara gölgeler atan sekiz I burcundan denize bakan dört yüksek kulenin en ucundakinde bir alev parladı. Geniş suların üzerindeki sarı bir yılan gibi kaydı. Denizde hafif gölgeler kımıldadı. Küreklerin suya girivermesinden doğan zayıf bir hışırtı işitildi. Koyu lacivert renkli deniz dalgalandı. Bir çarşaf gibi yırtıldı. Turgut Reis'in kalitesi Mehdiye'ye doğru süzüldü. Hızır Barbaros'un bu yalancı dünyadan ayrılışından sonra denizlerde Türk leventlerinin namını, şöhretini, haklarını koruyacak tek insan Turgut Reis, tabiatındaki serazatlığın, kimseye minnet etmemek gibi temiz düşüncesinin yüzünden devrin Cihan Padişahı'nın Kaptan-ı Derya'lığına o kadar önem vermiyor, Kaptan-ı Derya Turgut Paşa unvanının kendi Turgut Reis namı yanında pek sönük kaldığına inanıyordu. O, korsanlara pazısının kuvveti, çalışmasının zoruyle Reis olmuştu. Bu reisliği bir sultanlıkla bile değişmeye razı değildi.

Bütün kalitelerin güvertelerinde bulunan leventler ufak bir gürültü dahi çıkarmıyor, hatta nefes aldıkları bile işitilmiyordu. Onlar Reis'ten, emri önceden almışlardı. Konuşmak, bulunduğu yerde kıpırdamak, telâşlanmak yasaktı. Şimdi herkes kendisinin reisiydi.

Turgut Reis, arka kasarada, adamlarıyla hafif bir sesle konuşuyordu:

- Birkaç saat sonra Mehdiye bizim olacaktır. Hızır Barbaros'un ölümünden sonra bize, kendi kendimizi korumaklığımız için böyle düşmanlar tarafından alınması, yaklaşılması güç bir kale lâzımdı. Kâfirler beni de Akdeniz'in suları üzerinden uzaklaştırmak için elbette ellerinden gelen her çareye başvuracaklar.

Levent Sencivanoğlu göğüs geçirip güldü:

- Sana kimseler bir şey yapamayacak, Reis! Turgut, yavaş yavaş cevap verdi:

- Öyle, Sencivanoğlu! Bana ve size bir şey yapamayacaklar. Fakat Dorya uğursuzunun sonu gelmeyen hücumlarından ucuz kurtulmak için böyle bir kaleyi elimizde bulundurursak, sıkıştıkça buraya girdi mi, bir daha ardımızdan bütün Avrupa ayağa kalksa, gene bizi yerimizden kımıldatamaz. Biz deryaya açılmışken hazinemizi, yaralılarımızı, tutsaklarımızı bu kale korur.

Turgut'un amcaoğlu Hisar Reis, ilâve etti:

- Mehdiye o kadar sağlam bir kaya üzerine bina edilmiştir ki, Arap korsanları bu sarın sayesinde, bundan yüzlerce sene önce, bütün Avrupa sahillerini yaktıktan sonra kaçıp buraya saklandıklarından, kendilerine kimseler bir şey yapamamış.

Kelle Bekir, söze karıştı:

- Eğer İbrahim Berat denilen Araboğlu olmasaydı biz de bu işi başaramazdık.

Turgut Reis, sakalını sıvazladı:

- Fakat çocuklar, bununla beraber, gözümüzü daima dört açmalıyız. Bakın, size bir olay anlatayım: Bundan senelerce önce, Mehdiye'ye ufacık bir tekneyle yanaştım. Lüzum oldukça, iç limanda birkaç gün yatıp gemilerimi yağlayayım diyerek Araplara bir anlaşma teklif ettim.

Araplar, parayı görünce, hemen razı oldular. Böylece ilk adımı attık. Aradan birkaç ay geçti. Bir sefer daha yaptım. Bir gün çarşıda gezerken, bu İbrahim Berat, koluma yapıştı ve: "- Denizin tek kahramanı, acaba fakirhaneyi bu akşam ziyaretle şereflendirirler mi?" diye sordu. Benim de maksadım zaten şann ağalarıyla anlaşmak olduğundan, herifin bu davetini hoş buldum.

Beni evine misafir eden İbrahim Berat, Mehdiye'nin dört

yuvarlak kulesinden birinin muhafızıydı. Bu adamın dehşetli zengin olduğu da rivayet ediliyordu. Fakat ben, onun sözlerinden, elindeki paraya doymayan bir adam olduğunu sezdim.

Bu para düşkününü satın almak bizim için kolay bir iş oldu.

Reis, sözün burasında, kasarasının penceresinden kafasını uzatıp dışarıya baktı. Artık iyiden iyiye sahile yaklaşmışlardı. Gemiler, yavaş yavaş, kulelerin denize attıkları koyu siyah gölgelerin içine giriyorlardı. Turgut Reis, sözüne devam etti:

- Yemek sırasında sözü benim açmama lüzum kalmadan İbrahim Berat dizime vurdu' "- Kim bilir siz ne kadar zenginsinizdir, Reis!" dedi. "- Eh, namerde muhtaç olmayacak kadar!" dedim.

"-Yok, yok alçakgönüllülük göstermeyiniz! Sizin her sene bir devletin hazinesinden fazla ve daha kıymetli ganimetler ele geçirdiğinizi bütün cihan biliyor." "- Aldanıyorlar! Kazancımız çok ise de yaptığımız iş de o nispette tehlikeli ve zordur" dedim. İbrahim Berat, bir süre seyrek sakalını kaşıyarak düşündü. Sonra yan gözle bana baktı. Çehresi zor ve kurnazca bir şey düşündüğünü anlatıyordu. Sonunda hafifçe sırıttı: "- Siz çok kazanıyorsunuz, Reis, çok kazanıyorsunuz!" "- Belki!" dedim. "- Ortak olalım" diye teklif etti. "- Efendim?" diye sordum.

"- Kazancına ortak olalım, diyorum." "- Hay hay, Müslüman, niçin olmayalım?" dedim. Benim böyle derhal razı oluşum, İbrahim'in çok hoşuna gitti. "- Çok temiz kalpli ve saf bir bahadırsın Reis!" dedi. "- Bunun önemi yok ama, dedim, bizim ortaklığın daha sağlam ve esaslı olması için beni kendinize vatandaş yapmalısınız." "- Ne gibi?" "- Bunda anlamayacak ne var? Ben de bir Mehdiyeli gibi istediğim zaman bu kaleye girip çıkabilmeliyim. Gemilerimi limana bağlayıp saklayabilmeli, burada tamir edebilmeliyim." İbrahim Berat'ın gözleri döndü: "- Fakat bunun imkanı yok!" dedi. "- Sebep?" "- Sen bütün Avrupa'nın Hıristiyanlık aleminin gözlerini yıldırmış, sahillerinde yakmadık bir tek köy bırakmamış bir adamsın!" "- Ne çıkar bundan?" "-Avrupalılar, senin Mehdiye'yi ele geçirdiğini, daha doğrusu bizim seninle beraber olduğumuzu duyarlarsa, bize garaz olurlar ve belki de bütün Avrupa buraya akın eder!" "- Niçin?" "-Çünkü, sen bizim vatandaşımız olunca, Avrupa'ya buradan saldıracak, yakıp yıktıktan sonra hemen Mehdiye'ye dönüp saklanacaksın." İbrahim

Berat'ın damarını artık anlamıştım. Elini tutup sıktım: "- Bırak, Huda'yı seversen şu kötü düşünceleri, bırak kardeşim. Sanki Avrupalılar buraya hücum ederlerse ne çıkar? Bu kaleyi zor ele geçirirler. Benim leventlerim armut toplamıyor ya... Hem, sonra, siz bilirsiniz. Bir Avrupalı burayı almak istemiş olsa, alabileceğine aklı kesse, benim saklanmamı bekler mi? Benim

kazancım yolundadır. Sizinle birleşmeye hiçbir mecburiyetim yok dedim. Teklif senden gelmişti!" İbrahim Berat'ın taptığı bir şey vardı: O da para...

Reis devam ediyordu:

- İbrahim Berat, Mehdiye'nin mukadderatını idare eden mecliste benim arzumu söylemiş.

Üyelerin hepsi birden, "Olamaz!" demişler. Hıristiyanların bana düşman olduklarını, buna karşılık benim de onlara garaz olduğumu, bu yüzden İspanya, Venedik, Fransa, Ceneviz donanmalarının sarın önünde belireceğini söyleyerek bu dileğimi kabul etmemişler. İbrahim Berat, onların bu kararına çok kızmış. Bu gece şann kapısını bize açacak. Bu sara zorla vatandaş olacağız. İşte, bakınız! İşaret veriliyor. Bu, işlerin yolunda gittiğini bildiren işaretler...

Gemiler, artık, sahile iyiden iyiye yaklaşmışlardı. Hatta bazıları ufak sarsıntılarla kumsala oturuyor, leventler yavaşça kıyıya atlayıp İbrahim Berat'ın açacağı kapının önünde yığılıyorlardı.

Uluç Ali Reis, Hisar Reis, Kelle Bekir, Sencivanoğlu başta olduğu halde, Turgut Reis de kumsala atlayıp kapının önüne doğru yürüdü. Korsanlar, Reislerine hürmetle eğilip yol açtılar.

Kulenin bu kapısı ufacık ve baş eğmeden girmenin imkanı olmayacak kadar alçak bir kapıydı.

Reis kılıcıyle kapıya dokundu. Kapı, hafifçe gıcırdadı, açıldı. İbrahim Berat'ın sararmış, kül rengi haline gelmiş çehresi göründü. Elinde bir meşale tutuyordu.

Leventler, teker teker içeriye alındılar. İlk önce İbrahim Berat'ın kulesi üzerine Turgut Reis'in sancağı çekildi. Arkasından sırayla bütün kuleleri sessizce bastılar. Muhafızlar, hiç ummadıkları bir anda, karşılarına çıkan eli palalı korkunç korsanları görünce, derhal teslim olmaktan başka çare bulamadılar.

İri gölgeler, Mehdiye sokaklarında durmadan koşuyor, sonra her köşeyi gür bıyıklı, eli sopalı, baldırı çıplak bir levent tutuyordu.

İbrahim'in onlara kapıyı açtığı andan sonra daha yarım saat geçmemişti ki, bütün kale burçlan ve sokak başlan Türk korsanları tarafından tutulmuştu.

Artık yavaş yavaş şafak atıyor, ufuk beyazlanmaya başlıyordu. İmam efendi de abdestini almış sopasına dayanarak camiye gidiyordu. Birdenbire, köşe başında pırıl pırıl parlayan bir palanın burnunun dibinde belirdiğini görünce hayret ve korkudan olduğu yerde yıkılıp kaldı.

Fakat hoca efendiyi, kolundan tuttukları gibi, düştüğü yerden kaldırdılar, minarenin tepesine çıkardılar.

İmam efendi, ilk defa olarak, baş ucunda Türk sancağı dalgalanır, Türk palaları parlarken Mehdiye'de Turgut Reis adına sabah ezanı okudu. Namaz kılmak için camiye gitmek üzere evlerinden çıkanlar, hayret ve korku ile, sarın Türkler tarafından zaptedilmiş olduğunu gördüler. Her türlü "karşı koyma faydasızdı. Birkaç ay önce hemşeriliğini kabul etmedikleri Turgut'un şimdi zorla efendiliğini kabul edip sabah namazını birlikte kıldılar.

Ertesi sabah, Turgut Reis Mehdiye'deki işini bitirdiği için amca-oğlu Hisar Reis'i kaleye muhafız bırakarak ölünceye kadar kendileriyle dövüşeceği Avrupalıların, bu yeni zaferini nasıl karşılayacaklarını kendi yüzlerinden okuyabilmek için demir alıp üzerinde yıllardan beri kalitelerini sektirdiği sonsuz mavi denizlere doğru açılmaya karar verdi.

Turgut Reis, arkadaşlarıyla sarılıp öpüştü. Sahilde muhafız kalan korsanlar, hep birden haykınyor, kalelerden toplar atılıyor, Akdeniz'de yüzyıllarca şan ve şerefle anılan bahadm selametliyorlardı.

Turgut Reis, Hisar'ın kulağına eğildi:

- İbrahim Berat'a dikkat et, oğlum! Hisar Reis, şaşırmıştı:

- Niçin, Reis? Kaleyi bize teslim eden o değil midir? Bizim burada ondan başka dostumuz var mı?

. - Oğlum sen yanlış ve kötü düşünüyorsun. Bu adam, para alıp kardeşlerini ve vatanını bize sattı. Şu halde, bizim verebildiğimizden

iki mangır fazla verecek her serseriye de bizi satmak için hiç düşünmeyecektir. Sen beni dinle.

Kaleye, kaleden ziyade de İbrahim Berat'a göz kulak ol! Haydi, Allahaısmarladık!

- Güle güle, Reis! Sen hiç merak etme!

* * *

Toplar gürlüyor, oklar havada vızıldıyor, başları kanlı sargılarla sarılı yüzlerce levent, surların üzerinden sağdan sola, soldan sağa koşuyorlar.

Denize bakan mazgalların üzerinde Hisar Reis, tunçtan bir heykel gibi duruyor, durmadan emirler vererek korsanların savaş karşısındaki şaşkın telâşlarını düzene koyuyordu.

O gece, sabahtan beri kaleleri döven topların barut dumanları gökyüzünü kapladığından, yıldızlar artık gözükmüyordu. Zifiri bir karanlık her tarafı kaplamış, insanın genzini yakan bir barut kokusu siyah kuleler üstüne çökmüştü. Zaman zaman bir top gürlüyor, bir şimşek görünüp kayboluyor, sonra korkunç bir patlama işitiliyordu.

Yüzlerce Avrupa sarından binlerce şövalye, savaşçı asker gemilerine binmiş, Turgut'un bir kartal yuvasına çevirdiği Mehdiye'yi almak için kalkıp buraya gelmişti. Hisar Reis, kalenin sekiz kulesinin denize en yakın olanından dört bir yanı kolluyor, Turgut Reis'in kendisine emânet ettiği yuvayı ölümü pahasına, korumak istiyordu.

Hafif çarpıntılarla sakırdayan denizde, birer küçük dağ gibi, gökyüzüne gölgeler atan ispanyol, İtalyan ve Fransız, yani Turgut'un köteğini tadan bütün kefere donanması yatıyordu.

Korsanlar, birdenbire titrediler. Denizi yararak, gecenin karanlıkları içinde ilerleyen iki küçük gölge, hisara doğru yaklaşıyordu. Bunlar ne olabilirdi? Her kafadan bir ses çıkıyordu:

- Küçük birer kayık!

- Hayır, yunusbalıkları!

- Hayır, bunlar insandır! Şövalyeler, denizden iki casus gönderiyorlar. Gözümüzü açalım!

- Fakat bizim göreceğimizi bilmiyorlar mı?

Bu yabancı gece ziyaretçilerini merakla seyreden leventler, onların ayaklarının yere değdiğini, yürüye yürüye sahile çıktıklarını

gördüler. Bu iki yabancı adam, birer kere silkindiler. Sonra ellerini kulaklarına götürerek haykırdılar:

- Hey, Hisar Reis!

Bu keskin ses, kayalardan kayalara çarptı. Gecenin karanlıkları içinde boğuk yankılar yaratarak uzaklaştı.

Kayalardan kayalara çarpan sesle korsanlar, hayret ve sevinçten kendilerini unuttular. Bu gelenler, arkadaşlarıydı.

Hisar Reis haykırdı:

- Arkadaşlar, siz kimlersiniz? Hoş geldiniz!

Gür ve tınlayıcı bir ses cevap verdi. Çıkan seda, gene kayalardan kayalara çarptı, denizin köpüklü dalgaları üzerinde sektirerek uzaklaştı:

- Ben, Sencivanoğlu.[45] İkinci seda yankıladı:

- Ben, Kelle Bekir!

Bu iki isim, korsanları deli etmişti. Turgut Reis'in yanında bulunan Sencivanoğlu ile Kelle Bekir'in böyle yüzerek düşman gemileri arasından kaleye kadar gelebilmeleri, Reis'in, Mehdiye'nin çevresini saran binlerce Hıristiyan gemilerini hiçe sayarak onların gözü önünde sahile yaklaştığını ortaya koyuyordu. Yüzlerce korsan, hep birden haykırdılar:

- Yaşa, Sencivanoğlu!

- Yaşa, Kelle Bekir!

Sencivanoğlu ile Kelle'nin yüzerek büyük bir gayret, ustalık ve cesaretle kaleye kadar gelebilmeleri aklın alacağı bir şey değildi. Şimdi Mehdiye kalesinde leventler, ahali, hatta Araplar hep bir ağızdan bağrışıyorlardı:

- Yaşa, Sencivanoğlu!

- Yaşa, Kelle! Var olunuz!

- Yaşasın Turgut Reis!

Bu korkunç tüyler ürpertici sedalar kayalardan kayalara çarpıyor, korkunç bir patlama ve uğultu halinde şövalyelerin üzerlerine, salipli sancakları dalgalanan çadırlarına ulaşıyordu.

Yeni ve ani bir hücuma uğradıklarını sanan şövalyeler çadırlarından fırlıyor, kimi kılıcını, kimi silâhını arayarak telâşa düşüyorlardı.

* * *

Turgut Reis'in Mehdiye'yi ele geçirmesi bütün Avrupa'yı ayağa kaldırmıştı. Mehdiyelilerin haklı olarak korktukları başlarına gelmişti.

Hıristiyanlar, zaten, sanki Allah tarafından gönderilmiş bir belâ gibi, korsan reisinin, şimdi elinde Mehdiye gibi Avrupa sahilleri karşısında zaptı imkânsız bir kale bulundukça asla kendisiyle başa çıkamayacaklarını biliyorlardı. Vakit geçirmeye gelmezdi. Daha Turgut tamamıyle, Mehdiye'ye yerleşmeye vakit bulamadan, onu oradan sürüp atmak lâzım geliyordu.

Bu sebepten, Hıristiyanlık aleminin ünlü ve mağrur hükümdarı, ülkesinde güneş batmaz diye tanınan Şarlken, yaklaşmakta olan felâket ve belâdan kendilerini kurtarabilmek için Napoli dukasının oğlu Don Garsiya dö Toledo'nun Sen Jan şövalyeleri, tekmil savaş donanmasının amiralleri başkanlığında bir savaş meclisi kurdular. Büyük bir donanmanın esasını hazırladılar.

Mehdiye'ye casuslar gönderdiler.

Bir sabah erkenden, bir ordunun böyle çabuk hazırlanacağını, bir Ehlisalip donanmasının geleceğini beklemeyen Turgut Reis'in cephane, erzak almak için Mehdiye kalesine döneceğini zannettiklerinden, kale önüne demir attılar. Turgut'un bu tuzaktan haberi olmayacak, gelip erzak alayım derken ağlarına düşecek zannediyorlardı.

Fakat koca Turgut, böyle bir ağa düşmek şöyle dursun, onların Mehdiye'ye saldıramayacaklarını bile kestirmiş, yelkenleri açtığı gibi, Mehdiye'de bütün gemileri kendisini bekleyen Venedik sahillerini, Avrupalıların Mehdiye'ye yapacakları hücuma peşinen bir karşılık olmak üzere, topa tutup yağma etmeye başlamıştı.

Bu sırada Mehdiye'de çok korkunç kavgalar oluyordu. Kaledeki leventler, şövalyelerin adeta bir Ehlisalip ordusu teşkil ederek gelip çevrelerini sarmak istediklerini görünce, kapalı durmayı yiğitliklerine yediremediklerinden, palalarını çektikleri gibi, düşmanın üzerine atılmışlardı.

Çarpışma çok kanlı oldu. Düşman o kadar fazlaydı ki, sonunda korsanlar yavaş yavaş gerilemek zorunda kaldılar. Fakat bu çekiliş o kadar ani olmuştu ki, sarın kapılarını kapamaya vakit bulamadıklarından, şövalyeler de onlarla beraber sara girdiler. Türkler iç kaleye kapanıp kendilerini savunmaya başladılar.

Şövalyeler kendilerini iç kalenin önünde bulunca, yalçın kayalara köpürerek çarpan, fakat güçsüzlüğünü hissedip gerileyen dalgalar gibi, şiddet ve direniş önünde gerilediler. Leventlerin kaleyi kolay kolay teslim etmeyecekleri anlaşılıyordu.

Dorya, kim bilir hangi düşünceye kapılarak, leventlere iki elçi gönderdi: "- Kalenin dayanmadan teslim olmasını emrediyorum!" diyor ve arkasından ilâve ediyordu: "- Bu takdirde hepinizin hayatı bağışlanacaktır. Aksi halde, cümlenizi aman vermeden öldüreceğim."

Azrail'in bile Tanrı'dan emir almadan kendiliğinden söylemeye sıkılacağı bu büyük sözler, leventleri kahkahalarla güldürdü.

Leventlerden biri atıldı. İri pazılı kollarıyla, şövalyeleri enselerinden tutup ters yüzüne döndürdü. Arkalarına birer tekme yapıştırıp kaleden dışarıya fırlattı:

- İtoğulları! Bu kale bize babamızdan miras kalmadı ya... Kaleyi alırken palamıza sürülen kanların lekesi hâlâ kıpkırmızı duruyor! Haydi, defolunuz!

Pek cüretli saydıkları bu cevap, bütün Hıristiyanları kurtarmaya yetti. Gemilerin toplarını karaya çıkarıp kaleyi ateşten bir çember içine aldılar. Ateş, barut dumanları kaleyi sardı. Yer, gök inliyor, taşlar, kayalar havaya fırlıyordu.

Kalenin birçok yerinde iri iri gedikler açılmıştı. Şövalyeler, bu gediklere tırmandılar. Fakat burçların üzerinde ellerinde pala, balta, yarı bellerine kadar çıplak Türk leventleri bekliyorlardı.

Şövalyeler, birdenbire, gökten yağmur gibi taş, kızgın zift ve ateş parçalan yağdığını gördüler.

Türkler, bu zorlu dayanmalarında son levent kalana kadar ayak direyeceklerine birbirlerini inandırmak istermiş gibi durmadan tekbir alıyor, ellerinde yatağanları ateş, kan denizi içinde burçların üzerinde bir kaplan gibi sıçrayarak, atılarak dövüşüyorlardı.

Barut, ateş yığınları arasında dövüşen korsanların içinde kalenin ihtiyar başbuğu Yazanoğlu Koca Seyfi Reis de bulunuyordu.

Seyfi Reis, eski devirlerde Kemal Reislere, Piri Reislere leventlik etmiş, cesaret ve kuvvetine bütün korsanların hayran olduğu kocamış bir kahramandı. İki eliyle iri bir satır kavramış, İspanyol toplarının açtığı gediğin başına geçmiş, durmadan dövüşüyor, çevresine kimseyi yaklaştırmıyordu. Dört bir yanında taşlar vızıldamakta, oklar, kurşunlar havayı yarıp ıslık çıkararak geçmekteydi.

Dövüşün en heyecanlı bir sırasında, Yazanoğlu, elini alnına götürdü. Şakaklarından aşağıya ince bir kan sızıyordu. Çevresinde vızıldayan oklardan birisi gelip kafatasına gömülmüştü. Koca korsan, olduğu yerde bir kere döndü. Parmaklan gevşedi. Kanlı silâhı elinden düştü. Saatlerden beri ayaklarının dibine serdiği şövalyelerin üzerine yığıldı, kaldı. Kalenin bu koca reisi şehit olmuştu.

Korsanlar, pek sevdikleri ihtiyar reislerinin üzerine kapandılar. Üzüntüden ne yapacaklarını şaşırmışlardı. Reis'in öldüğü haberi derhal bütün burçlara yayılmış, uğraşı bırakan, vazifesini unutan leventler, son deminde yanında bulunmak için, ona doğru koşuyorlardı. Bu kargaşalık, dış kalenin ele geçmesine sebep oldu. Fakat bu küçük dış kalenin zaptı için bile gözden çıkarılan insan adedi, Hıristiyanların gözünü hayli yıldırmıştı.

MEHDİYE'DE TURGUT

Sicilya dukası Don Juan, imparatorun emrettiği asker ve mühimmatı hazırlamıştı. Fakat ne çare ki, bu sıralarda Turgut'un açık denizlerde dolaştığı Mehdiye'de bekleyen Dorya'ya yardıma giden gemileri önleyip ateşe verdiği, Sicilya sahillerini gün aşırı topa tuttuğu söyleniyordu.

Turgut ile açık denizde -kendi donanmasının çokluğuna rağmen- karşılaşmayı Don Juan istemiyor, aslan ininden geçmektense dere içinde arkasından vurmayı daha uygun buluyordu.

Turgut'u sindirmek, akıllarınca yenip öldürmek, vücudunu yeryüzünden kaldırmak için toplanan, bu kahraman donanma ve ordu, onun karşısına, en aşağı kuvvetinin on beş misli olmayınca çıkmaya cesaret edemiyorlardı.

Dorya, imdat kuvvetinin mektebe mubassırsız gidemeyen çocuklar gibi, sözde kendisine yardım için bir türlü gelemediğini

görünce, küfürler ederek Mehdiye önünü bırakıp Palermo'ya kahraman (!?) Dükü almaya gitti.

Kahramanlar, birleşip büyük bir kuvvet olduktan sonra, kalkıp Drepato'ya gittiler.

Burada da Napoli dukasının oğlu genç Dük Garsiya dö Toledo otuz savaş, on nakliye gemisi ve hatırı sayılır derecede zorlu bir askerle onları bekliyordu.

Kiliselerde çanlar çalınıyor, binlerce Hıristiyan, mabetlerine kapanıp Turgut'a karşı çıkacak ordu ve donanmalarının galip gelebilmesi için Bakir Meryem'in oğlundan Tanrı yanında şefaatte bulunmasını rica ediyorlardı.

Fakat İstanbul'daki Türk milleti, tek başına bütün Avrupa'yı titreten namlı kahraman Turgut Reis'in yaptığı, yapacağı işlerden hiçbir haber alamıyor, Türk tarihçileri sarayı övmekten Turgut'tan bahsetmeye sıra bulamıyorlardı.

Padişah denilen biçarenin gözlerini riyakar hareketleriyle boyayan Rus dönmesi karısı, dalkavuk ve dönmelerden kurulmuş saray güruhu, bu büyük Türk kahramanını, Avrupa'nın birleşmiş koca bir Ehlisalip ordu ve donanmasiyle karşı karşıya ve yalnız bırakıyordu. Turgut Reis, yabancı bir memlekette, yabancı bir şehirde İspanya, Almanya, İtalya donanmalarıyla tek başına çarpışacaktı.

Altındaki zayıf birkaç kalite ile denizlerde koca donanmalara kafa tutan Turgut'a yardım etmek kimselerin aklından geçmiyor du. Ne kadar yazık ki, bütün cihanı bir zamanlar titreten Türk korsanlarının dayak attıkları, hiçe saydıkları amiral ve şövalyeler bugün de tek başına kalan Turgut'a meydan okuyorlardı. [46]

İşte bu koca Ehlisalip ordusu gelip Mehdiye'nin önlerinde tekrar karargâh kurdu. Şövalyeler hemen harekete geçip, sanki yeniden bir kale yapılıyormuş gibi, ordugâhlarının etrafında siperler kazıp derin hendekler açtılar.

Topların ağızlan Mehdiye'ye çevrildi. Yeniden korkunç bir ateş ve gülle yağmuru yağmaya başladı.

Hisar Reis, Seyfi Reis'in şehit oluşundan sonra, sağdan üçüncü kalede etrafında leventler, kaşlarını çatmış, Dorya'nın hazırlıklarını gözetliyordu.

Mehdiyeliler, gelen Ehlisalip ordusunun çokluğunu ve dehşetini görmüş, zaten aransa yüreklerinde azıcık bile bulunmayan kahramanlık ve dindaşlık hisleri de sıfıra inmişti. Onlar, Türkleri kendi dindaşları olmalarına rağmen, her nedense, Hıristiyanlardan daha yakın görmezlerdi. Hatırı sayılır bir kalabalık toplanmış haykırıyor, bağırıyor, kalenin kâfirlere teslim edilmesini istiyorlardı. Başlarına geleceği önceden sezmişlerdi. Ölmektense, köle olarak yaşamayı daha tatlı buluyorlardı.

Bu kalabalık, büyük bir patırtı çıkararak, Hisar Reis'in bulunduğu kalenin önüne kadar gelip dayandı:

- Kaleyi teslim edelim!

- Dayatmak faydasızdır!

- Kaleyi teslim edelim!

Bu aşağılık feryatlar Hisar Reis'in kulağına kadar gitmişti. Reis'in damarlarında kaynayan Türk kanı, birdenbire tutuştu. Kaşları çatılmış,

gözleri dönmüş bir halde, palasını sıyırdığı gibi, kulenin kapısını açıp bağrışan yerlilerin arasına daldı.

Onun böyle ininden uğramış bir aslan gösterişliğiyle yalınkılıç aralarına girdiğini gören Araplar, kurdu görünce sinen çakal yavruları gibi, derhal sustular. O büyük gürültü patırtı bir anda sindi. Reis'in bir şimşek gibi parlayan gözlerini görmemek için, kafalarını önlerine eğdiler. Fakat hâlâ ufak tefek homurtular, mınltılar işitiliyordu. Reis, birdenbire, palasını havada döndürüp kükredi:

- Kaleyi teslim etmek gibi alçaklığı kim bir kere daha tekrar ederse, İsm-i Celâl namına yemin ederim ki, kafasını hiç acımadan

ben koparacağım. Bize Türk levendi derler. Ben, böyle ciğeri iki para bile etmeyen dinsiz kefere güruhuna kale değil, ufacık bir tekne bile vermem! Susun! Yoksa, kulaklarım böyle feryatları işitmeye alışık olmadığından, yedi yaşından yetmiş yaşına kadar cümlenizin birer tavuk gibi kafasını kopartır, kendi elimle şehri cayır cayır yakarım! Yazıklar olsun sizin gibi erkeklere ki, düşmanın karşısında ellerine kılıçlarını alıp kendilerini savunmalarını emreden kutsal ve mübarek dinimizi, kahraman Peygamberimizin emrini dinleyecek yerde, birer kancık köpek gibi, teslim olalım diye uluyor, feryat ediyorsunuz! Kalede bin yedi yüz levendim ve altı yüz süvarim var. Bu kuvvet daha böyle binlerce düşmana karşı kaleyi koruyabilir.

"Haydi, bizimle beraber dövüşecek kadar sağlam yürekli olmadığınıza göre, hiç olmazsa uluyarak kulaklarımızı ağrıtmaktan vazgeçiniz, alçak herifler! Kaleyi teslim edince Hıristiyanların size acıyacaklarını zannediyorsanız aldanıyorsunuz. Sizin için tek kurtuluş yolu, şimdi düşmanın üzerine çevrilmiş olan siyah namlulu toplarımızın ateşlenmek üzere bulunan fitilleridir. "[47]

Hisar Reis, bu heyecanlı nutkunu bitirir bitirmez, leventlerine döndü, bir top gibi gürledi:

- Süvariler atlara! Düşmana hücum edeceğiz! Kendi çokluklarına güvenen şövalyelerle beraber şu biçareler de görsünler ki, Türkler her yerde, her şekilde, her zaman kendilerini koruyacak cesarete sahiptirler.

Hisar Reis'in heyecanlı nutkuna eklenen bu emri istediği etkiyi yarattı. O, Oruç, Hızır, Turgut gibi deniz kurtlarının arasında büyümüş, bir orduyu

zafere ulaştırmak için ne lâzım geldiğini hemen kestiren yaman bir kaptandı.

Önce nutuk ile leventlerine, ahaliye mühim bir manevî kuvvet aşılıyor, sonra yerli ahalinin mevcudu iki bini geçmeyen leventlerine yardım etmesinin değerini bildiğinden, onları da heyecana getirip cenge sokmak için hücum emrini veriyordu.

Reis'in emrini duyar duymaz, yoldaşları ve kaleyi kurtarmak için şehit oluncaya kadar vuruşmaya yeminli altı yüz atlı, birer cehennem ağzı gibi açılan kale kapılarından atlarını şahlandırarak düşman üstüne atıldılar.

Napoli dukası Dük dö Toledo'nun oğlu Don Garsiya daha henüz genç ve kahramanlığın çok değerli bulunduğu o sırada, şan ve şöhrete susamış toy bir delikanlıydı.

Türklerin kendilerine hücum ettiklerini görünce, kendi soylu şövalyelerinden toplanmış bir süvari bölüğüyle karşı çıktı.

Çarpışma pek zorlu ve savaş kahramanlığı bakımından görülecek bir şey olmuştu. Türklerin, levent usulü, yarı bellerinden yukarısı çıplak, başlarında sivri bir külah, ellerinde ise sadece bir yatağan vardı. Buna karşılık, şövalyeler baştan aşağıya zırhlara bürünmüşler, ağır ve sivri kılıçlarını ancak iki elleriyle yerinden kımıldatabiliyorlardı. Onlar daha kafalarını bile döndürmeye vakit bulamadan, leventler sağdan, soldan durmadan, yorulmadan sıçrayıp ense köklerine palalarının tersini yapıştırıyorlardı.

"Karşısında bir saniye önce gördüğü levendi haklamak için kılıcına sarılan Şövalye, aynı saniye içinde korsanın bir pire gibi sıçrayıp göğsüne bindiğini, kendisini gırtlağından tuttuğu gibi al aşağı ettiğini görüyordu."

Şövalyelerin hali pek berbattı. Kaledeki korsanlar tarafından büyük bir zevk ve neşe ile seyredilen bu kördövüşü Dorya ve Sicil-" ya dukası Don Garsiya'nın payını almış olmasına memnun olmakla beraber, bu acı, mevsimsiz yeniliğinin kendi sonları için de iyi olmayacağını düşünerek hep birden yardımına koştular.

Bu kadar büyük bir ordu ile altı yüz süvarinin dövüşmesi olacak iş değildi. Zaten Hıristiyanların ağzının payı da serilmiş olduğu için süvarilerin çekilmesi lâzımdı. Bunu takdir eden genç Hisar Reis, dört yüz fedai ile beraber, süvarilerin yardımına koştu.

Şövalyeler bu yeni gelen taze kuvvetle uğraşırken, bütün süvariler, Reis'ten aldıkları emre uyarak, kaleyi bırakıp civardaki ormanlara doğru

çekildiler.

Bu sırada Hisar Reis'le leventleri de yavaş yavaş tekrar kaleye çekildiler. Yerliler, Türklerin bu şecaat ve kahramanlıkları karşısında yavaş yavaş korsanlara ısınmaya başlamışlardı. Fakat bu sırada

Hisar Reis'in unuttuğu bir şey vardı ki, o da İbrahim Berat'ti. İbrahim Berat gibi para ve servet âşığı olanların gözünde altından başka hiçbir şeyin değeri yoktu. Hisar Reis, Turgut Reis'in tembihini bu kargaşalık arasında unutmuştu.

İşte bütün bu ana-baba gününde de İbrahim Berat, yalnız para düşünüyordu. Bu düşüncenin vereceği sonucu saklayıp kale deliklerinden içeriye sızan şövalyelere dönelim: Şövalyeler, önünü boş buldukları bazı deliklerden içeriye girerken birbirlerine soruyorlardı:

- Acaba Türkler niçin buraya asker koymadılar?

- Kim bilir? Belki de korkudan kaçmışlardır.

Her ne olursa olsun, bu boş kale burçları hoşlarına gittiğinden şapkalarını havaya atarak güle oynaya gediklerden içeriye girdiler. Fakat işte o zaman çok kanlı ve korkunç bir şey oldu.

Kendi toplarıyla açılan büyük gedikle asıl kalenin arasında büyük bir hendek vardı. Arkadan gelenler, öndekilerin niçin durduklarını kestiremediklerinden, yürümeye devam ettiler.

Ötekiler de bağıra çağıra istemeyerek teker teker bu hendekleri doldurdular.

Bu hengâmeden zaten onların ne yapacaklarını gözetleyen leventler, derhal şövalyelerin enselerine bindiler. Feryatlar, küfürler arasında şövalyeler kılıçtan geçiriliyordu. Geri kalanları da arkadaşlarının bu hezimeti karşısında derhal gemilerine atlayıp geldikleri yoldan kaçmayı düşünüyorlardı. Fakat yaman bir deniz haydudu olan Maltalı şövalye Dö la Sangel bu fikirde değildi. O, böyle kendilerinden çok az olan leventlerin önünden kaçmayı şövalyelik haysiyet ve mesleğine yediremiyordu.

Leventlerin keskin palasından hiç kimse kurtulamamıştı. Bütün kalenin gediğine giren şövalyelerin kafası koparılmıştı.

Bu son tuzak ve zafer, korsanların neşesini yerine getirmişti. ;i Leventler sarın büyük meydanında toplanmışlar, davul, zurna çalarak bu yeni zaferlerini kutluyorlardı.

Bu sırada, leventler arasında, birdenbire bir haber yayıldı: Turgut Reis gizlice gelmiş...

Herkes, artık düşmanlarının büsbütün yenileceğine inanmıştı. Çünkü Turgut Reis'i "Yenilmez!" diye tanımışlardı.

Turgut'un Mehdiye'ye geldiği söyleniyordu. Kendisine bu haberi getirenlerin karşısında Şövalye Dö la Sangel, uzun bir ıslık çaldı:

- Şimdi anlaşıldı!..

Bütün bakışlar Şövalye'ye dönmüştü. Şövalye devam etti:

- Şimdi anlaşıldı. Bu kurt yavrularının ikide bir inden dışarıya uğrayıp üzerimize hücum etmelerinin, şarkı söylemelerinin, cesur ve neşeli olmalarının sebebi şimdi anlaşıldı. Dragut, ormandadır!

Bu söz, top gibi patlamıştı:

- Dragut, ormandadır!

Bu haber, tekmil orduya yayıldı. Dük, acı acı güldü. Bu şüpheyi, bu korkunç şüpheyi silmek istiyordu:

- Azizim şövalye! Siz de artık bu deniz köpeğini pek yaman, akıllara, hayallere sığmaz bir şey zannediyorsunuz. Buraya burnumuzun dibine kadar gizlice gelmek, ha?!.. Ne cesaret? Hangi yoldan ve niçin?

Şövalye, derhal cevap verdi:

- Fakat, Dük hazretleri, herhalde ormanı taramak, Dragut gerçekten ormanda ise, vaktiyle tedbir almak gerekir. Dragut ormanda değilse bir şey kaybetmiş olmayız. Fakat bize yardım eden Arapların iddiası bu ki, Dragut ormandadır, gizlice gelmiştir. Belki bile bile tehlikeye atılmaktan zevk alıyor.

Bu sözler, yerinde bulundu. Derhal şövalyeler toplandı. Komutayı Dük Dö Vega almıştı.

Şövalyeler, silâhşörler, askerler, ormanı taramak üzere, dört koldan yola çıktılar.

Gerçek buydu. Turgut Reis, ormandaki terk edilmiş Elmehdi köşkünün içinden Hıristiyanların ordusunu kaç gündür gözetliyordu. Onların büyük bir telâş ve heyecanla hazırlanıp ormana doğru yürüdüklerini görünce, buraya saklandığının duyulduğunu nasıl olsa yakalanacağını anladı. Kurduğu plan bozulmuştu. Turgut Reis, gizlice ormana girmiş, şan ilk kuran

ve adını Mehdiye koyan El-mehdi'nin boş köşküne yerleşmişti. Yaklaşmakta olan Sen Ceymis

Yortusu'nda Hıristiyanların bayram edeceklerini; o gün kendisi ormandan, Hisar Reis kaleden hücum ederlerse, iki ateş arasında baskına uğrayan İspanyolların denize döküleceğini düşünmüştü. Fakat düşman, yortu gelmeden bu haberi almış bulunuyordu. Turgut Reis'in gür sesi ormanı inletti:

- Silâh başına! Düşman yaklaşır yaklaşmaz, palaları sıyırıp işlerini bitireceğiz!

Korsanlar, birkaç dakika sonra, ağaçlar arasında pusuya yatmışlardı.

Böyle bir tehlikeyi akıllarından bile geçirmeyen Hıristiyanlar, ormana girip ilerlediler. Bu sırada Turgut Reis'in korkunç narası ortalığı inletti.

Bir yaylım ateşinden sonra palalarını sıyıran leventler, tekbir alıp Hıristiyanların üzerine atıldılar. Türklerin korkunç naralarını işiten, geniş ağızlı yatağanlarını gören Dük Dö Vega'nın zaten ormana dağılmış askerleri çil yavrusu gibi dağıldılar ve birbirlerini kaybedip kaçıştılar.

Fakat Şövalye Dö la Sangel'in komuta ettiği Sen Jan şövalyeleri namıyla tanınmış Maltalılar, senelerden beri savaşlarda pişmiş, hayatlarını Hıristiyan dinine adamış, gözlerini ateşten sakınmaz korsanlardı.

Derhal, geri çekilmeye başlayan Hıristiyan kahramanlarının önüne geçtiler, savunmaya başladılar. Çarpışma, değme kahramanlarının dikiş tutturamayacağı kadar kanlı ve amansız oldu. Yerlerde kolsuz, bacaksız cesetler çırpınıyor, dört-beş silâhşor şurada burada gırtlak gırtlağa vuruşuyordu.

Turgut Reis, elinde yatağını, ak sakalları diken diken olmuş, gözleri dönmüş bir vaziyette şövalyelerin ortasında bir aslan gibi atlayıp sıçrayarak uğraşı kızıştırıyordu.

Turgut Reis'in ön safta boğuştuğu bir kavgada leventlerin, birer ateş kesildiklerinden, karşılarında kimseler dayanamazdı. Şövalyeler, hayatlarında böyle bir uğraş görmediklerinden, hazır Maltalılar korsanlarla uğraşırken, kaçmak gibi bir kolaylık buldukları için, soluğu siperlerde aldılar.

Tabii, Reisleri Dük Dö Vega en önde kaçıyordu. Fakat ordugâhta da vaziyet ormandakinden aşağı değildi.

Hisar Reis, Turgut Reis'e hücum etmek üzere, Şövalyelerin ormana doğru gittiklerini, karargâhı kısmen boşalttıklarını görünce, planın meydana çıktığını anladı. Derhal kaleden dışarıya uğrayıp karargâhta yalnız kalan Don Garsiya'nın üzerine çullandı.

Biçare Garsiya, ahretin yolunu tutmuş olacaktı. Fakat Turgut Reis'in karşısında kaçan Dük Dö Vega gelip Garsiya'nın imdadına yetiştiğinden, Hisar Reis, bir korkağın diğerinin imdadına yetişmesi gibi garip bir talihsizlik yüzünden, iki ateş arasında kalmamak için kaleye çekildi.

Şövalyelerle kumandanları, Avrupa'ya, memleketlerine kaçmaya can atıyorlardı. Korkunç kayıp vermişlerdi. Yalnız genç, şan ve şöhrete pek hırslı bulunan Don Garsiya, babası Napoli dükünün sarayına böyle Turgut'un karşısında yenik olmuş, başı önde dönmeyi bir türlü kahramanlığına yediremiyordu. Dükün sarayındaki dilber genç kızların, prenslerin arasına:

"Dragut'u yenemedik, ne yapalım; o, bizden daha kahraman!" diye küçülmüş ve hakarete uğramış olarak dönmektense, ölmeyi dahi yeğ buluyordu. Bu sebepten, Avrupa'ya dönme teklifini kabul etmedi. Çadırının önüne çıkıp, kandırmak ümidiyle, askerlerine öğüt verdi:

- Avrupa'ya dönmek mi? Asla. Milyonlarca dindaşımızın gözleri üzerimize dikilmiş olduğu, harap ülkemizin kiliselerinde bizim zaferimiz için dua edildiği böyle bir zamanda Avrupa'ya eli boş dönmek bir alçaklıktır! Ne ayıp, ne fena!.. Yeryüzünde Türklerden, bu korsanlardan başka kahraman kalmadığını kendi hareketlerimizle bütün dünyaya ilân etmeye sıkılmıyor musunuz?

İşte kahraman ve cesur olan Sen Jan şövalyeleri, işte usta birer silâhşor olan İtalyanlar, İspanyollar, Fransızlar!... Niçin geri çekiliyoruz, kimden korkuyoruz?

Sözün burasında, silâhşörlerden birisi, mırıldanmaktan kendini alamadı:

- Senin babanın bile sırtında palasının izi bulunan Dragut'tan!..

Garsiya, bu sözleri işitmemiş gibi, devam ediyordu:

- Dinimizin bütün azizleri, mübarek kişileri Mesih'in yollayacağı melekler bize yardım edeceklerdir.

Bu sözler, kahraman silâhşörlerin arasında büyük bir kahkaha kopmasına yol açtı:

- Oh, oh! İşimiz meleklerin, azizlerin göklerden inerek bize yardımına kaldıysa, işte şimdi uğraşı kazandık, gitti. Korkuyoruz, bu sefer de Mesih'in yedinci kat gökten yollayacağı meleklerin ayakları altında kalıp çiğnenmeyelim!...

Bu sözleri söyleyen sütü bozuk silâhşörler, kahkahalarla gülerek, Don Garsiya ile eğleniyorlardı. Genç kahramanın nutku, silâhşörlerin üzerinde ters bir etki yapmıştı. Başta kumandanları olmak üzere, bütün askerler, meleklerin yardımına ihtiyaç duyulacak kadar halsiz düşmeden önce buradan kirişi kırıp savuşmayı en çıkar yol buluyorlardı. Don Garsiya, sözlerini yarıda kesmek zorunda kaldı.

Dönüş için ufak tefek eşya denkleri bağlanırken bir subay koşa koşa Don Garsiya'nın çadırına girdi. Halindeki tuhaflıktan önemli bir haber getirdiği anlaşılıyordu.

Bütün kahramanlar ayağa kalktılar. Subay, Don Garsiya'ya yaklaştı:

- Senyör! Şimdi bir adam geldi. Kaleden gizlice kaçmış. Bizi sara sokacak bir geçit bildiğini söylüyor.

Don Garsiya, heyecanla haykırdı:

- Nerede? Neredeymiş bu geçit?

- Bunu yalnız size söyleyebilirmiş!

- Çağır gelsin! Haydi, herkes dışarıya çıksın!

Çadır boşalırken, İbrahim Berat, başına geçirdiği kefiyesini gözlerine kadar indirmiş olduğu halde içeriye girdi. Sinsi sinsi, hilekâr gözleriyle çadırın içini süzdü ve kendisine iyice güven verdikten sonra bağdaş kurup yere çöktü. Her bedevi gibi, altına karşı korkunç bir düşkünlüğü vardı. Korsanlık edemeyeceğine göre de bu parayı casuslukla, ihanetle kazanıyordu.

- Ben, dedi. Dragut'un ormanda saklandığını size gizlice bildiren hayranınız ve dostunuzum.

Sayemde baskından kurtuldunuz.

- Senin kim olduğunu söylemene lüzum yok! Derhal, bizi sara nasıl sokabileceğini bildir!

İbrahim Berat, bu telâş ve heyecanın sanki farkında değilmiş gibi, homurdandı:

- Sizinle tanışmıyoruz. Benim bir işaretimin sizi şehre sokabileceğini herhalde şimdi aklınız kesiyor. Fakat hizmetlerimin karşılığını göreceğimi de hele bir kere benim aklım kessin!

- Ne gibi karşılık?

- Her halde takdir edersiniz ki, size kalenin nasıl zaptolunacağını, şövalyelerinizin maviş gözlerinin hatın için öğretmeyeceğim! Turgut'un ormanda gizlendiğini de bugün bana inanmanız için, bir kuvvet gösterisi olsun, diye bildirmiştim.

Don Garsiya sabırsızlanıyordu:

- Be adam, ne söyleyeceksin, ne diyeceksin çabuk söyle! Terbiyeni de bozma!

-jaleye nasıl girileceğini göstereceğim! Herhalde, sizin Turgut karşısında bozulmanızdansa, benim terbiyemi bozmam daha münasebetli bir iş olur.

- Söyle, ne istiyorsun? Çeneni kes!

- Altın istiyorum!

- Altın mı, ne yapmak için?

- Vereceğiniz altınlar benim olacağına göre, ne yapacağımdan size ne? Tut ki kumar oynayacağım. Karnıma zırh, karılarıma bilezik, atlarıma üzengi yapacağım, sana ne?

Don Garsiya, para için vatanını, milletini, dindaşını satan bu küstah, terbiyesiz adamdan iğrenmişti. Fakat kendi kurtuluşu bu adamın elindeydi. Bu iğrenç ve terbiyesiz adamın karşısında gönlü bulanmıştı. Bir şey de söyleyemedi. Yalnız ona ne kadar para istediğini sordu:

- Pekâlâ, iste bakalım! Ne kadar isteyeceksin?

- Yüz bin duka altını!

- Ne? Ne?

- Yüz bin duka altını dedim!

- Sen çıldırdın mı? Bu parayı ne yapabilirsin ki?

- Çıldırmadığıma emin olabilirsiniz. Fakat siz ne vermek istiyordunuz? Sanki bu ordu yüz bin dukadan aşağı masrafla geri döner mi? O da, Turgut'un palasından sağ kalabilirlerse...

- Haydi, çılgın adam! Yüz bin altınla oyun mu oynuyorsun? On bin altını bütün ömrünce yesen bitiremezsin.

- Yemek niyetinde olmadığımı bildirmiştim.

- Sözünü bil, be adam! Bir şövalyenin karşısında bulunduğunu unutma! Bu, ne terbiyesizce konuşma böyle?!...

İbrahim Berat, bu söze pişkin bir tavırla omuzlarını silkti:

- Yüz binlerce şövalyenin yüz binlerce can harcayıp alamadığı bir kaleyi size teslim edene on bin altın gibi bir dilenciye verilmesi lâzım gelen bir sadakadan bahsetmeniz çılgınlıktan başka bir şey değil de ben çıldırmışım?!.. Şovalue. asıl korkudan siz çıldırmışsınız da haberiniz yok!

- Sen şimdi tatlılıkla razı oluyor musun?

- Ne demek istiyorsun?

- Yani şu parayı beğenip çeneni açıyor musun?

- Ne olacakmış?

- Biz adamı zorla söyletmesini de biliriz!

İbrahim Berat, bu cevaba karşı o kadar gürültül" ve uzun bir kahkaha kopardı ki, zavallı Don Garsiya, buz gibi dondu kaldı.

- Bu sözlerinize kuyruğu kopuk köpekler bile güler, Dük! Huzurunuzda yaptığım bu terbiyesizlikten dolayı b°ndenizi rpazur görünüz! Bu kadar basit düşünceli olduğunuza, daha doğrusu, benim bu gibi şeyleri düşünüp düşünmeyeceğimi peşin kestirememenize şaşıyorum!

Siz, bana bir şey yapamazsınız! Çünkü bugün kaleye girebilmek için kahraman silâhşörleriniz benim yardımımdan başka bir şeye güvenemezler! Bana bir şey yapamazsınız! İşkence, zehir, ölüm beni korkutamaz! Ben, ölümden korkr. am!

Dük, dişleri arasından çirkin bir küfür savurdu. İbrahim haklıydı. Şimdi İbrahim Berat'ın yaşaması, söz söyleyebilmesi, İbrahim Berattan ziyade, Don Garsiya için lâzımdı. Garsiya:

- Olacak bir şey iste! diye homurdandı. İbrahim Berat, derhal cevap verdi:

- Söyledim, senyör! Bizde söz bir, Allah bir! Yüz bin, yüz bin duka altını... İmparatorunuzun resmi de üstünde olacak.

- Pekâlâ, otuz bin olsun!

- Rica ederim, Dük hazretleri, artırmanızı zihninizde yapınız. Yüz bine geldiğiniz zaman bana haber veriniz. Çünkü böyle mühim ve ciddi işlerde

soğan, salata satan bezirgan gibi pazarlık etmeyi sevmem!

Don Garsiya, hiddet ve asabiyetle söylendi:

- Pekâlâ, yüz bin duka altını! Kabul ediyoruz! Fakat bizi aldatmışsan, kendini yok bil.

* * *

İbrahim Berat'in gösterdiği yere gemiler dayandı. Top ateşiyle bu zayıf duvarları bir anda yıktılar. Sandallara dolup karaya asker döktüler. Fakat Türkler de gelmiş, bu açılan gediğin başına dikilmişlerdi. Hiçbir silâhşor, yuvasının başında pençesini hazırlayıp bekleyen aslanı andıran Türklerin üzerine hücum etmeye cesaret edemiyordu.

Fakat Sen Jan şövalyelerinin en meşhur ve kahramanlığıyla tanınmış kumandanlarından Ciyo, Sen Jan tarikatını kutsal sancağını kaptı. Kılıcını sıyırıp, denizden yürüyerek yıkılan kale gediğine hücum etti. Arkasından binlerce Malta şövalyesi de yürüyüş edince, diğer silâhşörlere de cesaret geldiğinden, hep birden gediğe saldırdılar.

Hisar Reis kale dört bir taraftan sıkıştırıldığı için, bu gediğin başına ancak iki-üç yüz levent koyabilmişti. Karşılarında sayısı binleri aşan, baştan aşağı çelik zırhlara bürünmüş düşman askeri kum gibi kaynıyor, ölen eskilerin yerine sandallar yenilerini getiriyordu. Çarpışma çok korkunç ve kanlı oldu.

Türk leventleri, bütün Avrupa düşman tarihlerinin birleşerek itiraf ettikleri gibi, Turgut Reis'in kendilerine emanet ettiği kaleyi kanlarının en son damlasını akıtmadan vermezlerdi. Bu sebepten,

başlarında birer beyaz mendil, kollan dirseklerine kadar açık bir avuç bahadır, çelik zırhlar kuşanmış renk renk mantolu bu binlerce düşmana gediğin üzerinde bir karış yer bile vermeden, amansız, müthiş bir cesaret ve kudretle dövüştüler.

Gediğin ön tarafı şövalyelerin cesetleriyle dolmuştu. Arkadan gelenler, henüz can çekişen arkadaşlarının üzerine basıp cenk etmeye mecbur kalıyorlardı.

Feryatlar, küfürler, "Sen Jorj! Sen Jorj!" nidaları, "Allahüekber!" diye tekbir alan Türk kahramanlarının korkunç naralarına karışıyordu.

Şövalye Ciyo, elinde sancağıyle gediğin başında diğer arkadaşlarını teşvik etmekte ve durmadan kılıç sallamaktaydı.

Şimdiye kadar gediğe sokulan bütün şövalyeler öldüğü halce, bu Ciyo denilen şövalyenin kendilerine meydan okur gibi ortada sipsivri durarak diğer şövalyeleri cenge çağırması, Hisar Reis'in ağırına gitmişti.

Birdenbire, palasını havada döndürdü, müthiş bir nara savurdu: - Bre kahpenin oğlu!

Karşımızda dikilir, sancak tutarsın! Sen bizi azlık gördün de kafa tutarsın! Vay seni yaşatan tohuma! Canın Azraile, diye gedikten fırladı. Çelik zırhlı şövalyeleri yardı, kırdı, geçirdi.

Avrupa'nın bütün şehirlerinde kahramanlığı, yiğitliği dillere destan olan meşhur kumandan Ciyo'ya doğru saldırdı. Kanlı çelik havada bir kere parladı. Sonra şimşek gibi indi. Silâhşorun kafasını sıyırıp omuzu üzerinden kolunu yardı, geçti.

Uzun bir kan sütunu fışkırdı. Dağ gibi şövalye, olduğu yerde döndü, yere kapaklandı. Palayı yer yemez, canı cehenneme gitmişti.

Bu sırada düşman arasında tek kalan Hisar Reis'in de çevresini yüzlerce silâhşor sarmış bulundu. Fakat onun korku bilmez atılganlığından, demir gibi bileğinden ürküyor, fazla yaklaşmaya cesaret edemiyorlardı. Bu Türk leventlerinin kaşlarını çatıp atılarak öyle bir cenk edişleri vardı ki, en cesur kavgacılar bile karşılarında titrer, tüyleri diken diken olurdu.

Şövalyeler, bu on beş-yirmi levendin yalınkılıç koruduğu gedikten içeriye giremeyeceklerini, Ciyo'nun da ölümünden sonra artık

iyiden iyiye kestirmişlerdi. Fakat geri dönmek de artık imkânsızdı. Böyle bir panik başlarsa, Türkler hep birden peşlerine düşer, onları son nefeslerine kadar denize dökerlerdi. Ciyo'nun elinden düşen sancağı Şövalye Kopye almıştı. Sancağın hâlâ havada dalgalanmasına büsbütün sinirlenen Hisar Reis, Şövalye Kopye'nin de kârını itmam üzereydi ki, büyük ve hiç ümit edilmedik bir felâket daha gelip çattı.

Hisar Reis'in açılan gediğin önünde Akdeniz'in en zorlu korsanlarıyla kavga etmesinden yararlanarak Şövalye Dögeçran, diğer taraftan başka bir gedik daha açmıştı. Bu yeni açılan gedikten şövalyeler rahatça, kimseye duyurmadan içeriye girdiler.

Bereket versin Hisar Reis, bu sırada şövalyenin peşine düşmüştü.

Şövalyeler, saatlerden beri yüzlerce yoldaşlarını öldüren bu bir avuç eli, yüzü kan içinde, uğraşmaktan halsiz kalmış biçareleri iki taraftan sıkıştırıp

bir kişi kalmayıncaya kadar şehit ettiler.

Şövalyeler, açılan iki gedikten içeriye girdiler. Bandıralarını kaleye çektiler.

Bütün Hıristiyanlar, bu ümitsiz durum üzerine, Türklerin artık teslim olacaklarını zannediyorlardı. Zaten korsanların birçoğu şehit edilmişti. Fakat elinde pala, bileğinde kuvvet buldukça düşmana teslimi zül sayan bu bir avuç kahraman hâlâ sokak başlarında üç-beş kişi olarak toplanmış, vuruşuyorlar, bir taraftan bir evin köşesini siper alan dört levent hâlâ yüzlerce şövalye ile dövüşüyor, diğer tarafta arkasını duvara dayanmış tek bacaklı bir korsan, göğsü bağrı açık bir durumda, karşısındaki on zırhlı şövalye ile uğraşıyordu.

Şövalyeler sara gireli beş-altı saat olduğu halde, Türklerin sonunu alamamışlardı.

Nihayet...

Son levent de kanlı toprakların üzerine yıkıldı.

Kelime-i şahadet getirdi...

Titredi, öldü...

Bütün leventler en son erlerine kadar öldürülmüşlerdi. Yalnız Hisar Reis'i kıpırdayamayacak kadar bitkin, üç yerinden yaralı olduğu halde düşmanlar kendisini tanıdıkları için tutsak alıp Maltalıların kadırgalarında forsaya çaktılar.

Kale alınmıştı. İşte binlerce şövalye, silâhşor, kumandan ölmüştü. Bir hayli para da akıp gitmişti.

Büyük Savaş Meclisi kurulmuştu.

Artık kavga bitmişti. Gururuna paha biçilemeyen hırslı Don Garsiya ayağa kalktı. Yutkuna yutkuna şu sözleri söyledi:

- Kaleyi almakla kazandığımız zaferin büyüklüğünü anlatmaya aciz lisanım yetmez. Kaleyi elimizde bulundurmakla Türk korsanlarının denizdeki üstünlüğüne son vermiş oluyoruz. Fakat bu değerli kalenin muhafızları da omuzlarına önemli ve büyük bir yük almış olacaklardır. Aciz düşünceme kalırsa, sayın Sicilya dukası, Mehdiye kalesini korumak..

Sözün burasında Sicilya dukası, heyecandan sapsarı kesilmiş bir durumda yerinden fırladı:

- Hayır, olamaz! Bu kaleyi korumak, maalesef itiraf ediyorum, benim askerlerimin harcı değildir. Bana kalırsa, bütün Hıristiyan aleminin cesur ve savaşçı bir kısmı olan Sen Jan şövalyelerine bu kaleyi teslim edelim! Onlar muhafaza...

Malta şövalyelerinin komutanı Balif dö la Sangel de Dük'ten aşağı kalmayan bir heyecan ve telâşla yerinden fırladı:

- Hayır, olmaz! Asla olmaz! Rica ederim Dük hazretleri, bizimle alay ediyorsunuz herhalde...

Kahraman Sicilyalıların korumaya cesaret edemedikleri bir kaleyi biz nasıl koruruz? Evet, biz belki cesuruz, belki de kahraman.. Fakat hiçbir gün kahramanlığımız bir çılgınlık derecesinde değildir. Biz. deli değiliz.

- Bunda ben bir delilik görmüyorum, sayın şövalye!

- Evet, görmüyorsunuz. Çünkü korku gözünüzü karartmış. Bizi koltuklayarak atlatacağınızı sanıyorsunuz. Kalenin düştüğünü Dragut duymuştur. Neredeyse çıkıp gelir. Onun şimdi bir volkan gibi taşacak olan kızgınlığı, hırsı karşısında bu kale içinde kim durabilir? Hayır, biz bu işte yoğuz! Maalesef söylüyorum, biz bu işi yapamayız!

Belki şimdi Dragut, derhal Grant Senyör'e bu acı haberi uçurmuştur. Malta'yı kuşatmak üzere yola çıkmışlardır. Hazırlanalım, kendi yuvamızı korumaya gidelim!

Dük, alnından akan soğuk terleri elinin tersiyle sildi:

- Pekâlâ! Ne demek istiyorsunuz yani? Şimdi bu kadar zorluk ve fedakârlıkla zaptettiğimiz bu kaleyi tekrar Dragut'a lütfedip biz memleketimize mi dönelim?

- Hayır! Bu nasıl teklif?

- O halde?... Ne yapalım, canım?!...

- Dragut'un bir daha buraya saklanmaması için şehri, kaleyi yakalım, yıkalım!

Bu, en uygun bir çare idi. Günlerce çalışıp surların ve kalenin kalın duvarlarının altına büyük lağımlar açıldı. Bu mağaralara barut dolduruldu. Ada uçarken kaza olmasın diye, donanma açığa çekildi. Bütün yerli ahali kılıçtan geçirildi.

Hazırlanan fitillere ateş veren Maltalılar, sandallarla donanmaya yetiştiler.

Şimdi başta Amiral Dorya, Don Garsiya, Balif dö la Sangel olmak üzere binlerce Hıristiyan, gemilerin küpeştelerine dayanmış heyecan ve merakla, Mehdiye'nin birer dev gibi semaya yükselen burçlarına bakıyorlardı. Burası Mehdiye, korsan Dragut'un son yuvası idi.

Birdenbire, gözleri kamaştıran yüksek bir alev volkanı fışkırdı. Ateş, duman sütunları havaya doğru uçtu. Korkunç bir patlama denizi baştan başa inletti. Deniz, sanki kasırgaya uğramış gibi köpürdü, kabardı. Gemiler sallanıyordu.

***

Şövalyeler korkudan titrerken, kucağındaki yüzlerce şehit Türk leventleriyle birlikte, koca Mehdiye nin havaya uçtuğunu, tekrar yağmur gibi denize döküldüğünü gördüler.

Turgut Reis bu hali duymuş, sakalını koparacakmış gibi sıvazlayarak, kolunu Malta'ya doğru sallayarak haykırmıştı:

- Ah şövalyeler! Bundan sonra intikamımdan korkunuz! Bu işin sebebi sizsiniz! Sizi kendi yuvanızda yakacağım!

TURGUT, TEKRAR YAKALANIYOR

İmparator V. Şarl'ın taht salonunda, tanınmış Amiral Andrea Dorya da bulunduğu halde, büyük bir kalabalık toplanmış, hararetli hararetli münakaşa, daha doğrusu kavga ediyorlardı.

Her kafadan bir ses çıkıyordu. Bağıranın, çağıranın sayısı belirsizdi. Şövalyeler kılıçlarını sıyırıyor, büyük, delicesine bir hırsla yerlere çarpıyorlardı. Bütün bu gürültülere, kızgınlığa sebep Turgut Reis'ti.

Grant Senyör, yani Kanuni Sultan Süleyman başına buyruk, kimseye boyun eğmeyen, kendisinden başka efendi tanımayan Turgut'u, dik kafalılığına rağmen, beğenip alkışlamaktan kendini alamazdı.

İmparator Şarl'a bir mektup gönderip; "Resmî ordunuzla Mehdiye sarını yakmışsınız. Sebebinin ne olduğunu derhal bildirin, vesselam!" diye açıklama yapması isteğinde bulunup ortalığı büsbütün telâşa düşürürken, hiddet ve gazabı tepesine çıkan koca kahraman Turgut Reis, kadırgasına atlayıp palasını sıyırarak denize açılmıştı.

Bütün Avrupa sahilleri, onun elinden, feryadı göklere çıkarıyorlardı. Akdeniz sahilleri, sanki bir aslan merasına dönmüştü. Gün geçmiyordu ki yeniden yakılan, ahalisi forsaya atılan, yağma edilen bir şehirden haber gelmesin. Halk, derin bir korku içinde, Dragut denilen cehennemi korsana karşı kin ve intikam arzularıyla yanıp tutuyordu.

Sanki bunlar yetmiyormuş gibi, İstanbul'da Barbaros'a yapılan göz kamaştırıcı anma töreninin bir eşi hazırlanıyor, şimdiye kadar misli görülmemiş büyük bir donanmanın Haliç tersanesinde yapımına başlandığı bildiriliyordu.

Bu, doğrudan doğruya Grant Senyör ile Şarlken'in aralarında imzalanmış bulunan barışı bozmaları demekti. Böyle bir hal, bütün Avrupa aleminin, şehirlerinin Türk ordusunun ayakları altında çiğnenmesi demekti.

. Halbuki, Turgut Reis, bir kere yakalanırsa, aralarındaki banşı yırtıcı pençeleriyle parçalamaya uğraşan, sanki Oruç Gazi'nin, İlyas,

İshak Reis'lerin ve şövalyeler tarafından şehit edilen bütün Türk leventlerinin öcünü almak için başlarına bir semavî kâbus kesilen bu ünlü korsan, bir kere ele geçerse...

Burada İmparator Şarlken, heyecanını gizlemeyerek haykırıyordu:

- İşte o zaman, ey Grant Senyör! Senin bütün ümitlerin mahvolacak! Dragut denilen serserinin elimize geçmesi, senin bütün cesaret ve ümitlerini mahvedecek! : V

Dorya, bu nefis hayalin karşısında sevinçle gözlerini yumup homurdanıyordu:

- Ah Dragut! Seni, bu sefer forsamdan hiçbir kuvvet kurtaramayacak! Meğer ki Barbaros Kardeşler mezarlarından kalkabile...

Gerçekten de böyle idi. Turgut, bundan senelerce önce Korsika sahillerinde yakalandığı gibi, bir kere daha tutulursa, Barbaros Kardeşlerin ölmüş, hemen hemen bütün Türk korsanlarının da İstanbul'daki padişaha küsüp yavaş yavaş denizlerden çekilmiş bulundukları şu devirde, Turgut Reis'i kimseler kurtaramazdı.

Bu sebepten, Barbaros Hayrettin Paşa'nın hayata gözlerini yumduğu tarihten tam dört sene sonra, yani 1550 senesinde Andrea Dorya seksen parça gemisiyle Turgut Reis'i yakalayıp artık bu Türk korsanlan işine tamamıyle son vermek üzere denize açıldı.

* * *

Mevsim ilkbaharın başlangıcı, koca Turgut, bu mevsimde düşman donanmalarının denize çıkacağını ümit bile etmediğinden, Cebre adasındaki koyda gemilerini karaya çekmiş, leventler her tarafta parti parti çadır kurmuş, kuzu kızartıp nara atarak, davul çalarak eğleniyorlardı.

Dorya, Turgut'u tamamen kıpırdanamayacak bir halde yakalayacaktı.

Denizleri orman gibi kaplayan büyük donanma gelip Cebre limanının ağzına demirlerken, leventler gözleri dönmüş, hayret ve dehşetle reislerine koşup haykırdılar:

- Aman Reis, mahvolduk! Dorya, seksen parça ile, bulut gibi ufukta gözüktü. Gelip limanın ağzına demir attı!

Bütün leventler, Reis'in çevresinde toplandılar. Onun ince zekâsı, şaşmak bilmez düşüncesiyle meseleyi kavrayıp vereceği kararı sabırsızlıkla bekliyorlardı. Reis'in her işin üstesinden geleceğine iman etmişlerdi. Turgut Reis, yavaş yavaş ayağa kalktı. Bir eli kamasıyle oynarken diğeriyle sert kırçıl sakallarını taradı, göğsünü şişirdi. Sanki şöyle bir bahar gezintisine çıkıyormuş gibi ağır ağır yürüyerek Dorya'nın gemilerini görebileceği bir tepeye çıktı. Bir süre onları süzdü, düşündü.

Herkes, Reis'in ağzından çıkacak sözleri bekliyor, omuzlarıyla birbirlerini dürtüp sabırsızlanıyorlardı. İçlerinden biri, elinde olmayarak, ağzıyle ıslık çalarak haykırdı:

- Hey gözünü sevdiğim talih! İşte başımıza gelen bu işe ne denilir? Birer küçük kayabalığı gibi ağa tutulduk. Topumuz birden Dorya'ya yem olacağız. Yuf dsun!

Fakat levent, sözünü bitiremedi. Korku ve şaşkınlıkla geri çekildi. Reis'in gözleri çakmak taşı gibi kıvılcımlar saçıyordu:

"- Asla! Dorya, bir ikinci defa, beni eline geçiremez! Kollarım, forsanın sonu gelmeyen azaplı işkencelerinin ağrısını hâlâ çekiyor! Buradan kurtulacağız. Hem bu, öyle bir kurtuluş olacak ki, buna asırlarca bütün cihan gülecek! Dorya'ya gülecek!"

Reis'in tepesi atmış, sanki İzmir'in köylerinde sokaklarda çocuklarla kavga ettiği günlerine dönmüştü. Durmadan, yakası açılmadık küfürler sallıyordu.

Korsanlar, ümitle titrediler.

Barbaros'un, "Benden yüksek ve ileridir!" dediği Turgut, öyle harikalar yaratmış, öyle akıllara durgunluk veren işler icat etmişti ki onu, "kurtulacağım!" dediği yerde şeytanlar bile tutamaz, dört bir yanına ateş yaksalar, yarar geçerdi.

Turgut Reis, asırlardan beri, denizlerin eşini görmediği, bir daha göremeyeceği bir kumandandı. Gültekin kadar kahraman, bir Yıldırım kadar cesur, bir Timurlenk kadar cenkçi, bir Cengiz kadar kurnazdı.

Turgut Reis, yapacağı işin büyüklük ve tuhaflığını beş on dakika kadar düşündü. Alaycı, ince dudakları yukarıya doğru kıvrılıyor,

keskin, içinden zekâ taşan gözlerinde küçümseme kıvılcımları parlıyordu.

Dorya, mümkün olsaydı da bu bakışları görebilseydi, yüzlerce geminin ortasında, binlerce şövalyenin arasında bulunmasına rağmen, iliklerine kadar titrer, Turgut'un yeni bir tokadını yiyeceğini anlardı.

Reis, önce şu emri verdi:

- Leventler yerlerine! Sudaki gemiler açılsın! Limanın ağzında misafirlik kaidesine uymayarak büyük bir terbiyesizlik ve yüzsüzlükle, ta burnumuzun dibine kadar sokulup demirleyen şu çürük tekneleri açığa atmak için topa tutsunlar!

Reis'in emri, beş-on dakika içinde, Türk korsanlarına has çeviklik ve hızla, derhal yerine getirildi.

Suda bulunan dört-beş kalite kürekleri çözdü, limanın ağzına doğru uçtu. Dorya'nm donanması üzerine şiddetli bir borda ateşi açtı.

Şövalyeler, Turgut'un bu haline kahkahalarla gülüyorlardı. Dorya o kadar fazla gülüyordu ki, eliyle kasıklarını tutmaya mecbur kalıyor, durmadan eğilip kalkıyordu:

- Aman yarabbi! Bu, aklıma hiç gelmezdi. Turgut, bizi topa tutuyor! Bu korsan ya aptallaştı, yahut büyüklüğümüzün parıltısı önünde aklını kaçırdı!

Bu sözlerden sonra, dudaklarındaki gülümsemesi silinmeden emretti:

- Gemileri, Dragut'un top ateşi yetişemeyecek kadar açığa alınız. Boş yere kan dökülmesin!

Koca tilki, nasıl olsa kafeste..

Gemiler derhal demir alıp, limanın ağzından biraz uzaklaştılar. Gene limana hiçbir gemi, hatta ufak bir kayık bile kendileri görmeden

giremeyecek kadar yakın bulunuyorlardı.

Koca tilkinin kaliteleri, Dorya'nın gemilerini topa tutup liman ağzından açılmaya mecbur ettiği gece, adada baş döndürücü hızlı ve garip bir çalışma başladı.

Reis'in emriyle limanın ağzında o gece hemen bütün forsaların, leventlerin, kaptanların, ada halkının el birliğiyle yaptıkları büyük istihkâmların içerisine gemilerin uzun menzilli toplan taşındı. Sabah

I

olur olmaz, ikinci bir ateş başladı. Toplar, bu sefer sahilden ateş püskürüyorlardı. Dorya onun bu haline de kahkahalarla güldü:

- Aman yarabbi! Korsan sapıttı! Ne yapacağını şaşırdı! Bir gecede yaptığı, uğraştığı şu koca istihkâmlar, acaba bizi biraz daha açıkta bekletmekten başka ne işe yarayabilir? Artık Türk korsanlarında iş yok! Ne akıl kalmış, ne bilgi...

Dorya, bu sözlerden sonra, çevresine dönüp Rodos şövalyelerine ders veriyordu:

- Bu, onun son titremesidir. Elimizden onu hiçbir şey, hatta şeytan bile kurtaramaz!

Şövalyelerden biri, acı acı güldü ve sonra aynı acı nağme ile homurdandı:

- Yalnız Barbarossa kurtarır! Dorya, kahkahalarla güldü:

- Maalesef dostum! O zamanki Barbaros Kardeşler korkusu artık mevcut değil... Belki artık onların kemikleri bile çürümüştür. Meğer ki Barbarossa Kardeşler kefenlerine bürünüp mezarlarından kalkarak Dragut'a yardım edecek kadar büyük bir mucize doğabilsin!

Turgut, bu sefer de her yandan yakalanmıştı. Acaba Barbaros Kardeşler, artık yalnız namları kalan bu deniz kahramanları kefenlerine bürünüp gelecek miydi? Belki de bu mucizeyi Turgut kendi kendine gösterecek, Barbaros Kardeşleri bulundukları hayal ve ruh aleminden çıkarıp yeryüzüne getirmek gibi yersiz bir azaptan kurtaracaktı.

Turgut'un sahile yeni kurduğu istihkâmların ateşinden korumak için Dorya, gemilerini biraz daha açığa aldı. Böyle olmakla beraber, limanın ağzından onlar görmeden bir kuş bile uçamazdı.

Bu sırada tepeye Reis'in çadırı kurulmuş, üzerine de bayrağı çekilmişti. İki-üç günde bir istihkâmlardan tek tük top atılıyor-, sözde açıkta bekleyen

gemileri korkutuyordu. Sonra bu top seslerinden de eser kalmadı. Sanki limanda o ünlü, ele avuca sığmayan Dragut ve Türk korsanları bulunmuyordu. Limana garip bir ölüm sessizliği çökmüştü. Fakat Dorya, mümkün olsaydı da limanın içini görseydi,

orada yerlilerle birlikte binlerce forsa ve levendin birleşmesinden doğan büyük bir kalabalığın esrarengiz bir işle uğraştıklarını, gece gündüz çalıştıklarını sezebilseydi, korkudan dudağı patlardı.

Turgut'un limanın ağzına kurduğu istihkâmlar, gemilerin kolayca içeriye girmesine karşı belki bir zorluktu, fakat Turgut da dışarıya çıkamazdı.

Dorya; Şarlken'e, Malta Grant Metri'ne ve Fransa'ya haber salmıştı. İmdat kuvveti ve büyük toplar gelir gelmez, yeni yapılan istihkâmları burunları bile kanamadan yıkacak, limanı içindekilerle birlikte alacaktı.

Adanın bütün çevresi yoklanmış, Turgut'un kendi bekledikleri boğazdan başka kaçacak bir yeri olmadığı anlaşılmıştı. Dorya, Turgut'un limanda sakin ve sessiz oturduğunu sandığından, limanın ağzındaki derinlikleri ölçmek istiyordu. Çok yakında bir taraftan karadan istihkâmlara hücum olunurken, Dorya da denizden büyük gemilerle hücum edecekti. Yalnız bu büyük gemilerin karaya oturmasından korkuyordu. Üç kişilik kalite, dört gün, Dorya'nm da çalışmasından kuvvet alarak liman ağzına kazık ve işaret çaktılar.

Liman içindeki esrarlı işini bitirmek için çalışmakla beraber, koca korsan, Dorya'yı da gözden uzaklaştırmıyordu. Dorya'nm bu ateşli çalışmasına için için gülüyordu. O, Amiralin maksadını anlamıştı. Fakat derinliklerin kazıklanması işi bitip de işaretler konulduğu zaman, uzaklaşan Cenevizlilerin diktikleri kazıkların üzerine doğru kalitesiyle bir yıldırım gibi saldırdı. Bütün kazıklan, gemicilerin günlerden beri bin zorlukla çaktıklan işaretleri kendi eliyle kırdı, geçirdi.

Dorya emir vermiş, Turgut'un kalitesine ateş ve top yağdırmışlardı. Fakat koca korsan, hiç istifini bozmadan, aynı kahraman haliyle sanki bu ateşler, gülleler, havada uçuşan kurşunlar kendisini selâmlayan bir donanma eğlencesiymiş gibi soğukkanlılıkla işini bitirmiş, tekrar limana dönmüştü.

Qr,.,~ ku cüretkârlığına ve büyük zaferden kendilerine bir şeref hissesi aumak için bekleşen şövalyeler, pomatlı, dantel elbiseli kontlar çok kızmışlardı.

Yalnız Dorya, hâlâ kahkahalarla gülüyor, alay ediyordu:

- Zavallı Dragut! Ne gülünç hallere düşüyor! Şu yaptığı çocukça kahramanlıklara bakınız! Ben, birkaç kadırgayı kuma oturtmakla onu kaçırır mıyım acaba?

Bütün Avrupa şehirleri ayağa kalkmıştı. Eğer Hazreti İsa İncil'de yazıldığı gibi, tekrar yeryüzüne inmeye niyet edip de Cebre adasını seçse, Avrupa ancak bu kadar sevinir ve ancak bu kadar kalabalık oraya gitmeye can atardı.

Yer yer tellallar çıkıyor, ellerindeki boruları öttüre öttüre sokak sokak dolaşıyorlardı.

Dorya'nm bütün cihana saldığı şu haberi, her Hıristiyanın kulağına bağıra bağıra zorla sokuyorlardı:

"- Haşmetlu imparatorumuz V. Şarlken'in emir ve arzusuyle Ceneviz dukası ve bütün Hıristiyan aleminin amirali bulunan ben Andrea Dorya, cihana bildiririm ki, senelerden beri sahillerimizi yakıp yıkan, ülkelerimizi ateşe salan Dragut nam Türk korsanını bütün gemileri ve arkadaşlarıyla birlikte Cerbe adasında esir aldım. Bu parlak törende bulunmak üzere bütün Hıristiyanları Cebre adasına davet etmekle şeref duyuyorum."

Sokaklarda tellallar bu haberi okuyup bitirirken dehşetli bir alkış tufanı kopuyor, şapkalarını atıp tutanların, bağıran ve haykıranların, birbirlerinin boynuna sarılıp şapur şupur öpüşenlerin sayısı hesapsız bulunuyordu.

Kiliselerin çanları büyük uğultularla inliyordu. Kendilerine bu mesut günü gösteren Hazreti Meryem'e dua için koşuşan halk kapılarda birbirlerini çiğniyor, meyhaneler adam almıyor, çocuklar avaz avaz şarkılar söylüyorlar, okullar, iş yerleri tatil yapıyorlardı. Bu, büyük bir bayramdı.

Zengin Hıristiyanlar, dükler, kontlar, şövalyeler, kralın gözüne girmek isteyenler, bütün Hıristiyan sahillerindeki gemileri kiralamışlar, akın akın, grup grup yanlarında, Dragut'u yakalayan kahraman Andrea Dorya'ya ve subaylarına sunulmak üzere değerli hediyeler, güzel kızlar, Cerbe'ye doğru sel gibi akıyorlardı.

Andera Dorya ile beraberindeki amiraller, dükler, kontlar Avrupa'ya uçurulan haberin üzerinden günler geçtiği halde, hâlâ hiçbir taraftan bir iz göremeyince, bu alâkasızlığa mana veremediler. Ne oluyordu acaba?

Dorya da imdat kuvvetinin, hele Dragut'un nasıl yakalandığını görmek üzere gelecek olanların bu kadar geç kalmalarına hiçbir mana veremiyordu. Acaba Avrupa daha önemli bir işle mi uğraşıyordu?

İspanya'dan, Malta'dan, Cenova'dan, Fransa'dan gelecek olan binlerce seyirci acaba nerede kalmışlardı? Mevsimsiz bir fırtına mı çıkmıştı? Salgın bir hastalık mı gelip çatmıştı?

Dragut'un istihkâmların tepesinde kurduğu çadır üzerindeki sancağı hâlâ dalgalanıyordu. Böyle olmakla beraber, Korsandan da hiçbir hareket gözükmüyordu. Belki artık o da kurtuluş yolunu uyumakta bulmuştu.

Bekleye bekleye sabırsızlanan şövalyeler, homurdanmaya başlamışlardı ki ufukta siyah bir karaltı gözüktü. Bu haber derhal bütün gemilere yayıldı.

Dorya, derhal emretti. Gelen gemileri özel törenle karşılamak için toplar gürüldemeye, sancaklar çekilmeye başladı.

Teknecik, artık iyiden iyiye yaklaşmıştı. Fakat arkasından hiçbir gemi gözükmüyordu. Dorya, daha fazla sabredemeyeceğini anladı. Merak ve telâşından yerinde duramıyordu. Kendisini şaşkın ve gülünç bir halde görüyordu. Hemen bir filikaya atlayıp gemiyi karşıladı.

Bu, bir Maltız kalitesi idi. Dorya etrafında ünlü amiraller, dükler olduğu halde geminin güvertesine fırlayıp kaptanın yanına koştu. Hırsından, kalınlaşan boğuk bir sesle bağırdı:

- Ben haber göndereli kaç gün oluyor, senyör! Hani imdat kuvvetler? Niçin tek başınıza geliyorsunuz?

Maltız amirali boynunu bükmüş, yağmurda kalmış ıslak kedi yavrusu gibi pis pis düşünüyordu.

Dorya ve şövalyeler irkildiler:

- Yoksa imdat kuvvetleriyle gelen misafirler bir kazaya mı uğradılar? Bir fırtına, bir tayfun filan?...

- Maalesef. Amiralim, bundan da fena...

- Bundan da fena mı?.. Sakın imdat kuvveti göndermekten vazgeçmiş olmasınlar? Adam sen de, ne çıkar? Ben de İmparator hazretlerinin göndereceği imdat kuvvetini beklerim. Nasıl olsa, deniz tilkisi tuzakta..

Maltız kaptanı, tekrar tekrar içini çekti. Artık şaşılaşan gözleriyle yan yan onlara baktı:

- Amiral hazretleri! Maalesef fena olan kavadis, gelen imdat kuvvetlerine ait değil...

- O halde, İmparator bir kazaya uğradı, aman yarabbi!

- Hayır, Mesih'e hamdolsun, imparatorumuz turp gibi sapasağlam.

- Yoksa Şövalye Lavalet mi vefat etti?

- Hayır maalesef... Pardon, yani o da yaşıyor.

- Grant Senyör, ordularını Viyana'ya mı soktu?

- Hayır, o da İstanbul'da istirahatte...

Andrea Dorya, hırsından kuduruyordu. Ayağını yere vurdu. Ağzı köpürmüştü:

- Peki be adam, ben keramet sahibi miyim? Söylesene ne oldu? diye haykırdı.

- Bırakmadınız ki söyleyeyim! Söyleyeceğim söz, Dragut'a ait.

- Kaptan! Ya sen konuşmasını bilmiyorsun, ya ben senin söylediklerini anlamıyorum. Dragut'a ait ne gibi felâketli bir haber olabilir ki? Topal tilki şu limanda yatıyor.

- Şu dakikada Dragut, bütün gemileriyle beraber, Akdeniz'i altüst edip buraya gelmekte olan binlerce gemiyi, içindeki hazinelerle beraber, teker teker avlamakla meşgul...

Deminden beri yüzleri buruşan, sararan Dorya ve şövalyeler, geniş bir nefes alıp kaptanın bu sözleri üzerine kahkahalarla gülmeye başladılar:

- Biz de bir şey söyleyeceksin sanmıştık. Sen biraz aklını kaçırmışsın dostum. Korkulu rüya filan mı gördün yoksa, ne oldu?

Hiddet sırası bu sefer kaptana gelmişti:

- Ruhulkudüs adına yemin ederim ki söylediklerim, bir eksiksiz, doğrudur. Şu dakikada Dragut bütün Avrupa sahillerini yakmakta ve kendisinin nasıl yakalandığını seyretmek için yola çıkanları teker teker yakalayıp forsasına çakmaktadır. Biz Sicilya'dan kalktık, buraya geliyorduk. Yolda Dragut bizi önledi. Kaçmak istedik. Benden başka hiçbir gemi kurtulamadı.

Bildiğiniz gibi, yılanlara parmak ısırtacak şekilde suyun yüzünden kayan kalitesiyle bütün gemilerimizi teker teker avladı. Ben, yakamı güç sıyırdım!

- Bu, olacak şey değildir. Barbarossa Kardeşlerin dirildiklerini söyleseydiniz inanırdım. Fakat böyle bir şeye inanamam. Dragut'u biz şu limana kapattık. Bütün gemileriyle birlikte kapattık.

Sizin buraya geldiğinizden bile haberi olmadan, biçare yoksul, şu gördüğün limanda yatıyor.

Siz, herhalde, başka bir Türk korsanına rast geldiniz, yenilişinizi \e\n\ için Dragut bizi kovaladı diyorsunuz!

Kaptan, hiddetten kıpkırmızı kesilmişti:

- Amiralim, dikkat ediniz! Bir Malta şövalyesine hakaret ediliyor. Ben aldanmıyorum ve aklanmadım. Gördüğüm korsan, tamamiyle Dragut'tur. Sancağı, kalitesiyle Dragut. Hatta, şu kulaklarımla, onun kendisine mahsus olan kavga narasını bile işittim. Onun sesi, hâlâ kulaklarımda çalmıyor. Dragut veya Dragon,(47.1) her ne halt ise, ta kendisi. Hem ejderha çok nazik ve efendi.. Bu sefer hazineleri ve esirleri alıyor, gemileri yakıyor, ölüm yok..

- Kaç gemisi vardı?

- On iki.

Bu, olmayacak bir şeydi. Dorya şaşırmıştı. Gerçekten Dragut'un Cerbe koyunda on iki kalitesi vardı. Dorya, birdenbire, elini kafasına vurdu:

- Yazık, hiç akıl edemedik! Bu, Turgut'un bir oyunudur! Koca tilki, bizi aldatacağını sandı.

Yalnız bilmiyor ki ben, ondan daha eski bir kurdum. Ne yaptığını anladınız mı?

Şimdilik kimse bir şey anlayamamıştı. Etrafındaki şövalyeler, Dorya'nın bu sözünü sırıtarak karşıladılar. Hayretle bakıştılar. "Bir şey anlamadık" demek kimin haddine?.. Dorya kahkahalarla gülerek devam etti:

- İmkânı yok, anlayamazsınız. Ben söyleyeyim: Korsan, Anadolu'daki arkadaşlarına haber gönderdi. Onlar da tıpkı onunkiler gibi on iki kalite ile onun bayrağını çekip denize açıldılar. Biz bunu duyunca, onu aramak için derhal denize açılacağız. O da, o zaman rahatça buradan çıkıp gidecek. Fakat ben, böyle dalaverelere kapılacak kadar enayi değilim. Yağma yok! Demir alınız, limana hücum ediyoruz. Şimdi gerçeği göreceksiniz. Korsan bizim bu halimize çadırından gülüp duruyor.

Dorya'nın dediği gibi, Turgut onların bu hallerine gerçekten gülüp duruyordu, ama ne çare ki çadırında değil, cayır cayır yaktığı Hıristiyan gemileri karşısında çubuğunu içerek...

Gemiler demir aldı. Dorya başa geçti. Sinirden kısılan sesiyle emirler veriyordu:

- Dikkat! Şimdi ateş edecekler, dikkat! Toplar bize doğru çevriliyor! Kaliteler şu kayalıklarda saklı...

Herkes heyecan içinde, Dragut kendilerine ateş etti, ediyor diye avunarak sahile yaklaştılar.

Hiçbir savaşta, hiçbir donanma bugün Dorya'nın ettiği kadar düşmanın kendisine saldırması için dua etmemiştir. Fakat istihkâmlardan değil top parıltısı, insan gölgesi bile gözükmüyordu.

Turgut'un cenk etmeye niyeti yoktu. Asıl bu sessizlik de Dorya'yı çileden çıkarıyordu. Sahile yaklaştılar. Biri bir ihtiyatla çıktılar.

Fakat garip değil mi? Turgut, hâlâ ateş etmiyordu. Limana baktılar. Değil on iki kalite, tek bir sandal bile görünmüyordu. Dragon, hâlâ ateş püskürmüyordu.

"Dorya, gözlerini oğuşturdu. Sıkılmasa, rüya gördüğüne inanacaktı.[48] Binlerce levent, on iki kalite nereye gitmişlerdi? Sanki Türkler esrarlı bir kuvvetin yardımıyle yeri yarıp içine saklanmışlardı. Onların bu saflık ve yenilişleriyle alay eder gibi, Turgut Reis'in bayrağı da rüzgâra uymuş, boş çadırın üzerinde hâlâ dalgalanıp duruyordu.

Yenilgi pek müthiş ve ağırdı. Şövalyelerin, hele Andrea Dorya'nın çenelerini bıçak açmıyordu.

Kendini tutamayıp sendeledi. Bütün kanı damarlarından çekildi. Bulunduğu yerde sallandı, üzerine müthiş bir fenalık gelmişti. Alnından soğuk ter damlaları şıpır şıpır akıyordu.

Eğer Turgut'la karşı karşıya cenk edip onun yatağanıyle ölseydi, can çekişirken gene bu kadar acı, bu kadar ezici bir azap ve ıstırap duymazdı.

Bu, bütün Hıristiyanlık alemine, hele deniz tarihine karşı ne acı bir yenilişti! Preveze savaşında iki donanma karşılaşmış, biri yenmiş, biri yenilmişti. Fakat burada iki zekâ, iki ruh, iki amiral çarpışmış, birisi öbüründen çok ince ve üstün olduğunu ispat etmişti.

Turgut'un alaycı, tırtlayıcı kahkahaları kulaklarında çın çın ötüyordu. Tevil edilecek söz, yapılacak hiçbir iş yoktu. Bütün şeref ve haysiyeti, kazandığı şöhret, düşmanın acı bir oyunuyle mahvolmuştu. Bir deste

iskambil kağıdı gibi, bütün ümitleri, Dragut'un bu fiskesiyle darmadağın oluvermişti.

Bu sırada sahilden bir sandalın yaklaştığını gördüler. Sandalın içinde bir adam durmadan beyaz bir bayrak sallıyordu. Hemen gemiye aldılar. Bu, Cerbe şeyhi idi. Sanki felâketi daha iyi süslemek için bir de Arap lâzımdı.

Amiralin ayaklarına kapanıyor, ağlıyor, sızlıyor, her türlü tekliflerini yerine getirmeye hazır bulunduğunu söylüyordu. Fakat bütün bunlar Dorya'yı büsbütün küçültmekten başka işe yaramıyordu. Yerinden fırladı. Şeyhin yakasına yapıştı:

- Söyle! Çabuk söyle! Dragut nerede? Dragut nereye gitti? Diye haykırdı.

Şeyh, gırtlağını Dorya'nın elinden zor kurtardı. Kıpkırmızı kesildi. İkinci bir suale meydan vermeden eliyle uzak, pek uzak ufukları gösterdi:

"- Turgut gitti! Bütün gemileri, arkadaşları, topları ve hazinesiyle çoktan gitti." dedi. Ve bu sözler, deniz tarihine geçti.

Dorya, bir çılgın gibi karaya sıçradığı zaman, Turgut'un bütün sihir ve kerameti meydana çıktı.

Turgut Reis, koca Akdeniz'in altını üstüne getirmiş, on altı yaşından beri bir kuş gibi hafif olan kalitesiyle Akdeniz'in her tarafını karış karış ölçmüş, biçmişti.

Bu sebepten, adanın arka tarafından ortasına doğru bir dere yatağı bulunduğunu biliyordu.

Fakat bu dere, kendi bulunduklan yerden dört beş mil uzakta bir tepecik önünde birdenbire kayboluyordu.

Dorya'nın dediği gibi, kurnaz bir tilki olan Turgut Reis, bu dere yatağından yararlanmaya karar verdi. Zaten Turgut için, nasıl olsa, ufak bir kalitesini adanın arkasına atıp gemileri bırakıp kaçmak kabildi. Fakat koca kahraman bu zilleti, arkadaşlarını, gemilerini bırakıp kaçmayı nefsine ağır bulmuştu. O, bütün cihana, artık: "Turgut Reis, Dorya'dan kaçtı!" dedirtmek istemezdi. Onda bir Oruç Reis, bir Türk erkeği ruhu vardı. Emir verdi. Yerli ahali ve forsalar zorla, istemeyerek, leventler ise sevine sevine gemilerin bulunduğu koydan dere yatağına kadar toprağı yarıp düzleştirdiler.

Geceli, gündüzlü devam eden uzun bir çalışma sonunda bu tesviye işi başarıldı. Bundan sonra Reis, yola ağaç kütüklerinden geniş kalaslar uzattı. Adadaki bütün hayvanları ve insanları gemilerine koştu. Karadan yürüterek

adanın arkasına artı. Belki de bu usulü, Fatih Sultan Mehmet'in ruhu onun aklına ilham etmişti. Zavallı Dorya, bu sırada kurt yuvası başında uyuklayan kart bir tazı gibi, Turgut'u koyda sakin sessiz oturuyor sanmış, Turgut'u nasıl yakalayacağını, son deminde kazanacağı şeref ve itibarı hayal edip gitmişti.

Turgut Reis, bütün gemilerini arka taraftan denize indirdikten sonra, zarif ve ince kalitesinin başına geçti. Hemen emir verdi. Yelkenler fora edildi. Kürükler çatırdadı. Korsan, yeni kavgalara başlamak için Akdeniz'e atıldı.

Fakat asıl acı komedya şimdi başlıyordu. Bütün Avrupa çala oynaya, grup grup, Turgut'un esir alınmasında bulunmak şerefini kazanmak için Cerbe'ye doğru geliyordu. Bu gemilerden üç tanesi hızla ilerlerken birdenbire, korkunç Dragut'un bayrağı ile karşılaşmışlar, neye uğradıklarını anlayamamışlardı.

Gemiciler, ilk önce, gözlerinin gördüğü acı akıbete inanamamışlardı. Fakat ilk top patlayıp da Türk korsanları tekbir alarak üzerlerine hücum edince, zaten Turgut'un akıllara durgunluk veren hikâyelerini dinleye dinleye kulakları dolan bîçareler, feryadı göklere çıkardılar. Gemide bulunan askerlerin kendilerini korumak için silâha el atmasına bile fırsat ve imkân vermiyorlardı.

Turgut Reis, kendisini seyretmek için gelen bu binlerce dük, düşes ve kontları bütün hazineleriyle birlikte ele geçirince, artık Avrupa'da Turgut Reis ile kimsenin başa çıkamayacağına herkes inandı. Bir kaza kurşunu bu işi başaramazsa, Turgut'un da Hızır gibi rahat döşeğinde ölümünü beklemek lâzımdı.

Herkes, onu başka yaradılışta, insandan gayri cin veya peri taifesine mensup bir yaratık sanıyordu.[49]

TURGUT REİS GELİYOR

Turgut Reis, elini kaldırıp bağırdı:

- Bu küçük salyangozlar beni kim sanırlar, neye ve nelerine güvenirler?

O devirde Türk leventleri, Turgut, Barbaros, Oruç gibi şan, şöhret ve kuvvet sayesinde öyle tören ve denizle ilgili imtiyazlara sahip olmuşlardı ki, artık bu merasim yavaş yavaş bir merasim olmaktan çıkıp bir tabii deniz kanunu yerine geçmişti.

Bu kanun hükümlerine göre, Akdeniz'de bir Frenk ticarej: gemisi, bir Türk bastardasına, hatta kalitesine rastlarsa yelkenlerini istinge edip orsa alabanda yatarak kıymetli bir hediye sunmaya mecburdu.

Halbuki Turgut Reis'in kendisine ehemmiyet vermeden geçtiğini gördüğü gemi, büyük bir Venedik "parça"sıydı.

Kaptan Kanuni Sultan Süleyman'la aralarındaki mukavelelere, gemisinin süratine, büyüklüğüne güvenerek aslında bir amiral olmayan Turgut'u selamlamaya lüzum görmemişti.

Kaptan Paşalık makamına on iki sene Hızır Reis şan ve şeref verdiğinden, İstanbul'da herkes Kaptan Paşa olmak istiyordu. Zaten devlet kapısında bir yer kapabilmek için, sarayda köle gibi büyümüş, kul terbiyesiyle yetişmiş Sırp, Rum, Yahudi, Hırvat dölünden dönme olmak lâzım geliyordu. Taşralı Anadolu uşağı olmak büyük bir kusur sayılırdı. Türk söz bilmez, saz çalmaz, seyran bilmez, ayranı lık lık içer kaba bir asker sayılırdı. Padişah, canını Türklere emanet edemiyordu. Bu devşirme dönmeler de asıl ana babalarının memleketlerini yakıp yıkan Turgut'un içten düşmanıydılar.

Hızır Reis, Kaptan Paşalığı eşsiz cesareti, ince ve kavrayışlı zekâsı, dört ikime yayılan Barbaros adının şan ve şöhretine borçluydu. Bundan başka Hızır Reis, saray politikasına karşı koyacak kadar ince ve kaygan bir zekâya sahipti. Turgut ve arkadaşları: "Venedik'le dostuz" diye birtakım garip fikirlere kapılıp yazkış Haliç'te demir atıp cenk emri beklemeyi kendi hür ve coşkun hislerine uygun bulmadıklarından bir türlü Hızır Reis'in arkasına takılıp İstanbul'a gidememişlerdi.

Bu sebepten, Turgut'u seven Hayreddin Paşa onun bir korsan kadırgasını, Padişah bastardasının ihtişam ve debdebe taşıyan sedef kakma "kamarasına" tercih edişini hakir görmemiş, bütün Cezayir korsanlarına serdar eyleyip Turgut'a gönlüne, kafasına göre bir iş vermişti.

"Zaten Turgut, Hızır Reis'in bir amiral olmaya uygun yaradılışından çok, Oruç'un bir korsan reisine lâyık ateşli, coşkun, kahramanlık hisleriyle yoğrulmuştu.

Bununla beraber, korsanlar Kaptan Paşanın, Avrupa'ya yapacağı her sefere gönüllü olarak katılıyor, eski reislerini düşman karşısında yalnız bırakmıyorlardı.

Nitekim, Preveze savaşı Turgut'un yardımiyle kazanılmıştı. Onun Dorya'yı arkadan vuruşu ince bir görüş eseriydi.

Turgut Reis şen ve şatır, vicdan hürriyetinin âşığı, namus, şeref, milliyet hususunda zerre kadar şakaya gelmez bir Türk'tü.

İşte bu sebeplerden devşirme vezirler, Hızır ölünce içlerinden birini Kaptan Paşa yapıvermişlerdi. Yoksa Barbaros'tan sonra Kaptan Paşalık makamı Turgut Bey denilen meşhur korsan Reisindi."

Devlet adamları, Hızır Reis'in Kaptan Paşalığı ile şan ve şöhret kazanan Kaptan Paşalık makamına "Kaptan Paşalık mesnedine bir deniz hırsızını getirmek doğru değildir!" diye Hızır Reis'in yoldaşı Turgut'u Kaptan Paşa yapmamak için uğraşmışlardı. Ancak bütün Anadolu, Avrupa'yı namının dehşetinden titreten, sinesinde yetiştirdiği öz evlâdı Turgut Reis'i denizlerin hakimi tanır, onu başında görmek isterdi. Yalnız Kur'an-ı Kerim'de aksi yazılıymış gibi bunu ağzına alıp da kimseler söyleyemez olmuşlardı.

Sokullu'dan sonra Kaptan-ı Derya olan Hırvat Sinan Paşa Turgut'u beğeniyordu. O, Turgut'a haber gönderip tanışmak istemişti.

Turgut, leventleriyle beraber, adalar denizine gelip donanmalar karşılaşınca, birbirlerini selâmlamak için top atarlarken, Turgut Reis'in leventleri manevrada Kaptan Paşa'nın acemi oğlanlarından daha çok sürat ve intizam göstermişlerdi. Korsanların tüfek ve top ateşlerinin, cihan Padişahının donanmasıyla ölçülemeyecek kadar düzgün ve üstün bulunması Sinan Paşa'yı düşündürmüş ve:

"- Turgut, şayet hükümete karşı gelmeye karkarsa hakkından gelmek çok müşkül olur!" diye Padişah'a arz edip Turgut Reis'e "Derya Beyi" rütbesini verdirmişti.

Fakat vücudunda bulunan bir bitin yardımiyle Sadrazam olan kardeşi dönme Rüstem Paşa ve onu koruyan Sultanın başgözdesi Rustan dönme Hürrem Sultan, Turgut'un şöhretinden korkuyor, onun Preveze ve civarının beyliğine tayinini, korsan reisi gemisinde bir amiral gibi fener yakmasını bir türlü hazmedemiyorlardı.

İşte bütün bunları, olup biteni kulaktan kulağa işiten Venedik ticaret gemisinin kaptanı, Devleti Osmaniye ile kendi aralarındaki antlaşmaya ve devşirme vezirlere güvenerek Turgut Reis'i büyük bir amiral saymamış, gemilerine selâm vermeden sıyrılıp göçmek dilemişti.

Bu hareket, Turgut Reis'i delirtmeye yetmişti. Leventlerin hiddet ve gazaptan gözleri dönmüş, Reis'in vereceği emre bakıyorlardı.

Turgut, Venedik tüccar gemisinin kaptanının gösterdiği bu laubali harekete kızarak kükredi:

- Yelkenleri fora edin! Küreklere kuvvet! Şu deniz sıçanlarını tutup suda boğalım!

Turgut Reis'in üç kalitesi, takım pare yelkeniyle önlerinde uçup giden Venedik gemisinin ardına takıldı.

Venedik gemisinin hızı çok fazlaydı. Kaptanı en çok buna güvenmişti. Belki de paçayı kurtaracaktı. Fakat rüzgâr, birdenbire kesiliverdi. Evvelce de yazdığımız gibi, Türk gemileri küreğe kuvvet veren hafif, Venedik gemileri ise yelkenle yürür büyük parçalardı.

Korsanlar, rüzgâr durup da Venedik gemisinin yavaşladığını görünce, bir ağızdan, sevinç ve neşe ile şarkılar söyleyerek etrafını sardılar. Reis, böyle dağ gibi bir galere birdenbire rampa olacak kadar tecrübesiz değildi. Önce, onu uzaktan uzun menzilli toplarıyla kalbura çevirdi.

Dövüş çok kanlı ve korkunç oldu. Korsanlardan pek çoğu yaralandı. Ambarlar yaralılarla doldu.

Venediklilerin bu kanlı kavgası, Türklerin ayranını kabarttı. Arkadaşlarının öcünü almak için bütün Hıristiyanları kılıçtan geçirdikten sonra gemiyi denizin ortasında cayır cayır yaktılar.

Gemide paha biçilmez değerli eşya, para vardı. Küçük bir hazine demek olan bu geminin Turgut Reis tarafından aptal kaptanın çocukçasına bir gururu yüzünden ortadan kaybolması, Venedik Onlar Meclisi

üyelerinin aklını başlarından aldığından, İstanbul'a bir balyoz gönderip Kanuni Sultan Süleyman'a:

"- Türk leventlerinin ettikleri zulüm nedir? Bu hal, dostluğa sığar mı?" gibilerinden yoksul hallerini arzeylediler.

Sadrazam Bitli Rüstem Paşa, kimselere boyun eğmeyen, emir dinlemeyen Turgut'tan hoşlanmıyor, bir biçimine getirip Turgut'un kafasını kopartmak istiyordu. Bunu bir fırsat sayıp Padişah'ın Rus'tan dönme karısının da yardımıyla, Turgut Reis'e soğuk, emredici lisanla yazılmış bir buyrultu göndermeye Padişah'ı kandırdı.

Bu fermanda, Turgut Reis'e, acele İstanbul'a gelip yaptığı işlerin hesabını vermesi, kendisini savunması isteniyordu.

Fakat koca Turgut, Sultan, Padişah, Dîvân gibi sözlere kulak verecek kadar zayıf yürekli, eyvallahı bol, başı yumuşak bir adam değildi. Hem, emre uyup gidenlerin başlarına gelenleri de biliyordu.

Buyrultuyu getiren çavuşun ardına bir tekme vurup ters yüzüne İstanbul'a gönderdikten sonra, suları bir kırlangıç gibi yaran kalitesine atlayıp, Cebelütarık'tan çıkıp başka diyarlara, korsanlığını hür ve serbest olarak yapabileceği iklimlere yelken açtı. Atlas denizi, Amerika'dan altın taşıyan İspanyol gemileriyle doluydu.

MALTA ÖNÜNDE TURGUT REİS

Turgut Reis, okyanuslara açıldıktan epey zaman sonra Sultan Süleyman'dan kendisine bir mektup geldi. Dört iklimin tek hükümdarı bulunan Padişah izzet-i cihangirânesini kırarak, koca korsanın kendisine hiç önem vermediğini, emirlerini kabul etmediğini düşünmekten doğan azap ve hiddetini unutmuş, bir Kuran-ı Kerim ile bir altın kakmalı kılıcı hediye olarak gönderiyordu. Mehdiye faciasından çok müteessir olan Padişah'ın emriyle, Türk donanması, Sadrazamın acemi kardeşi (suyu bardakta, gemiyi duvarda görmüş) Sinan Paşa'nın emri altında Trablusgarb'ı fethetmeye gidiyordu. Artık İstanbul'daki Padişah'a karada hiçbir Türk kahramanı hizmet etmek istemiyordu.

Padişah, dönme kullarına iş veriyor, sonra kızınca da bu kölelerini cellatlarına boğduruveriyordu. Anadolu Türk'ü bu köleliği kabul edemiyordu.

Türk donanması, ilk defa böyle acemi bir dönme elinde sefere çıkıyordu. Malta yalılarından geçecekler, Arap şeyhlerinin tuzaklarına, Berberiye sahillerinin kayalarına düşecek, belki de parça parça olup denizlerde yok olacaklardı.

Böyle bir donanmaya Turgut gibi, kurnaz bir deniz kurdu kumanda etmeliydi.

Padişah, Reis'e iltifat ediyor, Donanmayı Hümâyûn'un ve askerin kendisine tamamen itaate hazır bulunduğunu, Trablus'u fethederse Beylerbeyliğinin kendisine verileceğini vaat ediyordu.

Turgut Reis, yüreğinden taşan temiz ve lekesiz hamiyet ve mertlik etkisiyle, önceden"olan bütün şeyleri, dönme Hanım Sultan, Sadrazam ve sarayın kendisini öldürtmek istediğini, kendisine Kaptan Paşalığı çok gördüklerini, ağır emirler yazdıklarını unuttu. 1544 senesi Nisan ayında yüz yirmi parçadan ibaret olan büyük donanmanın komutasını ele aldı.

Turgut Reis, bu kadar büyük bir donanmanın kendi emrine verildiğini görünce, hemen Trablusgarb'ı fethe gideceğine, bir türlü ele geçirip öcünü alamadığı, intikam hırsını, hiddetini yenemediği "Malta şövalyelerini yuvalarında ütülemeyi" arzu ediverdi.

Donanma kaptanı Sinan Paşa, her ne kadar:

"- Devletlü Padişahımın emri Trablusgarb'ı fetihtir! Malta adasında ne aradınız diye sorar ise ben havf eylerim, yoldan şaşmayalım!" dedi ise de, Turgut Reis, Padişah'ın Kaptan Paşa'ya:

"- Turgut Bey denilen deniz kurdu ile hüsn-ü muaşeret edesin. Zinhar ne derse, ne emreylerse icra edip vesayatından ayrılmayarak gönlünü hoşnut edesin." dediğini haber almıştı.

"- Paşa, paşa! dedi. Kafamı kızdırma, sen bu işin ehli değilsin! Malta kayalıklarında tüneyen, Rodos'tan kovduğumuz Sen Jan şövalyeleri denilen eşek arılarını yuvalarında tütsülemezsek[51] Trablusgarb'ta rahatça cenk etmemize meydan vermezler. Sen benim işime karışma! Bunu böylece bilesin! Akdeniz'de rahat oturmak isteyen, Malta'da düşman komaz!" diye sözü kesip atmıştı.

Burada Turgut Reis hakkında sonradan belki sırası düşmez de unuturum korkusuyle, birkaç satır yazacağım.

Turgut Reis'e karşı duyduğum hayranlık, onun ince zekâsına, hür ve artist ruhuna, hiçbir kayda, kaygıya boyun eğmeyip ölümü bile gülümsemeyle karşılamasına karşı duyduğum sonsuz bağlılık, o kadar büyüktür ki, bu kitabı belki de yalnız onun bana verdiği ilhamlarla yazdım diyebilirim. Uyku ile hayal arasında daldığım geceler, onunla birlikte dalgalar aşan ince, zarif bir şiir kadar güzel Türk kalitelerine bindim, onunla birlikte beni saran düşman gemilerini yarıp geçtim. Onunla birlikte dünya güzeli Kontes Cülyana'yı kaçırırken, arkadaşım daha çok seviyor, onun olsun diye en güzel sevgilimden bile ayrılmanın tatlı acısını duymamak için kızgın Cezayir çöllerine kaçtım. O, Sultan olmak istemeyen, o Kaptan Paşa olmaya tenezzül etmeyen, o Amiral kelimesi yerine arkadaşlarının

gözlerinin içine sevinçle bakarak "Reis!" demelerini candan isteyen ve kendisine kâfi bulan başı boş, dik kafalı, acı sözlü korsan Reisi bana verdiği heyecan ve zevkler yüzünden kendisine karşı olan borcunu benden bekliyor gibi gelir bana...

Ona ve onun karakterine hayran kaldıkça da bu hayatım korkak düşmanlar, riyakâr, sahte dostlar arasında geçiyormuş gibi geldi. Bu kahpe Bizans şehrini kendime zindan ettim.

Turgut Reis, son asırların mislini, menendini yetiştiremediği bütün cihanın itiraf etmekten çekinmediği bir kahramandı. Zaten Barbaros Hayreddin Paşa bile, onu Dorya'nın forsasından kendi bastardasına çekip alırken: "Turgut, benden de ileridir!" demişti.

Onun saflığa kadar dayanan temiz kapliliğine düşmanları bile kusur bulamamıştılar. O, birçok Fransız, İspanyol, İngiliz romanlarında fedakârlık kahramanı olarak sermayedir.

Şan ve şöhretten müteneffir; debdebeye, gösterişe kayıtsız; zamanın hükümdarlarına bile metelik vermeyen şen, alaycı bir'kahramandı. Kendisini: "İşte İstanbul senin... Bütün altın yaldızlı sarayları, ipek, kadife döşeli salonları, kokulu çiçekleri ve hurileri, gılmanları, süslü kâşaneleriyle birlikte emrine âmâde.." diye çağırdıkları zaman başını bile çevirmemiş:

"- Ben Anadolu uşağıyım. Taşrada, denizlerde yetiştim. Böyle kölelerin, dönmelerin kaynaştığı saraylarda yapamam. Kalp kırarım. Bir kere adımız Reis diye çıkmış. Sarayda yapacak işim, leventlerden başka sevecek kimsem olamaz!" demişti.

Aşağıdaki satırlar birkaç yabancı, Turgut'un dayağını yemiş düşman olan milletlerin tarihlerinden alınmıştır:

"Tarihlerde, destanlarda* pek çok kahramanlar görürüz. Bunlar, birçok akıllara sığmaz garip, eşsiz olayların kahramanları olarak bize takdim edilirler. Fakat çoğu birer masaldır ki, tarih yazarlarını tahtlarının eşiğinde besleyip istediklerini yazdırmışlardı. Birçok kahramanlar da vardır ki, kendi memleketlerinde, kendi milletleri arasında yaşadıklarından, onların kahraman yaratmak ihtiyacını karşılamak için verdikleri ruh, madde ve telkinler yüzünden zorla başa geçmiş, gelecek kuşaklara hayali destanlar yadigâr edip gitmişlerdir."

"Turgut, bunların hiçbirisine benzemez. Küçük bir çocuk iken anavatanı Anadolu'yu bırakmış, cenk etmiş, zafer naraları kah İtalya sahillerinden,

kah Korsika, Malta, İspanya kıyılarından, okyanuslardan aksedip sönmüş, kendisini sevmeyen, tanımayan, düşman bilen yabancı milletler arasında bir kahramanın yaşamak değil, nefes bile alamayacağı hercümerç içinde yükselmiş, ebedi olarak yükselmiştir." (Cezayir Tarihi, Morgan).

"Turgut'un şekil ve kişiliği asrının bütün büyük adamlarından ayrı ve seçkin olarak göze çarpar.

Amirallikte Barbaros'a denk, Andrea Dorya'dan çok üstün... Generallikte Timurlenk kadar usta, Fatih kadar bilgiç, meşhur ve mağrur Şarlken'in en büyük generallerine karşı koyup darmadağın edecek kadar askeri meziyetlere sahiptir."

"Hayat-ı levendanesinin akışı başı boş, hür kalışıyle kanaat etmiş, emanet ve hükümete karşı, lakayt ve isteksiz kalmıştır." "Politika dediğimiz siyaset dalavelerine tenezzül etmemiştir."

"Esirlerine karşı merhametli, neşeli, şen, müstehzi bir yoldaş, leventlerine karşı ruh ve şecaat ilham eden bir kumandan, tepeden tırnağa kadar mükemmel bir gemici sıfatıyle, Turgut, bütün asır korsanlarının en parlak ve nev'i şahsına münhasır tek hüviyetidir. Korsan kelimesinde yalnız Turgut'un hayali yaşar."

Donanma, Turgut Reis'in ısrarı üzerine, Malta'nın Marsasiroko Şolek limanına girdi ve askeri karaya döktü.

Rodos şövalyeleri Rodos kalelerinden kovulduktan sonra, bunu bir türlü hazmedememişler, ölünceye kadar Türklerle cenk etmek şartıyle kendilerine verilen Malta'ya çekilip, yirmi senedir bu sarp kayalıkları birçok istihkâmlarla zaptedilmez bir şekle sokmuşlardı. İki liman arasındaki yol üzerinden kaleye asker çıkarılmaması için de meşhur Sen Almo denilen Sıntırma hisarını yapıp bitirmişlerdi. Koca Sinan Paşa ve bütün büyükler karaya çıkmışlardı. Koca Sinan Paşa, göklere doğru yükselen büyük ve gösterişli kaleleri, istihkâmları bir bir gezip gördükten sonra hayret ve hiddetle Turgut Reis'e bağırdı:

"- Cihan Padişahına zaptediveririz deyu arz ettikleri kale acep bu mudur? Hiçbir kartal, yuva kurmak için, bundan daha sarp ve dik bir kaya tepesi seçememiştir."

Sinan Paşa mensuplarından Hadım Mustafa Ağa eski forsalardandı. Kaptan Paşaya cevap verdi:

"- Paşam! Şövalyelerin büyük bandıralarını çekmiş oldukları bu hisarı, ben esirken sırtımda taş taşıyarak, yapılırken gördüm. Bu kayaları hiçbir top ateşi yıkamaz. Bu kalelere hiçbir kimse giremez. Hem esasen kafirler Malta kalesinin muhasara altına alındığını duyar duymaz, bir sel gibi akıp yardıma geleceklerdir."

Turgut Reis, acı acı gülüyordu. Fakat birdenbire köpürdü. Hiddetinden kaşları oynuyor, sakallan titriyordu. Şimdi Sen Jan Şövalyeleri Grant Metriliğine seçilen Lavalet'i yakalamak, onu forsasına çakmak Turgut'un en yenilmez arzusuydu:

- Bu kalenin zaptedilemeyeceğini kim bir kere daha söylerse, sözleri kendisine pek pahalıya mal olur. "Sen Anjelo" sağlam,

dayanıklı, büyük, kalın, ince, her ne olursa olsun, elbette zaptolunur ve olunacaktır. Çünkü bu kaleyi almaya karşılık ne versek, ne kadar fedakârlık yapsak değeri vardır. Bu kaleyi zaptetmekle Sen Jan şövalyelerinin köküne kibrit suyu ekilecek, Lavalet ölecek ve bu uğursuz eşek arıları ebediyen dirilmemek üzere, yuvalarıyla birlikte yakılacaktır.

Fakat Sinan Paşa kendi Kaptan-ı Derya adının parlaklık ve büyüklüğüne rağmen, Turgut'un sahip olduğu büyüklüğü çekemiyordu. Hem, zaten onlar, Malta'nın stratejik önemini takdirden de aciz bulunuyorlardı. Belki de ruhlarındaki dönmelikle, böyle bir son kalan Hıristiyan tapınağının yıkılmasını içlerinden istemezlerdi.

Sinan Paşa, Turgut Reis'i bir türlü çekemediğinden, önce kalenin etrafını keşfettirmek gibi birtakım lüzumsuz ve değersiz, zaman kaybettirir işlere kalkıştı. F^kat, bütün bunları mazgallardan gözetleyen Lavalet, yeniçerileri tuzağa düşürüp kılıçtan geçirtti.

Bunun üzerine, askerlerin kararsızlığını gören Turgut Reis, yoldaşlarının intikamını almak için, Setyanotabl'e hücum edip şan baştan başa yakıp yağma ettirdi. Cenk, belki de kızışacaktı.

Fakat tam bu sırada Andrea Dorya'nın Trablusgarb'ı kuvvetlendirmek ve tahkim etmek için büyük bir donanma ile hareket ettiği haberi geldiğinden, ondan önce Trablusgarb'a ulaşmak için derhal adayı boşalttılar.

Yolda Goza adası zaptolundu. Turgut Reis, leventlerinin yaptığı kanlı bir hücum sonucunda adayı ele geçirdi. Adanın kumandanı bulunan Galitan Desba'yı kadırgasına zincirledi.

Burada Turgut Reis ile Sinan Paşa arasında tekrar bir çekişme başgöstermiş oldu. Sinan Paşa:

"- Elde edilen bütün ganâimin Pâdişâh-ı Cihan hazinesine gönderilmesi gerekir. Bilahare, Zât-ı Şahane arzu buyurur, lütfederlerse, münasip akçe ve hedaya leventlere sadaka ederler" demişti.

Turgut Reis, hemen her zamanki gibi, köpürmüş ve kendi işine kimseyi karıştırmayacağını söylemişti:

- Paşa, paşa! diyordu. Ben hazine-i devlet, ulufe-i pâdişâh! falan bilmem. Bizim kanunumuz budur. Kazanılan ganimet, korsan kanunu üzre, taksim olunur. Benim leventlerim haklarını alacaklardır. Siz

kendi hissenizi istediğiniz yere vermekte serbestsiniz. Fakat benim işime karışmayın yahut beni bir daha bu gibi işlere çağırmayın. Alnımın teriyle kazandığım serveti sana verip, sonra sadaka olarak tekrar senden dilenecek kadar beni sersem mi sanırsın?

Trablusgarp daha zaptolunmamıştı. Sinan Paşa, şayet Turgut darıhp da giderse, belki şan zaptetmek güç olur, Pâdişâh-ı Cihan da darıhp katlimi ferman eder diye korktuğundan, Turgut'un bütün bu acı sözlerini hazmediyor, içinden: "Ben sana gösteririm, koca tilki! Deniz haydutluğu ile devletlü Padişah'ın Kaptan-ı Derya'lık mesnedi bir midir? diye söyleniyordu.

Donanma Trablusgarp önüne demirleyince kale kumandanı Şövalye Gaspar dö Villi'ye haber gönderilip teslim olması teklif edildi.

Şövalye: "Şehir namus ve iktidarıma emniyet edilmiştir. Ölünceye kadar müdafaa etmek mecburiyetindeyim!" diye haber gönderdi. Bunun üzerine Türk donanmasının toplan, Reis'in emrine uyarak, birdenbire gürleyip kale üzerine ateş etmeye başladılar.

Turgut Reis ile Sinan Paşa ateş arasında dolaşıyor, durmadan, dinlenmeden siper kazdırıp top yerleştirerek askere ruh kuvveti vermeye çalışıyorlardı. Fakat topların arasız saçtıkları bombardıman, kale bedenlerinde ufacık bir gedik bile açamamıştı.

Turgut Reis'in bu kadar gayret ve cesaretine rağmen, kalenin zaptolunmaması Sinan Paşayı korkuttu. Padişahtan işiteceği azarları düşündükçe yüreğine fenalıklar geliyordu.

Uzun ve yorucu günler geçti. Fakat nihayet bir gece Turgut Reis çadırında uyurken, bir levent telâşla kendisini uyandırdı:

- Reis, Reis! Kaleden bir kâfir kaçmış, seninle görüşmek istiyor! Reis, derhal doğruldu çadırından çıktı. Mehtapsız, karanlık bir geceydi. Turgut'un karşısında bir adam duruyordu. Reis, yabancının yüzüne dikkatli dikkatli baktı. Sonra, birdenbire gürledi:

- Bre gel Hıristiyan, dileğin nedir? Yabancı adam:

- Allahü ekber, senyör! Ben, altı aydır Müslüman olmuş bir mühtediyim. Maksadım, size, kalenin nasıl zaptolunacağını göstermektir.

Turgut, şüpheli bir tavırla, karşısındaki bu yeni ibrahim Berat'ı süzüyordu. Fakat sonra bu adamın bir fenalık yapabilecek durumda bulunmadığını anladı:

- Kalenin ne tarafı zayıfmış, söyle bakalım? dedi. Mühtedinin gözleri, intikam arzusuyle, parlayıp sönüyordu. Uyuyan askerlerin, nöbetçilerin arasından geçip kalenin güneş tarafına doğru indiler. Mühdeti:

- Arkamdan geliniz, göstereyim! dedi.

Kalenin siyah burçları gökyüzüne doğru yükseliyordu, hisarlarda dolaşan nöbetçilerin naraları iki-üç saniyede bir işitiliyordu.

Şövalye Gaspar'ın adamları uyuyacak halde bulunmadıklarını anlatıyorlardı.

Mühtedi, Reis'e hariçten zayıf olduğu hiç belli olmayan kalenin bir kısmını gösterdi:

- Senyör, dedi. Bu kısma bütün topları çevirirseniz, kalenin en zayıf tek yeri bu duvarları yıkarsınız. İç yolların düzeni de buraya şardan kuvvet göndermeye manidir.

Trablusgarp'ın hakimi; koruyucusu Malta şövalyeleri bulunduğundan, Reis şan zaptederse

"Dragut denize açılmış!" diye her seferinde kurbağalar gibi kayalıklarına sinip karşısına çıkmaktan korkan Maltalılardan Mehdiye'nin acısını çıkarmış olacaktı.

Bu sebepten, Sinan Paşa'ya bilgi vermeye bile lüzum görmeden, askeri sessizce kaldırdı.

Topların hepsini, mühtedinin gösterdiği yerin karşısına yığdılar.

Henüz güneş doğmamıştı ki, topların korkunç kara ağızları kaleye çevrilmiş, altı bin levent, yalınkılıç, Reis'in emrini bekliyordu.

Şafak henüz atarken, Sinan Paşa da kale muhafızlarıyla beraber, müthiş bir tarraka işiterek yatağından fırlamıştı. Sanki yer yerinden oynuyordu.

Turgut Reis'in: "Ateş!" emrine toplar bir ejderha gibi gürleyip cevap vermiş, yeri göğü inletmişlerdi.

- Şövalyeler de ne olduklarını anlamaya vakit kalmadan Sinan Paşa: "Acep dünya mı yıkıldı, yoksa Dorya, azim bir donanma ile

Trablus'a asker mi döktü, başımıza gelen nedir?" diye küçük bir şaşkınlıkla sersem sersem titrerken ateş, duman, toz, toprak, vücut, kafa, kopmuş kol ve bacak parçaları göğe doğru uçuyordu, sahiller güldür güldür inliyordu.

Yarım saat geçmeden kalenin büyük bir kısmı yıkılmış, çöken duvardan şann içi gözüküvermişti.

Reis, bu gediği görünce:

- Hücum! diye bağırdı. Palasını sıyırıp atıldı. Arkasından altı bin levent, tekbir alıp yürüyüş ettiler.

Çakşırını ancak toplayıp çadırından çıkabilen Sinan Paşa, akşamdan Sen Jan şövalyelerinin Haçlı sancağının dalgalandığını gördüğü burçlarda, şimdi kendi yeşil ve beyaz hilallerle süslü sancaklarının dalgalandığını hayret ve dehşetle gördü. Muzafferiyete sevinmekle beraber, Turgut Reis'in sarayda önemli mevki kazanacağını düşünmenin verdiği hislerin etkisi altında kalbinin titrediğini duydu. Türkler, bir kere saraya girerlerse, belki de her şeyi ele alırlar, saraydan Rus dönmesi Hanım Sultan, vezirleri kovarlardı.

Anadolu'da yetiştiği için temiz bir gök, lekesiz bir deniz üzerinde senelerce kahramanlık, mertlik gibi hasletleri nefsine toplayan Turgut'u görmeye; sarayda yetişip köleliği, uşaklığı ince bir sanat haline sokan ve kendisinden daha ufaklarından aynı yaltaklanmayı ve riyayı bekleyenler tahammül edemiyorlardı.

Padişahların kapısında ana-baba kucağından uzak yetişen bu türediler, daima Turgut gibi kahramanları: "Bırak şu Türk'ü!" diye akıllarınca hor görmeye yeltenir, "Taşra uşağıdır! Hiç böyle büyük mesnetlere lâyık mıdır?" diye padişahı fitilleyip kendi aralarına girip iş başına gelmelerine müsaade etmezlerdi.

Sinan Paşa, işe el koydu. Padişah, mektubunda, Turgut Reis'e: "Şehri zaptettiğinde Beylerbeyliği uhdene verilecektir!" diye vaat etmiş ve bu Beylerbeyliğin kendisine ömür boyunca verileceği.de söylenmiş olduğu halde, Sinan Paşa bunları hiçe sayarak Beylerbeyliğini kendi adamlarından Hadım Murat Ağa'ya verdi. Böylelikle bir köle, başka bir köleyi iş başına geçiriyordu.

Turgut Reis, bunu duyar duymaz işi öyle iğrenç, öyle bayağı buldu ki, bu konuyu konuşmayı bile zül saydı. Hiçbir harekette bulunmadı. Sözüne sadık olması lâzım gelen, fakat sarayın dönme köleleri sözüyle oğlunu bile öldürten Padişah'ın nasıl bir insan olduğunu, kullarının ne derece ahlâk düşkünü ve kendi nefisleri için memleketi kurban eden kimseler olduğunu görmüş bulunuyordu. O, aynı politika oyununu oynayacak bir yaradılışta değildi.

Bu memleket Rum, Rus, Yahudi, Ermeni anadan doğan, bundan sonraki yarı Türk padişahlar ve dönmeler elinde batacaktı.

Korsan, böyle sözünden dönen, mertlik, kahramanlık, vicdan gibi hasletlerden mahrum olan bir sürü nankör, aşağı mahluklar arasında,yaşamayı nefsine ağır buldu. Hemen kalitesine atlayıp,

"vira demir!" diyerek yelken açıp denizlere doğru açıldı, gitti. Sinan Paşa'ya hiçbir şey söylememiş, hatta bir haber göndermemiş, Allahaısmarladık bile dememişti. Koca bir vilayeti zaptetmiş, sonra bırakıp arkasını dönüvermişti.

Gözbebekleri gibi sevdikleri reislerinin denize açıldığını görünce, ufak levent kaptanları da Donanmayı Hümâyûn'dan uzak açık denizlerde serazat cenk etmeyi canlarına nimet bildiklerinden Reis'in ardına takılıp, hatta: "Gene serbest ve hür, yalnız Reis'in emri altında çalışacağız!" diye şevk ve neşe ile küreklere sarılıp Reis'in kalitesinin önüne bile geçtiler.

Bu manzarayı sahilden büyük bir hiddet ve şaşkınlık içinde seyreden Sinan Paşa, kendisinin Kaptan-ı Derya olduğunu unutup, Donanmayı Hümâyûn'un da: "Biz ne deyû dururuz?" diye demir alıp leventlerin peşlerine takıldıklarını görünce, koca bir memlekette yapayalnız kaldığını hissetti. Kaptanlık, saray vezirliği gibi fermanla olmuyordu. Türk milleti yalnız erkek yaradılışlı ve kendisi için çalışan kumandanlarıyla anlaşabiliyordu.

Bütün donanma, Turgut'un peşine takılmış gidiyordu. Hakiki kaptan Turgut'tu. Bu garip ve işitilmemiş nümayiş, Turgut'un o sırada Türkler tarafından ne kadar sevildiğini gösterir. Fakat Reis, donanmanın böyle zaptu raptı hiçe sayıp kendisini sevdirmek, kendisine yapılan haksızlığı protesto etmek için bile olsa ardından gelmelerini doğru bulmadı. Kaptanları yanına çağırıp gürledi:

- Bre, siz çıldırdınız mı? Sizin amiriniz ben değilim, Sinan Paşa'dır! Cenk meydanında amirin emrini dinlememek büyük bir namussuzluktur. Derhal Paşa'nın emirlerine boyun eğeceksiniz!

Benim vazifem, Trablusgarp'ın fethine yardım etmekti. İşimi bitirdim, gidiyorum. Haydi siz de yerinize! Hoşça kalın!"

Erkek karakterli Reis'in bu sözleri karşısında kaptanlar, ağlaşarak, onun boynuna sarıldılar:

- Biz sensiz edemeyiz! Elbette bizi de beraber götür, yahut aramızda kal! diye niyaz edip ayaklarına kapandılar.

Artık, Anadolu uşakları yalnız zulmün, kahrın söz geçirebileceği İstanbul'da kalmak istemiyorlardı. Kaptanlar hep bir ağızdan ağlaşıyor, Reis'i bırakmayacaklarını bağıra bağıra anlatıyorlardı.

Bu tüyler ürpertici hazin manzara, Sinan Paşa'yı buz gibi dondurmuş, yüreğinde merhamet ve şefkat taşıyan Turgut Reis'i de, büsbütün gördüklerini hazmedip tekrar limana dönmeye, leventlerini Sinan Paşa gibi devşirmeler elinde bırakmaktansa, başlarında bulunup kalmaya mecbur etmişti.

CERBE ADASINDA TURGUT

Sadrazam Rüstem Paşa, devletlü Hünkâr'ın önünde eğilip arz etti: Dört iklimin hakimi bulunan Kanuni Sultan Süleyman, sefere çıkmak üzere bulunuyordu.

Türk orduları ta Viyana surlarına kadar dayanıp Macaristan'dan, Avusturya'dan, Hırvatistan'dan, birçok kıtalardan hazineler, ganimetler, genç ahu gözlü gulamlar, güzel, kırmızı yanaklı kızlar toplayıp İstanbul'a getirmek üzere Edirne'ye doğru yola koyuluyorlardı.

Fakat artık Türk milletine dayanamayan bu zaferlerin de sonu geldiğini kimseler göremiyordu.

Padişahın gözleri parladı. O, birlikte savaştığı en küçük kahramanın bile her haliyle hemhal olur, ne yaptığını, ne işler gördüğünü öğrenirdi. Bu sebepten, keyifli keyifli gülümsedi:

- Gelsin, görelim!

Çavuş, huzura varıp sancak öptükten sona, Reis'in haberlerini şöyle bildirdi:

- Devletlü Hünkârımızın arzû-yı şahaneleri ve Fransa kralı II. Hanri'nin Devlet-i aliyyemizde balyozu bulunan Daramon nam kafirin iltiması ve hakipayinize yüz sürmesi üzerine kırk beş kadırga ile Adriyatik denizine doğru 1547 senesinde Dersaadet'ten hareket eyledik. İspanya devletinin İtalya kıyılarındaki Mankrodanya kalesinden şimale otuz mil uzakta bulunan Pestice nam hisarı Turgut Bey muhasara etti. Bu muhasara üzere iken küffâr yardım için dört bin süvari ve üç bin şövalye ile çıkageldi.

Padişah'ı, sözün burasında bir heyecan aldı. Bulunduğu mevkii unutup haykırdı:

- Bre, yoksa muhasarayı bıraktınız mı? Nâm-ı cihangirânerr i yerlere mi çaldınız?

Çavuş, sapsarı kesilmişti:

- Hayır devletlum! Turgut Bey, sanki denizlerde yetişmiş bir levent kaptanı değil de bir kır serdarıymış, küf fara karşı çıkıp cenk eyledikte cümlesini perişan eyleyip dağıttı.

Padişah, hükümet adamları hayret ve takdirle sakallarını sıvazladılar:

- Allahü ekber! Allahü ekber! Ey, anlat bakalım! Sonra ne oldu?

- Ramazanın yedinci günü kalenin burcunu yıkıp bayrağımızı dikdik. İçindeki efradın kafesine zincir vurup kadırgalara çaktık. Ganimet pek çoktur. Kalede kapalı bulunan yedi bin Türk levendini de kurtardık, padişahım!

Bu son haber, Padişah'ı büsbütün hoşnut etti. Artık yüzünde takdir ve sevinç izleri parlıyordu:

- Cenabıhak, Turgut kuluna nusrat versin. Mahzûziyet-i şahanemi mucip oldu. Kendi şimdi kandedir?

Çavuş, alacağı bahşişi düşünerek gözleri parladığı halde cevap verdi:

- Avdetimiz esnasında Avlonya limanına demir atmak üzere girdiğimizde, Arnavutların hâl-i isyanda olduklarını görünce, bunları da

I

topa tutup devletlumuzun fermanına boyun eğdirdi. Kendisi şimdi Gelibolu'da emirlerinizi beklemektedir.

Padişah, yüzünde büyük takdir izleri ve memnuniyet olduğu halde haykırdı:

- Me'mulümden kat kat fazla olan bunca hizmet memnuniyet ve mefharet-i şahanemi mucip olmuştur. Selâm-ı şahanemi kendisine tebliğ et. Turgut Bey oğlumu kendime Kaptan-ı Derya nas-beyledim. Cezayir Beyliğini de uhdesine verdim vesselam. Gelsin, kendisini beklerim.

Saraydan yetişen devşirmeler, bu köle ruhlu insanlar, Barbaros'un Kaptan-ı Derya olduğu zaman kendilerinin Padişah ve millet gözünde hiçbir değerleri kalmayıp, Kaptan Paşa'nın adeta Sadrazam ile denk bir dereceye yükselmiş olduğunu bilen bu erkân-ı devlet, haset ve kinden sapsarı kesildiler. Anadolulu Turgut, saraya bir gelirse, bütün devşirmeleri kovardı.

Turgut da bir Barbaros olacak, belki de mert tavrı, tok ve alaycı sözleri, ince zekâsıyle bütün idarenin dizginlerini avcunun içine alacaktı.

Sadrazam ilerleyip Padişah'ın eteğini öptü. Başını yerden kaldırmıyordu. Yüzündeki kin, haset dalgalarını saklıyordu:

- Devletlum! Turgut Reis denilen levent kaptanı, adi bir deniz haydududur. Bu mevkie lâyık değildir. Hem kendisi: "Ben taşrada büyüdüm. Anadolu uşağıyım, sarayda kalamam!" der.

Dergâh-ı muallanız hizmetinde bulunmak istemez. Gönlünü kırmış olmayasız? Ferman sizindir amma ve elbette..."

Padişahın kulağına da Turgut Reis'in İstanbul'da kalmak istemediği birkaç kere söylenmişti.

Turgut, İstanbul'da sarayda oturup Kaptan Paşalık edilemeyeceğine inanmıştı. İstanbul'da insan oğlundaki cesaret, çalışma, hırs gibi hislerini uyuşturan bir hava vardı. Böyle olmakla beraber, Paşa'nın söyledikleri de doğru değildi.

Sadrazam, yalan söylüyordu. Sultan Süleyman hayret etmişti:

- Taaccüp, dedi. Bu nasıl adamdır böyle? Benim verdiğim âlî yerlere çıkmak istemez. Kendi bilir. Karlıeli sancağını gene uhdesine verdim. Hoşnut olsun, selâm edin.

Bu sözlerden sonra ellerini çırptı:

- Çavuşa bir kese altın verip savasınız, dedi.

Çavuş, Gelibolu'da bulunan Turgut Reis'e gördüklerini ve duyduklarını derhal yetiştirmişti.

Turgut Reis, bu hikâyeyi duyunca, mahut Karlıeli sancağının kendisine bahşedilmesine karşı köpürdü:

- Behey haramzadeler! Benimle alay mı ederler bre? İt ağzına kemik sunar gibi ikide birde bu Karlıeli denilen meret yeri başıma kakarlar. Sanırım, Turgut ile'daha karşılaşmadılar. Tez, altıma bir at getirin! Daha duruyorsunuz, bre! diye bağırdı.

Leventler, bir beygir bulup Reis'in altma çektiler. Küfre başlarsa, Reis in kafası kızmış demekti.

Reis, kafası kızarsa, babasını bile asardı.

İhtiyar korsan, büyük bir hiddet ve gazap tufanı altında beygiri kamçılayıp Edirne'ye doğru yol alan Padişah'ın üzerine doğru sürdü.

Bu sırada Orduyu Hümâyûn da, davul ve zurna çalan mehter önde, yeniçeriler, sipahiler arkada, Edirne'ye doğru yol almaktaydı.

Birdenbire, kavuğu yana yatmış, gözleri dönmüş bir levent kaptanının ağzında köpükler, orduyu yarıp Padişah'ın üzerine doğru ilerlediği görüldü.

Yeniçeriler birbirlerine girmiş, bu atlıyı tutmak için telâş ediyorlardı. Fakat duruşundan büyüklük taşan, gözlerindeki halâvetten bir sultan heybeti akan bu ak saçlı, top sakallı dağ gibi levendi yolundan koymaya da kimse cesaret edemiyordu. Koca Türk ordusu içinden ne asker, ne serdar, kimseler kendilerinde bu aslana "Dur!" diyecek cesareti bulamadılar. Zaten o, sanki devrin serdarıymış gibi:

- Savulun ulan! Savulun bre donguzlar, savulun bre sümsükler! diye bağırarak, sekbanbaşıdan kulluk neferine kadar cümleyi haşlamakta, kendisinin onlardan çok üstün olduğunu sert sözleriyle belirtmekteydi.

Turgut Reis, Padişah'ın çadırı önüne vasıl olunca atı şahlandırıp durdurttu ve derhal yere atladı.

"Önüne geçmek isteyen iç oğlanlarını bir dirsek vuruşuyle yere yıktıktan sonra çadır açıp, yarım asrı aşan bir zamandan beri denizlerde çarpışırken ağaran sakallarını titreterek sırtında yetmiş senelik pür şanü şeref bir ömrün hâlet-i vekarı ile bir gûna merasime, teşrifata lüzum görmeden içeriye daldı."[52]

Bütün devlet erkânı destursuz içeriye girmek cesaretini gösteren Turgut'u görünce, hiddetle yerlerinden fırladılar.

Padişah'ın rengi sapsarı kesilmişti. Turgut Reis'in bunları görecek hali yoktu. Gözleri dönmüş, saçları kabarmış, kadırgasının kasarasından Malta şövalyelerinin üzerine hücum ederken takındığı korkunç tavrı almıştı. Çadırdan içeriye girmesiyle söze başlaması bir oldu:

- Padişahım! Ben, senelerden beri Türk leventleriyle birlikte denizlerde çarpıştım. Yaptığım işler, belki değersizdir, belki değerlidir. Fakat herhalde, şimdi huzurunuzda bana kabarmak üzere vaziyet alan bu bir sürü tufeyli kul güruhundan daha çok Türk diyarına, Türk milletine hizmet ettim. İşittim ki, bana vermek istediğiniz Kaptan-ı Derya'lık ve Cezayir Beyliği'ne mani olmuşlar. Kaptan-ı Deryalığın bana lüzumu yok. Leventlerim ve kâfir gemicileri, kendilerine güvenirlerse, Akdeniz'de başka bir kaptan seçsinler. Evvelallah, ben sağ iken, denizler benimdir. Onlar gene kendi kardeşlerini, hempalarını, büyük babalarını kaptan eylediklerini sansınlar. Ama Cezayir Beyliği benim için değerlidir. Orada gizlenen, yuva kuran kâfirler, beni kancıkça avlarlar. Söz vermiştin, sözünü tutmadılar. Tez, ferman buyur, Cezayir Beylerbeyliği uhdeme verilsin. Bu mert Karheli sancağı bana ufak geliyor.

Bütün devlet adamları sapsarı kesilmişlerdi. Padişah'ın gazaba gelip "Cellat!" diye bağıracağını zanediyor, daha doğrusu, muhakkak görüyorlardı. Çünkü Padişah, onlara bir köleden fazla değer vermez, hiçbirisini görünüşünde destursuz konuşturmazdı.

Fakat Kanuni Sultan Süleyman, derin bir görüşe sahip, Türk milletini sever, takdir eder bir hükümdardı. Derhal elini uzatıp Turgut Reis'i yanna çekti:

- Neye üzülürsün, oğlum Turgut? dedi. Var, biraz istirahat eyle! Gel, şöyle yanıma otur. Elbette sen ne dilersen boynumun borcudur.

Padişah bu iltifattan sonra, bulunduğu köşede hiddet ve ümitsizlikten kıvranan Sadrazam'a döndü:

"- Rüstem! Tez, Cezayir-Beylerbeyliği'nin Turgut Bey'e, hayatı boyunca verildiğini yazdır, namesini şimdi getir, fermanım böyledir!" dedi.

Şövalye Lavalet, Turgut iletkendi aralarında geçmiş ve geçecek sonsuz kavganın ancak bir ölümle biteceğini biliyor, bu kavgada yenilmemek için durmadan, dinlenmeden çalışmak lâzım geldiğine inanıyordu.

Bu sebepten, Malta adasına Grant Metr seçilir seçilmez, ilk iş olarak, istihkâm ve kalelerin tamir edilmesini ön plana almış, buraların hiçbir kuvvetle alınmaması için yapım işlerine yeni bir yol çizmişti. Türklerden alınan esirler, sabahtan akşama kadar çalıştırılarak kalenin duvarları kalınlaştırılıyordu.

Taş taşıyanların arasında Turgut'un yeğeni ve meşhur Mehdiye kalesi kahramanı Hisar Reis de bulunuyordu. Fakat Malta şövalyeleri, hele yeni Grant Metr olan Lavalet, Hisar Reis'in Malta'da esir bulunduğunu Turgut'un duyup da adayı basmasından korkuyorlardı. İki gardiyan, kaçıp amcası gibi Hristiyanların başına belâ kesilmemesi için, Hisar Reis in başında bekliyor, sırtında taş taşırken gözcülük ediyorlardı. Fakat bu taş işi biterse hepsini forsaya çakacaklar, orada aç susuz, yavaş yavaş öldüreceklerdi. Bu sıkı gözcülüğe rağmen, tutsaklar Turgut Reis'e Malta'nın gün geçtikçe kuvvetlendiğini haber verdiler, kalenin iş ve dış planını uçurdular.

TURGUT REİS GELİYOR

O gece, Turgut Reis'e haber gittikten sonra, hava birdenbire bozmuştu. Gökyüzünü bulutlar kaplamış, önce hafif esintilerle başlayan rüzgâr, gittikçe şiddetlenerek bir kasırga halini almıştı.

Dalgalar köpürerek kayalara çarpıyor, adanın tekmil çevresini, korkunç sesler çıkararak dövüyordu. Kasırganın arkasından şiddetli bir sağanak kopmuş olduğundan, şövalyeler hemen kalenin içerisine çekildiler. Leventler, havanın fenalığını üzüntüyle seyrederek birbirleriyle dertleşiyorlardu

- Gördün mü havayı, nasıl bozdu?

- Çok fena! Elbette Ali'nin kayığı, Trablus'a yetişip Reis'e haritalarını vermeden, yolda parçalanmıştır.

- Ali oraya vasıl olsa bile, Reis, bu havada oncacık küçük kalitelerle yola nasıl çıkar? Artık kış geldi.

- Hava gittikçe bozuyor. Eğer limandaki galerleri karaya çekmezlerse, hepsi kayalara vurup parçalanacak.

Maltalılar, tetik davranıp, galerlerini daha önceden karaya çekmediklerinden mevsimsiz kopup apansız şiddetlenen fırtına dalgaları, ufacık dağlar halinde sürüyor, tekneleri havaya kaldırıyor, sonra bütün şiddetiyle sahil kayalarına çarpıp parçalıyordu.

Kasırga birçok evlerin çatılarını uçurmuş, kasabayı darmadağın etmişti. Dağ gibi gemiler, dalgaların azameti önünde, birer limon kabuğu gibi, sallanıyorlardı.

Fırtına o kadar şiddetlendi ki, geceleyin çakan şimşeklerin ışıkları sayesinde şövalyeler dehşet ve leventler sevinçle kıyıdaki tekmil gemilerin zincirlerini tarayıp, büyük bir çatırtı ile kayalarak çarparak parça parça olduğunu gördüler.

Lavalet, fırtınanın verdiği zararı görmek için, dışarıya çıkmak istiyordu. Birkaç günden beri devam eden kasırganın şiddeti, mazgallardan kafalarını bile uzatmaya vakit bırakmamıştı.

Fakat güneş yavaş yavaş ortalığı ışıldatıp da deniz yüzü görününce, şövalyeler, hayret ve yeisten deli gibi oldular. Onlar, bir türlü gözlerine inanamıyorlardı.

Çakal yuvası önünde bir aslan vekariyle bekleyen ve Turgut Reisin sancağını dalgalandıran ufak tefek, fakat sağlam yapılı kaliteler, dalgalar üzerinde bütün heybetleriyle sallanıp duruyorlardı.

Bu, gerçekten inanılmayacak kadar akıllara durgunluk verecek bir şeydi. Hatta mahpusları bulunan Türk leventleri bile kasaralarında dolaşan iri kavuklu, siyah kuşaklı yoldaşlarını seçmelerine rağmen, kendi gemilerinin olduğuna bir türlü inanamıyorlardı. Reis o kasırgada, o fırtınada Trablus'tan buraya gelebilmişti.

Şövalye Lavalet, asabiyetten ve karamsarlıktan saçını başını yoluyordu:

- Santa Mariya! Bu herif, buraya gökten zembille mi indi? Yoksa bunun gemileri, başka bir sihirli ağaçtan mı yapılmıştır? Çıldıracağım! Hiçbir şey, hiçbir şey yapamayacağız! Bizim bir tek sağlam gemimiz kalmamış! Çabuk boru çalın! Herkes silâh başına!...

Levent Ali'den, Lavalet in Malta'yı kuvvetlendirmek için gece gündüz çalıştığını duyunca, Reis'in kin damarları kabarmış, hatıraları tazelenmişti.

Yetmiş uzun, yorucu senenin belini bükemediği Turgut, havanın bozmasını hiçe saymış, hele bu fırtınada şövalyelerin perişan ve şaşkın bir halde bulunacaklarını da kestirmiş olduğundan, kasırganın tehlikesine, dalgaların zoruna aldırmadan, kalitesine atladığı gibi Trablus'tan Malta'ya yüz seksen millik denizi yarıp gelmişti.

Kendi yoldaşlarının dalgalar üzerinde şahlanır gibi inip kalkan kalitelerin kasaralarında koşuşarak Reis'in emirlerini almaları, hele sayesinde yıllarca cenk ettikleri kırmızı beyaz zemin üzerinde mavi hilalli sancağı dalgalanırken görmeleri, tutsak bulunan leventlerin sevinçten başlarını döndürmüştü. Birbirlerine sarılıp ağlaşarak, kendilerine bugünü gösteren Cenabıhakka dua ediyorlardı.

Turgut Reis, şövalyelerin şaşkınlıklarını görmüş, daha onların kendilerini toplamalarına vakit vermeden, üzerlerine çullanmayı uygun görmüştü. Sahile döktüğü korsanlar, hemen etrafa dağıldılar. Civar köy ve kasabaları yağma edip ganimetleri de ahalinin sırtına yükledikten sonra, çevrelerini sararak, gemilerine doğru yürümeye başladılar.

Bu sırada Lavalet de şövalyeleri uyandırmış, silâhlandırmış, takım düzmüştü. Hiç olmazsa Turgut Reis'e, beraberinde götürdüğü tutsakları ve ganimetleri bıraktırmak için kaleden çıkış yaptırdı.

Korsanlar, tutsaklarla ganimetleri ortaya alarak, şövalyelerin hücumunu karşıladılar. Şövalyeler çok kalabalıktılar. Hele ortalarında düşman tutsaklarının bulunması, Türkler için çok tehlikeliydi.

Tam bu sırada, kalenin içinde mahpus bulunduklarından olup bitenleri mazgallardan gözleyen Türk tutsakları, hemen tekmil kaledeki erkeklerin de durumları gittikçe çok fenalaşan Maltalılara yardım için dışarıya uğradıklarını görünce, "Fırsat bu fırsattır!" deyip başlarındaki gardiyanları alaşağı ettikleri gibi, kapıları da kırdılar. Ellerine geçirdikleri silâhlan da sırtlayıp dışarıya uğradılar.

Senelerin topladığı kin ve intikam arzularıyla göğüsleri dolu hapisteki Türk korsanları, şövalyeleri arkadan vurup, arkadaşlarına yardım için, bütün kuvvet ve kudretleriyle yokuştan aşağıya kaydılar. Bu sırada, daha içerilere doğru giden leventler de geri dönmüş olduklarından, şövalyeler, esir alınan ahali ve ganimetleri kurtaralım derken, kendilerinin de zincire vurulmak üzere olduklarını görünce, derhal yüzgeri kaçarak kalenin köprülerini kaldırdılar ve kapılarını da kapattıktan sonra, koca adada Türkleri, dışarıda kalan Malta tutsaklarıyla kendi hallerine bıraktılar.

Turgut Reis'in, babasının evinde dolaşan bir çocuk çalımıyle kollarını sallaya sallaya göz önünde gidip gelerek vatandaşlarını sürüp götürmesi şövalyelerin çok ağrına gidiyordu.

Elbette bu kargaşalıkta, Makakların elinde tutsak bulunan Hisar Reis ile arkadaşları, şövalyelerle birlikte, tekrar kaleye dönmeyi akıllarından bile geçirmediklerinden, dışarıda kalmışlardı. Eski arkadaşlarını görmenin ve hürriyete kavuşmanın verdiği neşe ve şevk ile birbirlerine sarılıp öpüşerek, gemilerine döndüler.

Turgut'un bu son sillesi ve Türk tutsakların kaçışı, Malta şövalyelerinin bir türlü hazmedemedikleri bir oyun olmuştu.

Malta bozgunu Avrupa'da çalkalanırken, Şövalye Lavalet de adamlarını toplamış, gönül avutmak gibisinden, kendisinin bile doğruluğuna inanmadığı hayalleri anlatıp duruyordu:

"- Artık Dragut'un son günleri gelmiştir. Dindaşlarımız bize karşı yapılan son hareketten ve Dragut'un Trablusgarp'ı zaptetmesinden çok müteessir olmuşlardır. İspanya, Ceneviz, Papalık ve bizim gemilerimizden toplanacak büyük bir Ehlisalip donanması kuruldu. Büyük amiralimiz Dorya'nın bütün ümitleri bu son donanmadadır. Kendisi artık savaş edemeyecek kadar ihtiyarladığı cihetle, donanmanın komutasını çok sevdiği ve bundan önce Dragut'u tutsak ederek kaptanlığını ispat eden Janetin Dorya'nın oğlu Civani Dorya'ya verdi. Bu genç amiral, elbette o ihtiyar tilkiden Trablus'u alacak, Dragut'un denizdeki saltanatına son verecektir.

Bütün kiliselerimizde arkadaşlarımızın başarıları için dualar ediliyor. Binlerce Hıristiyan, Dragut'un ölüm haberini bekliyor. Bu sefer, onu elimizden hiçbir kimse kurtaramayacaktır.

Akdeniz'de Türk korsanlarının hakimiyetine, bugünden itibaren son verilmiştir."

Sözün tam burasında, sanki Şövalye'yi yalanlamak ister gibi, salonun camlan büyük bir patlama ile zangır zangır sallandı. Arkasından şimşek gibi bir alev parladı, döndü. Sahile düşen bir gülle suları havaya doğru fışkırttı. Bir lâhzada, salonda bir dakika önce bir kahraman jestiyle elleri kılıçlarında, Grant Metrlerini dinleyen Makaklar, birbirlerine girdiler. Birdenbire patlayan bu gülle, hiç ummadıkları bir zamanda adayı inleten bu top sesi, akıllarını başlarından almıştı.

Dışarıda bir uğultu halinde:

- Dragut geliyor! Grant Senyör'ün donanması geliyor! diye bağıran muhafızların sedaları, kulaklarını dolduruyordu.

Birkaç dakika sonra bir gülle daha patladı, yeri göğü sarstı. Korku saçan bir patlama daha işitildi.

Türkler, sanki Civani Dorya'nın denize çıktığını duyup da ona metelik vermediklerini anlatmak için denize çıkmış, kimseye gözükmeden gökten iner gibi, Malta sahillerine inmişlerdi.

Turgut Trablus'ta oturdukça, artık Malta'dakilere rahat haram olmuştu. Canı kavga istedikçe adaya yanaşıverecekti.

Bu, insan havsalasının, aklın kabul edemeyeceği bir hızdı. Türkler ne zaman toplanmışlar, ne zaman buralara kadar gelebilmişlerdi?

Trablusgarp'ta yeni kaleleri kuvvetlendirmekle uğraşan Turgut Reis, Dorya'nın bir Ehlisalip donanması daha kurup kendisini denizden uzaklaştırmak istediğini haber alıp İstanbul'a bildirmişti. Fakat bu büyük Ehlisalip ordusu, Türkler Akdeniz'de dolaşırken denize çıkmayı kahramanlık şöhretlerine uygun bulmamış olacaklar ki, durmadan, Turgut'u iki-üç kadırga ve beş yüz kadar leventle beraber gezerken eski usul avlamayı, aslan yatağında iken karşılamaktan daha elverişli buluyorlardı.

Artık birçok tecrübeyle belli olmuştu: Turgut'un komuta ettiği bir filoyu yenmek için -Cerbe'de Andrea Dorya'nın düştüğü gülünç tuzak da göz önünde tutulursa- herhalde en aşağı yirmi-otuz misli bir kuvvetle çevresini sarmak lâzımdı. Akdeniz'de kulaç atan Türk leventlerine karşılık, tam beş kere hareket etmek için demir aldıkları halde bu şanlı donanma, havanın elverişsizliğinden dolayı (?), cesaret edip de enginlere açılamayarak, tekrar limana sığınmıştı.

Nihayet 10 Şubat 1560 tarihinde havalar, Tanrı'nın keremiy-!e, düzelip şöyle sandalların bile içlerinde dilber matmazellerle gezebileceği bir hal alınca, kendilerini Dragut'un palasından korumasını Tanrı'dan niyazla yola çıktılar. Fakat gülünç bir komediyle başlayan bu zaferin müthiş bir facia ile nihayetlenmesi biçare Hıristiyanların alınlarına yazılmıştı.

Artık ihtiyarlayıp bir pîrifâni olan Dorya Cenova kilisesinde iki gözü iki çeşme ağlayıp yüzünü gözünü kilisenin taşlarına sürerek, yetiştirdiği kahramanların gazası için, binlerce Hıristiyanla birlikte dualar ederken, kahramanlar da limanda gemilerin içinde "Ha denize açıldık, ha açılıyoruz, bu hava düzeliyor!" teraneleriyle, domates salçası gibi üst üste istif edilip

beklemenin sonucu olarak, Trablus sahillerine daha varmadan, her taraflarının tam manasıyle tutmaz olduğunu gördüler. Humma, kanlıbasur, iskorpit hastalıkları ortalığı kırıp geçiriyordu.

Güvertede dört-beş hummalı el ele vermiş, nöbetler içerisinde yatarken: "Dragut geliyor Dragut geliyor!" diye arada bir yürekler parçalayıcı feryatlar savurarak korkudan inlerken, öbür yanda, başka hastalar, dayanılmaz nöbetlerinin ateşli saraları arasında kaldırıp kendilerini denize atarak suların serin kefenleri içinde hayata göz yumuyorlardı.

Her gün kırk-elli şövalye ölüsü de ayrıca denize atılmaktaydı. Bu arada köpekbalıkları da her ne kadar lezzeti hoş olmasa da, Ehlisalip donanmasından günlük tayınlarına yetecek kadar hasta elde edebileceklerini sezmişlerdi. Gemilerin ardını bırakmıyorlardı. Bir orduyu gemilerine bindirip sefere çıkarmadan aylarca istif halinde tutmak büyük bir hata idi. Dorya'nın genç komutanları bunu düşünmemişlerdi bile.

Denize tam iki bin silâhşor atılmıştı. Fakat uzaktan daha Trablus'un mavi sahilleri gözükür gözükmez Turgut Reis'in orada bulunduğu akıllarına geldi. Ya Reis Trablusgarp'ta idiyse?...

Yüreklerinde henüz Turgut'a karşı çıkmak için lâzım gelen kuvvet bulunmadığına iman eden kahraman alayı, kendilerini Türklere hiç göstermeden, sanki bir gezinti için Trablus'a gelmiş de sonradan vazgeçmiş gibi, ters yüzüne dönüp Cerbe adası önüne gittiler.

Cerbe'deki Arap şeyhi Müslüman Türklerle Hıristiyanlar arasında hiçbir fark göremiyordu.

Geceleyin birdenbire adaya baskın veren şövalyeler, hemen hiçbir savunma ile karşılaşmadıklarından, adaya yerleştiler. Fakat Türklerin adaya gelip kendilerine hücum etmesi düşüncesi de yüreklerinde yer ettiğinden, filonun komutanı, Cerbe'de iki ay geceli gündüzlü çalışarak, duvarları bulutlara değen bir kale yaptırdı.

Tam kalenin yapımı bitmişti ki, Cerbe'ye yetişen bir Malta kadırgası, müthiş haberi getirdi:

- Türkler Akdeniz'e çıkmışlar! Malta'yı yağma edip yakıyorlar! Uluç Ali nam Türk korsanı, Modon önünde bir İspanyol kadırgasını yakalayarak içindekileri sorguya çekip, Turgut Reis'e hücum etmek üzere bir Ehlisalip donanması kurulduğunu haber aldı. Bunun üzerine Türkler, Malta'ya birdenbire, habersizce, baskın verdiler.

Türk donanması Malta'ya yaklaşınca gözükmemek için istinga olup kürekle sahile yaklaştıktan sonra, asker döktüğünden, gafil avlanan ada ahalisinden, şövalyelerden pek çoğunu esir ettiler. Ada, baştan aşağı yağma olundu. Türkler, Maltalılardan Ehlisalip ordusunun Cerbe'de bulunduğunu haber alır almaz, hemen o tarafa doğru dümen kırdılar.

Amiral Andrea Dorya, dinine bağlı birçok Hıristiyan, işi bitmiş eski deniz kurtları, amiral eskileri, şövalyeler, acıklı hallerini bir türlü göz önüne getiremedikleri dindaşları için gece gündüz dualar etmekte, sokak sokak gezip halkı, Tanrıya yüz sürmek üzere, kiliselere çağırmaktaydılar.

Hal böyle iken, Malta'dan: "Türkler denize çıkmış, bizi bastılar, şimdi sizin tarafa geliyorlar!" diye bir gülle gibi patlayan haber, hiçbir kimsede kudret ve takat bırakmamıştı. "Aman, Türkler geliyormuş!" haykırışı sözde kahraman şövalyelerde yürüyecek, kıpırdayacak hal bırakmamış, hepsinin dizlerinin bağı çözülmüştü.

Bazıları şaşkınlıkla, ortada daha Turgut'un piştar gemisinin direği gözükmediği halde, gemilerini baştankara edip yeni yaptıkları kaleye sığınıyor, bazıları da gemilerine atladıkları gibi, kendilerini bekleyen rezaleti unutup Avrupa'ya doğru yelken açarak kaçmaya can atıyorlardı. Cerbe adası sahilleri, Hıristiyanlar için gerçekten bir ana-baba günü haline gelmişti.

Kahraman Dorya'nm hemşirezadesi: "Türk'ün geldiğini yahut karşına çıktığını gördün mü, hemen ilk manevran kaçmak için hazırlık, ikinci manevran gözden kaybolmak olsun" prensibine leke sürmemek için yelkenleri açtığı gibi, gemisine atladı. Arkasından bütün Cenova gemileri de, kaptanları gidince, adada durmayı meşhur nezaketlerine uygun bulamadıklarından peşine takıldılar. Öbürleri de aynı yolu izleyeceklerdi.

Kaptan Piyale Paşa'dan küffâr-ı hâkisarın Cerbe'de bulunduğunu haber alan Turgut Reis, bir yıldırım gibi, Dorya'nın evvelce kendisini bastırmak isteyip kainata rezil olduğu meşhur limanın önüne uçtu geldi.

Hıristiyanlarda tam manasıyle şafak atmıştı. Civani Dorya, Türk donanmasının geldiğini görür görmez, ilerleyiş hızını kırlangıçlara parmak ısırtacak kadar çoğaltmış olmasına rağmen düşman ne kadar çabuk kaçarsa kaçsın, bir kere yelkenlerini gördü mü yakasını bırakmayan Türk leventleri, Kaptan Paşa'nın emriyle, düşmanın ardına düşüp tam yirmi dört kadırgasını zaptettiler. Böylece, Turgut'u vaktiyle esir almış olan Janetin Dorya, kaç

ayda hazırlanırsa hazırlansın, ne yaparsa yapsın, Turgut'un kendisinden korkmayacağını öğrenmiş oldu.

O gece Berat kandiline rastlıyordu. Deniz ortasında minare dikip mahya kurarak gözlerini nurlandırmanın zorluğunu akılları kesen Türk leventleri, İstanbul'daki camilere bir benzetiş olmak üzere enseledikleri gemilerden birisini, Berat gecesi kandili niyetine, cayır cayır yakıp keyiflendiler.

Öte yandan, limandaki yüzlerce Hıristiyan galeri kendilerinin çokluğunu, büyüklüğünü düşünebilecek kadar bile yürek sağlamlığına sahip bulunmadıklarından, yansı yeni yaptıkları kalenin altına sığınırken yarısı da "Acaba kaçabilir miyiz?" kuruntusuyle liman ağzını tutan Türk gemileri üzerine atılarak yarıp geçmek istediler. Fakat Türkler, onların bu saldırışını bir savaş düzeni sanıp uzak menzilli toplarıyla ateşe-başlar başlamaz, bu sırada da zaten Ehlisalibin bir dev, yahut cin taifesine mensup insandan üstün bir şey gibi korktukları Turgut Reis de Trablusgarp'tan sancak açıp geldiği için, kimsede el kaldıracak kadar bile cesaret ve kudret kalmadığından, hemen sancak indirip yüzlerce gemi teslim olmayı cana minnet bildi.

Bu sırada, kalenin istihkâmları altına sığınmış olan gemileri de Rodos Beylerbeyi Kurt Ahmet Bey zorla zaptedip açığa çekmişti. Böylece, Türk donanmasının Cerbe önünde gözükmesinden daha on saat geçmeden kırk yedi savaş gemisi sancak indirmiş, elli tanesi de çıra gibi bu mutlu günün şerefine, yakılmış bulunuyordu. Yedi gemi de karaya oturmuş olduğundan, bunlar da üzerlerine varılıp zaptolundular. Şimdi asıl önemli mesele başgöstermişti.

Düşmanın ana asker kuvveti, çok gayret sarfıyle yaptıkları kaleye sığınmış bulunuyordu.

TURNA, REİSİ DİNLEMİYOR

Artık morarıp buruşarak tohuma kaçmış küçük bir sarı patlıcanı andıran burnunu kaşıyan Turna Nuri, yâr-i kadîmi Gebeş Ali'yi kolundan tutup şapur şapur öptü:

- Ah Aliciğim, bizim bu çektiğimiz nedir?

- Ne gibi Turna? Bundan iyisi elbette can sağlığı... Neyimiz eksik? Cenk eder kazanırız; oturur kazanırız.

- Suyumuz yok. Trablus'tan beri gemilerin fıçısında buraya kadar taşıdığımız, şimdi içinde küçük böcekler dolaşan sudan başka suyumuz yok, aslanım.

- Görüyorum ki, diyâr-ı küfrü gezip heybeni san sarı altıncıklarla dolduralı sen de eski göreneklerimizi beğenmemeye başladın. Senelerden beri cenkte sanki ne içiyordun? Levent misin yoksa saray uşağı mı? Böcekli su nene yetmiyor, bre donguz?

- A canım, şimdi şu ileride buz gibi soğuk, durlanık bir kuyu suyu varken bu kurtlu mereti de kim içer yahu?

Ali, kulak kabarttı:

- Ne dedin, Turr açığım? Buz gibi kuyu suyu mu var? Nerede?

- Öyle ya, bak, senin bile yüzün güldü. Güneş, tepemizde kaynıyor. Şöyle akşam serinliğinde kana kana kuyu suyu içmeye karşılık zaptettiğimiz şu çürük teknelerin, alimallah, topunu birden hediye etmez misin?

- Bre imansız! Böyle bir kuyudan haberin var da bunca cemaat-i müslimîni ne diye haberdar etmez, bu sıcakta yakar kavurursun?

Turna'nın cevap vermesine kalmadı. Yukarıdan bir uğultudur koptu.

Turgut Reis, kalenin zaptı için karaya asker dökmüş, istihkâmlarının karşısına siperleri kazıp toplar koyarak sabahleyin erkenden kaleyi bombardıman edeceklerini anlayan, ansızın bir baskın vermeyi akıllarına koyan Hıristiyanlar, kaleden uğrayıp Türk metrisleri üzerine hücum ettiğinden, bu gürültü ve patırtı oradan geliyordu.

Turna ile Ali, ne olur ne olmaz düşüncesiyle, kafalarını yavaşça siperden çıkarıp da yanlarındaki siperlere bir sürü keferenin baskın verdiğini görünce, hemen palalarını sıyırdıkları gibi meydana atıldılar.

Zaten Türkler, öyle siperde kalıp düşmanın hücumunu karşılamayı her zaman askerlik ve erlik gururuna yediremediklerinden, hep birden dışarıya uğramışlardı.

Hıristiyanlar kaleden çıktıklarına, çıkacaklarına pişman olup, hiç oyalanmadan bütün güçlerini bacaklarında toplayarak yeniden kalelerine kaçıp kapandılar.

Bu olaydan sonra susuzluğu büsbütün artan Gebeş Ali ve onun işi açıkladığı altı kafadar Turna'yı yakaladılar:

- Çabuk, bize kuyunun kande olduğunu bildiresin! Zira susuzluktan Kerbela'da kalan Hüseyin efendimiz gibi yanarız. Dayatırsan, elbette seni su deyû içerüz, dediler.

Turna, onlara kuyunun başında kâfir nöbetçisi bulunduğunu, bununla beraber, kalabalıkla varılırsa zaptı kolay olduğunu söyledi.

Sanki bizim Turna'yı bu güzd düşüncesinden vazgeçirtmek ister gibi, tam bu sırada, tellalın sesi siperleri inletti:

- Reis'ten buyruk almadan hiç kimse siperlerden çıkmayacak! Duyduk duymadık demen!

- Vay canına, türküler kötü! Bu emir de ne oluyor?

Ali'nin buyruk filan dinleyecek hali yoktu. Afrika sıcağından dudakları çatlamıştı. Eliyle, Turnanın omzuna hatırı sayılır bir şaplak atıp gürledi:

- Şuna da bakın hele! Reis "Siperlerden çıkılmayacak" dediyse, "su da içilmeyecek" demedi ya! İçimiz Kerbela çölü gibi yanıyor. El ele verip suyun yanına gidelim. Kana kana su içelim. Bir kırba da Reise getirip sunalım. Bak, o zaman nasıl bizi alkışlayarak hoşnutluk getirir.

Leventlerin hepsi de susuzluktan yanıyorlardı. Ali'nin düşüncesi yanlış olsa bile kimsenin dili varıp da: "Ettiğimiz nedür, nereye gidiyoruz:" diyecek hali yoktu.

Hep birden kavuklarını tartıp kuşaklarını bir kere daha sıkıca sardıktan sonra, "Ya Allah!" diyip, birbiri ardı sıra yerlere yapışıp deve katarı gibi yola düştüler.

Yolda hiç konuşmuyorlardı. Eğer başlarına gelecek hali, yaptıkları bu ehemmiyetsiz hareketin korkunç sonunu önceden kestirebilselerdi böyle rahat rahat nefes alıp, sanki domuz avına gider gibi korkudan çok, yalnız garip bir kuruntunun etkisi altında bulunmazlardı.

Böylece epey bir yol gittiler. Çektikleri sıkıntı, yerde sürünerek hem karınlarında çölün, hem sırtlarında güneşin alevi, yürümenin verdiği zorluk canlarına tak etmişti.

Ali, ikide bir sızlanıyordu:

- Daha çok gidecek miyiz, Turna?

Turna, birdenbire kafasını kaldırıp çevresini gözlemekten çok, koklamak ister gibi bir biçimde durduktan sonra mırıldandı:

- Aman, yere yatınız!

- Ne oldu?

Turna Nuri kızgın ve küskün cevap verdi:

- Susun bre! Kefereler, işte gene bakraçlara su doldurmuş geliyorlar.

Bu söz, hepsinin yüzünü güldürdü. Sonunu düşünmeden, her kafadan bir ses çıkıyordu:

- Tepelerine binip kârlarını itmam edelim!

- Canlarını cehenneme yollayıp sularını alalım!

- Kaynağa kadar gitmekten kurtulduk!

Türklerin kendi su kaynaklarını önceden bileceklerini, senelerce önce bu adadan Turgut Reis'in yol yarıp gemi yürüttüğünü düşünemeyecek kadar bilgisiz olan sekiz kişilik bir takım, ağaçların, hendeklerin arasına saklanarak kaleye doğru yürüyordu.

Korsanlar, birbirlerine soruyorlardı:

- Ne dersin, Ali? Kafirler sekiz kişi...

- Bu sekiz kişi, onların en yiğitleridir. Bir diğeri söze karıştı:

- Bırak şu kahpeleri! Bunların öldürülmesi su içmek kadar kolaydır. En yiğitleri imiş. Pöhhü!

Turna Nuri kızdı:

- Kesin sesi yahu! Herifler burnumuzun dibine kadar geldiler. Neredeyse, konuştuğumuzu duyacaklar. Haydi, hodri meydan!

Leventler, birer kaplan gibi bir sıçrayışta şövalyelerin tepelerine binip gık bile dedirtmeden işlerini becerdiler. Fakat bu kargaşalıkta bütün bakraçlar altüst olmuştu.

Ali ile Turna, bakraçlara yapıştılar. Lâkin içlerinde çamur haline gelmiş toz ve topraktan başka bir şey yoktu. Ali, kafasını yumrukladı.

- Tuh!.. Şu ürküttüğümüz kurbağalara mı yanarsın, susuz kaldığımıza mı?

Turna Nuri kızdı:

- Ne duruyorsunuz, varıp bu küffârın su aldığı yere gidelim. Başında bekleyenlerin kârını itmam edip kana kana su içelim!

Leventlerden biri:

- Biz de sekiz kişiyiz. Ya kuyunun başında çokluk kuvvet varsa?.. Bu sözlere hep birden kızdılar. Çünkü susuzluğu gidermek arzusu, onlarda düşünce ve mantık gibi hasletleri sıfıra indirmişti.

Onların tek arzuları su idi: Bu sıcak havada kuruyan boğazlarını ıslatmak için "soğuk su içmek arzusu..."

Kuyunun başında otuz-kırk kişi bulunabileceğini, nasıl olsa kendilerinin işini bitireceklerini ummakla beraber, bunu aralarında konuşmaya çekmiyorlardı.

- A canım haydi bilemedin, beş-on kişi olsun. Bu ölen keferelerin elbiselerini giyelim.

Bakraçlarını alıp kuyuya varalım. Bunların hepsi geberdi. Ardımıza damga vurmadılar ya... Ne bilecekler, bizi nereden tanıyacaklar? İşimize gelirse hücum ederiz, gelmezse hiç oralı olmaz, suları doldurur, uzaklaşırız.

Bu, en uygun çıkar yoldu. Elbiseleri giydiler. Sonra bakraçlarıyla, önde Turna Nuri olmak üzere, kuyunun yolunu tuttular. Kuyu henüz gözükmeden, karşıdan bir grup daha gözüktü.

- Dikkat, çelebiler geliyor! Hiç renk vermeye gelmez!

Korsanlar, ciddi bir tavırla Turna'nın peşine takılıp yürümeye başladılar.

Şövalyeler, onları başka bir manga sandılar. Yüz yüze bakışınca, şövalyeler sırıttılar. Onların sırıttığını görünce Turna da pişkin pişkin güldü. Korsanlar da Turnaya uyup gülüştüler.

Tehlike geçti; şövalyeler uzaklaştılar. Turna, kahkahalarla gülüyordu:

- Amma da gâvura benziyormuşuz! Bak, herifçi oğulları tınmadılar bile...

Artık kuyu gözüküyordu:

- Herifler, bizim kılık değiştirip, Karagöz'ün Yalova sefasına gidişi gibi çelebice geleceğimizi düşünmediklerinden, bak kuyunun çevresini nasıl sarmışlar?

Korsanlar, eğer siperlerin arkasında dinlenen kuvvetin sayısını şöyle bir ölçebilselerdi, boş yere kabadayılık yapmayacak kadar akıllı olduklarından, tabanları yağladıkları gibi, doğru kendi metrislerinde soluğu alırlardı.

Kuyunun muhafızları, onların yaklaştıklarını görüyorlardı. Birkaç şövalye, siperlerin üzerinde gözüktüler.

Turna, yavaşça, arkadaşlarına:

- Zinhar ağız açıp konuşmayın, dedi. Mesele çakılmasın. Korsanlar, hep birden siperlerin üzerine tırmandılar. Dört-beş ağacın gölgelediği bir meydan göründü. Yeşillik, belki de leventlerin içlerini taş gibi dondurmuştu.

Turna Nuri, alnında biriken soğuk ter tanelerini elinin tersiyle silip homurdandı:

- Hapı yuttuk! Kelime-i şahadet getirip helallaşalım, millet! Bunlar, buraya amma çok asker dikmişler.

Korsanların yabancı oldukları bir kere hissedilirse, buradan zor kurtulurlardı. Fakat biraz önce akıl öğreten levent, bu kalabalığı görünce, nasıl olsa kellenin gideceğini hesaplamış olacak ki, birdenbire atıldı ve kuyunun başındaki kovayı kaptığı gibi kafasına dikti.

Suya bu acele saldırış, leventlerden şüphe etmeyi akıllarından bile geçirmeyen muhafızlara büsbütün emniyet verdi. Hatta korsanın bu haline onlar da kahkahalarla güldüler.

Şövalyeler gülünce korsanlar durur mu? Onlar da bir süre sırıttıktan, kahkahalarla güldükten sonra kovalara yapışıp kana kana su içtiler.

Korsanlarla kimse meşgul olmuyordu. Turna, yavaşça mırıldandı:

- Şimdi vallahi, ölsek de gam yemeyiz. Buz gibi mübarek su, yahu!

Leventler, kendilerine Karakulak suyu etkisi yapan kuyu suyu ile bakraçlarını doldurdular.

Aman vermeden bir tavuk gibi kafalarını kopartacak olan bu sekiz yüz şövalyenin arasında, böyle hiç renk vermeden, tabii bir biçimde durmak herhalde, değme kabadayıların kârı değildi.

Fakat korsanlar, artık senelerden beri kan, savaş, kavga arasında yoğrulduklarından, onlara bu durum pek o kadar korkunç gözükmüyor, tersine, garip, keyifli bir heyecan duyuyorlardı.

Sularını doldurmuşlar, kabadayılığın, zorbalığın para etmeyeceğini iyiden iyiye kestirdiklerinden, kuzu gibi bir ayak evvel buradan sıvışmaya bakıyorlardı. Tam yürümeye başlarken, uzaktan bir feryat, bir uğultu koptu. Feryat gittikçe çoğaldı ve bir gök gürültüsü şeklini aldı. Toplar gürlemeye başladı.

Leventler, şaşkın şaşkın, birbirlerine bakındılar. Bütün bu gürültülere kendilerinin sebep oldukları akıllarından bile geçmiyordu.

Şövalyeler de gürültüyü işitmişler, derhal siperlere koşmuşlar, kılıçlarını sıyırmışlardı.

Korsanlar, tepeye fırladılar. Gördükleri manzara, hayret ve dehşetten kendilerini buz gibi dondurdu

Binlerce şövalye kaleden dışarıya fırlamış, kendi siperleri ve arkadaşları üzerine doğru akın ediyorlardı. Turna Nuri, sapsan kesildi:

- Hücum, bize hücum ediyorlar! diyebildi.

Korsanların durumu cidden kötü idi. Tam manasıyle iki cami arasırda kalmış birer bînamaza dönmüşlerdi. Arkalarında bu elbise varken arkadaşlarına yardım edemeyeceklerdi. Hesapta, bu karışıklıkta arkadaş eliyle kârları itmam olunmak da vardı. Arkadaşlarıyla dövüşmek akıllarından bile geçmezdi. Halbuki şövalyeler, onları zorla savaşa sokacaklardı.

Turna Nuri, bir deli gibi haykırdı:

- Davran, hücum!

Sekiz levent, sekiz kaplan gibi, top başında Türkleri yandan vurmak için bekleyen şövalyelerin üzerine çullandılar. Ümitsiz, kanlı, korkunç bir boğuşma başladı.

Leventlerin sırtında şövalyelerin giydikleri elbisenin eşi bulunduğu için, büyük bir kargaşalık herkesi kapladı. Bütün kâfirler neye uğradıklarını şaşırmışlar, birbirlerine girmişlerdi. Kim kime, ne için ve nasıl vuracağını bilmiyor, bir kör dövüşüdür gidiyordu. Fakat leventler, birbirlerini pekâlâ tanıdıklarından, kılıçlarıyla şövalyeleri haklamak için pek o kadar düşünmeye lüzum görmüyorlardı.

Turna ve Ali hemen top başına geçmişlerdi. Arkadaşlarının vücutlarıyla kurdukları sipere dayanarak, topun fitilini ateşlediler. Topların ağzı tersine dönmüştü Türklere hücum eden şövalyelere çevrilmişti.

Zorlu bir gürleme yeri göğü inletti. Ardından bir alev parladı. Gülle, koşuşan şövalyelerin arasına düşüp hatırı sayılır bir boşluk yarattı.

Leventler, bir lâhzada siperin üzerine çıkıp top sesinin geldiği yöne bakan arkadaşlarına şapkalarını salladılar.

İstedikleri olmuş, Turgut Reis, o yanda saklı bir düşman bulunduğunu anlamıştı, yandan vurulmasına imkân kalmamıştı. Siperlerde durup üzerlerine gelen düşmanı beklemeyi, yıllardan beri ağaran sakalıyle gür

bakışlarının harelediği alnının ifade ettiği mertliğe ve kazandığı nam ve şana yediremeyen Turgut Reis, bir top gibi gürledi:

- İleri, kaleyi düşününceye kadar ileri!

Türkler, birdenbire en önde fırlayan Reis'in ardına takılıp tekbir alarak hep birden yürüyüş ettiler. Düşmanı siperde karşılamayı onlar da millî gururlarına ağır buluyorlardı.[53] Düşmanı yarıp kaleyi zapta uğraşıyorlardı.

Sonu belli olmayan bu çarpışma, belki de böyle sürüp gidecekti. Fakat öteki yandan, kuyu başında da kanlı, cidden çetîri bir kavga başlamış bulunuyordu.

Turna Nuri ile arkadaşları, ateşleyip Türklere düşmanın bulunduğu yeri haber verdikleri toplara arkalarını dayayıp ancak ölüm ve şehitlikle sonuçlanacak amansız bir kavgaya girmişlerdi.

Bu sırada arkadaşlarının zorlu bir bölüğü de, Turgut Reis'in emriyle, kuyunun bulunduğu yere yaklaşıyordu. Turna kadar elbette Reis de bu kuyunun yerini biliyordu.

Topun başında beş-altı yüz şövalye yerleşmiş, daha doğrusu yığılmış, aralarında durmadan kılıç savuran sekiz korsanı bir türlü kendi arkadaşlarından ayırt edemediklerinden, birbirlerini kırıp geçiyorlardı.

Turna Nuri, arkadaşlarının yaklaştığını görünce, leventlerden birisine:

- Geliyorlar, kurtulduk! diye haykırdığı halde acı acı güldü:

- Bizi bu elbiseler içinde tanımayacaklardır! Lanet olsun, Reis'in buyruğunu dinlemediğimiz için lanet olsun! dedi.

Korsanlar, yüreklerinin içine kadar titrediklerini hissettiler. Ölmek önemsizdi. Fakat böyle kurtulmak şansı var olan bir vartada tanınmayarak boğazlanmak ne kadar acıklı olacaktı.

Ali, bir yandan vuruşurken, bir yandan da mırıldanıyordu. Alnından soğuk ter damlaları damlamaktaydı. Adeta sayıklıyordu:

- Arkadaşlar geliyor, geliyorlar... Onlara kolumu bile kaldıramam!

Bir arkadaş, yıllarca beraber bulundukları, gece gündüz beraber yaşadıkları, felâket ve dertlerini paylaştıkları bir arkadaş tarafından bilinmeyerek öldürülmek de korkunç bir ölümdü.

Turna Nuri'nin birdenbire gözleri parladı. Tüyleri diken diken olmuştu. Bir aslan gibi kükredi:

- Bana yol açın! Haydi, savulun! dedi ve atıldı.

Topun yanında birkaç tane iri barut varili bulunuyordu. Leventler, onun yapacağı kahramanlığı anlamışlar, karşı koymak şöyle dursun, arkadaşlarının ellerini kanlarıyla kirletmektense barut fıçılarını ateşleyip parça parça olmayı cana minnet bilmişlerdi. Ali, haykırdı. Geç kalmaktan korkuyordu:

- Ateşle, Turna, ateşle!

Leventler, hep birden haykırıp ona kuvvet verdiler: - Ateşle, Turna! Turna Nuri, çakmağı çaktı.

Hep birden, bir kere, iyiden iyiye yaklaşan arkadaşlarına, sahilde dalgalara vurup hafif hafif sallanan gemilerine, sonra da bastardanın grandi direğinde sallanan şan ve şerefle dolu sevgili sancaklarına baktılar.

Hepsinin gözleri yaşarmıştı.

Hep birden gözlerini yumup yüreklerini Tanrıya bağladılar. Turna Nuri kolunu uzattı. Şimşek gibi bir alev parladı. Turna haykırdı:

- Allahaısmarladık, arkadaşlar!

Bütün leventler birbirlerine sarılıp veda ettiler, öpüştüler, koklaştılar.

Her ağızdan bir söz çıkıyordu:

- Allahaısmarladık!

Bir patlama yeri, göğü inletti. Arkasından korkunç bir ateş ve duman sütunu semaya doğru fışkırdı.

Sekiz levent, sekiz kahraman, yüzlerce kâfirle birlikte, havaya uçtular.

Havada kol, bacak, gövde parçaları uçuştu. Sonra bir yağmur gibi yere döküldü.

Turgut Reis, görülen manzaradan şaşırmış kalmıştı. Fakat yan cephedeki düşmanın böyle bir kaza veya herhangi bir sebeple havaya uçması, Türklerin neşesini artırmıştı. Düşmanın Türkleri habersiz vurmak için hazırlanan bir kanadı, kendi kendini mahvetmişti.

Korsanlar, tekbir alarak hücum ettiler. Önlerinde hiçbir engel olmadığından, tatlı tatlı, su kaynağını ele geçirdiler.

"Bu uğraşı kazanmalarını sağlayan sekiz levendin namını Türkler bir türlü öğrenemediler.

Turna Nuri savaşta kayboldu sanılmış, fakat gösterdiği büyük kahramanlık, ebediyen, Turgut Reise ve Türklere gizli kalmıştı.

"Bu temiz kahramanlar, Cerbe'nin, memleketlerine uzak, kurak, yabancı çöllerinde, kızgın kumların altında hâlâ gizli kahramanlıklarına bürünerek yatıyorlar."[54]

Bu yıkılış, öteki cephelerde çarpışan Türklere de gayret ve cesaret verdi. Hücumu büsbütün şiddetlendirdi.

Zaten kuyu tarafındaki arkadaşlarının havaya uçtuğunu gözleriyle gören şövalyelerde eski kudret kalmamıştı. Hemen ters yüzüne dönüp: "Canını kurtaran kahramandır!" feryatlarıyla kalelerine kaçmak istediler. Fakat leventler Reis'ten emri peşin aldıklarından, şövalyelerin ensesini bırakmadılar. Bazılarını esir, bazılarını katledip, nihayet, kalenin çevresine yaptıkları siperleri ele geçirdiler.

Bütün Hıristiyanlar kaleye kapanıp artık bir daha dışarıya çıkmaya tövbe ederek, korku ve şaşkınlıkla, kendi siperlerine yerleşmiş olan Türklere bakıyorlarâı.

Reis, kaleyi mutlaka almak istediğinden, on beş ağır topun siperlere yerleştirilmesini emretti.

Leventler, derhal koşup, on beş ağır topu sırtlarından halatlarla çekerek siperlere getirdiler.

Topları kaleye çevirdiler. Kendilerine ait on beş top bir anda gürledi ve havada korkunç yankılar yaparak her yana yayıldı. Kalenin üzerine gülleler yağıyordu. Düşman, kaçmak için yer arıyordu.

Bombardıman bir-iki saat devam etti. Fakat artık gece olmaya başlamıştı. Hava kararmış, asker de gündüzkü savaşta yorgun düşmüş olduğundan, bombardımana ara verip istirahate vardılar.

Öte yandan, kalede kapalı kalan, erkenden bombardıman kahvaltısıyle uyanacaklarından emin bulunan şövalyeler, endişe içinde uzun ve sıkıntılı bir gece geçirdiler.

"Korkulu rüya görmektense uyanık yatmak hayırlıdır!" düşüncesiyle hiçbir şövalyenin gözüne uyku girmiyordu.

Afrika'yı zaptetmek hülyasıyle Avrupa'dan kalkıp buralara gelen, Turgut'u yakalayıp işini bitireceğiz derken, elinden şimdi bir kere kurtulsalar, bir daha korkudan ismini bile ağızlarına alamayacak olan

şövalyeler bir araya toplanıp başlarına bir çare aramaya başladılar. Yanlışlıkla fare kapanma kısılmış ıslak kedilere benzemişlerdi.

Şövalyeler, hiçbirisinde kuvvet ve cesaret diye bir şey kalmadığından, ne yapıp ne edip buradan kaçmanın ve Turgut'un elinden kurtulmanın çarelerini düşünmekle beraber bir fırsatını bulup da Turgut'u gizlice öldürmenin yolunu da arıyorlardı.

Komutan Don Alvaro'nun kederden çenesini bıçak açmıyordu. Buraya büyük bir donanma ve ordu ile geldikleri halde, daha Turgut gözükür gözükmez, arkadaşları tası tarağı toplayıp soluğu Avrupa'da almışlardı. Donanma ve ordunun yarısı elden gitmişti. Kendisiyle yalnız Amiral Jagala kalmıştı. Burada kalanlar, kaçamayıp canlarını korumak için, çaresiz, kaleye sığınan yoksullardı.

Don Alvaro, nihayet günün birinde, onlara bağıra bağıra şöyle dedi:

- Size üzülerek ve gerçek olarak söylemek zorundayım ki, yarın sabah, eğer biz lâzım olan cesareti gösterip yürüyüşe geçmezsek, Türkler toplarıyla kaleyi ateş tufanı altında bırakarak, yakıp yıkacaklar. Bunun önüne şimdiden geçmeliyiz.

Silâhşörler haykırdılar:

- Ne gibi? Nasıl mani olabiliriz?

- Toplarını çivileyerek...

- Yeni bir hücum ha?... asla!

- Biz hücum etmezsek onlar bizi öldürecekler. Birer uyuz köpek gibi kaleye saklanıp Türkler tarafından boğazlanmayı mertliğe nasıl yediriyorsunuz? Bu sözleri söylerken yüzünüz hiç kızarmıyor mu? Şundan emin olunuz ki, eğer bir kahraman gibi ölmeyi kabul etmezseniz, birer köpek gibi gebertileceksiniz!

Komutanın bu sözleri biraz işe yaradı.

Üç bin şövalye ayrıldılar. Fedai olarak gidip Türklerin toplarını çivilemeye yemin ettiler.

Bu kahramanlara baştan aşağı zırh giydirildi.

Elbiselerini giyinirken hep birden ağlaşıyorlar, birbirlerinin boyunlarına sarılıp öpüşüyor, dualar ediyorlardı.

Geride kalanların bütün ümitleri, bu fedai giden arkadaşlarındaydı. Onlar muvaffak olurlarsa belki kendileri kurtulacaktı. Eğer onlar muvaffak olamazsa hepsi de mahvolmuş demekti.

Güneş yavaş yavaş doğuyor, Türklerin kzâenin üzerine çevrilen korkunç toplarının namluları parlıyordu.

Bütün şövalyeler heyecandan titremekteydiler. Türkler ateşe başlamadan önce üzerlerine hücum etmek, topları çivilemek lâzım geliyordu.

Kalenin kapıları açıldı. Üç bin fedai, kılıçları ellerinde, gözleri dönmüş, ileriye atıldılar. Komutan Don Alvaro başta olmak üzere, bütün Hıristiyanlar, bu hücumu gözleri faltaşı gibi açılmış olduğu halde, mazgallardan seyrediyorlardı.

Daha ilk fedai ilk topun üzerine çıkmadan, Türkler de palalarına sarılıp metrislerin üzerinden gözüktü. Nöbetçiler, uyuyan leventleri kaldırmışlardı. Türk ordusu uyumuyordu.

Aralarında kanlı ve zorlu bir kavga başladı. Şövalyeler, canlarını dişlerine takıp savaş etmelerine rağmen, Türk korsanları onlardan birisini bile topların yanına yaklaştırmıyorlardı.

Siperlerin üzerindeki bu kanlı kavga, tam iki saat sürdü.

Arada bir, şövalyelerden birisi Türk leventlerinden birisinin kolları arasında havaya kalkıyor, sonra bütün şiddetiyle yere çarpılarak siperden aşağıya yuvarlanıyordu.

Sonunda bir an geldi ki, Hıristiyanlar, Türklerin bu zorlu karşı koymaları karşısında iş çıkmayacağını anlayarak tabanları yağlayıp kaçmaya can attılar. Fakat Türk leventlerinin bir kere gözü kızmış bulunduğundan, artlarına düşüp sekiz-dokuz yüzünü kılıçtan geçirdiler.

- Şövalyeler, bu cesaret ve kahramanlıklarının karşılığını hiçbir şey elde edemeden, canlarıyla ödemiş oldular. Fakat tam bu sırada,

I

birkaç gün önceki deniz savaşları sırasında kalenin altına kadar kaçıp kendilerini kurtarabilmiş olan on bir kadırgadan ibaret bir Hıristiyan donanması Türklere ateşe başladı.

Bu, cidden can sıkacak bir meseleydi. Düşman donanmasının bulunduğu yere, kalenin top ateşi ve sığlık engel olduğundan, Türk gemileri yetişemiyordu. Karadan ise, düşman sahile siperler kazdığından, hücum

imkansızdı. Fakat Turgut Reis, kesin bir surette bu on bir kadırgayı mahvetmek istiyordu.

Bir fırka süvari hazırlandı. Bunlar, karadan hücum edeceklerdi. Bütün Türk donanmasının sandalları da denize indirildi. Sandalların içinde ok ve tüfekle silâhlanmış leventler yerleştiler.

Her iki taraftan sıkı bir hücum yapıldı. Fakat düşman daha ilk harekette hücum olacağını sezmişti. Kaleden ve sahildeki metrislerden süvarilerin üzerine korkunç bir ateş açtılar.

Alevler parlıyor, toplar gürlüyor, feryatlar, eninler, naralar birbirlerine karışıyordu.

Nihayet öyle bir an geldi ki, barut dumanları arasında süvarilerin kayboldukları görüldü. Hepsi de sahile ulaşıncaya kadar şehit düşmüşlerdi.

Denizde ilerleyen sandallar ise, kaleden ve donanmadan üzerlerine yağan ataşe rağmen, ilerlemekte devam ettiler. Muhakkak kadırgaların yanına ulaşıp onları zaptetmek istiyorlardı.

Bütün bu kanlı uğraş tam altı saat sürmüştü. Denize gerilen zincirlerin kırılmayacağı görülünce, donanmanın ve kalenin ateşi altında durup boşu boşuna telef olmak manasız olacağından Türkler sandallarını geri çektiler. Fakat Turgut Reis'in gazap ve hiddeti tepesine çıkmıştı:

- Tez sahile kadar siperler kazılsın! diye emretti. Leventler, hemen sahile kadar siperler kazıp sekiz top yerleştirdiler.

Turgut Reis, "Ateş!" emrini verir vermez, zorlu bir gülle yağmuru Hıristiyanların kadırgalarını kalbura çevirdi. Şövalyeler, can kaygusuna düşüp güç belâ sahile can atarak teslim oldular.

Bu kargaşalıkta birkaç bin şövalye, Reis'in kızgınlığına uğrayıp kadırgalarla birlikte rnahvolup gittiler.

Bu son ümit ve son çare de gözlerinin önünde eriyip kaybolunca, Hıristiyanları dehşetli bir yeis ve keder kapladı.

Artık kumandanlarından son neferlerine varıncaya kadar kellerininin tehlikeye girdiğini hissetmişlerdi.

Sanki bu yetmiyormuş gibi, Turgut Reis'in kendisinin başında bulunduğu bir fedai ve gönüllü fırkası durmadan siperleri ileri sürerek kaleye doğru yürümeye başladı.

Turgut Reis, her siper ilerlettiğinde, Don Alvaro da bin erle siper kazanların üzerine hücum ediyor, fakat bir türlü Turgut'un emeline set çekemiyordu. İş tersine dönmüş, bu ordu Trablus'ta Turgut'u saracağına, şimdi, sanki Trablus'ta bir kaleyi onlar Turgut'a karşı korumaya memur olmuşlardı.

Nihayet, ileri doğru kazılan siperler kalenin hendeklerine gelip dayandı. Burada da Türkler, zorlu bir hücumla karşılaştılar. Fakat bir kere hendeği doldurmaya kesin karar verdikleri için, bu hücumu da geri çevirdiler. Nihayet, hendek dolduruldu. Doldurulan hendeğin üzerine beş ahşap kule yaptılar.

Kuleye gözünü ateşten sakınmayan gönüllü leventler, top ve tüfek çıkartıp yerleştirdiler. Göz açtırmayacak kadar sık bir ateş, taş ve kurşun yağmuru kalenin içini allak bullak ediyordu.

Artık bu hal canlarına tak ettiği için, her gün kâfirler, beşer, onar mazgallardan çıkarak, fırsat buldukça teslim olmaya başladılar. Bu son hal geri kalanlarda ümit, cesaret, yürek adına hiçbir şey bırakmamıştı.

Kumandan Don Alvaro, Afrika'yı fethetmekten, Turgut Reis'i öldürmekten, yakalamaktan çoktan vazgeçmişti. O, bir kere buradan tatlı canını kurtarabilseydi, her hakarete, her rezilliğe razı olacaktı.

Nihayet, bin şövalye seçip başta kendisi de olduğu halde, son kozunu oynamak üzere Türklerin tahta kuleleri üzerine atıldı. Bu hücum, leventleri geriletecek kadar şiddetli olmuştu. Fakat arkada bekleyen Turgut Reis'in tok sesi gürledi:

- İleri! Ne kaçıyorsunuz? İleri...

Leventler, Reisin sesini duyunca, tekrar gayrete geldiler ve bu sefer onlar hücum ettiler.

Şövalyeler, büyük bir korku içinde geri çekildiler. İki saat yenen ve yenilen belli olmadan devam eden bu uğraş sonunda şövalyeler, Avrupa'nın en tanınmış ve seçilmiş kahramanları olmalarına rağmen, kaleye doğru kaçmaya başladılar.

Türkler ise bunu önceden keşfettikleri için, çarpışma sırasında kaleye arkadan başka bir takım gönderip kapıları tutmuşlardı.

Kaleden medet olmadığını anlayan Şövalye Don Alvaro, sahildeki yarı batmış olan kadırgalara sığınmak istedi. Fakat bu sefer de Türk

donanmasından indirilen sandallar, kadırgaları sarıp komutanı dipdiri enseleyerek Turgut Reis'in kadırgasına çıkardılar.

Ehlisalip gemileri bir işe yaramayacak kadar kalbura dönmüş olduğundan, içlerindeki mal ve değerli eşya alınıp cayır cayır yakıldılar. Kalede başsız kalan öteki şövalyeler, bu durumu görünce, kale kapıları da Türkler tarafından tutulduğu için, teslim oldular.

Zafer pek büyüktü. Kalede on bin şövalye bulunduğu halde, dört bini esir alınmış, öbürleri Türk palaları altında mahvolup gitmişti. Bu sebepten, artık bu son sefer, Turgut'un yenilemeyeceğini ortaya koymuş, ecel-i mev'uduyle ölüp derya yüzünden çekilip gitmesini beklemekten başka çare kalmamıştı. Bir Türk levendi büyümüş, bir korsan, bir reis, bir komutan, derken, tekmil Avrupa'yı hiçe sayan bir taçsız sultan olmuştu.

Sarayından yeğeninin ve kahramanlarının üstünlük haberlerini bekleyen ihtiyar Dorya, anlattığımız bütün bu kara haberleri bir bir aldığı zaman hırsından sapsarı kesildi. Hele Civani Dorya'nın da yelken açıp Turgut'a bir top bile atamadan "âr-ı firari irtikâp" ile İtalya'ya döndüğünü görünce, bütün ümitlerinin mahvolduğunu hissetti. Bu darbe, ihtiyar kumandana pek ağır gelmişti. Gözlerinden yağmur gibi yaşlar boşanıyor, elleri titriyordu. Kanepeye tutunarak ayağa kalktı. Çevresinde herkes heyecan ve üzüntüyle ona bakıyordu. Birkaç adım atmak istedi. Fakat başaramadı.

Andrea Dorya, yere yıkılacakmış gibi sendeliyordu. Bir zamanlar Turgut, onunla alay etmişti.

Bir zamanlar o, Barbaros'un gemilerini Preveze'de Turgut, Barbaros, Seyit Ali Reis gibi namlı deniz

kurtlarını gafil avlamıştı. Bir zamanlar o, Turgut'u esir almıştı. Gene bir zamanlar sardığı çemberi kırıp kurtulmuştu.

Bütün bu zafer ve fedakârlıkların sonucu, bugünü görmek için miydi?

Koluna girip kiliseye götürdüler. Hüngür hüngür ağlıyor, ellerini kilitleyip diz çökerek, iki gözü iki çeşme, Turgut'a lanet okuyor, kazandığı zaferlere lanet okuyor, bu belâ-yı âsümanîden Hıristiyanları kurtarmasını Bakir Meryem'in oğlundan niyaz ediyordu.

Bu üzüntü, bu acı nihayet yüreğine kadar işledi. Andrea Dorya, bu acıya dayanamadı. 1560 senesi Kasımında yüreğine inerek dünyaya gözlerini yumdu.

* * *

Öte yandan, Deryalar Kaptanı Piyale Paşa da kendi kadırgalarının ardına düşmandan esir aldtkları gemilerden işe yarar kırk gemiye Türk bayraklarını çekmiş, arkasına takıp, İstanbul'a dönüyordu.

Donanmanın gelmek üzere olduğu haber alınır alınmaz, bütün sahiller halkla, deniz sandallarla dolmuştu. Sultan Süleyman bile Sarayburnu'nda sahile inmişti.

Donanma, Sarayburnu'nu döner dönmez, Kaptân bastardasının kasarasında bütün düşman esirleri, başta Amiral Jagala[55] ve Don Alvaro olduğu halde, dizilmiş, halka gösteriliyorlardı.

Beyaz barut dumanları muzaffer kadırgaları hâlelemiş, al, yeşil, kırmızı, mavi, renkli flanderler durmadan inip çıkıyordu.

İstanbul, Hızır Reis'in İstanbul'a geldiğinden beri ilk defa olarak bu kadar büyük bir donanma ve bu kadar büyük bir sevinç ve neşeye kavuşmuştu.

Don Alvaro, Amiral Jagala ve öteki tutsaklar arkalarına zırhlı elbiselerini giymişler, silâhlarını boyunlarına asmışlar, elleri bağlı, huzûr-u şahaneye çıkmak için Amiral gemisinin kasarasında boyunları bükük, yenik ve aşağılık bir durumda bekleşiyorlardı.

Sultan Süleyman'ın yanında Avusturya sefiri, vezirler ve devlet adamları bulunuyordu.

Tutsaklar ve ganimetler Padişah'ın önünden geçirildikçe, sanki kazanılan zaferin o kadar önemli bir şey olmadığını belli etmek ister gibi, Padişah'ın yüzünde ufak bir sevinç ve neşe izi bile gözükmüyordu.

Avusturya sefiri gerek Sultan Süleyman'ın, gerek Piyale Paşa'nın yüzüne o kadar baktığı halde hiçbir memnunluk ve gurur eseri göremeyince hayret etmiş, hatta bu hayretini: "Grant Senyör çok mütevazı ve pek ciddidir. O kadar ki, huzurundan tutsaklar geçerken hiçbir tüyü bile kıpırdamadı. Amiral bulunan Piyale Paşa, Grant Senyör'ün aynıdır. Arkasına hil'atlar giydirilip, dışarıdan iç oğlanları ve harem ağaları "Yaşa, yaşa, Kaptan Paşa!" diye alkışlayıp bağrışırlarken, o, her zamanki ciddi ve ağır tavrını bozmuyordu." diye devletine bildirmişti.

SON KORSAN

Deniz, tepesi karlı dağları andıran köpüklü dalgalarıyla semaya doğru yükselmek ister gibi kabarıyordu.

Zaman zaman çakan şimşekler korkunç bir gök gürültüsüyle birlikte ortalığı ışıldatırken, bir karaltı halinde görülen Sisam adasını kendisine amaç kılmış bir korsan filosu, dalgalarla çarpışa çarpışa sahile yaklaşmaya çalışıyordu.

Fırtına ansızın kopmuş, denizin üzerinde dolaşan birçok geminin altını üstüne çevirmişti.

Leventler, büyük güçlüklerle, kuytu bir limanda gemilerini kayalara bağlayıp beklemeye başladılar.

Korsanların gemileri Uluç Ali Reis'in komutasında bulunuyordu. Karşılarındaki ufak kaliteler Hıristiyan gemilerine benzemediğinden, telâş ve heyecana kapılmaya bile lüzum görmemişlerdi.

Durum, kasarasında Kur'an-ı Kerim okuyan Reis'e bildirildi.

Reis dışarıya çıkıp da demir atan başka kaliteleri görünce, sevinçle bağırdı:

- Bunlar Salih Reis'in kaliteleri!.. Tez, sandalımı indirin, yanına gidip elini öpeyim!

- Uluç Ali Reis, henüz Kaptan-ı Derya Kılıç Ali Paşa unvanını kazanmamıştı. Fakat Salih Reis'in senelerden beri Hızır Reis, Oruç Reis, Turgut Reis ile birlikte dövüşüp Akdeniz'e nam salan ve korsanların gözünde şeref ve şöhret sahibi olan bir reis olduğunu biliyor, bütün büyük uğraşlara da onlarla birlikte katılıyordu.

Uluç Ali Reis, ip merdiveni tutarak kasaraya çıktı. Eski arkadaşlarıyla sarılıp öpüştü: Uluç Ali sordu:

- Reis nerede?

Tam bu sırada leventler açılıyor, Salih Reis'e yol veriyorlardı. Reis'in eski şen ve alaycı çehresi gözüktü. Uluç Ali Reis, atılıp, Reis'in elini öptü. Reis de onu alnından öpüp sordu:

- Ne haber, oğlum Ali? Hangi rüzgârlar seni buralara attı?

- Karayel attı, Reis! Barınmak için koya geldim. Güzel yer doğrusu... Ormanları, soğuk su başlarında oynaşan ceylanlarıyla cennete benziyor. Padişahtan, burasını bana vermesini isteyeceğim.[56] Fakat kıyılarda kimsecikler gözükmüyor.

- Buranın ahalisi, biz korsanların şerrinden dağlara çekilmiştir; onun için kimseyi göremiyorsun. Padişah, seni sever. Herhalde, dilediğini yapacaktır. Anlat bakalım, senin başına neler geldi?

- Cezayir Beylerbeyi Salih Paşa ile aramız açılmıştı. Beni tutup yanına götürmesi için Memi Reisi göndermişti. Ben, Memi'yi basıp İstanbul'a kaçtım. Az bekledikten sonra, dört yüz elli akçe ile 'hassa reisi' yaptılar beni... Kaptan-ı Derya Piyale Paşa'nın Cebre seferine birinci kalkışında onunla beraberdim. Modon'da bir Frenk gemisini vurup, içindekilerin, Turgut Reis'i vurmaya gittiklerini haber alarak Paşaya haber salıp uyardım. Sonra, ikinci Cerbe seferinde, beni Karadeniz'e, Moskof kâfirlerine karşı gönderdiler. Şimdi adalar denizindeki eşkıyaya memurum. İşte fermanım. Biz karakol gezeceğiz. Venedik tacirleri zengin olacak.

Uluç Ali Reis, kuşağı arasında padişahın fermanını çıkarıp Salih Reis'in eline verdi. Reis, yüksek sesle okudu:

"Hassa reislerinden feraset ve fart-ı kiyasetine itimadım olan... Karadeniz kıyılarına irsal olunan kalite ve kadırgalarda olan asker halkına başbuğ tayin edip bu nişân-ı hümâyûnumu verdim. Her kim ki emr-i şerifime itimat etmez, yaramazlık ederse hakkından gelinür. Yazıldı, kurt kethüdaya verildi. 2 Recep. 967."

Salih Reis, kâğıdı okuduktan sonra Uluç Ali'ye uzattı:

- Güzel! Amma ben bu saray dilinden pek anlayamıyorum. Galiba seni kaptan yapmış. Turgut ile İstanbul'a vardığınızda da sana fener taşıma hakkı verilmişti. Biz, sizin yaşınızda iken daha serbest gezer, kendi kendimizin efendisi olmayı düşünür, bu dille de mektup yazıp almazdık.

Hızır Reis, ne kadar rica minnetten sonra İstanbul'a gitmeye tenezzül etmişti. Turgut ise...

Sözünün burasında Salih Reis'in gözleri doldu. İçini çekti, devam etti:

- Koca Turgut Reis! Hasret kaldım ona! Nasıl, kimseye eyvallah ediyor mu? Koca aslan Turgut Reis!

Uluç Ali Reis:

- Vallahi Salih Reis, dedi. Benim görüşüm seninkine de, Turgut Reis'inkine de uymuyor. Bir yer geliyor ki, korsanlık orada bitiyor. Artık kendisinin efendisi olmaktan çıkıyor. Türk korsanlarının babası oluyorsun. Burada Oruç Reis'in gittiği yoldan yürürken iyi bir korsan olursun ama kötü

bir başsındır. Bir gün birleşen Hıristiyan donanması başını alıverir. Bir büyük reisin leventlerini başsız komaya hakkı yoktur.

Salih Reis, dikleşti:

- Anlıyorum, dedi. Sen Oruç Reis'in şehit oluşunu küçümsüyorsun, ha? Bu ne demek?

- Oruç Reis, şehit olmak hakkını kaybetmişti. Hızır Reis gibi rahat döşeğinde ecelini ve yalısında leventlerini bekleyecekti. Hızır Reis de ağası Oruç'un yolundan gitseydi, bugün ne sen olurdun, ne ben, ne Turgut Reis, ne de Akdeniz'de Türk korsanı... Hızır Reis, İstanbul'a giderek, saraydaki tohumu bozuk vezirleri avuttu. Türk donanmasını eline geçirdi. Bu donanmanın başında Andrea

Dorya'yı yendi. Bu donanma Cenova'ya dayanıp Turgut'u kurtardı. Bu donanma Cerbe'de Turgut'a Cezayir'i hediye etti.. Salih Reis şaşırdı:

- Yani sen İstanbul'da Kaptan Paşa mı olacaksın?

- Evet, Tanrı ve Tanrı'dan sonra Kubbealtı veziri izin verirse...

- Haydi, Tanrı kel kafandan başlayıp destur versin, vezirler sana fırsat vermez.

Uluç Ali güldü. Genç yaşta kadın düşkünlüğü yüzünden saçlarını kaybettiğini söyleyen Türkler Uluç'la Kel Ali, Araplar da aynı anlamda "Ali-el Fiyatta" diye alay ediyorlardı.

- Aldırma, dedi. Başımda bu altın sırmalı kavuk, kesemde de her biri bir diyardan devşirimle vezirlerin hıyanet mektupları oldukça, bana boyun eğmek zorundadırlar.

Tam bu sırada kurusjkı bir top patladı. Hep birden, top sesinıı ı geldiği yana döndüler.

Adanın burnundan başka bir korsan gemisi daha dolaşıyordu. Direğinde Turgut Reis'in mavi beyaz üstüne mavi hilalli sancağı inip kalkıyor, limandaki kaliteleri selâmlıyordu.

Salih Reis, sevinçle haykırdı:

- Turgut!... Allahu ekber! Ölmeden önce bir kere daha görüşmemiz nasip oldu. Geleceğini Tanrı kalbime ilham etti. Tekmil Türk korsanları sözleşmişiz gibi, burada bulunuyoruz. Bugün, ne mübarek fırtına imiş bu fırtına...

Sonra Uluç Ali'ye döndü:

- Turgut geldi, dırdır bitti.

Geen gemilerin kasarasında çıplak baldırlı leventler koşuşuyor, bayraklar sallanıyor, ellerini ağızlarının kenarına koyan leventler, başka kalitelerdeki arkadaşlarına bağırarak selâm gönderiyorlardı.

- Manisalı var mı?

- Larendeli var mı?

Turgut Reis, Salih Reis'in kalitesini tanımıştı. Onun kendi ayağına gelmesini beklemeden rütbe ve sıra denilen saray adetlerinden de hoşlanmadığından, eski hatıraları yenilemek için, yüreğinde kabaran arkadaşlık hislerini yenemeyerek ufak bir sandala atladığı gibi, Salih Reis'in kalitesine tırmandı.

İki eski deniz kurdunun kavuşması çok heyecanlı oldu. Birbirlerine sarılmış oldukları halde, omuzlarında yıllardan beri taşıdıkları şan ve şeref destanlarını bir saniye içinde tekrar yeniden yaşadılar.

Kuvvetli kollarıyla Salih Reis'i kucaklayan Turgut, haykırmıştı:

- Kocamışsın, bre Reis! Salih Reis güldü:

- Biz artık, kalafata, yağlamaya filan gelmeyecek kadar çürüğe çıktık. Yerimize işte yenisini yetiştirdik.

Turgut'un gözleri parladı:

- Hani?

- İşte, oğlum!

Genç bir levent ilerleyip Turgut Reis'in elini saygı ile öptü. Turgut Reis, onu süzdükten sonra kuvvetli bir pençe atıp omuzlarından yakalayarak sarstı:

- Ha şöyle!... Bre, sen babanı aratmayasın, ha! Bu, senin yanında Bori Beyi gibi terlemeden yaşıyor, Reis! Ver bunu benim yanıma!...

Salih Reis, cevap verdi:

- Sen bir türlü kocarneıdın, koca tilki! Her gün bir yere çatıyor, her gün bir ölümü göğüslüyorsun. Senin vücudunu yeryüzünden kaldırmak için Kara şövalyeler ant içtiler.[57]

Turgut Reis, birdenbire parladı. Hiddet ve asabiyetten ak saçları, geniş göğsünü dolduran kırçıl sakalı titriyordu.

- Reis, Reis! Ben de onlan yeryüzünden kaldırmaya ant içtim. Padişaha kaç kere onları bu kartal yuvasından kovmakhğım için bana ordu vermesini söyledim. Her defasında yaptıkları işi kestirmekten aciz bulunan bir türedi alayı beni karşılarından saydı. Belki de dindaşlarını korumak istediler. Kaç kere Malta'yi topa tutup köylerini, kasabalarını yaktım. Oğlunun benim yanımda bulunması kendisi için hayırlıdır. Onun da babası gibi tehlikelere girip, elinde palası, düşmanlarımızla çarpışıp öç alması gerek. Zira bu sefer bütün cihanın şimdiye kadar mislini görmediği kanlı bir uğraşa başlamak üzereyim.

Yalnız kaptan gemisi siyah renkte olurdu.

Leventler, Turgut Reis'in bu sözleri karşısında yüreklerine kadar titrediler.

- Nereye, Reis?

Turgut, bu suale cevap verdi:

- Malta'ya gidiyorum. Yüzlerce kadırga, top, binlerce asker bugün Malta'ya doğru yürüyor.

Adanın bütün kalelerini zaptederek taş üstünde taş bırakmayıp şövalyelerin Grant Metrlerinden ahçı yamaklarına kadar hepsini kılıçtan geçireceğim!

Salih Reis, heyecanla onun elini öptü:

- İyi düşündün mü Turgut? Sen ağaran sakalların, artık damarları fırlayan buruşuk ellerin, eski duruluğu sönen gözlerinle adayı iyice ölçüp biçerek mi hareket ediyorsun? Yoksa, hislerine, sonu gelmeyecek olan kin ve intikam arzularına kapılıp körü körüne mi bu zor işe başlıyorsun?

Turgut Reis, kafasını salladı:

- Hiçbirisine, Salih Reis, hiçbirisine!... Yalnız kendime güveniyorum. Yalan söylemedin. Yüzüm buruştu, sakallarım ağardı, damarlarım morarıp şişti. Eski kuvvetimi, kanımı, gözlerimdeki eski duruluğu, vücudumdaki eski çevikliği göremiyorum. Fakat yüreğimde tutuşan kin arzulan, kalbimde kaynayan uğraş duyguları hâlâ aynı gençlik, aynı kudret ve şiddetle yaşıyor. Bu, benim ve bütün Türk korsanlarının son büyük uğraşıdır. "Bu, cihanın görmediği, göremediği bir kahramanlık destanı olacaktır! Ya ben, ya o!..."[58]

Sonra elini Malta'ya doğru uzatıp haykırdı. Sanki sesini uzak. pek uzak olan bu kartal yuvasmdakilere duyurmak istiyordu:

- "Şövalyeler! Nankörlüklerinizi yanınıza bırakmayacağım! Hayatını Rodos'ta size bağışladığımızı, reisiniz Lavalet'i serbest bıraktığımızı unuttunuz! Sizi ininizde tütsüleyip yabani eşek arıları gibi barut dumanları arasında boğacağım!"

Sonra gülerek, gene eski ve şen davranışlarıyla Salih Reis'e döndü:

- Sen artık kızağa çekildin ha, koca korsan? Bırak şimdi bu benim kavgaları... Biraz da senden konuşalım. Bende bir tane var, ama er değil. Barbaros'un oğlu Hasana verdim. Hasan da yaman levent ha!... Babasına eş olacak. O da Malta'ya geliyor. Nasıl, sen de, senin yavruyu verecek misin? Onu da dövüştürelim. Haydin, düşünme! Er oğlu, er meydanında gerek. Sen de gemi kasarasında büyüdün. İnşallah, uğraş meydanında şehit olursun. Nasıl, delikanlı, gelir misin?

Uğraş, dövüş var!

Salih Reis'in oğlu heyecan ve merakla babasının yüzüne bakıyor, izin vermezse diye korkuyordu, titriyordu. Salih Reis düşünceliydi:

- Gitsin, gitsin ama, bir kere de içeriye sorayım.[59]

Salih Reis, kıç kamaraya gitti. Biraz sonra oğlunu çağırdı. Herhalde, annesiyle helâllaştırıyordu.

Sonunda Turgut'un yanına geldi. Yavaşça kulağına eğildi!

- Al, götür! Gitmesine destur verdi. Sana da seiâmı var: "Oğlumu korusun. Yapacağı, her zaman yaptığı çılgınca maceralara sokmasın. Korsan oğlu elbette korsan olur. Fakat Turgut gibi yalnız korsanlığı değil, biraz da kendini düşünen Barbaros gibi bir amiral olsun!" diyor.

Turgut Reis, kaşlarını çattı:

- Ha, bak hele! Seninle beraber onu kaçırmaya gitmiştik. Eski günler... Hey gidi hey! Nerelerde pala salladık? Nerelerde dolaştık? Ne düşmanlar gördük? Merak etmesin. Öz oğlumdan çok korurum ve benim gibi denizlerde çürümesin, Hızır gibi amiral olsun, en doğru söz bu... Bize Hızır gibi baş lâzım. Fakat ben, istesem de zaten amiral olamazdım. Bu işi Uluç Ali'ye bırakacağım.

Salih Reis, Uluç Ali'ye bakıp güldü:

- Askeri ve gemileri nereden buldun? Turgut Reis, omuz silkti:

- Sultan Süleyman verdi. Daha sayısından ve kuvvetinin derecesinden haberdar değilim.

Türedi sürüsü benim senelerden beri "Aman, bu eşek arılarını son yuvalarından kovalım!" diye söylediğim sözlere kulak aşmazken, bundan bir ay kadar önce Bostancı-başı'nın içinde bulunduğu bir gemi Mısır'dan hacıları getiriyormuş.

Şövalyeler, geminin önünü kestirip yağma ettikten sonra yakmışlar. Bu haber İstanbul'a gidince, Padişahın aklı başına gelmiş. Aşırı hiddetlenmiş. Hemen vükelâ ve vüzerâsını toplayarak Malta'dan şövalyelerin kovulmasını emretmiş. Fakat sayın vezirler, Malta'nın ne yönde bulunduğunu bile bilmediklerinden, Sadrazam Ali Paşa, Galatalı ocakzâdelerine ve bizim korsanlara sormuş: "Malta kan-dedir? Kaç günde gidilir?" deyû... Ne kadar olsa, bizim yanımızda çalışanlar Malta'yı kaç kere gördüler. "Üç yüzden eksik parça ile denize çıkılmaz.

Kaleleri dövmek için otuz iki okka gülle atan yirmi top gerekir. Yüz yirmi klenborne ve beş kıta kavi top, yirmi bin kantar barut, kırk bin yuvarlak gülle, on bin kazma, kürek ve elli parça da top atı ve bundan gayri bu işe Turgut Reis'i kumandan eylemek gerektir"[60] demişler. Benim bildiğim bu kadar. Fakat her zaman düşünceleri işlerine uymayan devşirme vezirlerin bu istenilen şeyleri hazırlayıp hazırlamadıklarını bilmiyorum. Zannıma kalırsa, donanma kaptanı gene Piyale'dir. Salih Reis, cevap verdi:

- Piyale, Padişahın vezirleri içinde en temiz ve en cesur olanıdır. Turgut Reis, kuşağının arasından bir kâğıt çıkarıp Salih Reis'e uzattı:

- Bana da bunu göndermiş. Sözde koltuk veriyor. Fakat bu sefer de vezirleri dik kafalık edip ben gelmeden işe başlar yahut domuz gibi burunlarının doğrusuna giderlerse hiçbir şey yapamayız. Malta kalesi, Trablus çölü değildir.

Salih Reis, Sultan Süleyman'ın fermanını okudu: "Turgut Paşa'ya hüküm ki:

"Hak sübhânehû ve teâlâ hazretlerinin ulüvvü inayetine tevekkülü tam ve hazret-i risâletpenâhın mûcizat-ı hidâyetâyâtına tevessülü tam edüp düstûr-u mükerrem vezirim Mustafa Paşa'ya garpta olan Malta kalesine fethü istilâsı için tayin edüp işbu sal-i ferhunde falde vaki olan nevruz-u mübarekte emîrü'1-ümerâ-i kiram Cezayir Beylerbeyi Piyâle dâme ikbâlehû donanmayı hümâyûnun nusrat-ı karîn ile koşulup irsal olunmak tedarik olunup senin dahî vekarü celâlet ve şehâmetü hüsnü şecaat ve ferasetine tamam-ı hümâyûnum olmağın bu gazâ-yı zafer asarda bile olup donanmayı

hümâyûnumda olan askeri feyzü meâsirin kale muhasarasında iken derya tarafı hâli kalmayıp donanma gemilerimin hıfzı ve kaleden mahsur olan erbâb-ı sefere iane ve istimdat için deryadan gelen melâin-i haşirinin defü ref'i için hazır olmam lâzım olduğu ecelden mukaddem tenbih ve agâh kılınıp ve hem bunca zaman berû ol caniplerde olmakla behemehal kalenin fethine müteallik vukuf ve şuurun mülâhaza olunup ne veçhile fethü fütûhu müyesser idüğü arzolunmasın emredip büyürdüm ki: Hükm-ü şerifim vardıkta teehhür etmeyip yanında olan kadırga ve kalite ve sair uydurulacak gemileri kalafat edüp sair levazım ve mühimmat ne ise tedarik edüp ol canipte olan gönüllü levent reislerine gereği gibi istimâ-let virüp yanına cem'edüp tâyin olunan vakte değin hazır ve donanmayı hümâyûnumun varmasına nazır olup kale-i mezbûrenin fethine ne lazımsa tedarik ile fethi müyesser ola. Bilcümle ol bapta rey-i isabet karinin müncer ve müncesim ise alettafsil yazup bil-dürsün. inşallah melîkü'l-azîzü'l-fettah donanmayı hümâyûnum ol canibe varup vâsıl oldukta yanımda olan gemiler ve gönüllü levent gemileriyle donanmayı hümâyûnuma mülâki olup hüsn-ü ittifakla hizmette ve yoldaşlıkta bulunmakta envâ-i mesai-i cemîlin zuhura getüresün. Şöyle bilesün. Fî cemâziyelevvel 972." (Tarihler, eski hicret tarihidir.) Salih Reis, fermanı okuyup bitirdikten sonra tekrar Turgut'a uzattı:

- Bugün de nasibim hep padişah fermanı okumak. Sözde kumanda onlarda ama, eğer anlayabildimse, hakikatte her şeyi gene sana veriyor. Serdar sensin.

Turgut cevap verdi:

- Serdarlığı da, kaptanlığı da, vezirliği de kendisinin olsun. Nazarımda Malta'yı fethetmekten başka hiçbir şeyin değeri yoktur. Ben bu dille konuşan, bu kafa ile yaşayan sarayla anlaşamam. Fakat Malta'ya hücum için her şeye katlanacağım.

Turgut Reis, bu sözlerden sonra, Uluç Ali Reis'e döndü:

- Sen nasılsın bakalım, Uluç? Korsanlık var mı, yoksa Haliç'te helva mı yiyorsun? Benimle geliyor musun?

Uluç Ali, kıpkırmızı kesildi. Reis'in bu sözleri çok ağrına gitmişti:

- Niçin helva yiyelim, Reis? Biz de kavga ediyoruz. Sırasında biz de dövüşüyoruz, Reis? Ve bilirsin ben, senin azat kabul etmez levendinim.

Turgut Reis, yüzünü buruşturdu:

- Haydi oradan enayi! hırasında ha? Sırasında ne demek? Hiçbir Türk levendi için uğraşın, kavganın sırası olur mu? Artık, görüyorum, kötülüyorsunuz. İstanbul, saray, altın yaldızlı köşkler gözünüzü boyuyor. Allah, sonunuzu hayreylesin. Ben, sizin bu halinizden korkuyorum.

Bir gün, şimdi bizim önümüzde kaçacak delik arayan bu kâfirlere yenilip maskara, kepaze olmayasınız diye korkuyorum.

Sonra, istikbalin Kılıç Ali Paşa'sının, hiddet ve asabiyetle dudaklarını ısırdığını görmüyormuş gibi omuzlarına asılıp sarstı ve gürledi:

- Bana bak, Uluç, bana bak! Her bir uzvum parça parça olup da ölsem, senden ve sizden cesedim ne kadar uzak ve belirsiz bir yerde olsa, eğer bir gün gözümde şimdi benim önümde bir ıslak köpek gibi titreyerek kaçacak delik arayan bu kâfirlere yenildiğinizi, hele önlerinden kaçtığınızı, onlardan aşağı bir dereceye düştüğünüzü hissedersem, zevkine, sefasına, nefsine karşı Hızır'ın, Oruç'un, benim bıraktığım nam, şöhret ve şanı feda edecek olan haleflerime lanet okuyacağım!

Sonra, kalın pazılı kolunu batıya doğru sallayarak haykırdı:

- Ben, oraya gidiyorum! Bu onlarla belki de son uğraşımdır. Biz kanımızın son damlasını bile bu yolda, gazanın, şan ve şerefin, gayenin bu sonsuz yolunda akıtacağız. Tek, Türk denizleri Türklerin olsun diye bu yola can koyduk.

Elini tekrar bilinmeyen ufuklara doğru uzatarak haykırdı:

- Lavalet, bekle! Geliyorum! Hem bu, seninle karşı karşıya oynayacağımız son kozdur!

Uluç Ali, Turgut'un titreyen elini tutup başına koydu:

- Bu can bu tende kaldıkça, bizi yenemeyecekler! Turgut, dönüp Salih Reis'in oğlunun kolundan çekti:

- Gel! Daha fazla duramayacağım! Bir an önce oraya gitmek istiyorum! Geç kalmış olmaktan korkuyorum! Sanki beni orada bir şey acele bekliyor, belki de Azrail!...

Sonra eğilip kasaradan haykırdı:

- Hüseyin, sulandınız mı?

- Evet, Reis!

- Ambarlar dolu mu?

- Evet, Reis, hazırız!

- Öyleyse boru ötsün! Kalkıyoruz! Sancak ve iskele vardiyanları hazır olsunlar! Yelken ve kürekle gideceğiz!

Turgut Reis, bu sözlerden sonra Salih Reis'e döndü:

- Allahaısmarladık! Belki bir daha birbirimizi göremeyiz. Uluç, sen de sözlerimi unutma! Yoksa, iki elimin on parmağı yakanda kalır! Hem, Malta'ya sen de gel! Çünkü bizim en büyük uğraşımız bu olacaktır! Türk korsanlarının kara korsanlarıyla en büyük kavgası...

Uluç Ali, koşup Reis'in elini öptü. Gözleri yaşarmıştı. Sanki bir içgüdüsü, ona geleceği ilham ediyordu:

- Ganim, şanlı sancağımız ve Türk'ün şerefi uğruna senin yolunda feda olsun, Reis!

İskenderiye'ye uğradıktan sonra doğru Malta'ya yetişirim.

Turgut Reis, kır sakallarından, senelerden beri denizlerde kararan, buruşan, bükülen vücudundan umulmayacak kadar bir güçlülük ve çeviklik ile kasaradan sıçrayıp sandala atladı.

Onun, tunçtan bir zafer heykeli gibi, denizi yararak bastardasına çıktığını gördüler.

Leventler koşuyor, durmadan tirenkete ve mizanalara tırmanarak Reis'in emirlerini yerine getirmeye çalışıyorlardı.

Birdenbire, yelkenler sakladı, kaliteler sarsıldı. Kurusıkı top atarak gemilerin Malta'ya doğru uzaklaştığı görüldü.

Turgut Reis, bastardasının kıç kasarasından onlara renkli yazma mendilini sallıyordu.

Gemiler, gözlerde gittikçe küçüldüler ve nihayet ufukta kaybolup gittiler.

Kaplan, çakal avına çıkmıştı.

Uluç Ali Reis, yaşlı gözlerini Salih'ten sakladı.

İstanbul'dan Turgut Reis'e haber giderken, donanma ve asker de hazırlanmaya başlamıştı.

İlkbaharda yüz seksen bir pare tekne ve otuz bin kadar asker hazırlandı. Bu donanmaya Kaptan-ı Derya Piyale Paşa kumanda edecekti.

Padişah, Makakların son-hareketine kızarak:

- "Maiyet-i hassamda ve İstanbul'da bulunanlardan isteyen zevat sefere mezundur ve gitmeleri mûcib-i memnûniyet-i şahanem olur!" dediğinden, Kızılahmetli Şemsi Paşa'nın kardeşi Vezir Mustafa Paşa, gönüllü olarak sefere talip olduğundan, Padişah memnun olup Mustafa Paşa'yı rütbe ve saray sırasına uyarak, bu işe Serdar eyledi.

Bütün Vezirler, Beylerbeyleri parlak bir geçit resminden sonra Padişahın huzuruna çıktılar.

Padişah, onların hepsine iltifat edip hediyeler dağıttı. Sonra huzûr-u hümâyundan, önlerinde tabi, nakkare, miskal çalındığı halde çıkarak, Eminönü'ndeki iskelede bulunan bastardaya sadrazam, serdar ve sair ümera ile birlikte girdiler. Beşiktaş'a gelindi. Barbaros'un, denizlerin tek ve eşsiz kahramanının mezarına yüz sürülüp ruhundan yardım dilenildi. Donanma, oradan demir alıp bütün ululuk ve hem korku, hem saygı uyandıran görünüşü ile yola çıktı.

Gemiler, Sarayburnu'nda gösteriş için kurusıkı top atıp sahillerde biriken halkın alkışları arasında, denizde gülle sektirdikten sonra Yedikule'ye doğru dümen kırdılar. Ali Paşa, Yedikule'ye kadar donanmayı selametlemek istiyordu. Durmadan, kuruntu ve şüphe içinde, Mustafa Paşa'yı sıkıştırmaktaydı.

"- Aman paşam, sakın gaflet etmeyesiz! Bu kale, diğer diyarlardaki hisarlara benzemez. Ufak bir ihmal mağlubiyetinizi mucip olur. Sonra, elbette devletlü hünkarı gücendirmiş oluruz!" diye rica ediyordu.

Yeni Serdar Mustafa Paşa gülüyordu:

"— Merak etmeyiniz, paşa hazretleri! Evvelallah, bu azim donanma ile küffarın haklarından gelinir. Hiç merak etmeyiniz. Biz, her şeyi biliriz."

Sadrazam, can sıkmtısıyle cevap verdi:

'- Paşam, sakın hodbehot hareket eyleme! Erkânına danış! Zira bu kalenin vaziyeti pek zorlu bir şekildedir. Bilhassa Turgut Bey'in tecrübesinden istifadeyi unutma, sözünden çıkma"

Mustafa Paşa, mağrur bir tavırla, somurtup kaşlarını çattı: "- Paşam, neye böyle söylersiz? Bu adamı hep öne sürersiz! Biz yedi buçuk yaşında bir sabi değiliz! Turgut kadar biz de elbet bu işi biliriz! Hem karada kale zaptetmek, denizde haydutluk etmeye benzer mi? Bizim ilk seferimiz mi bu?"

Sadrazamın bu son çiğ söze büsbütün canı sıkıldı. Fakat Mustafa Paşa'nın söz anlamaz bir nabekâr olduğunu anladığından, Yedikule'den geri döndü. Sarayına gelince, dostlarına, umutsuzluk ve keder içinde dert yandı:

"- Bu Mustafa, bildiğin okur! Burnunun önünü görmez bir cahil öküz... Malta kalesini helvadan mamul sanıp yemek ister. Reviş ve hareketini gönlüm hiç beğenmedi. Söylemedik söz kalmadı. Anladım ki nasihat kâr etmez. Allah, sonunu hayretsin. Allah, beni o günlere yetiştirmesin. Bu işin, bu devletin sonunu iyi göremiyorum."[61]

* * *

Öte yandan, Maltalılar da bu yürüyüşü ve hazırlığı haber almışlar, gereği gibi çalışıp çabalayarak, Türklerin kuşatmasına karşı koyabilmek için çalışmaya başlamışlardı. Bütün Avrupa'ya haber salınmış, imdat istenmişti.

Malta hisarının kiliseleri başlarına gelecek olan felâketi sanki daha şimdiden karşılamak ister gibi, sabahtan akşama kadar inliyor, çan çalıyor, şövalyeleri dua ve danışma için kubbeleri altına çağırıyordu.

Zaten, ağızdan ağza, Dragut'un Grant Senyör'den büyük bir donanma peyleyip Malta'ya doğru yelken açtığı rivayet olunduğundan, bütün şövalyelerin yürekleri eziliyor, büyük merak ve korku içinde kiliselere toplanıyor, sonlarının hayra dönmesi için Hazreti İsa'dan medet umuyorlardı.

Grant Metr Lavalet, onlara uzun bir nutuk vermeye hazırlanmış, yüreklerine dayanma gücü vererek manevî kuvvetlerini yükseltmek istemişti. İkinci bir Rodos felâketi başlıyordu.

Tam bu sırada, Türk donanması gelip çattı.

Donanma 1556 senesi Eylülünün 18'inci günü Malta önünde Massasirok limanına demir attı.

Şövalyeler, sinirleri gergin ve kuruntu içinde, Türklerin nasıl bir uğraş planı düzeceklerini görmek için sabırsızlanıyorlardı.

Dördüncü vezir iken serdar olan Mustafa Paşa, Malta kalelerini görünce, üzerine aldığı işin büyüklüğünü, zorluğunu kavramış olmakla beraber, burnunu da kırmak istemiyordu.

Vakit geçirmeden Piyale Paşa'yı, öbür kaptanları gemisine çağırdı. Amacı konuşmak, adanın durumunu öğrenmekti.

Piyale Paşa, Turgut Reis'ten topladığı bilgileri Mustafa Paşa'ya anlattı:

- Ada, hemen hemen, baştan başa kayalıktır. Kuzeyinde Siberas (Sceberass) denilen dik ve sarp burun ilerleyerek iki tarafındaki derin koyları birbirinden ayırır. Bu koylardan gün doğusunkinin adı Marsamüse (Marsa Musset)dir. Limanda korugan ve insan yoktur. Fakat koyun kenarından yükselen Siyeras dağının tepesindeki Sent Almo kalesinin toplan, limanın ağzını korumaya yeter.

Büyük Marsa denilen koyda ise, şövalyelerin yüce koruganları yerleşmiştir. Burası, derin, kayalık; günbatısında da küçük limancıklar vardır. En son çıkıntı olan Furş (Foursches) burnu ise, Arena dedikleri limanı açık denizden ayırmaktadır. Salvador denilen şu burun da, bu limanı İngiliz limanı denilen limandan ayırır. İşte şu görünen ulu kale de eteğinde bulunan Sent Ancelo surları ile kadırgaların limanı arasında yükseliyor. Bu, şövalyelerin en büyük kalesidir.

Burg derler. Kumsal berzah ile Malta'ya bağlı olan küçük parçasının ismi Lasangl adaşıdır.

Tepesindeki kalenin adı Sen Mişel'dir. Burg ile Sen Misel kalelerinin arkasında da tepeler yükseliyor ki, Maltalıların bize üstün bir durumda dövüşecekleri anlaşılır.

Mustafa Paşa, kendisini göstermek için yerinde duramıyordu. Piyale Paşa'ya:

- Coğrafi durumu güzel biliyorsun paşa! dedi. Hemen saldıralım! Vakit harcamak doğru değildir. Düşmana yardım yetişir belki...

Piyale Paşa, bu görüşü beğenmedi. Serdar'ın böyle bir sırtlan yuvasını andıran Malta kaleleri önünde yanlış bir savaş düzeni kuracağını sanıyordu.

- Paşam, daha Turgut Reis gelmemiştir. Kendisi buraları bizden iyi bilir. Kande ise gözükecektir. Herhalde yoldadır. Bilgi öğütlerinden yararlanabilmekliğimiz için beklememiz doğru olur. Hem Uluç Ali Reis de İskenderiye'den yola düşmüştür. O da buraya gelecektir. Ne kadar çokluk olursak, o kadar iyidir. Bu iki ünlü korsan reisini bekleyelim.

Mustafa Paşa kızdı:

- Askeri düşman karşısında bekletmekle içgüçlerini kırarız. Turgut'u neden bekleyecekmişiz?

Onun gözü varsa, bizim gözümüz çıra budağı mıdır? Yalnız o mu kavga etmenin yolunu bilir?

Ya Uluç Ali de kim olur? Deniz hırsızlığı başka, karada kale sarmak gene başka bir iştir. Ben, durmadan saldırıya geçiyorum. Bu iki deniz haydudunun bir daha huzurumda sözü edilmesin, fermanım böyledir. Serdar benim!

Piyale Paşa, Mustafa Paşa'nın bu aşağılık sözlerine çok kızmıştı. Onun bu kendini beğenmişliğini doğru bulmuyordu. Şaşkınlıkla,

Turgut'un şöhretini kıskanıp yanlış bir iş yapmasından korkuyordu. Saray usûlüne göre, Padişah'ın serdar eylediği vezir önünde susması gerekirken, büyük bir cesaret ve olgunlukla cevap verdi:

- Paşam, hiddetinize sebep nedür? Turgut Paşa bizim en üstat, tecrübeli bir kahramanımızdır.

Padişahımız kaç kere tembih, gerek yazılarıyla, gerek sözleriyle tekit eylemiştir ki "Turgut Paşa'nın bulundu her seferde bizim ve sair kumandanların, her kim olursa olsun, müşarünileyhin sözünden çıkmaması gerek." Kaldı ki biz, bunda kendisini bile beklemiyoruz.

Bu işin encamından şüphe olunur.

Mustafa Paşa'nın kibiri kabarmıştı. Hemen ayağa kalkıp haykırdı:

- Ben kimseyi dinlemem! Kimseyi de bekleyemem! Hemen karaya asker döküp hücum edeceğim! Son encamı da bu kalenin yıkılması olacaktır!

Sonra, büyük bir düşüncesizlikle emretti:

- Orta limana asker dökülsün! Sıntırma hisarını muhasara ve zaptedeceğiz! En kolay zaptolunacak hisar odur!

Piyale Paşa, dudaklarını umutsuzluk ve ıstırapla ısırıp tarihlere geçen sözünü mırıldandı:

"— Bu adam, bizi burada mahvedecek!"

Paşa'nın ordu öncüleri, Malta kıyılarına dökülüp vaziyet almaya çalışırken, mazgallardan onların yayılışını, tutumlarını gözetleyen Lavalet, sevinç ve neşe ile güldü:

- Koca tilki daha gelmemiş! Ah, bu çok iyi oldu. Şu bir sürü budala ve sersem alayı, asıl kale dururken, kolay alınır, zafer olur diye, bak nereye hücum ediyorlar?

Sonra, arkasına dönüp haykırdı:

- Korsan daha gelmemiş! Bunlar Grant Senyör'ün kör ve sersem saray çakallarıdır! Sekiz yüz zırhlı şövalye kaleden çıkıp bunlara hadlerini bildirsin!

Kalenin kapıları açıldı. Dipten doruğa kadar zırhlara gömülü sekiz yüz şövalye, karaya henüz ayak basan ve gemilerin kendilerini korumayı unuttuğu Mustafa Paşa'nın askerleri üzerine saldırdılar. Fakat Mustafa Paşa, arkasında örme çelik gömlek olduğu halde, askere örnek oluyordu.

Bir-iki saat kadar, kanlı, zorlu tüyler ürpertici yersiz bir kavga oldu. Şövalyeler durmadan eriyorlardı. Sonunda dayanamayacaklarını anlayıp, gittikçe çoğalan filikaların kıyıya döktüğü Türklerin önünden kaçıp kaleye güç belâ sığınabildiler. Lüzumsuz bir çarpışmada yersiz bir kan dökülmüştü.

Bu sırada, Syerza sırtından Türklerin üzerine aralıksız ateş ve gülle yağıyordu.

Ölümle adeta dudak dudağa geçen bu korkunç kavga Türkleri yıldırmıyor, sert, yalçın kayaları kopararak kendilerine metris, korugan hendeği yapmaya çalışıyorlardı.

Piyale Paşa, metris yapılırken, ateşin tanelerinden askerlerin kurtulmasını sağlamak için balçıkla sıvalı, ağaçtan örme bir adam boyunda siperler yaptırmıştı.

Böyle siper kazarak ve dört noktaya konulan yirmi dört topla kale üzerine ateş açarak beş gün geçti. Beşinci gün İskenderiye'den altı kadırgasıyle, Uluç Ali Reis çıkageldi. Kuşatmanın başlamış olduğunu görünce, hiddet ve hayretle haykırdı:

- Yazık! Reis'i beklemediniz, ha? Kim bilir ne kadar yanlış ve içinden çıkılmaz yollara saptınız?

Bana, buraya doğru geleceğini söylemişti. Herhalde, şimdiye kadar, tedârikini bitirmiştir.

Kande ise çıkagelir. Fakat bu durumda çok kızacaktır. Çok yazık ettiniz!

Uluç Ali Reis'in sözlerini hiç kimse dinlemiyordu. Kavga kızışmış, bir kördövüşü halini almıştı.

Kuşatmanın yedinci, Uluç Ali Reis'in gelişinin ikinci günü Turgut Reis[62] çıkageldi. Daha ilk bakışta, usta bir kaptan olarak, yapılan yanlışlığın büyüklüğünü, kuşatmanın kör kaleye yapıldığını görüverdi. Kimse ile

konuşmadan, filikasına atladığı gibi, Mustafa Paşa'nın yanına gitti ve hodbehot haykırdı:

- Bre Paşa! Senin ettiğin nedür? Bu kaleleri sen önceden tanır ve bilir miydin ki ben gelmeden tutup muhasaraya kalkarak cemaat-i müslimini kırıp geçirirsin? Yaptığın işin faidesi yoktur! Bilmediğin işe neye burnunu sokarsın?

- Neden faidesi olmuyormuş? Bu kale, hepsinden kolaydır! Evvelce bunu almak gerek olmaz mı?

- İşte siz sarayda uğraş halini böyle öğrenir, bu kadar bilirsiniz! Bu muhasara ettiğiniz hisar, diğerlerinden müstakil ve küçüktür. Bunun önünde boş yere uğraşır, asker kırarsınız!

Toplarımızı görmez misiniz? Bir delik açtıkça arkasından bir tane daha siper peyda oluyor. Siz bunları birer kat duvardan yufka böreği mi sanırsınız da yemeğe kalktınız?

- Ne olursa olsun, diğerleri de böyle, hatta bundan daha fazla sağlamdır. Önce bunu zaptedelim, görelim bir, asker coşsun!

- Bunu zaptetseniz hiçbir şey hasıl olamaz! Burası müstakil ve ayrı bir kaledir! Önce, asıl ana kileye hücum edilir! Bu kale ve onun teslim olduğunu görünce diğerleri de kendiliklerinden teslim olurlardı. Bunu düşünemediniz mi?

Bu son söz, Mustafa Paşa'yı'yeis ve hiddetinden kıpkırmızı yaptı. Piyale Paşa'nın dediği çıkmış, Turgut keskin ve derin bilgisiyle, yapılan hatayı bir bakışta anlamış, Paşa'nın yüzüne vurmuştu.

Piyale Paşa, yedi gün önce; "Deniz hırsızlığı başka şey, kale zaptı başka şey" diyen Mustafa Paşa'nın yüzüne; "Gördün mü Kaptan Paşa'yı?" der gibi üstün gelmiş ve zafer kazanmış bir süzüşle bakıyordu.

Mustafa Paşa, herkesçe bilinen gururunun tersine, Turgut'un bu haklı ve yerinde sorusuna cevap veremedi:

- Bir şeydir oldu. Geri dönmek doğru olmasa gerektir. Bunca şehit verdik. Siperleri kazmak için çok değerli fedakârlıklar yaptık. Şimdi muhasarayı bırakırsak, bu hem kâfirin neşe ve şevkini artırır, kuvvet-i maneviyatlarını yükseltir, hem de bizim askerin gayret ve cesaretini kırar.

Turgut Reis, derin derin içini çekti. Böyle zamanda boş yere tutkularına kurban olacak, boş yere laf ebeliği edecek kadar düşüncesiz değildi:

- Olan olmuş, şimdi kaleyi düşürüp cenazeyi kaldırmaya bakalım, derim. Amma bana öyle gelir ki, bir kalenin nereden sarılacağını kestiremeyen bu ordu ve donanma, gayri çürüğe çıkmıştır.

Bu işi kaybettik.

Sonra, hemen kendi leventlerini, toplarını da karaya döküp hisarın çevresini kollayıp nasıl bir hücum planı kurmak lâzım geldiğini araştırdı.

Turgut Reisi aralarında görmek askere neşe ve kuvvet, düşmana da korku aşılamıştı.

Malta şövalyelerinde eski güç ve cesaret kalmamıştı. "Cennete gidebilmek için bir Müslüman öldürmek" düşüncesini çoktan unutmuşlardı. Dünyada kalıp bir Müslüman eliyle ölmemek istiyorlardı.

Turgut Reis, sıkı bir hücum emretti. Leventler önde olmak üzere, askerler tekbir alıp kaleye doğru akın ettiler.

Toplar, kayalar, yer, gök inliyordu. Üç saat kadar kalenin önünde bir boğuşma oldu.

Şövalyeler, Turgut'un gelişiyle büsbütün kuduran, coşan Türklerin bu içgüçlerini kırmak için ölmeden bir karış bile geri gitmiyorlardı.

Kanlı ve görülmemiş bir boğuşmadan sonra, Türkler, hisarın ana kapısını koruyan ön tabyaya sancak diktiler.

Bu ilk sıkı hücum şövalyeleri çok sarmış, gözlerini yıldırmıştı.

Hisardaki kumandanlar, kahramanlarında ikinci bir hücuma karşı dayanacak zerre kadar takat ve cesaret kalmadığını görüyorlardı.

Artık göz açtırmadan tepelerinden yağan ateş ve gülle yağmuruna dayanma güçleri tükendiği gibi, Turgut'un karşılarında bulunması da yüreklerini titretmeye yetiyordu.

Grant Metrleri Lavalet'ten imdat istemek üzere, Malta'nın asıl merkez kalesi olan Burg kalesine haberci gönderdiler. Bu haberciyi Lavalet, büyük bir heyecan ve merakla karşıladı.

- Ne yapıyorlar? Ne oluyor? Dragut da geldi. Kuşatma şiddetlenmiştir. Koca tilki elbette yeni şeyler bulup icat edecek ve kaleyi, her ne pahasına olursa olsun, zaptetmeye çalışacaktır.

Kendisine hiçbir suretle aman verilmesin. Kale, müstahkem ve çok kuvvetlidir. Elinizdeki silâhlar, Türklere karşı kaleyi korumaya yeter.

Herhalde, birçok başarı kazanmışsınızdır.

Haberci, onun sonu bir türlü gelmeyen Fransızlara vergi soluksuz sözlerini dinledikten sonra acı acı güldü:

- Metr! Hangi başarıdan bahsediyorsunuz? Dragut gelmeseydi, belki bir şey yapabilirdik.

- Ne?... Başarı beklemeyeyim, ha? Şurasını iyi biliniz ki, savaş meydanında ölenlere kutsal Papa hazretleri, her türlü geçmiş ve gelecek günahlarını affedip cenneti müjdelemiş olmakla beraber, düşmana arkasını verecek olanları da Hıristiyanlıktan kovup aforoz etmiş, cehenneme gideceklerini bildirmiş bulunuyorlar.

- Yüreğimizde hiçbir korku ve irkilme yok, Metr! Fakat eninde sonunda biz de insanız. Bizim de dayanabileceğimiz bir yer var. Eğer Türkler böyle ikinci bir hücumda daha bulunacak olurlarsa kaleden umudu kesiniz.

Lavalet haykırdı:

- Yazık! Yazıklar olsun. Bu kâfirleri öldürmek gerekirse, bu yolda ölmek için kutsal dinimiz üzerine ettiğimiz yemine ihanetten başka nedir? Sefil, cehennem kütüğü kılıklı insanlar!

- Papa hazretlerine ihanet etmiyoruz, Metr! En son nefesimize kadar hepimiz öleceğiz, fakat ölümümüzün kaleyi kurtaracağını sanmıyorum. Çünkü karşımızda Dragut bulunuyor...

- Melekler ve Nasrani azizleri yardımınıza koşacaklar. Bu da ayrıca müjdelendi.

Lavalet'in gözlerinde şimşek gibi bir kıvılcım parlayıp söndü:

- Siz kendi gözlerinizle, meleklerin size yardım ettiğini göreceksiniz. Avrupa'dan imdat gelinceye kadar Sent Almo kalesini Türkler zaptetmemelidirler. Eğer siz kaleyi korumaktan aciz iseniz, gerek kaleyi korurken, gerek ölürken kazanacağınız kutsallığa, sevaba sahip olabilmek için ben kendim gelip kaleyi koruyacağım.

Lavalet, bu sırada, kalenin içerisine giderek bir süre kaldıktan sonra Şövalyenin yanına geldi:

- Haydi git! Bu sözlerimi arkadaşlarına söyle! Şu kutsal suyu da düşmanın üstüne serpin!!!

Tam bu sırada silâhşor Dö la Sangel ile Rahip Yako adında iki adam, sanki birkaç saatten beri konuşuyorlarmış gibi nefes nefese oldukları halde

Lavalet'in huzuruna gelip ayaklarına kapandılar:

- Metr, Metr! Biz, Mesih'i gördük! Biz de Sent Almo'ya gidip kavga edeceğiz! Biz de kendilerine Mesih tarafından cennet müjdelenen kardeşlerimizle birlikte cenk edip bu uğurda ölmek istiyoruz.

İki kafadar bu sözleri söylerken, iki gözleri iki çeşme, can ve gönülden ağlaşıyorlardı.

La Sangel denilenin arkasından daha ileriye giderek göğsünü, bağrını yırtmakta, kafasını kaldırıp yerdeki taşlara çarpmaktaydı.

Lavalet bile biraz önce içeriye girip kurduğu komedyanın aktörlerinin hayallere sığmaz bu candan temsilleri karşısında işe inanacak kadar duygulandı. Elini göğsüne koyup haykırdı:

- Oh! Demek siz de kavga etmek, din düşmanlarımızı öldürüp müjdelenen kutsallığı kazanmak istiyorsunuz? Gidiniz! Ne saadet yarabbim! Gidiniz ve Mesih'in, Nasrani azizlerinin açmış oldukları kanatların altında kavga ediniz! Gidiniz, evlâtlarım, şehit olunuz! diye haykırdı.

* * *

Sent Almo hisarından haberci gelip de "Bir hücum daha olursa, biz dayanamayacağız!" deyince, Lavalet'in aklına Rahip Yako gelmiş, hemen onun bulunduğu hücreye gitmişti.

Rahip, Şövalye'nin ayağına kadar geldiğini görünce kendisine pek fazla ihtiyacı olduğunu anladı. Derhal ayağa kalktı:

- Aman yarabbi! Ne şeref bu, Metr burada!... Emirleriniz, senyör? diye sahte hayret gösterdi.

Lavalet, burnundan soluyordu:

- Hazır mısınız? Hiç vakit yok!

- Anlayamadım, senyör, ne gibi?

- İşte evvelce konuşmadık mı? Hazreti İsa'yı rüyada gördüğünüzü kahraman şövalyelerimize bildirmenin sırası geldi.

- Hay hay, senyör hazırım! Fakat daha Dragut bizim kaleyi muhasara etmediğinden, şimdiden bir mucize göstermeye lüzum görmüyorum.

Lavalet haykırdı:

- Ne kalın kafalı adamsın be? Sent Almo hisarı neredeyse teslim olacak! Her şeyden önce, orada bir mucize gösterip, oradakilerin de

içgüçlerini yükseltmeliyiz. Bu kendimiz için değil, din uğrunda can vermeye yeminli arkadaşlarımız içindir.

Rahip, heyecan ve korkudan sapsarı kesildi:

- Fakat senyör, buradan oraya nasıl bir mucize gösterebiliriz? Ne yazık ki, ayrıca, Hazreti İsa gibi ölüleri diriltecek ruhani bir iktidarım da yok...

- Burada bir mucize göstermeyeceksin, oraya gideceksin.

- Efendim, nereye?

- Sent Almo hisarına...

Rahip Yako, korku ve dehşetle geri geri çekildi. Aslında hırsızlık, ırza tecavüz ve katil suçlarından kurtulmak için öbür arkadaşları gibi Malta adasına sığınmış bir serseriydi. Her gün Burg'un mazgallarından, Dragut'un Sent Almo hisarına yağdırdığı ateş yağmurunu seyrederken, bir gün de bu güllelerin kendi hisarları üzerinde patlayacağını düşünerek soğuk soğuk terler dökmüştü.

Şimdi göz göre göre Sent Almo hisarına, yani ölüme gitmek ha? Geriledi ve yüzünü kapadı:

- Asla, asla! -Ne?

- Merhamet, senyör, merhamet ediniz! Ben oraya gidemem, daha yoldayken korkudan ölürüm!

Lavalet, çok güç bir duruma düşmüştü. Bu serseriyi önce kalenin sağlam olduğunu, Türklerin asla orasını zaptedemeyeceklerini anlatarak, en sonunda da kamasını çıkarıp ölüm tehdidiyle kandırmak istedi.

Fakat hiçbir usul bu korkak rahibe kâr etmiyordu. Dragut'un elinde, gülleler altında ölmektense, rahip gocuğu altında şuracıkta, hançer altında ölmeye razı idi. Son çare olarak, Lavalet, kemerlerindeki altınları açgözlü rahibin önüne dökünce, iş değişti. Altının gücü, ölümü bile kaçırıyordu.

Yako, bir süre irkilir gibi oldu. Sonunda, önüne dökülen altınların üzerine kapanıp alnından soğuk terler döktüğü halde, mırıldandı: - Gideceğim!

- Hemen yola düş! Muvaffak olursan, böyle on kese daha var. İsminin kazanacağı "Sent Yako" lâkabı da caba... Ayrıca Papa'dan senin için bir piskoposluk da rica edeceğim.

Rahip, derhal yerinden sıçradı:

- Beş dakika müsaade, Metr! Bir arkadaşım var, gidip getireyim. Lavalet, kaşlarını çattı:

- Fakat böyle şeylerden arkadaşlarına bahsetmek doğru değildir. Yalnız sen bileceksin.

- Arkadaşımın hiçbir şeyden haberi olmadığına ve olamayacağına inanabilirsiniz, senyör!

Rahip Yako, bu sözlerden sonra, eliyle eteklerini toplayarak, La Sangel'in yanına koştu.

La Sangel, başka arkadaşları gibi, kanunun elinden kurtulmak için rahiplik mesleğine girmişti.

Bu eski haydut, her zamanki gibi, gözlerini dehşetle açmış, Türk kadırgalarını teker teker sayarken, bir yandan da bitlerini dökmek için kaşınmaktaydı.

Rahip Yako, hemen onun eline yapıştı:

- Gel, dostum, gel!

- Nereye?

- Ben, vaktiyle buraya Rodos'tan sürgün gelen şövalyelerin kaçırdıkları hazinenin yerini keşfettim.

- Hazinenin yerini mi keşfettin?

- Evet, Sent Almo'da...

La Sangel, hayret ve heyecanla geri geri çekildi:

- O ateş ve barut dumanları arasına, Sent Almo'ya... Rahip içini çekti:

- Ne çare dostum! Fakat geç kalmaya gelmez. Şimdi bir şövalye adadan gelmiş. Daha aylarca kaleyi koruyabileceklerini söylüyor. Ben Grant Metr'e yalvarıp peşine takılacağım, istersen sen de gel. Kendin bilirsin.

Bundan sonra La Sangel ile Yako el ele verip Grant Metr'in bile hayretini, merhametini çeken samimi gözyaşları arasında izin alıp Sent Almo hisarına, Hazreti İsa adına şehit olmak için gittiler.

Yako, hisara girince, kalenin çok kötü bir durumda olduğunu gördü.

Henüz hisardan içeriye adım atmamışlardı ki, gök gürültüsü gibi bir top sedası işitildi.

Arkasından korkunç bir patlama kayaları zangır zangır inletti.

Rahip Yako: "Acaba gök üzerimize mi yıkılıyor?" düşüncesiyle sapsarı kesildi. La Sangel'in de bacakları titriyordu. Rahibin eline yapıştı:

- Aman yarabbi! Kulaklarımın zarı patlayacak! Burası cehennemden farksız... Hazineleri, "iyi birer Hıristiyan olan sahiplerine bırakıp dönelim.

Yako, arkadaşını teselli maksadıyle, hemen şarap şişesini ağzına dayadıktan sonra, buradan kurtulmak için en güzel hal çaresinin mucizeyi bir ayak evvel gösterip ters yüzüne Burg hisarına kapağı atmak olduğuna karar verdi.

Bu kararını, münasip şekilde arkadaşına anlattı:

- Azizim La Sangel! Görüyorsun ki, burada durmak bizim gücümüz dışında. Bir ayak önce işimizi bitirip geri dönelim.

La Sangel de, korkudan yana, rahipten aşağı değildi:

- Hemen, dostum, hemen başlıyalım! dedi.

Rahip Yako'nun, şimdilik, mucizeyi nasıl göstereceğine dair hiçbir fikri yoktu. Bir şeyler olacak, Yako bundan faydalanacaktı.

Fakat hiçbir şeyi hissetmemesi için La Sangel'in iyice sarhoş olması gerekiyordu.

Bundan sonra, kiliseye doğru tek başına şöyle bir yollandı. Kapının önünde Başpapazla burun burun gelince, hemen ters yüzüne dönüp kaçmak istedi. Fakat Başpapaz, onu yanına çağırdı:

- Oğlum Yako, yaklaş bakayım! Yako, korku ve heyecanla cevap verdi:

- Buyurunuz, pederim!

- Sizi Grant Metr gönderdi, değil mi?

- Evet, pederim.

.- Ben her şeyi biliyorum. Hemen bu gece başlamaklığın uygundur.

- Hiçbir hazırlığım yok, muhterem pederim.

- Her şey hazırlanmıştır.

- Ne gibi?

- Arkamdan gel!

Başpapaz, Rahip Yako'yu kolundan tutup kiliseye so :u.

Tam karşılarında Hazreti İsa'nın tablosu bulunuyord . Önünde bir şamdan ve kılıç hazırlanmıştı.

Başpapaz, Yako'ya yapacağı işleri anlatıp çekildi.

O akşam hava kararıp da Türkler dinlenmek için siperlerine çekilince, Yako, hendeğin önünde yığılı bulunan cesetlerden bir kesik kafa elde etmek düşüncesiyle, yavaş yavaş ve yerde sürüne sürüne cesetlerin bulunduğu yere yaklaştı.

Sıcaklık çok yüksekti. Ağır ve gönül bulandırıcı bir kan kokusu ortalığa yayılıyordu.

Rahip Yako, boş yere endişeye düşecek kadar budala değildi. O, insanlara ölülerden hiçbir zarar gelmeyeceğini, vaktiyle öldürdükleri hâlâ geri gelmemiş olduklan için, çok iyi biliyordu.

Bu gibi işlere alışıktı. Napoli'deki manastırda ölen zenginlerin mezarlarını kazıp kaç defa soygunculuk yapmışlar, fakat hiçbir ceza görmemişlerdi.

Yako, cesetlerden birine yaklaştı. Eliyle dokundu. Ceset, taş gibi kaskatıydı. Türklerin paralarını, kıymetli eşyalarını kuşakları arasına sakladıklarını biliyordu. Elini uzattı, kırmızı yün kuşağın arasına daldırdı. Fakat hemen tiksinerek çekti. Eli baştan başa pıhtılaşmış bir kan birikintisine batmış, garip, cıvık bir ses çıkarmıştı. Tüylerinin diken diken olduğunu hissetti.

Omuzlarını silkip homurdandı.

Cesedin kafasını tutup, belinden sıyırdığı kamasıyle, gövdeden büyük bir soğukkanlılıkla adeta koparırcasına ayırdı.

Bu kayış gibi yüzü, posbıyıklı, kıvırcık sakallan kan lekeleriyle karışmış bir Türk'tü. Yako, Türk'ün kesik başını kavuğu ile birlikte aldı. Sonra, karpuz taşır gibi tabii bir biçimde koltuğunda kesik baş, hisara döndü.

Yako, Türk levendinin bu kesik kafasını bir heykel sanatçısı gibi şamdanın üzerine yerleştirip tepesine kavuğu koyduktan sonra kılıcı da yanına dikti. Sonra tablonun arkasını boşalttı.

Ayağına bir

iskemle alıp üzerine çıktıktan sonra tablonun gözbebeklerini elindeki kamanın ucu ile deldi.

Bu işi bitirdikten sonra geri baktı. Üzerindeki kisveye rağmen, dinle hiç ilgisi ve bağlılığı bulunmayan bu imansız hapishane kaçkını, yaptığı işi büyük bir zekâ ve kurnazlık eseri saydığından, garip bir zevk ve gurur duyuyordu.[63]

En adi bir insanın bile, ibadet yaptığı, gelip dua ettiği bir tapınağı palyaço çadırı şekline sokmak aklına dahi gelmezdi.

Sonra burnunu oğuştura oğuştura La Sangel'i bıraktığı yere geldi. Dostu, ikiyi dört buçuk görecek kadar içmişti. Abuk sabuk söyleniyor, Rahip Yako'yu geç kaldığından dolayı azarlıyor, derhal hazineyi yerinden kaldırmak lâzım geldiğini bağıra bağıra anlatmaya çalışıyordu.

Yako'nun gözleri parlıyordu:

- Evet, azizim. Fakat senin yapacağın iş zor. İstersen vazgeç!

- Ne, vazgeçmek mi? Asla! Sen beni, önce bu işe ortak edeceğini söylemedin mi?

- Öyle ama, yarı yolda cayıp vazgeçeceksin diye korkuyorum.

- O da neden sanki?

- Sana düşen vazife çok güç.

- Ne gibi?

- Önce senin hiçbir şeyi görüp işitmemekliğin lâzım geliyor.

- Olsun, ne çıkar? Hiçbir şey görmem ve işitmem.

- Öyle ama, bundan benim de emin olmaklığım lâzım.

- Nasıl emin olacakmışsın?

- Kulaklarını ve gözlerini bağlayarak. Biraz güç ama istersen vazgeç.

- Hayır, hayır! Kulaklarımın ve gözlerimin bağlanmasına razıyım. Fakat vazifem nedir?

- Çok basit. Ben "Başla!" diyince, eline vereceğim bir kapta bulunan zehirli bir suyu yavaş yavaş önüne dökeceksin.

- Sonra?...

- Sonra, ben gelip seni çağırmadan, dünya yerinden oynasa kıpırdama yok. Çünkü, sonra bütün düzeni bozarsın. Yakayı da ele veririz.

- Razıyım. Sen yanıma gelmeden, gerekirse, nefes bile almam.

- Öyleyse hemen başlayalım. Hazine kilisededir.

- Ben zaten bunu kestirmiştim.

- Şimdi seni oraya götüreceğim. Kulaklarını ve gözlerini bağlayıp yerine oturtacağım.

La Sangel'in hususi koltuğuna yerleştirilmesi olaysız geçti. Şövalyeler zafer duasına henüz başlıyorlardı ki, kilise içinde bir feryattır koptu. Değme usta aktörün beceremeyeceği bir ustalıkla Yako ağlayıp sızlıyor, saçını başını yoluyordu:

- Mesih!... Mesih!... Kan, ölüm, kılıç! diye bağırarak kiliseden dışarı fırladı.

Bu acıklı feryatlar, yobazlıktan gözleri kararmış o devrin en fanatik insanları olan cahil şövalyeleri kiliseye koşturdu. Hazreti İsa'nın resmi önünde kavuğu yerinde esmer, kesik bir Türk başı görünüyor, yerde kanlı bir kılıç saplanmış duruyordu. Mizansen ve gösteri değme cesur adamın başını sersemletecek kadar iyi tertiplenmişti. Bir şövalye:

- Aman yarabbi! Mesih ağlıyor! "Gözlerinden kan damlıyor! diye haykırdı.

Hakikaten, resmin gözlerinden kırmızı bir su yere düşüyor, yf:rde kırmızı bir leke gittikçe büyüyordu.

"Düşmanını affedeceksin, kan dökmeyeceksin!" diye emreden Mesih, bir baş kesmişti.

Mesih'in işareti çok açıktı. Ümmetini cenge devama davet ediyor, "İslâmları öldürün!" diye buyuruyordu. Ayrıca, kılıcıyle kestiği bir başla, bu savaşa kendisinin de katıldığını ilân ediyordu.

Fakat Başpapaz, Hazreti İsa'nın daha fazla ağlatıp rahatsız edilmesini doğru bulmadığını ileri sürerek, kilisenin boşaltılmasını heyecandan titreyen, ağlayan "İntikam!" diye bağıran şövalyelerden rica etti.

Kilisedeki şövalyeler dağılıp Rahip Yako da La Sangel'in gözündeki ve kulağındaki bağları çözünce onun korkunç bir tavırla gırtlağına sırıldığını gördü:

- Paraları, dostum! Hazine nerede? Yako, hayretle kekeledi:

- Hangi paraları?

- Sen beni kendin gibi bir enayi mi sandın? Elinde bir çocuk gibi oynatacağını zannederdin, değil mi? Sökül aldığın paraların yarısını bakalım!

Rahip Yako, boğazını sıkan bu kuvvetli parmakların arasından renkten renge giriyordu:

- Ne paralan dostum? Hazineyi bulamadım. Namussuzum yalan söylüyorsam kan ağlayan Mesih çarpsın!

- Metr Lavalet'ten aldığın paraları... Ben, her şeyi biliyorum. Salak, beni kendin gibi enayi mi sandın? Oynadığımız oyunu, başka şövalyeler gibi yutmadım. -Fakat...

- Paraları!... Yoksa bağırır, oynanan bütün komedyayı meydana koyarım, ha!... Hak benim!

- Azizim, sen laf dinlemiyorsun.

- Daha söylüyor... Dur, seni boğayım da, bari pis ve çarpık bacaklarınla çiğnenen şu temiz dünya kirlenmekten kurtulsun, tavuk hırsızı!

- Aman dur, vereyim, vereceğim!

- Haydi, çabuk!

- Hepsini mi?

- Elbette!

- Dörtte biri...

- Daha söylüyor!

Üzerine saldırdı. Rahip Yako'nun kolları havada sallandı. Boğuk hırıltılar işitildi. Damarları kabardı, gözleri açıldı ve sonunda ağzından köpük ve kan parçaları belirdiği halde, katıldı kaldı.

Böylece, Lavalet'in oynattığı Mesih'in gözyaşları sırrını bilenlerden birisi ortadan kalkmış oluyordu. Kale yıkılırken altında kalan öbürleri de kaybolacak, bu olay, Malta şövalyeleri tarihinde Hıristiyan çocuklarına "Mesih'in gözyaşları" diye okutulacaktı.

* * *

Şövalyeler, geceleyin Rahip Yako'nun bir hokkabaz marifetiyle gösterdiği mucizenin yüreklerini kabartan etkisinden henüz kurtulmamışlardı ki, sabahleyin erkenden Turgut Reis'in kalenin temellerini döven toplarının korkunç gümbürtüleriyle mazgallara üşüştüler.

Yer, gök inliyor, kalenin belli bir noktasına çevrilen Turgut Reis'in tunç toplarından fışkıran alev parçaları gözlerini yakıyordu.

Sonunda, bir an geldi ki, kalenin günlerden beri iri mermer yuvarlaklarla dövülen duvarları yıkıldı, gedik açıldı.

Dördüncü vezir Serdar Mustafa Paşa, kibriyle beraber her cahil gibi, cesur bir askerdi.

Arkasında zırhlı elbisesi, elinde kılıcı, durup dinlenmeden en ufak ve değersiz bir nefer gibi canına hiç kıymet vermeyerek yeniçerilerin arasında dolaşıyor, kavganın en kanlı ve korkunç yerlerine korkusuzca girip çıkıyordu. Tek sermayesi olan cesaretini kullanmaktaydı.

Turgut Reis de kanında köpüren kahramanlık hislerinin en fazla coştuğu bir devrede bulunduğundan en tehlikeli yerlere atılıyor, topların konacağı yerleri, hücum edilecek delikleri hep kendisi gösteriyordu.

Tepelerinde toplar, gürlüyor, belki de dört-beş saniyede bir; sağda, solda, arkada bir gülle patlıyor, kopardığı kaya parçalarını darmadağın edip birer kurşun gibi çevrelerine saçıyordu.

Siper kazan, top çeken leventlerden bazıları patlayan bu topların gülleleriyle, kopardıkları kaya parçalarına amaç olarak yerlere serilip bir daha doğrulamıyorlardı.

Mustafa Paşa da gediğin açıldığını görmüş, fakat hendeği nasıl atlayıp gediğin yanına ulaşacağını kestiremediğinden, ateş ve barut dumanları arasında Turgut Reis'i arıyordu.

Turgut Reis, arkasında yirmi-otuz levent, elinde bir kırbaç, telâşlı bir halde sahile doğru koşuyordu.

Mustafa Paşa, Turgut Reis'i arıyordu:

- Turgut Paşa, Turgut Paşa!...

Turgut Reis geri döndü. Yüzünden iri iri ter taneleri damlıyor, ak sakallarını ıslatıyordu. Bu yaşta hâlâ genç, hâlâ kuvvetli, hâlâ ateşliydi:

- Hayır haber, paşa? dedi.

Mustafa Paşa, telâşlı bir sesle cevap verdi:

- Gedik açıldı.

- Hangi gedik?

- İşte topları çevirdiğimiz'gedik... Fakat arkada büyük bir hendek var. Asker, bu hendeği nasıl geçecek? Demiri tavında iken dövmek gerektir. Biçare kaldık, tedbir nedür?

Turgut, onun bu telâşlı ve biçare durumuna gülmekten kendini alamadı:

- İlahi paşa, dedi. Ömründe hiç dereden, ırmaktan ordu geçirmedin mi? Köprü kuracağız.

- Anlayamadım.

- Köprü, köprü... Tahtadan...

- Fakat bu nasıl olur?

- Görürsünüz şimdi.. Haydi, siz okçuları ve mızraklı baltalı erleri gediğin karşısındaki sipere toplayın. Ben, köprüyü getirmeye gidiyorum. Gam çekmeyin, köprüyü orada kurmayacağız, hazır yapılmış gelecek.

Bu sözlerden sonra Turgut Reis, Mustafa Paşa'yı hayret ve merak içinde bırakıp arkasındaki leventleriyle birlikte gemilerine doğru koşa koşa uzaklaştı.

Bu sırada Mustafa Paşa da askerleri toplayıp gediğin karşısındaki sipere yığıyordu.

Turgut Reis de kadırgalardan on seren kırıp sahile çıkardı. Bunları birbirine bağlayıp omuzlarda gezer bir köprü yaptı.[64]

Leventler, bu köprünün altına girip açılan gediğin karşısına geldiler. Serenlerin bir ucu gediğin, öbür ucu da hendeğin kendi taraflarına gelen kısmında açılan yere güzelce yerleştirildi.

Şövalyeler bütün bu düzeni görüyor, bulundukları yerde heyecandan titriyorlardı. Fakat Başpapaz, elindeki salibi sallıyor, durup dinlenmeden onların dinî gayretlerini tazeliyordu.

Gördükleri mucizeden, ahrette kazanacakları saadet ve zevkten bahseden ilahiler okuyordu. Bu saf Hıristiyanlar, Hazreti İsa'nın gözünden kan aktığı bir yerde ölmekten başka bir şey düşünmüyorlardı artık...

Zilhiccenin on yedinci günü sabahı, Türk leventleri omuzlarında merdiven, ağızlarında yatağan, bu derin, toprakla doldurulamayacak kadar derin olduğu için, üzerine Turgut'un gemi serenlerinden yaptığı köprü kurulan ölürn geçidinden geçip gediğin önüne dayandılar.

Fakat şövalyeler, yobazlık ve hırstan dönmüş gözleri, skolastik din inanışları ile kararan dimağlarıyla onları gediğin arkasında, ellerinde uzun mızrakları, kılıçları ve ölümle, birlikte bekliyorlardı.

Serenlerin üzerinden en azı üçer kere yuvarlanmadan geçemeyen her levent, şövalyelerin çelik zırhlı vücutlarıyla karşılaşıyor, aralarında her iki tarafın da hayret ve takdirini toplayan kanlı bir boğuşmadan sonra, karşı geçidi tutan şövalyelerin yeri uygun bulunduğu için uçuruma yuvarlanıyordu. Zaman zaman boğuk bir çığlık işitiliyor, kanlı köprünün üzerinden ayağı kayıp yuvarlanan levent, can korkusundan bacaklarına yapıştığı beş-on arkadaşıyle birlikte uçuruma doğru sallanıyor, çırpınıyor, sonra arkadan gelenlerin ayaklan altında kırılan parmaklarını bırakarak sivri, keskin, sonsuz kayalara çarpa çarpa her oyukta vücudundan bir parça bırakarak yuvarlanıp gidiyordu:

Bu, asırların daha bir mislini görmediği kanlı, korkunç savaş, her iki tarafın da akıllara durgunluk veren cesaret ve kahramanlık destanları arasında tam beş saat sürdü.

. Geçidin sonunda şövalyeler eksildikçe Burg'dan[65] yeni, taze kuvvet geliyordu. Kalenin mazgallarından Turgut Reis'in kurduğu köprü başında nasıl dövüştüğünü gören Lavalet, saçlarını yolarak haykırıyordu:

- Yeniden beş yüz şövalye daha gitsin! Ah koca kurt! İhtiyar tilki! Bu köprü kurmalar, bu hücum tarzları, o sersemlerin kırk sene düşünseler bulacakları şeylerden değildir. Mahvecedek bizi! Yeryüzünden kaldıracak bizi!

Yardımcı gelenleri topa tutunuz!

Öte yandan, köprünün üzerinde Türkler azaldıkça, Turgut Reis de durmadan taze kuvvet gönderiyordu. Fakat bu taze kuvvetin yarısı daha surların altına ulaşmadan kaleden yağan ateş ve gülle yağmuru altında eriyip gitmekteydiler.

Vezir Paşa, Turgut Reis'in yanında heyecandan renkten renge girdiği halde, mırıldanmaktaydı:

- Oh, gene uçuruma yuvarlandılar! Zaptolunacak, kale zaptolunacak! Zafer bizim! Kaleyi alacağız!

Fakat Turgut, onun bu budala gibi ağzından salyaları akarak abuk sabuk söylediği sözlere kızmaktaydı. Şövalyelerin dayanışları karşısında zaten hiddet ve asabiyetten tepesine çıkan kanı büsbütün kaynıyordu.

Yüzü, gözü toz, toprak, barut lekeleri içinde yakası, bağrı açılmış, bağırmaktan kısılmış bir sesle Mustafa Paşa'ya:

- Paşa! Sade bağırıyor, haykırıyor, kavga ediyoruz! Kafamızla bir şey düşündüğümüz yok! dedi.

Mustafa Paşa, heyecanla sordu:

- Ne gibi, Reis? Turgut Reis cevap verdi:

- Daha ne olsun? Domuz azmanı, Burg kalesinden durmadan buraya asker ve iman yetiştirmekte... Ben, leventleri çekip yarın şu uğursuz kalenin bütün çevresini kuşatıp ana kale ile alâkasını kestikten sonra hücum ettireceğim!

Mustafa Paşa, artık onun kudretli görüşüne, keskin zekâsına teslim olmuştu:

- Sen bilirsin, Turgut Paşa! İstediğin gibi harekette serbestsin!

O akşam Lavalet, şövalyelerin sevinç sesleri arasında Turgut'un o kanlı köprü hücumunu durdurduğunu gördü. Kendisi de dışından onların sevinç ve neşesine katılmakla beraber içinden yüreğini kurt gibi kemiren bir kuruntudan da bir türlü kurtulamıyordu. Acaba yarın sabah Turgut'un ne gibi yeni bir buluşu ile karşılaşacaklardı?

Düşündüğü başına geldi. Sabah olur olmaz, şövalyeler, hayret ve dehşetle, Türk leventlerinin kalenin dört bir tarafını sarmak için siperler kazdıklarını gördüler. Bu, çılgınca bir cüretti.

Ama kalenin korkunç topları, Türklerin üzerine çevrildi.

Onlar, zaman zaman, tepelerinde, sağlarında, sollarında, arkalarında patlayan korkunç, ölüm saçıcı güllelerin amansız ateşleri altında yılmadan, çekinmeden, durup dinlenmeden koşuyor, atlıyor, Turgut Reis'in şaşmak bilmez, isabetli görüşleriyle bulup gösterdiği yerleri, siperleri kazıyor, içine girip saklanıyorlardı.

Turgut ile Vezir Mustafa Paşa'nın yan yana, birer delikanlı er gibi ateş ve ölüm saçan topların arasında koşmaktan kızaran kan ve ter denizi içinde yüzen çehreleri korkunç bir şekil almıştı.

İki komutan, haykırıyorlardi:

- Sağa on dört yeniçeri!...

- Haydi, ne duruyorsunuz, ileri!..

- Kalambronlar alesta! --Ateş!

Korkunç bir gürleme duyuluyor, hemen hemen yanı başlarına düşen bir yuvarlak gülle, kayaları parça parça edip beş-on levendi yere seriyordu.

Her taraf kan deryasına dalmıştı.

Sağda kopmuş, kesik kafalar... Solda bacağı, kolu kopmuş ağaçlara asılı kalmış leventler...

Önde karnı deşilmiş yüzlerce yeniçeri... Arkada bir yığın ceset...

Her iki tarafın patlayan, birer şimşek gibi parlayıp sönen toplarının barut dumanlan, asırların görmediği ve asırlarca dillerden düşmeyecek kanlı, korkunç, kızıl bir kavga gününü yaşatıyordu.

Türkler, siperlere yerleştirdikleri toplan ateşlerken bir yandan da hücuma kalkmışlardı.

Her ağızdan bir ses çıkıyordu:

- Yaşasın Turgut Reis! Elbette öleceğiz... Allah, Allah!...

Bu gürlemeler dağı, taşı inletiyor, sonra bu insan kükreyişlerine acı, korkuç bir top sesi cevap veriyordu.

Kale, elbette zapt olunacaktı. Ne kalelerden yağan gülleler, ne de gediklerin başında cennete kavuşmak için boyunları bükük ölümü bekleyen şövalyeler, onları yollarından döndürebilirdi.

"Hücum!" sesleri tekbir sedalarına karışıyor, bu barut ve kan deryası içinde kum gibi kaynayan binlerce Türk levendi, kaleye doğru akıp gidiyordu.

Koca Turgut Reis, kavga, uğMş, sonsuz zafer içinde geçen yılların bükemediği belini doğrultmuş, karı lekeleriyle kızaran ak sakalları kabarmış, elinde geniş palası, önünden akın eden leventleri seyrediyordu.

Bunlar ne mucize için, ne padişah için savaşıyorlardı. Dimağlarında yalnız büyük bir kahramanın hayali vardı: Turgut Reis... Kendi reisleri... Kendi aralarından yetişen reisleri...

Turgut, onlara, "Kale zapt olunacak!" demişti. Onun emri yerine gelecekti.

İşte bu emir yerine geliyordu. İşte Sent Almo kalesi düşüyordu.

Vezir Mustafa Paşa, içlerindeki sevinç ışıklarını gizlemek ister gibi, gözlerini yumdu. Sonra, Turgut Reis'in elini tuttu:

- Zafer senindir, Turgut Paşa! dedi. Lavalet'i yendin! Leventlerin kaleye giriyor! Beni affet, senin değerini bilemedim!

Turgut Reis'in de gözleri yaşarmıştı. Öcü alınıyordu:

- Gam çekme, Paşa! dedi. Biz derviş yürekliyiz, kin tutmayız!

Fakat, birdenbire, korkunç bir gümbürtü, koptu. Sonra boğuk bir çığlık işitildi.

Şaşkın bir lağım patladı. Kayaları sarstı, parçaladı, darmadağın etti. Yüzlerce levent yerlere düştü. İri bir kaya parçası koptu. Turgut Reis'in, asırların eşini yetiştiremediği bu büyük kahramanın, kazara başına çarptı, kafatasını paraladı, yere yıktı. Lavalet'i yenmiş, fakat alın yazısını yenememişti.

Vezir Mustafa Paşa, gördüğü manzaranın dehşetine inanamıyor, bir rüya görüp görmediğini düşünüyordu.

Turgut yerde, neredeyse kafası parçalanmış kanlar içinde yatıyor...

Ölüm... Böyle bir zamanda zafer kazanılırken, galip gelirken şehit olmak... Bir kaza kayasına kurban gitmek..

Uluç Ali bu günü görmüş, "Donanmaya biz kumanda etmezsek şehit olur gideriz. Leventlerimiz öksüz, bize de kuru bir boş övünme kalır" demişti.

İşte savaş oluyor, leventler ölmez, yenilmez bildikleri reislerinin şehit olmak üzere bulunduğunu akıllarına bile getirmediklerinden, bağıra çağıra, düşe kalka reislerinin son arzusunu yerine getirmek için, kesilen arkadaşlarını hiçe sayarak, henüz canlı vücutlarına basarak ilerliyorlardı.

Paşa, soğukkanlılığını ele aldı. Arkasındaki gocuğu çıkardı. Son bir defa bu korku ve saygı salan, Akdeniz'in ünlü aslanına baktı. Turgut Reis Paşa'nın şaşkın haline üzülüyormuş gibi güldü:

- Ne oluyor, Paşa! Bu perişan halin nedir?

- Kaleye bayrak indirttin, Reis! Dünya gözüyle bu kaleye sancağı da sen dikmeliydin. Lâyığı bu idi.

Turgut Reis, acı acı güldü:

- Bunu her budala yapar, Paşa! dedi. Asıl iş, savaş alanında şehit olup göçebilmekteydi. Hoşça kal! Var, o sancağı sen as!

Son sözleri bu oldu.

Turgut Reis'in ağzından ince bir kan sızıyor, beyaz bembeyaz sakallarını kızıla boyuyordu.

Mustafa Paşa, yavaşça gocuğunu Reis'in üzerine bıraktı.

Leventlerin, Reis'in ölümünü duymaları doğru değildi. Turgut Reis'in başucuna çöktü.

Sent Almo hisarı, zafer sesleri, leventlerin kavga anında bile değişmeyen neşeleri, naraları arasında zapt olunurken, bunu artık başka bir cihandan, arkasında bıraktığı şan, şöhret, kahramanlık destanlarının halelediği nurlu bulutlar arasından seyreden Turgut Reis'e Mustafa Paşa, hazin sesiyle Fatiha suresini okumaya başladı. Değerini önceden kestiremediği bu eşsiz Türk kahramanının ulvî ruhu önünde eğiliyor, af diliyordu.

-SON-

NOTLAR

[1] Lir, Midilli adasından çıktığı söylenen bir çeşit sazdır.

[2] O zamanlar Rodos adasını "Saint Jean" şövalyeleri ellerinde tutuyorlardı. Başlarına "Grand Maitre" derlerdi. Olayın geçtiği tarihte başlan Fransız "Pierre d'Aubusson de la Feuillade" idi.

[3] Dirise etmek, bir gemiyi diğerine bindirmek.

[4] Tuhfetü'l-Kibar fî Esfârü'l-Bihar (Kâtip Çelebi).

[5] Hacı Halife (Tuhfetü'l-Kibar) sayfa 43.

[6] Sulanmak deyimi o devirden kalmıştır. Su almak, dinlenmek, gemileri yağlamak, eğlenmek demektir.

[7] Fransızlar, Aydın Reis'e Kaşadiyablö, İtalyanlar Diyable, İspanyollar Diyavolos derlerdi.

[9] Rum ateşi; denizde sönmez, yanar.

[10] Avrupalılar Turgut Reise Dragut, bazen de Dragon= Ejderha derlerdi.

[11] Bu satırları okurken sinema senaryosu yazdığım aklınızdan geçmiş olabilir. Bizim tarihlerin sayfalarına geçiremedikleri veya haber bile alamadıkları bu inanılmaz'olaylar gerçekten olmuş. İspanyol tarihçisi Haydo'dan alarak İngiliz deniz tarihi yazarı Leon Pool yukarıdaki satırları aynen kendi kitabına geçirmiştir.

[12] Zira = Eskiden kullanılan bir uzunluk ölçüsü, 65 santimetre.

[13] Kızıl Kadırga'da bu Amiralin oğullarının ve Kıbrıs'ın sonuna okuyacaksınız.

[14] Türk korsanları, Frenklerin "Mousquet â meche" dedikleri tüfekler kullanırlardı.

[15] Oruç ve Hızır Reis'lere Avrupalılar "Barbarossa Kardeşler" derlerdi. Lâtincede "kızıl sakallı" demektir. Yunanlılar "Varvaros", İspanyollar "Barbarojas Fransızlar "Barberausse" derler.

[16] Bugün adını sinesinden çıkan oğlundan alıyor: Turgutlu.

[17] Bu satırlar, Hızır Reis'in Murat Çelebi-'ye anlattığı "Gazavât-ı Hayreddin Reis" kitabından aynen alındı.

[18] Gemilerini.

[19] Katip Çelebi'den aynen.

[20] Tarihleri Arapça atarlardı.

[21] Gria armada = Büyük donanma.

[22] Bu satırların aslında, bugünkü imparatorluklarını korsanlıkla kuran İngilizlerin bir tarihçisi yazmıştır. Öven, dalkavuk bir Türk tarihçisi değil, gemici bir ulusun ağırbaşlı tarihçisi Lane Poole.

[23] Afrika'nın kuzeyinde, hâlâ Endülüs göçmenlerinin torunları, Türklerin sevgisini taşır. Bu satırların yazarı 1961 yılında Mekke'de Kabe'yi tavaf ederken Türkiye Cumhuriyetinden başka kimseye izin verilmediğinden çok yalnız kalmıştım. Boynum bükülmüştü. Yanıma birisi yaklaştı. Adımı ve yurdumu sordu. İstanbul deyince, "Ben de Abdullah Merakeş" diye ağlayarak boynuma sarıldı.

[24] Bu sözler de bir İngiliz tarihçisinindir.

[25] Sen Jan şövalyeleri Grand Metri (Lavalette).

[26] Bu sözler yabancı tarihlerden alındı. Lavalet, can düşmanı Turgut'u o kadar beğenirdi ki, bugün kendi adını taşıyan Malta limanında Turgut'un adı da yan yana yazılıdır.

[27] Semavi diyerek göklere bağlı meleklere benzetiyorlar.

[28] Büyük Türk diye Kanuni Sultan Süleyman'a derlerdi.

[29] Baba Oruç'un şu kahramanlığını, hayali en geniş bir romancı bile kaleme almaya cesaret edemez. Ne tarihte, ne romanlarda böyle bir erkek karakteri çizilememiştir.

[30] Tarihler bu ölçüleri veriyor.

[31] İtalyan hamamlarına "Bağnyol" denirdi. Pek sıkıntılı ve terletici olduğundan "hapishanelere de bu isim verilmiştir, derler. Cezayir'de esirler çoğalınca yer kalmadığından, hamamlara konulduğu için böyle söylenirdi, diyenler de var.

[32] Bahriye Korsanları Tarihi, Lane Poole. Bu İngiliz yazarı, Aydın Reis'in ikide bir "Pazarlık uymadı" sözünü diline doladığını da anlatır.

[33] Forsa diye gemilerde kürek çeken tutsaklara denir. Bu forsaların çoğu Türk gemilerinde Hıristiyanlardan, Hıristiyan gemilerinde de tutsak Türk korsanlarından toplanırdı.

[34] Tarihçi Abe Verto'dan naklen Küazo Tarihi.

[35] Gemide kalan forsalar nöbetçilerle anlaşıp veya öldürüp gemileri kaçırmasınlar diye kürekler denize atılırdı.

[36] Yabancı tarihlerden aynen alındı.

[37] Bazı tarihlerin yazdığı gibi, Hayreddin adı o gün konmadı.

[38] Bu resim defteri, bugün hâlâ Cenova da "Dorya Sarayı" adiyle anılan binada saklıdır. Bu defterin içinde Salih Reis'in değişik pozda resimleri, bütün macerası çizilmiştir.

[39] Savaş usûl ve taktiği.

[40] Uğraş sırasında isyan etmesinler diye, Hıristiyan kürekçileri ayaklarından bağlamak bir gelenekti.

[41] Şövalye Lavalet, Turgut Reise tutsak olup senelerce forsasında kürek çekmişti. Bütün bir korsanlık tarihini bu sayfalara sıkıştırmak imkanı bulunmadığından, yayınlanmış olan Uluç Ali Reis, Seyit Ali Reis, Türk Korsanları Afrika'da ve Sencivanoğlu adlı kitaplarımızı okumanızı tavsiye ederiz.

[42] Turgut Reis, bu sözleriyle Andrea Dorya yi kastediyordu.

[43] Bu konuşma aynen şöyle geçmişti: "— Senyör Dragut! Vsanza de guerra!' "-Of Mudanze de fortuna."

[44] Hızır Reis'in bu sözleri tarihe geçmiştir. Ne yazık ki, o zamanlar bizim deniz savaşında bu kadar ilerlememize ve Fransızları böyle tahkir etmemize rağmen, bugün Fransızlar yüzlerce korsan kahramanı yaratmışlar, yüz

binlerce kitap yazmışlar, Turgut Reis'in menkıbelerini kendilerine mal etmişlerdir. Kahramanlarına saygı göstermesini bilmeyenler, kahraman yaratamazlar.

[45] Sencivanoğlu, Afrika içlerine ilk giren beyaz insan ve namlı Türk korsanıdır.

[46] Turgut, o koca ulu kahraman, bizden günlerce uzak sahillerde, kendisine büsbütün yabancı illerde bakımsız, tozlu bir mezarda yatıyor. "Barbaros" diye hürmetle andığımız Koca Hızır Reis'in mezarını otlar sarmış, damı çökermiş, pis ve karanlık bakkal dükkânları arasında kalmış, içinde kimin yattığını bugür, belki Beşiktaş'taki Türk yavrularından yüzde doksan dokuzu bilmiyor. Eğer mümkün olsa da Avrupa Hızır yahut bir Turgut Reis yetiştirebilseydi bugün cnun adına destanlar bestelenir, mezarları bir ziyaretgâh olur ve mezarlarının etrafında parklar açılıp heykeller dikilirdi; kemikleri Cezayir'den İstanbul'a nakiclunurdu. (Bu satırlar 1929 senesinde kitabın ilk baskısında yazıldı. Bugün Hızır Reis'in kabri kurtuldu, etrafı park yapıldı, heykeli dikildi. Turgut Reis sırasını bekliyor. Kalbim, gözlerimin görebildiği bu vefakârlıktan minnettar. ıklım hâlâ - Cezayir'de yatan kimsesiz ve yalnız kalan Turgut Reis'te). A. Z. Kozanoğlu, 1948

[47] Hisar Reis'in bu uzun sözleri yabancı tarihlerden alınmıştır.

[47.1] Dragon, ejderhaya derler.

[48] Cezayir Korsanları Tarihi, Morgan.

[49] Kâtip Çelebi, "Tuhfetü'l Kibar"ında bu hoş olayı şöyle anlatıyordu: "Turgut Bey levent kaptanı iken yedi-sekiz pare gemisiyle Cerbe ceziresinde Kantara nam limanda yatıp gemilerini yağlarken küffar kaptanlarından Venedik kaptanı yüz elli pare gemi ile gelip limanın boğazını alıp: "Dragut zebun olduğu bir zamanda zahmetsizce kenduyu aluruz" ve bu sürür neşatla oturdular. Hatta Ceneviz'e mektup yazup: "Hanümanımızı ateşlere salup yakan levent kaptanı Turgut'u gemileriyle tuttuk aldık" deyu Cerbe'ye doğruldular. Turgut kaptan dahi Hakka tevekkül edüp Hikmet-i Huda ol havalide bir ırmak ki ayağı deryaya akar ve üzerinde bir sandal yürütmek kabil idi. Hemen levent ve forsa koyup ol ırmağa yol kestirmeğe sayetti. Sahilde bir kurulmuş çadır bırakıp küffar anı gördükçe saflık ile: "Turgut içeridedir" deyu yürek avuturlarch. Halbuki Turgut ol sudan çıkıp altmış mil yerde bir limana varıp gemilerin yağladı.

Minba'd deryaya çıktı. Yolda kendünü seyre gelen beyzadelere sataşıp cümlesün aldı. Bundan sonra küffar: "Turgut sihir bilür ve gemilerin kuru yerde yürütür" deyu behtü hafta içre kaldılar."

[50] Kâtip Çelebi.

[51] Bu deyim, aynen Turgut Reisindir.

[52] Bunların hepsi birer tarihi gerçektir. Yalnız şunu da ilâve edelim ki Turgut Reis'in atla huzuruna çıktığı aynı günde, Kanuni Sultan Süleyman'a babasının saygılarını sunmak, etek öpmek için Hint padişahının oğlu üç gündür sıra bekliyordu.

[53] 'Lejeo" - Paolo Rövelli.

[54] "Lejeo" - Paolo Rövelli.

[55] Sonradan kaptan olan Cağaloğlu Sinan Paşa.

[56] 'Sisam Mevzuat-ı Hukûkıyesi": Hukuk Doktoru Yorgiadis. Sultan II. Selim padişah olunca, Uluç Ali'nin ricasını kabul edip Sisam adasını ihsan etti.

[57] Rodos şövalyeleri kırmızı renkli gemilerde gezerler ve kaptanlarına Siyah Amiral denilirdi.

[58] Sen Jan Şövalyeleri Grant Metri Lavalet'i kasdediyor.

[59] Bir Türk korsanı hiçbir zaman karısından bahsetmez ve bahsedilmesini de sevmezdi. Bu sebepten Türk korsanlarının eşleriyle ilgili bilgileri tam olarak veremiyoruz. Düşes, Salih Reisle evlendikten sonra artık Müslüman olduğundan, tarihlerde kendisinden bahsedilmemiştir.

[60] Selanik Tarihi, Selânikli Mustafa.

[61] Hakikaten sadrazamın duası kabul olunmuş, dedikleri çıkmış ve askerin. Malta'dan dönüşünden önce vefat etmiştir. Ne çare ki sarayda artık kahramanların, iş bilenlerin değil, devşirme, eski düşman çocuklarının, dalkavukların sözü geçiyordu.

[62] "Turgut Paşa, Malta ceziresinin her ahvâline vakıf ve şuuru ziyadedir. Metris yerlerinin ve muhasaranın kolayını bulur. Zinhar, mezburun reyine muhalefet olunmaya" diye Padişah tembih buyurmuş ise de... (Tuhfetü'l Kibar, Kâtip Çelebi).

[63] Yako ile De la Sengel'in oynadıkları bu komedi, kendi tabirleri ile, İngiliz tarihçilerinden naklen alındı.

[64] Yabancı harp tarihlerinde "Pont de Dragut". "Dragut's bridge" "Turgut Köprüsü" diye anılır.

[65] Burg, şövalye Lavalet'in içinde bulunduğu ana kaledir.